Isaac Asimov

FUNDAȚIA ȘI PĂMÂNTUL

PREMIILE HUGO ȘI NEBULA

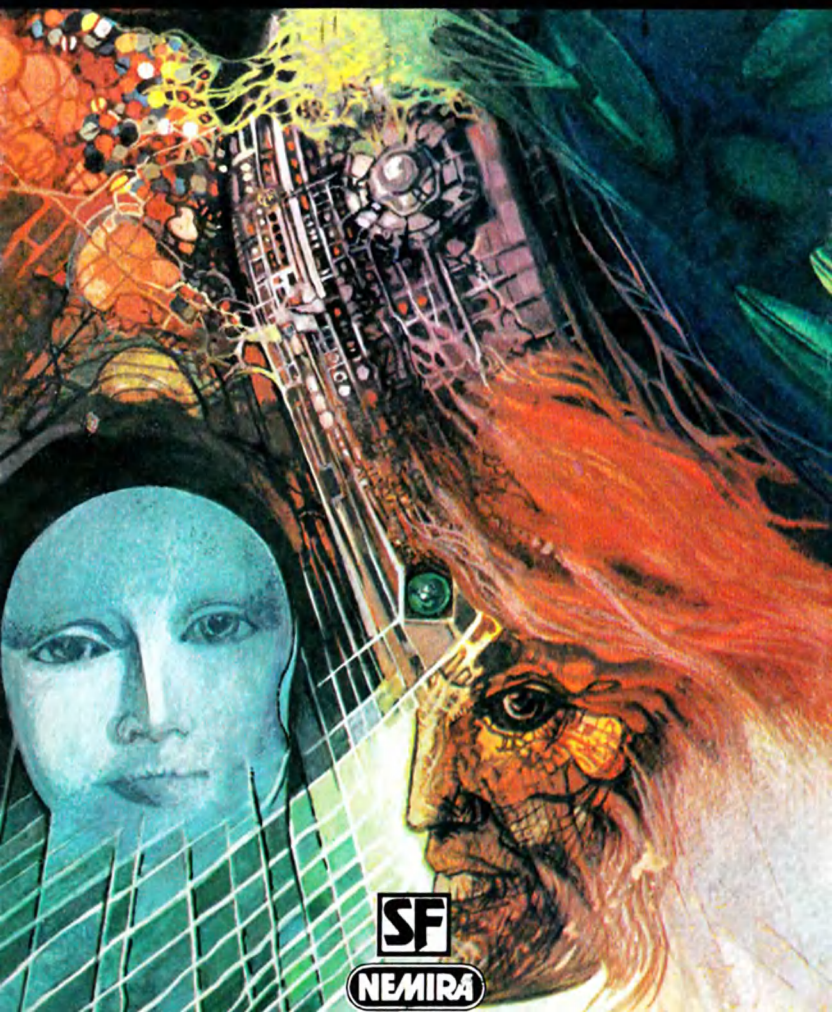

SF

NEMIRA

nautilus

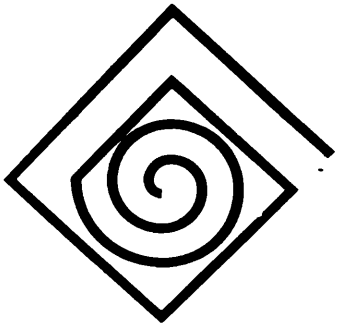

Isaac Asimov

FUNDAȚIA ȘI PĂMÂNTUL

PREMIILE HUGO ȘI NEBULA

58

NOI NU AM VIZITAT ALTĂ GALAXIE ȘI NICI O SPECIE INTELIGENTĂ DIN ALTĂ GALAXIE NU NE-A VIZITAT PE NOI, DAR ACEASTĂ STARE DE LUCRURI POATE LUA SFÂRȘIT ÎNTR-O ZI. UN INVADATOR CARE NE GĂSEȘTE DIVIZAȚI NE VA DOMINA SAU NE VA DISTRUGE PE TOȚI. SINGURA NOASTRĂ ȘANSĂ ESTE UNITATEA.

Cuvinte profetice în finalul ciclului Fundației? Din fericire, un fals sfârșit, căci urmează peste timp și, din păcate, dincolo de dispariția autorului, "Fundația renăscută". Dar nici măcar atunci fabuloasa poveste a lui Asimov nu se încheie: alții i-au dus mai departe gândurile...

SF

CICLUL FUNDAȚIEI

PRELUDIUL FUNDAȚIEI
FUNDAȚIA
FUNDAȚIA ȘI IMPERIUL
A DOUA FUNDAȚIE
MARGINEA FUNDAȚIEI
FUNDAȚIA ȘI PĂMÂNTUL
FUNDAȚIA RENĂSCUTĂ

PRIETENII FUNDAȚIEI
(antologie editată de Martin H. Greenberg)

Isaac Asimov

FUNDAȚIA ȘI PĂMÂNTUL

PREMIILE HUGO ȘI NEBULA

TRADUCERE DE EMILIAN BAZAC

Coperta colecției: DAN ALEXANDRU IONESCU
Ilustrația: NICOLAE SĂFTOIU

© Nightfall, Inc., 1986

ISAAC ASIMOV
FOUNDATION AND EARTH
Published by arrangement with Doubleday,
a division of Bantam Doubleday Dell Publishing Group, Inc.

NEMIRA
1994

Cuprins

ISTORIA FUNDAȚIEI 7

Partea întâi - GAIA

CAPITOLUL 1 - Începe căutarea 13

CAPITOLUL 2 - Spre Comporellon 31

Partea a doua - COMPORELLON

CAPITOLUL 3 - La stația de intrare 55

CAPITOLUL 4 - Pe Comporellon 77

CAPITOLUL 5 - Lupta pentru navă 93

CAPITOLUL 6 - Despre Pământ 116

CAPITOLUL 7 - Părăsind Comporellon-ul 134

Partea a treia - AURORA

CAPITOLUL 8 - Lumea interzisă 157

CAPITOLUL 9 - Înfruntând haita 175

Partea a patra - SOLARIA

CAPITOLUL 10 - Roboți 197

CAPITOLUL 11 - Subteran 217

CAPITOLUL 12 - Spre suprafață. 238

Partea a cincea - MELPOMENIA

CAPITOLUL 13 - Departe de Solaria 263

CAPITOLUL 14 - Planeta moartă 280

CAPITOLUL 15 - Mușchi. 300

Partea a șasea - ALFA

CAPITOLUL 16 - Centrul lumilor 325

CAPITOLUL 17 - Noul Pământ 341

CAPITOLUL 18 - Festivalul muzicii 362

Partea a șaptea - PĂMÂNTUL

CAPITOLUL 19 - Radioactiv? 393

CAPITOLUL 20 - Lumea vecină 414

CAPITOLUL 21 - Căutarea ia sfârșit 431

În memoria lui Judy-Lynn del Rey (1943–1986), un suflet nemăsurat și o minte gigantică.

Istoria Fundației

La data de 1 August 1941 eram un adolescent de douăzeci și unu de ani, studiind chimia la Universitatea Columbia. Scriam deja – de trei ani – literatură științifico-fantastică. Mă grăbeam la întâlnirea cu John Campbell, editor la *Astounding*, căruia îi vândusem până atunci cinci povestiri. Eram nerăbdător să-i împărtășesc ideea mea despre o nouă nuvelă science-fiction.

Doream să scriu o poveste despre viitor, despre prăbușirea Imperiului Galactic. Entuziasmul meu trebuie să fi fost molipsitor, deoarece în scurtă vreme l-a „prins" și pe Campbell. Nu vroia să-i scriu *o singură* nuvelă. Dorea o serie, în care să fie înfățișată întreaga perioadă (o mie de ani) a haosului dintre căderea Primului Imperiu Galactic și ridicarea celui de-Al Doilea Imperiu Galactic. Iar totul trebuia prezentat prin prisma științei „psihoistoriei", ale cărei aspecte le discutaserăm deja pe larg.

Prima poveste a apărut în *Astounding*, în Mai 1942, iar a doua în numărul din Iunie 1942. Au avut un succes imediat, și Campbell a avut grijă ca până la sfârșitul deceniului să mai scriu încă șase. Povestirile au devenit din ce în ce mai lungi. Prima nu avea decât douăsprezece mii de cuvinte. Două dintre cele din urmă aveau fiecare câte cincizeci de mii de cuvinte.

Pe la sfârșitul deceniului m-am plictisit de această serie, am lăsat-o baltă, și m-am apucat de altele. Însă tot în acea vreme, diverse edituri începuseră să publice cărți de literatură științifico-fantastică, în ediții *hard-cover*. Una dintre aceste

edituri era și Gnome Press, o mică firmă semiprofesionistă. Gnome Press mi-a publicat seria Fundației în trei volume: *Fundația* (1951); *Fundația și Imperiul* (1952); și *A Doua Fundație* (1953). Aceste trei cărți reunite au fost cunoscute sub denumirea de *Trilogia Fundației.*

Cărțile nu s-au vândut foarte bine, deoarece Gnome Press nu avea suficient capital pentru a le face reclamă și pentru a le asigura difuzarea. Nu mi-au adus nici comentarii în presă, și nici drepturi de autor.

La începutul lui 1961, editorul meu de atunci la Doubleday, Timothy Seldes, mi-a spus că a primit din partea unui editor străin cererea de a reedita cărțile Fundației. Întrucât Doubleday nu avea drepturi asupra acestor cărți, cererea mi-a fost transmisă mie. Am dat din umeri: „Nu mă interesează, Tim. N-am primit niciodată drepturi de autor de pe urma lor."

Seldes s-a îngrozit, și a pornit imediat să obțină de la Gnome Press (care în acea vreme era pe panta falimentului) drepturile pentru cărțile mele. În August 1961 (împreună cu *Eu, Robotul*), au devenit proprietatea editurii Doubleday.

Din acel moment, seria Fundației și-a luat zborul și a început să aducă drepturi de autor din ce în ce mai mari. Doubleday a publicat *Trilogia* într-un singur volum, și l-a difuzat prin intermediul Clubului de Carte Științifico-Fantastică. Astfel, seria Fundației a devenit faimoasă.

La Convenția Mondială de Science-Fiction, ținută în 1966 la Cleveland, fan-ilor li s-a cerut să voteze la categoria „Cea mai Bună Serie a Tuturor Timpurilor". A fost prima (și până acum, ultima) oară când această categorie a fost inclusă în lista nominalizărilor pentru Premiul Hugo. *Trilogia Fundației* a câștigat premiul, și popularitatea ei a crescut în continuare.

Din ce în ce mai insistenți, fan-ii mi-au cerut să continui seria. I-am refuzat politicos. Totuși, mă fascina să văd că oameni care nici măcar nu se născuseră la vremea când scriam primele povestiri, au fost atât de „prinși" de *Fundație.*

Doubleday a luat aceste cereri mult mai în serios decât mine. Vreme de douăzeci de ani m-au lăsat în pace, dar cum presiunea a devenit din ce în ce mai mare, până la urmă și-au pierdut răbdarea. În 1981 mi-au spus că nu mai aveam de ales, trebuia să scriu încă un roman în seria Fundației. Și, ca să mă

îndulcească, mi-au propus un contract de zece ori mai mare decât cel obișnuit.

Prins cu ușa, am acceptat. Trecuseră treizeci și doi de ani de când nu mai scrisesem o poveste pentru *Fundație.* Acum trebuia să scriu una de 140.000 de cuvinte, de două ori mai mare decât oricare dintre volumele precedente, și de aproape trei ori mai mare decât oricare dintre povestirile anterioare. Am recitit *Trilogia Fundației,* am inspirat adânc, și m-am cufundat în lucru.

A patra carte din serie, *Marginea Fundației,* a fost publicată în Octombrie 1982, și atunci s-a produs un lucru foarte uimitor. A apărut imediat în lista de *best-seller*-uri a lui *New York Times.* De fapt, spre totala mea surprindere, a rămas acolo vreme de douăzeci și cinci de săptămâni. Niciodată nu mi se mai întâmplase așa ceva.

Doubleday mi-a cerut pe loc să mai scriu, iar eu am scris două romane care făceau parte dintr-o altă serie, *Roboții...* după care a sosit momentul să mă reîntorc la *Fundație.* Așa că am scris *Fundația și Pământul,* care începe exact de unde s-a terminat *Marginea Fundației.* Este cartea pe care o ții acum în mână. Ar fi bine dacă ați arunca o privire peste *Marginea Fundației,* pentru a vă reîmprospăta memoria, dar nu este obligatoriu. *Fundația și Pământul* este un roman de sine stătător, și se poate citi independent de celelalte. Sper să vă placă.

ISAAC ASIMOV,
New York, 1986.

PARTEA ÎNTÂI

GAIA

CAPITOLUL 1

Începe căutarea

1

– DE CE AM FĂCUT ASTA? se întrebă Golan Trevize.

Nu era o întrebare nouă. De când sosise pe Gaia, și-o pusese de multe ori. În răcoarea plăcută a nopții, se trezea dintr-un somn adânc și o auzea răsunându-i tăcut în minte, ca un ușor răpăit de tobă: De ce am făcut asta? De ce am făcut asta?

Acum însă, pentru prima oară, reușise să i-o pună lui Dom, înțeleptul Gaiei.

Dom știa foarte bine în ce tensiune se afla Trevize. Avea capacitatea de a percepe starea emoțională a Consilierului. Însă nu putea face nimic. Gaia nu trebuia să se atingă *niciodată,* în nici un fel, de mintea lui Trevize. Și cel mai bun mod de a rămâne imun la tentație era să ignore ceea ce simțea.

– La anume te referi, Trev? întrebă el.

Îi era foarte greu să pronunțe numele proprii mai lungi de o silabă. Trevize începuse să se obișnuiască.

– La decizia pe care am luat-o, spuse Trevize. Am ales Gaia ca model pentru viitorul omenirii.

– Ai ales bine, spuse Dom.

Era așezat pe un scaun, iar ochii îmbătrâniți și înfundați în orbite îl priveau deschis, fără sentimente ascunse, pe bărbatul din Fundație. Trevize stătea în picioare.

– Asta o spuneți *voi.*

– Eu/noi/Gaia știm că ai ales bine. Pentru noi, importanța ta deosebită decurge din asta: ai capacitatea de a lua o decizie

corectă, bazându-te pe informații incomplete. Iar această decizie corectă deja ai luat-o. Ai ales Gaia! Ai refuzat anarhia unui Imperiu Galactic construit pe tehnologia Primei Fundații, ca și anarhia unui Imperiu Galactic bazat pe puterea mentală a celei de-A Doua Fundații. Ți-ai dat seama că nici una dintre aceste opțiuni nu poate duce la o stabilitate de durată. Așa că ai ales Gaia.

– Da, spuse Trevize. Exact! Am ales Gaia, un super-organism; o întreagă planetă, cu minte și personalitate unică, integratoare. Care, pentru a putea exprima inexprimabilul, a avut nevoie să inventeze pronumele „eu/noi/Gaia".

Măsura camera dintr-o parte într-alta, cu un pas nervos.

– Iar în cele din urmă, Gaia va deveni *Galaxia,* Un supersuper-organism care va îngloba întreg mușuroiul ăsta numit Calea Lactee.

Se opri, apoi se întoarse agresiv spre Dom, spunând:

– Simt că am dreptate, la fel cum simțiți și voi, dar voi *vreți* ca Gaia să devină *Galaxia,* așa că sunteți mulțumiți de decizie. Însă există în mine ceva care *nu vrea* ca acest lucru să se întâmple. Iată motivul pentru care nu sunt dispus să accept cu atât de mare ușurință că este o decizie corectă. Vreau să știu *de ce* am luat această decizie, vreau să-i cântăresc, să-i judec corectitudinea, și apoi să fiu mulțumit de ea. Nu este suficient doar să am impresia că e corectă. Cum pot fi *sigur* că am dreptate? Care este criteriul care hotărăște că am dreptate?

– Eu/noi/Gaia nu știm cum ai ajuns să iei decizia corectă. Dar este chiar așa de important să știm *cum* a fost luată?

– Vorbești pentru întreaga planetă, nu-i așa? În numele conștiinței colective, în numele fiecărei picături de rouă, al fiecărei pietricele, și chiar al nucleului lichid?

– Da, și la fel ca mine poate face orice părticică a planetei în care intensitatea conștiinței colective este suficient de ridicată.

– Și toată această conștiință colectivă este mulțumită să mă folosească pe mine ca pe o cutie neagră. Din moment ce cutia funcționează, nu este important să știi ce este înăuntru, nu-i așa?... Eu nu sunt de acord cu așa ceva. Nu vreau să fiu o cutie neagră. Vreau să știu ce este înăuntru. Vreau să știu cum și de ce am ales Gaia și *Galaxia* ca model pentru viitorul omenirii. Numai astfel am să-mi pot redobândi pacea interioară.

– Dar de ce ești atât de pornit împotriva acestei decizii? De ce nu ai încredere în ea?

Trevize inspiră adânc și spuse încet, cu voce gravă și convingătoare:

– Pentru că nu vreau să fac parte dintr-un super-organism. Nu vreau să fiu o piesă neesențială ce poate fi aruncată atunci când super-organismul hotărăște că așa este mai bine pentru întreg.

Dom îl privi gânditor:

– Deci vrei să-ți schimbi decizia, Trev? Dacă vrei, o poți face.

– Îmi doresc să schimb decizia, dar nu pot s-o fac doar pentru simplul motiv că îmi displace. Înainte de a face ceva, trebuie să *știu* sigur dacă decizia este greșită sau corectă. Nu este suficient *să am impresia* că este corectă.

– Dacă *simți* că ai dreptate, atunci ai dreptate.

Mereu aceeași voce domoală și blândă care îl enerva și mai tare pe Trevize, prin contrastul față de propriul său tumult interior.

Apoi, ieșind din pendularea fără de soluție dintre a avea impresia și a fi sigur, Trevize spuse aproape în șoaptă:

– Trebuie să găsesc Pământul.

– Pentru că are vreo legătură cu dorința ta arzătoare de a ști?

– Pentru că este o altă problemă care mă frământă foarte tare, și *simt* că între cele două există o legătură. Nu sunt o cutie neagră? *Simt* că există o legătură. Nu vă este suficient? Nu credeți că am dreptate?

– Poate, spuse Dom cu indiferență.

– Admițând că de mii de ani – de douăzeci de mii, probabil – locuitorii Galaxiei nu s-au mai preocupat de Pământ, cum se face totuși că am uitat cu toții planeta din care ne tragem?

– Douăzeci de mii de ani este un interval de timp mai mare decât îți închipui tu. Vechiul Imperiu are multe aspecte neelucidate; multe legende, aproape sigur născocite, dar pe care le repetăm mereu, pentru că nu avem cu ce le înlocui. Iar Pământul este mai vechi decât Imperiul.

– Dar trebuie să existe unele documente. Bunul meu prieten, Pelorat, culege mituri și legende despre străvechiul Pământ; stoarce tot ce poate din orice sursă găsește. Asta este profesiunea lui și, mai important chiar, hobby-ul lui. Nu a putut găsi decât mituri și legende. Nu există nici arhive, nici documente.

– Documente vechi de douăzeci de mii de ani? Lucrurile se descompun. pier, sunt distruse din neatenție sau datorită războiului.

– Dar ar trebui să existe cópii, cópii ale cópiilor, și cópii ale cópiilor cópiilor; documente recente, nu vechi de peste douăzeci de mii de ani. Dar au fost retrase. Biblioteca Galactică dc pe Trantor trebuie să fi avut materiale referitoare la Pământ. Aceste documente sunt menționate în index-urile arhivelor, dar nu mai există în Biblioteca Galactică. Ca o carte în care găsești cuprinsul, dar în rest sunt numai foi albe.

– Adu-ți aminte că Trantor-ul a fost jefuit acum câteva secole.

– Biblioteca a rămas neatinsă. A Doua Fundație a protejat-o. Și tot A Doua Fundație a descoperit de curând că nu mai există nici un material referitor la Pământ. Documentele au fost retrase în mod intenționat, într-o perioadă recentă. De ce?

Trevize se opri și îl fixă pe Dom cu intensitate:

– Dacă am să găsesc Pământul, am să aflu ce ascunde...

– Ascunde?

– Sau din ce cauză este ascuns. După ce voi afla, probabil voi ști de ce am ales Gaia și *Galaxia* în detrimentul individualității noastre. Presupun că *voi ști,* nu voi intui doar, că am dreptate. Iar dacă am dreptate, atunci... asta este.

Și ridică neajutorat din umeri.

– Dacă simți că astfel stau lucrurile, spuse Dom, și dacă simți că trebuie să pleci în căutarea Pământului, atunci, bineînțeles, te vom ajuta cât vom putea dc mult. Însă acest ajutor este limitat. Eu/noi/Gaia nu știm unde se află Pământul în această imensă aglomerare dc lumi din Galaxie.

– Chiar și așa, spuse Trevize, trebuie să caut... Chiar dacă această pulbere nesfârșită de stele pare să nu dea nici o șansă căutării mele, și chiar dacă trebuie să o fac de unul singur.

2

Clima blândă a Gaiei îl învăluia pe Trevize. Temperatura, ca întotdeauna, era agreabilă. Vântul adia plăcut, răcoritor, însă fără să fie rece. Norii lunecau pe cer acoperind din când în când soarele. Bineînțeles, dacă ar fi existat vreo zonă în care

umiditatea să scadă sub limita acceptabilă, ploaia ar fi reparat imediat situația.

Copacii creșteau la distanțe regulate, ca într-o livadă, pe întreaga planetă. Solul și apa erau populate cu specii de plante și animale într-un număr adecvat și într-o varietate dinainte stabilită, care să asigure echilibrul ecologic. Numărul lor se modifica mereu, oscilând ușor în jurul valorii de optim... Acest lucru era valabil și pentru oameni.

Dintre toate elementele prezente în câmpul vizual, singurul care nu se potrivea cu decorul era *Far Star*.

Nava fusese curățată și recondiționată în detaliu de câțiva Gaieni. Fusese aprovizionată cu mâncare și cu băutură, mobilierul renovat sau înlocuit, componentele mecanice controlate. Trevize însuși îi verificase cu grijă computerul.

Nava nu avea nevoie de reîncărcare cu combustibil, deoarece era una dintre puținele nave gravitice ale Fundației, utilizând câmpul gravitațional galactic. Iar acesta era suficient pentru a asigura propulsia tuturor posibilelor flote ale omenirii de-a lungul întregii sale existențe, fără a descrește semnificativ în intensitate.

Cu trei luni în urmă, Trevize era Consilier Terminus. Cu alte cuvinte, membru al Legislativului Fundației și, *ex officio,* persoană importantă în Galaxie. Trecuseră oare doar trei luni? Parcă trecuse o jumătate de viață – avea treizeci și doi de ani – de când se afla încă în post, singura lui preocupare fiind să afle dacă marele Plan Seldon mai era sau nu valabil; dacă ascensiunea lină a Fundației, de la un sat planctar la dimensiuni Galactice, fusese calculată corect dinainte.

Totuși, în unele privințe nu se schimbase nimic. Era *în continuare* Consilier. Funcția și privilegiile sale rămâneau aceleași, numai că nu credea să se reîntoarcă vreodată pe Terminus pentru a și le revendica. Uriașul haos al Fundației nu îl mai atrăgea, dar nici ordinea de pe Gaia. Nicăieri nu se afla acasă, pretutindeni era un orfan.

Încleștă fălcile și își trecu furios degetele prin părul negru. Înainte de a pierde timpul plângându-și soarta, trebuia să găsească Pământul. Dacă va supraviețui acestei căutări, va avea apoi suficient răgaz să se așeze și să verse lacrimi. Poate că atunci va avea motive mai serioase.

Apoi își aminti...

Cu trei luni în urmă, el și Janov Pelorat, cărturarul naiv și competent, părăsiseră Terminus-ul. Pelorat era mânat de dorința de a descoperi locul în care se găsea de mult uitatul Pământ. Trevize îl însoțise, folosindu-se de intențiile lui pentru a disimula adevăratul scop al misiunii. Nu găsiseră Pământul, dar descoperiseră Gaia, iar Trevize s-a trezit obligat să ia acea decizie fatidică.

Acum venise momentul să facă o întoarcere de o sută optzeci de grade, încercând să caute *el* Pământul.

Cât despre Pelorat, și el găsise ceva la care nu se așteptase. O găsise pe Bliss, bruneta cu ochi negri, tânăra care era în același timp Gaia (la fel ca și Dom... la fel ca și cel mai mic grăunte de nisip sau fir de iarbă). Pelorat, cu înflăcărarea specifică vârstei medii târzii, se îndrăgostise de o femeie care nu avea nici jumătate din anii săi. Spre uimirea lui Trevize, tânăra părea satisfăcută de această relație.

Ciudat... dar Pelorat era fericit, iar Trevize își zise resemnat că fiecare trebuie să-și găsească fericirea în felul său. Aceasta ținea de individualitatea fiecăruia... pe care el o va aboli (la un moment dat) pretutindeni în Galaxie.

Durerea reveni. Decizia pe care o luase, pe care trebuise să o ia, nu înceta să îl chinuie și era...

– Golan!

Vocea dădu buzna în gândurile sale. Ridică privirea în direcția soarelui, clipind din ochi.

– Ah, Janov, spuse el.

Pusese entuziasm în voce... un entuziasm fals, pentru ca Pelorat să nu-i ghicească gândurile amare. Reuși chiar să spună, pe un ton jovial:

– Văd că ai reușit să te smulgi de lângă Bliss.

Pelorat dădu din cap. Briza ușoară îi agita părul alb și mătăsos. Fața prelungă și gravă era aceeași ca întotdeauna.

– De fapt, prietene, ea mi-a sugerat să vin să te văd... în legătură cu... în legătură cu ceea ce vreau să discutăm. Nu că n-aș fi vrut să vin din proprie inițiativă, desigur, dar se pare că ea gândește ceva mai repede decât mine.

Trevize zâmbi:

– În regulă, Janov. Înțeleg că ai venit să-ți iei rămas-bun.

– Ei bine, nu chiar. De fapt, dimpotrivă. Golan, atunci când am plecat de pe Terminus, tu și cu mine, intenția mea era să

descopăr Pământul. Aproape întreaga viață profesională mi-am dedicat-o acestui scop.

– Iar eu am să continui ce ai început tu, Janov. Treaba asta este acum a mea.

– Da, dar este și a mea; încă nu am renunțat.

– Dar...

Trevize făcu un gest vag, cuprinzând tot ceea ce se afla în jurul lor.

Pelorat spuse dintr-o dată, pe nerăsuflate:

– Vreau să merg cu tine.

Trevize rămase uimit:

– Janov, tu nu vorbești serios. Acum o ai pe Gaia.

– Am să mă întorc la Gaia într-o zi, dar nu te pot lăsa să mergi singur.

– Ba sigur că poți. Sunt destul de mare, mă descurc și singur.

– Nu vreau să te jignesc, Golan, dar tu nu știi suficient de multe lucruri. Eu cunosc bine miturile și legendele. Te pot îndruma.

– Vrei s-o părăsești pe Bliss? Nu-ți dai seama ce spui.

Obrajii lui Pelorat căpătară o ușoară tentă de roz:

– Nu vreau deloc s-o părăsesc, prietene, dar ea a spus...

Trevize se încruntă:

– Adică încearcă să scape de tine? Mi-a promis că...

– Nu, nu înțelegi. Golan, te rog stai liniștit și ascultă-mă. Ai obiceiul ăsta nefericit de a exploda și de a sări la concluzii pripite înainte de a auzi tot ceea ce este de spus. Asta e firea ta, știu. De asemenea, și eu am o oarecare dificultate în a mă exprima coerent și concis, dar...

– Bine, spuse Trevize cu blândețe, spune-mi exact ce gândește Bliss. Spune-mi cum vrei tu, iar eu promit să fiu foarte calm.

– Îți mulțumesc, și din moment ce ești calm, cred că am să termin imediat. Vezi tu, Bliss vrea să vină cu noi.

– *Bliss* vrea să vină? făcu Trevize. Nu, simt că explodez din nou. Ba nu, uite, nu explodez. Spune-mi, Janov, de ce vrea Bliss să vină și ea? Te întreb foarte calm.

– N-a spus că vrea să vină. A spus că vrea să-ți vorbească.

– Și atunci pentru ce n-ați venit împreună?

Pelorat spuse:

– După părerea mea... spun după părerea *mea*...are impresia că nu o agreezi, și ezită să se apropie de tine. Am făcut tot ce-am putut, bătrâne, să o asigur că nu ai nimic împotriva ei. Nu cred că cineva ar putea gândi urât la adresa ei. Cu toate acestea, a dorit să te abordez eu mai întâi. Pot să-i spun că ești de acord să o vezi, Golan?

– Bineînțeles, vin chiar acum.

– Și ai să fii rezonabil? Vezi tu, bătrâne, pe ea o preocupă foarte tare problema asta. Spune că este de o importanță vitală și că *trebuie* să meargă cu tine.

– Nu ți-a spus de ce, nu-i așa?

– Nu, dar dacă ea crede că trebuie să meargă, la fel crede și *Gaia*.

– Ceea ce înseamnă că nu trebuie să refuz. Am dreptate, Janov?

– Da, Golan, cred că nu trebuie să o refuzi.

3

Pentru prima oară în scurta sa ședere pe Gaia, Trevize intră în casa lui Bliss... casă care acum îl adăpostea și pe Pelorat.

Aruncă o privire rapidă în jur. Pe Gaia, casele erau simple. Clima violentă de orice fel lipsind cu desăvârșire, temperatura fiind întotdeauna blândă la această latitudine, plăcile tectonice mișcându-se foarte încet atunci când trebuiau să se miște, nu era nevoie de protecție împotriva condițiilor dificile; nu trebuia creeat un mediu confortabil într-unul neconfortabil. Întreaga planetă era o casă, ca să spunem așa, pentru toți locuitorii ei.

În acea mare casă planetară, casa lui Bliss era micuță, ferestrele acoperite cu perdele dar nu cu geamuri, mobila puțină și restrânsă doar la strictul necesar. Pe pereți găseai imagini holografice; într-una din ele, Pelorat afișa o figură surprinsă și timidă. Buzele lui Trevize dădură să se ridice la colțuri, dar încercă să nu-și arate amuzamentul; își făcu de lucru cu centura, aranjându-și-o cu grijă.

Bliss îl privea. Nu zâmbea în felul ei obișnuit. Arăta mai degrabă serioasă, cu ochii negri și frumoși larg deschiși, cu părul căzându-i în cascadă pe umeri, ca un val negru, blând. Doar buzele date cu roșu împrumutau feței un pic de culoare.

– Îmi pare bine că ai venit să mă vezi, Trev.

– Janov a spus că este vorba de ceva foarte important, Blissenobiarella.

Bliss zâmbi scurt:

– Te rog să mă scuzi. Dacă îmi vei spune Bliss, am să încerc să-ți pronunț întregul nume, Trevize.

Se poticni, aproape insesizabil, la a doua silabă.

Trevize ridică mâna:

– Bine, s-a făcut. Înțeleg obiceiul Gaienilor de a folosi doar o silabă din numele întreg, așa că dacă din când în când ți se va întâmpla să-mi spui Trev, n-am să mă simt jignit. Totuși, ar fi bine să-mi spui Trevize, cât mai des cu putință... iar eu îți voi spune Bliss.

O studie atent, ca întotdeauna când o întâlnea. Ca persoană, era o tânără femeie abia trecută de douăzeci de ani. Însă ca parte din Gaia, avea mii de ani. Diferența nu apărea în înfățișare, ci în vorbire și în atmosfera care, inevitabil, o înconjura. Asta vroia el, ca toată omenirea să arate astfel? Nu! Desigur că nu, și totuși...

– Am să trec direct la subiect, spuse Bliss. Ți-ai exprimat dorința de a găsi Pământul...

– N-am vorbit decât cu Dom.

Trevize era hotărât să nu se dea bătut fără a-și susține cu insistență punctul de vedere.

– Da, dar vorbind cu Dom, ai vorbit cu Gaia și cu fiecare părticică a ei. Așa că, de exemplu, ai vorbit și cu mine.

– M-ai auzit vorbind?

– Nu, nu te ascultam, dar dacă după aceea m-aș fi concentrat, mi-aș fi adus aminte ce ai spus. Acceptă situația asta, pentru a putea continua... Ți-ai exprimat dorința de a găsi Pământul și ai insistat asupra importanței acestui lucru. Nu văd de ce este important, dar tu te pricepi să ai dreptate, așa că eu/noi/Gaia trebuie să acceptăm ceea ce spui. Dacă misiunea aceasta este crucială pentru decizia ta privitoare la Gaia, atunci este de o importanță crucială și pentru Gaia. Deci Gaia trebuie să meargă cu tine, fie și numai pentru a te proteja.

– Când spui că Gaia trebuie să meargă cu mine, înțeleg că *tu* trebuie să mergi cu mine. Am dreptate?

– Eu sunt Gaia, spuse simplu Bliss.

– Ca și orice altceva de pe această planetă. Atunci, de ce tu? De ce nu o *altă* părticică din Gaia?

– Pentru că Pel vrea să meargă cu tine. Iar dacă va merge cu tine, nu va fi fericit cu nici o altă parte din Gaia în afară de mine.

Pelorat, care stătea discret în alt colț al camerei (cu spatele la propria sa hologramă, remarcă Trevize) spuse încet:

– Este adevărat, Golan. Bliss este părticica *mea* din Gaia.

Bliss zâmbi:

– Pare interesant să fiu gândită astfel. Bineînțeles, este foarte neobișnuit.

– Ei bine, hai să discutăm.

Trevize își împreună mâinile la ceafă și începu să se lase pe spate, în scaun. Picioarele subțiri ale scaunului scârțâiră; nu era suficient de robust pentru un astfel de joc. Îl aduse din nou pe patru picioare:

– Și dacă pleci, vei face în continuare parte din Gaia?

– Nu neapărat. Mă pot izola, de exemplu, dacă am senzația că sunt în pericol sau că pot fi grav rănită, astfel încât răul să nu se răsfrângă și asupra Gaiei; sau dacă am un motiv foarte important. Însă numai în cazurile de urgență. În general, voi fi o parte din Gaia.

– Chiar și atunci când facem Saltul prin hiperspațiu?

– Chiar și atunci, deși asta va complica puțin lucrurile.

– Nu mi se pare foarte plăcut.

– De ce?

Trevize strâmbă din nas, așa cum face de obicei cineva care dă de un miros dezagreabil:

– Asta înseamnă că orice se spune sau se face la bordul navei mele și care va fi auzit și văzut de tine, va fi auzit și văzut de *Gaia.*

– Eu sunt Gaia, deci tot ceea ce văd, aud, și simt, va fi auzit, văzut și simțit de Gaia.

– Exact. Chiar și peretele ăla vede, aude și simte.

Bliss privi la peretele spre care arătase Trevize și ridică din umeri:

– Da, chiar și peretele acela. Are o conștiință infinitezimală, așa că va simți și înțelege doar infinitezimal, dar presupun că se produc unele modificări subatomice ca reacție la ceea ce vorbim noi în acest moment. Și care îi permit să se integreze mult mai armonios în Gaia, spre binele general.

– Dar dacă doresc intimitate? Poate nu vreau ca peretele să afle ceea ce spun sau fac.

Bliss părea exasperată. Pelorat interveni brusc:

– Golan, eu nu știu prea multe despre Gaia, și dé aceea n-aș fi vrut să mă amestec. Totuși, am stat împreună cu Bliss și mi-am dat oarecum seama despre ce este vorba... Dacă mergi într-un loc aglomerat pe Terminus, vezi și auzi o grămadă de lucruri. Mai târziu, s-ar putea să-ți amintești unele dintre ele. Dacă ești supus unei stimulări cerebrale adecvate, s-ar putea să-ți amintești chiar totul, dar *nu te interesează.* Le lași să treacă pe lângă tine. Chiar dacă vezi o scenă emoționantă între doi străini și îi acorzi o oarecare atenție, totuși, nu te interesează... o lași să curgă... o uiți. Cu Gaia este la fel. Chiar dacă cunoaște în amănunt ceea ce faci, nu înseamnă neapărat că Gaia este *interesată*... Nu-i așa, Bliss dragă?

– N-am gândit niciodată astfel, Pel, dar este ceva adevăr în ceea ce ai spus. Totuși, această intimitate de care vorbește Trev – vreau să spun, Trevize – nu are nici o valoare pentru noi. De fapt, eu/noi/Gaia o găsim de neînțeles. Să vrei să nu faci parte... să nu ți se cunoască faptele... să nu ți se simtă gândurile...

Dădu cu putere din cap și continuă:

– Am spus că în cazuri de urgență ne putem izola, dar cine ar putea să *trăiască* astfel, chiar și timp de o oră?

– *Eu* aș vrea, spuse Trevize. De-asta trebuie să găsesc Pământul... să aflu motivul, dacă există vreunul, care m-a făcut să aleg această soartă cumplită pentru omenire.

– Nu este o soartă cumplită, dar hai să nu mai despicăm firul în patru. Voi fi cu tine, nu ca spion, ci ca prieten și sprijin. Gaia va fi cu tine, nu ca spion, ci ca prieten și sprijin.

Trevize spuse posomorât:

– Gaia m-ar putea ajuta cel mai bine arătându-mi drumul spre Pământ.

Bliss dădu din cap:

– Gaia nu știe unde se află Pământul. Dom ți-a spus-o deja.

– Nu prea cred în ce mi-a spus. La urma urmelor, *trebuie* să aveți arhive. De ce nu le-am văzut cât timp am stat aici? Chiar dacă Gaia este sinceră și nu știe unde se află Pământul, eu aș putea scoate ceva folositor din acele documente. Cunosc Galaxia foarte bine, mult mai bine decât Gaia. Aș putea înțelege

și urmări în arhivele voastre unele indicii pe care Gaia, probabil, nu le poate sesiza.

– Dar despre ce documente vorbești, Trevize?

– Orice fel de documente. Cărți, filme, înregistrări, holograme, obiecte de artă, orice aveți... Cât timp am stat aici n-am văzut nimic care să poată fi considerat document... Tu ai văzut, Janov?

– Nu, spuse Pelorat șovăind, dar nici n-am căutat cu adevărat.

– Eu am căutat, cu discreție, spuse Trevize, dar n-am găsit nimic. Nimic! Presupun că-mi sunt ascunse. De ce, mă întreb? Poți să-mi spui?

Fruntea lui Bliss se încreți, perplexă:

– De ce nu m-ai întrebat până acum? Eu/noi/Gaia nu ascundem nimic, și nu spunem minciuni. Un Izolat – un individ care trăiește în izolare – ar putea spune minciuni. El este limitat, și se teme *din cauză* că este limitat. Însă Gaia este un organism planetar cu o mare capacitate mentală, și nu se teme. Pentru Gaia este inutil să spună minciuni, să facă descrieri ce nu corespund realității.

Trevize pufni:

– Atunci pentru ce am fost împiedicat cu atâta meticulozitate să văd vreun document? Dă-mi un motiv plauzibil.

– Îți dau.

Bliss întinse mâinile, cu palmele îndreptate în sus:

– Nu avem nici un document.

4

Pelorat își reveni primul.

– Draga mea, spuse el cu duioșie, este absolut imposibil. Nu puteți avea o civilizație decentă fără documente de vreun fel.

Bliss ridică sprâncenele:

– Înțeleg. Am vrut doar să spun că nu avem documente de genul cărora vorbește sau se aștepta să găsească Trev... Trevize. Eu/noi/Gaia nu avem scrieri, tipărituri, filme, bănci de date computerizate, nimic. De altfel, nu avem nici gravuri în piatră. *Asta* vroiam să spun. Și este normal ca, neavând nimic din toatea acestea, Trevize să nu le găsească.

– Și atunci ce aveți? întrebă Trevize.

Bliss spuse, pronunțând cuvintele cu grijă, ca și cum ar fi vorbit unui copil:

– Eu/noi/Gaia avem memorie. Eu *îmi amintesc*.

– Ce îți amintești? întrebă Trevize.

– Totul.

– Îți amintești toate lucrurile importante, de referință?

– Desigur.

– Până unde? Cu câți ani în urmă?

– Pe o perioadă nedeterminată.

– Îmi poți da informații istorice, biografice, geografice, științifice? Chiar și evenimentele mondene locale?

– Totul.

– Și toate astea le ai în căpșorul tău!

Trevize arătă cu degetul, ironic, spre tâmpla lui Bliss.

– Nu, spuse ea. Memoria planetei Gaia nu se limitează doar la conținutul căpățânii mele. Uite...

Pentru moment deveni formală, chiar puțin rigidă, încetând să fie doar Bliss, fuzionând cu alte entități.

– ...trebuie să fi existat o vreme, înaintea începuturilor istorice, când oamenii erau atât de primitivi încât deși își puteau aminti întâmplările, nu puteau vorbi. Vorbirea a fost inventată pentru ca amintirile să poată fi exprimate și transmise de la o persoană la alta. De atunci încoace, tot progresul tehnologic nu a servit decât la a face cât mai mult loc pentru transferul și stocarea amintirilor, și pentru a facilita la maximum accesul la informația dorită. Însă odată ce indivii au fuzionat pentru a forma Gaia, totul a devenit inutil. Ne putem întoarce la memorie, sistemul fundamental de păstrare a informațiilor, de la care a pornit totul. Înțelegi?

– Spui că suma totală a creierelor de pe Gaia își poate aminti mult mai multe informații decât un singur creier? întrebă Trevize.

– Bineînțeles.

– Dar dacă Gaia are amintirile răspândire în memoria planetară, la ce-ți folosește *ție* acest lucru, ca părticică individuală din Gaia?

– Îmi folosește foarte mult. Orice doresc să aflu se găsește undeva într-o minte individuală, sau poate în mai multe. Dacă este foarte importantă, ca de exemplu semnificația cuvântului

„scaun", se află în fiecare minte. Dar chiar și dacă este ceva puțin folosit, aflat numai într-o foarte mică părticică a memoriei Gaiei, pot avea acces la el dacă vreau. Deși acest acces ar putea necesita ceva mai mult timp decât în primul exemplu... Uite, Trevize, dacă vrei să găsești ceva ce nu ai în memorie, cauți într-o video-carte adecvată, sau folosești banca de date a unui computer. La fel, eu pot explora întreaga minte a Gaiei.

– Și cum împiedici toate informațiile astea să ți se scurgă în minte, să-ți suprasaturеze creierul, și să-ți facă țeasta să explodeze? spuse Trevize.

– Încerci să fii ironic, Trevize?

– Haide, Golan, spuse Pelorat, nu fii antipatic.

Trevize își mută privirea de la unul la celălalt și, cu un efort vizibil, reuși să-și relaxeze trăsăturile crispate ale feței.

– Îmi cer scuze. Sunt strivit de o responsabilitate pe care nu mi-o doresc, și de care nu știu cum să scap. Din cauza asta par uneori dezagreabil, deși nu am deloc intenția. Bliss, să știi că am vorbit serios, chiar mă interesează. Cum afli conținutul altui creier fără să-l stochezi în propriul tău creier, suprasaturându-i foarte repede capacitatea?

Bliss spuse:

– Nu știu, Trevize; așa cum nici tu nu cunoști în amănunt cum îți funcționează creierul. Probabil știi care este distanța de la soarele tău la o stea vecină, dar nu ești tot timpul conștient de ea. O stochezi undeva în memorie, și o poți accesa oricând, dacă este nevoie. Dacă nu este nevoie, s-ar putea să o uiți cu timpul, dar o poți afla totuși căutând într-o bancă de date. Imaginează-ți creierul Gaiei ca pe o imensă bancă de date, și că eu pot avea acces la ea. Nu este obligatoriu să am mereu în minte informația de care am avut nevoie. După ce folosesc acea întâmplare sau amintire, mi-o scot din memorie. Cu alte cuvinte, o pot pune intenționat înapoi, în locul de unde am luat-o.

– Câți sunteți pe Gaia, Bliss? Câți oameni?

– În jur de un miliard. Vrei cifra exactă?

Trevize zâmbi mărinimos:

– Îmi dau perfect seama că poți obține cifra exactă dacă vrei, dar mă mulțumesc cu aproximația.

– Populația este stabilă și oscilează în jurul unui număr precis, care este un pic mai mare decât un miliard. Îți pot spune câți oameni sunt peste sau sub acest număr, realizând o

expansiune de conștiință și – să zicem – pipăind limitele. Mai bine de atât nu pot să explic cuiva care nu a trăit niciodată o astfel de experiență

– Am impresia, însă, că un miliard de minți umane – mare parte din ele aparținând copiilor – nu sunt suficiente pentru a memora toate datele necesare unei societăți complexe.

– Dar, Trev, oamenii nu sunt singurele ființe de pe Gaia.

– Vrei să spui că și animalele își amintesc?

– Creierele neumane pot stoca amintiri cu aceeași densitate ca și creierele umane, iar o mare parte din memorie, umană sau nu, este rezervată amintirilor personale. Aceste amintiri personale sunt utile doar celui care le deține, însă pentru întreg nu au mare importanță. Totuși, foarte mari cantități de date pot fi – și sunt – stocate în creierele animalelor, și în țesuturile vegetale, și în structura minerală a planetei.

– În structura minerală? Adică în pietre și în lanțurile muntoase?

– Și, pentru unele tipuri de date, în ocean și atmosferă. Și ele sunt Gaia.

– Dar ce pot păstra sistemele ne-vii?

– Foarte multe. Densitatea este scăzută, dar volumul este atât de mare, încât marea majoritate a memoriei Gaiei se află în roci. Este nevoie de mai mult timp pentru a obține și înlocui date din memoria rocilor, așa încât sunt preferate pentru stocarea amintirilor moarte, dacă se poate spune așa... amintiri care, în mod normal, este puțin probabil să fie cerute.

– Și ce se întâmplă când cineva moare și creierul său conține informații de o valoare deosebită?

– Informațiile nu se pierd. Ele se disipă încet, pe măsură ce creierul se descompune după moarte, dar avem la dispoziție suficient timp pentru a distribui amintirile în alte porțiuni ale Gaiei. Odată cu noii născuți apar alte creiere, care se organizează, își creează propriile lor amintiri și gânduri personale; în același timp, li se impregnează și cunoștințele necesare, din alte surse. Ceea ce tu numești educație este ceva automat pentru mine/noi/Gaia.

– Să fiu sincer, Golan, spuse Pelorat, mie mi se pare că ideea asta de planetă vie are foarte multe avantaje.

Trevize îi aruncă colegului său din Fundație o privire scurtă și piezișă:

– Sunt sigur, Janov, dar nu impresionat. Planeta, oricât de mare și de diversă, reprezintă un singur creier. Unul! Orice nou creier care se naște fuzionează cu întregul. Unde există posibilitatea de opoziție, de dezacord? Când vorbești de istoria omenirii, te gândești la cei câțiva oameni al căror punct de vedere minoritar era condamnat de societate, dar care în cele din urmă se impunea și schimba lumea. Ce șansă ar avea aici, pe Gaia, marii răzvrătiți ai istoriei?

– Există conflicte, spuse Bliss. Nu toate componentele Gaiei sunt obligate să accepte punctul de vedere comun.

– Dar li se impune o limitare, spuse Trevize. Nu-ți poți permite prea multă dezordine într-un unic organism, altfel nu ar mai funcționa cum trebuie. Chiar dacă apariția și dezvoltarea aspectelor disonante nu sunt oprite complet, cu siguranță sunt încetinite. Putem risca să impunem o astfel de soartă întregii Galaxii? Întregii omeniri?

Bliss spuse, fără a exterioriza vreun sentiment:

– Acum te îndoiești de propria ta decizie? Te răzgândești, spunând că Gaia este un viitor de nedorit pentru omenire?

Trevize strânse buzele, nehotărât. Apoi spuse încet:

– Da, așa aș vrea, dar... nu încă. Am luat decizia bazându-mă pe ceva – ceva din subconștient – și până nu descopăr pe ce anume m-am bazat, nu mă pot hotărî dacă să mi-o schimb sau nu. În consecință, hai să revenim la Pământ.

– Și când vei găsi Pământul, crezi că vei afla natura argumentelor care te-au făcut să iei decizia. Așa este, Trevize?

– Da, așa am impresia... Dom spune că Gaia nu știe unde se află Pământul. Iar tu ești de acord cu el, presupun.

– Bineînțeles că sunt de acord cu el. Și eu sunt Gaia, la fel ca el.

– Și îmi ascunzi informații? Conștient, vreau să spun?

– Bineînțeles că nu. Chiar dacă Gaia ar putea minți, nu te-ar putea minți *pe tine*. Noi depindem de concluziile tale, și avem nevoie ca ele să fie corecte. Iar pentru asta, trebuie să se bazeze pe realitate.

– Atunci, spuse Trevize, hai să ne folosim de memoria ta planetară. Sondează înapoi în timp și spune-mi până unde îți poți aminti.

O mică ezitare. Bliss îl privi pe Trevize cu ochi goi, ca și cum pentru o clipă ar fi intrat în transă. Apoi spuse:

– Cincisprezece mii de ani.

– De ce ai ezitat?

– A fost nevoie de timp. Amintirile vechi – cu adevărat vechi – se află aproape toate la rădăcina munților, și este nevoie de timp pentru a săpa după ele.

– Deci, cincisprezece mii de ani în urmă? Atunci a fost colonizată Gaia?

– Nu. Din câte știm noi, colonizarea a avut loc cam cu trei mii de ani înaintea acestor cincisprezece mii.

– De ce ești nesigură? Tu... sau Gaia... nu-ți aduci aminte?

– Colonizarea s-a produs înainte ca Gaia să-și creeze o memorie unică, integratoare, spuse Bliss.

– Și totuși, înainte de a se putea baza pe memoria colectivă, Gaia trebuie să fi ținut arhive, Bliss. Documente stocate în modul obișnuit... înregistrate, scrise, filmate, și așa mai departe.

– Îmi închipui, dar nu cred că suportul lor a putut supraviețui timpului.

– Puteau fi copiate sau, și mai bine, transferate în memoria colectivă, după constituirea ei.

Bliss se încruntă. Altă ezitare, de data aceasta mai lungă.

– Nu descopăr nici o urmă a documentelor de care vorbești.

– Și care să fie explicația?

– Nu știu, Trevize. Presupun că nu s-au dovedit foarte importante, iar atunci când Gaia și-a dat seama că vechile documente ne-memorie aveau să se degradeze, a tras concluzia că deveniseră arhaice și inutile.

– Nu știi sigur. Presupui și îți imaginezi, dar nu știi sigur. Gaia nu știe sigur.

Bliss coborî ochii:

– Dar așa trebuie să fi fost.

– Așa trebuie? Eu nu fac parte din Gaia, și în consecință nu sunt obligat să presupun ceea ce presupune Gaia... Iată, ai un exemplu privind importanța izolării. Eu, ca Izolat, presupun altceva.

– Ce presupui?

– În primul rând, sunt sigur de un lucru: O civilizație pe cale de a se naște este foarte puțin probabil să își distrugă vechile documente. Departe de a le considera arhaice și inutile, le-ar trata cu un respect exagerat și și-ar da silința să le păstreze. Dacă arhivele de dinaintea constituirii memoriei colective a Gaiei au fost distruse, această distrugere nu cred să fi fost voită.

– Și atunci, tu cum îți explici?

– În Biblioteca de pe Trantor, toate documentele referitoare la Pământ au fost retrase de o persoană sau de o forță, alta decât A Doua Fundație care își are sediul chiar pe Trantor. Deci, este posibil ca și pe Gaia toate documentele referitoare la Pământ să fi fost retrase de cineva care nu aparține de Gaia.

– De unde știi că vechile documente se refereau la Pământ?

– Așa cum ai spus, Gaia a fost colonizată acum optsprezece mii de ani. Asta ne duce înapoi, într-o perioadă anterioară formării Imperiului Galactic. În perioada colonizării Galaxiei. Iar atunci, principala sursă de Colóni era Pământul. Pelorat poate să confirme.

Pelorat, luat puțin prin surprindere, își drese vocea:

– Așa spun legendele, draga mea. Eu le iau în serios și cred, ca și Golan Trevize, că omenirea a fost la început concentrată pe o singură planetă, iar acea planetă era Pământul. Primii Colóni au pornit de pe Pământ.

– În acest caz, spuse Trevize, dacă Gaia a fost colonizată în epoca de început a călătoriilor hiperspațiale, este foarte probabil să fi fost colonizată de Pământeni; sau poate de oameni aparținând unei planete proaspăt colonizate de Pământeni. Din acest motiv, documentele privitoare la colonizarea Gaiei și la cele câteva milenii ulterioare acestei colonizări trebuie obligatoriu să se fi referit la Pământ și la Pământeni. Aceste documente au dispărut. *Cineva* are probabil grijă ca Pământul să nu fie menționat nicăieri în documentele Galaxiei. Și dacă este așa, atunci are un motiv.

– Astea nu sunt decât presupuneri, Trevize, spuse Bliss încăpățânată. Nu ai nici o dovadă.

– Dar Gaia susține că am talentul de a trage concluziile corecte, chiar dacă mă bazez pe dovezi insuficiente. Deci, dacă ajung la o concluzie fermă, nu îmi spune tu mie că nu am dovezi.

Bliss tăcu.

– Iată un motiv în plus pentru a găsi Pământul, continuă Trevize. Am de gând să plec imediat ce *Far Star* este gata. Mai vreți să veniți cu mine?

– Da, spuse imediat Bliss.

– Da, spuse și Pelorat.

CAPITOLUL 2

Spre Comporellon

5

PLOUA UȘOR. Trevize ridică privirea spre cerul de un alb-gri compact.

Purta o pălărie de ploaie care respingea picăturile aruncându-le în toate direcțiile. Pelorat, care se ținea departe de atingerea picăturilor respinse, nu avea o astfel de protecție.

– Nu văd pentru ce te lași udat, Janov, spuse Trevize.

– Umezeala nu mă deranjează, prietene, spuse Pelorat cu aerul la fel de serios ca întotdeauna. Este o ploaie ușoară și călduță, fără vânt. Și în plus, respect vechea zicală: „Când te afli pe Anacreon, fă și tu cum fac Anacreonienii."

Arătă spre cei câțiva Gaieni care stăteau lângă *Far Star*, supraveghind-o în liniște. Păstrau o anumită distanță între ei, ca niște arbori într-o dumbravă Gaiană; nici unul nu purta pălărie.

– Probabil nu-i deranjează că se udă, spuse Trevize, din cauză că tot restul Gaiei se udă. Copacii... iarba... pământul... toate ude, și toate făcând parte din Gaia, împreună cu Gaienii.

– Cred că ai dreptate, spuse Pelorat. Soarele o să apară destul de curând, și totul se va usca repede. Hainele nu se vor șifona sau scoroji, frig nu este și, din moment ce nu există nici un microorganism patogen inutil, nimeni n-o să capete răceală, gripă, sau pneumonie. Atunci, de ce să-ți faci griji pentru un pic de umezeală?

Trevize admise logica celor spuse, dar nu se putu abține să nu-și manifeste nemulțumirea:

– Totuși, nu era nevoie să plouă la plecarea noastră. Ploaia asta este voluntară. Gaia nu ar fi plouat dacă n-ar fi vrut. Este aproape ca și cum și-ar fi manifestat disprețul față de noi.

– Poate că..., buza lui Pelorat se arcui puțin,... Gaia este întristată de plecarea noastră, și plânge.

– Așa o fi, spuse Trevize, însă eu nu sunt trist deloc.

– De fapt, continuă Pelorat, presupun că solul din regiune are nevoie de umiditate; această nevoie este mai importantă decât dorința ta ca soarele să strălucească.

Trevize zâmbi:

– Am impresia că îți place foarte mult lumea asta, nu-i așa? Chiar făcând abstracție de Bliss.

– Da, așa este, spusc Pelorat trecând puțin în defensivă. Întotdeauna am dus o viață liniștită, ordonată, și mă gândesc cum m-aș descurca aici, unde o întreagă planetă se străduiește să o mențină liniștită și ordonată... La urma urmelor, Golan, atunci când construim o casă – sau o navă – încercăm să ne construim un adăpost perfect. O echipăm cu tot ceea ce avem nevoie; facem astfel încât să-i putem controla temperatura, calitatea aerului, iluminarea, și tot ceea ce ne mai interesează, pentru a le acomoda perfect cerințelor noastre. Gaia nu este decât o extrapolare a dorinței de confort și siguranță, extinsă la o întreagă planetă. Ce vezi tu rău în asta?

– Ce văd rău în asta? spuse Trevize. Răul este următorul: casa sau nava mea sunt construite astfel încât *ele* să îmi convină *mie*. Nu sunt construit *eu* pentru a mă adapta *lor*. Dacă aș face parte din Gaia, oricât de perfect ar fi organizată planeta pentru a-mi conveni mie, voi fi totuși foarte nemulțumit de faptul că și eu sunt astfel aranjat încât să îi convin ei.

Pelorat obiectă:

– Se poate argumenta că orice societate își modelează populația pentru ca fiecare individ să i se integreze în mod convenabil. Obiceiurile care se nasc trebuie să aibă sens în acea societate, și prin aceasta, individul este ferm constrâns să se adapteze nevoilor ei.

– În societățile pe care le cunosc eu, oricine are posibilitatea să se revolte. Există excentrici, chiar și criminali.

– Și chiar *îți convin* excentricii și criminalii?

– De ce nu? Tu și cu mine suntem niște excentrici. Nu suntem reprezentativi pentru majoritatea celor de pe Terminus.

Cât despre criminali, asta este o problemă de definiție. Iar dacă criminalii sunt prețul pe care trebuie să-l plătim pentru rebeli, eretici, și genii, atunci eu sunt gata să-l plătesc. Ba chiar *cer* ca acest preț să fie plătit.

– Criminalii sunt oare singura modalitate de plată? Nu poți avea genii fără criminali?

– Geniile și sfinții sunt oameni aflați mult departe de regulile majorității; nu văd cum ai putea face ca toți non-conformiștii să stea de o singură parte a liniei. Trebuie să existe o oarecare simetrie... În orice caz, dacă e să iau decizia de a face din Gaia model pentru viitorul omenirii, vreau un motiv mai bun decât această versiune planetară a unui cămin confortabil.

– O, dragul meu. Nu încercam să îți induc un sentiment de mulțumire vizavi de decizia ta. Pur și simplu făceam niște observa...

Se opri brusc. Bliss se îndrepta cu pași mari spre ei. Părul negru se udase, iar costumul i se lipea de corp, subliniindu-i formele generoase ale șoldurilor. Le adresă un semn cu capul.

– Îmi cer scuze că v-am întârziat, spuse ea trăgându-și un pic răsuflarea. Verificarea ultimelor detalii împreună cu Dom mi-a luat mai mult timp decât am estimat la început.

– Totuși, spuse Trevize, tu știi tot ceea ce știe și el.

– Uneori există unele diferențe în interpretare. La urma urmelor, nu suntem identici, așa că purtăm discuții. Ai două mâini. Amândouă fac parte din tine, și par identice, cu excepția faptului că una este imaginea în oglindă a celeilalte. Și totuși, nu le folosești absolut la fel, nu-i așa? Sunt unele lucruri pe care aproape tot timpul le faci cu mâna dreaptă, și unele pe care le faci cu stânga. Diferențe în interpretare, ca să spun așa.

– Aici te-a avut, spuse Pelorat cu o satisfacție evidentă.

Trevize dădu din cap:

– Ar fi o analogie convingătoare, dacă ar avea vreo importanță, însă sunt foarte sigur că nu are. În orice caz, putem urca la bord? *Plouă.*

– Da, da. Oamenii noștri au coborât cu toții; nava este într-o stare perfectă.

Apoi, cu o privire curioasă și neașteptată spre Trevize:

– Nu te-ai udat deloc. Picăturile de ploaie nu te ating.

– Da, așa e, spuse Trevize. Evit să mă ud.

– Dar nu te simți bine să te mai uzi din când în când?

– Ba da, desigur. Dar atunci când vreau eu, nu când vrea ploaia.

Bliss ridică din umeri:

– Bine, cum vrei. Bagajele au fost încărcate, așa că hai să mergem.

Se îndreptară spre *Far Star*. Ploaia se potolise, dar iarba era udă de-a binelea. Trevize păși cu multă precauție; Bliss își scoase încălțările, purtându-le în mână, mergând cu picioarele goale prin iarbă.

Trevize coborî privirea spre picioarele ei.

– Este o senzație minunată, spuse ea.

– Mă bucur, spuse el cu un aer absent.

Apoi, cu o urmă de iritare:

– Totuși, de ce mai stau ceilalți Gaieni pe-aici?

– Înregistrează evenimentul, spuse Bliss, pe care Gaia îl consideră deosebit de important. Trevize, tu ești important pentru noi. Dă-ți seama că dacă în urma acestei călătorii te răzgândești și iei o decizie în defavoarea noastră, noi nu vom mai deveni niciodată *Galaxia*, poate nu vom mai rămâne nici măcar Gaia.

– Deci eu reprezint viața sau moartea pentru Gaia; pentru întreaga planetă.

– Așa cred.

Trevize se opri deodată, scoțându-și pălăria de ploaie. Pe cer apăruseră pete de albastru senin.

– Dar *acum*, spuse el votul meu este în favoarea voastră. Dacă mă omorâți, n-aș mai avea cum să-l modific.

– Golan, murmură îngrozit Pelorat. Ai spus un lucru oribil.

– Tipic pentru un Izolat, spuse calm Bliss. Trebuie să înțelegi, Trevize, că pe noi nu ne interesează persoana ta, și nici măcar votul tău. Nu ne interesează decât adevărul. Tu nu ești important decât ca ghid spre adevăr; votul tău va fi ca o confirmare a adevărului. Asta vrem de la tine, și dacă te omorâm pentru a evita schimbarea deciziei, n-am face decât să ne ascundem noi înșine de adevăr.

– Și dacă vă spun că adevărul este împotriva Gaiei? Veți fi cu toții mulțumiți să muriți?

– Poate că nu vom fi mulțumiți, dar până la urmă tot acolo vom ajunge.

Trevize dădu din cap:

– Dacă există vreun argument care ar trebui să mă convingă că Gaia este o oroare și că *trebuie* să moară, acesta ar fi chiar declarația pe care abia ai făcut-o.

Apoi spuse, întorcându-și ochii spre Gaienii care priveau în liniște (și care probabil îi și auzeau):

– De ce sunt împrăștiați astfel? Și de ce este nevoie de atâția? Dacă unul dintre ei observă evenimentul și îl stochează în memorie, nu va fi apoi disponibil pentru tot restul planetei? Nu-l puteți stoca apoi într-un milion de locuri diferite, dacă vreți?

– Fiecare îl observă dintr-un unghi diferit, spuse Bliss, și ficcare îl stochează într-un creier puțin diferit. După ce vor fi studiate toate observațiile, se va vedea că ceea ce se întâmplă acum va fi mult mai bine înțeles din toate observațiile luate împreună decât dintr-o singură observație.

– Cu alte cuvinte, întregul este mai mare decât suma tuturor părților.

– Exact. Ai sesizat justificarea fundamentală a existenței Gaiei. Tu, ca individ uman, ești alcătuit probabil din cincizeci de trilioane de celule; dar ești cu mult mai important decât acele cincizeci de trilioane, ca sumă a importanței lor individuale. Ești de acord cu asta.

– Da, spuse Trevize, cu asta sunt de acord.

Intră în navă, și se întoarse brusc pentru a arunca o ultimă privire spre Gaia. Ploaia scurtă dăduse atmosferei o nouă prospețime. Văzu o lume verde, luxuriantă, tăcută, liniștită; o grădină de pace în mijlocul unei Galaxii învolburate.

... Dar spera din toată inima să nu o mai revadă.

6

După închiderea sas-ului în urma lor, Trevize se simți ca și cum scăpase nu chiar dintr-un coșmar, dar din ceva foarte anormal, care îl împiedicase să respire liber.

Își dădea seama că o parte din acea realitate stranie era în continuare cu el, în persoana lui Bliss. Cât timp ea era acolo, era și Gaia... în același timp însă intuia importanța deosebită a prezenței ei. Se simțea din nou funcționând ca o cutie neagră;

speră din toată inima că nu va rămâne cu această senzație pentru tot restul vieții.

Studie nava din priviri, și o găsi minunată. Nu era a lui decât de puțină vreme, de când Primarul Fundației, Harla Branno, îl obligase să se urce la bord și îl trimisese printre stele... un paratrăsnet viu, menit să atragă fulgerele dușmanilor Fundației. Își îndeplinise misiunea, însă nava era în continuare a lui și nu avea de gând să o înapoieze.

Îi aparținea de doar câteva luni, dar o simțea ca pe o casă, și nu-și putea aminti decât foarte vag, ca prin ceață, de ceea ce cândva, pe Terminus, fusese adevăratul lui cămin.

Terminus! Nucleul periferic al Fundației destinat, prin Planul Seldon, să formeze în decursul următoarelor cinci sute de ani un al doilea Imperiu, mai măreț decât primul. Numai că el, Trevize, făcuse ca Planul să deraieze. Prin decizia lui, transforma Fundația în nimic. În schimb, făcea loc unei noi societăți, unui nou model de viață. O revoluție terifiantă, cea mai mare de la apariția vieții multicelulare.

Acum se anagajase într-o călătorie hărăzită a-i dovedi că decizia era corectă (sau, dimpotrivă, greșită).

Se trezi pierdut în gânduri, inert. Ieși din acea stare nemulțumit de sine însuși, grăbindu-se să ajungă în cabina de pilotaj. Computerul era tot acolo.

Strălucea; totul strălucea. Aparatele fuseseră curățate cu foarte multă minuțiozitate. Contactele pe care le închidea, aproape la întâmplare, funcționau perfect și, după părerea lui, cu mai multă ușurință decât oricând. Sistemul de ventilație era atât de silențios încât trebui să ducă mâna la gurile de aerisire pentru a simți curenții de aer.

Cercul de lumină de deasupra computerului strălucea îmbietor. Trevize îl atinse și lumina se răspândi acoperind întreg pupitrul. Apăru conturul unor mâini: dreapta și stânga. Inspiră adânc și își dădu seama că rămăsese câteva momente cu respirația oprită. Gaienii nu cunoșteau nimic despre tehnologia Fundației și ar fi putut strica foarte ușor computerul, fără nici cea mai mică rea-voință. Până aici, nu stricaseră nimic... conturul mâinilor era în continuare acolo.

Testul crucial începea însă cu așezarea propriilor mâini deasupra contururilor și, preț de o clipă, șovăi. Va afla, aproape imediat, dacă ceva era în neregulă... Și dacă *era* în neregulă, ce

putea face? Pentru reparații, va trebui să se întoarcă pe Terminus, și în acest caz era foarte sigur că Primarul Branno nu îl va mai lăsa să plece. Și dacă nu va reuși să plece din nou...

Își simți inima bătând cu putere; nu avea nici un rost să prelungească acest suspans.

Întinse mâinile, dreapta, stânga, și le așeză deasupra contururilor de pe pupitru. Imediat, avu senzația că o altă pereche de mâini i le prinde pe ale sale. Simțurile se dilatară, și putu să vadă Gaia din toate direcțiile, verde și umedă, și pe Gaieni încă observându-i. Dori să privească în sus, și văzu un cer în mare parte acoperit de nori. Din nou, la dorință, norii dispărură și privi un cer de un albastru imaculat, în care se zărea sfera soarelui Gaiei.

Își exprimă din nou dorința, și albastrul dispăru. Văzu stelele.

Le șterse, și dori să vadă Galaxia, ca un volant la scară redusă. Verifică imaginea computerizată, îi reglă orientarea, modificând trecerea aparentă a timpului, o roti întâi într-o direcție, apoi în cealaltă. Localiză soarele planetei Sayshell, cea mai importantă stea din vecinătatea Gaiei; apoi soarele Terminus-ului; apoi cel al Trantor-ului. Călători din stea în stea prin harta Galactică aflată în măruntaiele computerului.

Apoi își retrase mâinile, lăsând lumea reală să îl înconjoare din nou... și își dădu seama că în tot acest timp stătuse în picioare, semi-aplecat deasupra computerului pentru a face contactul palmelor cu pupitrul. Se simțea înțepenit, și trebui să-și întindă mușchii spatelui înainte de a se așeza.

Privi computerul cu o ușurare plină de căldură. Funcționase perfect. Fusese, dacă se putea spune așa, plin de afecțiune, și ceea ce simțea pentru acest aparat nu se putea descrie decât ca dragoste. La urma urmei, cât timp se ținuse de mâini cu acel lucru (refuza cu încăpățânare să admită că se gândise la aparat ca la o *ea*) făcuseră fiecare parte din celălalt, iar dorința sa dirijase, controlase, trăise, și făcuse parte dintr-o entitate mai mare. El și aparatul fuseseră, la scară redusă, ceea ce Gaia era la o scară mult mai extinsă. Gândul îl năpădi pe neașteptate, iritându-l.

Scutură din cap. Nu! În cazul său și al computerului, el – Trevize – era comandantul absolut. Computerul se supunea în totalitate.

Se ridică și merse spre bucătăria compactă, în zona unde se lua masa. Era multă mâncare, de toate felurile, cu instalațiile de răcire adecvate, și cu facilități de încălzire a hranei. Remarcase deja că video-cărțile din camera sa erau aranjate într-o ordine desăvârșită și era destul de sigur... nu, *absolut* sigur... că biblioteca personală a lui Pelorat era de asemeni în ordine. În caz contrar, l-ar fi auzit până acum plângându-se.

Pelorat! Își aduse aminte. Intră în camera acestuia.

– Janov, e destul loc aici și pentru Bliss?

– O, da, destul.

– Aș putea aranja un dormitor pentru ea în camera comună.

Bliss ridică spre el o privire contrariată:

– Nu doresc deloc să am un dormitor separat. Sunt foarte mulțumită să stau aici cu Pel. Presupun, totuși, că mă pot folosi de celelalte camere, dacă voi avea nevoie. De camera pentru gimnastică, de exemplu.

– Bineînțeles. Te poți folosi de orice cameră, în afară de a mea.

– Foarte bine. Dacă mi s-ar fi cerut, și eu aș fi sugerat același aranjament. Bineînțeles, nici tu nu vei intra în camera noastră.

– Normal, spuse Trevize.

Apoi coborî privirea și își dădu seama că încălțările sale depășiseră pragul. Se dădu înapoi cu o jumătate de pas și spuse, nemulțumit:

– Bliss, astea nu sunt camere pentru luna de miere.

– Având în vedere spațiul redus, aș spune mai degrabă că este *perfectă* pentru o lună de miere. Deși Gaia a făcut-o de două ori mai încăpătoare față de cât era înainte.

Trevize încercă să nu zâmbească.

– Va trebui să fiți foarte prietenoși unul cu altul, spuse el.

– Chiar suntem, spuse Pelorat evident stânjenit de subiectul conversației. Dar, serios, prietene, ai putea să ne lași să ne aranjăm singuri.

– Ei, uite că aici este problema, spuse încet Trevize. Nu pot. În continuare vreau să vă fie clar că aceste camere nu sunt făcute pentru luna de miere. N-am nici o obiecție la orice veți face prin consimțământ mutual, dar trebuie să vă dați seama că vă va lipsi intimitatea. Sper că înțelegi, Bliss.

– Există o ușă, spuse Bliss, și presupun că nu ne vei deranja atunci când este blocată... cu excepția cazurilor de urgență, bineînțeles.

– Desigur că nu vă voi deranja. Însă nu există nici un fel de izolare fonică.

– Încerci să spui, făcu Bliss, că vei auzi foarte clar orice conversație sau orice sunet emis în cursul actului sexual.

– Da, chiar asta încercam să spun. Fiind acum conștienți de acest lucru, cred că vă veți restrânge activitatea sexuală, cel puțin la bordul navei. S-ar putea să nu vă convină, și îmi pare rău, dar asta este situația.

Pelorat își drese vocea și spuse cu blândețe:

– Golan, asta este o problemă cu care de fapt m-am confruntat deja. Orice senzație pe care o trăiește Bliss atunci când este împreună cu mine este experimentată și de Gaia.

– M-am gândit la asta, Janov, spuse Trevize.

Arăta de parcă încerca să-și reprime o grimasă. Spuse în continuare:

– N-am avut intenția să aduc vorba... doar în cazul în care nu ți-a trecut și ție prin minte.

– Mi-a trecut, spuse Pelorat.

– Nu face atâta caz, Trevize, spuse Bliss. În orice moment, pe Gaia sunt mii de oameni angajați în actul sexual; milioane care mănâncă, beau, sau fac alte lucruri aducătoare de plăcere. Aceasta dă naștere unei aure de satisfacție generală, pe care Gaia o trăiește cu fiecare părticică din care este alcătuită. Animalele inferioare, plantele, mineralele, au și ele plăcerile lor care deși – în această ordine – sunt din ce în ce mai atenuate ca intensitate, contribuie la o bucurie generalizată a conștiinței, pe care Gaia o simte întotdeaua cu toate părțile sale, și care nu este trăită în nici o altă lume.

– Avem și noi propriile noastre plăceri, spuse Trevize, pe care le putem împărtăși într-un fel sau altul, dacă dorim; sau le putem păstra pentru noi, dacă dorim.

– Dacă le-ai simți pe ale noastre, ai afla cât de săraci sunteți voi, Izolații, în această privință.

– De unde știi tu ce simțim noi?

– Fără să știu ce simți, mi se pare normal să presupun că plăcerile împărtășite în comun de o întreagă lume trebuie să fie mai intense decât cele trăite de un singur individ izolat.

– Poate, dar chiar dacă plăcerile mele sunt sărace, mi-aș păstra bucuriile și durerile și aș fi mulțumit cu ele, oricât de firave, fiind *eu însumi,* și nu frate de sânge cu cel mai apropiat bolovan.

– Nu vorbi cu atât dispreț, spuse Bliss. Îți prețuiești fiecare cristal mineral din oase și dinți și n-ai fi de acord ca vreunul din ele să sufere, deși nu au mai multă conștiință decât un cristal de aceeași mărime din orice rocă.

– Este destul de adevărat, spuse Trevize în retragere, dar uite că ne-am îndepărtat de la subiect. Nu mă interesează dacă Gaia îți împărtășește bucuria, Bliss, însă *eu* nu vreau să particip la ea. Aici trăim în camere apropiate și nu sunt dispus să fiu părtaș la activitățile voastre, nici măcar indirect.

– Discuția asta este complet inutilă, bunul meu prieten, spuse Pelorat. Nu m-ar mulțumi deloc să-ți văd intimitatea violată. La fel gândesc și despre intimitatea mea. Bliss și cu mine vom fi discreți; nu-i așa, Bliss?

– Va fi așa cum dorești, Pel.

– La urma urmelor, spuse Pelorat, cel mai probabil este că vom sta mai multă vreme la sol decât în spațiu, iar pe planete, ocazia pentru o adevărată intimitate...

– Nu mă interesează ce faceți pe planete, îl întrerupse Trevize, dar pe această navă, eu sunt șeful.

– Exact, spuse Pelorat.

– Bun, dacă am lămurit asta, a sosit vremea să ne luăm zborul.

– Așteaptă!

Pelorat se întinse să îl tragă pe Trevize de mânecă:

– Încotro să ne luăm zborul? Nici tu, nici eu, și nici Bliss nu știm unde se află Pământul. Nici computerul nu știe, mi-ai spus mai demult că nu deține vreo informație despre Pământ. Ce vrei să faci? Nu poți rătăci prin spațiu la întâmplare, dragul meu prieten.

Auzind acestea, Trevize zâmbi, aproape cu satisfacție. Pentru prima oară de când căzuse în mâna planetei Gaja, se simțea stăpân pe propria-i soartă.

– Te asigur, Janov, spuse el, că nu am deloc intenția să rătăcesc. Știu *exact* încotro mă îndrept.

7

Pelorat bătu ușor la ușa cabinei de pilotaj. Așteptă câteva momente lungi, în care nu primi nici un răspuns, apoi intră în vârful picioarelor. Îl găsi pe Trevize privind foarte absorbit câmpul de stele.

– Golan..., începu Pelorat.

Apoi așteptă.

Trevize ridică privirea:

– Janov! Stai jos... Unde-i Bliss?

– Doarme... După câte văd, am ieșit în spațiu.

– Vezi bine.

Trevize nu era surprins de ușoara uimire a celuilalt. În noile nave gravitice, pur și simplu nu aveai cum să-ți dai seama de momentul decolării. Nu interveneau efecte inerțiale; nici puseuri de accelerație; nici zgomot; nici vibrație.

Posedând capacitatea de a se izola față de câmpurile gravitaționale exterioare (izolare ce putea merge chiar până la sută la sută), *Far Star* se ridica de pe suprafața unei planete ca și cum ar fi plutit într-un fel de ocean cosmic. Și în tot acest timp, câmpul gravitațional din *interiorul* navei rămânea, în mod paradoxal, la valoarea normală.

În zborurile atmosferice, bineînțeles că accelerările erau inutile, astfel încât lipseau zgomotul și vibrațiile datorate trecerii rapide prin aer. Însă odată ce atmosfera era lăsată în urmă, se putea accelera până la valori mari, fără ca pasagerii să fie afectați.

Era ultima noutate în materie, și Trevize nu își dădea seama cum mai putea fi îmbunătățită. Doar dacă nu cumva va veni o vreme când oamenii vor descoperi o modalitate de a străbate hiperspațiul fără a avea nevoie de nave, și fără a-și mai face griji vizavi de câmpurile gravitaționale prea intense. Deocamdată, *Far Star* va trebui să se mai îndepărteze câteva zile de soarele Gaiei, înainte ca intensitatea câmpului gravitațional să scadă suficient de mult pentru a putea încerca Saltul.

– Golan, bunul meu prieten, spuse Pelorat. Pot vorbi cu tine, câteva momente? Nu ești prea ocupat?

– Nu sunt ocupat deloc. Odată ce l-am instruit în mod corect, computerul se ocupă de toate. Iar câteodată parcă

ghicește dinainte ce instrucțiuni am de gând să-i dau; nu apuc să le formulez, că sunt deja îndeplinite.

Trevize mângâie cu dragoste suprafața pupitrului.

– Am devenit foarte buni prieteni, Golan, spuse Pelorat, în scurta perioadă de timp de când ne cunoaștem, deși trebuie să recunosc că mie nu mi s-a părut deloc o perioadă scurtă. S-au întâmplat atâtea! Pentru mine este ciudat să descopăr, când mă gândesc la viața mea destul de lungă, că jumătate din întâmplările pe care le-am trăit s-au aglomerat în ultimele câteva luni. Sau așa mi se pare mie. Aș putea chiar să presupun...

Trevize ridică o mână:

– Janov, sunt sigur că începi să te îndepărtezi de la subiectul inițial. Începusești prin a spune că am devenit foarte buni prieteni într-o perioadă de timp foarte scurtă. Da, așa este, și în continuare suntem foarte buni prieteni. În aceeași ordine de idei, o cunoști pe Bliss de și mai puțină vreme, dar ați devenit chiar și mai buni prieteni.

– Asta, desigur, este cu totul altceva, spuse Pelorat dregându-și vocea oarecum stânjenit.

– Desigur, spuse Trevize, dar ce trebuie să rezulte din tânăra dar solida noastră prietenie?

– Dacă suntem în continuare prieteni, așa cum ai spus chiar adineauri, atunci va trebui să aduc vorba despre Bliss, care așa cum ai spus chiar adineauri, îmi este deosebit de dragă.

– Înțeleg. Și, ce-i cu asta?

– Știu, Golan, că nu îți place Bliss, dar de dragul meu, aș dori...

Trevize ridică din nou mâna:

– Stai o clipă, Janov. Nu mă topesc după Bliss, dar nici nu o urăsc. De fapt, nu am nici un pic de animozitate împotriva ei. Este o tânără atrăgătoare și, chiar dacă nu ar fi, atunci de dragul tău aș fi gata să o găsesc atrăgătoare. Mie *Gaia* îmi displace.

– Dar Bliss *este* Gaia.

– Știu, Janov. Iată motivul pentru care lucrurile sunt atât de complicate. Atâta vreme cât mă gândesc la Bliss ca la o persoană, nu e nici o problemă. Însă dacă mă gândesc la ea ca fiind Gaia, atunci totul se schimbă.

– Dar, Golan, tu nu i-ai dat Gaiei nici o șansă... Ascultă. dă-mi voie să-ți mărturisesc ceva. Când fac dragoste cu Bliss,

îmi împărtășește și mie din conștiința ei. Aproximativ un minut. Nu mai mult. Ea spune că sunt prea bătrân ca să mă mai adaptez la această conștiință... Oh, Golan, nu zâmbi, pentru că și tu ai fi la fel de bătrân pentru așa ceva. Dacă un Izolat, ca mine sau ca tine, ar fi să facă parte din Gaia mai mult de un minut sau două, creierul i-ar putea fi afectat, și dacă durează mai mult de cinci sau zece minute, afecțiunea ar putea fi ireversibilă... Golan, dacă ai trăi și tu așa ceva!

– Ce? O afecțiune ireversibilă a creierului? Nu, mulțumesc.

– Golan, te faci că nu mă înțelegi, și o faci intenționat. Mă refeream doar la acel scurt moment de fuziune. Nici nu știi ce pierzi. Nu se poate descrie. Bliss spune că e un sentiment de fericire. E ca și cum ai spune că trăiești un sentiment de fericire atunci când în sfârșit bei un strop de apă după ce mai înainte aproape că ai murit de sete. Nici măcar nu pot începe să-ți explic cu ce se aseamănă. Împărtășești toate plăcerile pe care un miliard de oameni le trăiesc separat. Nu este o fericire continuă; dacă ar fi așa, ai înceta foarte repede să o mai simți. Vibrează... tresaltă... are un ritm pulsatoriu, straniu, care te captivează. Este mai multă fericire... nu, nu mai multă... este o fericire *mai puternică* decât ai putea tu trăi vreodată de unul singur. Îmi vine să plâng atunci când mă lasă pe dinafară.

Trevize dădu din cap:

– Ești nemaipomenit de convingător, bunul meu prieten, dar vorbești de parcă ai căzut în patima pseudoendorfinei, sau a unui alt drog care îți oferă fericire pe termen scurt, și în schimb te lasă în oroare pe termen lung. Asta nu e pentru mine! Nu am de gând să-mi vând individualitatea pentru un trecător sentiment de fericire.

– Dar eu îmi păstrez în continuare individualitatea, Golan.

– Cât timp vei reuși, dacă vei continua tot așa, Janov? Ai să cerșești din ce în ce mai mult acest drog până când, în cele din urmă, creierul îți va fi deteriorat. Janov, nu trebuie să o mai lași pe Bliss să îți facă așa ceva... Poate chiar ar fi mai bine să vorbesc eu cu ea.

– Nu! Să nu faci asta! Știi bine că diplomația nu este punctul tău forte, și n-aș vrea să o rănești. Te asigur că în această privință are foarte multă grijă. Este mai îngrijorată decât mine de posibilitatea deteriorării creierului. De asta poți să fii sigur.

– Bine, în cazul ăsta am să vorbesc cu tine. Janov, renunță. Ai trăit cincizeci și doi de ani cu propriile tale plăceri și bucurii, și creierul tău s-a adaptat pentru a le suporta pe acestea: Nu te lăsa dominat de un viciu nou și neobișnuit. Vei avea de plătit; dacă nu acum, atunci ceva mai târziu.

– Da, Golan, spuse Pelorat cu voce joasă și privind la vârfurile încălțărilor. Să presupunem că vezi lucrurile astfel: dacă ai fi o creatură unicelulară...

– Știu ce vrei să-mi spui, Janov. Las-o baltă! Bliss și cu mine am mai discutat o dată pe marginea acestei analogii.

– Da, dar gândește-te puțin. Să ne imaginăm niște organisme unicelulare la un nivel de conștiință egal cu cel al omului și cu puterea de a gândi, și să presupunem că acestea se confruntă cu posibilitatea de a deveni un organism multicelular. Oare organismele unicelulare nu ar jeli pierderea individualității, și nu ar resimți cu amărăciune viitoarea lor înregimentare în personalitatea unui organism atotcuprinzător? Dar oare nu ar greși? O celulă separată își poate imagina vreodată care este puterea creierului uman?

Trevize dădu din cap cu violență:

– Nu, Janov, analogia este falsă. Organismele unicelulare *nu* au conștiință, și nici capacitatea de a gândi... sau dacă o au, este atât de redusă încât ar putea fi considerată nulă. Pentru astfel de obiecte, să se combine și să își piardă individualitatea înseamnă să piardă ceva ce nu au avut niciodată cu adevărat. Însă o ființă umană *este* conștientă, și *are* capacitatea de a gândi. Ea chiar are de pierdut o conștiință proprie și o inteligență proprie independentă, așa că analogia nu este valabilă.

Între cei doi se lăsă liniștea; o liniște aproape apăsătoare; în cele din urmă Pelorat spuse, încercând să orienteze conversația într-o altă direcție:

– De ce te holbezi așa în ecran?

– Din obișnuință, spuse Trevize zâmbind crispat. Computerul îmi spune că nu sunt urmărit de nici o navă Gaiană, și nici un fel de flotă Sayshelliană nu vine să mă întâmpine. Și cu toate astea privesc neliniștit, reconfortat doar de propria mea neputință de a detecta ceva, deși senzorii computerului sunt de sute de ori mai ageri și mai pătrunzători decât ochii mei. Mai mult, computerul este capabil să detecteze cu foarte mare precizie unele proprietăți ale spațiului pe care simțurile mele nu

le pot percepe în nici un caz... Și fiind conștient de toate astea, continui totuși să mă holbez.

– Golan, dacă într-adevăr suntem prieteni..., începu Pelorat.

– Îți promit că n-am să fac nimic care s-o deranjeze pe Bliss; în măsura în care va fi posibil.

– Acum mai e o problemă. Îmi ascunzi destinația, ca și cum nu ai avea încredere în mine. Unde mergem? Te pomenești că știi unde se află Pământul?

Trevize privi în sus, mirat:

– Îmi pare rău. Am ținut secretul pentru mine însumi, nu-i așa?

– Da, dar de ce?

– Într-adevăr, de ce? spuse Trevize. Mă întreb, prietene, dacă nu cumva din cauza lui Bliss.

– Bliss? Deci vrei ca *ea* să nu știe. Serios, prietene, poți avea *deplină* încredere în ea.

– Nu asta-i cauza. Ce rost ar avea să nu am încredere în ea? Bănuiesc că dacă vrea, poate să-mi smulgă din minte orice secret. Motivul este mult mai copilăresc. Am senzația că îi acorzi numai ei atenție, și că eu de fapt nu mai exist pentru tine.

Pelorat făcu o mutră perplexă:

– Dar, Golan, nu este adevărat.

– Știu, dar încerc să-mi analizeze cu sinceritate propriile sentimente. Ai venit chiar adineauri cu temeri referitoare la prietenia noastră, și dacă stau să mă gândesc, simt că și eu am aceleași temeri. În sinea mea n-am recunoscut, dar cred că m-am simțit dat la o parte de Bliss. Probabil că am încercat să mă răzbun, ascunzându-ți unele lucruri. O copilărie, presupun.

– Golan!

– Am recunoscut că a fost o copilărie, nu? Dar care este individul care, din când în când, nu se comportă și el ca un copil? Oricum, *suntem* prieteni. Ne-am lămurit, și în consecință am să termin cu joaca. Ne îndreptăm spre Comporellon.

Pentru moment, Pelorat nu-și aminti:

– Comporellon?

– Sunt sigur că îți aduci aminte de prietenul meu, trădătorul. Munn Li Compor. Ne-am întâlnit cu el pe Sayshell.

Figura lui Pelorat se lumină dintr-o dată:

– Bineînțeles că îmi aduc aminte. Comporellon era lumea strămoșilor săi.

– *În caz* că a fost. Nu cred orbește în vorbele lui Compor. Dar Comporellon este o lume cunoscută, iar Compor a spus că locuitorii săi au cunoștințe despre Pământ. Ei bine, vom merge acolo să ne lămurim. S-ar putea să nu descoperim nimic, dar este singurul punct de plecare pe care-l avem.

Pelorat își drese vocea, cu un aer neîncrezător:

– Dragul meu prieten, ești sigur?

– Nu putem fi siguri pe nimic. Avem un punct de plecare și, oricât de plăpând ar fi, trebuie să ne bazăm pe el.

– Da, dar dacă ne bazăm pe ceea ce ne-a spus Compor, atunci ar trebui să luăm în considerare *tot* ceea ce ne-a spus. Și anume, a subliniat că Pământul, ca planetă vie, nu mai există... că suprafața sa este radioactivă și că nu mai adăpostește nici o formă de viață. Și dacă lucrurile stau așa, degeaba mergem pe Comporellon.

8

Cei trei luau micul dejun în încăperea strâmtă destinată mesei.

– Totul este foarte bun, spuse Pelorat satisfăcut. Astea fac parte din proviziile luate la început, pe Terminus?

– Nu, spuse Trevize. Alea s-au terminat de mult. Ce avem aici sunt provizii cumpărate pe Sayshell, înainte de a ne îndrepta spre Gaia. Până acum n-ai mai mâncat așa ceva, nu? Un fel de hrană luată din mare, dar foarte crocantă... Cât despre chestia asta... când am cumpărat-o aveam impresia că este varză, dar nu seamănă deloc la gust cu varza.

Bliss asculta, însă nu spunea nimic. Pescuia cu precauție mâncarea din farfurie.

– Trebuie să mănânci, dragă, spuse Pelorat cu blândețe.

– Știu, Pel, și mănânc.

Trevize spuse, cu o undă de nervozitate pe care nu reuși să și-o disimuleze:

– Bliss, avem și mâncare Gaiană.

– Știu, spuse Bliss, dar aș prefera să o păstrez. Nu știu câtă vreme vom rămâne în spațiu, și în cele din urmă va trebui să mă deprind cu hrana Izolaților.

– E chiar atât de rea? Sau Gaia trebuie să mănânce numai Gaia?

Bliss oftă:

– De fapt, avem o zicală care spune: „Când Gaia mănâncă Gaia, nimic nu se pierde și nimic nu se câștigă." Nu se produce decât un transfer de conștiință pe un nivel de conștiință mai scăzut sau mai înalt. Orice aș mânca pe Gaia *este* Gaia, și atunci când mare parte din hrană este metabolizată și devine parte din mine, *rămâne* tot Gaia. Hrana are astfel șansa de a participa la un nivel de conștiință mai ridicat, în timp ce, bineînțeles, altă parte din ceea ce mănânc se transformă în reziduuri și coboară pe scara conștiinței.

Luă o îmbucătură serioasă, mestecă viguros, apoi spuse:

– În acest mod se realizează o circulație la scară mare. Plantele cresc și sunt mâncate de animale. Animalele mănâncă și sunt mâncate. Orice organism care moare este incorporat în celulele solului, bacteriilor de descompunere, și așa mai departe... toată Gaia. La această vastă circulație participă chiar și materia anorganică, și fiecare participant are șansa de a trăi periodic la un nivel mai elevat al conștiinței.

– Chestia asta, făcu Trevize, e valabilă pe orice planetă. Fiecare atom din mine poate că a făcut parte anterior din multe organisme vii, inclusiv oameni; sau poate a avut lungi perioade în care a fost în mare, sau într-un zăcământ de cărbune, sau într-o rocă, sau în vântul care suflă asupra noastră.

– Însă pe Gaia, spuse Bliss, toți atomii fac de asemeni parte dintr-o conștiință planetară superioară, despre care tu nu știi nimic.

– Bine, atunci ce se întâmplă cu legumele astea de pe Sayshell, pe care le mănânci acum? Devin și ele Gaia?

– Devin... destul de încet. Iar excrețiile mele încetează a mai fi Gaia. În cele din urmă, materiile eliminate se rup de Gaia, rămânând fără contactul indirect, hiperspațial, pe care eu îl păstrez datorită înaltului nivel de conștiință. Acest contact hiperspațial face ca hrana ne-Gaiană să devină Gaia, pe măsură ce o mănânc.

– Și cu rezervele noastre de hrană Gaiană ce se întâmplă? Vor deveni, încetul cu încetul, ne-Gaiene? Dacă este așa, atunci mai bine consumă-le acum

– Nu e cazul să-ți faci griji, spuse Bliss. Rezervele de hrană Gaiană au fost astfel tratate încât vor rămâne Gaia un interval de timp destul de lung.

Pelorat interveni deodată:

– Dar ce se va întâmpla atunci când *noi* vom mânca hrană Gaiană? Că tot veni vorba, ce ni s-a întâmplat cînd am consumat hrană Gaiană, pe Gaia? Devenim și noi Gaia, încetul cu încetul?

Bliss dădu din cap, și pe figură i se așternu o expresie stranie, de stânjeneală:

– Nu, ceea ce ați mâncat a rămas pierdut pentru noi. Sau mai bine zis, am pierdut acele părți care au fost metabolizate în țesuturi. Excrețiile voastre au rămas Gaia sau au revenit foarte lent Gaia, astfel că în cele din urmă a fost restabilit echilibrul, însă numeroși atomi din Gaia au devenit non-Gaia, ca rezultat al vizitei voastre.

– De ce? întrebă curios Trevize.

– Pentru că nu ați fi fost în stare să suportați transformarea, chiar și una parțială. Ați fost oaspeții noștri, aduși pe lumea noastră prin constrângere, dacă se poate spune astfel, și a trebuit să vă ferim de pericole, chiar cu prețul pierderii unor mici fragmente ale Gaiei. Am *vrut* să plătim acest preț, deși nu ne-a făcut plăcere.

– Ne pare rău, spuse Trevize, însă ești sigură că hrana ne-Gaiană, sau anumite feluri de hrană ne-Gaiană, nu ți-ar putea face rău?

– Nu, spuse Bliss. Ceea ce este comestibil pentru voi este comestibil și pentru mine. Eu am în plus problema metabolizării hranei. Aceasta reprezintă o barieră psihologică și îmi cam strică pofta de mâncare. De aceea mănânc mai încet, dar am să depășesc neplăcerea, cu timpul.

– Dar dacă te infectezi? spuse Pelorat alarmat și cu o voce stridentă. Nu înțeleg de ce nu m-am gândit mai devreme la asta. Bliss! Orice lume pe care vei ateriza este posibil să posede microorganisme împotriva cărora nu ai nici un fel de apărare și vei muri dintr-o banală boală infecțioasă. Trevize, trebuie să ne întoarcem.

– Nu intra în panică, Pel dragă, spuse Bliss zâmbind. Microorganismele sunt și ele asimilate în Gaia, când le mănânc sau când intră în corpul meu pe o altă cale. Dacă sunt susceptibile să îmi provoace vreun rău, atunci vor fi asimilate

cu atât mai repede, și odată devenite Gaia, nu vor mai fi deloc periculoase.

Dejunul se apropia de sfârșit, și Pelorat își sorbea sucul de fructe, aromat și încălzit.

– Dragul de mine, spuse el lingându-și buzele, cred că este cazul să schimb din nou subiectul. Am impresia că singura mea ocupație la bordul acestei nave este aceea de a schimba subiectul discuțiilor. Oare care să fie cauza?

Trevize spuse cu seriozitate:

– Deoarece atunci când discutăm, Bliss și cu mine ținem foarte mult la propriile noastre puncte de vedere, și suntem dispuși să le susținem până în pânzele albe. Depindem de tine, Janov, pentru a reveni la o judecată sănătoasă. La ce subiect ai vrea să te oprești, bătrâne pricten?

– Am parcurs materialul care se referă la Comporellon, și întreg sectorul din care acesta face parte este bogat în legende străvechi. Bazele coloniei lor au fost puse cu multă vreme în urmă, în primul mileniu al călătoriilor hiperspațiale. Comporellienii vorbesc chiar despre un fondator legendar pe nume Benbally, deși nu se spune de unde a venit. Ei susțin că numele original al planetei era „Lumea lui Benbally".

– Și după părerea ta, Janov, cât adevăr este în această afirmație?

– Cât un sâmbure, probabil, dar cine poate ghici cât de mare este acest sâmbure?

– În istoria oficială n-am auzit de nimeni cu numele de Benbally. Tu ai auzit?

– Nu, dar știi că spre sfârșitul erei Imperiale a avut loc o ștergere deliberată a istoriei pre-Imperiale. Împărații, în ultimele secole turbulente ale Imperiului, erau foarte preocupați să atenueze patriotismul local, considerând-l – pe bună dreptate – un factor cu influență dezintegratoare. În consecință, în aproape toate sectoarele Galaxiei, istoria oficială – cu documente complete și cronologie precisă – începe doar cu zilele în care s-a făcut simțită influența Trantorului și sectorul respectiv s-a aliat de bună voie Imperiului, sau a fost anexat.

– N-aș fi crezut că istoria poate fi ștearsă cu atâta ușurință, spuse Trevize.

– Din multe puncte de vedere nici nu este, spuse Pelorat, dar un guvern hotărât și puternic o poate estompa în mare măsură.

Dacă este suficient de mult estompată, istoria străveche ajunge să depindă de materiale rispite pe ici-colo și tinde să degenereze în basme populare. În mod invariabil, asemenea basme populare vor include din ce în ce mai multe exagerări și vor prezenta sectorul ca fiind mai vechi și mai puternic decât în realitate. Și oricât de idioată ar fi o anumită legendă, sau oricât de imposibilă ar părea, localnicii o cred, închipuindu-și că astfel dau dovadă de patriotism. Vă pot arăta povești din fiecare colțișor al Galaxiei care spun că la origine, colonizarea sa a avut ca punct de plecare chiar Pământul, deși nu acesta este întotdeauna numele pe care îl dau planetei-mamă.

– Și cum îi mai spun?

– Îi mai spun în tot felul. Uneori o numesc Singura; uneori, Cea Mai Veche. Sau îi mai spun Lumea cu Lună, ceea ce, după unele autorități în materie, se referă la satelitul său gigantic, Luna. Alții îi mai spun Lumea Pierdută, sau Lumea Părăsită.

Trevize interveni:

– Janov, oprește-te! O să continui la nesfârșit cu autoritățile și contra-autoritățile tale. Spui că legendele astea sunt pretutindeni?

– O, da, bunul meu prieten. Pretutindeni. Nu trebuie decât să treci prin ele pentru a te acomoda cu această meteahnă omenească de a începe cu o sământă de adevăr și de a așterne apoi peste ea neadevăruri, strat după strat... după modelul scoicilor de Rhampora, care își construiesc perlele plecând de la un grăunte de nisip. Am dat odată chiar peste această metaforă, când...

– Janov, oprește-te, iar începi? Spune-mi, există ceva în legendele din Comporellon care diferă de celelalte?

– Oh!

Pelorat se uită un moment la Trevize, cu o privire pierdută.

– Care diferă? spuse el. Ei bine, ei pretind că Pământul este relativ aproape. Iată ceva neobișnuit. Pe majoritatea lumilor în care se vorbește de Pământ, oricare ar fi numele pe care i-l atribuie, există tendința ca localizarea să fie vagă... este plasat, undeva, foarte departe, sau undeva într-un ținut fantastic.

– Da, spuse Trevize, așa cum unii de pe Sayshell ne-au spus că Gaia este plasată undeva în hiperspațiu.

Bliss râse.

Trevize îi aruncă o privire rapidă:

– Este adevărat. Așa ni s-a spus.

– Te cred. Este amuzant, atâta tot. Bineînțeles, asta și vrem să se creadă. În acest moment nu cerem decât să fim lăsați în pace, și unde am putea fi mai liniștiți și mai în siguranță decât în hiperspațiu? Chiar dacă nu suntem acolo, dacă oamenii cred că acolo ne aflăm, e ca și cum am fi.

– Da, spuse sec Trevize, și în mod asemănător există ceva care îi face pe oameni să creadă că Pământul nu există, sau că este foarte departe, sau că are o crustă radioactivă.

– Numai că, spuse Pelorat, cei de pe Comporellon cred că este relativ aproape de ei.

– Însă oricum, are o crustă radioactivă. Într-un fel sau altul, fiecare popor care are legende despre Pământ consideră că acesta este inabordabil.

– O concepție mai mult sau mai puțin corectă, spuse Pelorat.

– Mulți Sayshellieni cred că Gaia este pe undeva prin apropiere, spuse Trevize. Unii chiar îi identificau soarele cu precizie; și totuși, cu toții consideră că Gaia este inaccesibilă. Ar putea exista unii pe Comporellon care să creadă că Pământul este radioactiv, mort, dar care i-ar putea identifica soarele. Atunci ne vom apropia de el, așa inaccesibil cum l-ar putea considera unii. Vom face exact ca în cazul Gaiei.

– Trevize, Gaia *a vrut* să vă primească, spuse Bliss. Erați neajutorați în mâinile noastre, dar noi nu aveam de gând să vă pricinuim vreun rău. Dacă Pământul este puternic, însă nu și binevoitor? Atunci ce se va întâmpla?

– În orice caz, *trebuie* să ajung pe Pământ, și voi accepta consecințele. Însă asta este misiunea *mea*. Odată ce voi localiza Pământul și mă voi îndrepta spre el, vă puteți despărți de mine. Vă voi duce pe cea mai apropiată lume a Fundației, sau înapoi pe Gaia, dacă insistați, apoi voi merge singur spre Pământ.

– Dragul meu prieten, făcu Pelorat o figură suferindă, nu mai spune astfel de lucruri. Nici prin gând nu-mi trece să te abandonez.

– Și nici mie să îl abandonez pe Pel, spuse Bliss întinzând o mână și mângâind obrazul lui Pelorat.

– Foarte bine, atunci. În scurtă vreme vom fi gata să facem Saltul spre Comporellon și după aceea, să sperăm, ne vom îndrepta... spre Pământ.

PARTEA A DOUA

COMPORELLON

CAPITOLUL 3

La stația de intrare

9

BLISS INTRĂ ÎN CAMERĂ ȘI SPUSE:

– Ți-a spus Trevize că dintr-un moment într-altul vom face Saltul prin hiperspațiu?

Pelorat, aplecat asupra video-discului, ridică privirea și spuse:

– Ca să spun drept, a băgat doar capul pe ușă și mi-a spus: „Într-o jumătate de oră."

– Gândul la Salt mă neliniștește, Pel. Nu mi-a plăcut niciodată. Am așa un sentiment ciudat, de parcă mă întorc pe dos.

Pelorat păru un pic surprins:

– Bliss dragă, nu mi-am închipuit niciodată că ai făcut călătorii spațiale.

– Nu am călătorit foarte mult, și când spun asta mă refer doar la aspectul meu de component. Gaia însăși nu are ocazia de a face călătorii spațiale regulate. Prin natura mea/noastră/Gaiei, eu/noi/Gaia nu explorăm, nu ne ocupăm cu comerțul, și nu facem călătorii de plăcere în spațiu. Totuși, cineva trebuie să stea la stațiile de intrare.

– Ca atunci când am avut marele noroc de a te întâlni pe tine.

– Da, Pel.

Îi surâse cu afecțiune:

– Uneori, Gaia vizitează Sayshell-ul sau alte regiuni stelare, din diverse motive... de obicei clandestine. Dar, clandestine sau nu, asta presupune Saltul; iar atunci când orice parte din Gaia face Saltul, și Gaia îl face.

– E foarte neplăcut, spuse Pel.

– Ar putea fi și mai rău. Cea mai mare parte din masa Gaiei *nu* suferă din cauza Saltului, așa că efectul este foarte mult diminuat. Însă eu am impresia că îl simt mult mai intens. Așa cum îi tot spun lui Trevize, deși tot ceea ce alcătuiește Gaia este Gaia, componentele individuale nu sunt identice. Avem fiecare diferențele noastre, și structura mea este – din cine știe ce motiv – deosebit de sensibilă la Salt.

– Stai! spuse Pelorat amintindu-și deodată. Trevize mi-a explicat mai demult. Situația neplăcută apare în navele obișnuite. La intrarea în hiperspațiu părăsești câmpul gravitațional Galactic, și revii atunci când te întorci în spațiul normal. Senzația este produsă de aceste schimbări. Dar *Far Star* este o navă gravitică. Ea nu depinde de câmpul gravitațional, și deci nu îl părăsește cu adevărat, pentru ca apoi să revină la el. Din acest motiv, nu vom simți nimic. Te pot asigura de acest lucru, dragă, pe baza experienței mele personale.

– Dar este minunat! Ce bine ar fi fost dacă am fi discutat despre asta mai devreme. M-aș fi scutit de foartă multă neliniște.

– Mai există și un alt avantaj.

Pelorat deveni expansiv, în rolul său neobișnuit de profesor în probleme de astronautică:

– Pentru a realiza Saltul, navele obișnuite trebuie să se îndepărteze până la o distanță foarte mare – în spațiul normal – față de corpurile cerești masive. Unul dintre motive este acesta: cu cât ești mai aproape de o stea, cu atât este mai intens câmpul ei gravitațional, și cu atât mai pronunțate sunt senzațiile care însoțesc Saltul. Apoi, de asemeni, cu cât este mai intens câmpul gravitațional, cu atât sunt mai complicate ecuațiile care trebuiesc rezolvate pentru a efectua un Salt fără probleme și pentru a ajunge în punctul dorit. Însă într-o navă gravitațională nu se poate vorbi de o senzație datorată Saltului. În plus, această navă are un computer deosebit, care poate rezolva ecuații foarte complexe cu o deosebită ușurință și rapiditate. Rezultatul este că în loc să se îndepărteze timp de două

săptămâni de o stea pentru a ajunge la o distanță confortabilă, *Far Star* nu trebuie să călătorească decât două sau trei zile. Asta deoarece nu suntem supuși unui câmp gravitațional. deci nici efectelor inerțiale – recunosc că nu înțeleg, dar așa mi-a spus Trevize – și putem accelera mult mai rapid decât ar putea-o face o navă obișnuită.

– Este nemaipomenit, spuse Bliss. Trev merită toată admirația pentru că poate conduce o navă atât de neobișnuită.

Pelorat se încruntă ușor:

– Te rog, Bliss. Spune „Trevize".

– Bine, bine. Însă în absența lui, mă mai relaxez și eu puțin.

– Nu te relaxa. N-ar fi bine să încurajezi deloc acest obicei. E atât de sensibil în privința numelui!

– Nu în privința numelui. Este sensibil în ceea ce mă privește. Nu mă place.

– Nu este adevărat, spuse Pelorat cu toată convingerea. Am vorbit cu el... Haide, haide, nu te încrunta. Am fost cât se poate de diplomat. M-a asigurat că nu te antipatizează. Are suspiciuni vizavi de Gaia, și este nemulțumit de faptul că a trebuit să o aleagă ca model pentru viitorul omenirii. Trebuie să-i tolerăm această atitudine. Va reuși să depășească dificultatea pe măsură ce va înțelege care sunt avantajele Gaiei.

– Sper, dar nu este vorba numai de Gaia. Orice ți-ar fi spus, Pel – amintește-ți că ține foarte mult la tine, și nu vrea să-ți rănească sentimentele – mă detestă pe mine personal.

– Nu, Bliss. Nu ar fi în stare.

– Nu toată lumea este obligată să mă iubească pentru simplul fapt că mă iubești tu, Pel. Dă-mi voie să-ți explic. Trev... în regulă, Trevize... crede că sunt un robot.

O expresie de uluire puse stăpânire pe trăsăturile lui Pelorat, de obicei impasibile.

– Fii serioasă, spuse el, nu are cum să creadă că ești o ființă umană artificială.

– Ce-ar fi atât de surprinzător? Gaia a fost colonizată cu ajutorul roboților. Este un fapt recunoscut.

– Roboții au ajutat, la fel ca și mașinile, însă *oamenii* au colonizat Gaia; Pământenii. Iată ce crede Trevize. Sunt sigur.

– Așa cum v-am mai spus, ție și lui Trevize, nu există nimic în memoria Gaiei care să facă referire la Pământ. Însă în cele mai vechi amintiri ale noastre există roboți, care munceau

pentru a desăvârși transformarea Gaiei într-o lume locuibilă. În aceeași vreme, noi formam conștiința planetară a Gaiei... Asta a necesitat o perioadă îndelungată, Pel dragă, și iată încă un motiv pentru care amintirile noastre sunt neclare; probabil că nu Pământul le-a șters, așa cum crede Trevize.

– Da, Bliss, spuse Pelorat neliniștit, dar ce s-a întâmplat cu roboții?

– Ei bine, pe măsură ce Gaia se forma, roboții au plecat. Nu doream ca Gaia să includă roboți, fiind convinși – ca și acum, de altfel – că o componentă robotică este, pe termen lung, dăunătoare unei societăți omenești, fie ea formată din Izolați sau Planetară. Nu știu cum am ajuns la această concluzie, dar este posibil să fi fost bazată pe evenimentele petrecute în vremurile de demult ale istoriei Galactice, la care memoria Gaiei nu poate ajunge.

– Dacă roboții au plecat...

– Da, dar dacă unii au rămas? Dacă eu sunt unul dintre ei... probabil vechi de cincisprezece mii de ani? Trevize bănuiește acest lucru.

Pelorat dădu încet din cap:

– Dar nu ești.

– Sigur crezi asta?

– Sigur. *Nu* ești robot.

– De unde știi?

– Bliss, *știu*. Nu există nimic artificial în tine. Nimeni nu poate ști *asta* mai bine decât mine.

– Dar nu este posibil ca elementul artificial să fie disimulat cu foarte mare abilitate, în cele mai mici detalii, astfel încât să nu pot fi deosebită de ceea ce este natural? În acest caz, cum ți-ai putea da seama de diferența dintre mine și o ființă umană adevărată?

– Nu cred că este posibil ca artificialul să poată fi disimulat cu atât de mare abilitate.

– Și dacă *ar fi* posibil, în ciuda a ceea ce crezi tu?

– Pur și simplu nu pot să cred așa ceva.

– Atunci hai să considerăm un caz ipotetic. Dacă aș fi un robot ce nu poate fi deosebit de o ființă umană, ce ai simți?

– Păi, eu... eu...

– Să fiu mai precisă. Cum te-ai simți făcând dragoste cu un robot?

Pelorat pocni deodată din degete:

– Știi, există unele legende despre femei care se îndrăgostesc de bărbați artificiali, și invers. Întotdeauna am crezut că au un sens alegoric, dar nu mi-am închipuit că poveștile ar putea reprezenta chiar adevărul, în sens literal... Desigur, Golan și cu mine nu am auzit niciodată de cuvântul „robot" până nu am aterizat pe Sayshell. Dar dacă stau acum să mă gândesc, femeile și bărbații aceia artificiali trebuie să fi fost roboți. Evident, astfel de roboți au existat în vremurile străvechi. Ceea ce înseamnă că legendele ar trebui reconsiderate...

Căzu pe gânduri, tăcut, și după ce așteptă un moment, Bliss pocni din palme. Pelorat tresări.

– Pel dragă, spuse Bliss, te folosești de mitologie pentru a evita întrebarea. Întrebarea este: Cum te-ai simți făcând dragoste cu un robot?

El o privi, stânjenit:

– Cu unul care cu adevărat nu poate fi deosebit de o ființă umană?

– Da.

– Păi atunci, mie mi se pare că un robot care nu poate fi în nici un fel deosebit de o ființă umană *este* o ființă umană.

– Asta vroiam să aud de la tine, Pel.

Pelorat așteptă, apoi spuse:

– Ei bine, acum că m-ai auzit, n-ai de gând să-mi spui că ești o ființă umană naturală și că nu trebuie să mă mai lupt cu situații ipotetice?

– Nu, n-am să fac asta. Ai definit o ființă umană naturală ca fiind o entitate posedând toate proprietățile unei ființe umane naturale. Dacă ești mulțumit că eu am toate aceste proprietăți, atunci punem capăt discuției. Avem o definiție valabilă, și nu este nevoie de o alta. La urma urmei, de unde știu eu că nu ești chiar *tu* un robot care nu se poate deosebi de o ființă umană?

– Pentru că îți spun eu că nu sunt.

– A, dar poate ai fost programat să-mi spui că ești o ființă umană. S-ar putea să crezi chiar tu însuți asta, prin program. Nu avem decât definiția, și este *tot* ceea ce putem avea.

Își puse brațele pe după gâtul lui Pelorat și îl sărută. Sărutul deveni din ce în ce mai înflăcărat, și se prelungi până când Pelorat reuși să spună, înăbușit:

– Dar i-am promis lui Trevize că n-o să-l deranjăm transformându-i nava într-un refugiu pentru doi guguștiuci.

Bliss spuse, dezmierdându-l:

– Hai să ne lăsăm purtați de val și să nu mai pierdem timpul gândindu-ne la ceea ce am promis.

– Dar nu pot face asta, spuse Pelorat tulburat. Știu că poate te deranjează, Bliss, dar mă gândesc mereu că eu, prin constituție nu mă pot lăsa purtat de sentimente. Este o obișnuință îndelungată, și probabil că pe ceilalți îi deranjează foarte mult. N-am reușit să trăiesc niciodată cu o femeie care să nu se plângă în cele din urmă. Prima mea nevastă... dar presupun că nu este momentul potrivit pentru o astfel de discuție...

– Da, este foarte nepotrivit, dar nu în mod fatal. Nici tu nu ești primul meu amant.

– O! spuse Pelorat un pic descumpănit.

Apoi, dându-și seama de zâmbetul discret al lui Bliss, spuse:

– Adică, bineînțeles că nu. Nici nu mă așteptam... Oricum, primei mele neveste nu i-a plăcut acest fel de a fi.

– Dar mie îmi place. Găsesc că nesfârșita ta scufundare în gânduri este atrăgătoare.

– *Asta* nu pot s-o cred, dar uite că mi-a mai venit un gând. Robot sau om, nu contează. Aici am căzut de acord. Totuși, cu sunt un Izolat, iar tu o știi bine. Nu fac parte din Gaia, și atunci când suntem în intimitate, participi la emoții exterioare Gaiei deși uneori mă lași să pătrund pentru o scurtă perioadă în conștiința globală. Și s-ar putea ca intensitatea trăirilor să nu fie la fel de mare ca atunci când Gaia ar face dragoste cu Gaia.

– Dragostea cu tine, Pel, are propriile ei delicii, spuse Bliss. Nu caut să obțin mai mult.

– Dar nu se pune problema ca *tu* să mă iubești pe mine. Tu nu ești doar tu. Dacă Gaia consideră asta o perversiune?

– Dacă ar considera-o, atunci aș ști, pentru că eu sunt Gaia. Și din moment ce-mi face plăcere să fiu cu tine, și Gaiei îi place. Când facem dragoste, Gaia împărtășește senzația într-o măsură mai mare sau mai mică. Când spun că te iubesc, înseamnă că Gaia te iubește, deși doar acea parte din ea pe care

o reprezint eu primește acest rol imediat... Pari un pic nelămurit.

– Fiind Izolat, Bliss, nu reușesc să înțeleg foarte bine.

– Oricând se poate face analogia cu corpul unui Izolat. Dacă fluieri o melodie, întregul tău corp, organismul tău, dorește să fluiere melodia, dar sarcina imediată de a fluiera revine buzelor, limbii, și plămânilor. Degetul mare de la piciorul drept nu face nimic.

– Ar putea bate ritmul.

– Dar nu este necesar pentru fluierat. A bate ritmul cu degetul mare de la picior nu este acțiunea în sine ci un răspuns la acțiune și, fără îndoială, toate părțile Gaiei pot reacționa într-un fel sau altul, într-o mică măsură, la emoția mea. Așa cum și eu reacționez la ale lor.

– Bănuiesc că nu are rost să mă simt jenat de acest lucru, spuse Pelorat.

– Absolut nici unul.

– Dar îmi dă un straniu sentiment de responsabilitate. Când încerc să te fac fericită, descopăr că trebuie să fac fericit până și cel mai mic organism de pe Gaia.

– Până și ultimul atom... dar asta și faci. Contribui la sentimentul de bucurie colectivă pe care te las să îl împărtășești pentru scurt timp. Contribuția ta este prea mică pentru a putea fi măsurată cu ușurință, dar există. Și, știind că există, bucuria ar trebui să-ți crească.

– Mi-ar place să fiu sigur că Golan este suficient de ocupat cu manevrele lui prin hiperspațiu. Aș vrea să rămână ceva mai mult timp în cabina de pilotaj, spuse Pelorat.

– Ai vrea să facem dragoste, nu-i așa?

– Da, aș vrea.

– Atunci ia o foaie de hârtie, scrie pe ea „Refugiu pentru Proaspăt Căsătoriți", lipește-o pe partea exterioară a ușii, și dacă dorește să intre, treaba lui.

Pelorat se conformă; și în timpul activităților dătătoare de plăcere care urmară, *Far Star* făcu Saltul. Nici Pelorat și nici Bliss nu îl simțiră. Nu l-ar fi simțit, chiar dacă i-ar fi acordat atenție.

10

Nu trecuseră decât câteva luni de când Pelorat îl întâlnise pe Trevize și părăsise pentru prima oară Terminus-ul. Până atunci, toată viața sa semicentenară (Standard Galactic) fusese permanent legată de solul planetei.

În mintea sa, acum devenise un bătrân lup al spațiului. Văzuse trei planete: Terminus-ul însuși, Sayshell, și Gaia. Acum vedea o a patra, chiar dacă imaginea venea printr-un echipament telescopic comandat de computer. Cea de-a patra planetă era Comporellon.

Și din nou, pentru a patra oară, se simțea vag dezamăgit. Într-un fel, continua să creadă că dacă privești din spațiu spre o lume locuită trebuie să vezi conturul continentelor înconjurate de oceane; sau, dacă era vorba de o lume deșertică, trebuiau să se distingă contururile lacurilor înconjurate de pământ.

Niciodată nu se întâmplase așa.

Dacă lumea era locuită, avea atmosferă, și, de asemenea hidrosferă. Și dacă avea aer și apă, avea nori; și dacă avea nori, imaginea era neclară. Deci, Pelorat se trezi încă o dată privind niște vârtejuri albe, prin care se puteau distinge din când în când câte o pată de albastru deschis sau de brun roșcat.

Se întrebă, posomorât, dacă cineva putea identifica o lume în caz că îi vedea imaginea luată de la – să spunem – trei sute de mii de kilometri. Cum se puteau deosebi între ele vârtejurile de nori?

Bliss îl privi cu o oarecare îngrijorare:

– Ce este, Pel? Pari nefericit.

– Găsesc că, văzute din spațiu, toate planetele arată la fel.

– Și ce-i cu asta, Janov? spuse Trevize. La fel se întâmplă cu toate contururile reliefului de pe Terminus atunci când apar la orizont, dacă nu știi ce anume privești... un anume vârf de munte, sau o anume insuliță în larg cu o formă caracteristică.

– Așa o fi, spuse Pelorat nemulțumit, dar ce anume să cauți într-o masă de nori aflată în continuă mișcare? Și chiar dacă încerci să găsești ceva, ajungi în emisfera întunecată înainte de a te lămuri.

– Privește cu ceva mai multă atenție, Janov. Dacă urmărești forma norilor, vei descoperi că aceștia tind să capete o structură care înconjoară planeta, rotindu-se în jurul unui centru. Acel centru este, cu aproximație, la unul dintre poli.

– La care? întrebă Bliss cu interes.

– Întrucât, față de nori, planeta se mișcă în sensul acelor de ceasornic, înseamnă că privim, prin definiție, spre polul sud. Centrul pare să fie la aproximativ cincisprezece grade față de terminator – linia de umbră a planetei – și axa planetară este înclinată cu douăzeci și unu de grade față de perpendiculara pe planul de revoluție. Suntem deci fie în mijlocul primăverii, fie în mijlocul verii, în funcție de felul în care se mișcă polul, îndepărtându-se sau apropiindu-se de terminator. Computerul îi poate calcula orbita și îmi poate da rezultatul foarte repede, dacă i-l cer. Capitala se află la nord de ecuator, așa că este fie în mijlocul toamnei, fie în mijlocul iernii.

Pelorat se încruntă:

– Îți poți da seama de toate astea?

Privi stratul de nori ca și cum ar fi avut impresia că aceștia puteau vorbi acum, sau ar fi trebuit să-i vorbească. Dar, desigur, nu se întâmplă nimic.

– Nu numai atât, spuse Trevize, dar dacă vei privi regiunile polare, nu vei putea zări nici o spărtură în stratul de nori pe măsură ce acesta se îndepărtează de poli. De fapt, spărturile există, dar printre ele se vede gheața, deci este o imagine alb-pe-alb.

– Aha, spuse Pelorat, dar bănuiesc că ăsta este un lucru normal în regiunile polare.

– Pe planetele locuite, desigur. Planetele fără viață ar putea fi lipsite de aer sau apă, sau ar putea prezenta anumite semne că norii nu sunt formați din vapori de apă, sau că gheața nu este apă înghețată. Comporellon nu prezintă astfel de urme, deci putem fi siguri că ceea ce vedem sunt nori formați din vapori de apă și apă înghețată. Următorul lucru pe care-l remarcăm este suprafața de alb continuu care se află pe partea luminată a terminatorului, și un ochi experimentat vede imediat că aceasta este mai mare decât în mod normal. Mai mult, se poate observa o oarecare strălucire portocalie, una foarte slabă, în lumina reflectată, iar asta înseamnă că soarele Comporellon-ului este mult mai rece decât soarele Terminus-ului. Deși Comporellon este mai aproape de soarele său în comparație cu Terminus-ul, nu este suficient de aproape pentru a compensa temperatura scăzută a astrului. În consecință, Comporellon este o lume rece în comparație cu majoritatea lumilor locuite.

– Parcă citești dintr-o carte, spuse Pelorat cu admirație.

– Nu te lăsa impresionat, spuse Trevize zâmbindu-i cu simpatie. Computerul mi-a pus la dispoziție toată statistica, inclusiv temperatura sa medie ușor coborâtă. Este ușor să deduci un lucru pe care deja îl cunoști. De fapt, Comporellon se află în pragul unei ere glaciare, și va avea una, dacă are și o configurație a continentelor adecvată acestui lucru.

Bliss își mușcă buza de jos:

– Nu-mi plac lumile reci.

– Avem haine călduroase, spuse Trevize.

– Nu are importanță. Ființele umane nu sunt adaptate la vremea rece. Noi nu avem blană groasă sau pene, sau un strat subcutanat de grăsime. Când o lume are clima rece, asta pare să indice o anumită indiferență față de fericirea părților sale componente.

– Gaia are pretutindeni o climă blândă? întrebă Trevize.

– În cea mai mare parte, da. Avem unele zone reci pentru plantele și animalele adaptate la frig, dar majoritatea zonelor sunt uniform temperate, nedevenind niciodată neplăcut de calde sau neplăcut de reci pentru cei care le locuiesc, inclusiv pentru oameni, desigur.

– Pentru oameni, desigur. Toate părțile Gaiei sunt egale în această privință, dar unele, ca de exemplu ființele umane, sunt mai egale decât celelalte.

– Renunță la sarcasmul ăsta prostesc, spuse Bliss cu o urmă de iritare. Nivelul și intensitatea conștiinței și cunoașterii sunt importante. O ființă umană este mult mai utilă decât ar putea fi o rocă de aceeași greutate. Proprietățile și funcțiile Gaiei au necesarmente o pondere mai mare în direcția ființelor umane... însă nu chiar atât de mult ca în lumile voastre formate din Izolați. Mai mult, există momente când ponderea poate fi mai mare în alte direcții, dacă așa are nevoie Gaia, ca întreg. S-ar putea chiar ca la intervale destul de mari să fie îndreptată înspre miezul de rocă. Și acesta are, la rândul său, nevoie de atenție. În lipsa acestei atenții, toate părțile Gaiei pot suferi. Nimeni nu-și dorește o erupție vulcanică inutilă, nu-i așa?

– Nu, spuse Trevize. Nu una inutilă.

– Nu pari impresionat.

– Uite ce e, spuse Trevize. Avem lumi mai reci decât media, și lumi mai calde; lumi care în cea mai mare parte sunt

constituite din păduri tropicale, și lumi care au savane imense. Nu există două lumi la fel, și fiecare dintre ele reprezintă un cămin pentru cei obișnuiți cu ea. Eu sunt obișnuit cu clima relativ blândă a Terminus-ului – de fapt, noi am domesticit-o până la o moderație aproape egală cu cea a Gaiei – dar îmi place să plec, cel puțin pentru scurtă vreme, spre ceva diferit. Bliss, ceea ce avem noi, și Gaia nu are, este variația. Dacă Gaia se extinde și devine *Galaxia,* toate lumile din Galaxie vor fi obligate să aibă o climă blândă? Monotonia ar fi insuportabilă.

– Dacă lucrurile stau astfel, spuse Bliss, și dacă variația pare de dorit, atunci se va menține variația.

– Ca un cadou de la comitetul central, ca să spun așa? făcu sec Trevize. Și concesia să fie cât mai mică, de parcă ar da-o din buzunar? Aș prefera să las acest lucru pe seama naturii.

– Dar voi *nu* l-ați lăsat pe seama naturii. Fiecare lume locuită din Galaxie a fost modificată. Fiecare a fost găsită într-o stare naturală inconfortabilă pentru oameni, dar transformată până când a devenit cât mai blândă posibil. Dacă această lume este rece, sunt sigură că locuitorii săi nu au putut-o încălzi mai mult fără un cost inacceptabil. Chiar și așa, porțiunile locuite probabil că sunt încălzite artificial pentru a fi cât mai blânde. Așa că n-are rost să faci morala asta trufașă cu natura care este lăsată să decidă singură asupra climei lumilor.

– Presupun că prin tine vorbește Gaia, spuse Trevize.

– Bineînțeles. Eu *sunt* Gaia.

– Atunci, dacă Gaia este atât de sigură pe superioritatea ei, ce nevoie mai aveți de decizia *mea?* De ce n-ați mers mai departe, fără mine?

Bliss făcu o pauză, ca pentru a-și aduna gândurile. Apoi spuse:

– Pentru că nu este înțelept să ai prea multă încredere în tine însuți. Pentru noi este firesc să ne vedem calitățile mai limpede decât ne vedem defectele. Noi ne dorim să facem ceea ce este corect; nu ceea ce *ni se pare* a fi corect, ci ceea ce *este* corect în mod obiectiv, dacă se poate spune așa. Tu pari a fi cea mai la îndemână soluție pentru a descoperi acest lucru, deci ne lăsăm ghidați de tine.

– Dreptatea mea este atât de obiectivă, spuse Trevize cu tristețe, încât nici măcar nu-mi înțeleg propria decizie și îi caut justificarea.

– O vei găsi, spuse Bliss.

– Sper, spuse Trevize.

– De fapt, prietene, spuse Pelorat, am impresia că această discuție i-a dat câștig de cauză lui Bliss, fără a fi nevoie de prea mult efort. De ce nu recunoști că argumentele ei justifică decizia ta? Gaia este valul care va aduce viitorul pentru omenire.

– Pentru că, spuse Trevize cu asprime, în momentul în care am luat decizia nu aveam aceste argumente. Nu știam nici unul dintre aceste detalii despre Gaia. *Altceva* m-a influențat, cel puțin inconștient. Ceva fundamental, care nu depinde de detaliile Gaiei. Asta trebuie să găsesc eu.

Pelorat ridică o mână împăciuitoare:

– Nu te enerva, Golan.

– Nu mă enervez. Mă aflu pur și simplu sub o tensiune insuportabilă. Nu vreau să fiu buricul Galaxiei.

– Nu te condamn, Trevize, spuse Bliss, și îmi pare sincer rău că soarta te-a obligat să îți asumi acest rol... Când vom ateriza pe Comporellon?

– Peste trei zile, spuse Trevize, și numai după ce ne vom opri la una dintre stațiile orbitale de intrare.

– N-ar trebui să avem nici o problemă, nu-i așa? spuse Pelorat.

Trevize ridică din umeri:

– Depinde de numărul navelor care se apropie de planetă, de numărul stațiilor de intrare, și, în primul rând, de regulamentul specific care permite sau refuză intrarea. Regulamentele astea se schimbă din când în când.

Pelorat interveni, indignat:

– Cum adică, să ne *refuze* intrarea? Cum ar putea ei să refuze intrarea unor cetățeni ai Fundației? Comporellon nu face parte din dominionul Fundației?

– Ei bine, da... și nu. Există o problemă legală delicată în jurul acestui subiect, și nu știu sigur cum o interpretează cei de pe Comporellon. Presupun că există probabilitatea să ni se refuze intrarea, dar nu cred că este o probabilitate mare.

– Și dacă suntem refuzați, ce facem?

– Nu știu prea bine, spuse Trevize. Să așteptăm și să vedem ce se întâmplă. După aceea vom face planuri, în funcție de noua situație.

11

Se aflau acum suficient de aproape de Comporellon pentru a-l vedea ca pe un glob de mari dimensiuni, fără a mai avea nevoie de mărirea telescopică. Dacă se făcea însă uz de telescop, se puteau vedea chiar și stațiile de intrare. Se aflau mult mai departe de planetă decât majoritatea celorlalte structuri de pe orbită, și erau bine luminate.

Far Star apropiindu-se în direcția polului sud, jumătate din planetă era permanent luminată de soare. Stațiile de intrare aflate în partea întunecată se vedeau mai clar, ca niște scântei luminoase. Erau plasate pe un arc de cerc în jurul planetei, la distanțe egale. Șase dintre ele erau vizibile (plus șase pe partea luminată, fără îndoială) și înconjurau planeta cu viteze constante, identice.

Pelorat, ușor înfiorat de această priveliște, spuse:

– Sunt și alte luminițe, mai aproape de planetă.

– Nu cunosc planeta în amănunt, așa că nu-ți pot da lămuriri. Unele ar putea fi fabrici orbitale, sau laboratoare, sau observatoare, sau chiar orașe-navă. Unele planete preferă să-și țină toate obiectivele de pe orbită în partea întunecată, cu excepția stațiilor de intrare. De exemplu, așa face Terminus-ul. Evident, Comporellon se conduce după un principiu mai liberal.

– Spre care stație de intrare ne îndreptăm, Golan?

– Depinde de ei. Am trimis cererea de aterizare și vom primi peste puțin timp instrucțiuni spre care stație de intrare să ne îndreptăm, și când. Depinde foarte mult de numărul navelor care încearcă să intre în acest moment. Dacă la fiecare stație s-a format o coadă din câte zece nave, va trebui să avem răbdare.

– N-am călătorit decât de două ori la distanțe hiperspațiale față de Gaia, spuse Bliss, și de fiecare dată am fost pe sau aproape de Sayshell. Nu m-am îndepărtat până la o *astfel* de distanță.

Trevize o privi cu severitate:

– Are vreo importanță? Ești în continuare Gaia, nu-i așa?

Bliss păru iritată pentru moment, însă apoi începu să chicotească.

– Trevize, trebuie să recunosc că de data asta m-ai prins, spuse ea. Cuvântul „Gaia" are două înțelesuri. Se poate folosi pentru a desemna planeta fizică, un obiect globular solid în

spațiu. Mai poate fi de asemeni folosit pentru a desemna obiectul viu care include acel glob. Pentru a vorbi corect, ar trebui să folosim două cuvinte diferite pentru aceste două concepte diferite, dar Gaienii știu întotdeauna, din context, care anume sens este folosit. Recunosc că din când în când un Izolat poate fi pus în încurcătură.

– Ei bine, spuse Trevize, admițând că ești la multe mii de parseci depărtare de Gaia-planetă, mai faci în continuare parte din Gaia-organismul viu?

– Dacă ne referim la organism, sunt în continuare Gaia.

– Și nu există nici o atenuare?

– În esență, nu. Ți-am spus deja că apare o complicație în plus, dar rămân Gaia.

– Nu ți-a trecut niciodată prin minte, spuse Trevize, că Gaia poate fi văzută ca o caracatiță Galactică – monstrul legendar – care își întinde tentaculele pretutindeni? Nu trebuie decât să pui câțiva Gaieni pe fiecare dintre lumile locuite, și devii efectiv *Galaxia.* De fapt, probabil că ați și făcut asta. Unde v-ați instalat Gaienii? Presupun că unul sau mai mulți pe Terminus, și unul sau mai mulți pe Trantor. Până unde ați mers?

Era clar că Bliss nu se prea simțea în largul ei:

– Ți-am promis că n-am să te mint, Trevize, dar asta nu înseamnă că sunt obligată să-ți dezvălui întregul adevăr. Sunt unele lucruri pe care nu este nevoie să le afli. Iar poziția și identitatea fragmentelor individuale ale Gaiei fac parte din acestea.

– Pot afla motivul existenței acestor tentacule, Bliss, chiar dacă nu știu unde se află?

– Părerea Gaiei este că nu ai nevoie să le știi.

– Am impresia totuși că pot face presupuneri. Voi vă credeți în postură de protectori ai Galaxiei.

– Suntem interesați să avem o Galaxie stabilă și sigură; pașnică și prosperă. Planul Seldon, așa cum a fost inițial conceput de Hari Seldon, are ca scop crearea unui Al Doilea Imperiu Galactic, mai stabil și mai eficient decât Primul. Planul, care a fost în mod continuu modificat și îmbunătățit de A Doua Fundație, se pare că a funcționat bine până acum.

– Dar Gaia nu dorește un Al Doilea Imperiu Galactic în sensul clasic, nu-i așa? Voi doriți *Galaxia*... un organism viu, integrator.

– Din moment ce tu ai hotărât acest lucru, vom avea, sperăm, *Galaxia*. Dacă nu ai fi permis, ne-am fi străduit și noi pentru Al Doilea Imperiu al lui Seldon, și l-am fi făcut cât mai sigur, în măsura posibilităților noastre.

– Dar ce e rău în...

Urechea sa prinse semnalul discret, ca un tors de pisică.

– Computerul mă avertizează, spuse el. Bănuiesc că a primit instrucțiuni referitoare la stația de intrare. Mă întorc imediat.

Intră în cabina de pilotaj și așeză mâinile pe contururile de pe pupitru, descoperind că erau, într-adevăr, instrucțiuni referitoare la stația de intrare spre care trebuia să se îndrepte... coordonatele față de linia dintre centrul Comporellon-ului și polul nord... traseul de apropiere pe care trebuia să îl parcurgă.

Trevize trimise acceptul, apoi se lăsă pe spate, preț de o clipă.

Planul Seldon! Nu se mai gândise la el de foarte multă vreme. Primul Imperiu Galactic se prăbușise, și Fundația crescuse continuu timp de cinci sute de ani, mai întâi întrecându-se cu Imperul muribund, apoi înălțându-se pe ruinele acestuia... totul în deplină concordanță cu Planul.

A existat întreruperea provocată de Catâr care, o vreme, a amenințat să facă Planul țăndări. Dar Fundația a reușit să depășească momentul greu... probabil cu ajutorul etern-secretei A Doua Fundație... posibil cu ajutorul și-mai-secretei Gaia.

Acum Planul era amenințat de ceva mult mai serios decât Catârul. Se transforma dintr-o renaștere a Imperiului în ceva cu totul diferit față de ceea ce se petrecuse până atunci în istorie – *Galaxia*. Iar hotărârea o luase el.

Dar de ce? Exista oare vreo fisură în Plan? O fisură esențială?

Ca într-o fulgerare, Trevize avu impresia că această fisură exista cu adevărat și că știa ce anume era, că știuse încă de atunci când luase decizia, însă acest scurt moment de conștientizare – dacă asta o fi fost – dispăru la fel de repede precum venise, lăsându-l cu mintea goală.

Poate că fusese doar o iluzie; și atunci când luase decizia, și acum. La urma urmelor, nu știa nimic despre Plan, în afara ipotezelor esențiale care validau psihoistoria. În afară de acestea, nu cunoștea nici un amănunt, și nici o singură fărâmiță din matematicile pe care se baza.

Închise ochii și se gândi...

Nimic.

Să fi fost oare forța suplimentară pe care o primise de la computer? Își puse mâinile pe pupitru și parcă simți căldura celorlalte mâini, prinzându-le pe ale sale. Închise ochii și se gândi încă o dată...

Tot nimic.

12

Comporellianul care urcă la bordul navei avea o cartelă holografică de identitate. Aceasta îl înfățișa cu o remarcabilă fidelitate: față dolofană, barbă scurtă. Dedesubt era un nume, A. Kendray.

Era mic de statură, cu un corp la fel de dolofan ca și fața. Avea înfățișare și gesturi indolente, domoale. Cerceta nava cu o uimire nedisimulată.

– Cum ați coborât atât de repede? întrebă el. Nu vă așteptam înainte de două ore.

– Avem un model nou de navă, spuse Trevize cu o politețe rezervată.

Însă Kendray nu era chiar un tânăr inocent, așa cum părea. Intră în cabina de pilotaj și spuse imediat:

– Gravitică?

Trevize își dădu seama că nu avea rost să nege un lucru atât de evident. Spuse, pe un ton neutru:

– Da.

– Foarte interesant. Auzi de ele, dar de fapt nu le vezi niciodată. Motoarele sunt în fuselaj?

– Într-adevăr.

Kendray privi computerul:

– La fel și circuitele computerului?

– Într-adevăr. În sfârșit, așa mi s-a spus. N-am verificat niciodată.

– Aha, bine. Mie nu-mi trebuie decât documentele navei: numărul motorului, locul de fabricație, codul de identificare, știți, toată bucătăria... Le găsesc în computer, sunt sigur, și probabil că într-o jumătate de secundă îmi poate oferi formularul de care am nevoie.

Operația dură cu foarte puțin mai mult de o jumătate de secundă. Kendray privi din nou în jur:

– Dumneavoastră trei sunteți toți oamenii de la bord?

– Da, spuse Trevize.

– Nici un animal viu? Plante? Starea de sănătate?

– Nu. Nu. Bună, spuse crispat Trevize.

– Hum! făcu Kendray notând-și ceva. Vreți să vă așezați mâna aici? Simplă rutină... Mâna dreaptă, vă rog.

Trevize privi aparatul fără nici un pic de bunăvoință. Se utiliza pe o scară din ce în ce mai largă, și devenea din ce în ce mai sofisticat. Aproape că îți puteai da seama de înapoierea tehnologică a unei lumi dintr-o singură privire, după vechimea microdetectorului folosit. Acum nu mai existau decât puține lumi, înapoiate, unde microdetectorul nu era folosit. Începutul venise odată cu prăbușirea finală a Imperiului, pe măsură ce fiecare fragment al întregului începuse să se preocupe de protejarea împotriva bolilor și microorganismelor străine.

– Ce este ăsta? întrebă Bliss cu voce înceată și curioasă.

Întinse gâtul pentru a vedea aparatul dintr-o parte, apoi din cealaltă.

– Un microdetector, spuse Pelorat, bănuiesc că așa se numește.

– Nu este nici un secret, adăugă Trevize. Un aparat care cercetează automat o părticică din corpul tău, pe dinafară și pe dinăuntru, căutând orice microorganism capabil să transmită vreo boală.

– Acesta face și o clasificare, spuse Kendray pe un ton în care se deslușea mândria. A fost realizat chiar aici, pe Comporellon... Și, dacă nu vă supărați, aș dori totuși să puneți mâna dreaptă aici.

Trevize introduse mâna dreaptă în aparat, și privi o serie de semne roșii dansând deasupra unui set de linii orizontale. Kendray atinse un contact, și imediat apăru un facsimil în culori.

– Va trebui să semnați asta, domnule, spuse el.

Trevize semnă.

– Cât de grav bolnav sunt? întrebă el. Nu mă aflu în foarte mare pericol, nu-i așa?

– Nu sunt medic, spuse Kendray, așa că nu vă pot spune cu precizie, însă nu apare nici un indiciu care să impună

întoarcerea dumneavoastră din drum sau punerea în carantină. Pe mine, altceva nici nu mă interesează.

– Ce diagnostic fericit pe capul meu! spuse sec Trevize.

Apoi își scutură mâna pentru a scăpa de câteva ușoare furnicături.

– Este rândul dumneavoastră, domnule, spuse Kendray.

Pelorat introduse mâna, cu o oarecare ezitare. După aceea, semnă facsimilul.

– Și dumneavoastră, doamnă?

Câteva momente mai târziu Kendray privea rezultatele, spunând:

– N-am mai văzut niciodată așa ceva.

Ridică ochii spre Bliss, cu o expresie de uimire și respect:

– Sunteți negativă. Complet negativă.

Bliss îi adresă un zâmbet plăcut:

– Ce drăguț!

– Da, doamnă. Vă invidiez.

Reveni la primul facsimil, și spuse:

– Actele dumneavoastră de identitate, Domnule Trevize.

Trevize i le prezentă. Kendray le privi, apoi ridică privirea, încă o dată surprins:

– Consilier în Parlamentul Terminus-ului?

– Exact.

– Înalt demnitar al Fundației?

– Foarte exact, spuse rece Trevize. Așa că hai să terminăm mai repede toată chestia asta, vrei?

– Sunteți comandantul acestei nave?

– Da, sunt.

– Scopul vizitei?

– Securitatea Fundației, și ăsta este singurul răspuns pe care îl primești. Sper că înțelegi, nu?

– Da, domnule. Cât timp intenționați să rămâneți?

– Nu știu. Poate o săptămână.

– Foarte bine. Și dumnealor?

– Dânsul este Dr. Janov Pelorat, spuse Trevize. Ai aici semnătura lui, și garantez eu pentru el. Este savant și mă asistă în chestiunea pentru care mă aflu aici.

– Înțeleg, domnule, totuși trebuie să-i verific actele de identitate. Regulamentele sunt regulamente, și mă tem că nu am ce face. Sper că mă înțelegeți, domnule.

Pelorat îi prezentă documentele.

Kendray aprobă cu o mișcare a capului.

– Și dumneavoastră, domnișoară? întrebă el.

– Nu e nevoie să o mai deranjezi pe domnișoara, spuse încet Trevize. Garantez și pentru ea.

– Da, domnule, dar trebuie să-i verific actele de identitate.

– Mă tem că nu am nici un document asupra mea, domnule, spuse Bliss.

Kendray se încruntă:

– Poftim?

– Tânăra domnișoară nu a luat nici un document cu ea, spuse Trevize. O neglijență regretabilă. Însă totul este în perfectă regulă, îmi asum întreaga responsabilitate.

– Aș dori eu să vă asumați responsabilitatea, spuse Kendray, dar nu se poate. Responsabilitatea îmi revine mie. Având în vedere circumstanțele, nu este o problemă foarte mare. N-ar trebui să existe nici o dificultate în a obține duplicatele. Presupun că domnișoara vine de pe Terminus.

– Nu, nu de acolo vine.

– Atunci, de undeva din teritoriile Fundației?

– Ca să fiu sincer, nu.

Kendray o privi cu atenție pe Bliss. Apoi își mută privirea asupra lui Trevize.

– Iată o complicație, Domnule Consilier, spuse el. Nefiind vorba de o lume a Fundației, s-ar putea să fie nevoie de ceva mai mult timp pentru a obține un duplicat. Întrucât nu sunteți cetățean al Fundației, Domnișoară Bliss, trebuie să-mi spuneți numele planetei pe care v-ați născut și al planetei al cărei cetățean sunteți. După aceea, vom aștepta să sosească duplicatul documentelor dumneavoastră.

– Uite ce e, Domnule Kendray, spuse Trevize. Nu văd motivul pentru care suntem întârziați. Sunt un înalt demnitar al guvernului Fundației și mă aflu aici într-o misiune de mare importanță. N-ar trebui să fiu reținut și întârziat pentru o banală problemă cu documentele.

– Nu am ce face, Domnule Consilier. Dacă ar fi după mine, v-aș lăsa chiar acum să coborâți pe Comporellon, dar am o carte groasă plină de reguli care îmi dirijează fiecare acțiune. Trebuie să respect regulamentul, altfel se va întoarce împotriva mea... Desigur, bănuiesc că sunteți așteptat de o personalitate a

guvernului. Îmi spuneți cine este, și iau legătura cu dânsul. Dacă îmi ordonă să vă las să treceți, atunci asta este, vă las.

Trevize ezită un moment.

– N-ar fi înțelept, Domnule Kendray, spuse el. Pot vorbi cu superiorul dumitale imediat?

– Bineînțeles, dar nu așa, pe nepregătite...

– Sunt sigur că va veni imediat ce va înțelege că vorbește cu un demnitar al Fundației...

– De fapt, spuse Kendray, fie vorba între noi, asta nu ar face decât să înrăutățească lucrurile. Vedeți, noi nu facem parte din teritoriul aflat sub controlul direct al Fundației. Noi venim cu titlul de Putere Asociată, și ne luăm foarte în serios. Oamenii au mare grijă să nu apară ca niște marionete ale Fundației – folosesc o expresie populară, înțelegeți – și fac tot posibilul pentru a-și demonstra independența. Superiorul meu s-ar aștepta să obțină o apreciere favorabilă mai degrabă dacă *s-ar opune* să vă facă vreun favor.

Figura lui Trevize se întunecă:

– Și tu gândești la fel?

Kendray dădu din cap:

– Eu sunt în afara politicii, domnule. Nimeni nu îmi dă vreun premiu, orice aș face. Să zic mersi dacă îmi primesc salariul. Însă *pot* primi note proaste, cu foarte mare ușurință. Aș dori să nu mi se întâmple așa ceva.

– Știi, având în vedere poziția mea, aș putea avea grijă de tine.

– Nu, domnule. Îmi cer scuze dacă sună a impertinență, dar nu cred că puteți... Și, domnule, mi-e jenă s-o spun, dar să nu-mi oferiți ceva de valoare. S-au dat exemple cu funcționari corupți, și în zilele astea se pricep foarte bine să-i descopere.

– Nici nu mă gândeam să te mituiesc. Mă gândeam numai la ce-ți poate face Primarul de pe Terminus dacă te amesteci în misiunea mea.

– Domnule Consilier, atâta vreme cât mă pot ascunde în spatele regulamentului, sunt în perfectă siguranță. Dacă membrii Prezidiului Comporellian vor fi pedepsiți în vreun fel de către Fundație, asta-i treaba lor, nu a mea... Dar dacă vă poate ajuta cu ceva, domnule, vă putem lăsa pe dumneavoastră doi să pătrundeți cu nava. O lăsați pe Domnișoara Bliss la stația de intrare, o vom ține o vreme și apoi o vom trimite jos, imediat

ce ne parvin duplicatele documentelor. Dacă din vreun anume motiv nu vom putea obține aceste documente, o vom trimite înapoi pe lumea dânsei, cu un transport comercial. Mă tem totuși că în acest din urmă caz, cineva va trebui să suporte costul călătoriei.

Trevize surprinse expresia lui Pelorat.

– Domnule Kendray, făcu el, pot să-ți vorbesc între patru ochi, în cabina de pilotaj?

– Foarte bine, însă nu pot rămâne multă vreme la bord, altfel voi fi luat la întrebări.

– N-o să dureze mult, spuse Trevize.

În cabina de pilotaj, Trevize avu grijă să închidă foarte bine ușa, apoi spuse cu voce joasă:

– Am fost în multe locuri, Domnule Kendray, dar n-am văzut nicăieri atâta zel și minuțiozitate în aplicarea regulamentelor de imigrare, mai ales că este vorba de cetățeni ai Fundației, și *demnitari* pe deasupra.

– Dar tânăra femeie nu este cetățean al Fundației.

– Chiar și așa.

– Situația se schimbă tot timpul..., spuse Kendray. Am avut multe scandaluri și, în acest moment, disciplina s-a înnăsprit. Dacă veți reveni la anul, s-ar putea să nu întâmpinați nici un fel de problemă, dar în acest moment nu vă pot ajuta cu nimic.

– Încearcă, Domnule Kendray, spuse Trevize cu o voce suavă. Mă las pe mâinile tale, și te rog să mă ajuți, ca între bărbați. Pelorat și cu mine suntem de multă vreme în misiunea asta. El și cu mine. Doar el și cu mine. Suntem prieteni buni, dar din când în când te simți cam singur, dacă înțelegi ce vreau să spun. Acum câtva timp, Pelorat a dat peste această micuță domnișoară. Nu trebuie să-ți spun ce s-a întâmplat, dar am hotărât să o luăm și pe ea cu noi. Ne mai folosim de ea uneori, iar asta ne face bine la sănătate. Acum, problema este că Pelorat are o legătură pe Terminus. Eu n-am nici o obligație, mă înțelegi, însă Pelorat este ceva mai bătrân, și a ajuns la o vârstă când bărbații devin un pic... disperați. Are nevoie să-și regăsească tinerețea, sau ceva de genul ăsta. Nu o poate părăsi. În același timp, dacă Bliss este menționată vreodată în mod oficial, la întoarcerea pe Terminus va avea parte de o grămadă de mizerii. Înțelegi sper că nu este nimic rău în ce face el. Domnișoara Bliss, așa cum își spune ea însăși – un nume foarte

potrivit, având în vedere profesiunea ei[1] – nu excelează în inteligență; nu pentru așa ceva avem noi nevoie de ea. Chiar este obligatoriu să o pui și pe ea în raport? Ne poți menționa doar pe mine și pe Pelorat. Când am plecat de pe Terminus nu mai figura nimeni altcineva la bord. La urma urmelor, nu poartă nici un fel de boală. Ai observat și tu.

Kendray făcu o grimasă:

– Nu vreau să vă fac neplăceri, sincer. Înțeleg situația și, credeți-mă, aveți toată simpatia mea. Ascultați, dacă vă închipuiți că e o distracție să faci de gardă cu schimbul aici, pe stația asta, timp de câteva luni neîntrerupte, vă înșelați. Formațiile de gardă nici măcar nu sunt mixte; nu aici, pe Comporellon.

Scutură din cap:

– Am și eu o nevastră, așa că înțeleg... Dar ascultați-mă, chiar dacă vă las să treceți, imediat ce... mmmm... domnișoara... este descoperită că nu are acte, ea intră la închisoare, iar dumneavoastră și Domnul Pelorat intrați în bucluc; veți fi trimiți înapoi pe Terminus. Iar eu, cu siguranță voi fi dat afară.

– Domnule Kendray, spuse Trevize, în privința asta ai încredere în mine. Odată ce voi fi pe Comporellon, voi fi în siguranță. Pot vorbi despre misiunea mea cu unii dintre oamenii în drept și după aceea nu va mai exista nici un necaz. Voi lua asupra mea întreaga responsabilitate pentru cele ce s-au întâmplat aici, dacă va fi vreodată cazul... însă mă îndoiesc. Mai mult, voi recomanda promovarea dumitale, și o vei avea; Terminus-ul poate exercita niște presiuni... Și-l scăpăm și pe Pelorat de o grijă.

Kendray șovăi, apoi spuse:

– În regulă. Vă las să treceți... dar vă previn: Din momentul acesta, încep să-mi pregătesc o modalitate de a-mi salva pielea, în caz că se întâmplă ceva. Și n-am de gând să fac nimic pentru a o salva pe o dumneavoastră. Mai mult, eu știu cum stau lucrurile pe Comporellon, iar dumneavoastră nu. Comporellon nu este o lume ușoară pentru cei care încalcă regulile.

– Îți mulțumesc, Domnule Kendray, spuse Trevize. Nu va exista nici o problemă. Te asigur.

---

[1] Bliss = Extaz (în lb. engleză) (n. trad.).

CAPITOLUL 4

Pe Comporellon

13

TRECUSERĂ. Stația de intrare rămăsese în urmă, ca o stea ce se micșora cu rapiditate. În două ore urmau să pătrundă în stratul de nori.

O navă gravitică nu are nevoie să-și frâneze traiectoria, luând-o de-a lungul unei spirale cu rază de curbură mare, dar nici nu se poate năpusti spre sol. Libertatea față de atracția gravitațională nu însemna totodată și libertatea față de frecarea cu aerul. Nava putea coborî în linie dreaptă, dar trebuiau totuși luate măsuri de precauție; coborârea nu putea fi prea rapidă.

– Unde mergem? întrebă Pelorat cu o expresie încurcată. Știi, bătrâne, printre nori, eu nu sunt în stare să deosebesc un loc de altul.

– Nici eu nu pot, spuse Trevize, dar avem o hartă holografică oficială, care prezintă conturul continentelor și accentuează relieful, atât înălțimile muntoase cât și adâncimea oceanelor... sunt prezentate de asemenea și subdiviziunile administrative. Harta se află în computer, și cu asta totu-i rezolvat. Computerul va face corespondența între conturul apă-uscat al planetei și cel al hărții, orientând în mod corect nava, iar apoi ne va duce în capitală, pe o traiectorie cicloidică.

– Dacă mergem în capitală, spuse Pelorat, plonjăm imediat în vârtejul politicii. Comporellon fiind anti-Fundație, așa cum a insistat tipul de la stația de intrare, înseamnă că ne îndreptăm cu bună știință spre bucluc.

– Pe de altă parte, capitala este, probabil, centrul intelectual al planetei. Iar dacă vrem informații, acolo le vom afla, mai degrabă decât în oricare altă parte. Cât despre faptul că sunt anti-Fundație, mă îndoiesc că se vor manifesta prea fățiș. Primarul Branno nu mă place prea mult, dar nici nu-și poate permite să accepte maltratarea unui Consilier. Va avea grijă să nu încurajeze crearea unui precedent.

Bliss ieși din toaletă. Se spălase pe mâini, care erau încă umede. Își aranjă lenjeria de corp fără a da semne că ar fi jenată de prezența celor doi bărbați, apoi spuse:

– Cred că excrețiile sunt reciclate în întregime.

– Altfel nici nu se poate, spuse Trevize. Cât timp crezi că ar rezista rezerva noastră de apă fără reciclarea excrețiilor? Pe ce anume crezi că se bazează condimentul aromat, de foarte bună calitate, folosit pentru a da gust hranei congelate? Sper că asta nu-ți va strica apetitul, Bliss.

– De ce să mi-l strice? De unde crezi că provin apa și hrana pe Gaia, sau pe această planetă, sau pe Terminus?

– Pe Gaia, spuse Trevize, excrețiile sunt la fel de vii ca și voi.

– Nu sunt vii. E o diferență. Nivelul lor de conștiință este, normal, foarte scăzut.

Trevize pufni pe nas, disprețuitor, dar nu încercă să răspundă.

– Mă duc în cabina de pilotaj să țin companie computerului, spuse el. Nu că ar avea neapărată nevoie de mine.

– Putem veni și noi? întrebă Pelorat. Nu mă împac cu gândul că ne poate duce jos de unul singur, fără nici un fel de ajutor; că poate detecta alte nave, sau furtuni, sau... ce-o mai fi.

Trevize zâmbi larg:

– Obișnuiește-te, te rog. Când se află sub controlul computerului, nava este de departe mai în siguranță decât în mâinile mele... Desigur, vino. Îți va face bine să vezi cu ochii tăi ce se întâmplă.

Se aflau pe partea luminată de soare. Asta pentru că – le explică Trevize – la lumina zilei, harta din computer putea fi mult mai ușor confruntată cu realitatea.

– Evident, spuse Pelorat.

– Nu este deloc evident. Computerul se poate hotărî la fel de repede și în întuneric, detectând lumina infraroșie radiată de

suprafața planetei. Însă undele infraroșii sunt mai lungi și nu permit o rezoluție la fel de bună ca cea a luminii vizibile. Cu alte cuvinte, în infraroșu computerul nu vede la fel de precis și cu la fel de mare profunzime. Având în vedere că nu suntem mânați de necesitate, aș prefera să-i ușurez cât mai mult sarcina.

– Și dacă orașul-capitală este în emisfera întunecată?

– Șansa este de una din două, spuse Trevize, însă odată ce harta computerului este corelată cu realitatea, la lumina zilei, putem pluti ușor spre capitală, cu foarte mare precizie, chiar dacă se află în întuneric. De altfel, cu multă vreme înainte de a ajunge în împrejurimile capitalei, vom intersecta fascicolele de microunde și vom primi mesaje care ne vor îndrepta spre cosmoportul cel mai adecvat... Nu avem motive de îngrijorare.

– Ești sigur? întrebă Bliss. Mă duc acolo, jos, fără acte, și sunt născută pe o lume de care acești oameni nu au habar... iar eu am obligația și hotărârea să nu vorbesc despre Gaia, sub nici un motiv. Deci, ce vom face dacă ni se vor cere actele?

– Nu cred să se întâmple așa ceva, spuse Trevize. Toată lumea va presupune că s-a avut grijă de acest lucru, la stația de intrare.

– Dar dacă totuși întreabă?

– Ei bine, vom face față acestei situații atunci când va veni vremea. Între timp, să nu ne mai facem probleme din nimic.

– În momentul când ne vom confrunta cu problemele ce pot apare, s-ar putea să fie prea târziu pentru a le rezolva.

– Mă bazez pe ingeniozitatea mea de a le evita.

– Apropó de ingeniozitate, cum ai reușit să ne faci să trecem de stația de intrare?

Trevize o privi pe Bliss, apoi buzele i se lățiră într-un zâmbet care-l făcea să pară un adolescent pus pe șotii:

– Mi-am folosit creierul.

– În ce fel, bătrâne? întrebă Pelorat.

– Problema era să-l ating la coarda sensibilă, spuse Trevize. Am încercat cu amenințări și cu o mituire subtilă. Am apelat la logică și la fidelitatea sa față de Fundație. Nimic n-a mers, așa că am recurs la ultimul argument. I-am spus că îți înșeli nevasta, Pelorat.

– *Nevasta?* Dar, dragă prietene, în acest moment nu am nici o nevastă.

– Știu, dar *el* nu avea de unde să știe.

– Prin nevastă, spuse Bliss, bănuiesc că te referi la o parteneră pe termen lung.

– Ceva mai mult decât atât, Bliss, spuse Trevize. O parteneră *legală,* care se bucură de niște drepturi în urma acestei asocieri.

– Bliss, *nu* am nici o nevastă, spuse Pelorat agitat. În trecut am avut, însă se împlinește multă vreme de când nu mai am. Dacă dorești să respecți ritualul legal...

Bliss făcu o mișcare de negare:

– Pel, pentru ce să-mi doresc așa ceva? Am nenumărați parteneri, care îmi sunt la fel de apropiați ca și mâinile, de exemplu. Doar Izolații se simt atât de alienați încât se folosesc de convenții artificiale ca să dea forță unui palid înlocuitor pentru o adevărată companie.

– Dar, Bliss dragă, eu *sunt* Izolat.

– Cu timpul vei fi mai puțin Izolat, Pel. Poate că nu vei deveni niciodată Gaia, dar vei fi mai puțin Izolat, și vei avea multe companii.

– Dar eu nu te vreau decât pe tine, Bliss, spuse Pel.

– Asta din cauză că încă nu știi nimic. Vei afla.

În timpul acestui schimb de cuvinte, Trevize se concentrase asupra ecranului, cu o expresie de indulgență forțată. Stratul de nori era aproape și, pentru un moment, totul deveni o ceață cenușie.

Imagine prin microunde, gândi el, și computerul comută imediat pentru detectarea ecourilor radar. Norii dispărură și suprafața Comporellon-ului apăru în culori false. Limitele sectoarelor erau un pic confuze și tremurau ușor.

– Așa se va vedea de acum înainte? întrebă Bliss cu o oarecare stupefacție.

– Numai până trecem sub stratul de nori. După aceea revenim la lumina soarelui.

Chiar în timp ce vorbea, strălucirea soarelui și vizibilitatea normală reveniră.

– Aha, înțeleg, spuse Bliss.

Apoi, întorcându-se spre el:

– Dar nu înțeleg de ce îl interesează pe acel funcționar de la stația de intrare dacă Pel își înșeală sau nu nevasta.

– I-am spus acelui tip, Kendray, că dacă te-ar fi reținut, veștile ar fi putut ajunge pe Terminus, deci la nevasta lui

Pelorat. În acest caz, Pelorat ar fi avut necazuri. N-am specificat ce gen de necazuri, dar am insinuat că vor fi mari...

Trevize zâmbi:

– Între masculi există un fel de camaraderie, și un mascul nu trădează un alt mascul. Ba chiar l-ar ajuta, dacă i s-ar cere. Justificarea, cred, este că cel care ajută va avea și el nevoie să fie ajutat odată și-odată. Presupun că și între femei există o camaraderie asemănătoare; însă nefiind femeie, n-am avut niciodată ocazia să observ mai îndeaproape.

Figura lui Bliss semăna cu un nor pus pe furtună.

– Ce-i asta, o glumă? întrebă ea.

– Nu, vorbesc serios, spuse Trevize. Nu spun că tipul ăsta, Kendray, ne-a lăsat să trecem doar ca să-l scape pe Janov de furia nevesti-sii. Camaraderia masculină probabil că a dat doar un simplu și ultim impuls, adăugându-se celorlalte argumente.

– Dar este oribil. Regulile țin societatea unită și îi asigură coeziunea. Este chiar atât de simplu să nesocotești regulile pentru niște motive minore?

– Păi, spuse Trevize trecând imediat în defensivă, unele dintre reguli sunt stupide. În vremuri de pace și prosperitate comercială, așa cum avem acum datorită Fundației, puține lumi sunt pretențioase și scrupuloase în ceea ce privește intrarea și ieșirea. Comporellon, din cine știe ce motiv, face excepție... probabil din cauza unei obscure probleme de politică internă. De ce să suferim noi din cauza asta?

– Nu asta este problema. Dacă nu respectăm decât acele reguli care ni se par nouă drepte și rezonabile, atunci nici o regulă nu va fi respectată. Nu există regulă pe care *unii* să nu o considere nedreaptă și nerezonabilă. Dacă nu suntem preocupați decât de interesul nostru personal, așa cum este cazul de față, atunci întotdeauna vom găsi un motiv să credem că o anumită regulă care ne deranjează este nedreaptă și nerezonabilă. Ceea ce începe ca o înșelăciune vicleană se va termina în anarhie și dezastru, chiar și pentru șarlatanul cel isteț, pentru că nici el nu va putea supraviețui colapsului societății.

– Societățile nu se prăbușesc chiar atât de ușor, spuse Trevize. Prin tine vorbește Gaia, iar Gaia nu are cum să înțeleagă asocierea indivizilor liberi. Regulile, stabilite în mod corect și justificat, pot foarte ușor să nu mai fie utile atunci când situația se schimbă, însă pot rămâne în vigoare datorită inerției.

În cazul acesta, este nu numai corect dar și bine să încalci acele reguli, ca un avertisment că au devenit inutile... sau chiar dăunătoare.

– Atunci orice hoț și orice ucigaș poate pretinde că servește omenirea.

– Exagerezi. În superorganismul Gaiei, există un consens implicit față de regulile societății, și nimeni nu se gândește să le încalce. S-ar putea spune la fel de bine că Gaia vegetează sau fosilizează. În asocierea liberă a indivizilor există, recunosc, un element de dezordine, dar este un preț care trebuie plătit pentru posibilitatea de a introduce noutatea și schimbarea... În ansamblu, prețul este rezonabil.

Vocea lui Bliss crescu în intensitate:

– Greșești foarte mult dacă îți închipui că Gaia vegetează și fosilizează. Faptele, comportamentul, punctele noastre de vedere se află sub o permanentă auto-examinare. Ele nu persistă din inerție, fără motiv. Gaia învață din experiență și din gândire; în consecință, atunci când se dovedește necesar, face schimbările cuvenite.

– Chiar dacă ceea ce spui tu este adevărat, auto-examinarea și învățarea probabil că sunt lente, pentru că pe Gaia nu există nimic altceva decât Gaia. Aici, în libertate, chiar și atunci când aproape toată lumea este de acord, se întâmplă să fie unii care merg împotriva curentului și, în unele cazuri, cei puțini pot avea dreptate. Și dacă sunt destul de inteligenți, destul de entuziaști, dacă au suficientă *dreptate,* atunci în cele din urmă vor câștiga și vor deveni eroii vremurilor viitoare... așa, ca Hari Seldon, care a inventat psihoistoria, a înfruntat cu ideile sale întregul Imperiu Galactic, și a câștigat.

– A câștigat numai până în acest moment, Trevize. Al Doilea Imperiu pe care l-a planificat el nu se va realiza. În locul lui se va forma *Galaxia.*

– Oare? spuse Trevize cu înverșunare.

– A fost decizia *ta,* și oricât de mult ai pleda în favoarea Izolaților și a libertății lor de a fi nebuni și criminali, există ceva în ungherele ascunse ale minții tale care te-a obligat să optezi pentru mine/noi/Gaia.

– Ceea ce se găsește în ungherele ascunse ale minții mele, spuse Trevize cu și mai mare înverșunare, este chiar ceea ce caut... la uitați acolo.

Și arătă cu degetul spre ecran, unde se zărea un mare oraș ce se întindea până la linia orizontului, un ciorchine de clădiri joase din care se ridicau din când în când unele clădiri mai înalte. Orașul era înconjurat de câmpuri maronii acoperite de un strat subțire de chiciură.

Pclorat dădu din cap:

– Păcat. Vroiam să văd apropierea, dar m-am lăsat purtat de discuția voastră în contradictoriu.

– Nu face nimic, Janov, spuse Trevize. Vei privi la plecare. Promit să-mi țin gura închisă, dacă o convingi tu pe Bliss să și-o stăpânească pe a ei.

Și *Far Star* coborî pentru a ateriza pe cosmoport, dirijată printr-un fascicol de microunde.

14

Întorcându-se la stația de intrare și privind cum *Far Star* se îndreaptă spre planetă, expresia lui Kendray căpătă o nuanță mohorâtă. La terminarea schimbului, era în continuare vizibil abătut.

Se așezase pentru a lua cina, când unul dintre colegii săi (un individ deșirat, cu ochii depărtați, părul rar și deschis la culoare, sprâncene atât de blonde încât ziceai că nici nu are), se așeză lângă el.

– Ce s-a întâmplat, Ken? întrebă el.

Kendray strâmbă din buze.

– Nava aia care a trecut mai devreme era gravitică, Gatis, spuse el.

– Aia cu formă ciudată și radioactivitate zero?

– Din cauza asta nu era radioactivă. Nu are combustibil. Este gravitică.

Gatis făcu o mișcare cu capul:

– Ni s-a spus să fim cu ochii în patru la nave de genul ăsta, nu-i așa?

– Așa e.

– Și a venit la tine. Așa a fost să fie, să cadă norocul asupra ta.

– Nu e un noroc chiar atât de mare. Înăuntru se află o femeie fără acte de identitate... și nu am raportat-o.

– *Ce?* Nu-mi spune *mie*. Nu vreau să mai știu nimic. Nici un cuvânt. Mi-oi fi tu prieten, dar n-am de gând să devin complice.

– Nu asta mă deranjează. Adică nu prea mult. Eram *obligat* să trimit nava jos. Șefii doresc să pună mâna pe ea... sau pe orice altă navă gravitică. Știi și tu foarte bine.

– Sigur, dar ai fi putut măcar să raportezi femeia.

– Mi-am zis că mai bine nu. A fost luată la bord numai pentru... pentru distracție.

– Câți bărbați sunt la bord?

– Doi.

– Și au luat-o numai pentru...? Probabil că vin de pe Terminus.

– Așa e.

– Aștia de pe Terminus fac tot felul de chestii.

– Așa e.

– Dezgustător. Deci au plecat mai departe cu ea.

– Unul dintre ei este căsătorit, și nu dorea ca nevastă-sa să afle. Dacă aș fi raportat femeia, nevastă-sa ar fi aflat.

– Nevastă-sa n-a rămas pe Terminus?

– Ba da, dar oricum ar fi aflat.

– Și tipul ar fi încasat-o urât de tot.

– Sunt de acord cu tine... dar nu vreau ca *eu* să port răspunderea.

– O să ți se facă scandal pentru că nu ai raportat. N-ai vrut să faci necazuri unui individ... asta nu este o scuză.

– *Tu* ai fi raportat?

– Așa spune regulamentul.

– Nu, nu l-ai fi raportat. Guvernul dorește să pună mâna pe navă. Dacă aș fi insistat să raportez femeia, bărbații din navă s-ar fi răzgândit și s-ar fi îndreptat spre o altă planetă. Guvernului nu i-ar fi plăcut deloc așa ceva.

– Dar te vor crede?

– Cred că da... Este o femeie foarte atrăgătoare. Închipuie-ți o femeie ca ea, dispusă să meargă împreună cu doi bărbați, însurați, care au curajul să profite... Știi, este foarte tentant.

– Nu cred că ți-ar place să afle nevastă-ta ce ai spus adineauri... sau măcar că ai gândit așa ceva.

Kendray îl întrebă, provocator:

– Și cine o să-i spună? Tu?

– Ei, haide. Doar mă cunoști bine.

Expresia indignată a lui Gatis se topi repede, și spuse:

– Știi, nu cred că le-ai făcut un bine tipilor ălora, lăsându-i să treacă.

– Știu.

– Cei de jos îi vor descoperi destul de repede, și chiar dacă *tu* vei reuși să te descurci, *ei* nu vor reuși.

– Știu, spuse Kendray, dar îmi pare rău pentru ei. Oricare ar fi beleaua în care vor intra din cauza femeii, va fi o nimica toată în comparație cu necazul pe care-l vor avea datorită navei. Căpitanul a făcut câteva remarci...

Kendray se opri și Gatis întrebă, curios:

– Cum ar fi?

– Las-o baltă, spuse Kendray. Dacă răsuflă ceva, în capul meu se sparg toate.

– N-am să spun nimănui.

– Eu, nici atât. Dar îmi pare rău pentru indivizii ăia doi de pe Terminus.

15

Pentru acela care a fost în spațiu și a trăit senzația de monotonie, adevărata plăcere a zborului spațial vine la aterizarea pe o planetă nouă. Pământul de sub tine rămâne repede în urmă; zărești, ca într-o strălucire, uscat și apă, suprafețe geometrice și linii; câmpuri și șosele. Conștientizezi verdele vegetației, gri-ul betonului, maroniul pământului dezgolit, albul zăpezii. Și mai presus de toate te emoționează vederea zonelor populate; orașe, care pe fiecare lume au propriile lor caracteristici geometrice și stiluri arhitecturale.

O navă obișnuită ar fi avut nevoie de pistă pentru rulare și aterizare. Cu *Far Star*, lucrurile stăteau altfel. Ea plutea prin aer, realizând echilibrarea precisă a rezistenței la înaintare și a greutății; în cele din urmă se opri deasupra cosmoportului. Vântul sufla în rafale, complicând procedura de aterizare. Când era reglată pentru un răspuns slab la atracția gravitațională, *Far Star* avea nu numai o greutate anormal de scăzută, dar și o masă la fel de redusă. Dacă masa ar fi fost prea aproape de zero, vântul ar fi trimis-o repede departe, în derivă. În consecință, răspunsul la atracția gravitațională trebuia amplificat, iar jeturile

de tracțiune erau folosite cu foarte mare atenție, nu numai împotriva atracției gravitaționale, ci și împotriva forței vântului. Fără un computer adecvat, adaptarea la variațiile în intensitate ale vântului nu s-ar fi putut realiza așa cum trebuie.

Mai jos, din ce în ce mai jos, cu mici devieri inevitabile într-o direcție sau alta; nava coborî, și în cele din urmă intră în zona repartizată.

Cerul era albastru, palid, cu pete de alb monoton. Vântul sufla în rafale chiar și la nivelul solului. Deși nu mai prezenta acum un pericol pentru navigație, aducea răcoare. Trevize se strânse în sine, zgribulit, dându-și seama că garderoba lor nu era adaptată climei Comporelliene.

Pelorat, dimpotrivă, privi satisfăcut în jur și inspiră adânc pe nas, savurând momentul. Îi plăcea frigul mușcător, cel puțin pentru moment. Ba chiar își desfăcu mantaua, pentru a simți vântul suflându-i în piept. În scurt timp, se va încheia din nou și își va pune eșarfa la gât, dar acum dorea să *simtă* existența unei atmosfere, lucru care la bord nu era niciodată posibil.

Bliss își strânse mantaua pe corp și, cu mâinile înmănușate, trase de pălărie în jos pentru a-și acoperi urechile. Fața îi era crispată din cauza suferinței și părea gata-gata să lăcrimeze.

– Lumea asta este rea, murmură ea. Ne urăște și ne maltratează.

– Absolut deloc, Bliss dragă, spuse Pelorat. Sunt sigur că locuitorilor le place această lume, și că ea îi... ăăhh... place pe ei, dacă se poate spune așa. Vom ajunge în curând la adăpost, și acolo va fi mai cald.

Ca și cum gândul îi venise puțin cam târziu, desfăcu o latură a mantalei și o înfășură pe Bliss, care se strânse la pieptul lui.

Trevize se străduia din răsputeri să ignore temperatura. Obținu de la autoritățile portuare o cartelă magnetizată, și o verifică cu ajutorul computerului de buzunar pentru a se asigura că îi dădea toate detaliile necesare... numărul coridorului, numărul locului de amplasare a navei, seria și numărul motorului navei, și așa mai departe. Verifică încă o dată pentru a se asigura că nava era bine ancorată, și își luă toate măsurile de prevedere împotriva unor acțiuni de pătrundere forțată în navă (inutile, de fapt, din moment ce *Far Star* trebuia să fie invulnerabilă la tehnologia Comporelliană).

Trevize găsi stația de taxiuri acolo unde trebuia să fie. (Unele dintre facilitățile cosmoporturilor erau standardizate ca poziție, aspect și mod de utilizare. Explicabil, având în vedere clientela care provenea de pe o mulțime de lumi diferite.)

Făcu un apel, menționând la tastatură doar cuvântul „oraș".

Un taxi se îndreptă spre ei alunecând pe ski-uri diamagnetice, oscilând ușor sub presiunea rafalelor vântului; motorul nu era prea silențios. Avea o culoare gri-închis, și pe ușile din spate era marcat însemnul alb al taxiurilor. Șoferul purta manta neagră și caschetă albă, îmblănită.

Pelorat își dădu deodată seama și spuse:

– Decorul acestei planete pare să fie numai în alb și negru.

– Poate că în orașul propriu-zis vom găsi culori mai pline de viață, spuse Trevize.

Șoferul vorbi într-un mic microfon, poate pentru a evita deschiderea ferestrei:

– Mergeți în oraș, băieți?

Dialectul său Galactic avea o ușoară notă melodioasă, foarte plăcută, și nu era greu de înțeles... ceea ce pe o planetă nouă reprezenta întotdeauna o mare ușurare.

– Exact, spuse Trevize.

Ușa din spate se deschise alunecând ușor.

Prima intră Bliss, urmată de Pelorat, și apoi de Trevize. Ușa se închise și simțiră un curent de aer cald ascensional.

Bliss își frecă mâinile și oftă lung, satisfăcută.

Taxiul porni ușor.

– Nava aceea, cu care ați venit, este gravitică, nu-i așa? întrebă șoferul.

Trevize răspunse sec:

– Având în vedere felul în care a coborât, te mai îndoiești?

– Deci este de pe Terminus? întrebă șoferul.

– Cunoști vreo altă lume care ar putea construi așa ceva? replică Trevize.

Șoferul rămase pe gânduri, taxiul luând viteză.

– Întotdeauna răspunzi la o întrebare cu o altă întrebare? făcu el.

Trevize nu rezistă tentației:

– De ce nu?

– Și ce răspuns mi-ai da dacă te-aș întreba: Te numești Golan Trevize?

– Aș răspunde așa: De ce întrebi?

Taxiul opri la periferia cosmoportului.

– Din curiozitate! spuse șoferul. Întreb încă o dată: Te numești Golan Trevize?

Vocea lui Trevize deveni rigidă și ostilă:

– Ce te interesează pe tine?

– Prietene, nu ne mișcăm de aici până nu aflu răspunsul. Și dacă în aproximativ două secunde nu îmi răspunzi clar cu da sau nu, opresc căldura în compartimentul pasagerilor. După care continuăm să așteptăm. Ești Golan Trevize, Consilier pe Terminus? Dacă răspunsul este negativ, va trebui să-mi prezinți actele de identitate.

– Da, sunt Golan Trevize, spuse Trevize, și în calitate de Consilier al Terminus-ului am pretenția să fiu tratat cu tot respectul. Dacă nu ești în stare să-mi acorzi acest respect, riști să te arzi, amice. Și acum?

– Acum putem continua cu inima ceva mai ușoară.

Taxiul porni din nou.

– Eu îmi aleg cu mare grijă pasagerii; mă așteptam să transport doar doi bărbați. Femeia a constituit o surpriză, și mi-a fost teamă să nu fi făcut o greșeală. Însă din moment ce am reușit să vă iau pe dumneavoastră doi, nu mă interesează pe mine cum veți explica prezența femeii... după ce ajungeți la destinație.

– Nu știi care este destinația mea.

– Din întâmplare, o cunosc. Mergeți la Departamentul Transporturilor.

– Dar nu acolo vreau să merg.

– Asta nu contează absolut deloc, Domnule Consilier. Dacă aș fi fost șofer de taxi, v-aș fi dus acolo unde doreați dumneavoastră să ajungeți. Dar din moment ce nu sunt, vă duc acolo unde doresc *eu* să ajungeți.

– Scuză-mă, spuse Pelorat aplecându-se înainte, însă pari șofer de taxi. Conduci un taxi.

– Oricine poate conduce un taxi. Însă nu oricine are și permis pentru asta. De asemenea, nu orice automobil care seamănă cu un taxi este într-adevăr taxi.

– Hai să terminăm cu joaca, spuse Trevize. Cine ești și ce ai de gând? Ține cont că va trebui să dai socoteală în fața Fundației.

– Nu eu, spuse șoferul. Poate superiorii mei. Eu sunt agent al Forțelor de Securitate Comporelliene. Am ordinul să vă tratez cu tot respectul datorat rangului, dar trebuie să mergeți acolo unde vă duc eu. Și fiți foarte atent la modul în care reacționați, pentru că acest vehicul este înarmat, și am ordin să mă apăr împotriva oricărui atac.

16

Odată atinsă viteza de croazieră, vehiculul se deplasa într-o liniște netulburată. Trevize tăcea împietrit. Fără să se uite înspre Pelorat, știa că acesta îl privea din când în când cu o expresie de nesiguranță întipărită pe față, de parcă întreba: „Acum ce facem? Spune-mi, te rog."

Aruncă pe furiș un ochi spre Bliss, și observă că stătea calmă, aparent liniștită. Natural, doar era o întreagă lume. Gaia, deși la distanțe Galactice, se găsea învelită în pielea ei. Avea resurse la care putea apela în situațiile disperate.

Dar ce se întâmplase de fapt?

Fără îndoială, funcționarul de la stația de intrare a trimis, conform rutinei, raportul – nemenționând-o pe Bliss. Acest raport atrăsese interesul celor de la Securitate și, amănunt interesant, celor de la Departamentul Transporturilor. De ce?

Erau vremuri de pace, și nu știa să existe vreo tensiune semnificativă între Comporellon și Fundație. Iar el era un important demnitar al Fundației.

Ia stai, îi spusese celui de la stația de intrare – Kendray, așa îl chema – că avea o treabă importantă cu guvernul Comporellian. Insistase asupra acestui lucru în încercarea de a putea trece. Kendray probabil că raportase. Iată deci de unde provenea interesul.

Nu luase în calcul această posibilitate, dar ar fi trebuit s-o facă.

Deci, ce se întâmplase cu presupusul lui dar de a avea dreptate? Oare nu începea și el să creadă că funcționa ca o cutie neagră, așa cum credea și Gaia? Își cultivase un exces de încredere în sine bazat pe superstiție?

Cum se putuse lăsa, fie și pentru un singur moment, prins în capcana acestei absurdități? Avusese întotdeauna dreptate în

viață? Știa cum va fi vremea mâine? Câștigase sume importante la jocuri de noroc? Răspunsurile erau nu, nu, și nu.

Bun, dar avea dreptate numai în problemele mari, cruciale?... De unde să știe?

Las-o baltă!... La urma urmei, simpla declarație că trebuia să rezolve o importantă afacere de stat... nu, spusese că era o problemă de „securitate a Fundației"...

Deci, simplul fapt că se afla acolo într-o problemă de securitate a Fundației, venind în secret și neanunțat, era de natură a atrage atenția... Da, dar până când Comporellienii ar fi aflat despre ce era vorba, ar fi acționat cu cea mai mare prudență. Ar fi fost politicoși, tratându-l ca pe un înalt demnitar. *Nu* l-ar fi răpit, și nu ar fi recurs la amenințări.

Cu toate acestea, acționaseră exact pe dos. De ce?

Ce-i făcea să se simtă atât de puternici și de siguri pe ei încât să trateze astfel un Consilier al Terminus-ului?

Să fi fost implicat Pământul? Aceeași forță care a ascuns lumea de origine cu atât de mare eficacitate, chiar și împotriva marilor mentaliști ai celei de-A Doua Fundații? O forță care se străduia acum să-l oprească din încercarea de a găsi Pământul, încă din prima etapă a căutării? Să fi fost Pământul atotștiutor? Atotputernic?

Scutură din cap. În felul ăsta, putea să ajungă la paranoia. Avea să dea vina pe Pământ pentru toate necazurile? Fiecare ciudățenie, fiecare piedică, fiecare schimbare de situație, trebuiau să fie rezultatul mașinațiunilor secrete ale Pământului? Dacă gândea astfel, nu mai avea nici o șansă.

Simți vehiculul încetinind, și reveni la realitate.

Până în acest moment nu privise deloc orașul prin care treceau. O făcu acum, cu o urmă de curiozitate. Construcțiile erau joase, dar planeta fiind rece... probabil că majoritatea clădirilor se aflau sub nivelul solului.

Nu văzu nici o urmă de culoare, iar asta părea a fi împotriva firii umane.

Din când în când zărea câte un trecător bine înfofolit. Dar probabil că oamenii, la fel ca și clădirile, se aflau în cea mai mare parte în subteran.

Taxiul opri în fața unei clădiri joase, așezată într-o adâncitură a cărei bază Trevize nu reuși să o zărească. Trecură

câteva momente. Șoferul nu făcea nici un gest. Cascheta albă, înaltă, aproape că atingea capota vehiculului.

Trevize se întrebă, într-o doară, cum reușea șoferul să intre și să iasă din vehicul fără a-și dărâma cascheta. Apoi spuse, cu mânia reținută a unui demnitar arogant și netratat așa cum se cuvine:

– Ei bine șofer, acum ce facem?

Versiunea Comporelliană a câmpului de forțe care separa șoferul de pasageri nu era deloc primitivă. Undele sonore puteau trece prin el... dar nu și anumite obiecte materiale, contondente.

– Vine cineva să vă ia în primire, spuse șoferul. Stați acolo și aveți răbdare.

Chiar în acel moment apărură trei capete, într-o urcare înceată și lină, din adâncitura în care se afla clădirea. După capete, urmară și trupurile aferente. Probabil că noii-veniți urcau cu un fel de escalator, dar de-acolo de unde stătea, Trevize nu reuși să zărească detaliile respectivei instalații.

Între timp, ușa taxiului de la compartimentul pasagerilor se deschise, și un val de aer rece pătrunse înăuntru.

Trevize, ieși, închizându-și mantaua până la gât. Ceilalți doi ieșiră în urma lui... Bliss cu o reținere vizibilă.

Cei trei Comporellieni erau inexpresivi, și purtau veșminte umflate ca niște baloane, probabil încălzite electric. Trevize le privi cu dispreț. Astfel de haine nu prea aveau utilizare pe Terminus. Singura dată când împrumutase o manta încălzită, pe planeta vecină, Anacreon, descoperise că se încălzea din ce în ce mai tare, și până să-și dea seama că îi era prea cald, transpirase deja în mod neplăcut.

Trevize observă, cu un puternic sentiment de indignare, că noii-veniți erau înarmați. Nici măcar nu încercau să ascundă acest lucru. Dimpotrivă. Fiecare purta un blaster în holsterul legat pe partea exterioară a veșmintelor.

Unul dintre Comporellieni înaintă până în fața lui Trevize, și spuse cu voce aspră:

– Mă scuzați, domnule Consilier...

Apoi îi desfăcu mantaua, cu o mișcare brutală. Își introduse mâinile agile pe dedesubt, le mișcă repede în sus și în jos, pe deasupra coastelor, spatelui, pieptului, și coapselor. Mantaua fu scuturată și pipăită. Trevize era prea derutat pentru a-și da

seama, înainte ca totul să se termine, că fusese percheziționat cu rapiditate și eficacitate.

Pelorat, cu bărbia în piept și cu gura schimonosită într-o grimasă, suferea același tratament jignitor, din partea unui al doilea Comporellian.

Cel de-al treilea se apropie de Bliss, care nu aștepta să fie atinsă. Ea măcar știa, mai mult sau mai puțin, la ce să se aștepte. Își scoase mantaua rămânând în hainele subțiri, expusă rafalelor de vânt.

Spuse pe un ton glacial, care se potrivea destul de bine cu temperatura:

– Observi, sper, că sunt neînarmată.

Și, într-adevăr, oricine putea vedea. Comporellianul scuturâ mantaua ca și cum cântărind-o și-ar fi putut da seama dacă ascundea vreo armă – probabil chiar putea – apoi se dădu înapoi.

Bliss își puse din nou mantaua, ghemuindu-se în ea, și Trevize îi admiră gestul. Știa că Bliss suporta greu frigul, și cu toate acestea nu lăsase să-i scape nici un tremur, nici un frison, cât timp stătuse acolo, în bluza și pantalonul subțiri. (Dar probabil că, în caz de urgență, Bliss putea obține căldură de la restul Gaiei.)

Unul dintre Comporellieni făcu un gest, și cei trei Străini îl urmară. Ceilalți doi Comporellieni mergeau în urmă. Singurul pieton (sau poate fuseseră doi) care se afla pe stradă nu se sinchisi să privească scena. Ori erau prea obișnuiți cu astfel de situații, ori, mai probabil, erau prea preocupați să ajungă la destinație cât mai curând posibil, pentru a intra la adăpost.

Trevize văzu acum că cei trei Comporellieni urcaseră pe o scară rulantă. Acum, coborau, toți șase; trecură printr-o poartă etanșă, aproape tot atât de complicată ca cea a unei nave... fără îndoială, pentru a menține *căldura* înăuntru, și nu aerul.

Apoi, deodată, se treziră în interiorul unei clădiri uriașe.

CAPITOLUL 5

Lupta pentru navă

17

PRIMA IMPRESIE a lui Trevize era că intraseră în decorurile unei hiperdrame – mai precis, ale unei melodrame istorice despre vremurile Imperiale. Exista un decor tipic (probabil unul singur, folosit de toți producătorii de hiperdrame), care sugera marele și cuprinzătorul oraș-planetă Trantor, în epoca splendorii sale: Spații largi, agitația preocupată a pietonilor, vehicule mici mergând în viteză de-a lungul culoarelor special amenajate.

Trevize ridică privirea, așteptându-se să vadă aero-taxiuri urcând în traiectorii ușor boltite, dar nu descoperi nici unul. De fapt, odată depășită surpriza inițială, se putea observa că incinta era mult mai scundă decât cele la care te puteai aștepta pe Trantor. Era *doar* o clădire, și nu un complex ce se întindea neîntrerupt pe mii de kilometri în orice direcție.

De asemenea, nici culorile nu corespundeau. Hiperdramele înfățișau întotdeauna Trantor-ul în culori cumplit de țipătoare, iar hainele erau pur și simplu fanteziste, aproape incomode. Culorile, luxul inutil, aveau un scop simbolic, indicând decadența (un aspect care trebuia obligatoriu scos în evidență) Imperiului, și în special a Trantorului.

Dacă e să ne luăm după acest criteriu, Comporellon era în consecință la capătul opus decadenței, deoarece paleta de culori remarcată de Pelorat la cosmoport se menținea și aici.

Zidurile erau în diverse tonuri de gri; acoperișurile albe; îmbrăcămintea populației în negru, gri, și alb. Din când în când, apărea câte un costum în întregime negru; mai rar, unul complet gri; nici unul complet alb. Însă modelele erau întotdeauna diferite, ca și cum oamenii, privați de culoare, găseau totuși alte posibilități pentru a-și afirma individualitatea.

Figurile erau inexpresive, chiar macabre. Femeile purtau părul scurt; bărbații îl purtau mai lung, dar aranjat la spate într-o codiță scurtă. Fiecare părea profund preocupat, de parcă trebuia să rezolve o afacere precisă, și nu se putea gândi la nimic altceva. Bărbații și femeile erau îmbrăcați la fel, diferența dintre sexe nu era marcată decât de lungimea părului, de ușoarele proeminențe ale sânilor, și de rotunjimile coapselor.

Străinii fură îndreptați spre un ascensor, cu care coborâră cinci nivele. Acolo ieșiră, ajungând la o ușă pe care era scris, alb pe gri, cu litere mici și discrete, „Mitza Lizalor, MinTrans".

Comporellianul din față atinse literele; acestea se aprinseră, parcă într-un răspuns. Ușa se deschise și intrară.

Era o cameră spațioasă și mai curând goală. O remarcabilă risipă de spațiu, menită să scoată în evidență importanța ocupantului.

Două străji stăteau în picioare lângă zidul îndepărtat, cu fețe inexpresive și ochi pironiți ferm asupra noilor veniți. Un birou mare ocupa centrul camerei. Dincolo de acesta se afla neîndoielnic, Mitza Lizalor: trup mare, față netedă, ochi negri, două mâini puternice și mari (cu degete lungi și vârfuri pătrate) așezate pe tăblia biroului.

MinTrans (Ministrul Transporturilor, deduse Trevize) purta o bluză cu revere largi, de un alb orbitor, contrastând puternic cu gri-ul închis al restului costumului. Două dungi albe plecau în diagonală de sub fiecare rever, traversând bluza și intersectându-se în mijlocul pieptului. Trevize observă că deși bluza era croită astfel încât să ascundă proeminența sânilor, X-ul alb atrăgea atenția asupra lor.

Ministrul era, categoric, femeie. Chiar dacă nu s-ar fi ținut cont de sâni, părul arăta acest lucru. Deși fața nu îi era deloc machiată, trăsăturile ofereau și ele un indiciu în acest sens.

Vocea era feminină, indiscutabil, un contralto răsunător.

– Bună ziua, spuse ea. Avem destul de rar onoarea unei vizite din partea bărbaților de pe Terminus... Și a unei femei nemenționată în raport.

Ochii săi treceau de la unul la altul, fixându-se în final asupra lui Trevize, care stătea în picioare, drept, țeapăn, și încruntat.

– Și de asemenea, a unui membru din Consiliu, continuă ea.

– Un Consilier al Fundației, spuse Trevize încercând să dea cât mai multă putere vocii sale. Consilier Golan Trevize, aflat în misiune.

– În misiune? spuse Doamna Ministru ridicând sprâncenele.

– În misiune, repetă Trevize. În consecință, vreau să știu pentru ce suntem tratați ca niște criminali? De ce am fost escortați de gărzi înarmate, și aduși aici ca prizonieri? Consiliul Fundației, sper că înțelegi, nu va fi deloc încântat să afle acest lucru.

– Și în orice caz, spuse Bliss cu o voce care părea o idee mai stridentă în comparație cu cea a Doamnei Ministru, vom sta tot timpul în picioare?

Doamna Ministru aruncă o privire rece și îndelungată asupra lui Bliss, apoi ridică un braț și spuse:

– Trei scaune! Imediat!

Se deschise o ușă, și trei bărbați aduseră aproape în fugă trei scaune. Erau îmbrăcați după moda Comporelliană obișnuită, mohorâtă. Străinii se așezară.

– Așa, spuse Doamna Ministru cu un surâs glacial, acum ne simțim bine?

Trevize își spuse că nu. Scaunele erau nctapițate, reci la atingere, cu suprafețele drepte, nefăcând nici un fel de compromis cu forma corpului.

– Pentru ce ne aflăm aici? întrebă el.

Doamna Ministru consultă hârtiile de pe birou.

– Am să vă explic de îndată, spuse ea. Nava dumitale este *Far Star,* plecată de pe Terminus. Corect, Domnule Consilier?

– Corect.

Doamna Ministru ridică privirea dintre hârtii:

– Eu nu ți-am omis titlul, Domnule Consilier. Vrei și dumneata, din politețe, să-l folosești pe-al meu, atunci când mi te adresezi?

– „Doamnă Ministru" va fi suficient? Sau ai vreun titlu onorific?...

– N-am nici un titlu onorific, domnule. „Doamnă Ministru" este suficient, sau „doamnă", dacă adresarea ți se pare prea lungă.

– Atunci răspunsul meu la întrebarea ta este: Corect, Doamnă Ministru.

– Căpitanul navei este Golan Trevize, cetățean al Fundației și membru al Consiliului de pe Terminus... un Consilier destul de proaspăt în funcție. Trevize ești dumneata. Am greșit cu ceva până acum, Domnule Consilier?

– Deloc, Doamnă Ministru. Și din moment ce sunt cetățean al Fundației...

– N-am terminat încă, Domnule Consilier. Păstrează-ți obiecțiile pentru mai târziu. Împreună cu dumneata se află Janov Pelorat, om de cultură, istoric, și cetățean al Fundației. Acela ești dumneata, nu-i așa, Dr. Pelorat?

Pelorat nu reuși să-și stăpânească o ușoară tresărire, sesizând privirea intensă a Doamnei Ministru.

– Da, spuse el, așa este, draga...

Se opri și începu din nou:

– Da, așa este, Doamnă Ministru.

Doamna Ministru își împreună mâinile, într-o strângere puternică:

– În raportul care mi-a fost înaintat nu este menționată nici o femeie. Femeia din fața mea face și ea parte din echipajul navei?

– Da, Doamnă Ministru, spuse Trevize.

– În cazul acesta, am să mă adresez direct femeii. Numele tău?

– Sunt cunoscută sub numele de Bliss, spuse Bliss stând țeapănă și vorbind cu calm și limpezime. Deși numele meu întreg este mai lung, doamnă. Vreți să vi-l spun pe tot?

– Pentru moment, mă mulțumesc cu Bliss. Ești cetățean al Fundației, Bliss?

– Nu, doamnă.

– Din ce lume vii, Bliss?

– Nu am documente care să ateste cetățenia mea.

– Nu ai documente, Bliss?

Doamna Ministru făcu un semn pe hârtiile din fața sa.

– Am notat, spuse ea. Și ce faci la bordul navei?

– Sunt pasager, doamnă.

– Ți-a cerut Consilierul Trevize, sau Dr. Pelorat, actele pentru verificare înainte să urci la bord, Bliss?

– Nu, doamnă.

– I-ai informat că nu ai acte, Bliss?

– Nu, doamnă.

– Și ce faci la bordul acestei nave, Bliss? Numele are vreo legătură cu ocupația ta?

– Sunt pasager și nu am nici o altă funcție, spuse Bliss cu mândrie.

– Pentru ce o bați la cap pe această femeie, Doamnă Ministru? interveni Trevize. Ce lege a încălcat?

Ochii Doamnei Ministru Lizalor se mutară dinspre Bliss asupra lui Trevize.

– Ești Străin, Domnule Consilier, spuse ea, și nu ne cunoști legile. Însă din moment ce ai ales să ne vizitezi, trebuie să te supui lor. Nu vii aici cu legile tale; cred că asta este o regulă general valabilă în Galaxie.

– Desigur, Doamnă Ministru, dar asta tot nu mă lămurește care anume dintre legile voastre a fost încălcată.

– Domnule Consilier, în Galaxie există regula ca un vizitator ce nu face parte din dominioanele lumii pe care o vizitează să aibă asupra sa actele de identitate. Multe lumi sunt îngăduitoare în această privință, punând preț pe turism, sau nesinchisindu-se prea mult de respectarea ordinii. Noi, Comporellienii, nu procedăm așa. Noi punem legea la loc de cinste și suntem fermi în aplicarea ei. Femeia este apatridă, și în acest fel ne încalcă legea.

– N-a avut de ales, spuse Trevize. Eu sunt pilotul navei, și eu am coborât-o pe Comporellon. Era obligată să ne însoțească, Doamnă Ministru. Sau vrei să spui că trebuia abandonată în spațiu?

– Asta înseamnă că și dumneata ai încălcat legea, Domnule Consilier.

– Nu, Doamnă Ministru. Eu nu sunt Străin. Sunt cetățean al Fundației, iar Comporellon împreună cu lumile pe care le are în stăpânire este Putere Asociată Fundației. Deci pot călători aici în libertate.

– Desigur, Domnule Consilier, atâta vreme cât ai documente care să dovedească faptul că ești într-adevăr cetățean al Fundației.

– Am aceste documente, Doamnă Ministru.

– Totuși, chiar și în calitate de cetățean al Fundației, nu ai dreptul să ne încalci legea aducând împreună cu dumneata o persoană apatridă.

Trevize șovăi. Sentinela de la frontieră, Kendray, nu-și ținuse cuvântul dat, așa că nu mai avea nici un rost să-l protejeze.

– Nu am fost opriți la stația de intrare, spuse el. Am considerat aceasta ca pe o permisiune implicită, Doamnă Ministru.

– Este adevărat că nu ai fost oprit, Domnule Consilier. Este adevărat că femeia nu a fost raportată, și i s-a permis să intre. Probabil, ofițerii de la stația de intrare au hotărât – în mod foarte corect – că era mai important ca nava ta să fie adusă pe suprafață. Ceea ce au făcut ei a fost, strict vorbind, o nerespectare a legilor, iar această problemă va fi rezolvată așa cum se cuvine. Însă nu am nici o îndoială, verdictul va fi că infracțiunea a fost justificată. Suntem o lume rigidă în respectarea legii, Domnule Consilier, dar nu suntem rigizi până dincolo de argumentele rațiunii.

→ În acest caz, Doamnă Ministru, intervenii imediat Trevize, apelez acum la rațiune pentru a-ți înmuia rigoarea. Dacă de la stația de intrare nu ai primit nici o informație despre vreo persoană apatridă, nu știai că încălcaserăm legea. Și totuși, este evident că ai fost pregătită să ne iei în primire încă din momentul aterizării noastre. De ce, dacă nu aveai nici un motiv să crezi că a fost încălcată legea?

Doamna Ministru zâmbi:

– Îți înțeleg nedumerirea, Domnule Consilier. Te asigur că pasagera ta nu are nimic de-a face cu aducerea voastră sub escortă. Noi am acționat în interesul Fundației, căreia, așa cum ai arătat, îi suntem Putere asociată.

Trevize se holbă la ea:

– Dar este imposibil Doamnă Ministru. De fapt, este chiar mai rău. Este ridicol.

Chicotitul Doamnei Ministru era ca o lină revărsare de miere:

– Aș dori să aflu motivul pentru care consideri că ridicolul este mai rău decât imposibilul, Domnule Consilier. Cu asta sunt de acord și eu. Însă din păcate – pentru dumneata – nu este nici ridicol, nici imposibil. De ce ar fi?

– Pentru că eu sunt demnitar în guvernul Fundației, trimis în misiune, și este pur și simplu de neconceput ca ei să dorească să mă aresteze, sau că măcar ar avea puterea de a face acest lucru. Am imunitate parlamentară.

– Aha, iar mi-ai omis titlul, însă ești adânc tulburat și poate că acest lucru este scuzabil. Trebuie să știi însă că nu mi s-a cerut în mod direct să te arestez. Am făcut acest lucru doar pentru a respecta *adevărata* cerere a Fundației, Domnule Consilier.

– Adică, Doamnă Ministru? spuse Trevize încercând să-și țină emoția sub control în fața acestei formidabile femei.

– Adică să-ți rechiziționez nava, Domnule Consilier, și să o înapoiez Fundației.

– Ce?

– Iarăși mi-ai omis titlul, Domnule Consilier. Este o neglijență deloc de natură a-ți îmbunătăți situația. Nava nu îți aparține, presupun. A fost proiectată, construită, plătită de dumneata?

– Bineînțeles că nu, Doamnă Ministru. Mi-a fost repartizată de către guvernul Fundației.

– Guvernul Fundației are dreptul de a anula această repartiție, Domnule Consilier. Îmi imaginez că este o navă valoroasă.

Trevize nu răspunse.

– Este o navă gravitică, o raritate, Domnule Consilier, spuse Doamna Ministru. Fundația regretă că ți-a repartizat-o. Probabil îi poți convinge să îți dea o altă navă, mai puțin valoroasă, care însă te va satisface din plin în misiunea dumitale... Dar noi trebuie să recuperăm nava în care ai sosit.

– Nu, Doamnă Ministru. Nu pot preda nava. Nu pot crede că Fundația ți-a cerut așa ceva.

Doamna Ministru zâmbi:

– Nu mi-a cerut numai mie, Domnule Consilier. Nu numai Comporellon-ului, în mod special. Avem motive să credem că această cerere a fost transmisă fiecăreia dintre multele lumi și regiuni aflate sub jurisdicția Fundației sau asociate cu ea. De aici deduc că Fundația nu îți cunoaște itinerariul și te caută cu

înverșunare. De unde deduc în continuare că nu ai venit pe Comporellon în misiune din partea Fundației... pentru că în acest caz ar fi știut unde te afli. Pe scurt, Domnule Consilier, m-ai mințit.

Trevize spuse, cu o oarecare dificultate:

– Aș vrea să văd o copie a cererii pe care ai primit-o de la guvernul Fundației, Doamnă Ministru. Am acest drept, cred.

– Bineînțeles, dacă ajungem la o acțiune legală. Noi luăm foarte în serios procedurile legale, și drepturile dumitale vor fi respectate în întregime, te asigur. Totuși, ar fi mai bine – și mai simplu – dacă am ajunge la o înțelegere fără să ne confruntăm cu publicitatea și întârzierea unei acțiuni legale. Am prefera această variantă, și cred că Fundația ar fi la fel de satisfăcută. Nu i-ar conveni să afle toată Galaxia despre un Parlamentar evadat. Așa ceva ar pune-o într-o lumină ridicolă, ceea ce, după părerea mea și a dumitale, ar fi mai rău decât imposibilul.

Trevize rămase din nou tăcut.

Doamna Ministru aștepță un moment, apoi continuă, imperturbabilă ca întotdeauna:

– Haide, Domnule Consilier, indiferent de modalitate – prin înțelegere amiabilă sau prin acțiune legală – noi intenționăm să recuperăm nava. Pedeapsa pentru aducerea unui pasager apatrid va depinde de calea urmată. Dacă pretinzi aplicarea legii, femeia va reprezenta o acuzație în plus împotriva voastră și veți primi cu toții pedeapsa maximă. Vă asigur că nu va fi ușoară. Dacă ajungem la o înțelegere, pasagera voastră va fi trimisă printr-un zbor comercial spre orice destinație dorește, și aveți posibilitatea să o însoțiți, dacă doriți. Sau, dacă Fundația este de acord, vă punem la dispoziție una din navele noastre, care să te satisfacă. Bineînțeles cu condiția ca Fundația să o înlocuiască, dându-ne o navă de-a lor echivalentă. Sau dacă, din cine știe ce motiv, nu doriți să vă întoarceți în teritoriul controlat de Fundație, poate am fi dispuși să vă oferim un refugiu aici și chiar cetățenia Comporelliană. Vezi, aveți multe posibilități de a ieși avantajos din această situație dacă ajungem la o înțelegere amiabilă, dar absolut nici un avantaj dacă insistați asupra drepturilor voastre legale.

– Te aprinzi prea tare, Doamnă Ministru, spuse Trevize. Promiți ceva ce nu poți respecta. Nu îmi poți oferi refugiu dacă Fundația a cerut să le fiu predat.

– Domnule Consilier, spuse Doamna Ministru, nu promit niciodată ceva dacă nu mă pot ține de cuvânt. Cererea Fundației se referă doar la navă. Asupra dumitale, ca individ, nu au formulat nici o cerere, și nici asupra altcuiva de la bordul navei. Singura lor cerere se referă la navă.

Trevize schimbă o privire rapidă cu Bliss, apoi spuse:

– Îți cer permisiunea, Doamnă Ministru, de a mă consulta câteva momente cu Dr. Pelorat și cu Domnișoara Bliss.

– Desigur, Domnule Consilier. Ai la dispoziție cincisprezece minute.

– Aș dori să nu mai fie altcineva de față, Doamnă Ministru.

– Veți fi conduși într-o cameră, și după cincisprezece minute veți fi aduși înapoi, Domnule Consilier. Cât timp vă veți afla în acea cameră nu veți fi deranjați și nici nu vom încerca să vă spionăm conversația. Ai cuvântul meu, și să știi că eu mă țin de cuvânt. Însă veți fi păziți cu strășnicie; să nu-ți închipui că puteți evada.

– Înțelegem, Doamnă Ministru.

– După aceea, aștept acordul vostru liber consimțit de a preda nava. Altfel, legea își va urma cursul, și veți avea mult de suferit, Domnule Consilier. Ai înțeles?

– Am înțeles, Doamnă Ministru.

Trevize își stăpâni furia. Situația nu s-ar fi îmbunătățit deloc dacă i-ar fi dat frâu liber.

18

Camera era micuță, însă bine luminată, mobilată cu o canapea și două scaune. Se putea auti zumzetul slab al unui ventilator. Pe ansamblu, era mai confortabilă decât biroul mare și steril al Doamnei Ministru.

Fuseseră aduși acolo de o strajă, un tip serios și înalt, care-și plimba mereu mâinile pe lângă tocul blasterului. Intraseră în cameră, iar el rămăsese în afara ușii spunând, cu voce sumbră:

– Aveți cincisprezecc minute.

Ușa alunecase închizându-se cu un zgomot surd.

– Sper că nu vom fi spionați, spuse Trevize.

– Ne-a dat cuvântul, Golan, spuse Pelorat.

– Tu ai impresia că toți ceilalți sunt ca tine, Janov. Așa-zisul ei „cuvânt" nu este suficient. Dacă dorește, îl poate încălca fără nici o ezitare.

– Nu contează, spuse Bliss. Eu pot ecrana acest spațiu.

– Ai vreun echipament de protecție? întrebă Pelorat.

Bliss zâmbi, și dinții ei albi străluciră:

– Mintea Gaiei este un echipament de ecranare, Pel. Mintea Gaici este enormă.

– Ne aflăm în situația asta, spuse mânios Trevize, tocmai din cauza *limitelor* acestei minți enorme.

– Ce vrei să spui? se miră Bliss.

– După ce s-a terminat tripla confruntare[2], m-ai scos din mințile Primarului și a lui Gendibal din A Doua Fundație. Nici unul nu trebuia să se mai gândească la mine, decât vag și cu indiferență. Trebuia să fiu lăsat în pace.

– Am fost obligați să procedăm astfel, spuse Bliss. Tu ești extrem de important pentru noi.

– Da, eu sunt Golan Trevize, cel-care-are-întotdeauna-dreptate. Dar *nava* nu ai scos-o din mintea lor, nu-i așa? Primarul Branno nu m-a cerut pe mine; pe ea nu o interesează persoana mea, dar a cerut *nava*. Nava nu a uitat-o.

Bliss se încruntă.

– Gândește-te puțin, spuse Trevize. Gaia a presupus, cu prea mare ușurință, că eu includ și nava; că formăm un întreg. Dacă Branno nu se gândește la mine, nu se va gândi nici la navă. Necazul este că Gaia nu înțelege individualitatea. S-a gândit la navă și la mine ca la un singur organism, iar asta a fost o greșeală.

– Este posibil, spuse încet Bliss.

– Bun, în cazul ăsta, spuse Trevize, trebuie să îndrepți greșeala. Trebuie să rămân cu nava gravitică și cu computerul. Nimic altceva nu le poate ține locul. În consecință, Bliss, ai grijă să îmi păstrez nava. Tu poți controla mințile.

– Da, Trevize, dar nouă nu ne este ușor să exercităm un astfel de control. Am făcut-o la tripla confruntare, dar știi de câtă vreme fusese plănuită acea confruntare? Calculată? Cântărită? A fost nevoie de – nu glumesc deloc – mulți ani. Nu mă pot apropia pur și simplu de o femeie ca să-i „lucrez" mintea pentru a-i face cuiva pe plac.

---

[2] Vezi *Marginea Fundației* (n. trad.).

– Dar momentul ăsta...

Bliss continuă, încercând să fie cât mai convingătoare:

– Dacă aș începe să acționez în acest mod, unde ne-am opri? Puteam influența mintea agentului de la stația de intrare, și nu am fi avut nici o problemă. Puteam influența mintea agentului din vehicul, și ne-ar fi dat drumul.

– Aha, că tot ai adus vorba, de ce n-ai făcut-o?

– Pentru că nu știu unde am putea ajunge. Nu cunoaștem efectele secundare. Acestea ar putea duce la înrăutățirea situației. Dacă aș „lucra" acum mintea Doamnei Ministru, asta ar putea afecta relațiile ei cu ceilalți, și din moment ce este un înalt demnitar, ar putea fi afectate de asemenea și relațiile interstelare. Până când nu luăm în calcul toate posibilitățile, nu îndrăznim să ne atingem de mintea ei.

– Atunci, pentru ce ai mai venit cu noi?

– Pentru că s-ar putea să vină un moment în care îți va fi amenințată viața. Eu trebuie să-ți protejez viața cu orice preț, chiar și cu sacrificiul meu sau al lui Pel. Viața ta nu a fost în pericol la stația de intrare. Nici acum nu este în pericol. Trebuie să te descurci singur, cel puțin până când Gaia va putea estima consecințele unei anumite acțiuni.

Trevize căzu pe gânduri o vreme. Apoi spuse:

– În cazul ăsta, va trebui să improvizez. S-ar putea să nu meargă.

Ușa se deschise, intrând în lăcaș cu un zgomot asemănător celui cu care se închisese.

– Ieșiți, spuse straja.

– Ce-ai de gând să faci, Golan? șopti Pelorat.

Trevize dădu din cap și șopti la rândul lui:

– Nu sunt foarte sigur.

19

Doamna Ministru Lizalor stătea în continuare la birou. La vederea lor, figura ei abordă un zâmbet neîndurător.

– Am speranța, Domnule Consilier Trevize, spuse ea, că acum îmi vei preda nava Fundației.

– Am venit, Doamnă Ministru, spuse calm Trevize, pentru a negocia.

– Nu avem ce negocia, Domnule Consilier. Un proces, dacă insiști să ai unul, poate fi aranjat foarte repede, și se poate termina chiar și mai rapid. Garantez că vei fi condamnat chiar și într-un proces foarte imparțial, întrucât vina de a fi adus aici o persoană apatridă este evidentă și indiscutabilă. După aceea, vom fi legal îndreptățiți să recuperăm nava, iar voi trei veți suferi pedepse grele. Nu are rost să riscați numai pentru a ne întârzia pe noi cu o zi.

– Cu toate acestea, avem ce negocia, Doamnă Ministru, deoarece oricât de repede ne-ai condamna, nu poți pune mâna pe navă fără consimțământul meu. Orice încercare de a intra cu forța în navă va duce la distrugerea ei și a cosmoportului, bineînțeles împreună cu toți oamenii care se află în perimetrul acestuia. Fundația s-ar înfuria cumplit, deci va trebui să găsești o altă soluție. Legile voastre nu-ți permit să folosești amenințarea sau maltratarea ca metode de convingere. Dacă din disperare îți încalci propria lege și ne supui torturilor sau unui prizonierat în condiții dure, Fundația s-ar înfuria chiar și mai tare. Oricât de mult își dorește nava, nu poate admite maltratarea cetățenilor Fundației ... Deci, negociem?

– Dar este absurd, vorbi Doamna Ministru cu mânie. Dacă va fi nevoie, vom apela chiar la Fundație. Ei vor ști cum să-și deschidă propria navă, sau te vor forța să o deschizi.

– Nu mi-ai folosit titlul, Doamnă Ministru, spuse Trevize. Dar ești puternic emoționată, așa că se poate trece cu vederea. Știu foarte bine că ultimul lucru pe care l-ai face ar fi să apelezi la Fundație. Asta pentru că nu ai intenția să le predai nava.

Zâmbetul pieri de pe fața Doamnei Ministru:

– Ce aiureli sunt astea, Domnule Consilier?

– Genul de aiureli, Doamnă Ministru, care poate ar fi mai bine să nu fie auzite de alte urechi. Dă-le prietenilor mei voie să meargă într-o cameră confortabilă, la un hotel, să se bucure de odihnă. Și spune-le străjilor să plece. N-au decât să rămână imediat în spatele ușii. Cere-le să-ți dea un blaster. Nu pari o femeie sfrijită; cu blasterul, nu ai nici un motiv să te temi de mine. Eu sunt neînarmat.

Doamna Ministru se aplecă pe deasupra biroului, înspre el:

– Fii sigur că nu mă tem de tine!

Fără a privi în spate, făcu un semn uneia dintre străji. Aceasta porni imediat, oprindu-se lângă ea cu un pocnet din călcâie.

– Gardă, spuse ea, ia-i pe aceia doi și du-i în Grupul 5. Vor locui acolo și vor trebui să se simtă bine. Ai grijă să fie bine păziți. Răspunzi pentru orice maltratare a lor, sau pentru orice încălcare a securității.

Se ridică în picioare. Trevize, cu toată hotărârea lui de a-și păstra un calm absolut, nu reuși să-și reprime o ușoară tresărire. Era înaltă; cel puțin la fel de înaltă ca și el, care avea 1,85 metri. Cele două benzi albe care-i traversau pieptul se prelungeau înconjurându-i talia, făcând-o să pară foarte subțire. Avea o aură de grație masivă. Declarația ei cum că nu avea nici un motiv de teamă nu era deloc lăudăroșenie, gândi el. Într-o luptă corp la corp, Doamna Ministru îl putea pune foarte ușor cu umerii la podea.

– Vino cu mine, Domnule Consilier, spuse ea. Dacă tot ai de gând să spui prostii, atunci, pentru binele tău, ar fi bine să le audă cât mai puține urechi.

Porni prima, cu un pas energic. Trevize se simțea mic în umbra ei masivă; o senzație pe care nu o mai experimentase niciodată în compania unei femei.

Intrară într-un ascensor. Ușa se închise în urma lor, și Doamna Ministru spuse:

– Acum suntem singuri, Domnule Consilier, și dacă îți faci cumva iluzia că te poți folosi de forță asupra mea, să știi că te înșeli.

Vocea ei devenea din ce în ce mai cântată. Spuse, cu un amuzament nedisimulat:

– Pari un specimen destul de puternic, dar te asigur că-ți pot rupe brațul fără nici o problemă. Sunt înarmată, dar nu am nevoie de armă.

Trevize își frecă obrazul și își plimbă ochii peste trupul ei, de jos în sus.

– Doamnă Ministru, spuse el, mă pot lua la trântă cu orice bărbat de talia mea, fără a mă face de râs, dar am hotărât deja să renunț la plăcerea unei trânte cu tine. Îmi dau bine seama că n-am nici o șansă.

– Bine, spuse Doamna Ministru părând satisfăcută.

– Unde mergem, Doamnă Ministru? întrebă Trevize.

– Jos! Jos de tot. Însă nu e cazul să-ți faci griji. În hiperdrame, acesta ar fi preludiul la o încarcerare în subteran, dar noi nu avem carcere pe Comporellon... doar închisori decente. Mergem în apartamentul meu; nu la fel de romantic ca o carceră din vremurile vechiului Imperiu, dar mai confortabil.

Ușa ascensorului se deschise alunecând într-o parte și ieșiră. Trevize estimă că se aflau la cel puțin cincizeci de metri sub suprafața planetei.

20

Trevize cercetă apartamentul cu privirea, fără a încerca să-și ascundă surprinderea.

– Nu-ți plac camerele mele, Domnule Consilier? întrebă Doamna Ministru pe un ton aspru.

– Ba da, n-am nici un motiv să nu-mi placă, Doamnă Ministru. Numai că sunt surprins. Impresia pe care o aveam despre Comporellon, din puținul pe care l-am văzut și auzit de la sosire, era una de... de cumpătare, de evitare a luxului inutil.

– Impresia dumitale este corectă, Domnule Consllier. Resursele sunt limitate, iar viața noastră trebuie să fie la fel de aspră ca și clima.

– Dar aici, Doamnă Ministru..., spuse Trevize.

Și desfăcu brațele arătând spre camera unde, pentru prima oară de la sosirea sa în această lume, vedea culoare; unde canapelele erau bine tapițate; unde lumina care provenea de la pereții luminoși era blândă; și unde podeaua era acoperită cu un covor de forță astfel încât pașii să fie elastici și silențioși.

– Aici este de-a dreptul lux, spuse el.

– Așa cum spui dumneata, Domnule Consilier, evităm luxul inutil; luxul ostentativ; luxul excesiv și extravagant. Acesta însă este un lux privat, și are un scop precis. Eu muncesc din greu și port o mare responsabilitate. Am nevoie de un loc unde să pot uita, pentru o vreme, greutățile muncii mele.

– Toți Comporellienii beneficiază de un astfel de lux privat, Doamnă Ministru? întrebă Trevize.

– Depinde cât de mult muncesc și ce responsabilități au. Puțini își pot permite; puțini merită, sau – mulțumită codului nostru etic – doresc.

– Dar tu, Doamnă Ministru, îți poți permite, meriți, și... îți dorești?

– Rangul, pe lângă îndatoriri, are și privilegii, spuse Doamna Ministru. Acum ia loc, Domnule Consilier, Povestește-mi despre aiurelile tale.

Se așeză pe canapea, care se înfundă ușor sub greutatea ei; apoi arătă cu degetul spre un fotoliu la fel de moale, din care Trevize o putea privi din față, de la o distanță nu prea mare.

Trevize luă loc:

– Aiureli, Doamnă Ministru?

Doamna Ministru adoptă o poziție relaxantă, sprijinindu-și cotul drept pe o pernuță:

– Într-o discuție particulară nu e cazul să respectăm cu prea mare scrupulozitate regulile unui dialog oficial. Poți să-mi spui Lizalor. Iar eu îți voi spune Trevize... Spune-mi ce ai în minte, Trevize, și hai să analizăm împreună.

Trevize puse picior peste picior și se lăsă pe spate în scaun:

– Vezi tu, Lizalor, mi-ai dat de ales între a preda nava de bună voie și a face față unui proces oficial. În ambele cazuri, te alegi cu nava... Cu toate acestea, ai făcut tot posibilul să mă convingi că prima variantă e mai bună. Ești dispusă să-mi oferi o altă navă, astfel încât prietenii mei și cu mine să putem merge oriunde am dori. Ba chiar am putea rămâne aici, pe Comporellon, primind cetățenie. Încă un mic detaliu: mi-ai acordat cincisprezece minute pentru a mă consulta cu prietenii mei. M-ai adus aici, în propriul tău apartament, în timp ce prietenii mei se bucură și ei acum, probabil, de apartament confortabil. Pe scurt, Lizalor, mă mituiești cu disperare, pentru ca să-ți încredințez nava fără a trece printr-un proces public.

– Haide, Trevize, nu crezi că pot avea și eu impulsuri umane?

– Nu.

– Sau nu crezi că o înțelegere amiabilă ar fi mai rapidă și mai convenabilă decât un proces?

– Nu în condițiile tale! Aș putea oferi o cu totul altă sugestie.

– Și anume?

– Procesul are un mare dezavantaj: este o afacere publică. Te-ai referit de câteva ori la sistemul legal foarte riguros, și bănuiesc că ar fi greu de aranjat un proces fără ca acesta să fie

înregistrat în întregime. Dacă lucrurile sau așa, Fundația va afla de el, și va trebui să le predai nava imediat ce se încheie procesul.

– Bineînțeles, spuse Lizalor cu o expresie neutră. Nava aparține Fundației.

– Însă, spuse Trevize, un acord neoficial cu mine nu ar trebui înregistrat ca document oficial. Tu ai obține nava și, din moment ce Fundația nu va afla nimic – nu știe nici măcar că noi ne găsim acum pe această planetă – Comporellon ar putea-o păstra. Sunt sigur că *aceasta* este intenția voastră.

– De unde ți-a venit o astfel de idee?

Expresia ei era în continuare impasibilă:

– Nu facem parte din Confederația Fundației?

– Nu chiar. Statutul vostru este acela de Putere Asociată. Pe orice hartă Galactică în care lumile membre ale Fundației ar fi prezentate în roșu, Comporellon și lumile care depind de ea ar fi prezentate ca un petic roz.

– Chiar și așa, ca Putere Asociată, suntem dispuși să colaborăm în condiții bune cu Fundația.

– Serios? Oare Comporellon nu visează la independență totală? Poate chiar la rolul de conducător? Sunteți o lume veche. Aproape toate lumile se pretind mai vechi decât sunt în realitate, dar Comporellon *chiar este* o lume veche.

Un zâmbet rece primi permisiunea de a traversa fața Doamnei Ministru Lizalor:

– *Cea* mai veche, dacă ar fi să-i credem pe unii dintre exaltații noștri.

– Să nu fi existat oare o vreme când Comporellon conducea un grup relativ mic de lumi? Oare nu visați încă la recuperarea acelei puteri, acum pierdută?

– Crezi că visăm la un țel atât de imposibil? Ți-am spus că aiurezi, chiar înainte de a-ți cunoaște gândurile, însă acum, că le cunosc, am *convingerea* că spui prostii.

– Visurile pot fi imposibile, însă nu pot fi împiedicate. Terminus, plasată la marginea Galaxiei și cu o istorie de doar cinci secole, mai scurtă decât a oricărei alte lumi, conduce toată Galaxia. Și Comporellon să nu fie în stare? Ei?

Zâmbea.

Lizalor păstra o expresie de seriozitate:

– Ni s-a dat de înțeles.că Terminus a ajuns în această poziție prin derularea Planului Seldon.

– Acesta este fundamentul psihologic al superiorității sale, care va dura doar atâta vreme cât oamenii vor crede în el. S-ar putea ca guvernul Comporellon să nu creadă. Chiar și așa, însă, Terminus-ul se mai bucură de avantajul tehnologic. Poziția privilegiată a Terminus-ului se bazează, fără îndoială, pe tehnologia sa avansată... un exemplu este nava gravitică pe care voi sunteți dornici să puneți mâna. Nici o altă lume în afară de Terminus nu dispune de nave gravitice. Comporellon, dacă ar avea una și ar afla în detaliu cum funcționează, ar face un enorm pas tehnologic înainte. Nu cred că ar fi suficient pentru a trece înaintea Terminus-ului, dar poate că așa își închipuie guvernul vostru.

– Nu-ți dai seama ce spui, făcu Lizalor. Orice guvern care ar păstra nava pe ascuns ar avea de înfruntat mânia Fundației. Iar istoria arată că nu-i bine să superi Fundația.

– Mânia Fundației nu s-ar putea manifesta decât dacă ar ști că are un motiv întemeiat, spuse Trevize.

– În acest caz, Trevize – presupunând că ceea ce spui tu nu este o simplă aiureală – n-ar fi spre binele tău să ne predai nava și să începi negocierea? Conform raționamentului tău, am plăti bine pentru șansa de a o obține pe ascuns.

– Și după aceea, veți avea încredere în mine că n-am să vă pârăsc Fundației?

– Bineînțeles. Pentru că va trebui să amintești și rolul jucat de tine.

– Aș putea spune că am fost constrâns.

– Da. Însă bunul tău simț îți spune că Primarul nu te va crede niciodată... Hai să ajungem la o înțelegere.

Trevize dădu din cap:

– Nu, Doamnă Lizalor. Nava este și trebuie să rămână a mea. După cum ți-am spus, în caz că încercați să intrați în ea cu forța, va exploda cu o putere extraordinară. Te asigur că spun adevărul. Să nu crezi că este o cacialma.

– *Tu* ai putea-o deschide, și ai putea reprograma computerul.

– Bineînțeles, dar n-am s-o fac.

Lizalor oftă adânc:

– Știu, te-am putea obliga să-ți schimbi părerea .. mă gândesc că poate ții la prietenii tăi.

– Vrei să-i torturezi, Doamnă Ministru? *Asta* este legea voastră?

– Nu, Domnule Consilier. Nu vom fi obligați să recurgem la ceva atât de crud. Există întotdeauna posibilitatea Testului Psihic.

Pentru prima oară de la intrarea în apartamentul Doamnei Ministru, Trevize se simți traversat de un fior rece. Spuse:

– Nu vei îndrăzni. În întreaga Galaxie, Testul Psihic nu este permis decât în scopuri medicale.

– Dar dacă suntem aduși la disperare...

– Îmi asum riscul, spuse calm Trevize, pentru că voi tot n-o să obțineți nimic. Hotărârea mea este atât de fermă, încât Testul Psihic mai degrabă mi-ar distruge creierul decât să mă aducă în situația de a vă da nava.

(Asta *chiar* că era o cacialma, gândi el, și fiorul crescu în intensitate.)

– Chiar dacă m-ați putea forța să deschid nava, dezarmând-o și predând-o în mâinile voastre, tot nu v-ar folosi la nimic. Computerul navei este mai perfecționat decât nava, și este proiectat – nu știu cum – să lucreze la potențialul său maxim doar împreună cu mine. Este ceea ce aș putea numi computer personal.

– Atunci să presupunem că păstrezi nava și rămâi în continuare pilotul ei. N-ai vrea să o pilotezi pentru noi... ca onorabil cetățean al Comporellon-ului? Salariu mare. Lux considerabil. La fel și prietenii tăi.

– Nu.

– Și atunci, ce propui? Să vă urcați în navă și să dispăreți în Galaxie? Mai bine anunțăm Fundația, și lăsăm totul în seama lor.

– Renunțați atât de ușor la navă?

– Dacă tot este să o pierdem, mai degrabă să se întoarcă în mâinile Fundației decât să rămână proprietatea unui Străin obraznic.

– Dă-mi voie să-ți sugerez eu un compromis.

– Un compromis! Bine, te ascult. Dă-i drumul.

– Mă aflu într-o misiune importantă. Această misiune a început cu sprijinul Fundației. Sprijinul se pare că a încetat, însă misiunea rămâne în continuare importantă. Oferiți-mi sprijinul

Comporellian, și dacă reușesc să-mi duc misiunea la bun sfârșit, nu veți avea decât de câștigat.

Lizalor abordă o expresie de neîncredere:

– Și nu vei înapoia Fundației nava?

– Niciodată n-am avut această intenție. Fundația nu ar căuta-o cu atâta disperare dacă ar ști că vreau să le-o înapoiez.

– Nu e ca și cum ai spune că ne dai nouă nava.

– După ce termin misiunea, nava s-ar putea să nu-mi mai fie de nici un folos. Caz în care n-aș avea nimic împotrivă să o luați voi.

Cei doi se priviră câteva momente în liniște.

– Ai folosit condiționalul, spuse Lizalor. Nava „s-ar putea să..." Nu ne-ai oferit nimic sigur.

– Aș putea face promisiuni în vânt, dar la ce v-ar folosi? Faptul că promisiunile mele sunt prudente și limitate ar putea să vă arate că cel puțin sunt sincere.

– Inteligent, aprobă Lizalor cu o mișcare a capului. Îmi place. Bine, care este misiunea ta, și cum ar putea beneficia Comporellon-ul dacă ea este îndeplinită cu succes?

– Nu, nu, spuse Trevize, acum e rândul tău. Îmi acordați sprijinul dacă vă demonstrez că misiunea este importantă pentru Comporellon?

Doamna Ministru Lizalor se ridică de pe canapea. O alură înaltă, impunătoare.

– Mi-e foame, Domnule Consilier Trevize, spuse ea, și n-am de gând să continui discuția pe stomacul gol. Îți ofer ceva de mâncare și de băut... ceva modest. După aceea reluăm de unde am rămas.

În acel moment, Trevize avu impresia că zărește în ochii ei o undă de poftă carnivoră; strânse din buze, puțin tulburat.

21

Masa poate că fusese hrănitoare, dar în nici un caz gustoasă. Felul principal constase din carne de vacă fiartă în sos de muștar, pusă pe un strat de legume cu frunze, pe care Trevize nu reușise să le indentifice. Avuseseră un gust sărat-amărui, și nu îi plăcuseră. Mai târziu avea să afle că era vorba de o specie de algă.

După aceea, urmară o fructă care aducea la gust cu un măr altoit cu piersică (deloc rău, de fapt) și o băutură fierbinte, neagră la culoare, atât de amară încât Trevize nu bău decât jumătate și ceru în schimb niște apă rece. Porțiile erau mici, dar Trevize nu avu nimic împotrivă.

Masa fusese intimă, nu apăruse nici un servitor. Doamna Ministru încălzise și servise singură mâncarea, după care făcuse curat pe masă.

Sper că ți-a plăcut mâncarea, spuse Lizalor în timp ce părăseau încăperea destinată mesei.

– Foarte mult, spuse Trevize cu jumătate de gură.

Doamna Ministru își ocupă din nou locul pe canapea.

– Să ne întoarcem, deci, la discuția anterioară, spuse ea. Comporellon, așa cum ai spus, ar putea fi nemulțumit de avansul tehnologic al Fundației și de poziția ei de conducător în Galaxie. Într-un fel este adevărat, dar asta îi interesează doar pe aceia care se ocupă de politica interstelară, și sunt relativ puțini. Însă se poate spune cu certitudine că omul obișnuit de pe Comporellon este îngrozit de imoralitatea Fundației. Imoralitatea afectează majoritatea lumilor, dar pe Terminus este cel mai puternic prezentă. Sentimentele anti-Fundație ale Comporellienilor, de aici se trag.

– Imoralitate? făcu nedumerit Trevize. Oricare ar fi greșelile Fundației, trebuie să recunosc că guvernează cu o eficacitate rezonabilă și cu corectitudine din punct de vedere fiscal. Drepturile civile sunt în general respectate și...

– Domnule Consilier Trevize, mă refeream la imoralitatea *sexuală*.

– Acum chiar că nu te mai înțeleg. Noi formăm o societate perfect morală din punct de vedere sexual. Femeile sunt bine reprezentate în fiecare aspect al vieții sociale. Primarul nostru este femeie, și aproape jumătate din Consiliu este alcătuit din...

O expresie de exasperare trecu pe fața Doamnei Ministru:

– Domnule Consilier, îți bați joc de mine? Sunt sigură că știi ce înseamnă moralitatea sexuală. Căsătoria pe Terminus, este sau nu un legământ solemn?

– Ce înțelegi prin legământ solemn?

– Există un contract de căsătorie destinat unirii cuplului?

– Desigur, dacă oamenii doresc. Un astfel de contract simplifică problemele de impozite și moștenire.

– Dar divorțul este posibil.

– Bineînțeles. Ar fi o imoralitate din punct de vedere sexual să ții oamenii legați unul de altul atunci când...

– Nu există restricții religioase?

– Religioase? Unii oameni respectă filozofiile bazate pe credințe străvechi, dar ce legătură are asta cu căsătoria?

– Domnule Consilier, aici, pe Comporellon, fiecare aspect al sex-ului este perfect controlat. Sex-ul nu poate avea loc în afara căsătoriei. Și chiar în cadrul căsătoriei, formele sale de exprimare sunt limitate. Suntem neplăcut șocați de acele lumi – în special de Terminus – în care sex-ul este considerat o simplă distracție socială fără prea mare importanță, și care poate fi practicat oricând, oricum, cu oricine, neglijând valorile religiei.

Trevize dădu din umeri:

– Îmi pare rău, nu mă pot angaja să introduc reforma sexuală în Galaxie, nici măcar pe Terminus... dar ce legătură are sex-ul cu nava mea?

– Mă refeream la faptul că opinia publică îmi poate limita libertatea de a face un compromis. Comporellienii s-ar îngrozi dacă ar afla că ați luat la bord o tânără atrăgătoare pentru a vă satisface, ție și prietenului tău, necesitățile desfrânate. E mult mai bine pentru voi să alegeți o renunțare pașnică în locul unui proces public.

– Văd că te-ai folosit de răgazul din timpul mesei pentru a te gândi la un nou mod de convingere: prin amenințare, spuse Trevize. Acum trebuie să mă tem de linșaj?

– Am vrut doar să-ți arăt care sunt inconvenientele. Ești în stare să negi că femeia pe care ai luat-o la bordul navei este altceva decât sursă de plăceri sexuale?

– Bineînțeles că neg. Bliss este iubita prietenului meu, Dr. Pelorat. El nu are altă obligație conjugală. Situația lor nu poate fi numită căsătorie, dar cred că în mintea lui Pelorat și a lui Bliss, ei se consideră căsătoriți.

– Vrei să-mi spui că nu ești deloc implicat?

– Bineînțeles că nu sunt implicat, spuse Trevize. Drept cine mă iei?

– Nu prea știu. Nu-ți cunosc noțiunile despre moralitate.

– Atunci dă-mi voie să-ți spun că noțiunile mele despre moralitate nu-mi permit să-mi bat joc de posesiunile – sau relațiile – prietenului meu.

– Nu ești nici măcar tentat?

– Pot rezista tentației – dacă ar apare.

– Serios? Poate nu-ți plac femeile.

– Ba cum să nu? Îmi plac.

– De cât timp nu ai mai făcut dragoste cu o femeie?

– De câteva luni. De când am părăsit Terminus-ul.

– Desigur că situația asta nu te încântă.

– Sigur că nu mă încântă, spuse Trevize puternic tulburat, dar n-am ce face.

– Poate că prietenul tău, Dr. Pelorat, observându-ți suferința, ar fi dispus să împartă femeia cu tine.

– Comportamentul meu nu trădează o astfel de suferință, dar chiar și așa, Pelorat nu ar fi dispus să o împartă pe Bliss. Și nici femeia nu ar fi dispusă, cred. Nu prezint interes pentru ea.

– Spui asta din cauză că ai tatonat terenul?

– Nu. Am tras concluzia fără a tatona. În orice caz, nu mă atrage în mod deosebit.

– Curios! Orice bărbat ar considera-o atrăgătoare.

– Din punct de vedere fizic, *este* atrăgătoare. Cu toate acestea, nu mă atrage. În primul rând, este prea tânără, prea copilăroasă în anumite privințe.

– Deci preferi femeile mature?

Trevize se opri. I se întindea o capcană? Spuse, cu prudență:

– Sunt suficient de în vârstă pentru a aprecia unele femei mature. Dar ce legătură are asta cu nava mea?

– Pentru moment, spuse Lizalor, să lăsăm nava... Am patruzeci și șase de ani, și nu sunt căsătorită. Am fost prea ocupată pentru a acorda atenție căsătoriei.

– În acest caz, după legile societății voastre, înseamnă că ai practicat abstinența întreaga ta viață. De-asta m-ai întrebat de cât timp nu am mai făcut dragoste? Îmi ceri un sfat în această privință?... Dacă da, am să-ți spun că sex-ul nu este nici mâncare, nici băutură. Este neplăcut să te descurci fără el, dar nu imposibil.

Doamna Ministru zâmbi, și în ochii ei se zări din nou acea privire carnivoră.

– Nu mă înțelege greșit, Trevize, spuse ea. Rangul are privilegiile lui, și pot impune păstrarea discreției. Nu sunt chiar abstinentă. Totuși, bărbații de pe aici sunt nesatisfăcători.

Accept faptul că moralitatea este un bine absolut, dar îi împovărează pe bărbați cu un sentiment de vinovăție, astfel încât devin neaventuroși, neîntreprinzători, se aprind greu, termină repede, și sunt, în general, nepricepuți.

– Nici aici nu te pot ajuta, spuse Trevize cu foarte mare precauție.

– Vrei să insinuezi că greșeala ar fi a mea? Că nu sunt în stare să stârnesc dorința bărbaților?

Trevize ridică o mână:

– N-am spus deloc așa ceva.

– Bine, atunci cum ai reacționa *tu,* dacă ai avea ocazia să profiți de mine? Tu, un bărbat dintr-o lume imorală, care ai avut probabil experiențe sexuale de toate felurile, și care ai fost supus de câteva luni la o abstinență forțată, deși ai avut permanent lângă tine o femeie tânără și atrăgătoare? Cum ai reacționa *tu* în prezența unei femei ca mine, matură, așa cum pretinzi că îți place?

– M-aș comporta cu respectul și decența cuvenite rangului și importanței tale, spuse Trevize.

– Nu fii tâmpit! spuse Doamna Ministru.

Duse mâna spre partea dreaptă a taliei. Banda albă care o încercuia se desfăcu și îi eliberă pieptul și ceafa. Gulerul negru se prăbuși.

Trevize înghețase. De câtă vreme avea chestia asta în minte? Sau era doar o momeală pentru a reuși acolo unde amenințările nu avuseseră nici un efect?

Partea de sus a bluzei alunecă în jos, împreună cu sutienul rigid. Doamna Ministru stătea în capul oaselor, arogantă, și goală de la talie în sus. Sânii erau o versiune mai redusă a femeii... masivi, fermi, și teribil de agresivi.

– Ei bine? spuse ea.

– Minunați! spuse Trevize cu sinceritate.

– Și ce-ai de gând să faci?

– Ce dictează moralitatea pe Comporellon, Doamnă Lizalor?

– Ce importanță are, pentru un bărbat de pe Terminus? Ce dictează moralitatea *ta?*... Haide odată! Pieptul meu este rece și tânjește după căldură.

Trevize se ridică și începu să se dezbrace.

CAPITOLUL 6

Despre Pământ

22

TREVIZE SE SIMȚEA CA DROGAT; oare cât timp trecuse?

Lângă el se odihnea Mitza Lizalor, Ministrul Transporturilor. Dormea pe burtă, cu capul într-o parte, cu gura deschisă, sforăind ușor. Trevize era mulțumit; își dorea și el să doarmă, dar simțea că e important să nu cedeze impulsului. În acest fel, când se va trezi, Mitza Lizalor îi va aprecia rezistența fizică.

Într-un fel, se descurcase bine. Își spusese că Lizalor, cu alura și forța sa fizică, cu puterea ei politică, cu disprețul față de bărbații Comporellieni, cu amestecul de oroare și fascinație față de legendele despre isprăvile sexuale ale desfrânaților de pe Terminus, își va dori să fie dominată. Spre norocul său, avusese dreptate. (Trevize, cel-care-are-întotdeauna-dreptate, se persiflă el). Femeii îi plăcuse, iar el reușise să aleagă poziții avantajoase, care să o epuizeze pe ea, păstrându-i lui vigoarea intactă.

Nu fusese ușor. Lizalor avea un corp minunat (patruzeci și șase, spusese, dar ar fi stârnit invidia unei atlete de douăzeci și cinci) și o vitalitate enormă... depășită doar de frenezia nechibzuită cu care și-o cheltuise.

Într-adevăr, dacă ar putea fi stăpânită și învățată ce este aceea moderația, dacă practica (dar ar putea el supraviețui practicii?) ar putea-o aduce la o mai bună înțelegere a

capacității sale, și, chiar mai important, a capacităților *lui,* ar fi plăcut să...

Sforăitul încetă brusc și femeia tresări. El îi puse mâna pe umăr și începu să-l mângâie cu blândețe... Lizalor deschise ochii. Trevize se sprijinea într-un cot, și făcea tot posibilul să pară plin de energie și bună dispoziție.

– Îmi pare bine că ai dormit, draga mea, spuse el. Aveai nevoie de odihnă.

Ea îi oferi un surâs somnoros și, preț de o clipă deloc confortabilă, Trevize crezu că avea de gând să-i propună reluarea activității... dar ea se întoarse cu fața în sus. Spuse, cu o voce blândă și satisfăcută:

– Te-am apreciat corect, de la bun început. Ești un *rege* al amorului.

– Ar fi trebuit să fiu ceva mai cumpătat, spuse prefăcut Trevize.

– Prostii! Ai făcut exact ceea ce trebuia. Mi-era teamă să nu fi fost folosit și vlăguit de tânăra aceea, dar mi-ai dovedit că m-am înșelat.

– M-am comportat eu ca un bărbat pe jumătate satisfăcut?

– Nu, deloc, spuse ea și râse puternic.

– Mai ai de gând să ne supui la Testele Psihice?

Ea râse din nou:

– Ești nebun? Crezi că aș vrea să te pierd *acum?*

– Totuși, ar fi mai bine dacă m-ai pierde pentru o vreme...

– Ce? se încruntă ea.

– Dacă ar fi să rămân aici definitiv, dr... draga mea, cât timp crezi că ar trece până ca ochii să vadă, și gurile să șușotească? Însă dacă aș merge în misiune, m-aș întoarce periodic pentru a da raportul, și ar fi foarte normal ca atunci să stăm ascunși o vreme, în secret... iar misiunea mea *este* importantă.

Ea se gândi puțin, frecându-și în doară coapsa dreaptă. Apoi spuse:

– Cred că ai dreptate. Urăsc gândul, dar... cred că ai dreptate.

– Și nu trebuie să te temi că n-am să mă întorc, spuse Trevize. Nu sunt atât de prost încât să uit ce mă așteaptă aici.

Ea îi zâmbi, îi atinse cu gingășie obrazul și spuse, privindu-l în ochi:

– A fost plăcut, iubitule?

– Mai mult decât plăcut, draga mea.

– Și totuși, tu aparții Fundației. Un bărbat în floarea tinereții, de pe *Terminus*. Probabil că ești obișnuit cu tot felul de femei, de toate calitățile...

– N-am întâlnit nici o femeie – nici măcar *una* – care să semene chiar de departe cu tine, spuse Trevize.

Și spunea adevărul.

Lizalor gânguri, flatată:

– Bine, dacă spui tu. Totuși, năravurile dispar greu, și nu cred că aș putea avea încredere în cuvântul unui bărbat fără a-mi lua măsuri de siguranță. Este de presupus că tu și prietenul tău, Pelorat, puteți pleca în misiune, după ce îmi povestiți despre ea și după ce o voi aproba, dar am să o țin aici pe tânără. Va fi bine tratată, nu vă faceți nici o grijă. Dr. Pelorat îi va duce dorul, și va avea grijă să vă întoarceți des pe Comporellon.

– Dar, Lizalor, este imposibil.

– Serios?

Bănuiala se strecură imediat în ochii ei:

– De ce imposibil? La ce-ți trebuie femeia?

– Nu pentru sex. Ți-am spus-o, și am fost sincer. Ea îi aparține lui Pelorat, iar pe mine nu mă interesează deloc. În plus, sunt sigur că s-ar rupe în două dacă ar încerca să facă ceea ce tu ai reușit cu atât de mult succes.

Lizalor aproape că surâse, însă își reprimă pornirea și spuse pe un ton aspru:

– Și atunci, ce te interesează pe tine dacă ea rămâne pe Comporellon?

– Pentru că este de o importanță esențială pentru misiunea noastră. Iată pentru ce trebuie să meargă cu noi.

– Bine. Deci, care este misiunea ta? A sosit momentul să-mi spui.

Trevize ezită puțin. Trebuia să spună adevărul. Nu îi venea în minte nici o minciună mai eficace decât adevărul.

– Ascultă, spuse el. Comporellon este o lume veche, poate chiar dintre cele mai vechi, dar nu *cea* mai veche. Nu aici își are originea viața umană. Primii oameni au ajuns aici venind de pe o altă planetă, și poate că nici pe acea planetă nu a apărut pentru prima oară viața umană, ci pe alta, mai veche. Totuși, această succesiune inversă în timp trebuie să se oprească undeva, la *prima* lume, lumea pe care s-a născut omenirea. Caut Pământul.

Schimbarea care se produse deodată în Mitza Lizalor îl lăsă perplex: femeia holbă ochii, începu să respire sacadat, și toți mușchii i se crispară. Stătea în continuare la orizontală. Împinse brațele în sus, vertical, încrucișând primele două degete de la fiecare mână.

– Tu ai spus, șopti ea răgușită.

23

După aceea, nu mai spuse nimic; nu îi aruncă nici o privire. Brațele coborâră încet, picioarele lunecară pe marginea patului; se ridică în capul oaselor, cu spatele la el. Trevize rămăsese locului, împietrit.

Își aminti de Munn Li Compor, care îi spusese despre frații săi Comporellieni: „Sunt foarte superstițioși. De fiecare dată când este pomenit cuvântul acesta, ridică în sus ambele mâini și încrucișează primele două degete de la fiecare mână, pentru a îndepărta blestemul."

Însă își amintise prea târziu.

– Cum ar fi trebuit să spun, Mitza? murmură el.

Ea dădu ușor din cap, se ridică, se îndreptă spre o ușă, și trecu pragul. Închise ușa în urma ei. După o clipă, se auzi curgând apa.

Nu putea decât să aștepte, gol, lipsit de demnitate, întrebându-se dacă să meargă după ea să facă duș împreună; apoi își spuse că mai bine nu. Și pentru că, într-un fel, avu impresia că i se refuză dușul, simți o acută nevoie de a face duș.

Ea ieși în cele din urmă și începu să-și aleagă hainele, în tăcere.

– Te superi dacă..., spuse el.

Ea nu spuse nimic, iar el luă tăcerea drept consimțământ. Încercă să se îndrepte spre camera de baie cu un pas viguros și masculin; dar se simțea penibil, la fel ca în zilele când mama sa, supărată de vreo năzbâtie de-a lui, îl pedepsea cu tăcerea, făcându-l să se simtă copleșit de rușine.

Cercetă camera de baie. Pereți netezi... pustie... complet pustie. Privi mai cu atenție... Nimic!

Deschise din nou ușa, scoase capul afară, și spuse:

– Auzi, cum se pornește dușul?

Ea puse jos deodorantul (asta trebuie să fi fost, gândi Trevize), se îndreptă spre camera de baie și, fără să-l privească, arătă cu degetul. Trevize urmări degetul și observă o pată pe perete, rotundă și foarte ușor rozalie. Atât de slab colorată, de parcă decoratorului îi păruse rău că stricase albul imaculat pentru un motiv atât de puțin important – acela de a marca elementul de pornire a dușului.

Trevize ridică ușor din umeri, se aplecă spre perete și puse mâna pe locul marcat. Într-o clipă fu lovit din toate părțile de jeturi de apă fin pulverizată, ca un potop. I se tăie respirația și atinse din nou pata, oprind torentul.

Deschise ușa, conștient că arăta și mai penibil decât înainte, tremurând și articulând cu dificultate cuvintele.

– Cum se dă drumul la apă *caldă?* orăcăi el.

De data aceasta ea îl privi, și înfățișarea lui reuși să-i topească supărarea (sau teama, sau ce altă emoție pusese stăpânire pe ea). Începu să chicotească și apoi, fără avertisment, râse de el, în hohote răsunătoare.

– Ce apă caldă? spuse ea. Crezi că ne permitem să risipim energia încălzind apa pentru apălat? Ai apă bună, călduță, atât cât să nu fie foarte rece. Ce altceva mai vrei? Molâi mai sunteți voi, Terminienii!... Intră înapoi și te spală!

Trevize șovăi, dar nu mult. Nu avea de ales.

Cu inima îndoită, atinse din nou pata și de data aceasta se încordă, pregătindu-se să înfrunte dușul ca de gheață. Apă *călduță?* Pe corp începuse să se formeze o spumă. Se frecă în grabă ici, colo, peste tot, trăgând concluzia că acesta era ciclul de săpunire și estimând că nu avea să dureze mult.

Apoi veni ciclul de clătire. Aha, cald... adică nu cald, dar nu chiar atât de rece, și aducând o senzație de căldură trupului său complet înghețat. Chiar în momentul în care avea de gând să atingă din nou pate-contact pentru a opri apa, întrebându-se cum făcuse Lizalor de ieșise uscată (nu se vedea nici un prosop, sau ceva asemănător)... apa se opri. Urmă un jet de aer care l-ar fi dat de-a rostogolul dacă n-ar fi venit cu o forță egală din mai multe direcții.

Era fierbinte; aproape prea fierbinte. Încălzirea aerului necesita mult mai puțină energie decât încălzirea apei. Apa se evaporă sub jetul de aer fierbinte, și în câteva minute reuși să

iasă afară, uscat de parcă niciodată în viață nu s-ar fi atins de apă.

Lizalor părea să-și fi revenit complet.

– Te simți bine? întrebă ea.

– Foarte bine, spuse Trevize.

De fapt, se simțea uimitor de revigorat.

– N-a trebuit decât să mă adaptez la temperatură. Nu mi-ai spus...

– Molâule, spuse Lizalor ocărându-l cu blândețe.

Trevize se folosi de deodorantul ei, apoi începu să se îmbrace, deranjat de faptul că ea avea la dispoziție lenjerie spălată și călcată, iar el nu.

– Cum ar fi trebuit să-i spun... acelei lumi? întrebă el.

– Noi îi spunem Cea Mai Veche.

– De unde să știu că numele pe care l-am folosit eu este interzis? întrebă Trevize. M-ai avertizat?

– M-ai întrebat?

– De unde să știu că trebuia să întreb?

– Acum știi.

– S-ar putea să uit.

– Ai face bine să nu uiți.

– Dar ce importanță are? spuse Trevize simțind cum începe să-și piardă cumpătul. Este un simplu cuvânt, o combinație de sunete.

– Sunt lucruri care nu trebuiesc pomenite, spuse Lizalor pe un ton încărcat de mister. Unele cuvinte nu se pronunță oricum și oricând, nu crezi?

– Unele cuvinte sunt vulgare, altele nepotrivite, iar altele pot răni. Din ce categorie face parte... cuvântul folosit de mine?

– Este un cuvânt trist, solemn, spuse Lizalor. Desemnează o lume care ne-a fost străbună tuturora. Acum nu mai există. Întrucât era departe de noi, această moarte a ei o considerăm tragică și dureroasă. Preferăm să nu vorbim despre ea sau, dacă trebuie, să nu îi folosim numele.

– Și încrucișatul degetelor? Cum alungă acest gest durerea și tristețea?

Lizalor se făcu roșie:

– A fost o reacție instinctivă, și nu-ți sunt deloc recunoscătoare. Unii oameni cred că acel cuvânt, chiar și gândul la el, aduce nenorocire... și cu acest gest, o îndepărtează.

– Chiar crezi că încrucișarea degetelor îndepărtează nenorocirea?

– Nu... Adică ba da, într-un fel. Nu mă simt în largul meu dacă nu fac gestul.

Îi ocolea privirea. Apoi, pentru a schimba subiectul, spuse repede:

– Și cum se face că bruneta aia a voastră este de o importanță vitală pentru a ajunge la... lumea de care ai vorbit?

– Spune-i „Cea Mai Veche". Sau preferi să nu îi spui nici măcar așa?

– Aș prefera să nu discut deloc despre ea. Ți-am pus o întrebare.

– Cred că planeta ei a fost colonizată de... Cea Mai Veche.

– La fel ca și Comporellon, spuse Lizalor cu mândrie.

– Semenii ei au anumite tradiții care ar putea reprezenta cheia înțelegerii Celei Mai Vechi. Dar numai dacă ajungem acolo putem studia arhivele.

– Minciuni.

– Probabil, dar trebuie să verificăm.

– Dacă o ai pe bruneta asta cu informațiile ei dubioase, și dacă vrei să ajungi pe Cea Mai Veche împreună cu ea, de ce ai mai venit pe Comporellon?

– Pentru a afla unde se găsește Cea Mai Veche. Am avut odată un prieten cu descendență Comporelliană. El m-a asigurat că mare parte din istoria Celei Mai Vechi este bine cunoscută aici, pe Comporellon.

– Serios? Dar *el* ți-a spus ceva despre istoria Celei Mai Vechi?

– Da. A spus că Cea Mai Veche este o lume moartă, în întregime radioactivă. Nu știa motivul, dar credea că avusese loc o explozie nucleară. În urma unui război, poate.

– Nu! explodă Lizalor.

– Nu, n-a fost nici un război? Sau nu, Cea Mai Veche nu este radioactivă?

– Este radioactivă, dar n-a fost nici un război.

– Atunci cum a *devenit* radioactivă? Nu putea fi așa de la început, altfel viața nu ar mai fi apărut deloc.

Lizalor păru să șovăie. Stătea dreaptă și respira greu, aproape gâfâind.

– A fost pedepsită, spuse ea. Din cauză că a folosit roboți. Știi ce sunt roboții?

– Da.

– Au folosit roboți, și pentru asta au fost pedepsiți. Toate lumile în care au existat roboți au fost pedepsite cu moartea.

– Cine le-a pedepsit, Lizalor?

– Cel Care Pedepsește. Forțele istoriei. Nu știu.

Privi într-o parte, stingherită, apoi spuse încet:

– Întreabă-i pe alții.

– Aș vrea eu, dar pe cine să întreb? Există Comporellieni care au studiat istoria primitivă?

– Există. Nu sunt foarte populari printre noi, Comporellienii obișnuiți. Dar Fundația, Fundația *ta,* insistă asupra libertății intelectuale, și se laudă cu acest lucru.

– După părerea mea, nu face rău, spuse Trevize.

– Tot ceea ce este impus din afară este rău, spuse Lizalor.

Trevize dădu din umeri. Nu avea de gând să polemizeze pe tema asta.

– Prietenul meu, Dr. Pelorat, spuse el, este un fel de istoric, și îl pasionează trecutul îndepărtat. I-ar place, sunt sigur, să-și întâlnească colegii de pe Comporellon. Poți aranja așa ceva, Lizalor?

Ea aprobă cu o mișcare a capului:

– Este un istoric, pe nume Vasil Deniador, membru al Universității din acest oraș. Nu predă cursuri, dar s-ar putea să vă dea informațiile de care aveți nevoie.

– De ce nu predă cursuri?

– Nu din cauză că i se interzice; pur și simplu, studenții nu îi agrează cursurile.

– Presupun, spuse Trevize încercând să nu pară ironic, că studenții sunt încurajați să ia o astfel de atitudine.

– De ce crezi asta? El este Sceptic. Avem și din ăștia, să știi. Întotdeauna apar indivizi care se pun de-a curmezișul, cu mintea lor, împotriva tuturor curentelor de gândire; sunt supărători de aroganți, închipuindu-și că ei au dreptate și că ceilalți se înșeală.

– În unele cazuri, au dreptate.

– Niciodată! se răsti Lizalor cu o convingere care dădea clar de înțeles că discuțiile în această direcție erau inutile. Dar, în ciuda scepticismului său, va fi obligat să vă spună ceea ce v-ar spune orice alt Comporellien.

– Și anume?

– Anume că dacă sunteți în căutarea Celei Mai Vechi, nu o veți găsi.

24

Se aflau în apartamentul pus la dispoziție de Lizalor. Pelorat îl ascultă gânditor pe Trevize, cu figura sa prelungă și lipsită de expresie, apoi spuse:

– Vasil Deniador? Nu-mi aduc aminte să fi auzit de el, dar poate că la bordul navei, în bibliotecă, aș putea găsi lucrări de-ale lui.

– Ești sigur că nu-l cunoști? întrebă Trevize. Gândește-te!

– Nu, în acest moment nu-mi aduc aminte să fi auzit de el, spuse Pelorat cu prudență. Dar la urma urmelor, dragul meu prieten, sunt sute de istorici respectabili despre care nu am auzit; sau am auzit, dar nu-mi aduc aminte.

– Totuși, asta înseamnă că nu e mare lucru de capul lui.

– Studiul Pământului...

– Obișnuiește-te să-i spui „Cea Mai Veche", Janov, altfel s-ar putea să avem necazuri.

– Studiul Celei Mai Vechi, spuse Pelorat, nu este un domeniu foarte bine văzut, așa încât istoricii strălucițti nu se grăbesc să apuce acest drum. Sau, dacă privim lucrurile invers, cei care deja se ocupă de Cea Mai Veche nu reușesc să-și facă un renume pe baza acestei lumi neinteresante, deci nu li se recunoaște valoarea... *Eu,* sunt sigur, nu trec drept un istoric strălucit în ochii nimănui.

Bliss spuse tandru:

– În ochii mei ești, Pel.

– Da, în ochii tăi desigur, draga mea, spuse Pelorat zâmbind ușor, dar tu nu mă judeci din punct de vedere profesional.

După ceas, se făcuse aproape noapte, și Trevize simți cum devine din ce în ce mai nervos, ca întotdeauna atunci când Bliss și Pelorat schimbau cuvinte drăgăstoase.

– Voi încerca să aranjez o întrevedere cu acest Deniador, spuse el, dar dacă știe tot atât de puține lucruri ca și Doamna Ministru, n-o să ne fie de mare folos.

– S-ar putea să ne îndrume spre altcineva, spuse Pelorat.

– Mă îndoiesc. Atitudinea acestei lumi față de Pământ... scuze, am uitat. Atitudinea acestei lumi față de Cea Mai Veche este prostească și superstițioasă.

Apoi schimbă subiectul:

– Dar a fost o zi grea și ar trebui să ne gândim la cină – dacă putem face față meniurilor lor deloc atrăgătoare – și apoi să tragem un pui de somn. Voi doi ați aflat cum se folosește dușul?

– Prietene, spuse Pelorat, am fost tratați cu foarte mare amabilitate. Am primit tot felul de instrucțiuni, din care mare parte nu ne-au folosit la nimic.

– Stai puțin, Trevize, spuse Bliss. Și nava?

– Ce-i cu nava?

– Guvernul Comporellian o confiscă?

– Nu. Nu cred că o va face.

– Aha! Minunat! De ce?

– Din cauză că am convins-o pe Doamna Ministru să-și schimbe părerea.

– Uimitor, spuse Pelorat. Mie nu mi se părea o persoană foarte ușor de convins.

– Nu se știe, spuse Bliss. Câmpul ei emoțional arăta clar că Trevize o atrage.

Trevize aruncă brusc o privire stupefiată spre Bliss:

– Tu ai făcut-o?

– Ce anume, Trevize?

– Adică, ai „lucrat"-o?

– N-am „lucrat"-o. Totuși, când am observat că era atrasă de tine, n-am putut rezista, și i-am înlăturat una sau două inhibiții. O nimica toată. Acele inhibiții ar fi dispărut oricum, și era important ca Doamna Ministru să fie plină de bunăvoință față de tine.

– Binevoitoare? A fost mai mult decât atât! S-a îmblânzit, nu zic nu, dar post-coital.

– Bătrâne, doar nu vrei să spui..., începu Pelorat.

– De ce nu? spuse Trevize țâfnos. Poate că a trecut de prima tinerețe, dar se pricepe foarte bine. Nu este deloc o începătoare, te asigur. Și nici n-am să fac pe gentleman-ul: Ea a venit cu ideea – pentru că Bliss s-a jucat cu inhibițiile ei. Iar eu nu eram deloc în situația de a refuza, chiar dacă mi-ar fi trecut prin minte, ceea ce nu s-a întâmplat... Haide, Janov, ce stai acolo și faci pe puritanul! Sunt luni de când n-am mai avut ocazia. Tu...

Și făcu un gest vag cu mâna, în direcția lui Bliss.

– Stai puțin, făcu Pelorat stânjenit, dacă interpretezi expresia mea ca puritană, te înșeli. N-am nimic împotrivă.

– Dar ea *este* puritană, spuse Bliss. Eu am dorit să aibă sentimente mai calde față de tine; *nu* mă gândisem, în nici un caz, la un paroxism sexual.

– Și totuși, exact asta ai declanșat, micuța mea Bliss, spuse Trevize. Probabil că Doamna Ministru este obligată să facă pe puritana în public, ceea ce pune paie pe foc.

– Astfel încât, dacă o scarpini acolo unde îi place, va trăda Fundația...

– Ar fi trădat-o oricum, spuse Trevize. Ea vroia nava...

Se opri, apoi spuse în șoaptă:

– Suntem spionați?

– Nu! spuse Bliss.

– Ești sigură?

– Sigură. Este imposibil să intri în contact neautorizat cu mintea Gaiei.

– Bine. Comporellon dorește să păstreze nava.

– Fundația nu ar permite așa ceva.

– Comporellon nu are deloc intenția ca Fundația să afle.

– Ciudați mai sunteți voi, Izolații, oftă Bliss. Doamna Ministru trădează Fundația în numele Comporellon-ului și, în schimbul unor satisfacții sexuale, își va trăda propria lume... Când despre Trevize, el își vinde trupul pentru a o convinge să trădeze. Ce anarhie în Galaxia asta a voastră! Ce *haos!*

Trevize replică rece:

– Te înșeli, tinerico...

– Adineauri a vorbit Gaia.

– Atunci te înșeli, *Gaia.* Eu nu-mi vând trupul. Mi l-am oferit, cu plăcere. M-am bucurat, și nimeni nu a avut de suferit. Cât despre consecințe, recunosc că ele îmi sunt favorabile. Comporellon dorește nava pentru sine, dar cine este în măsură să spună de care parte se află dreptatea? Este nava Fundației, dar mi-a fost dată *mie* pentru a căuta Pământul. Deci, până termin căutarea, nava este a mea și Fundația nu are nici un drept să revină asupra înțelegerii. Comporellon nu vede cu ochi buni dominația Fundației, așa că visează să obțină independența. Din punctul lor de vedere, este corect să procedeze astfel;

pentru ei, acesta ar fi nu un act de trădare, ci unul de patriotism. Cine știe?

– Chiar așa! Cine știe? Cum să deosebești acțiunile rezonabile de cele nerezonabile, într-o Galaxie anarhică? Cum să alegi între corect și greșit, bine și rău, justiție și crimă, util și inutil? Și cum îți explici că Doamna Ministru își trădează propriul guvern, lăsându-te să păstrezi nava? Tânjește după propria independență într-o lume opresivă? Este o trădătoare, sau o egoistă?

– Ca să fiu sincer, spuse Trevize, nu știu dacă mi-a lăsat nava doar din recunoștință. Cred că a luat decizia numai după ce i-am spus că sunt în căutarea Celei Mai Vechi. Pentru ea, acea lume este blestemată. Iar noi, împreună cu nava noastră, suntem de asemenea aducători de nenorocire. Își închipuie că prin încercarea de a pune mâna pe navă, urgia se va abate asupra Comporellon-ului. În acest moment, nava s-ar putea să reprezinte o oroare. Lăsându-ne să plecăm împreună cu nava, își închipuie că ferește Comporellon-ul de nenorocire; deci, îndeplinește un act de patriotism.

– Asta înseamnă că motivația este dată de superstiție. Crezi că e de admirat?

– Nici nu admir, nici nu condamn. În absența cunoașterii, acțiunea este întotdeauna dirijată de superstiție. Fundația crede în Planul Seldon, deși nimeni nu îl poate înțelege, nu îi poate interpreta detaliile, și nici nu îl poate folosi pentru a face predicții. Îl urmăm orbește, din ignoranță și din încredere. Asta nu este superstiție?

– Ba da, ar putea fi.

– Și Gaia se află în aceeași situație. Voi credeți că am luat decizia corectă: Gaia trebuie să absoarbă Galaxia și să devină un singur organism integrator; dar nu știți *de ce* am dreptate, sau cât de bine ar fi să respectați această decizie. Sunteți dispuși să faceți așa cum am hotărât eu, doar din ignoranță și încredere. Ba chiar vă supărați pe mine pentru că încerc să găsesc o dovadă care să înlăture ignoranța și să facă inutilă încrederea oarbă. Asta nu este superstiție?

– Cred că aici te-a avut, Bliss, spuse Pelorat.

– Nu chiar, spuse Bliss. Ori nu va găsi nimic, ori va găsi ceva care să-i confirme decizia.

– Convingerea ta se bazează pe ignoranță și încredere, spuse Trevize. Cu alte cuvinte, pe superstiție.

25

Vasil Deniador era un bărbat mărunt, urâțel; avea un fel ciudat de a privi în sus ridicând ochii dar nu și capul. Acest lucru, combinat cu scurtele zâmbete care îi luminau periodic fața, dădea impresia că în sinea lui își râdea de lume.

Biroul era lung și îngust, plin de benzi magnetice; acestea păreau a fi într-o dezordine cumplită, dar numai din cauză că nu erau așezate la rând în locașurile lor; rafturile dădeau impresia unor maxilare cu dinți lipsă. Cele trei scaune rezervate vizitatorilor nu erau de același fel și prezentau semne că fuseseră de curând șterse de praf, însă cu neglijență.

– Janov Pelorat, spuse el, Golan Trevize, și Bliss... Nu cunosc care vă este cel de-al doilea nume, domnișoară.

– Bliss, așa mi se spune de obicei.

După care luă loc.

– Este suficient, spuse Deniador făcându-i cu ochiul. Chiar dacă nu ați avea nici un nume, sunteți destul de atrăgătoare pentru a vi se trece cu vederea această infracțiune.

Luară cu toții loc pe scaune.

– Am auzit de dumneavoastră, Dr. Pelorat, spuse Deniador, deși nu am corespondat niciodată. Veniți din Fundație, nu-i așa? Din Terminus?

– Da, Dr. Deniador.

– Iar dumneavoastră, sunteți Consilierul Trevize. Parcă am auzit de curând că ați fost exclus din Consiliu și exilat. Nu cred că am înțeles motivul.

– Nu am fost exclus, domnule. Fac în continuare parte din Consiliu, deși nu știu când am să-mi reiau îndatoririle. Cât despre exil... Mi s-a dat o misiune, în legătură cu care dorim să vă cerem ajutor.

– Vă stau bucuros la dispoziție, spuse Deniador. Dar această încântătoare domnișoară? Și dânsa vine de pe Terminus?

Trevize interveni cu promptitudine:

– Ea este de altundeva, Doctore.

– Aha! O lume ciudată, această Altundeva. De acolo provin cele mai neobișnuite categorii de oameni... Dar din moment ce dumneavoastră doi veniți din Terminus, capitala Fundației, a treia persoană este o tânără atrăgătoare, iar Mitza Lizalor nu se topește nici după Terminieni, nici după persoanele de Altundeva, cum se face că mi-ați fost totuși recomandați cu atâta căldură?

– Cred că pentru a scăpa de noi, puse Trevize. Vedeți, cu cât ne ajutați mai repede, cu atât mai curând vom părăsi Comporellon-ul.

Deniador îl studie cu interes pe Trevize (din nou zâmbetul fugar) și spuse:

– Desigur, un tânăr viguros ca dumneavoastră ar putea-o atrage, indiferent de unde veniți. Își joacă bine rolul de vestală rece, dar nu la perfecție.

– Nu știu nimic în această privință, spuse țeapăn Trevize.

– Bine ar fi să rămâneți în continuare neștiutor. Cel puțin, în public. Însă eu sunt Sceptic, și am deformația profesională de a nu crede în aparențe. Deci, Domnule Consilier, care este misiunea dumneavoastră? Aș vrea să știu dacă vă pot ajuta.

– În problema asta, spuse Trevize, purtătorul nostru de cuvânt este Dr. Pelorat.

– N-am nimic împotrivă, spuse Deniador. Dr. Pelorat?

– Ca să fiu cât mai scurt, dragă Doctore, am să-ți spun că întreaga viață de adult mi-am petrecut-o încercând să aflu informații despre lumea pe care s-a născut specia umană. Am fost trimis împreună cu bunul meu prieten Golan Trevize – deși, ca să fiu sincer, în acel moment nu îl cunoșteam – să descoperim, dacă se poate... ăăhh... Cea Mai Veche, cred că așa îi spuneți.

– Cea Mai Veche? spuse Deniador. Înțeleg că vă referiți la Pământ.

Pelorat rămase cu gura căscată. Apoi îngăimă:

– Aveam impresia... adică, mi se dăduse de înțeles... că nu...

Privi neajutorat spre Trevize.

– Doamna Ministru Lizalor mi-a spus că acest cuvânt nu se folosește pe Comporellon, spuse Trevize.

– Adică a făcut așa?

Deniador coborî colțurile gurii, strâmbă din nas, și aruncă cu putere brațele spre înainte, încrucișând primele două degete de la fiecare mână.

– Da, spuse Trevize. Exact așa.

Deniador se destinse și începu să râdă:

– Prostii, domnilor. Gestul ăsta se face doar din obișnuință. Cei din regiunile mai puțin dezvoltate îl iau în serios, însă pentru restul nu înseamnă nimic. Nu cunosc Comporellian care să nu spună „Pământ" atunci când este necăjit sau luat prin surprindere. Este vulgarismul cel mai des folosit.

– Vulgarism? făcu Pelorat.

– Sau expletiv, dacă preferați.

– Oricum, spuse Trevize, Doamna Ministru părea foarte tulburată după ce am pronunțat cuvântul.

– Ei, păi ea vine de la munte.

– Ce vrea să însemne asta, domnule?

– Ceea ce am spus. Mitza Lizalor vine din Lanțul Muntos Central. Copiii de acolo sunt crescuți după metodele străvechi, cea ce înseamnă că oricât de bine i-ai școli, n-o să poți scoate din ei obișnuința asta de a încrucișa degetele.

– Deci cuvântul „Pământ" nu vă deranjează deloc, Doctore, spuse Bliss.

– Absolut de loc, dragă domnișoară. Eu sunt Sceptic.

– Știu ce înseamnă cuvântul „sceptic" în Galactică, spuse Trevize, dar dumneavoastră în ce sens îl utilizați?

– Exact la fel ca și dumneavoastră, Domnule Consilier. Accept numai ceea ce dovezile evidente mă forțează să accept, și numai până la sosirea unor dovezi ulterioare. Din cauza asta nu suntem priviți cu ochi buni.

– De ce? întrebă Trevize.

– Nicăieri în Galaxie nu am fi bine văzuți. Care este lumea ai cărei oameni să renunțe la o credință confortabilă, călduță, străveche, oricât de ilogică, preferând adierile reci ale incertitudinii? Gândiți-vă cum credeți dumneavoastră în Planul Seldon, fără dovezi.

– Da, spuse Trevize studiindu-și vârfurile degetelor. Ieri am folosit și eu același exemplu.

– Pot reveni la subiect, prietene? întrebă Pelorat. Din tot ceea ce se cunoaște despre Pământ, cât anume consideră Scepticii că este adevărat?

– Foarte puțin, spuse Deniador. Putem presupune că specia umană a luat naștere pe o singură planetă, deoarece este improbabil ca aceleași specii, suficient de identice pentru a fi interfertile, să ia naștere independent pe mai multe lumi. Acestei planete îi putem da numele de Pământ. La noi există credința aproape generală că Pământul se găsește în acest colț de Galaxie, deoarece lumile de aici sunt deosebit de vechi și este probabil ca primele lumi colonizate să fie mai apropiate de Pământ.

– Și în afară de faptul că este planeta de origine, mai are Pământul și alte caracteristici unice? întrebă Pelorat cu aviditate.

– Vă gândiți la ceva anume? întrebă Deniador cu zâmbetul său viu.

– Mă gândesc la satelitul său, pe care unii îl numesc „Lună". Are ceva deosebit, nu-i așa?

– Iată o întrebare fundamentală, Dr. Pelorat. S-ar părea că îmi citiți gândurile.

– N-am spus și ce anume face din Lună un satelit neobișnuit.

– Dimensiunile sale, desigur. Am dreptate?... Da, am. Toate legendele despre Pământ fac referiri la imensul număr de specii vii și la giganticul său satelit... un satelit care are în jur de trei mii sau trei mii cinci sute de kilometri în diametru. Numărul mare de specii vii este ușor de acceptat, din moment ce poate rezulta dintr-o evoluție biologică naturală, lipsită de constrângeri artificiale. Un satelit gigantic este mai greu de acceptat. Nici o altă lume locuită din Galaxie nu are un asemenea satelit. Sateliții mari sunt invariabili asociați gigantelor gazoase, nelocuite și nelocuibile. Deci, ca Sceptic, prefer să nu accept existența Lunii.

– Dacă Pământul este unic prin milioanele de specii pe care le adăpostește, spuse Pelorat, nu ar putea fi de asemenea unic și prin faptul că posedă un satelit gigant? Unul dintre aspectele unice l-ar putea implica pe celălalt.

Deniador zâmbi:

– Nu văd cum prezența a milioane de specii ar putea creea, din nimic, un satelit gigant.

– Sau invers... Poate că un satelit gigant ar putea favoriza apariția a milioane de specii.

– Nici asta nu văd cum.

– Dar povestea despre radioactivitatea Pământului? întrebă Trevize.

– Este o poveste foarte larg răspândită în întreaga Galaxie.

– Dar, spuse Trevize, Pământul nu a putut fi atât de radioactiv încât să împiedice apariția vieții. Cum a *devenit* radioactiv? Un război nuclear?

– Este opinia cea mai răspândită, Domnule Consilier Trevize.

– Din felul în care o spuneți, deduc că nu credeți în această ipoteză.

– Nu există nici o dovadă că ar fi avut loc un război. Opinie răspândită, sau chiar universală, ea nu reprezintă, în sine, o dovadă.

– Ce altceva s-ar fi putut întâmpla?

– Nimeni nu știe dacă s-a întâmplat ceva. Radioactivitatea Pământului ar putea fi pur și simplu o invenție, la fel ca și legenda despre marele său satelit.

– Care este versiunea general acceptată privind istoria Pământului? întrebă Pelorat. De-a lungul carierei mele profesionale am adunat un mare număr de legende referitoare la lumea de origine. Multe dintre ele vorbesc despre o lume numită Pământ, sau cu un nume foarte asemănător. Nu am reușit să obțin nimic de pe Comporellon; nimic în afară de o vagă menționare a unuia, Benbally, care ar fi venit de cine știe unde.

– Nu e de mirare. Nu obișnuim să ne exportăm legendele, și sunt surprins că ați găsit referințe la Benbally. Superstiție, încă o dată.

– Dar dumneavoastră nu sunteți superstițios, și puteți vorbi despre aceste legende, nu-i așa?

– Corect, spuse istoricul ridicând ochii spre Pelorat. Dacă se află, popularitatea mea va coborî periculos de mult, dar dumneavoastră trei veți părăsi curând Comporellon-ul și sper că nu mă veți cita niciodată ca sursă de informații.

– Aveți cuvântul nostru de onoare, spuse repede Pelorat.

– Atunci, iată – pe scurt – ceea ce se presupune că s-a întâmplat, lăsând la o parte elementele supranaturale sau moraliste. Pământul a fost multă vreme singura lume care adăpostea oameni. Apoi, cu aproximativ douăzeci și cinci de mii de ani în urmă, specia umană a pus la punct călătoriile interstelare prin intermediul Saltului hiperspațial, și a colonizat

un grup de planete. Colónii de pe aceste planete s-au folosit de roboți. Primii roboți au fost construiți pe Pământ, înaintea epocii călătoriilor hiperspațiale, și... apropó, știți ce sunt roboții?

– Da, spuse Trevize. Am mai fost întrebați, și nu o singură dată. Știm ce sunt roboții.

– Colónii, cu o societate complet robotizată, au cucerit o tehnologie de vârf. Viața lor dura câteva sute de ani. Au ajuns în cele din urmă să-și disprețuiască planeta-mamă. După unele versiuni mai dramatice, au dominat și oprimat lumea strămoșească. În cele din urmă, Pământul a trimis în spațiu un nou grup de Colóni, cărora li s-a interzis să folosească roboți. Dintre noile lumi, Comporellon era printre primele. Patrioții noștri susțin că a fost *prima,* dar nu au nici o dovadă serioasă. Primul grup de Colóni a murit, și...

– De ce a murit primul grupă, Dr. Deniador? întrebă Trevize.

– De ce? Romanticii își imaginează că au fost pedepsiți pentru crimele lor de către Cel Care Pedepsește, dar nu-și bat capul să spună pentru ce a așteptat atâta vreme. Însă nu e neapărat necesar să apelăm la basme pentru a obține o explicație. Este ușor de demonstrat că o societate dependentă în totalitate de roboți devine flască și decadentă, diminuîndu-se și pierind din pură plictiseală sau, mai subtil, pierzându-și dorința de a trăi. Al doilea val de Colóni, cel fără roboți, a supraviețuit și a pus stăpânire pe întreaga Galaxie, dar Pământul a devenit radioactiv, și a dispărut încetul cu încetul de pe scenă. În general se crede că tot din cauza roboților...

Bliss, care ascultase relatarea cu o nerăbdare vizibilă, spuse:

– Ei bine, Dr. Deniador, radioactivitate sau nu, și oricâte valuri de Colóni or fi fost, problema crucială este una simplă. *Unde* se află Pământul? Care sunt coordonatele sale?

Deniador spuse:

– Răspunsul la această întrebare este: nu știu... Dar haideți, a sosit vremea prânzului. După aceea putem discuta despre Pământ oricât de mult doriți.

– *Nu știți?* făcu Trevize cu o voce stridentă.

– Drept să spun, cred că numeni nu știe.

– Dar este imposibil.

– Domnule Consilier, spuse Deniador oftând ușor, dacă doriți să calificați adevărul drept imposibil, este dreptul dumneavoastră; dar așa nu veți ajunge nicăieri.

CAPITOLUL 7

Părăsind Comporellon-ul

26

PRÂNZUL consta dintr-o grămăjoară de bule crocante pe dinafară și moi pe dinăutru, de diferite nuanțe și cu diverse umpluturi.

Deniador ridică un obiect și îl despături, obținând o pereche de mănuși subțiri și transparente, apoi le trase pe mâini. Oaspeții îl imitară.

– Vă rog, cu ce sunt umplute aceste obiecte? întrebă Bliss.

– Cele roz sunt umplute cu bucățele de pește condimentat, o mare delicatesă aici, pe Comporellon. Acestea galbene conțin o umplutură pe bază de brânză foarte puțin aromată. Cele verzi reprezintă un amestec de legume. Mâncați-le cât timp sunt calde. După aceea vom avea plăcintă caldă cu migdale, și băuturile obișnuite. Aș recomanda cidrul fierbinte. Climatul fiind rece, mâncăm hrana caldă, chiar și desertul.

– Văd că vă respectați, spuse Pelorat.

– Nu-i chiar așa, spuse Deniador. Îmi place să fiu ospitalier cu invitații mei. Eu unul, mă mulțumesc cu foarte puțin. Nu am de hrănit o masă corporală prea mare, cum probabil că ați observat deja.

Trevize mușcă dintr-o bulă roz și găsi că avea, într-adevăr, o plăcută aromă de pește condimentat dar gustul, gândi el, îi va rămâne în gură tot restul zilei și, poate, chiar noaptea.

Depărtă de gură obiectul din care mușcase, observând că crusta se închisese deasupra conținutului. Nu împroșcase

zeamă, nu cursese, și se întrebă ce rost aveau mănușile. Mâinile nu aveau cum să se ude sau să-i devină lipicioase, chiar dacă nu folosea mănuși. Decise că era o problemă de igienă. Mănușile se foloseau în caz că spălarea mâinilor era dificil de realizat. Protocolul impunea, probabil, utilizarea lor indiferent de situație. (Lizalor nu folosise mănuși cu o zi înainte, când luaseră masa împreună... Poate din cauză că era munteancă.)

– Ar fi nepoliticos să discutăm afaceri în timpul mesei? întrebă el.

– După obiceiurile Comporelliene ar fi, însă dumneavoastră sunteți oaspeții, așa că vom face cum doriți. Dacă nu credeți – sau nu vă pasă –că acest lucru vă va diminua plăcerea de a mânca, vă rog să începeți.

– Vă mulțumim, spuse Trevize. Doamna Ministru Lizalor a lăsat să se înțeleagă – ba nu, a spus-o foarte direct – că Scepticii sunt impopulari în această lume. Așa este?

Buna dispoziție a lui Deniador păru să se amplifice:

– Desigur. Dar nu cred că este o nenorocire! Vedeți, Comporellon este o lume frustrată. Există o credință mistică generalizată și deloc fundamentată conform căreia, odată, cu multe milenii în urmă, când Galaxia locuită nu avea dimensiuni mari, Comporellon domnea peste toate lumile. Faptul că în istoria oficială *nu* se menționează acest lucru ne irită, ne dă – e vorba de populație, în general – un sentiment de nedreptate. Dar ce putem face? Guvernul a fost obligat să se supună Imperiului trecut, iar acum este un Asociat loial Fundației. Și cu cât ni se amintește mai mult de poziția noastră de subordonați, cu atât devine mai influentă credința în zilele măreț și misterioase ale trecutului. Comporellienii nu au putut înfrunta Imperiul în vremurile trecute, iar acum nu pot înfrunta Fundația. Deci se descarcă atacându-ne și urându-ne pe noi, pentru că nu credem în legende și râdem de superstiții. Cu toate acestea, suntem feriți de efectele violente ale persecuției. *Noi* controlăm tehnologia, *noi* reprezentăm Universitățile. Cei mai sinceri dintre noi au dificultăți în a preda liber. Am și eu aceeași dificultate, deși țin conferințe pașnice cu studenții mei, în afara campus-ului. Dacă am fi cu adevărat scoși din viața publică, tehnologia s-ar prăbuși iar Universitățile și-ar pierde acreditarea în aproape toată Galaxia. Probabil că prostia oamenilor este atât de mare încât perspectiva unei sinucideri intelectuale nu i-ar împiedica să-și dea frâu liber urii, însă Fundația ne sprijină. Așa

că suntem în permanență ocărâți, batjocoriți, și denunțați... însă nimeni nu se atinge de noi.

– Deci teama de reacția violentă a populației vă împiedică să ne spuneți unde se află Pământul? îl întrebă Trevize. Vă temeți cumva că, în ciuda protecției, sentimentul anti-Sceptici va duce la consecințe fatale, dacă mergeți chiar atât de departe?

Deniador dădu din cap:

– Nu. Nimeni nu știe unde se află Pământul. Nu vă ascund nimic. Nici de frică, nici din vreun alt motiv.

– E ceva care mă intrigă, insistă Trevize. În acest sector al Galaxiei există un număr limitat de planete locuibile; majoritatea lor sunt locuite, deci le cunoașteți bine. Cât de greu v-ar fi să explorați sectorul în căutarea unei planete care să fie locuibilă, (dacă nu ar fi radioactivă), și să aibă în plus un satelit uriaș? Cu radioactivitatea și satelitul gigantic, Pământul ar fi imposibil de confundat, și ar putea fi descoperit chiar și într-o căutare superficială. Ar fi nevoie de ceva timp, însă asta este *singura* dificultate.

– Din punct de vedere al Scepticilor, radioactivitatea Pământului și satelitul său uriaș sunt simple legende, spuse Deniador. Să căutăm așa ceva, ar însemna să căutăm lapte de vrabie sau pene de iepure.

– Poate, dar asta nu ar trebui să împiedice Comporellon-ul în căutare. Dacă ar găsi o lume radioactivă cu o mărime adecvată pentru a fi locuibilă, cu un satelit uriaș, gândiți-vă ce credibilitate ar căpăta legendele Comporelliene.

Deniador râse:

– S-ar putea ca *exact pentru acest motiv* Comporellon să nu caute. Dacă ratăm, sau găsim un Pământ diferit de cel din legende, s-ar produce contrariul. Legendele Comporelliene ar fi distruse și ar deveni obiect de batjocură. Comporellon nu ar risca așa ceva.

După o pauză, Trevize continuă cu argumentele:

– În plus, chiar dacă nu ținem cont de radioactivitate și satelitul uriaș, există un al treilea aspect unic care, prin definiție, *trebuie* să existe, indiferent ce spun legendele. Pământul adăpostește o viață înfloritoare de o incredibilă diversitate, sau rămășițele ei, sau, în cel mai rău caz, urmele fosilizate ale unei astfel de vieți.

– Domnule Consilier, spuse Deniador, deși Comporellon nu a trimis nici o expediție în căutarea Pământului, *avem* totuși ocazia să

călătorim prin spațiu, și primim din când în când rapoarte de la nave care s-au abătut de la ruta dorită, dintr-un motiv sau altul. Salturile nu sunt întotdeauna perfecte, după cum probabil știți. Cu toate acestea, nimeni nu a pomenit despre vreo planetă care să aibă caracteristici asemănătoare Pământului. Și nici nu este de presupus ca vreo navă să aterizeze pe o planetă nelocuită, pentru ca echipajul să caute fosile. Deci, dacă în mii de ani nu s-a raportat nimic de acest gen, sunt dispus să accept cu toată convingerea că Pământul nu poate fi găsit.

Trevize spuse, cu un sentiment de frustrare.

– Dar Pământul *trebuie* să fie undeva. Undeva există o planetă pe care au evoluat omenirea și toate formele de viață. Chiar dacă Pământul nu se află în această parte a Galaxiei, el *există*.

– Poate, spuse Deniador, dar în tot acest timp, nu s-a arătat nicăieri.

– Oamenii nu l-au căutat cu adevărat.

– Ei bine, se pare că dumneavoastră îl căutați. Vă urez noroc, dar nu aș paria pe succesul acetei misiuni.

– S-a încercat aflarea coordonatelor Pământului prin metode indirecte, altele decât o căutare directă?

– Da, spuseră două voci simultan.

Deniador, proprietarul uneia dintre ele, spuse către Pelorat:

– Vă gândiți la proiectul lui Yariff?

– Da.

– Atunci, sunteți bun să i-l explicați Domnului Consilier? Am impresia că mai repede v-ar crede pe dumneavoastră decât pe mine.

– Golan, spuse Pelorat, în ultimele zile ale Imperiului a existat o perioadă când Căutarea Originilor – așa era numită – devenise o distracție la modă, poate pentru că reprezenta un mijloc de a pune un paravan între tine și cruda realitate înconjurătoare. Știi, Imperiul era în acea vreme în plin proces de dezintegrare. Un istoric Livian, Humbal Yariff, s-a gândit că oricare ar fi planeta de origini, aceasta ar fi colonizat la început lumile care se găseau în apropierea ei, în loc să se îndrepte spre planete mai îndepărtate. În general, cu cât o lume este mai departe de punctul de origine, cu atât mai târziu a fost colonizată. Să presupunem, deci, că cineva înregistrează data colonizării fiecărei planete locuite din Galaxie, și desenează rețele care cuprind, fiecare, lumile cu un anumit număr de ani vechime. Ar putea exista o rețea care trece prin toate planetele vechi de zece

mii de ani; o altă rețea care să treacă prin cele vechi de cincisprezece mii de ani. Rețelele ar trebui să fie, teoretic, aproximativ sferice și aproximativ concentrice. Rețelele mai vechi formează sfere cu rază mai mică decât cele mai tinere, și dacă am căuta centrul, am obține un volum de spațiu relativ restrâns, care ar trebui să includă planeta originior – Pământul.

Pelorat începuse să deseneze sfere concentrice prin aer, cu mâinile făcute cupă:

– Înțelegi ce vreau să spun, Golan?

– Da, încuviință Trevize. Dar trag concluzia că n-a mers.

– Teoretic ar fi trebuit să meargă. Unul dintre necazuri era că momentul colonizării nu se cunoștea foarte precis. Fiecare lume exagera într-un grad mai mic sau mai mare, și nu era deloc ușor să determini vechimea făcând abstracție de legende.

– Descompunerea carbonului-14 în trunchiul copacilor, spuse Bliss.

– Desigur, dragă, spuse Pelorat, dar pentru așa ceva era nevoie de acceptul lumilor respective, iar acest lucru nu se obținea niciodată. Nici o lume nu dorea ca declarația exagerată asupra vârstei sale să fie pulverizată, iar Imperiul nu era atunci în măsură să se certe cu localnicii într-o problemă atât de neînsemnată. Avea alte lucruri pe cap. Tot ceea ce a putut face Yariff a fost să se folosească de lumile vechi de *cel mult* două mii de ani, a căror colonizare fusese înregistrată precis. Nu erau decât câteva, distribuite pe o suprafață aproximativ sferică, cu centrul relativ aproape de Trantor, capitala Imperiului. Deoarece de acolo porniseră expedițiile de colonizare ale acelor lumi. Asta, desigur, era o altă problemă. Pământul nu fusese singurul punct de plecare în colonizarea lumilor. Pe măsură ce a trecut timpul, lumile mai vechi au trimis Colóni pe cont propriu. Trantor colonizase o mulțime de planete. Yariff a fost, foarte pe nedrept, batjocorit și ridiculizat, iar reputația profesională i-a fost distrusă.

Trevize spuse:

– Am înțeles cum stau lucrurile, Janov... Dr. Deniador, deci nu-mi puteți oferi nici cea mai slabă rază de speranță? Există vreo altă lume unde ar fi posibil să obțin informații privind Pământul?

Deniador se cufundă o vreme în gânduri. Spuse în cele din urmă, alegându-și cu grijă cuvintele:

– Păi... ei bine, ca Sceptic trebuie să vă spun că eu nu sunt sigur că Pământul există, sau că a existat vreodată. Totuși...

Tăcu din nou.

Într-un târziu, Bliss spuse:

– Cred că v-ați gândit la ceva care ar putea fi important, Doctore.

– Important? Mă îndoiesc, spuse Deniador. Poate amuzant, totuși. Pământul nu este singura planetă ale cărei coordonate reprezintă un mister. Mai sunt și lumile primului grup de Colóni, Spațienii. Unii le-au numit „lumile Spațiene"; alții le numesc „Lumile Interzise". Al doilea nume este cel mai răspândit. Când se aflau la apogeul civilizației lor, spun legendele, Spațienii aveau o durată de viață care ajungea până la câteva secole, și refuzau să-i primească în lumile lor pe strămoșii noștri, cei cu viață scurtă. După ce i-am învins, situația s-a inversat. *Noi* am refuzat să mai ținem legătura cu ei, și i-am lăsat să se descurce singuri, interzicând navelor și Comercianților noștri să îi mai contacteze. În consecință, acele lumi au devenit Lumile Interzise. Eram siguri, așa spun legendele, că Cel Care Pedepsește îi va distruge și fără intervenția noastră; se pare că așa a și făcut. Din câte știm noi, nici un Spațian nu a mai apărut în Galaxie, de multe milenii.

– Credeți că Spațienii știu ceva despre Pământ? întrebă Trevize.

– Așa e de presupus, din moment ce lumile lor erau mai vechi decât oricare dintre lumile noastre. Însă nu cred să mai existe Spațieni.

– Chiar și așa, lumile lor există și ar putea avea documente.

– Dar puteți găsi acele lumi?

Pe Trevize îl cuprinse exasperarea:

– Vreți să spuneți că cheia spre Pământ, a cărui localizare este necunoscută, poate fi găsită pe lumile Spațiene, a căror poziție este de asemeni necunoscută?

Deniador înălță din umeri:

– De douăzeci de mii de ani nu am mai avut de-a face cu ei. Nu ne-am mai gândit la ei. Ca și Pământul, au dispărut în ceața istoriei.

– Pe câte lumi trăiau Spațienii?

– Legendele vorbesc de cinciżeci... un număr suspect de rotund. Probabil că erau mult mai puține.

– Și nu cunoașteți poziția nici măcar a uneia din cele cincizeci?

– Ei bine, stau acum și mă întreb...

– Ce anume?

– Întrucât istoria primitivă este hobby-ul meu, ca și al Doctorului Pelorat, am cercetat din când în când vechile documente, căutând ceva care s-ar putea referi la vremurile de demult; ceva mai credibil decât niște simple legende. Anul trecut am dat peste jurnalul de bord al unei nave vechi. Înregistrările erau aproape indescifrabile, și datau din vremurile străvechi, pe când lumea noastră nu era cunoscută sub numele de Comporellon. Se folosea numele de „Planeta lui Baley" care, după mine, poate fi o formă chiar mai veche decât „Lumea lui Benbally" din legendele noastre.

– Ați publicat? întrebă entuziasmat Pelorat.

– Nu, spuse Deniador. Nu plonjez decât după ce mă asigur că există apă în piscină, după cum spune vechea zicală. Vedeți dumneavoastră,. înregistrarea spune că șeful acestei nave a vizitat o lume Spațiană și a luat cu el o femeie de acolo.

– Dar spuneați că Spațienii nu permiteau altora să-i viziteze, interveni Bliss.

– Exact, și acesta este motivul pentru care nu public materialul. Sună incredibil. Avem câteva basme care se referă la Spațieni și la conflictul lor cu Colónii – strămoșii noștri... Astfel de basme există nu numai pe Comporellon ci și pe multe alte lumi, în diverse variante, dar toate spun același lucru: cele două grupuri, Spațienii și Colónii, nu s-au amestecat. Nu existau contacte sociale, cu atât mai puțin sexuale, și cu toate acestea căpitanul Colón și femeia Spațiană s-au legat unul de altul prin firele iubirii. Este atât de incredibil încât nu văd nici o șansă ca această poveste să fie acceptată decât, în cel mai bun caz, ca piesă de ficțiune.

Trevize spuse dezamăgit:

– Asta-i tot?

– Nu, Domnule Consilier, mai este încă ceva. În rămășițele jurnalului de bord am dat peste niște numere care *ar putea* reprezenta coordonate spațiale. Dacă ar fi coordonate – și repet, pentru că onoarea mea de Sceptic mă obligă, ar putea să *nu* fie – atunci, intuiția mă face să trag concluzia că reprezintă coordonatele a trei dintre lumile Spațiene. Una dintre ele ar putea fi lumea Spațiană pe care s-a născut iubita căpitanului.

– Chiar dacă povestea este ficțiune, coordonatele ar putea fi reale? întrebă Trevize.

– S-ar putea, făcu Deniador. Vă voi da numerele, și sunteți liberi să le folosiți; dar s-ar putea să nu ajungeți nicăieri... Și totuși, mi-a venit o idee amuzantă.

Zâmbetul lui vioi își făcu din nou apariția.

– Care anume? spuse Trevize.

– Ce-ar fi dacă una dintre acele grupe de coordonate definește chiar poziția Pământului?

27

Soarele Comporellon-ului, de un portocaliu limpede, apărea mai mare decât soarele Terminus-ului, dar era jos pe cer și oferea căldură puțină. Vântul, din fericire slab, atingea obrajii lui Trevize cu degete de gheață.

Tremura înăuntrul mantalei încălzită electric, primită de la Mitza Lizalor. Doamna Ministru se afla acum alături de el.

– Probabil că există și zile mai călduroase, Mitza.

Ea ridică ochii și aruncă soarelui o privire scurtă. Stătea dreaptă în cosmoportul pustiu, nedând vreun semn de disconfort – înaltă, impozantă, purtând o manta mai subțire decât Trevize. Și chiar dacă nu era insensibilă la frig, cel puțin nu-i acorda atenție.

– Avem o vară minunată, spuse ea. Nu este lungă, dar plantele noastre de cultură sunt adaptate. Speciile sunt alese cu grijă, se dezvoltă repede la soare și rezistă la îngheț. Animalele domestice au blană bogată, și toată lumea din Galaxie recunoaște că lâna Comporelliană este cea mai bună. Mai avem ferme, plasate pe orbită în jurul planetei, care cresc fructe tropicale. De fapt, chiar *exportăm* ananas în conserve, cu o aromă deosebită. Majoritatea celor care știu despre noi că suntem o lume rece habar n-au de așa ceva.

– Mitza, îți mulțumesc că ai venit să ne vezi la plecare, spuse Trevize. Și îți sunt recunoscător că ai fost dispusă să colaborezi cu noi în această misiune. Totuși, pentru liniștea mea sufletească, trebuie să te întreb dacă nu cumva vei avea necazuri din această cauză.

– Nu! dădu ea din cap cu mândrie. Nici un fel de necaz. În primul rând, nimeni nu-mi va cere vreo explicație. Eu controlez

transportul, ceea ce înseamnă că eu singură stabilesc regulile pentru acest cosmoport și pentru celelalte, pentru stațiile de intrare, pentru navele care vin și pleacă. Primul Ministru depinde de mine în toate aceste privințe, și este foarte bucuros că nu trebuie să afle detaliile... Și chiar dacă mi s-ar pune întrebări, nu vă trebui să spun decât purul adevăr. Guvernul mă va aplauda pentru că nu am predat Fundației această navă. La fel și populația, dacă s-ar hotărî că este bine să afle. Iar Fundația nu va afla nimic.

– Poate că guvernul este de acord să nu predea Fundației nava, spuse Trevize, dar aprobă faptul că ne-ai lăsat să plecăm cu ea?

Lizalor zâmbi:

– Ești un tip de treabă, Trevize. Ai luptat cu tenacitate să-ți păstrezi nava, iar acum că o ai, îți faci griji pentru mine.

Întinse mâna spre el ca și cum ar fi dorit să-l mângâie, însă, cu o dificultate vizibilă, reuși să-și controleze impulsul.

Reluă, cu brutalitate:

– Chiar dacă îmi vor pune la îndoială decizia, nu va trebui să le spun decât că erați, și sunteți în continuare, în căutarea Celei Mai Vechi. Vor spune că am făcut bine scăpând atât de repede de voi, cu navă cu tot. Și vor participa la ceremonii de alungare a demonilor, deși nu aveam cum ghici dinainte care erau intențiile voastre.

– Chiar te temi că nenorocirea se va abate asupra ta și a Comporellon-ului, din cauza prezenței mele?

– Desigur, făcu Lizalor cu încăpățânare.

Apoi spuse, cu ceva mai multă blândețe:

– Mie mi-ai adus deja nefericirea, pentru că acum, după ce te-am cunoscut, bărbații Comporellieni îmi vor părea și mai insipizi. Voi rămâne cu un dor nealinat. Cel Care Pedepsește a avut deja grijă de mine.

Trevize ezită, apoi spuse:

– N-aș vrea să-ți schimbi părerea în privința mea, dar nici nu vreau să suferi inutil. Trebuie să știi că ideea asta cu nefericirea este o simplă superstiție.

– Presupun că Scepticul ți-a spus-o.

– Știam și fără să mi-o spună el.

Lizalor își șterse fața, deoarece sprâncenele îi fuseseră acoperite de un strat subțire de chiciură. Apoi spuse:

– Știu că mai sunt unii care cred că este superstiție. Faptul că Cea Mai Veche aduce, totuși, nefericirea, este o realitate. S-a

demonstrat de multe ori, și toate argumentele isteților de Sceptici nu pot împiedica existența adevărului.

Îi întinse deodată mâna:

– La revedere, Golan. Urcă-te în navă, înainte ca trupul tău de Terminian sensibil să înghețe în suflarea vântului nostru, rece dar binevoitor.

– La revedere, Mitza, și sper să ne întâlnim la întoarcere.

– Da, ai promis că te vei întoarce, și mi-am impus să cred că așa va fi. Ba mi-am spus chiar că voi veni eu la tine pe navă, în spațiu, astfel încât nenorocirea să cadă doar asupra mea, nu și asupra lumii mele... dar nu vei reveni.

– Te înșeli! Am să revin! N-am să renunț la tine chiar atât de ușor, după plăcerea pe care mi-ai oferit-o.

În acel moment, Trevize era foarte convins de ceea ce spunea.

– Nu pun la îndoială impulsurile tale romantice, scumpul meu Terminian. Însă cei care se aventurează în căutarea Celei Mai Vechi nu se mai întorc niciodată... dispar. Simt astă în adâncul sufletului meu.

Era frig, și Trevize încerca să-și stăpânească clănțănitul dinților. Nu vroia să se creadă că îi clănțăneau de frică.

– Și asta e tot superstiție, spuse el.

– O fi, spuse ea, dar este adevărat.

28

Era plăcută întoarcerea în cabina de pilotaj de pe *Far Star!* Ce dacă era înghesuită? Ce dacă era ca o celulă de închisoare în spațiul infinit? Era familiară, prietenoasă, și caldă.

– Mă bucur că în sfârșit ai urcat și tu la bord, spuse Bliss. Mă întrebam cât aveai de gând să mai stai cu Doamna Ministru.

– Nu mult, spuse Trevize. E frig afară.

– Am avut impresia, spuse Bliss, că ți-ar fi plăcut să mai rămâi cu ea, amânând căutarea Pământului. Nu-mi face plăcere să-ți sondez mintea, nici măcar la suprafață, însă eram îngrijorată din cauza ta, și tentația care te stăpânea era evidentă.

– Ai dreptate, spuse Trevize. Am fost încolțit de această tentație, timp de câteva momente. Doamna Ministru *este* o femeie remarcabilă, n-am mai întâlnit vreuna care să-i semene... Mi-ai amplificat rezistența la tentație, Bliss?

– Ți-am spus de mai multe ori, Trevize, că nu trebuie, și nici nu sunt dispusă, să-ți „lucrez" mintea în vreun fel. Presupun că ai rezistat tentației datorită puternicului tău simț al datoriei.

– Nu, nu cred că ăsta a fost motivul, zâmbi el strâmb. N-a fost nimic dramatic, sau nobil. Am rezistat în primul rând pentru că *era* frig. În al doilea rând, mi-a trecut prin minte o perspectivă tristă, și anume că femeia asta nu are nevoie de prea multe ședințe de amor pentru ca să mă termine. Nu i-aș putea face față.

– În sfârșit, acum te afli în siguranță, la bord, îi întrerupse Pelorat. Ce vom face în continuare?

– În viitorul imediat vom traversa rapid sistemul planetar, până când ne vom depărta suficient de mult de soarele Comporellon-ului pentru a putea efectua Saltul.

– Te temi să nu fim opriți, sau urmăriți?

– Nu, sunt convins că Doamna Ministru își dorește să plecăm de aici cât mai repede posibil și să nu ne mai apropiem de ei, pentru a scuti planeta de răzbunarea Celui Care Pedepsește. De fapt...

– Da?

– Ea crede că noi oricum nu vom putea scăpa de pedeapsă. Este foarte convinsă că nu vom reveni niciodată. Asta, mă grăbesc să adaug, nu din cauză că m-ar considera infidel. A vrut să spună că Pământul are o aură de nenorocire atât de puternică, încât oricine pleacă să îl caute își va găsi moartea.

– De unde știe ea? întrebă Bliss. Câți au plecat de pe Comporellon să caute Pământul?

– Mă îndoiesc că vreun Comporellian a plecat vreodată într-o astfel de căutare. De fapt, i-am și spus că temerile ei sunt simple superstiții.

– Ești *convins* de ceea ce spui? Nu cumva ți-a strecurat o urmă de teamă?

– Știu că temerile ei sunt cea mai pură superstiție. Însă asta nu le împiedică să aibă de asemenea și un fundament real.

– Vrei să spui că radioactivitatea ne va ucide?

– Nu cred că Pământul este radioactiv. Însă *cred* că se protejează. Adu-ți aminte că toate referirile la Pământ aflate în biblioteca de pe Trantor au fost sustrase. Adu-ți aminte că minunata memoria a Gaiei, la care contribuie întreaga planetă, inclusiv straturile de rocă de la suprafață și metalul topit din

nucleu, nu reușește să penetreze suficient de mult înapoi în timp pentru a ne da vreo informație despre Pământ. Este clar că dacă Pământul are puterea de a face asta, atunci poate influența mințile astfel încât să impună credința în radioactivitate. Probabil că, fiind atât de aproape de Pământ, Comporellon reprezintă un pericol mai mare, și de aceea este amplificată și mai puternic această indiferență. Deniador, Sceptic și om de știință, este extrem de convins că nu are nici un rost să cauți Pământul. Spune că nu poate fi găsit... Iată motivul pentru care superstiția Doamnei Ministru ar putea avea un fundament real. Dacă Pământul face totul pentru a se ascunde, oare nu ne-ar putea omorî, sau mutila mințile?

Bliss se încruntă și spuse:

– Gaia...

– Nu spune că Gaia ne va proteja, interveni prompt Trevize. Din moment ce Pământul a fost capabil să șteargă amintirile cele mai vechi ale Gaiei, este clar că, în cazul unui conflict între aceasta și Pământ, Pământul ar câștiga.

– De unde știi că amintirile au fost șterse? făcu Bliss cu răceală. Poate că pur și simplu Gaia a avut nevoie de timp pentru a creea o memorie planetară, iar acum nu putem sonda decât până la momentul desăvârșirii acestui proces. Iar dacă amintirile *au fost* într-adevăr șterse, de unde știi că Pământul a făcut-o?

– Nu știu, spuse Trevize. Nu fac decât să avansez niște speculații.

Pelorat interveni, cu oarecare timiditate:

– Dacă Pământul este atât de puternic, și ține atât de mult să-și păstreze anonimatul, la ce mai folosește căutarea noastră? Pari a crede că nu ne va permite să mergem cu succes până la capăt, și ne va ucide dacă nu ne va putea împiedica pe alte căi. În cazul ăsta, ce rost mai are să continuăm?

– S-ar părea că cel mai înțelept ar fi să renunțăm, recunosc, dar sunt foarte puternic convins că Pământul există, că trebuie să îl găsesc, și că îl voi găsi. Iar Gaia mi-a spus că ori de câte ori am o convingere foarte puternică, de acest gen, am întotdeauna dreptate.

– Dar cum vom supraviețui acestei descoperiri?

– S-ar putea, spuse Trevize făcând efortul să pară degajat, ca și Pământul să recunoască valoarea extraordinară a deciziei mele, și să mă lase în pace. *Dar* – și asta este concluzia la care doream să ajung – nu pot fi sigur că voi doi veți supraviețui.

Cred că ar trebui să vă duc înapoi pe Gaia, după care să continui de unul singur. *Eu,* și nu voi, am hotărât primul că trebuie să caut Pământul; *eu,* și nu voi, am interesul să îl găsesc; *eu,* și nu voi, sunt atras de el. Deci *eu* trebuie să-mi asum riscul, și nu voi. Trebuie să merg singur... Janov?

Pelorat își înfundă bărbia în gât, iar fața sa deveni parcă și mai prelungă decât de obicei:

– Nu neg că sunt îngrijorat, Golan, dar mi-ar fi rușine de mine dacă te-aș abandona. M-aș dezonora în proprii mei ochi.

– Bliss?

– Orice ai face, Trevize, Gaia nu te va abandona. Dacă Pământul se va dovedi periculos, Gaia va face tot ce-i stă în putință pentru a te proteja. Și oricum, în rolul meu de Bliss, nu îl voi abandona pe Pel. Dacă se agață de tine, atunci eu mă voi agăța de el.

– Foarte bine. Să nu spuneți că nu v-am oferit o șansă. Deci mergem împreună.

– Împreună, spuse Bliss.

Pelorat zâmbi ușor, și îl strânse pe Trevize de umăr:

– Împreună. Mereu.

29

– Privește, Pel, spuse Bliss.

Umbla la telescopul navei, în joacă, pentru a mai face și altceva decât să studieze biblioteca lui Pelorat, plină cu legende despre Pământ.

Pelorat se apropie, îi puse un braț pe după umăr, apoi privi ecranul. Se putea vedea una dintre gigantele gazoase ale sistemului planetar Comporellian, de dimensiuni impresionante.

Avea o culoare portocalie blândă, brăzdată de benzi mai pale. Părea un cerc de lumină aproape perfect.

– Minunat, spuse Pelorat.

– Banda centrală se extinde dincolo de planetă, Pel.

Pelorat ridică sprâncenele și spuse:

– Știi, Bliss, cred că ai dreptate.

– Crezi că e o iluzie optică?

– Nu știu, spuse el. În problemele astea sunt la fel de novice ca și tine... Golan!

Trevize răspunse apelului cu un „Ce s-a întâmplat?“ anemic, și intră în cabina de pilotaj. Părea un pic șifonat, ca și cum ar fi dormit îmbrăcat în pat... ceea ce de fapt și făcuse.

Spuse, pe un ton în care se putea distinge o urmă de iritare:

– Vă rog! Nu mai umblați la instrumente.

– N-am făcut decât să privim prin telescop, spuse Pelorat. Ia uite aici.

Trevize privi, după care spuse:

– Este o gigantă gazoasă. I se spune Gallia.

– De unde știi că e *chiar* Gallia, doar dintr-o privire?

– În primul rând, spuse Trevize, ținând cont de dimensiunile planetelor, de pozițiile lor orbitale pe care le-am studiat când am calculat traseul, și de distanța față de soare, aceasta este singura care poate fi mărită pe ecran în asemenea măsură, în acest moment. În al doilea rând, este inelul.

– Inelul? făcu Bliss peste măsură de uimită.

– Nu puteți zări decât o urmă subțire și palidă, din cauză că privim chiar din planul inelului. Putem ieși din planul orbital pentru a avea un unghi mai favorabil. Vreți?

– N-aș vrea ca din cauza noastră să recalculezi pozițiile și traseele, Golan, spuse Pelorat.

– Nici o problemă! Computerul se va ocupa de toate astea, în locul meu.

Se așeză în fața computerului și puse palmele pe contururile de pe pupitru. Computerul, bine acordat pe frecvențele minții sale, se ocupă de restul.

Far Star, scutită de problema combustibilului și de senzațiile inerțiale, accelera rapid. Încă o dată, Trevize simți un val de afecțiune pentru acest computer-navă care îi răspundea astfel – ca și cum era acționat și direcționat de gândul său; ca și cum ar fi fost o puternică și docilă extensie a organelor sale de acțiune.

Nu era de mirare că Fundația o vroia înapoi; nu era de mirare că și Comporellon-ul o dorise. Singura surpriză era că forța superstiției fusese suficient de puternică pentru a-i determina pe Comporellieni să renunțe la ea.

Înarmată cum se cuvine, ar fi putut lupta mai bine decât oricare navă sau grup de nave... cu condiția să nu se confrunte cu una la fel ca și ea.

Desigur, nu era înarmată. Primarul Branno, când îi dăduse nava pe mână, își luase totuși această elementară măsură de precauție.

Pelorat și Bliss priveau cu atenție cum Gallia se rotea spre ei, încet, încet. Polul de deasupra (oricare o fi fost) deveni vizibil, înconjurat de o zonă turbulentă extinsă, circulară. Polul de jos dispăru în spatele sferei.

Observară cum, în partea superioară, zona de umbră invada zona de lumină portocalie, diminuând progresiv superbul disc.

Cel mai tare îi uimea faptul că banda centrală nu mai era o linie dreaptă, ci se curbase, la fel ca și celelalte benzi dinspre nord și dinspre sud, însă de o manieră mult mai vizibilă. Era limpede că se continua și în spatele planetei. Nu se punea problema unei iluzii optice. Natura sa era evidentă: un inel de materie, înconjurând planeta, invizibil în partea întunecată a sferei.

– Cred că este suficient pentru a vă face o idee, spuse Trevize. Dacă am trece pe deasupra axei de rotație a planetei, ați vedea că inelul are o formă circulară, este concentric cu planeta, și nu o atinge nicăieri. Probabil ați mai observa și că nu este unul singur, ci mai multe inele concentrice.

– N-aș fi crezut că așa ceva este posibil, spuse Pelorat copleșit. Ce anume le ține în spațiu?

– Aceleași forțe ca și în cazul sateliților, spuse Trevize. Inelele sunt constituite din particule mici, fiecare orbitând în jurul planetei. Sunt atât de aproape de planetă, încât efectele mareelor le împiedică să se condenseze într-un singur corp.

Pelorat dădu din cap:

– Mă îngrozesc când mă gândesc la mine, bătrâne. Cum este posibil să-mi fi petrecut întreaga viață încercând să devin un erudit, și totuși să știu atât de puține lucruri despre astronomie?

– Iar eu nu știu nimic despre miturile omenirii. Nimeni nu poate cuprinde întreaga cunoaștere... Chestia este că aceste inele planetare nu reprezintă ceva neobișnuit. Toate gigantele gazoase au așa ceva, chiar dacă uneori se prezintă sub forma unor curbe subțiri formate din praf. Întâmplător, soarele Terminus-ului nu are o gigantă gazoasă veritabilă în sistemul său planetar, așa că Terminienii nu prea știu despre inelele planetare. Totuși, lățimea acestui inel, de peste două sute de kilometri, este neobișnuită.

Pelorat pocni deodată din degete:

– Deci *asta* vroia să spună!

– Ce s-a întâmplat, Pel? tresări Bliss.

– Am dat mai demult peste un fragment dintr-o poezie foarte veche, spuse Pelorat. Era într-o versiune arhaică a limbajului Galactic, greu de descifrat, însă asta era o dovadă foarte bună a vechimii... Deși nu ar trebui să mă plâng, bătrâne. Profesia mea a făcut din mine un expert în diversele variante ale Galaticii Vechi, iar asta îmi aduce destule satisfacții, chiar dacă nu îmi folosește la nimic altceva... Despre ce vorbeam?

– Un fragment de poezie veche, Pel dragă, spuse Bliss.

– Mulțumesc, Bliss, spuse el.

Apoi, spre Trevize:

– Ea mă readuce pe traseu când o iau razna... ceea ce se întâmplă aproape tot timpul.

– Asta face parte din farmecul tău, Pel, spuse Bliss zâmbind.

– În sfârșit, acel fragment de poezie se dorea o descriere a sistemului planetar din care făcea parte Pământul. Nu știu în ce scop. Nu a supraviețuit decât această mică parte, probabil din cauza elementelor de astronomie pe care le conține. În orice caz, era vorba despre strălucitorul inel triplu al celei de-a șasea planete, „atât de mare și de lat, încât planeta parcă se chircește când o compari cu el." După cum vezi, încă mai pot cita din memorie. Nu înțelesesem ce putea fi acel „inel planetar". Îmi aduc acum aminte că îmi imaginam trei cercuri în linie, dispuse pe o parte a planetei. Părea atât de absurd, încât nu m-am mai obosit să îl includ în biblioteca mea. Acum îmi pare rău că n-am insistat să aflu mai multe.

– Poate că ai făcut bine ignorând-o, Janov, încercă Trevize să îl consoleze. E o greșeală să iei de bune toate pălăvrăgelile dintr-o poezie.

– Dar la *asta* se referea, spuse Pelorat arătând cu degetul înspre ecran. Despre asta vorbea poezia. Trei inele, concentrice, mai largi decât planeta însăși.

– N-am mai auzit de așa ceva, spuse Trevize. Nu cred că inelele pot fi atât de largi. În comparație cu planeta pe care o înconjoară, ele sunt întotdeauna foarte subțiri.

– Da, dar până acum nu am mai auzit nici de planete locuibile cu sateliți gigantici, spuse Pelorat. Sau cu crustă radioactivă. Iată caracteristica unică numărul trei. Dacă

descoperim o planetă radioactivă (care altfel ar putea fi locuibilă), cu un satelit gigantic, și dacă mai găsim în sistem o planetă înconjurată de un inel uriaș, atunci putem fi siguri că am dat peste Pământ.

– Sunt de acord, Janov, zâmbi Trevize. Dacă dăm peste toate aceste trei caracteristici unice, atunci cu siguranță că este vorba de Pământ.

– Dacă! oftă Bliss.

30

Trecuseră de principalele lumi ale sistemului planetar, năpustindu-se în spațiul dintre cele două planete aflate la periferia sistemului. În jurul lor, pe o rază de 1,5 miliarde de kilometri, nu se afla nici o masă importantă. În față se întindea un vast nor, nesemnificativ din punct de vedere gravitațional.

Far Star accelerase până la o viteză de 0,1*c*. Adică o zecime din viteza luminii. Trevize știa bine că, teoretic, nava putea fi accelerată până în vecinătatea vitezei luminii, dar mai știa de asemeni că, în practică, 0,1*c* era limita rezonabilă.

La această viteză, obiectele cu masă apreciabilă puteau fi ocolite, însă nu aveai cum să eviți nenumăratele particule de praf din spațiu și, mai ales, atomii și moleculele. La viteze foarte mari, aceste obiecte infime puteau provoca avarii, erodând și zgâriind învelișul navei. La viteze apropiate de cea a luminii, fiecare atom care ciocnea învelișul avea proprietățile unei particule de rază cosmică. Supus acestei radiații penetrante, nimeni de la bordul navei nu ar fi putut supraviețui multă vreme.

Deși nava se deplasa cu treizeci de mii de kilometri pe secundă, stelele din depărtare dădeau impresia că sunt fixe.

Computerul cerceta spațiul pe o rază mare, detectând obiectele de dimensiuni importante iar nava vira ușor pentru a le evita.

Trevize își concentrase întreaga atenție asupra celor trei seturi de coordonate primite de la Deniador.

– Este ceva în neregulă cu numerele? întrebă neliniștit Pelorat.

– Deocamdată nu-mi pot da seama, răspunse Trevize. Coordonatele în sine nu sunt utile decât dacă știi originea,

convențiile de calcul... direcția după care este măsurată distanța – echivalentul primului meridian, ca să spun așa – și altele.

– Și cum ai să afli toate astea? întrebă dezamăgit Pelorat.

– Am obținut coordonatele Terminus-ului și ale altor câteva puncte cunoscute, față de Comporellon. Dacă le introduc în computer, acesta îmi va determina convențiile. Încerc să-mi fac ordine în minte pentru a putea programa computerul să facă un calcul corect. Odată determinate convențiile, numerele referitoare la Lumile Interzise ar putea căpăta un sens.

– Ar putea? Doar atât? întrebă Bliss.

– Mă tem că doar atât, spuse Trevize. La urma urmelor, sunt numere vechi... probabil Comporelliene, dar nu obligatoriu. Dacă se bazează pe alte convenții?

– Și atunci?

– Atunci vom avea doar niște numere fără semnificație. Dar... asta vom afla în curând.

Degetele sale alunecară deasupra tastelor computerului, introducând informațiile necesare. După aceea își așeză mâinile deasupra contururilor de pe pupitru. Așteptă până ce computerul determină convențiile, apoi interpretă coordonatele celei mai apropiate dintre Lumile Interzise în aceleași convenții, și în cele din urmă raportă acele coordonate la harta Galactică aflată în memoria computerului.

Pe ecran apăru un câmp de stele, evoluând rapid pentru a se potrivi cu informațiile transmise. Odată ajuns în stază se mări, și stelele începură să alerge înspre margini în toate direcțiile, până când majoritatea dispărură. Ochiul nu putea urmări această mișcare rapidă; totul era ca o ceață pestriță. În cele din urmă, pe ecran nu rămase decât un spațiu de o zecime de parsec pe fiecare latură (conform indexului de cifre de sub ecran). Doar șase puncte slab strălucitoare pătau întunecimea ecranului.

– Care dintre ele este Lumea Interzisă? întrebă încet Pelorat.

– Nici una, răspunse Trevize. Patru sunt pitice roșii, una este o pitică aproape roșie, iar ultima este o pitică albă. Nici una dintre ele nu poate avea pe orbită vreo lume locuibilă.

– Cum îți dai seama că sunt pitice roșii doar uitându-te la ele?

– Acum nu privim stele adevărate, spuse Trevize. Privim o secțiune a hărții Galactice stocată în memoria computerului. Fiecare stea are o etichetă. Tu nu o poți vedea, dar atâta vreme

cât mâinile mele sunt în contact, ca acum, primesc o cantitate considerabilă de informații.

Pelorat spuse, pe un ton jalnic:

– Atunci, coordonatele sunt inutile.

Trevize ridică privirea spre el.

– Nu, Janov. Încă nu am terminat. Mai există problema timpului. Coordonatele Lumii Interzise sunt cele de acum douăzeci de mii de ani. În acea vreme, atât ea cât și Comporellon se roteau în jurul Centrului Galactic, și este posibil ca rotația să fi fost efectuată cu viteze diferite, pe orbite cu diferite înclinări și excentricități. Deci, cu timpul, cele două lumi probabil s-au apropiat sau îndepărtat una de alta. Cu siguranță că nu a mai rămas în acest cub cu latura de o zecime de parsec.

– Și atunci, ce facem?

– Punem computerul să întoarcă Galaxia cu douăzeci de mii de ani în urmă, relativ la Comporellon.

– Poate face așa ceva? întrebă Bliss uluită.

– Nu poate muta Galaxia *reală,* însă poate deplasa harta din băncile sale de date.

– Vom vedea ceva? întrebă din nou Bliss.

– Priviți, îi îndemnă Trevize.

Foarte încet, cele șase stele începură să alunece pe ecran. O nouă stea apăru în marginea din stânga, și Pelorat o arătă cu degetul, entuziasmat:

– Acolo! Acolo!

– Îmi pare rău, spuse Trevize. Încă o pitică roșie. Cel puțin trei pătrimi din stelele Galaxiei sunt pitice roșii.

Imaginea de pe ecran se stabiliză.

– Ei? făcu Bliss.

– Asta e, spuse Trevize. Iată imaginea acestei porțiuni de Galaxie, așa cum ar fi arătat acum douăzeci de mii de ani. Exact în centru ecranului se află un punct unde ar trebui să fie Lumea Interzisă.

– Ar trebui, dar nu este, spuse ironic Bliss.

– Nu este, fu de acord Trevize.

Nu părea foarte decepționat.

Pelorat dădu aerul afară din plămâni, oftând prelung:

– Of, Golan, ce păcat!

– Așteaptă, nu dispera, spuse Trevize. Nici nu mă așteptam să văd vreo stea acolo.

– Nu te așteptai? făcu uimit Pelorat.

– Nu. Ți-am spus că asta nu este Galaxia reală, ci harta computerului. Dacă o stea adevărată nu este inclusă în hartă, atunci nu o putem vedea. Dacă planeta se numește „Interzisă", și a fost numită așa timp de douăzeci de mii de ani, sunt șanse ca ea să nu apară pe hartă.

– Poate că nu există, spuse Bliss. Legendele Comporelliene pot fi false, sau coordonatele inexacte.

– Foarte adevărat. Însă computerul poate face acum o estimare privind valoarea coordonatelor în momentul de față. Folosind coordonatele corectate cu factorul timp, o corecție pe care nu o putem face decât prin utilizarea hărții stelare, putem să aruncăm acum o privire asupra câmpului stelar al Galaxiei reale.

– Dar tu ai presupus că Lumea Interzisă a deviat cu o viteză medie, spuse Bliss. Dacă viteza *nu* a fost medie?

– Adevărat, însă o corecție folosind viteza medie ne duce mai aproape de poziția reală decât dacă nu facem nici o corecție.

– Asta speri tu! făcu neîncrezătoare Bliss.

– Da, exact asta fac, spuse Trevize. Sper... Și acum, hai să privim Galaxia adevărată.

Cei doi spectatori priveau cu atenție, în timp ce Trevize (poate pentru a-și diminua propria neliniște interioară și a întârzia momentul crucial) vorbea încet, de parcă ar fi ținut o prelegere:

– Galaxia reală este mai dificil de observat. Harta din computer este o construcție artificială, capabilă să elimine elementele nesemnificative. Dacă o nebuloasă întunecă imaginea, o pot scoate. Dacă unghiul de vedere este nepotrivit pentru ceea ce am eu în minte, pot schimba unghiul. Și așa mai departe. Însă Galaxia reală trebuie să o iau așa cum este, iar dacă doresc o modificare a imaginii trebuie să mă deplasez fizic prin spațiu, ceea ce îmi va lua mult mai mult timp decât modificarea unei hărți.

În timp ce vorbea, ecranul afișă un nor de stele atât de compact, încât părea o grămadă neregulată de pudră.

– Iată Calea Lactee văzută dintr-un unghi cu deschidere mare, continuă Trevize. Bineînțeles, eu doresc un prim-plan. Dacă măresc prim-planul, fundalul va pierde din luminozitate.

Punctul dat de coordonate este suficient de aproape de Comporellon, așa că pot face o mărire, obținând aproximativ aceeași situație pe care mi-a oferit-o harta. Stați puțin să introduc intrucțiunile necesare... *Acum!*

Câmpul de stele se mări dintr-o dată, mii de stele dispărură în fugă pe la toate marginile ecranului, dând privitorilor o senzație atât de reală că se mișcau înspre ecran, încât se traseră cu toții înapoi, ca o reacție la acest fals salt puternic spre înainte.

Vechea imagine reveni, nu la fel de întunecată ca pe hartă, dar cu cele șase stele dispuse în aceeași poziție. Și, aproape de centru, se afla o altă stea, strălucind mult mai puternic decât celelalte.

– Uite-o, șopti înfiorat Pelorat.

– Este posibil. Am să pun computerul să-i analizeze spectrul.

Urmă o pauză destul de lungă.

– Clasa spectrală G-4, spuse în cele din urmă Trevize, ceea ce înseamnă că este o idee mai slabă și mai mică decât soarele Terminus-ului, dar mult mai strălucitoare decât soarele Comporellon-ului. Și nici o stea de clasă G nu ar trebui în mod normal să fie omisă din harta Galactică a computerului. Iată un indiciu destul de puternic că ar putea fi soarele în jurul căruia se rotește Lumea Interzisă.

– Totuși, există vreo șansă ca în jurul acestei stele să nu se rotească nici o planetă locuibilă? întrebă Bliss.

– Presupun că da. În acest caz, vom încerca să găsim celelalte două Lumi Interzise.

– Și dacă și celelalte două sunt alarme false? insistă Bliss.

– Atunci vom încerca altceva.

Ca de exemplu?

– Tare aș vrea să știu și eu! făcu Trevize pe un ton mohorât.

PARTEA A TREIA

AURORA

CAPITOLUL 8

Lumea interzisă

31

– GOLAN, spuse Pelorat. Te deranjează dacă privesc?
– Nu.
– Şi dacă pun întrebări?
– Dă-i drumul.
– Ce faci?
Trevize îşi luă ochii de pe ecran:
– Măsor distanţa până la fiecare stea care pe ecran pare apropiată de Lumea Interzisă. Trebuie să cunosc intensitatea câmpurilor lor gravitaţionale, deci am nevoie de mase şi distanţe. Fără aceste informaţii, nu putem fi siguri că vom efectua un Salt precis.
– Şi acum faci?
– Păi, fiecare stea de pe ecran are coordonatele stocate în memoria computerului, iar acestea pot fi convertite în sistem Comporellian. După care, cunoscând poziţia lui *Far Star* faţă de soarele Comporellon-ului, obţin distanţa până la fiecare dintre ele. Acele pitice roşii par – pe ecran – foarte apropiate de Lumea Interzisă, dar unele pot fi mult mai apropiate, iar altele, mult mai îndepărtate. Înţelegi, avem nevoie de poziţia lor tridimensională.
– Şi ai deja coordonatele Lumii Interzise...
– Da, dar nu este suficient. Am nevoie de distanţele până la *celelalte* stele, cu eroare de maximum unu la sută. Intensitatea câmpului lor gravitaţional în vecinătatea Lumii Interzise este

atât de slabă, încât o mică eroare nu duce la o diferență sesizabilă. Soarele în jurul căruia orbitează – oare? – Lumea Interzisă prezintă în vecinătatea lui o atracție gravitațională enormă, și trebuie să-i aflu distanța cu precizie de o mie de ori mai mare în comparație cu celelalte astre apropiate. Nu-mi sunt suficiente doar coordonatele.

– Și atunci?

– Măsor distanța aparentă dintre Lumea Interzisă – sau, mai degrabă, soarele ei – și trei stele apropiate de pe ecran. Acestea trebuie să aibă o strălucire atât de slabă încât să fie nevoie de o focalizare puternică pentru a le distinge. În mod normal, aceste trei stele vor fi în realitate *foarte* departe de ea. După care păstrăm în centrul ecranului una dintre aceste stele și facem un Salt de o zecime de parsec într-o direcție perpendiculară pe linia de vedere spre Lumea Interzisă. Putem face asta în deplină siguranță, fără a ști neapărat distanțele față de stelele îndepărtate. După Salt, menținem în centrul ecranului steaua de referință. Celelalte două stele slabe, dacă toate trei sunt cu adevărat foarte îndepărtate, nu-și vor schimba semnificativ amplasarea pe ecran. Însă Lumea Interzisă este suficient de apropiată pentru ca paralaxa să-i afecteze poziția. Pe baza acestei modificări, determinăm distanța până la ea. Dacă vreau să mă asigur de două ori, aleg alte trei stele și încerc încă o dată.

– Cât de mult timp ne va lua această procedură? întrebă Pelorat.

– Nu foarte mult. Treaba cea mai grea o va face computerul. Eu doar îi spun ce anume vreau de la el. Însă după aceea, analiza rezultatelor îmi va lua mult timp, trebuie să mă asigur că sunt corecte și că instrucțiunile mele nu au vreo greșeală pe undeva. Dacă aș fi mai puțin pretențios, și aș avea încredere deplină în computer, totul ar fi gata în câteva minute.

– Este de-a dreptul uimitor, spuse Pelorat. Gândește-te câte face computerul pentru noi!

– Tot timpul mă gândesc.

– Cum te-ai descurca fără el?

– Cum m-aș descurca fără o navă gravitică? Ce m-aș face fără pregătirea de astronaut? Ce m-aș face fără cei douăzeci de mii de ani de tehnologie hiperspațială pe care îi avem în spate? Cert este că eu sunt... aici... acum. Ce-ar fi să-ți închipui că ne-am afla cu încă douăzeci de mii de ani în viitor? Pentru ce

minunății tehnologice ar trebui să fim recunoscători? Sau poate că peste douăzeci de mii de ani, omenirea nu va mai exista?

– Puțin probabil, spuse Pelorat. Chiar dacă nu vom face parte din *Galaxia,* vom avea totuși psihoistoria, care să ne dirijeze.

Trevize se întoarse în scaun, întrerupând contactul cu computerul.

– Hai să-l lăsăm să calculeze distanțele, spuse el. S-o facă de mai multe ori. Nu avem motiv să ne grăbim.

Îi aruncă lui Janov o privire intrigată, și continuă:

– Psihoistoria. Știi, Janov, subiectul ăsta a fost de două ori adus în discuție pe Comporellon, și de fiecare dată a fost descris ca o superstiție. Prima dată de mine, apoi de către Deniador. Cum altfel poți descrie psihoistoria decât ca pe o superstiție a Fundației? Nu este o credință fără certitudini? Tu ce crezi, Janov? Ține mai mult de domeniul tău decât de al meu.

– De ce spui că nu există nici o certitudine, Golan? Simulacrul lui Hari Seldon a apărut de mai multe ori în Cripta Timpului și a comentat evenimentele, exact așa cum urmau să se întâmple. La vremea lui nu putea ști care vor fi acele evenimente, dacă nu ar fi fost în stare să le prevadă.

– Da, sună convingător, dădu din cap Trevize. S-a înșelat în privința Catârului, dar chiar și așa pare convingător. Însă este înconjurat de o aură misterioasă, care pe mine mă irită. Orice magician poate face șmecherii.

– Nu există magician care să poată prezice ce se va întâmpla peste câteva secole, în viitor.

– Nu există magician care să poată face ceea ce îți dă ție *impresia* că face.

– Haide, Golan. Nu-mi trece prin minte nici o șmecherie cu care să prezic ce se va întâmpla peste cinci secole.

– La fel cum nu-ți imaginezi vreo șmecherie care să permită unui magician citirea conținutului unui mesaj ascuns într-un recipient de pe un satelit orbital fără om la bord. Și cu toate acestea, am văzut pe unul făcând-o. Te-ai gândit vreodată că simulacrul lui Hari Seldon, împreună cu Cripta Timpului, pot fi trucate de către guvern?

Pelorat păru revoltat de idee:

– Nu ar face așa ceva!

Trevize scoase un sunet disprețuitor.

– S-ar da de gol, dacă ar încerca, mai spuse Pelorat.

– Nu sunt foarte sigur. Cert este că noi nu știm deloc cum funcționează psihoistoria.

– Nici eu nu știu cum funcționează un computer, dar știu că funcționează.

– Din cauză că *alții* știu cum funcționează. Cum ar fi ca *nimeni* să nu știe cum funcționează? Atunci, dacă dintr-un motiv oarecare s-ar opri, ne-am uita nejutorați la el. Dacă psihoistoria ar înceta brusc să funcționeze...

– Cei din A Doua Fundație cunosc mecanismele psihoistoriei.

– De unde știi, Janov?

– Așa se spune.

– *Orice* se poate spune... Aha, iată distanța până la soarele Lumii Interzise, și sper că este foarte precisă. Stai să mă uit pe cifre.

Le cercetă multă vreme, mișcându-și buzele din când în când, ca și cum ar fi făcut unele calcule simple în minte. În cele din urmă spuse, fără a-și ridica ochii de pe ele:

– Ce face Bliss?

– Doarme, bătrâne, răspunse Pelorat.

Apoi, ca scuză:

– *Are nevoie* de somn, Golan. Consumă foarte multă energie pentru a menține contactul cu Gaia prin hiperspațiu.

– Îmi imaginez, spuse Trevize.

După care se întoarse spre computer. Puse mâinile pe pupitru, și murmură:

– Îl voi pune să facă mai multe Salturi, și să verifice calculele de fiecare dată.

Apoi reveni la vechea discuție:

– Vorbesc serios, Janov. Ce *știi* tu despre psihoistorie?

Pelorat spuse, luat prin surprindere:

– Nimic. Este o diferență enormă între un istoric – ceea ce, într-un fel, sunt – și un psihoistoric... Desigur, cunosc cele două condiții fundamentale ale psihoistoriei, dar toată lumea le cunoaște.

– Chiar și eu. Prima cerință este ca numărul oamenilor implicați să fie suficient de mare pentru a valida un tratament statistic. Dar ce înseamnă „suficient de mare"?

– Ultima estimare a populației Galaxiei este de aproximativ zece cvadrilioane, ceea ce probabil reprezintă o *sub*estimare. Numărul este suficient de mare.

– De unde știi?

– Pentru că psihoistoria *funcționează*, Golan. Indiferent cum sucești tu logica, psihoistoria funcționează.

– Iar a doua cerință, spuse Trevize, este ca oamenii să nu știe de psihoistorie, pentru ca această cunoaștere să nu le altereze reacțiile... Dar oamenii *sunt* la curent cu existența psihoistoriei.

– Sunt la curent doar cu *existența* sa, bătrâne. Nu asta contează. A doua cerință este ca oamenii să nu cunoască *predicțiile* psihoistoriei. Și nu le cunosc, cu excepția celor din A Doua Fundație, însă ei reprezintă un caz special.

– Și psihoistoria a fost creată doar pe baza acestor două ipoteze! Greu de crezut.

– Nu doar pe baza acestor două ipoteze, spuse Pelorat. Sunt implicate matematica, și metode statistice complicate. Se spune – dacă te interesează poveștile – că Hari Seldon a conceput psihoistoria pornind de la teoria cinetică a gazelor. Fiecare atom sau moleculă dintr-un gaz se mișcă aleator, și nu putem cunoaște poziția sau viteza nici unei particule. Totuși, folosind statistica, putem determina cu mare precizie regulile care guvernează comportamentul lor ca ansamblu. În același mod, Seldon a intenționat să deducă comportamentul societăților umane în ansamblu, chiar dacă rezultatele nu se pot aplica indivizilor.

– Poate, dar oamenii nu sunt atomi.

– Este adevărat, spuse Pelorat. Omul are conștiință, iar comportamentul pare determinat de liberul arbitru. Cum a rezolvat asta Seldon, nu am nici o idee, și sunt sigur că nu aș înțelege chiar dacă cineva ar încerca să îmi explice. Totuși, a reușit.

– Deci totul depinde de o populație numeroasă și care să nu cunoască predicțiile, spuse Trevize. Nu ți se pare un edificiu matematic uriaș, construit pe nisipuri mișcătoare? Dacă aceste cerințe nu sunt satisfăcute, totul se prăbușește.

– Dar din moment ce Planul nu a eșuat...

– Sau, chiar dacă cerințele nu sunt false sau inadecvate, ci pur și simplu nesatisfăcute pe deplin, psihoistoria ar putea funcționa corect câteva secole după care, ajungând la o anumită

criză, s-ar putea prăbuși... așa cum a făcut pentru scurtă vreme când a apărut Catârul... Dacă există și o a treia cerință?

– Care a treia cerință? întrebă Pelorat încruntându-se ușor.

– Nu știu, spuse Trevize. O demonstrație poate fi foarte logică și elegantă, și totuși să cuprindă unele ipoteze neformulate. Poate a treia condiție este atât de evidentă încât nimeni nu se gândește să o exprime.

– O ipoteză atât de evidentă este de obicei suficient de adevărată, altfel nu ar fi unanim acceptată.

Trevize pufni:

– Dacă ai cunoaște istoria științei la fel de bine cum cunoști istoria omenirii, Janov, ți-ai da seama cât de mult te înșeli... Dar observ că am ajuns în apropierea soarelui Lumii Interzise.

Într-adevăr, în centrul ecranului se afla o stea strălucitoare – atât de strălucitoare încât ecranul fu obligat să filtreze automat lumina; celelate stele dispărură.

32

Cabina destinată spălării și igienei personale era strâmtă, iar consumul apei menținut întotdeauna la un minimum rezonabil, pentru a evita suprasolicitarea sistemelor de reciclare. Atât Pelorat cât și Bliss fuseseră preveniți cu fermitate în acest sens.

Dar chiar și așa, Bliss păstra întotdeauna un aer proaspăt; părul său lung și negru strălucea mereu, unghiile erau îngrijite cu cea mai mare atenție.

Intră în cabina de pilotaj și spuse:

– Aha! Iată-vă!

Trevize ridică privirea și spuse:

– Ce te miră? Nu putem părăsi nava, și ne poți găsi oriunde ne-am afla, în mai puțin de jumătate de minut... asta în caz că nu te folosești de tentaculele mentale.

– N-am vrut decât să vă salut, după cum cred că știi foarte bine, spuse Bliss. Unde ne aflăm?... Să nu-mi spui: „În cabina de pilotaj".

– Bliss dragă, spuse Pelorat întinzând un braț spre ea, suntem la periferia sistemului planetar al uneia dintre cele trei Lumi Interzise.

Ea se apropie de el, îi puse ușor mâna pe umăr, în timp ce brațul lui o cuprinse după talie.

– Nu poate fi foarte Interzisă, remarcă ea. Nimic nu ne-a oprit.

– Este Interzisă numai în sensul că celelalte lumi din al doilea val de Colóni, inclusiv Comporellon-ul, au pus intenționat în carantină lumile primului val – Spațienii. Dacă noi nu ne simțim obligați să respectăm acest acord, ce ne-ar putea opri?

– Spațienii, dacă a mai rămas vreunul, puteau foarte bine să pună și ei în carantină lumile celui de-al doilea val. Faptul că pe noi nu ne deranjează să ne băgăm nasul în treburile lor, nu înseamnă neapărat că și ei sunt de acord cu asta.

– Adevărat, spuse Trevize, *dacă* există. Însă până acum nu știm nimic sigur. Deocamdată nu vedem decât obișnuitele gigante gazoase. Două, și nu deosebit de mari.

Pelorat se grăbi să intervină:

– Dar asta nu înseamnă că lumea Spațială nu există. Orice lume locuibilă se află aproape de soare și este destul de mică, deci foarte greu de detectat de la această distanță, datorită strălucirii soarelui. Va trebui să înaintăm în micro-Salturi pentru a o descoperi.

Părea foarte mândru de el; vorbise ca un călător spațial experimentat.

– În cazul ăsta, spuse Bliss, de ce nu înaintăm?

– Nu încă, spuse Trevize. Am pus computerul să caute cât poate el de departe vreun semn al unei construcții artificiale. O să înaintăm în etape mai mici – chiar și o duzină, dacă este necesar – și vom face verificări în fiecare etapă. Nu vreau să cad încă o dată în capcană, așa cum s-a întâmplat când ne-am apropiat pentru prima oară de Gaia. Îți aduci aminte, Janov?

– În capcane ca aceea aș intra oricând. Gaia mi-a adus-o pe Bliss.

Pelorat o privi cu tandrețe.

Trevize spuse:

– Sperи să găsești de fiecare dată câte o nouă Bliss?

Pelorat păru ofensat iar Bliss spuse, cu o urmă de iritare:

– Bătrâne – sau cum altfel îți mai spune Pel – poți avansa repede. Cât timp sunt eu cu tine, nu vei intra în nici o capcană.

– Puterea Gaiei?

– Pentru a detecta prezența altor minți? Desigur.

– Ai chiar atât de mare încredere în puterea ta, Bliss? Îmi imaginez că a trebuit să dormi destul de mult ca să recuperezi forțele cheltuite pentru a menține contactul cu Gaia. Cât de mult mă pot baza pe capacitățile tale, probabil destul de limitate la această distanță față de Gaia?

Bliss roși:

– Puterea legăturii este foarte mare.

– N-am vrut să te ofensez, spuse Trevize. N-am făcut decât să pun o întrebare... Nu ți se pare că ăsta este un dezavantaj al Gaiei? Eu nu sunt Gaia? Sunt un individ complet și independent. Ceea ce înseamnă că mă pot îndepărta de lumea mea și de semenii mei oricât de mult doresc, rămânând în continuare același Golan Trevize. Puterile mele, slabe cum sunt, mi le păstrez oriunde m-aș duce. Dacă aș fi singur în spațiu, la mulți parsecі depărtare de orice ființă omenească, și incapabil, dintr-un motiv sau altul, să comunic cu cineva, sau măcar să disting pe cer strălucirea unei stele, aș fi și aș rămâne Golan Trevize. Poate că nu aș putea supraviețui, poate că aș muri. Dar aș muri Golan Trevize.

– Singur în spațiu și departe de ceilalți nu vei putea cere ajutor de la semenii tăi, nu vei putea beneficia de capacitățile și cunoștințele lor. Singur, ca individ izolat, vei fi jalnic diminuat în comparație cu ceea ce ai fi dacă ai face parte dintr-o societate integrată. Știi foarte bine asta, spuse Bliss.

– Totuși, diminuarea nu va fi la fel de accentuată ca în cazul tău. Între tine și Gaia există o legătură mult mai puternică decât cea dintre mine și societatea mea. Această legătură se extinde prin hiperspațiu și are nevoie de energie pentru a fi menținută, iar efortul mental te epuizează. Ești o entitate diminuată mult mai mult decât mine.

Figura tânără a lui Bliss căpătă trăsături aspre. Parcă nu mai avea vârstă, părea mai mult Gaia decât Bliss, ca pentru a spulbera argumentele lui Trevize.

– Chiar dacă tot ceea ce spui tu este adevărat, Golan Trevize, spuse ea, pentru a avea ceva mai bun, trebuie să plătești un preț. Nu este mai bine să fii o creatură cu sânge cald, ca tine, decât una cu sânge rece, cum ar fi un pește, sau altceva?

– Broaștele țestoase au sângele rece, spuse Trevize. Pe Terminus nu există, însă pot fi găsite pe alte lumi. Sunt creaturi cu carapace, foarte lente, însă au o longevitate mare.

– Bine, deci, nu este mai bine să fii om decât broască țestoasă? Să te miști repede indiferent de temperatură, în loc să te miști încet? Nu este mai bine să poți efectua activități energice, să-ți contracți rapid mușchii, să ai fibre nervoase rapide, gânduri intense și susținute... în loc să te târăști încet, să ai senzații gradate, și să nu conștientizezi decât vag ceea ce se întâmplă în jurul tău? Nu e mai bine?

– Ba te cred că este mai bine, fu de acord Trevize. Și ce-i cu asta?

– Păi, nu știi că trebuie să plătești pentru a avea sângele cald? Pentru a-ți menține temperatura deasupra temperaturii mediului înconjurător, trebuie să cheltuiești mult mai multă energie decât o broască țestoasă. Mănânci des pentru a introduce energie în organism, înlocuind-o pe cea care se consumă. Ai muri de foame mult mai repede decât o broască țestoasă. Ai prefera să fii o broască țestoasă, trăind mai încet și mai mult? Sau ai prefera să plătești prețul și să fii un organism rapid, activ, și inteligent?

– Crezi că analogia este valabilă, Bliss?

– Nu, Trevize, deoarece situația cu Gaia este mult mai favorabilă. Atunci când suntem cu toții împreună, nu cheltuim cantități deosebite de energie. Consumul crește numai când o parte din Gaia se află la distanțe hiperspațiale de restul Gaiei... Și ține cont că tu ai votat nu doar pentru o Gaia mai mare, nu doar pentru o singură planetă mai mare. Ai votat în favoarea *Galaxiei,* un enorm complex de planete. Oriunde te vei afla în Galaxie, vei face parte din *Galaxia* și vei fi înconjurat îndeaproape de entități din diverse categorii, de la atomii de gaz interstelar până la gaura neagră centrală. În consecință, va fi necesară o cantitate redusă de energie pentru a menține întregul. Nici o parte nu se va afla la distanță mare de celelalte părți. Iată ce ai ales, Trevize. Cum te poți îndoi că alegerea ta a fost justă?

Trevize coborî capul, cugetând. În cele din urmă, ridică privirea și spuse:

– Poate că am ales bine, dar trebuie să mă *conving.* Decizia pe care am luat-o este cea mai importantă din istoria omenirii, și nu este suficient ca ea să fie bună. Trebuie să *fiu sigur* că este bună.

– Și ce alte argumente îți mai trebuie, în afară de cele pe care ți le-am oferit?

– Nu știu, dar voi afla după ce voi descoperi Pământul.

Vorbise cu o convingere neprefăcută.

– Golan, spuse Pelorat, steaua are câteva planete mai mici.

Într-adevăr. Computerul, ocupat cu treburile lui și deloc atent la discuțiile care se purtau lângă el, se apropiase de stea, ajungând la distanța pe care i-o indicase Trevize.

Erau în continuare mult în afara planului planetar; computerul împărți imaginea de pe ecran pentru a prezenta în fiecare fereastră câte una dintre cele trei mici planete interioare.

Ultima dintre ele, cea mai apropiată de soare, avea o temperatură superficială compatibilă cu apa în fază lichidă; în atmosferă era prezent oxigenul. Trevize aștepta până i se calculă orbita, și prima estimare grosieră păru rezonabilă. Lăsă calculul să se deruleze, deoarece cu cât se observa mai mult mișcarea planetară, cu atât era mai precisă determinarea elementelor orbitale.

– Avem în față o planetă locuibilă, spuse el calm. Foarte probabil, locuibilă.

– Aha!

Pelorat avea aerul cel mai încântat pe care îl văzuse vreodată Trevize.

– Mă tem totuși că nu are un satelit gigantic, continuă Trevize. În consecință, nu este Pământul. Cel puțin, dacă ne luăm după legende.

– Nu-ți face griji, Golan, spuse Pelorat. După ce am văzut că nici una dintre gigantele gazoase nu are vreun sistem neobișnuit de inele, am bănuit că nu vom găsi Pământul.

– Foarte bine atunci, spuse Trevize. Următorul pas va fi să aflăm natura vieții de pe planetă. Din faptul că are o atmosferă cu oxigen, putem fi absolut siguri că există viață vegetală, dar...

– Există și viață animală, interveni brusc Bliss. Din abundență.

– Ce? făcu Trevize întorcându-se spre ea.

– O simt. Foarte slab de la această distanță, dar planeta este fără îndoială nu numai locuibilă, ci și locuită.

33

Far Star se deplasa pe o orbită polară în jurul Lumii Interzise, la o distanță suficient de mare pentru a păstra perioada orbitală la puțin peste șase zile. Trevize nu părea deloc grăbit să se apropie.

– Planeta este locuită, explică el. Dacă ținem cont că, așa cum a spus Deniador, locuitorii de acum douăzeci de mii de ani erau avansați din punct de vedere tehnologic – făcând parte din primul val de Colóni, așa-zișii Spațieni – s-ar putea ca și urmașii lor să dețină o tehnologie avansată. De asemenea, s-ar putea să nu ne iubească din cale afară pe noi, cei din al doilea val, care i-am învins. Aș vrea să aflu câte ceva despre ei, înainte de aterizare.

– Poate că nu ne-au detectat prezența, spuse Pelorat.

– *Noi* i-am detecta, dacă am fi în locul lor. În consecință, dacă există locuitori, trebuie să presupunem că este posibil să încerce stabilirea unui contact cu noi. Poate chiar să ne captureze.

– Dar dacă vin după noi și sunt avansați tehnologic, poate vom fi incapabili să...

– Nu cred, spuse Trevize. Progresul tehnologic nu se face neapărat într-un singur sens. Ar fi posibil ca în câteva domenii să fie mult înaintea noastră, dar este cert că nu se ocupă de călătoriile interstelare. *Noi* am colonizat Galaxia, nu ei, și nu cunosc să existe în întreaga istorie a Imperiului vreun eveniment care să ne atragă atenția asupra lor, deci care să arate că și-au părăsit lumile. Dacă nu au călătorit prin spațiu, cum să-ți imaginezi că au făcut progrese importante în astronautică? Și dacă n-au făcut progrese în astronautică, este imposibil să fi pus la punct ceva care să semene cu o navă gravitică. Om fi noi aproape neînarmați, dar dacă se pun pe urma noastră cu vreo hodoroagă de navă de război, nu au cum să ne prindă... Nu, nu vom fi neajutorați.

– Poate că au făcut progrese în plan mental. Catârul, de exemplu, poate că a fost un Spațian...

Trevize ridică din umeri, vizibil iritat:

– Multe s-au zis despre Catâr. Gaianii l-au descris ca pe un Gaian aberant. De asemenea, a fost considerat un mutant născut întâmplător.

– Ca să fiu sincer, spuse Pelorat, s-au mai avansat unele speculații – nu prea luate în serios, bineînțeles – cum că era o creatură artificială. Cu alte cuvinte, un robot. Deși nu acesta a fost cuvântul folosit.

– Dacă *există* ceva care să pară periculos din punct de vedere mental, va trebui să ne bazăm pe protecția lui Bliss. Poate să... apropó, ce face acum, doarme?

– A dormit, spuse Pelorat, însă când am venit eu încoace, tocmai începuse să dea semne că se trezește.

– Așa deci. Ei bine, dacă se întâmplă ceva, va trebui să se dea rapid jos din pat. Sper că vei avea tu grijă de asta, Janov.

– Da, Golan, spuse calm Pelorat.

Trevize își îndreptă atenția spre computer:

– Pe mine mă intrigă stațiile de intrare. De obicei, ele arată clar că o planetă este locuită de oameni cu tehnologie avansată. Dar astea...

– E ceva în neregulă cu ele?

– Mai multe lucruri. În primul rând, sunt foarte primitive. Vechi de mii de ani. În al doilea rând, nu emit decât radiație termică.

– Ce este radiația termică?

– Orice obiect mai cald decât mediul înconjurător emite radiație termică. Este o caracteristică a tuturor corpurilor și constă dintr-o radiație cu bandă largă, iar amprenta seamănă în mare cu forma respectivului obiect, depinzând de temperatura lui. Aceste stații de intrare nu emit alt tip de radiații. Dacă la bordul lor ar exista echipamente în stare de funcționare, ar trebui să se producă o scurgere de radiație ne-termică, ne-aleatoare. Din moment ce nu sunt prezente decât radiațiile termice, putem presupune fie că stațiile sunt părăsite, probabil de mii de ani de zile, fie că, dacă sunt ocupate de oameni, aceștia au o tehnologie atât de avansată încât nu se produce nici o scurgere de radiații.

– Poate că planeta are o civilizație evoluată, spuse Pelorat, dar stațiile de intrare sunt părăsite deoarece au fost izolați atât de strict și de atât de multă vreme, încât nu-și mai fac probleme că cineva se poate apropia de ei.

– Cine știe?... Poate că este vreun fel de capcană.

Își făcu apariția Bliss, iar Trevize, observând-o cu coada ochiului, spuse tâfnos:

– Da, iată-ne.

– Am remarcat, spuse Bliss, pe aceeași orbită. Măcar de atâta lucru îmi pot da seama.

Pelorat se grăbi să-i explice:

– Golan este prudent, dragă. Stațiile de intrare par pustii, și nu suntem siguri ce vrea să însemne asta.

– Nu e cazul să vă faceți probleme, spuse indiferentă Bliss. Pe planeta în jurul căreia orbităm nu sunt detectabile semne de viață inteligentă.

Trevize îi aruncă o privire stupefiată:

– Ce tot vorbești acolo? Doar ai spus...

– Am spus că pe planetă există viață animală, și este adevărat. Dar unde ai învățat tu că viața animală implică obligatoriu viața umană?

– De ce n-ai spus asta de la-început?

– Pentru că de la distanța aceea nu puteam face distincție. De-abia am putut detecta urma unor activități neurale animale, dar la acea intensitate nu puteam să fac deosebirea dintre oameni și fluturi.

– Și acum?

– Acum suntem mult mai aproape. Probabil îți închipui că am dormit, dar nu este așa... de-abia am ațipit puțin. Ca să folosesc un cuvânt nepotrivit, am „ascultat" cu cea mai mare atenție orice semn care să dea în vileag prezența inteligenței.

– Și? Nu există?

Bliss deveni deodată prudentă:

– Aș spune că dacă de la această distanță nu detectez nimic, pe planetă nu pot exista mai mult decât câteva mii de oameni... *dacă* există. Să ne apropiem; mi-aș putea da seama cu mai multă precizie.

– Păi, asta schimbă situația, spuse Trevize cu o oarecare confuzie.

– Te cred, spuse Bliss care arăta foarte somnoroasă și prin urmare iritabilă. Lasă la o parte toate treburile astea cu analiza radiațiilor, și ipotezele, și deducțiile, și cine știe ce altceva mai faci. Simțurile mele Gaiane sunt mult mai eficiente și mai sigure. Probabil înțelegi acum la ce mă refer când spun că este mai bine să fii Gaian decât Izolat.

Trevize ezită înainte de a răspunde, făcând eforturi evidente pentru a-şi păstra cumpătul. Când vorbi, tonul său era politicos, aproape oficial:

– Îţi sunt recunoscător pentru informaţie. Totuşi, trebuie să înţelegi că – pentru a folosi o analogie – gândul la avantajul îmbunătăţirii simţului mirosului nu este un motiv suficient de puternic pentru a-mi abandona condiţia de om, devenind un câine de vânătoare.

34

Intraseră sub stratul de nori, plutind în derivă prin atmosferă. Acum puteau observa Lumea Interzisă; avea un aspect ciudat, ca o haină mâncată de molii. Regiuni polare acoperite de gheaţă, însă ocupând o suprafaţă restrânsă. Regiuni muntoase aride, cu câte un ghețar. Câteva mici zone deşertice, rare şi la distanţe mari una de alta.

Abstracţie făcând de acestea, planeta era superbă, ca potenţial: zone continentale foarte vaste, dar sinuoase, cu ţărmuri lungi, şi litoraluri întinse; păduri tropicale şi temperate pe o suprafaţă foarte mare, mărginite de şesuri... şi totuşi, peste tot aveai impresia de haină mâncată de molii.

Din loc în loc, pădurile erau presărate cu zone semi-deşertice, şi unele porţiuni din câmpii păreau uscate sau lipsite de vegetaţie.

– Să fie oare o boală a plantelor? se întrebă Pelorat.

– Nu, spuse încet Bliss. Ceva mult mai rău, şi permanent.

– Am văzut multe lumi, spuse Trevize, dar nici una care să semene cu asta.

– Eu am văzut foarte puţine lumi, spuse Bliss, dar cam aşa te-ai putea aştepta să arate o lume de pe care au dispărut oamenii.

– De ce? întrebă Trevize.

– Nici o lume locuită nu are un veritabil echilibru ecologic. Doar Pământul trebuie să fi avut unul la început, întrucât dacă pe el a apărut şi evoluat omenirea, trebuie să fi existat o foarte mare perioadă când omenirea *încă* nu exista, deci nu avea cine să modifice mediul înconjurător. În acest caz, trebuie să fi existat un echilibru natural – care se modifica continuu,

bineînțeles. Pe toate *celelalte* lumi locuite, oamenii și-au creeat cu grijă mediul înconjurător, au aclimatizat viața vegetală și animală, însă sistemul ecologic introdus de ei este dezechilibrat. Nu cuprinde decât un număr limitat de specii, acelea pe care oamenii le-au dorit, sau au fost obligați să le aclimatizeze.

– Știi, asta îmi aduce aminte..., făcu Pelorat. Scuză-mă, Bliss, că te-am întrerupt, dar se potrivește atât de bine încât nu rezist să nu-ți spun, de teamă să nu uit. Am dat odată peste un vechi mit al creației; un mit în care pe o planetă s-a format viața, iar aceasta era alcătuită numai dintr-o varietate restrânsă de specii, doar acelea utile sau plăcute omenirii. Primii oameni au făcut atunci o prostie – nu contează ce anume, pentru că miturile astea vechi sunt de obicei simbolice și te zăpăcesc dacă le iei literal – și solul planetei a fost blestemat și invadat de nenorociri. „Iară el nu-ți va oferi de azi înainte decât mărăcini și scaieți", așa era citat blestemul; sună mult mai bine în Galactica arhaică. Problema este, totuși, a existat într-adevăr un blestem? Lucruri pe care oamenii nu le ageează și nu le doresc, cum ar fi mărăcinii și scaieții, ar putea fi necesare totuși pentru a echilibra balanța ecologică.

Bliss zâmbi:

– Este de-a dreptul uimitor, Pel, cum mereu îți aduci aminte de o legendă revelatoare. Oamenii, atunci când își construiesc mediul înconjurător, lasă deoparte mărăcinii și scaieții, sau ce or mai fi, după care fac eforturi să îl mențină în echilibru. Căci acesta nu este un organism autonom, ca Gaia. Este mai degrabă o colecție eterogenă de Izolați, iar colecția nu este suficient de diversificată pentru a permite restabilirea automată a echilibrului ecologic. Dacă oamenii dispar, dacă nu mai există mâna călăuzitoare a omului, formele de viață ale planetei își încep inevitabil decăderea. Planeta se de-terraformează singură.

– Dacă acesta este fenomenul care are loc acum, atunci cred că durează de foarte mult timp, spuse sceptic Trevize. Lumea asta poate că nu mai adăpostește oameni, și totuși se pare că, în general, echilibrul ecologic se menține.

– Desigur, spuse Bliss, asta depinde de cât de bine a fost stabilit echilibrul ecologic la început. Dacă echilibrul inițial a fost foarte bun, s-ar putea menține multă vreme și fără prezența oamenilor. La urma urmelor, douăzeci de mii de ani, deși pentru

oameni este o perioadă extrem de lungă, la scară planetară ar putea reprezenta doar o noapte.

Pelorat spuse, privind cu atenție panorama:

– Dacă planeta este în proces de degenerare, putem fi siguri că oamenii au dispărut.

– Încă nu detectez activitate mentală umană, spuse Bliss. Există însă zumzetul și țiuitul caracteristic nivelurilor joase ale conștiinței, suficient de intense pentru a indica prezența păsărilor și mamiferelor. Totuși nu sunt sigură că de-terra-formarea este suficientă pentru a putea spune că oamenii au dispărut. O planetă s-ar putea deteriora chiar și în prezența oamenilor, dacă societatea ar fi ea însăși anormală și nu ar înțelege importanța protejării mediului înconjurător.

– Fără îndoială că o astfel de societate s-ar auto-distruge foarte curând, observă Pelorat. Nu cred că este posibil ca oamenii să nu înțeleagă importanța menținerii factorilor esențiali care le garantează viața.

– Eu nu am aceeași încredere reconfortantă în rațiunea umană, Pel, spuse Bliss. Mi se pare foarte posibil ca într-o societate planetară constituită numai din Izolați, interesele locale și chiar individuale să treacă ușor înaintea celor planetare.

– La fel ca și Pelorat, spuse Trevize, nici eu nu cred că așa ceva ar fi posibil. De fapt, din moment ce lumi populate cu oameni există cu milioanele, și nici una dintre ele nu s-a deteriorat până la pragul de-terraformării, teama de Izolare cred că este exagerată, Bliss.

Nava părăsea acum emisfera luminată de soare, pătrunzând în cea întunecată. Efectul era acela al unui asfințit rapid; fură înconjurați de un întuneric complet, cu excepția unor licăriri ale stelelor printre nori.

Nava își menținea altitudinea, controlând presiunea atmosferică și intensitatea câmpului gravitațional. Se aflau la o înălțime prea mare pentru a se ciocni de crestele vreunui masiv muntos. Totuși, pentru orice eventualitate, computerul pipăia drumul cu degetele sale formate din microunde.

Trevize privi întunericul catifelat și spuse, gânditor:

– Într-un fel, cel mai convingător indiciu că planeta este părăsită, îl reprezintă absența luminilor pe partea întunecată. Nici o societate tehnologică nu ar putea suporta întunericul... Imediat ce ajungem în partea luminată de soare, coborâm.

– La ce bun? întrebă Pelorat. Nu există nimic, acolo jos.

– Cine a spus că nu există nimic?

– Bliss. Și tu.

– Nu, Janov. Am spus că nu există radiații de origine tehnologică, iar Bliss a spus că nu există semne ale vreunei activități umane, dar asta nu înseamnă că nu există nimic. Chiar dacă pe planetă nu sunt oameni, trebuie să fi rămas urme ale prezenței lor. Eu caut informații, Janov, iar vestigiile unei civilizații mi-ar putea fi utile în acest sens.

– După douăzeci de mii de ani? se miră Pelorat. Ce crezi că poate supraviețui timp de douăzeci de mii de ani? Nu vei găsi nici filme, nici hârtie, nici tipărituri; metalul a ruginit, lemnul a putrezit, plasticul s-a transformat în pulbere, chiar și piatra s-a erodat și fărâmițat.

– Poate că nu e vorba de douăzeci de mii de ani, spuse calm Trevize. Am amintit acest interval deoarece legendele Comporelliene spun că în acea vreme Lumea Interzisă era înfloritoare. Dar, ce-ar fi să ne imaginăm că ultimul om a murit, a dispărut, sau a fugit de aici doar în urmă cu o mie de ani?

Ajunseră la celălalt capăt al emisferei întunecate, apărură zorii și aproape instantaneu fură scăldați de lumina strălucitoare a soarelui.

Far Star plonjă; apoi își încetini coborârea până când detaliile de pe suprafața planetei deveniră foarte clar vizibile. Micuțele insule de culoare care pătau zona continentală erau în marea lor majoritate constituite din vegetație.

– Ideea mea este că ar trebui să studiem în mod special zonele deșertice, spuse Trevize. Cred că locurile cu cea mai mare concentrare de oameni sunt susceptibile să prezinte cel mai puternic dezechilibru ecologic. Acele zone ar putea constitui nucleul din care să pornească această molimă a de-terraformării. Tu ce crezi, Bliss?

– Este posibil. În orice caz, în absența oricărei informații precise, ar fi bine să începem căutarea în locurile cele mai accesibile. Câmpurile și pădurile au înghițit probabil cea mai mare parte a semnelor prezenței umane, așa că dacă am începe de acolo am putea pierde timpul.

– Mă gândesc, spuse Pelorat, că o lume ar putea ajunge în cele din urmă la un echilibru ecologic, doar cu ceea ce are; că

pot lua naștere noi specii; și că zonele distruse ar putea fi recolonizate pe baze noi.

– Posibil, Pel, spuse Bliss. Însă depinde de amploarea inițială a dezechilibrului ecologic. Iar pentru ca o lume să se însănătoșească și să atingă un nou echilibru este nevoie de mult timp; poate de milioane de ani.

Far Star plana ușor deasupra unui câmp lat de cinci sute de kilometri, pătat din loc în loc cu iarbă neagră și rare pâlcuri de copaci.

– Ce zici de asta? făcu deodată Trevize arătând cu degetul. Nava se opri plutind în aer. Se auzea zumzetul slab dar persistent al motoarelor gravitice care trecuseră într-un regim mai înalt, neutralizând aproape în întregime câmpul gravitațional.

Nu erau prea multe de văzut acolo unde arătase Trevize cu degetul. Nimic altceva decât movile neregulate de pământ și câteva tufișuri de iarbă.

– Nu văd nimic deosebit, spuse Pelorat.

– Este un aranjament în linii drepte. Linii paralele, și se pot distinge slab unele linii perpendiculare. Vezi? Vezi? Așa ceva nu se poate forma în mod natural. Este o construcție omenească, marcând fundații și ziduri; cu puțină imaginație ți le poți închipui încă stând drepte, neafectate de trecerea timpului.

– Să zicem, spuse Pelorat. Dar nu este decât o ruină. Dacă ne apucăm de investigații arheologice, va trebui să săpăm mult și bine. Profesioniștilor le trebuie ani întregi pentru a face totul cum se cuvine...

– Da, dar noi nu avem suficient timp pentru a face totul cum se cuvine. Aceasta ar putea fi urma unui oraș antic, și poate că ceva din el a mai rămas încă în picioare. Să urmărim liniile acelea și să vedem unde ne conduc.

La capătul zonei, într-un loc unde copacii erau ceva mai deși, dădură peste niște ziduri care stăteau în picioare... parțial.

– Destul de bine pentru început, spuse Trevize. Aterizăm.

CAPITOLUL 9

Înfruntând haita

35

FAR STAR OPRI la poalele unei coline, într-o regiune în general plată. Trevize o apreciase ca fiind cel mai bun loc de amplasare a navei.

– Temperatura exterioară este de 24 grade Celsius, anunță el. Vântul suflă dinspre vest cu aproximativ unsprezece kilometri pe oră, iar cerul este parțial acoperit. Computerul nu are suficiente informații privind circulația generală a aerului, pentru a putea prognoza vremea. Însă, întrucât umiditatea este în jur de patruzeci la sută, e foarte puțin probabil să plouă. Pe ansamblu, se pare că am ales o latitudine confortabilă – sau un anotimp plăcut al anului – și, după ce am făcut cunoștință cu clima Comporelliană, acest loc mi se pare de-a dreptul încântător.

– Bănuiesc, spuse Pelorat, că pe măsură ce planeta va continua să se de-terraformeze, condițiile meteo vor oscila din ce în ce mai mult între extreme.

– Sunt sigură, aprobă Bliss.

– Fii cât de sigură vrei, spuse Trevize. Până atunci vor mai trece mii de ani. Deocamdată este o planetă plăcută și va continua să fie așa până la sfârșitul vieților noastre, ba chiar mult timp după aceea.

În timp ce vorbea, își strânse o centură lată în jurul taliei. Bliss spuse, surprinsă:

– Ce faci, Trevize?

– Așa mi-am format eu un obicei, încă din marină. Nu cobor niciodată neînarmat pe o planetă necunoscută.

– Vrei să iei arme cu tine?

– Categoric. Aici în dreapta..., și lovi cu palma holsterul în care ținea o armă masivă de calibru mare, ... este blasterul; iar aici, în stânga..., o armă mai micuță, cu țeavă subțire și fără nici o deschizătură, ... am biciul neuronic.

– Două moduri de a ucide, făcu Bliss cu dezgust.

– Unul singur. Numai blasterul omoară. Biciul neuronic nu. Doar stimulează nervii durerii, și doare atât de tare încât îți dorești să mori. Din fericire, nu m-am aflat niciodată la capătul periculos al țevii unui bici neuronic.

– De ce le iei cu tine?

– Ți-am spus. Este o lume ostilă.

– Trevize, este o lume *părăsită.*

– Serios? După câte se pare, societatea tehnologică a dispărut, dar dacă a fost continuată de un primitivism post-tehnologic? Poate că nu au la dispoziție decât bâte sau pietre, dar și acestea pot ucide.

Bliss era exasperată, dar coborî vocea, într-un efort de a fi rezonabilă:

– Nu detectez nici un fel de activitate neuronică, Trevize. Asta înseamnă că nu există primitivi de nici un fel, post-tehnologici sau altceva.

– Atunci nu voi fi pus în situația de a folosi armele, spuse Trevize. Totuși, ce rău vezi în faptul că le port cu mine? Adevărat, atârn puțin mai greu, dar din moment ce atracția gravitațională la suprafață este cam de nouăzeci și unu la sută din cea a Terminus-ului, îmi pot permite acest surplus de masă... Ascultă, nava este neînarmată, dar are la bord o rezervă suficientă de arme de mână. Vă sugerez să luați și voi...

– Nu, spuse imediat Bliss. Nu voi face nici un gest pentru a ucide... sau pentru a provoca durerea.

– Nu se pune problema de a ucide, ci de a evita să fii ucis, dacă înțelegi ce vreau să spun.

– Am mijloacele mele de protecție.

– Janov?

Pelorat șovăi:

– Pe Comporellon nu am avut arme.

– Haide, Janov. Comporellon era o lume cunoscută, o lume asociată Fundației. În plus, am fost luați imediat în primire. Dacă am fi avut arme, ne-ar fi fost confiscate. Vrei un blaster?

Pelorat negă cu un gest al capului:

– N-am fost niciodată în Marină, bătrâne. Nu știu să mă folosesc de chestiile astea și, într-o situație disperată, nici nu m-aș gândi la ele. Pur și simplu aș fugi... și aș fi omorât.

– Nu vei fi omorât, Pel, spuse Bliss. Gaia te are sub protecția mea/noastră/ei, ca de altfel și pe individul ăla care face pe eroul.

– Bine, spuse Trevize. Nu am nimic împotrivă să fiu protejat, dar nu fac deloc pe grozavul. Pur și simplu mă asigur de două ori, iar dacă nu va trebui să fac vreun gest spre aceste arme, voi fi foarte mulțumit, vă asigur. Totuși, *trebuie* să le iau cu mine.

Bătu armele cu ambele palme, într-un gest afectuos, apoi continuă:

– Și acum hai să coborâm pe această lume care s-ar putea să nu mai fi simțit de mii de ani pași de oameni pe solul ei.

36

– Am senzația, spuse Pelorat, că trebuie să fie aproape seară, însă soarele se află destul de sus pe cer. Probabil să este de-abia miezul zilei.

– Da, spuse Trevize privind panorama tăcută, cred că senzația ta vine de la culoarea portocalie a soarelui, și dacă formațiunile noroase ne vor permite, la apus ar trebui să remarcăm un roșu mai profund decât cel cu care suntem obișnuiți. Nu știu dacă va fi minunat sau deprimant... Ca să fiu drept, roșul trebuie să fi fost chiar mai accentuat pe Comporellon, dar acolo ne aflam practic aproape tot timpul în zone acoperite.

Se roti ușor, contemplând împrejurimile, în toate direcțiile. În plus față de stranietatea aproape subliminală a luminii, lumea aceasta avea un miros deosebit... cel puțin în această regiune. Un miros slab de mucegai, dar departe de a fi neplăcut.

Copacii din apropiere aveau o înălțime medie și păreau bătrâni, cu scoarța noduroasă și trunchiul ușor aplecat. Nu-și putea da seama dacă acest fapt se datora vânturilor puternice sau proastei calități a solului. Ambianța aceasta, oarecum amenințătoare, era creată de copaci, sau de altceva, mai subtil?

– Ce-ai de gând să faci, Trevize? întrebă Bliss. Doar n-am parcurs atâta drum doar pentru a admira priveliștea.

– De fapt, poate chiar asta ar trebui să și fac în acest moment, spuse Trevize. Aș sugera ca Janov să cerceteze locul. În direcția aceea sunt niște ruine, și doar el poate aprecia valoarea documentelor pe care... cine știe?... le va găsi. Bănuiesc că poate înțelege scrisul sau filmele în Galactica veche, lucru de care eu nu sunt în stare. Și presupun că vrei să mergi cu el, Bliss, pentru a-l proteja. Cât despre mine, voi sta aici de pază, la marginea ruinelor.

– De pază împotriva cui? A primitivilor cu pietre și ciomege?

– Poate.

Apoi zâmbetul care îi fluturase pe buze dispăru:

– E destul de ciudat, Bliss, dar locul ăsta îmi provoacă un fel de neliniște. Nu-mi dau seama de ce.

– Haide, Bliss, spuse Janov. Toată viața mea am fost un colecționar casnic de legende vechi, și în consecință nu am pus niciodată cu adevărat mâna pe documente străvechi. Imaginează-ți ce-ar fi să găsim...

Trevize îi privi în timp ce se îndepărtau, vocea lui Pelorat devenind din ce în ce mai slabă. Bliss mergea cu un pas degajat alături de el.

Îi ascultă fără prea mare atenție, apoi se întoarse să-și continue studiul asupra împrejurimilor. Ce anume îi putea provoca acest sentiment de neliniște?

Nu pusese niciodată piciorul pe o lume lipsită de populație umană, dar observase multe astfel de lumi, din spațiu. De obicei erau prea mici pentru a putea păstra apa sau aerul, dar foloseau drept baze de regrupare în timpul manevrelor navale (de când se născuse el, nu avusese loc nici un război, dar manevrele continuau), sau pentru exerciții de reparație în cazuri de avarie simulată. Fusese pe nave care orbitau în jurul unor astfel de lumi, ba chiar aterizaseră pe ele, însă nu avusese niciodată ocazia de a ieși afară, sub cerul liber.

Era oare din cauză că se afla cu adevărat pe o lume pustie? S-ar fi simțit la fel dacă ar fi stat pe una dintre numeroasele lumi mici, fără atmosferă, pe care le întâlnise în studenție și chiar după aceea?

Scutură din cap. Nu l-ar fi deranjat, cu siguranță. Ar fi purtat un costum spațial, ca în nenumărate alte ocazii când ieșise afară din navă, în spațiu. Era o situație obișnuită, și contactul cu un banal bloc de piatră nu ar fi produs alterarea acestui sentiment familiar. Cu siguranță!

Desigur... Acum nu purta un costum spațial.

Se afla pe o lume locuibilă, la fel de confortabilă ca și Terminus... mult mai confortabilă decât Comporellon. Simțea vântul în obraji, căldura soarelui în spate, foșnetul vegetației în urechi. Totul era familiar, cu excepția faptului că nu erau oameni... sau, cel puțin, nu *mai* erau.

Asta era? Asta făcea ca lumea să pară atât de amenințătoare? Faptul că nu era o simplă lume nelocuită, ci una *părăsită?*

Nu fusese niciodată pe o lume părăsită; nu auzise că o lume ar putea fi părăsită; nu se gândise vreodată că o lume *putea* fi părăsită. Toate planetele pe care le cunoscuse sau de care auzise până acum, odată populate cu oameni, rămâneau așa de-a pururi.

Ridică privirea spre cer. O pasăre pătrunse ca din întâmplare în câmpul său vizual, părând oarecum mai naturală decât cerul albastru palid care apărea printre norii portocalii, de vreme frumoasă. (Trevize era sigur că după câteva zile petrecute pe planetă se va obișnui cu ciudățeniile, cerul și norii i se vor părea normali.)

Auzea cântecul păsărilor în copaci, și zumzetul mai estompat al insectelor. Bliss vorbise mai devreme de fluturi și acum iată-i... surprinzător de mulți, plini de culoare.

Se mai auzeau din când în când foșnete prin tufele de iarbă care înconjurau copacii, dar nu reușea să-și dea seama ce anume le provoca.

Nici prezența evidentă a vieții în jurul său nu îi creea starea de neliniște. După cum spusese Bliss, lumile terraformate erau, de la bun început, lipsite de animale periculoase. Basmele din copilărie, epopeile eroice din adolescență, aveau invariabil ca loc de desfășurare o lume legendară, plăsmuită pornind de la miturile Pământului. Holo-hiperdramele erau pline de monștri – lei, inorogi, dragoni, balene, brontozauri, urși. Erau o grămadă, dar nu-și aducea aminte numele tuturor; unele dintre ele imaginare, poate chiar toate. Erau și animale mai mici, care mușcau și înțepau, și chiar plante periculoase la atingere – dar numai în imaginație. Auzise odată că albinele primitive înțepau,

însă desigur că era o exagerare; în realitate, nici o albină nu putea fi periculoasă.

O luă încet înspre dreapta, înconjurând baza colinei. Iarba era înaltă și încâlcită, dar rară, crescând în tufe. Își făcu drum printre copaci, care și ei creșteau în pâlcuri.

Apoi căscă. Da, era clar, nu se întâmpla nimic interesant, și se întrebă dacă nu era mai bine să se retragă în navă și să tragă un pui de somn. Nu, nici gând. Trebuia să stea de pază.

Poate că trebuia să facă pe santinela – mărșăluind, unu-doi, unu-doi, o întoarcere bruscă, apoi manevre complicate cu un elecro-baston imaginar. (Era o armă pe care nici un războinic n-o mai folosise de trei secole încoace, însă era esențială la antrenamente, fără ca cineva să poată spune din ce motiv.)

Gândul îl făcu să zâmbească, apoi se întrebă dacă să se alăture celorlalți doi în ruine. La ce bun? Cu ce îi putea ajuta?

Și dacă observa ceva peste care Pelorat trecuse cu neglijență?... Nu-i nimic, avea tot timpul la dispoziție să facă asta, după ce se întorcea Pelorat. Dacă era ceva care putea fi descoperit cu ușurință, mai bine să-l descopere Pelorat!

Poate că aveau necazuri? Prostii! Ce fel de necazuri?

Și dacă *aveau* necazuri, atunci ar fi strigat.

Se opri să asculte. Nu auzi nimic.

Apoi dorința irezistibilă de a face pe santinela îi reveni; se trezi mărșăluind, ridicând piciorul și coborându-l cu putere; un electro-baston imaginar plecă de pe umăr, rotindu-se, și se opri în față, drept, vertical... din nou rotire, și oprire pe celălalt umăr. Apoi întoarcere rapidă cu 180 grade, privirea încă o dată înspre navă (care acum era destul de departe)...

După care împietri de-adevăratelea, și nu din cauză că făcea pe santinela.

Nu era singur.

Până atunci nu văzuse alte creaturi vii în afară de vegetație, insecte, și câte o pasăre. Nu văzuse și nu auzise nimic apropiindu-se. Însă acum, între el și navă se afla un animal.

Surpriza totală în fața acestui eveniment neașteptat îi răpi, pentru moment, capacitatea de a recunoaște ceea ce vedea. De-abia după câteva clipe își dădu seama la ce anume se holba.

Era doar un câine.

Lui Trevize nu îi plăceau câinii. Se gândi, nemulțumit, că nu exista lume în care oamenii să nu fie însoțiți de aceste creaturi.

Se cunoșteau nenumărate rase, și era convins că fiecare lume avea cel puțin o rasă caracteristică. Totuși, toate rasele aveau un punct comun: indiferent că erau ținuți pentru distracție, spectacol, sau vreo formă de activitate utilă, câinii erau educați să iubească omul și să aibă încredere în el.

Iubire și încredere pe care Trevize nu le apreciase niciodată. Trăise odată cu o femeie care avea un câine; de dragul ei, Trevize îl tolerase. Acel câine ajunsese să îl adore profund, îl urmărea peste tot, se culca pe el când încerca să se odihnească (cântărea douăzeci și cinci de kilograme), îl umplea cu salivă și păr în cele mai neașteptate momente, se culca de cealaltă parte a ușii și începea să scheune când încerca să facă dragoste cu iubita.

Din acea experiență, Trevize ieșise cu convingerea fermă că, din motive cunoscute doar de câini, el devenise un obiect sacru al devoțiunii canine.

În consecință, odată depășită surpriza inițială, studie câinele fără nici un fel de teamă. Mare, subțire și sprinten, cu picioare lungi. Îl privea fix, fără a da semne de adorație. Botul era deschis în ceea ce se putea lua drept un zâmbet de „bine ai venit", însă dinții ieșeau la iveală, mari și periculoși. Trevize decise că s-ar fi simțit mult mai bine dacă nu l-ar fi avut în câmpul vizual.

Apoi se gândi că acest câine nu văzuse niciodată un om. Trebuie să fi fost la fel de surprins și de nesigur pe el la brusca apariție a unei ființe umane, pe cât fusese Trevize la apariția câinelui. Trevize, cel puțin, recunoscuse repede animalul, însă câinele nu avea acest avantaj. Era în continuare zăpăcit, și probabil în stare de alarmă.

Desigur, nu era înțelept să lași în stare de alarmă un animal așa de mare, cu asemenea dinți. Trevize își dădu seama că se impunea stabilirea urgentă a unei relații de prietenie.

Foarte încet, se apropie de câine (fără mișcări bruște). Întinse mâna, pregătit să lase câinele să i-o miroasă, și începu să spună „cuțu-cuțu"... lucru pe care îl găsea deosebit de penibil.

Câinele, cu ochii mereu fixați asupra lui Trevize, se dădu înapoi cu un pas sau doi, de parcă ar fi fost cuprins de neîncredere. Apoi ridică buza de sus dezgolindu-și colții, și scoase un mârâit puternic. Deși nu văzuse niciodată un câine comportându-se astfel, Trevize nu putea interpreta această atitudine decât ca pe o amenințare.

Se opri din înaintare și îngheță. Prinse cu coada ochiului o mișcare laterală, și întoarse ușor capul. Din acea direcție se apropiau încă doi câini. Păreau la fel de criminali ca și primul.

Criminali? Adjectivul îi venise spontan, însă li se potrivea de minune. Chiar că avea motive să se teamă.

Inima începu deodată să-i bată cu putere. Calea spre navă era blocată. Nu putea alerga la întâmplare, căci acei câini cu picioare lungi l-ar fi ajuns imediat. Dacă rămânea pe loc și își folosea blasterul, atunci în timp ce omora unul, ceilalți doi ar fi sărit pe el. Undeva, departe, văzu alți câini apropiindu-se. Oare comunicau în vreun fel? Vânau în haite?

Încet, o luă înspre stânga, într-o direcție în care nu erau câini... deocamdată. Încet. Încet.

Câinii avansau odată cu el. Știa sigur că ceea ce îl salva de la un atac imediat era faptul că acești câini nu văzuseră și nu mirosiseră vreodată ceva asemănător. Nu stabiliseră încă o schemă de comportament pentru cazul lui.

Dacă ar fugi, bineînțeles că asta ar reprezenta ceva familiar pentru câini. Ar ști ce să facă dacă o ființă de mărimea lui Trevize și-ar manifesta frica și ar lua-o la fugă. Ar alerga și ei. Mult mai repede.

Trevize continuă să alunece încet în direcția unui copac. Cea mai mare dorință a lui era să se urce undeva astfel încât să nu fie ajuns. Câinii se mișcau împreună cu el, mârâind încet, apropiindu-se. Toți trei îl fixau fără să clipească. Mai veniră încă doi și, în depărtare, Trevize zărea alții. La momentul potrivit, când va fi suficient de aproape, va trebui să țâșnească. Nu putea aștepta prea mult, dar nici porni prea curând. Orice eroare putea fi fatală.

Acum!

Stabili fără îndoială un record personal de viteză, dar chiar și așa, scăpă ca prin urechile acului. Simți clămpănitul fălcilor pe unul dintre călcâie, și pentru o clipă piciorul îi rămase un pic în urmă, înainte ca dinții să alunece pe ceramoidul dur.

Nu se pricepea la cățăratul în copaci. Nu se mai urcase într-un copac de la vârsta de zece ani și, din câte își amintea, făcuse atunci un efort penibil. De data asta însă, trunchiul nu era perfect vertical, iar scoarța noduroasă îi oferea puncte de care să se apuce cu mîinile. Fantastic ce poate face omul atunci când este încolțit de necesitate!

Se trezi așezat pe o cracă, la vreo zece metri deasupra solului. Pe moment, nu era deloc conștient că se zgâriase la o mână și că sângera. La baza copacului stăteau așezați cinci câini, privind în sus, cu limba atârnând, așteptând răbdători.

Și acum?

37

Trevize nu era în situația în care putea gândi logic, pe îndelete, la fiecare detaliu. Era cutreierat de gânduri rapide, într-o secvență ciudată și distorsionată, și dacă le-ar fi pus în ordine, ar fi ajuns aici:

Bliss susținuse mai devreme că pe o planetă terraformată, oamenii ar instaura un dezechilibru ecologic, pe care l-ar putea menține doar printr-un efort continuu. De exemplu, Colónii nu aduseseră niciodată cu ei vreunul dintre marile animale de pradă. Cu cele mici nu aveai ce face, veneau singure. Insecte, paraziți – chiar și mici șoimi, șoareci, și altele.

Dar acele animale fantastice prezente în legende – tigri, urși grizzly, balene ucigașe, crocodili? Cine să-i transporte de pe o lume pe alta, chiar dacă ar avea vreun sens? Dar ar avea vreun sens?

Însemna că oamenii erau animalele de pradă dominante, și lor le revenea sarcina de a frâna înmulțirea acelor plante și animale care, lăsate în voia lor, s-ar sufoca sub propria abundență.

Și dacă oamenii dispar cumva, atunci alți prădători trebuie să le ia locul. Dar care anume? Cei mai mari prădători tolerați de oameni erau câinii și pisicile, animale domesticite.

Dar dacă nu mai rămâne nici un om pentru a-i hrăni? Trebuie să-și găsească singuri hrana – pentru a supraviețui și, ca să fim drepți, pentru a asigura supraviețuirea vânatului, al cărui număr trebuie limitat deoarece suprapopulația va face de o sută de ori mai mult rău decât prădătorii.

Deci câinii se vor înmulți. Toate rasele: cei mari vor ataca ierbivorele mari, abandonate; cei mici vor vâna păsări și rozătoare. Pisicile vor vâna noaptea, câinii ziua; pisicile vor vâna singure, câinii în haite.

Și poate că evoluția va crea în final alte rase, pentru a umple noile goluri ecologice. Poate că unii dintre câini vor căpăta caracteristici amfibii care să le permită să se hrănească cu pești? Și

poate că unele dintre pisici vor căpăta capacități de zbor planat pentru a vâna păsările mai greoaie, atât în aer cât și la sol?

Toate aceste gânduri îl străbătuseră pe Trevize ca niște fulgere; îl luminau și dispăreau rapid. Între timp, el căuta o soluție concretă la situația în care se găsea.

Numărul câinilor creștea încontinuu. Numără douăzeci și trei în jurul copacului, dar se apropiau și alții. Cât de mare era haita? Ce mai conta? Deja era suficient de mare.

Scoase blasterul din holster, dar contactul ferm cu mânerul armei nu-i dădu sentimentul de siguranță pe care și l-ar fi dorit. Când îl încărcase ultima oară cu o unitate energetică, și câte focuri putea să tragă? În nici un caz douăzeci și trei.

Și Pelorat, și Bliss? Dacă ar ieși, câinii se vor năpusti asupra lor? Erau în siguranță, chiar dacă nu ieșeau? Dacă animalele ar simți prezența oamenilor în interiorul ruinelor, ce le-ar putea opri să îi atace acolo? Nu existau uși sau alte bariere.

Bliss ar putea fi capabilă să îi oprească, sau chiar să îi alunge? Și-ar putea concentra puterile prin hiperspațiu, la intensitatea necesară? Cât timp le-ar putea menține?

Să strige deci după ajutor? Vor veni cu sufletul la gură auzind strigătul lui, iar câinii se vor împrăștia sub privirea lui Bliss? (Va trebui o privire, sau pur și simplu o acțiune mentală nesesizabilă de oamenii cu simțuri normale?) Sau, dacă vor apărea, vor fi sfâșiați sub ochii lui Trevize, care va fi obligat să privească, neputincios, din adăpostul său relativ sigur?

Nu, va trebui să se folosească de blaster. Dacă va putea omorî un câine, ceilalți se vor speria pentru o vreme, va coborî din copac, va striga după Pelorat și Bliss, va omorî un al doilea câine dacă vor da semne că vor să atace din nou; atunci îi va lua pe cei doi cu el, și se vor repezi în grabă spre navă.

Reglă intensitatea fascicolului de microunde până la semnul care marca trei sferturi din intensitatea maximă. Era suficient pentru a ucide un câine și a produce o detunătură puternică. Detunătura îi va speria și împrăștia pe câini, iar el va putea economisi energia.

Un câine din mijlocul haitei părea (în imaginația lui Trevize, cel puțin) să emane o răutate mai mare decât ceilalți... poate doar din cauză că stătea mai calm și, în consecință, părea să-și supravegheze prada cu mai mult sânge rece. Câinele privea acum direct arma, ca și cum ar fi luat pregătirile lui Trevize în cea mai mare bătaie de joc.

Trevize își dădu seama că nu trăsese niciodată asupra unei ființe umane cu blasterul, și nici nu văzuse pe cineva făcând-o. Participase la trageri asupra manechinelor din piele și plastic umplute cu apă, în timpul antrenamentelor; apa se încălzea aproape instantaneu până la punctul de fierbere, și sfâșia învelișul prin explozie, împrăștiindu-se în toate direcțiile.

Dar cine, în timp de pace, ar trage asupra altui om? Și care om ar sfida un blaster? Doar aici, pe o lume adusă în stare patologică prin absența oamenilor...

Cu acea ciudată capacitate a creierului de a observa ceva ce nu avea nici o legătură cu situația de față, Trevize își dădu seama că un nor acoperise soarele... apoi trase.

Atmosfera vibră straniu pe linia dreaptă care unea țeava blasterului cu câinele; o strălucire vagă, care ar fi putut rămâne neobservată dacă soarele ar fi strălucit nestingherit.

Câinele trebuie să fi simțit valul inițial de căldură, căci făcu o tentativă de mișcare, ca pentru a sări. Apoi explodă, în timp ce o parte din sânge și conținutul celular se evaporară.

. Explozia făcu un zgomot dezamăgitor de slab, pentru că tegumentele câinelui nu erau tot atât de rigide ca cele ale manechinului de la antrenamente. Cu toate acestea, prin aer se împrăștiară carne, piele, sânge, și oase, iar Trevize simți cum i se întoarce stomacul pe dos.

Câinii se dădură înapoi, unii dintre ei fiind împroșcați cu fragmente neplăcut de calde. Dar ezitarea fu de scurtă durată. Se îngrămădiră deodată unii peste alții, pentru a mânca ceea ce li se oferise. Trevize simți cum i se accentuează senzația de greață. Nu îi speriase; îi hrănise. În felul acesta, nu vor mai pleca niciodată. Ba dimpotrivă, mirosul de sânge proaspăt și carne caldă va atrage mai mulți câini; probabil și alte animale de pradă, mai mici.

Se auzi o voce:

– Trevize! Ce...

Trevize privi în lateral. Bliss și Pelorat își făcuseră apariția dintre ruine. Bliss se opri imediat, întinzând mâinile pentru a-l opri pe Pelorat. Privi câinii. Situația era evidentă și clară. Nu avea nevoie de răspuns.

– Am încercat să-i alung fără a vă implica și pe voi, strigă Trevize. Îi poți ține pe loc?

– Cu greu, spuse încet Bliss.

Trevize o auzi cu dificultate, deși mârâitul câinilor se domolise, ca și cum asupra lor fusese aruncată o pătură de izolare fonică.

– Sunt prea mulți, spuse Bliss, și nu cunosc forma lor de activitate neuronică. Pe Gaia nu avem animale atât de sălbatice.

– Nici pe Terminus, sau pe oricare altă lume civilizată, strigă Trevize. Am să omor câți am să pot, iar tu încearcă să te descurci cu restul. Un număr mai mic îți va da mai puțină bătaie de cap.

– Nu, Trevize. Dacă îi omori, vei atrage alții... Rămâi în spatele meu, Pel. Nu ai cum să mă protejezi... Trevize, cealaltă armă.

– Biciul neuronic?

– Da. Produce durere. Reglează-l la putere redusă! Putere redusă!

– Ți-e teamă să nu le faci vreun rău? urlă furios Trevize. Ți se pare că acum este momentul să te gândești la caracterul sacru al vieții?

– Mă gândesc la Pel. Și la mine. Fă cum ți-am spus: putere redusă, și țintește asupra unui singur câine. Nu îi mai pot stăpâni multă vreme.

Câinii se îndepărtaseră de copac și îi înconjuraseră pe Bliss și Pelorat, care stăteau cu spatele lipit de un zid în ruină. Cei mai îndrăzneți făceau tentative ezitante de a se apropia și mai mult, scheunând încet ca și cum ar fi încercat să se dezmeticească, să afle ce anume îi ținea, când ei de fapt nu simțeau nimic. Unii încercară în van să se cațere pe perete și să atace pe la spate.

Trevize reglă biciul neuronic la putere redusă. Mâna îi tremura. Biciul neuronic folosea mult mai puțină energie decât blasterul, iar o încărcătură energetică putea produce sute de lovituri, dar nu-și mai amintea când încărcase ultima oară această armă.

Nu era foarte important să ținteși precis. Din moment ce economisirea energiei nu era chiar atât de critică, își putea permite să plimbe o rază peste toată haita. Aceasta era metoda obișnuită de domolire a maselor care dădeau semne că devin periculoase.

Totuși, acționă precum îi spusese Bliss, Ținti spre un singur câine și trase. Câinele se clătină, cu picioarele împleticite. Scoase scheunături puternice și ascuțite.

Ceilalți câini se îndepărtară de animalul lovit, urechile se dădură înapoi până se lipiră de craniu. Apoi, scheunând la rândul lor, se întoarseră și plecară; la început încet, apoi mai repede, și în cele din urmă gonind din răsputeri. Câinele lovit se ridică greu pe picioare, și plecă șchiopătând, gemând, mult în urma celorlalți.

Larma pieri în depărtare.

– Ar fi mai bine să intrăm în navă, spuse Bliss. Se vor întoarce. Sau vor veni alții.

Trevize aprecie că niciodată nu manipulase cu atâta rapiditate mecanismul de intrare în navă. Probabil că nu va mai fi în stare să repete vreodată această performanță, gândi el.

38

Căzuse noaptea, dar Trevize încă nu își revenise la normal. Mica bandă de sinto-epidermă pe care o aplicase deasupra zgârieturii de pe mână îi alinase durerea fizică, dar mai avea o zgârietură, pe psihic, iar asta nu se putea alina chiar atât de ușor.

Nu era doar expunerea la pericol. În caz de pericol, putea reacționa ca oricare alt om normal și curajos. Era direcția total neașteptată din care venise pericolul. Era sentimentul ridicolului. Cum ar fi să afle lumea că se urcase în copac încolțit de niște *câini* care mârâiau la el? O situație mai jenantă nu putea fi decât fuga din fața unor canari înfuriați.

Timp de câteva ore, trase cu urechea așteptând un nou atac din partea câinilor, lătrături, sau zgomotul ghearelor frecându-se de carcasa exterioară a navei.

În comparație cu el, Pelorat părea foarte calm:

– Bătrâne, nu m-am îndoit niciodată că Bliss putea stăpâni situația, dar în privința ta, trebuie să spun că ai tras foarte bine cu arma, sunt mândru de tine.

Trevize ridică din umeri. Se simțea copleșit de rușine.

Pelorat ținea în mână biblioteca – discul compact pe care erau stocate cercetările sale de o viață în domeniul miturilor și legendelor – și se retrase cu ea în dormitor, unde avea un cititor de disc mai mic. Părea foarte mulțumit. Trevize observase, dar deocamdată nu îi acorda atenție. Poate mai târziu, după ce va alunga câinii din minte.

Odată rămași singuri, Bliss spuse, tatonând terenul:

– Presupun că ai fost luat prin surprindere.

– Exact, făcu întunecat Trevize. Cine s-ar fi gândit că la vederea unui câine – un *câine* – o voi lua la goană pentru a-mi salva viața?

– După douăzeci de mii de ani fără oameni, nu mai sunt chiar câini. Animalele astea trebuie să fie acum prădătorii dominanți.

Trevize aprobă:

– M-am gândit și eu la asta în timp ce stăteam pe craca de copac, în postură de pradă dominată. Ai avut dreptate în privința dezechilibrului ecologic.

– Dezechilibrat din punctul de vedere al oamenilor, desigur. Dar ținând cont de eficiența cu care câinii se descurcă, mă întreb dacă nu cumva Pel are dreptate când spune că ecologia se echilibrează singură, golurile fiind umplute prin diversificarea puținelor specii existente.

– Destul de ciudat, spuse Trevize, dar tot la asta m-am gândit și eu.

– Cu condiția, bineînțeles, ca dezechilibrul să nu fie atât de mare încât procesul de reechilibrare să dureze prea mult. Dacă lucrurile stau așa, planeta ar putea deveni improprie vieții *înainte* de restabilirea echilibrului.

Trevize mormăi.

– Cum se face că te-ai gândit să te înarmezi? îl întrebă curioasă Bliss.

– Nu mi-a fost de prea mare folos, făcu Trevize. Numai datorită capacității tale...

– Nu chiar. Am avut nevoie de arma ta. Menținând doar un contact hiperspațial cu restul Gaiei, cu atât de multe minți individuale nefamiliare, n-aș fi putut face nimic fără biciul tău neuronic.

– Blasterul a fost inutil. Am încercat și cu el.

– Cu un blaster nu poți decât să omori. Restul câinilor pot fi surprinși, dar nu înspăimântați.

– Mai rău, spuse Trevize. I-au mâncat măruntaiele. I-am încurajat să rămână.

– Da. Biciul neuronic este diferit. Produce durere, și un câine în dureri emite strigăte foarte bine înțelese de ceilalți câini. Prin reflex condiționat, se sperie și ei. Câinii fiind deja

receptivi la acest sentiment de teamă, eu de-abia le-am atins mintea, și duși au fost.

– Da, dar ți-ai dat seama că în această situație, dintre cele două arme, biciul neuronic va fi cel eficient. Eu nu mi-am dat seama.

– Eu sunt obișnuită cu contactul mental. Tu nu ești. De aceea am insistat să folosești putere redusă și să ținteși un singur câine. Nu doream atât de multă durere încât câinele să fie ucis și să tacă. Nu doream o durere atât de dispersată încât să ajungem la un simplu scheunat colectiv. Doream o durere puternică, concentrată într-un singur punct.

– Și ai obținut-o, spuse Trevize. A mers perfect. Îți sunt recunoscător.

– Mă invidiezi, observă nemulțumită Bliss. Ai impresia că ai jucat un rol ridicol. Și totuși, repet, nu puteam face nimic fără armele tale. Nu-mi explic cum se face că te-ai înarmat, deși te-am asigurat că pe această planetă nu trăiesc oameni, lucru de care sunt în continuare convinsă. Ai prevăzut apariția câinilor?

– Nu, făcu Trevize. Desigur că nu. Cel puțin, nu conștient. Și de obicei nici nu mă plimb înarmat. Pe Comporellon nu mi-a trecut niciodată prin minte să mă înarmez... Însă nu-mi pot permite să cad în capcana de a crede că la mijloc a fost o magie. Este imposibil. Bănuiesc că atunci când am început să discutăm despre dezechilibre ecologice, am avut cumva în subconștient o imagine cu animale sălbăticite în absența oamenilor. Că animalele au devenit periculoase este clar acum, dar *este posibil* să fi avut o vagă presimțire. Nimic mai mult.

– Treci cu prea mare ușurință peste această problemă, spuse Bliss. Am participat și eu la conversația despre dezechilibrele ecologice, și nu am avut aceeași presimțire. Iată ce apreciază Gaia la tine, capacitatea de previziune. Observ, de asemenea, cât te irită această capacitate pe care o ai, și a cărei natură nu o poți detecta; să acționezi cu hotărâre, dar fără un motiv bine definit.

– Expresia uzuală pe Terminus este „să acționezi din intuiție".

– Pe Gaia spunem „să știi fără să gândești". Te deranjează că știi fără să gândești, nu-i așa?

– Da, mă deranjează. Nu-mi place să fiu condus de intuiții. Presupun că intuiția are un motiv ascuns, dar faptul că nu știu care este acel motiv mă face să mă simt ca și cum nu aș avea control asupra minții – ca și cum aș fi un pic nebun.

– Când ai decis în favoarea Gaiei și a *Galaxiei*, ai făcut-o din intuiție, iar acum cauți motivul.

– Am spus asta de cel puțin zece ori.

– Iar eu am refuzat să te cred. Îmi pare rău. N-am să te mai contrez în această privință. Sper, totuși, că pot continua să aduc argumente în favoarea Gaiei.

– Desigur, spuse Trevize, dacă și tu, la rândul tău, recunoști că am libertatea de a nu le accepta.

– Atunci, nu ți se pare că această Lume Necunoscută se întoarce la un fel de sălbăticie, și poate în final la pustietate și lipsă de viață, din cauza dispariției singurei specii capabile să acționeze ca inteligență călăuzitoare? Dacă lumea ar fi Gaia, sau, și mai bine, *Galaxia,* așa ceva nu s-ar putea întâmpla. Inteligența călăuzitoare va exista în continuare sub forma *Galaxiei* ca întreg, iar echilibrul ecologic, dacă se va deteriora din cine știe ce motiv, se va restabili încet.

– Deci câinii vor înceta să mai mănânce?

– Bineînțeles că vor mânca, la fel ca și oamenii. Însă o vor face având un scop, acela de a echilibra ecologia printr-o acțiune deliberată, și nu ca rezultat al unor circumstanțe aleatoare.

– Pierderea libertății individuale poate că nu contează foarte mult pentru câini, spuse Trevize, dar pentru oameni contează... Și ce se întâmplă dacă *toți* oamenii ar pieri? Ce se întâmplă dacă Galaxia rămâne fără nici o ființă umană? Va mai exista o inteligență călăuzitoare? Vor fi capabile celelalte forme de viață și de materie ne-vie să creeze o inteligență colectivă adecvată acestui scop?

Bliss ezită:

– O asemenea situație nu a mai fost întâlnită până acum. Și nici nu pare probabil să se întâmple în viitor.

– Dar nu îți este evident, spuse Trevize, că mintea umană este calitativ diferită de orice altceva, și că dacă ar dispare, suma totală a celorlalte minți nu o va putea înlocui? Și atunci, nu este adevărat că ființele umane reprezintă un caz special și trebuiesc tratate ca atare? N-ar trebui să fuzioneze nici măcar între ele; cu atât mai puțin cu obiecte ne-umane.

– Și totuși, ai decis în favoarea Gaiei.

– Dintr-un motiv superior, pe care însă nu pot pune mâna.

– Poate că acel motiv superior a fost o viziune a efectului dezechilibrelor ecologice? Poate ai raționat că fiecare lume din Galaxie se află pe muchie de cuțit, cu instabilitate de fiecare

parte, și numai *Galaxia* poate împiedica dezastre ca cel de pe această planetă... ca să nu mai vorbim de neîntreruptele dezastre umane datorate războiului și eșecurilor administrative.

– Nu. La momentul deciziei, nu aveam în minte dezechilibrele ecologice.

– De ce ești atât de sigur?

– Poate că nu sunt conștient de ceea ce prevăd, dar dacă după aceea mi se sugerează ceva anume, aș recunoaște imediat dacă acel lucru l-am avut în minte... Așa cum am impresia că este posibil să fi prevăzut existența animalelor periculoase pe această lume.

– Ei bine, spuse calm Bliss, aceste animale periculoase ne-ar fi putut omorî pe toți dacă nu ne-am fi combinat puterile, previziunea ta și mentalismul meu. Deci, hai să fim prieteni!

Trevize dădu din cap:

– Dacă vrei...

Era o undă de răceală în vocea sa, care o făcu pe Bliss să ridice sprâncenele; însă atunci dădu buzna Pelorat, mișcând din cap de parcă ar fi vrut să îl scoată de pe umeri.

– Cred că am reușit! spuse el.

39

În general, Trevize nu credea în victorii ușoare, și totuși era omenesc să se lase cuprins de speranță, împotriva rațiunii. Simți cum mușchii pieptului și gâtului i se încordează, dar reuși să îngaime:

– Coordonatele Pământului? Asta ai descoperit, Janov?

Pelorat se holbă la Trevize preț de un moment, apoi se dezumflă.

– Ei bine, nu, spuse el vizibil rușinat. Nu chiar... De fapt, Golan, n-are nici o legătură. Am uitat de asta. Altceva am descoperit între ruine. Bănuiesc că nu este chiar atât de important.

Trevize inspiră adânc și spuse:

– Nu-i nimic, Janov. Orice descoperire este importantă. Despre ce anume vroiai să vorbești?

– Ei bine, spuse Pelorat, problema este că aproape nimic nu a supraviețuit, înțelegi? Douăzeci de mii de ani de furtună și vânt nu lasă multe în urma lor. În plus, viața vegetală distruge treptat urmele, iar viața animală... Dar nu contează. Important este că „aproape nimic" nu este sinonim cu „nimic". Printre ruine trebuie să se fi aflat o clădire publică, pentru că am găsit

unele blocuri de piatră, sau de beton, pe care erau gravate niște inscripții. Cu greu se putea distinge ceva, bătrâne, înțelegi? Dar am făcut fotografii cu unul dintre aparatele acelea pe care le avem la bord, cu computer incorporat – n-am avut cum să-ți cer voie să iau unul, Golan, dar era important și...

Trevize alungă scuzele cu un gest nerăbdător:

– Zi-i mai departe!

– Am putut bănui existența unor inscripții, foarte arhaice. Chiar cu prelucrarea computerizată a imaginii și cu talentul meu în citirea limbajului arhaic, a fost imposibil să descifrez mai mult de un fragment scurt. Literele erau mai mari și un pic mai clare decât celelate. Poate au fost gravate mai adânc din cauză că reprezentau numele dat acestei lumi. Fragmentul spune „Planeta Aurora", deci bănuiesc că această lume pe care stăm se numește Aurora, sau mai bine zis, *se numea* Aurora.

– Trebuia să aibă un nume, spuse Trevize.

– Da, dar numele sunt foarte rar alese la întâmplare. Am făcut chiar adineauri o cercetare amănunțită prin biblioteca mea și am găsit două legende vechi, din două lumi foarte îndepărtate una de alta, așa încât putem presupune în mod logic că au origini independente, dacă acest aspect ar avea vreo importanță... Dar să revin. În ambele legende, Aurora este folosit ca nume pentru „zori". Se întâmplă adesea ca stațiile spațiale, sau alte structuri construite pentru prima oară, să poarte un nume ca „zori" sau „răsărit". Dacă această lume este numită Zori într-un limbaj oarecare, ar putea fi prima planetă de acest gen.

– Ești pe cale să sugerezi că această planetă este Pământul și că Aurora este un nume alternativ, din cauză că reprezintă zorile vieții și ale omului?

– N-aș merge chiar până acolo, Golan, spuse Pelorat.

Trevize spuse, cu o undă de amărăciune:

– La urma urmelor, nu avem nici suprafață radioactivă, nici satelit gigant, nici gigantă gazoasă cu inele uriașe.

– Exact. Dar Deniador, pe Comporellon, părea să creadă că aceasta a fost una dintre lumile locuite de primul val de Colóni – Spațienii. Dacă este adevărat, atunci numele său, Aurora, ar putea arăta că a fost prima dintre lumile Spațiene. Poate că în acest moment stăm pe cea mai veche lume a omenirii din Galaxie, cu excepția Pământului. Nu e minunat?

– Este interesant, dar oare n-ai mers prea departe pornind de la un simplu nume, Aurora?

– Mai este ceva, continuă Pelorat cu însuflețire. Atât cât am putut verifica eu prin arhive, nu există astăzi în Galaxie o lume cu numele de „Aurora", și sunt sigur că acest lucru poate fi verificat de computerul tău. După cum am spus, există tot felul de lumi și alte obiecte numite „Zori" în diverse limbaje, dar nici una nu folosește numele de „Aurora".

– De ce ar face-o? Este un cuvânt pre-Galactic, nu are cum să fie răspândit.

– Dar numele *se păstrează,* chiar și atunci când își pierd înțelesul. Dacă aceasta ar fi prima lume colonizată, s-ar bucura de o faimă deosebită; poate a fost chiar, o vreme, cea mai puternică lume din Galaxie. Cu siguranță că alte lumi și-ar spune „Noua Aurora", sau „Aurora Minor", sau în vreun fel asemănător, mândrindu-se cu descendența lor. Apoi altele...

– Poate că n-a fost prima lume colonizată, îl întrerupse Trevize. Poate că a fost o planetă insignifiantă.

– În opinia mea, există un motiv mai valabil, bătrâne.

– Și care să fie acela, Janov?

– Dacă primul val de Colóni a fost înnăbușit de un al doilea val căruia îi aparțin astăzi toate lumile din Galaxie – așa cum a spus Deniador – atunci este foarte probabil să fi existat o perioadă de ostilitate între cele două valuri. Al doilea val – care a fondat lumile existente azi – nu ar fi folosit nici unul dintre numele folosite de primul val. Astfel, din faptul că numele „Aurora" nu a fost niciodată repetat, putem deduce că *au existat* două valuri de Colóni, și că aceasta este o lume a primului val.

Trevize zâmbi:

– Încep să înțeleg modul în care lucrați voi, mitologii. Construiți o suprastructură minunată, dar care este fondată pe aer. Legendele ne spun că primul val de Colóni a fost însoțit de numeroși roboți, și se presupune că *aceasta* a fost cauza care i-a dus la pierzanie. Dacă am putea găsi un robot pe această lume, aș fi dispus să accept toată această ipoteză cu primul val, dar nu ne putem aștepta ca după două...

Pelorat, care închisese și deschisese tot timpul gura, reuși în sfârșit să-și recapete glasul:

– Dar Golan, nu ți-am spus?... Nu, desigur, nu ți-am spus. Sunt atât de emoționat încât nu reușesc să-mi pun ordine în gânduri. Acolo *era* un robot.

Trevize își freca fruntea, de parcă l-ar fi durut.

– Un robot? spuse el. Ai văzut un robot?

– Da, spuse Pelorat dând energic din cap.

– De unde știi?

– Păi, era un robot. Cum aș putea să nu-l recunosc dacă îl văd?

– Ai mai văzut vreun robot până acum?

– Nu, dar era un obiect de metal care semăna cu o ființă umană. Cap, brațe, picioare, trup. Desigur, când spun metal, trebuie să înțelegi că era aproape în întregime rugină, și presupun că vibrațiile pașilor mei l-au deteriorat și mai tare; am vrut să-l ating și...

– De ce să-l atingi?

– Ei bine, parcă nu-mi venea să cred ochilor. A fost o reacție instinctivă. Imediat ce l-am atins, s-a transformat în pulbere. Dar...

– Da?

– Înainte de asta, ochii săi au strălucit foarte slab și a scos un sunet de parcă încerca să spună ceva.

– Vrei să spui că era în stare de *funcționare?*

– De-abia mai funcționa, Golan. După care s-a prăbușit.

Trevize se întoarse spre Bliss:

– Susții și tu același lucru, Bliss?

– Era un robot, iar noi l-am văzut, spuse Bliss.

– Și era încă în stare de funcționare?

Bliss spuse pe un ton impersonal:

– În timp ce se prăbușea, am detectat o slabă urmă de activitate neuronică.

– Cum e posibil să fi existat activitate neuronică? Un robot nu are creier organic format din celule.

– Dar are un echipament computerizat, spuse Bliss, iar asta pot detecta.

– Ai detectat o activitate mentală robotică?

Bliss strânse buzele, după care spuse:

– Era prea slabă pentru a-mi da seama de altceva decât că a existat.

Trevize o privi pe Bliss, apoi îl privi pe Pelorat, și spuse pe un ton exasperat:

– Asta schimbă totul.

PARTEA A PATRA

SOLARIA

CAPITOLUL 10

Roboți

41

ÎN TIMPUL MESEI, Trevize se cufundă în gânduri, iar Bliss se concentră asupra hranei.

Pelorat, singurul care părea doritor să vorbească, sublinie că dacă lumea pe care se aflau se numea Aurora și era prima lume colonizată, Pământul trebuia să se găsească pe undeva, prin apropiere.

– S-ar putea să merite să cutreierăm stelele din imediata noastră vecinătate, spuse el. Ar însemna să cercetăm cel mult câteva sute de stele.

Trevize murmură că *încearcă-și-vezi* era ultima metodă la care avea de gând să apeleze, și că dorea cât mai multe informații despre Pământ înainte de a încerca să se apropie de el, chiar dacă i-ar descoperi poziția. Nu spuse mai mult, și Pelorat, cu entuziasmul retezat, se cufundă și el în tăcere.

După masă, întrucât Trevize continua să rămână mut, Pelorat încercă o discuție:

– Rămânem aici, Golan?

– Pe timpul nopții, da, spuse Trevize. Trebuie să mă mai gândesc puțin.

– Crezi că suntem în siguranță?

– Dacă nu apare ceva mai rău decât câinii, spuse Trevize, suntem în perfectă siguranță, aici în navă.

– Și cât timp ne va lua pentru a decola, în caz că *apare* ceva mai rău decât câinii?

– Computerul este în alertă de decolare, spuse Trevize. Ne putem ridica într-un interval de două sau trei minute. Și oricum, computerul ne va preveni în caz că se întâmplă ceva neașteptat, așa că sugerez să mergem la culcare. Mâine dimineață voi lua o hotărâre.

Ușor de zis, gândi Trevize cu ochii deschiși, în întuneric. Stătea încovoiat, îmbrăcat parțial, pe podeaua camerei computerului. Era foarte inconfortabil, dar știa că patul nu îl va îmbia la somn în acest moment, iar aici cel puțin putea acționa imediat ce computerul dădea alarma.

Apoi auzi pași și se ridică automat, lovindu-se cu capul de marginea pupitrului – nu atât de tare pentru a-și provoca o rană, dar suficient pentru o durere ascuțită.

– Janov? spuse el printre dinți și cu ochii înlăcrimați.

– Nu. Sunt eu, Bliss.

Trevize întinse o mână peste pupitru pentru a face măcar un semi-contact cu computerul, și o lumină blândă o învălui pe Bliss, îmbrăcată într-un déshabillé roz.

– Ce s-a întâmplat? făcu Trevize.

– Te-am căutat în dormitorul tău și nu erai acolo. Aveai însă, neîndoielnic o activitate neuronică, și am venit ghidată de ea. Nu dormeai, așa că am intrat.

– Bine, ce vrei?

Bliss se așeză pe podea, cu spatele lipit de perete, cu genunchii ridicați, odihnindu-și bărbia pe ei:

– Nu-ți face griji. N-am nici un gând rău cu ceea ce ți-a mai rămas din virginitate.

– Nici nu mi-am imaginat așa ceva, spuse sardonic Trevize. De ce nu dormi? Ai nevoie de somn, mai mult decât noi.

– Da, spuse ea cu voce joasă și sinceră, întâmplarea asta cu câinii a fost epuizantă.

– Te cred.

– Dar trebuie să-ți vorbesc cât timp doarme Pel.

– Despre ce anume?

– Când ți-a vorbit despre robot, spuse Bliss, ai zis că asta schimbă totul. La ce te refereai?

– Nu-ți dai seama și singură? Avem trei seturi de coordonate, trei Lumi Interzise. Vreau să le vizitez pe toate trei pentru a afla cât mai multe lucruri despre Pământ, înainte de a încerca să ajung la el.

Se apropie un pic de ea pentru a putea vorbi mai încet, apoi se îndepărtă cu o mișcare bruscă:

– Uite ce e, nu vreau ca Janov să intre aici și să ne găsească împreună. Nu știu ce ar crede *el*.

– Este puțin probabil. Doarme, l-am încurajat și eu puțin în acest sens. Dacă începe să se agite prin pat, voi afla imediat... Continuă. Vrei să le vizitezi pe toate trei. Ce anume s-a schimbat?

– Planul meu nu era să pierd timpul aiurea pe fiecare lume. Dacă Aurora a fost părăsită de oameni acum douăzeci de mii de ani, atunci este îndoielnic să mai fi supraviețuit vreo informație valoroasă. N-aveam chef să mai irosesc săptămâni sau luni scormonind degeaba suprafața planetei, luptându-mă cu câinii, pisicile, taurii, sau cine știe ce alte bestii periculoase, numai pentru speranța de a descoperi un fragment de material edificator prin praf, ruine și putregaiuri. Poate că pe una sau pe ambele Lumi Interzise ale căror coordonate le mai avem există oameni, și biblioteci intacte... Așa că intenția mea era să plecăm imediat de pe Aurora. Acum am fi fost în spațiu, dormind în deplină siguranță.

– Dar?

– Dar dacă există roboți care încă funcționează, poate că au informații importante, utile. Ar fi mai ușor să tratez cu ei decât cu oamenii, pentru că, din câte am auzit, roboții trebuie să respecte ordinele și nu pot face rău unei ființe umane.

– Deci ți-ai modificat planul și acum vei pierde timp pe această lume, căutând roboți.

– Nu-mi face nici o plăcere, Bliss. Părerea mea este că roboții nu pot rezista douăzeci de mii de ani fără reparații și întreținere... Totuși, dacă ai detectat o scânteie de activitate mentală, înseamnă că m-am înșelat. Cine știe? Poate că roboții sunt mai rezistenți decât îmi închipui eu, sau poate că au posibilitatea de a se auto-întreține.

– Ascultă-mă, Trevize, și te rog să păstrezi secretul.

– Secretul? făcu Trevize ridicând vocea surprins. Față de cine?

– Sssst! Față de Pel, bineînțeles. Ascultă, nu trebuie să-ți modifici planurile. Ai avut dreptate la început. Pe această lume nu există roboți în stare de funcționare. Eu nu detectez nimic.

– L-ai detectat pe acela, și dacă există unul...

– Nu l-am detectat deloc. Nu era în stare de funcționare; nu mai funcționa *de multă vreme.*

– Dar ai spus...

– Știu ce am spus. Pel *și-a închipuit* că a văzut o mișcare și a auzit un sunet. Și-a petrecut viața adunând informații, dar este greu să te faci remarcat într-un domeniu ca al lui. I-ar place foarte mult să facă el însuși o descoperire. Descoperirea numelui „Aurora" a fost reală, și l-a făcut mai fericit decât îți poți tu închipui. Și-a dorit cu disperare să descopere mai mult.

– Vrei să-mi spui că își dorea atât de mult să facă o descoperire încât și-a închipuit că a dat peste un robot în stare de funcționare, când de fapt robotul nu funcționa?

– Da, a dat peste un morman de rugină care nu avea mai multă conștiință decât roca pe care se sprijinea.

– Dar i-ai susținut povestea.

– Nu m-a lăsat inima să-l aduc cu picioarele pe pământ. Ar fi fost puternic deziluzionat! Pel înseamnă foarte mult pentru mine.

Trevize o fixă un minut întreg cu privirea. Apoi spuse:

– Te deranjează dacă-mi explici *de ce* înseamnă atât de mult pentru tine? Serios că aș vrea să știu. Pentru tine, nu este probabil decât un bărbat mai în vârstă, fără nimic romantic. Un Izolat, iar tu disprețuiești Izolații. Ești tânără și frumoasă, și cred că există alte părți ale Gaiei cu trup de bărbați tineri, viguroși și frumoși. Împreună cu ei poți avea o relație fizică nemaipomenită, care să rezoneze în întreaga Gaia, și să provoace culmi de extaz. Deci, ce vezi tu la Janov?

Bliss îl privi pe Trevize cu un aer serios:

– Tu nu îl iubești?

Trevize dădu din umeri și spuse:

– Țin la el. Cred că s-ar putea spune, în sens non-sexual, că îl iubesc.

– Nu-l cunoști de multă vreme. Pentru ce îl iubești, în felul acesta al tău, non-sexual?

Trevize zâmbi fără să vrea:

– E un tip atât de *ciudat.* Cred sincer că niciodată în viață nu s-a gândit la el. I s-a spus să vină cu mine, și a venit. Fără nici o obiecție. Vroia să mergem pe Trantor, dar când i-am spus că mergem pe Gaia, nu m-a contrazis deloc. Iar acum mă însoțește

în această căutare a Pământului, deși știe că este periculos. Sunt sigur că dacă ar trebui să-și sacrifice viața pentru mine – sau pentru altcineva – ar face-o, fără șovăială.

– Tu ți-ai da viața pentru el, Trevize?

– S-ar putea, dacă n-aș avea timp să gândesc. Altfel, cred că aș ezita și poate că mi s-ar face frică. Eu nu sunt la fel de *bun* ca el. Și poate de aceea simt această nevoie teribilă de a-l proteja și de a-l păstra mai departe la fel de bun. Nu vreau ca *Galaxia* să îl învețe să *nu* fie bun. Înțelegi? Și în mod special trebuie să îl apăr *de tine*. Nu pot suporta gândul că-l vei părăsi după ce se va termina cu amuzamentul pe care ți-l produc acum cine știe ce ciudățenii de-ale lui.

– Da, știam că așa vei gândi. Nu crezi că și eu văd în Pel ceea ce vezi tu? Ba chiar mai mult, pentru că eu pot lua contact direct cu mintea lui? Mă port ca și cum i-aș vrea răul? Aș susține eu visul lui cu robotul în stare de funcționare, dacă aș suporta să-i văd sentimentele rănite? Trevize, eu sunt obișnuită cu ceea ce tu numești bunătate, pentru că fiecare parte din Gaia este gata să se sacrifice pentru întreg. Nu cunoaștem și nu înțelegem alt mod de acțiune. Dar, făcând astfel, noi nu renunțăm la nimic, pentru că fiecare parte *este* întregul, deși nu mă aștept să înțelegi acest lucru. Pel este diferit.

Bliss nu îl mai privea pe Trevize. Era ca și cum ar fi vorbit pentru sine:

– El este un Izolat. Nu este altruist pentru că face parte dintr-un întreg. Este altruist prin însăși natura lui. Mă înțelegi? Are numai de pierdut și nimic de câștigat. Îmi este rușine pentru că sunt ceea ce sunt și nu simt teama de a pierde ceva, pe când el nu are nici o speranță de câștig.

Ridică din nou privirea spre Trevize, foarte serioasă:

– Îți dai acum seama că îl înțeleg mai mult decât ai putea tu vreodată? Crezi că i-aș putea face vreun rău în vreun fel?

Trevize spuse:

– Bliss, azi, mai devreme, ai propus: „Hai să fim prieteni", iar eu nu am spus decât: „Dacă vrei..." Am avut reticențe, închipuindu-mi că i-ai putea face rău lui Janov. Acum este rândul meu. Bliss, hai să fim prieteni. Poți veni cu argumente în favoarea Gaiei, iar eu le pot refuza, dar chiar și așa, în ciuda acestui duel, hai să fim prieteni.

Și întinse mâna.
– Desigur, Trevize, spuse Bliss.
Mâinile lor se strânseră puternic.

42

Trevize surâse tăcut în sinea sa. Era un surâs interior, buzele nu schițaseră nici o mișcare.

Când lucrase cu computerul pentru a descoperi posibila stea a primului set de coordonate, atât Pelorat cât și Bliss priviseră cu atenție și puseseră întrebări. Acum stăteau în camera lor și dormeau sau se relaxau, lăsând întreaga treabă doar pe umerii lui.

Într-un fel se simțea flatat: acum aceptaseră faptul că Trevize era șeful, știa ce făcea, și nu avea nevoie de supraveghere sau încurajări. Cât despre el, acumulase suficientă experiență pentru a avea încredere deplină în computer și pentru a simți că acesta nu avea deloc nevoie de asistență. Sau, în orice caz, de foarte puțină.

O altă stea – luminoasă și neînregistrată în harta Galactică – își făcu apariția. Această a doua stea era mai luminoasă decât cea în jurul căreia orbita Aurora, ceea ce dădea și mai multă semnificație faptului că nu fusese inclusă în harta computerizată.

Trevize era uimit de ciudățeniile vremurilor străvechi. Secole întregi puteau fi puse sub telescop, sau dimpotrivă, scoase total din conștiința omenirii. Întregi civilizații puteau fi aruncate în uitare. Și totuși, din ceturile istoriei, smulse din mijlocul acelor civilizații, apăreau unul sau două elemente de informație rămase intacte – cum ar fi coordonatele primite de la Deniador.

Îi mărturisise aceste gânduri lui Pelorat cu câtva timp înainte, iar Pelorat îi spusese imediat că tocmai de aceea studiul miturilor și legendelor este un domeniu atât de interesant.

– Marea artă este, spusese Pelorat, să afli sau să hotărăști care anume componentă dintr-o legendă reprezintă purul adevăr. Nu este ușor, și mitologi diferiți aleg diferite componente, de obicei în funcție de felul în care acestea corespund interpretării lor.

În orice caz, steaua era chiar acolo unde coordonatele lui Deniador, corectate cu factorul timp, spuneau că va fi. În acest moment, Trevize era gata să parieze pe o sumă importantă că a treia stea va fi și ea în locul precizat. Și dacă așa stăteau lucrurile, era dispus să creadă că legenda spunea în continuare adevărul, și anume că existau în total cincizeci de Lumi Interzise (în ciuda numărului suspect de rotund). Se întrebă unde ar putea fi celelalte patruzeci și șapte.

O lume locuibilă – Lume Interzisă – fu descoperită orbitând în jurul stelei... iar de această dată, prezența ei nu induse nici o adiere de surpriză în sufletul lui Trevize. Fusese absolut sigur că va fi acolo. Încadră nava pe o orbită lentă în jurul planetei.

Stratul de nori era suficient de dispersat pentru a permite o imagine satisfăcătoare. Planeta avea un procent mare de apa, așa cum aveau de altfel majoritatea lumilor locuibile. Exista un ocean tropical neîntrerupt, și două oceane polare. Într-una din emisfere, la latitudinile temperate, se afla un continent serpentiform, înconjurând planeta, cu golfuri pe fiecare țărm. În cealaltă emisferă, tot la latitudinile temperate, suprafața uscatului era divizată în trei părți, mai late pe direcția nord-sud decât continentul din emisfera opusă.

Trevize ar fi dorit să știe suficientă climatologie pentru a putea prezice, din ceea ce vedea, care ar putea fi temperaturile și anotimpurile. Pentru o clipă, cochetă cu ideea de a pune computerul să rezolve această problemă. Însă nu clima reprezenta aspectul cel mai important.

Mult mai important era faptul că, încă o dată, computerul nu detectase nici o radiație de origine tehnologică. Telescopul nu-i spunea decât că planeta nu avea un aspect de haină mâncată de molii, și nu apăreau zone deșertice. Solul se derula sub ei cu diferite nuanțe de verde, dar nu se distingeau zone urbane în partea luminată, sau luminițe în partea întunecată.

Planeta asta era oare și ea plină de toate formele de viață în afară de cea umană?

Bătu la ușa celuilalt dormitor.

– Bliss? șopti el tare.

După care bătu din nou.

Se auzi agitație, apoi vocea lui Bliss:

– Da?

– Vrei să ieși? Am nevoie de ajutorul tău.

– Da, numai că te rog să aștepți puțin până mă fac ceva mai prezentabilă.

Când apăru în cele din urmă, era mai prezentabilă decât o văzuse Trevize vreodată. Totuși, simți o undă de iritare pentru că îl lăsase să aștepte; puțin îi păsa cum arăta ea. Dar acum erau prieteni, așa că își suprimă iritarea.

Bliss spuse zâmbind, pe un ton deosebit de plăcut:

– Cu ce te pot ajuta, Trevize?

Trevize arătă înspre ecran:

– După cum vezi, survolăm o lume care pare perfect sănătoasă, suprafețele de pământ sunt acoperite cu o vegetație foarte solidă. Totuși, nu apar lumini în noapte și nu există radiație de natură tehnologică. Te rog să sondezi și să îmi spui dacă există viață animală. Mi s-a părut că undeva am văzut ceva care semăna cu o turmă de ierbivore, dar nu sunt sigur. S-ar putea să fi zărit ceea ce *doream* cu disperare să văd.

Bliss „ascultă", concentrându-se intens. Spuse:

– A, da... e bogată în viața animală.

– Mamifere?

– Desigur.

– Oameni?

Bliss păru că se concentrează și mai puternic. Trecu un minut, apoi încă unul, și în final se relaxă:

– Nu-mi pot da foarte bine seama. Din când în când am avut impresia că prind o undă de inteligență, suficient de elevată pentru a putea fi considerată umană. Dar era atât de slabă și atât de aleatoare încât poate că și eu, la rândul meu, am simțit ceea ce doream cu disperare să simt. Vezi tu...

Se opri.

– Ei? o îmboldi Trevize.

– Am impresia că detectez altceva, spuse ea. Nu sunt obișnuită cu ei, dar nu pot fi decât...

Figura ei se încordă din nou. Începu să „asculte" cu o și mai mare atenție.

– Ei? spuse din nou Trevize.

Bliss se relaxă:

– Nu văd ce altceva ar putea fi decât roboți.

– Roboți!

– Da, iar dacă detectez roboți, cu siguranță că aș putea fi capabilă să detectez și oameni. Însă până acum...

– Roboți! spuse din nou Trevize încruntându-se.

– Da, spuse Bliss, și, după părerea mea, în număr mare.

43

Când află vestea, Pelorat exclamă aproape pe același ton ca și Trevize:

– Roboți!

Apoi zâmbi ușor:

– Ai avut dreptate, Golan, iar eu am greșit când m-am îndoit de tine.

– Nu-mi aduc aminte să te fi îndoit de mine, Janov.

– Am zis că e mai bine să nu mă *exprim*. Pur și simplu am crezut, în inima mea, că a fost o greșeală să plecăm de pe Aurora atâta vreme cât aveam o șansă de a interoga vreun robot supraviețuitor. Însă acum este clar: știai că aici vei găsi o lume cu mai mulți roboți.

– Nu, Janov, n-am *știut* deloc. Pur și simplu am mers la noroc. Câmpurile lor mentale, după cum spune Bliss, arată că sunt în perfectă stare de funcționare. După părerea mea, așa ceva nu se poate fără existența oamenilor care să aibă grijă de ei și să îi repare. Totuși, Bliss nu poate detecta nimic de natură umană, așa că mai căutăm.

– Se pare că peste tot e pădure, nu-i așa? spuse Pelorat privind ecranul.

– Aproape peste tot. Dar sunt câteva pete care pot fi câmpuri. Problema este că nu văd nici un oraș, nici o lumină noaptea, nimic altceva decât radiație termică.

– Deci, nici o ființă umană?

– Asta mă întreb și eu. Bliss este în cameră și se concentrează. Am fixat la întâmplare un prim meridian. Bliss are un mic echipament pe care apasă ori de câte ori detectează o activitate mentală robotică deosebit de intensă – presupun că nu se poate vorbi de „activitate neuronică" în legătură cu roboții – sau o urmă de gânduri umane. Echipamentul este conectat la computer, care memorează astfel toate latitudinile și

longitudinile marcate de Bliss, și îl vom lăsa pe el să aleagă în care loc vom ateriza.

– Crezi că e înțelept să lași problema asta pe seama computerului?

– De ce nu, Janov? Este un computer foarte competent. În plus, când nu ai elemente pe baza cărora să faci tu însuți o alegere, ce e rău în a lăsa această sarcină pe seama computerului?

Pelorat se lumină deodată:

– Asta îmi aduce aminte de ceva, Golan. Unele dintre legendele cele mai vechi includ povești cu oameni care iau decizii aruncând cuburi.

– Serios? Și ce rezolvă cu asta?

– Fiecare față a cubului are marcată pe ea o decizie: „da", „nu", „poate", „mai târziu", și așa mai departe. Fața care vine în sus la oprirea cubului va da sfatul ce trebuie urmat. Sau pun o bilă să se învârtă în jurul unui disc cu fante, și în fiecare fantă este marcată o decizie. Decizia marcată pe fanta în care se oprește bila este cea care va fi respectată. Unii mitologi cred că astfel de activități reprezentau mai degrabă jocuri de noroc decât loterii, dar după părerea mea, ambele noțiuni exprimă același lucru.

– Într-un fel, spuse Trevize, și noi jucăm un joc de noroc.

Bliss ieși din cameră, la timp pentru a auzi această ultimă remarcă.

– Nu e nici un joc de noroc, spuse ea. Am apăsat pe mai multe „poate", apoi pe un singur „da", cert, și vom merge către „da".

– Ce anume face din el un „da"? întrebă Trevize.

– Am prins o adiere de gânduri umane. Clară. Neîndoielnică.

44

Plouase, pentru că iarba era udă. Deasupra, norii pluteau purtați de vânt, și dădeau semne că se destramă.

Far Star ateriză lin lângă un mic pâlc de copaci. (În caz că apar câini, gândi Trevize, glumind doar pe jumătate.) Împrejurimile păreau a reprezenta o pășune; Trevize zărise livezi și lanuri cu grâne... și, în trecere, animale ierbivore.

Totuși, nu existau clădiri. Nimic artificial, în afara faptului că regularitățile copacilor în livezi și limitele precise care separau lanurile de grâne erau la fel de artificiale ca și o stație de recepție a microundelor.

Să fi fost doar opera roboților? Fără oameni?

Calm, își puse centura cu holstere. De data aceasta, se asigurase că ambele arme erau în stare de funcționare și încărcate la maxim. Pentru un moment, prinse privirea lui Bliss și se opri.

– Nu te opri, spuse ea. Nu cred că-ți vor fi de folos la ceva, dar la fel am crezut și data trecută.

– Tu nu vrei să te înarmezi, Janov? îl întrebă Trevize.

Pelorat dădu din umeri:

– Nu mulțumesc. Avându-vă pe tine, care îmi asiguri protecția fizică, și pe Bliss, care îmi asigură protecția mentală, nu mă simt deloc în pericol. Cred că este o lașitate să mă ascund la umbra protecției voastre, dar rușinea mea nu este prea mare, deoarece sunt foarte mulțumit de faptul că nu voi fi obligat să folosesc forța.

– Te înțeleg, spuse Trevize. Ai grijă să nu mergi singur nicăieri. Dacă eu și cu Bliss ne despărțim, rămâi cu unul din noi; și să nu dispari, tentat de cine știe ce curiozitate personală.

– Nu-ți face griji, Trevize, spuse Bliss. Mă ocup eu.

Trevize ieși primul din navă. Vântul era puternic și un pic răcoros după ploaie, dar Trevize îl găsi binevenit. Probabil că înainte de ploaie, căldura și umiditatea fuseseră neplăcute.

Respiră adânc, surprins. Mirosul planetei era încântător. Fiecare planetă avea mirosul ei, știa asta, un miros întotdeauna neobișnuit și de obicei dezgustător – probabil doar din cauză că era neobișnuit. Acesta însă era încântător. Sau poate prinseseră doar o conjunctură fericită, imediat după ploaie, într-un anumit anotimp al anului? Indiferent de situație...

– Haideți, strigă el. Este foarte plăcut afară.

Pelorat ieși și spuse:

– Plăcut este cuvântul cel mai potrivit. Crezi că întotdeauna miroase astfel?

– Nu contează. Până într-o oră ne vom obișnui cu aroma; receptorii noștri olfactivi vor fi suficient de saturați pentru ca să nu mai simțim mirosul.

– Păcat, se dezumflă Pelorat.

– Iarba este udă, spuse Bliss cu o umbră de dezaprobare.

– De ce nu? Ce, pe Gaia nu plouă? făcu Trevize.

Și imediat ce spuse acestea, o rază de soare ajunse până la ei, printr-o mică spărtură de nori. În curând avea să se mărească.

– Desigur, răspunse Bliss, dar știm când, și suntem pregătiți.

– Păcat, spuse Trevize, pierzi fiorul suprizei.

– Ai dreptate, spuse Bliss. Am să încerc să nu mai fac mofturi.

Pelorat privi împrejur și remarcă, pe un ton dezamăgit:

– Se pare că nu este nimic pe aici.

– O impresie greșită, spuse Bliss. Se apropie din spatele acelei coline.

Privi spre Trevize.

– Crezi că ar trebui să mergem să-i întâmpinăm?

Trevize dădu din cap:

– Nu. Noi am parcurs mulți parseci pentru a-i întâlni. Lasă-i pe ei să parcurgă ultima distanță. Îi vom aștepta.

Pe moment, Bliss era singura care putea simți apropierea; însă în curând, din spatele dealului apăru o siluetă. Apoi a doua, apoi a treia.

– Cred că deocamdată asta-i tot, spuse Bliss.

Trevize privea curios. Deși nu văzuse niciodată roboți, nu avea nici o fărâmiță de îndoială că asta erau. Formele aduceau schematic cu cele umane, și totuși nu păreau metalice. Suprafața lor era mată și dădea iluzia de moale, ca și cum ar fi fost acoperită de pluș.

Dar de unde știa el că era doar o iluzie de moale? Simți o bruscă dorință de a pipăi acele siluete care se apropiau într-un ritm atât de constant. Dacă această lume era o Lume Interzisă – din moment ce soarele ei nu fusese inclus în harta Galactică – atunci *Far Star* și pasagerii ei trebuie să reprezinte ceva nemaiîntâlnit vreodată de roboți. Și totuși acționau cu o siguranță calmă, ca și cum executau un exercițiu de rutină.

Trevize spuse, încet:

– Aici putem obține informații pe care nu le-am putea obține nicăieri altundeva în Galaxie. Îi putem întreba care sunt coordonatele Pământului în raport cu această planetă, iar dacă le știu, ni le vor spune. Cine știe de câtă vreme funcționează obiectele astea? Nu pot răspunde decât bazându-se pe memoria personală. Este un lucru de care trebuie să ținem cont.

– Pe de altă parte, spuse Bliss, poate că sunt fabricați recent și nu știu nimic.

– Sau, spuse Pelorat, poate că știu dar nu vor să ne spună.

– Nu ne pot refuza decât dacă li s-a ordonat să nu ne spună, făcu Trevize, și de ce să li se fi dat astfel de ordine când nimeni de pe această planetă nu ne aștepta să sosim?

Roboții se opriră la o distanță de aproximativ trei metri. Nu spuseră nimic și nu mai schițară nici o mișcare.

Trevize, cu mâna pe blaster, îi spuse lui Bliss, fără a-și lua ochii de pe roboți:

– Îți poți da seama dacă sunt ostili sau nu?

– Să știi că nu am nici o experiență în privința activității lor mentale, Trevize. Totuși, nu detectez nimic ostil.

Trevize luă mâna de pe patul armei, dar o ținu aproape. Ridică mâna dreaptă, cu palma înspre roboți, într-un gest care spera să fie recunoscut drept gest de pace, și spuse, vorbind rar:

– Vă salut. Am venit pe această lume ca prieteni.

Robotul din centru înclină capul într-un fel de plecăciune incompletă, pe care un optimist ar fi putut-o lua de asemenea ca pe un gest de pace, și răspunse.

Lui Trevize îi căzu falca de uimire. Într-o lume obișnuită, care intra în rețeaua comunicării Galactice, nimeni nu s-ar fi gândit la un eșec în stabilirea unui limbaj comun. Totuși, robotul nu vorbi în Galactica Standard, și nici în ceva asemănător. De fapt, Trevize nu reuși să înțeleagă nici un cuvânt.

45

Surpriza lui Pelorat era la fel de mare ca și a lui Trevize, dar conținea și un vizibil element de satisfacție.

– Nu este ciudat? spuse el.

Trevize se întoarse spre el și spuse, cu o urmă de asprime în glas:

– Nu este ciudat. Este păsărească.

– Nu este deloc păsărească, spuse Pelorat. Este Galactică, dar foarte veche. Am prins câteva cuvinte. Probabil că le-aș fi înțeles mai ușor dacă ar fi fost scrise. Pronunția mă încurcă.

– Bine, și ce-a spus?

– Cred că a spus că nu ți-a înțeles vorbele.

– Nu-mi dau seama ce a spus, zise Bliss, dar simt un fel de nedumerire, și mi se pare plauzibil. Asta dacă ai încredere în analiza mea asupra emoțiilor robotice – în caz că există ceva ce poate fi numit emoție robotică.

Vorbind foarte rar, și cu dificultate, Pelorat spuse ceva, după care cei trei roboți aplecară capetele la unison.

– Ce le-ai spus? întrebă Trevize.

– Le-am spus că nu pot vorbi bine, dar voi încerca, zise Pelorat. Le-am cerut un pic de răgaz. Nemaipomenit, bătrâne, este nemaipomenit de interesant.

– Nemaipomenit de dezamăgitor, murmură Trevize.

– Vezi tu, spuse Pelorat, fiecare planetă locuibilă din Galaxie reușește să-și creeze propria variantă de Galactică, deci există un milion de dialecte care uneori sunt aproape imposibil de înțeles, dar care evoluează odată cu Galactica Standard. Presupunând că această lume a fost izolată timp de aproape douăzeci de mii de ani, limbajul ar fi trebuit în mod normal să devieze atât de mult față de cel al restului Galaxiei încât să devină un limbaj total diferit. Nu s-a întâmplat așa, probabil datorită faptului că această lume are un sistem social care depinde de roboți, iar aceștia nu înțeleg decât limbajul pe care au fost programați să îl înțeleagă. Pentru a nu-i reprograma tot timpul, limbajul a rămas la fel, iar acum avem ocazia să auzim o foarte arhaică versiune a limbajului Galactic.

– Iată un exemplu, spuse Trevize, despre cum o societate poate să rămână pe loc, și în cele din urmă să degenereze.

– Dar, bunul meu prieten, protestă Pelorat, a păstra un limbaj relativ nemodificat nu este un semn de degenerare. Există și avantaje. Documentele păstrate timp de secole și milenii au sens și dau o mai mare longevitate și autoritate arhivelor istorice. În restul Galaxiei, limbajul edictelor Imperiale de pe vremea lui Hari Seldon deja începe să sune demodat.

– Și tu cunoști forma asta arhaică de limbaj Galactic?

– N-aș spune că o *cunosc,* Golan. Să spunem mai bine că, studiind miturile și legendele străvechi, m-am obișnuit cu ea. Vocabularul nu este complet străin, inflexiunile însă sunt diferite. Persistă de asemenea expresii idiomatice la care noi am renunțat și, după cum am spus, pronunția este total schimbată. Aș putea ține loc de interpret, dar nu unul foarte bun.

Trevize oftă tremurat:

– O slabă adiere de noroc este mai bună decât nimic. Dă-i drumul, Janov.

Pelorat se întoarse spre roboți, așteptă un moment, apoi privi înapoi spre Trevize:

– Ce să le spun?

– Să luăm taurul dc coarne. Întreabă-i unde se află Pământul.

Pelorat rosti cuvintele unul câte unul, gesticulând exagerat.

Roboții se priviră unul pe altul și scoaseră câteva sunete. Apoi cel din mijloc îi vorbi lui Pelorat, care răspunse întinzând mâinile ca și cum ar fi tras de un cordon elastic. Robotul îi replică rostind cuvintele cu la fel de multă grijă.

Pelorat se întoarse spre Trevize:

– Nu sunt sigur că i-am făcut să înțeleagă ce vreau să spun prin „Pământ". Probabil își închipuie că m-am referit la o anumită regiune a planetei lor. Mi-au spus că nu au auzit de o astfel de regiune.

– Au spus cum se numește această planetă?

– Numele folosit de ei cred că s-ar putea traduce cel mai bine prin „Solaria".

– Ai auzit de ea în legendele tale?

– Nu... La fel cum nu am auzit nici de Aurora.

– Bine, atunci întreabă-i dacă există pe cer... printre stele... vreun loc numit Pământ. Arată cu degetul în sus.

Un nou schimb de cuvinte; în cele din urmă, Pelorat se întoarse și spuse:

– Tot ce pot obține de la ei, Golan, este că nu există locuri pe cer.

– Întreabă-i ce vârstă au, interveni Bliss. Sau, mai bine, de câtă vreme funcționează.

– Nu știu cum se spune „funcționează". Cât despre „vârstă"... *Nu* sunt un interpret foarte bun.

– Dă-ți silința, Pel dragă, spuse Bliss.

După câteva replici, Pelorat spuse:

– Funcționează de douăzeci și șase de ani.

– Douăzeci și șase de ani, spuse Trevize cu dezgust. Sunt de-abia cu puțin mai în vârstă decât tine, Bliss.

Bliss reacționă cu un neașteptat orgoliu:

– Întâmplător...

– Știu, o întrerupse Trevize. Tu ești Gaia, care este veche de mii de ani... În orice caz, acești roboți nu pot vorbi despre Pământ din proprie experiență, și în memorie nu le-au fost stocate informații de care nu au nevoie. Deci nu cunosc nimic despre astronomie.

– Poate că sunt alți roboți undeva pe planetă, probabil mai vechi, spuse Pelorat.

– Mă îndoiesc, spuse Trevize, dar întreabă-i, dacă poți găsi cuvintele potrivite.

De această dată conversația dură mult timp și în final Pelorat o întrerupse, roșu la față și cu un vizibil aer de iritare.

– Golan, spuse el, nu am înțeles chiar tot ce au încercat să spună, dar trag concluzia că roboții mai vechi sunt folosiți pentru muncă manuală și nu cunosc nimic. Dacă robotul ăsta ar fi un om, aș spune că a vorbit cu dispreț despre roboții mai vechi. Aceștia trei sunt roboți casnici, după cum se laudă, și sunt înlocuiți înainte să se învechească. *Ei* dețin adevăratele cunoștințe... au fost vorbele lor, nu ale mele.

– Nu par să cunoască prea multe, bombăni Trevize. Cel puțin, din lucrurile pe care vrem noi să le aflăm.

– Acum regret că am plecat chiar așa rapid de pe Aurora, spuse Pelorat. Dacă am fi găsit acolo un robot supraviețuitor, și am fi găsit, din moment ce primul pe care l-am întâlnit mai avea o scânteie de viață în el, am fi aflat despre Pământ din memoria lor personală.

– În caz că le-a rămas memoria intactă, Janov, spuse Trevize. Ne putem întoarce oricând acolo, și dacă va trebui o vom face, înfruntând pericolul haitelor de câini... Dar dacă acești roboți au o vechime de două decenii, înseamnă că cei care i-au construit nu au pierit încă. Iar aceștia trebuie să fie oameni. Cel puțin așa gândesc eu.

Se întoarse spre Bliss:

– Ești *sigură* că ai detectat...

Dar ea ridică o mână pentru a-l opri. Pe fața ei se întipărise o expresie de atenție încordată.

– Vine acum, spuse ea cu voce joasă.

Trevize se întoarse spre colină și acolo, întâi apărând de după ea, apoi îndreptându-se spre ei, zări silueta de neconfundat a unei ființe umane. Tenul său era palid, părul lung și deschis la culoare, umflându-se în părțile laterale ale capului. Avea o față

gravă dar care părea foarte tânără. Mâinile și picioarele goale nu erau deoscbit de musculoase.

Roboții se dădură la o parte din fața sa, iar el avansă până ajunse aproape.

Apoi vorbi, cu o voce clară, plăcută, iar cuvintele, deși pronunția era arhaică, erau în limbajul Standard Galactic, ușor de înțeles.

– Bine ați venit, călători prin spațiu, spuse el. Ce vreți de la roboții mei?

46

Trevize nu se acoperi de glorie. Spuse, prostește:

– Vorbești Galactica?

Solarianul răspunse, cu un zâmbet aspru:

– De ce nu, din moment ce nu sunt mut?

Trevize arătă înspre roboți:

– Dar ăștia?

– Aceștia sunt roboți. Ei vorbesc limba mea. Dar eu sunt Solarian și aud comunicațiile hiperspațiale ale lumilor de dincolo, așa încât, la fel ca și predecesorii mei, am învățat modul vostru de a vorbi. Ei au lăsat descrieri ale limbajului, dar aud mereu cuvinte noi și expresii care se modifică odată cu treccrea timpului. Ca și cum voi, Colónii, vă puteți fixa pe planete, dar nu puteți fixa limbajul. De ce te surprinde faptul că înțeleg limbajul vostru?

– N-ar fi trebuit să mă surprindă, spuse Trevize. Îmi cer scuze. Am vorbit adineauri cu roboții, și nu mi-am închipuit că voi auzi limbajul Galactic vorbindu-se pe această lume.

Privi cu atenție ființa din fața sa. Purta o robă albă și subțire, largă pe umeri, cu deschideri mari pentru brațe. Era deschisă în față, expunând vederii pieptul gol și, mai jos, slipul. În afară de o pereche de sandale ușoare, nu mai purta altceva.

Trevize își dădu seama că nu putea spune dacă Solarianul cra bărbat sau femeie. Sânii erau de bărbat, desigur, dar nu avea păr pe piept, iar slipul subțire nu prezenta nici o umflătură.

Se întoarse spre Bliss și șopti:

– Și ăsta ar putea fi un robot, dar seamănă foarte mult cu o ființă umană în...

Bliss spuse, de-abia mișcând buzele:

– Mintea este a unei ființe umane, nu a unui robot.

– Și totuși, nu mi-ați răspuns întrebării inițiale, reluă Solarianul. Voi scuza această omisiune și o voi pune pe seama surprizei. Acum vă voi întreba încă o dată. și nu trebuie să mai greșiți. Ce vreți de la roboții mei?

– Facem o călătorie, spuse Trevize, și căutăm unele date pentru a putea ajunge la destinație. Am cerut roboților tăi să ne ajute, dar nu au știut să ne răspundă.

– Ce informații căutați? Poate vă ajut eu.

– Căutăm să aflăm care sunt coordonatele Pământului. Ni le poți spune?

Solarianul ridică din sprâncene, mirat:

– M-aș fi așteptat ca primul obiect al curiozității voastre să fie persoana mea. Deși nu ați cerut-o, vă voi spune că mă numesc Sarton Bander, și vă aflați pe moșia Bander, care se întinde cât vedeți cu ochii în toate direcțiile, și mult mai departe. Nu pot spune că sunteți bineveniți aici, pentru că prin venirea voastră ați violat un pact. După o perioadă de multe mii de ani, sunteți primii Colóni care ați aterizat pe Solaria și, după cum înțeleg, ați venit doar pentru a afla care este cel mai bun mod de a ajunge pe o altă lume. Odinioară ați fi fost distruși, împreună cu nava voastră, imediat ce ați fost detectați.

– Este un mod barbar de a trata oamenii inofensivi și fără intenții rele, spuse prudent Trevize.

– Sunt de acord, dar atunci când membrii unei societăți în expansiune pun piciorul într-o societate inofensivă și statică, acest simplu contact reprezintă prin el însuși un potențial pericol. Atâta vreme cât ne temeam de acest pericol, eram gata să-i distrugem pe cei care veneau, încă de la sosire. Din moment ce acum nu mai avem motive să ne temem, suntem, după cum vezi, dispuși să discutăm.

– Apreciez informația pe care ne-ai oferit-o cu atâta amabilitate, spuse Trevize, dar ai omis să ne răspunzi la întrebarea pe care ți-am pus-o. O voi repeta. Ne poți spune care sunt coordonatele Pământului?

– Prin Pământ, presupun că înțelegi lumea din care se trag specia umană și restul speciilor de plante și animale.

Spunând acestea, mâna sa evoluă grațios indicând împrejurimile.

– Da, domnule, spuse Trevize.

Pe fața Solarianului se întipări o expresie ciudată, de repulsie:

– Te rog să mi te adresezi simplu, cu Bander, spuse el, dacă vrei să folosești vreo formă de adresare. Nu mi te adresa cu cuvinte care definesc o clasificare sexuală. Eu nu sunt nici mascul, nici femelă. Sunt *complet*.

Trevize încuviință (avusese dreptate):

– Cum dorești, Bander. Deci, care sunt coordonatele Pământului, lumea din care ne tragem cu toții?

– Nu știu, spuse Bander. Și nici nu doresc să știu. Dacă aș ști, sau dacă aș afla, tot nu v-ar folosi la nimic, pentru că Pământul nu mai există ca lume.

Desfăcu larg brațele și continuă:

– Ah!... Soarele este plăcut. Nu vin des la suprafață, și niciodată când nu se arată soarele. Am trimis roboții să vă întâmpine primii. Nu am venit decât după ce s-a înseninat.

– Cum se face că Pământul nu mai există ca lume? insistă Trevize.

Se pregăti să asculte încă o dată povestea cu radioactivitatea.

Însă Bander nu auzi întrebarea sau, mai degrabă, o lăsă neglijent la o parte.

– Povestea este prea lungă, spuse el. Mi-ați spus că ați venit fără nici o atenție rea.

– Corect.

– Atunci de ce ați venit înarmați?

– A fost o simplă precauție. Nu știam peste ce vom da.

– Nu contează. Micuțele voastre arme nu reprezintă vreun pericol pentru mine. Și totuși, sunt curios. Am auzit, bineînțeles, multe despre istoria voastră deosebit de barbară, care pare să depindă în totalitate de arme.. Dar n-am văzut niciodată cu adevărat o armă. Pot să o văd pe a ta?

Trevize făcu un pas înapoi:

– Mă tem că nu, Bander.

Bander părea amuzat:

– Am întrebat doar din politețe. De fapt, nu aveam deloc nevoie de acordul tău.

Întinse mâna, și din holsterul drept al lui Trevize ieși blasterul, iar din holsterul stâng apăru biciul neuronic. Trevize se repezi să-și apuce armele, dar își simți brațele împiedicate ca

de niște fire elastice foarte puternice. Pelorat și Bliss încercară să se repeadă în față, dar și ei erau reținuți în același mod.

– Nu încercați să mă împiedicați, spuse Bander. Nu aveți cum.

Armele aterizară în mâinile lui, și le examină cu atenție.

– Acesta, spuse el arătând blasterul, pare să fie un emițător de microunde care produce căldură, făcând astfel să explodeze orice corp care conține fluide. Celălalt este mai complicat, și trebuie să recunosc că nu-mi dau seama dintr-o simplă privire care îi este destinația. Totuși, din moment ce nu aveți intenții rele și nu faceți rău, nu aveți nevoie de arme. Voi goli conținutul energetic al unităților din fiecare armă. Acum sunt inofensive, doar dacă nu cumva vreți să le folosiți ca obiecte contondente, ceea ce nu v-aș sfătui.

Solarianul dădu drumul armelor, și acestea plutiră din nou prin aer, de data aceasta înapoi spre Trevize. Fiecare armă intră cu precizie în holsterul său.

Trevize, simțindu-se eliberat, scoase blasterul, dar inutil. Contactul se bălăngănea liber, iar unitatea enegetică fusese total golită. La fel pățise și biciul neuronic.

Ridică privirea spre Bander care spuse, zâmbind:

– Ești foarte neajutorat, Străine. La fel de ușor, dacă doresc, îți pot distruge nava. La fel de ușor te pot distruge pe tine.

CAPITOLUL 11

Subteran

47

TREVIZE ÎNGHEȚĂ. Încercând să respire normal, se întoarse, aruncând o privire spre Bliss.

Ea își pusese un braț protector în jurul taliei lui Pelorat și, după toate aparențele, era foarte calmă. Zâmbi ușor, și înclină discret capul.

Trevize se întoarse spre Bander. Interpretând gestul lui Bliss ca pe un semn de încurajare, și sperând din toată inima că interpretase corect, spuse apăsat:

– Cum ai făcut asta, Bander?

Bander zâmbi, bine dispus:

– Spuneți-mi, micuților, credeți în vrăjitorie? În magie?

– Nu credem, micuțule, lătră Trevize.

Bliss îl trase de mânecă și șopti:

– Nu-l enerva. Este periculos.

– Văd și eu că este, spuse Trevize reușind cu mare dificultate să coboare vocea. Fă ceva!

Vocea lui Bliss de-abia se auzi:

– Nu încă. Dacă se simte în siguranță, va fi mai puțin periculos.

Bander nu acordă atenție scurtului schimb de șoapte dintre cei doi Străini. Se îndepărtă nepăsător, roboții dându-se la o parte pentru a-i face loc să treacă.

Apoi privi înapoi și îndoi leneș degetul făcându-le semn:

– Veniți. Urmați-mă. Toți trei. Vă voi spune o poveste. Poate că pe voi nu vă va interesa, dar pentru mine are o însemnătate.

Continuă să înainteze alene.

Trevize rămase locului o vreme, neștiind ce reacție ar fi trebuit să aibă. Însă Bliss o luă înainte, iar Pelorat făcu la fel, tras de brațul ei. În cele din urmă, Trevize se mișcă și el; alternativa era să rămână singur cu roboții.

Bliss spuse ușor:

– Bander, dacă ești amabil să ne spui povestea care s-ar putea să nu ne intereseze...

Bander se întoarse și o privi cu atenție, ca și cum abia acum ar fi devenit cu adevărat conștient de prezența ei.

– Tu ești jumătatea feminină a omului, nu-i așa? întrebă el. Jumătatea inferioară?

– Jumătatea cu gabaritul mai redus, Bander. Da.

– Atunci, ceilalți doi sunt jumătăți masculine?

– Într-adevăr.

– Ai avut un copil, jumătate-feminină?

– Bander, numele meu este Bliss. Până acum, nu am născut nici un copil. Acesta este Trevize. Acesta este Pel.

– Și care dintre acești doi masculi te vor asista atunci când îți va veni vremea? Sau te vor asista amândoi? Sau nici unul?

– Pel mă va asista, Bander.

Bander își îndreptă atenția spre Pelorat:

– Văd că ai păr alb.

– Da, spuse Pelorat.

– Dintotdeauna a avut această culoare?

– Nu, Bander, a devenit așa odată cu înaintarea în vârstă.

– Ce vârstă ai?

– Cincizeci și doi de ani, Bander, spuse Pelorat.

Apoi adăugă repede:

– Ani Galactici Standard.

Bander continua să meargă (către conacul îndepărtat, presupuse Trevize), dar ceva mai încet.

– Nu știu cât de lung este un An Galactic Standard, spuse el, dar nu poate fi foarte diferit față de anul nostru. La ce vârstă vei muri, Pel?

– N-aș putea spune. Aș mai putea trăi vreo treizeci de ani.

– Deci optzeci și doi de ani. Cu viață scurtă, și divizați în jumătăți. Pare de necrezut, și totuși strămoșii mei îndepărtați erau la fel ca voi, și trăiau pe Pământ... Dar unii dintre ei au părăsit Pământul pentru a întemeia lumi noi, în jurul altor stele. Lumi minunate, bine organizate, și numeroase.

– Nu multe. Cincizeci, interveni Trevize cu voce tare.

Bander îi acordă lui Trevize o privire arogantă. Acum părea mai puțin bine dispus.

– Trevize, spuse el. Acesta este numele tău.

– Golan Trevize este numele meu întreg. Am zis că erau cincizeci de lumi Spațiene. Lumile *noastre* se numără cu milioanele.

– Deci cunoașteți povestea pe care doresc să v-o spun? făcu Bander cu voce liniștită.

– Dacă povestea este că au existat cândva cincizeci de lumi Spațiene, atunci o cunoaștem.

– Noi nu ținem cont doar de număr, jumătate-de-om, spuse Bander. Noi ținem cont și de calitate. Eram cincizeci, dar toate milioanele voastre nu valorează împreună nici măcar cât una din cele cincizeci. Iar Solaria era a cincizecea și, în consecință, cea mai bună. Solaria depășea cu mult celelalte lumi Spațiene, în aceeași măsură în care lumile Spațiene depășeau Pământul. Doar noi, de pe Solaria, am învățat cum trebuie trăită viața. Noi nu ne-am adunat și îngrămădit ca animalele, așa cum făceau cei de pe Pământ, așa cum făceau și alte lumi, chiar Spațiene. Noi am trăit în singurătate, servindu-ne de roboți, și văzându-ne oricât de des doream, dar pe cale electronică. Foarte rar ne-am întâlnit în carne și oase. Sunt mulți ani de când n-am mai privit o ființă umană așa cum vă privesc acum pe voi, dar voi nu sunteți decât jumătăți de oameni, și deci prezența voastră nu îmi restrânge libertatea mai mult decât ar face-o o vacă, sau un robot. Cu toate acestea, și noi am fost odinioară jumătăți de oameni. Indiferent cât de mult ne perfecționaserăm libertatea, deși stăpâneam nenumărați roboți, libertatea nu era niciodată totală. Pentru a putea produce urmași, trebuiau să coopereze doi indivizi. Era posibil, desigur, să obții spermatozoizi și ovule, să declanșezi procesul de fertilizare, iar creșterea embrionară să aibă loc artificial, automatizat. Era posibilă creșterea adecvată a copiilor, sub supravegherea roboților. Toate acestea se puteau face, dar jumătățile de oameni nu erau dispuse să renunțe la plăcerea care însoțea însămânțarea biologică. În consecință, se

dezvoltau atașamente emoționale perverse, și libertatea dispărea. Înțelegeți că situația trebuia schimbată?

– Nu, Bander, spuse Trevize, nu înțelegem, pentru că noi nu măsurăm libertatea după standardele tale.

– Asta din cauză că nu știți ce este libertatea. Nu ați trăit decât în mușuroaie, nu cunoașteți alt mod de viață decât să fiți mereu forțați – până în cele mai mici detalii – să vă supuneți voința în fața altora sau, lucru la fel de dezgustător, luptându-vă să supuneți voința altora în interesul vostru. Unde este libertatea? Libertatea nu înseamnă nimic dacă nu trăiești așa cum dorești! Exact așa cum dorești! Apoi a venit vremea când Pământenii au început din nou să se răspândească în spațiu, ca niște roiuri scăpate de sub control. Ceilalți Spațieni au încercat să intre în competiție. Noi, Solarienii, nu am făcut așa ceva. Noi am prevăzut că aglomerarea duce la un eșec inevitabil. Ne-am mutat în subteran și am întrerupt orice contact cu restul Galaxiei. Eram hotărâți să rămânem noi înșine, indiferent de preț. Am construit roboți și arme adecvate care să protejeze suprafața planetei, aparent părăsită, și care și-au îndeplinit admirabil misiunea. Au venit nave, și au fost distruse până când au încetat să mai vină. Planeta a fost uitată, exact așa cum ne-am dorit. Între timp, în subteran, am încercat să ne rezolvăm problemele. Ne-am reglat genele cu precauție și delicatețe. Am avut eșecuri, dar și succese, și am știut să profităm de ele. A fost nevoie de multe secole, dar în cele din urmă am devenit ființe umane complete; avem plăcerea totală în orice moment dorim, și producem, atunci când considerăm necesar, ovule fertilizate care se vor dezvolta sub grija competentă a roboților.

– Hermafroditi, spuse Pelorat.

– Așa se spune în limbajul vostru? întrebă indiferent Bander. N-am mai auzit niciodată acest cuvânt.

– Hermafroditismul oprește evoluția, spuse Trevize. Fiecare copil este dublul genetic al părintelui său hermafrodit.

– Tu consideri evoluția ca fiind supusă hazardului. Noi ne putem proiecta copiii așa cum dorim. Putem modifica sau ajusta genele și, din când în când, o facem... Dar aproape că am ajuns la locuința mea. Hai să intrăm. S-a făcut târziu. Soarele deja nu mai oferă căldură, și ne vom simți mai bine înăuntru.

Trecură printr-o ușă fără încuietori dar care se deschise la apropierea lor și se închise în urmă. Nu existau ferestre, dar la

intrarea într-o încăpere cavernoasă, pereții începură să strălucească, oferind o lumină vie. Podeaua părea goală, dar era moale și elastică la atingere. În fiecare dintre cele patru colțuri ale camerei stătea nemișcat un robot.

Bander arătă cu degetul spre peretele opus ușii, care nu părea deloc diferit de ceilalți trei pereți:

– Acel perete este video-ecranul meu. Lumea se deschide în fața mea prin acel ecran, dar aceasta nu îmi limitează în nici un fel libertatea, pentru că nu sunt obligat să-l folosesc.

– Și nici nu poți obliga pe altul să-l folosească, chiar dacă tu dorești, spuse Trevize.

– Să oblig? spuse Bander cu aroganță. Celelalte ființe complete fac cum vor, și este cu atât mai bine dacă ceea ce fac eu le convine. Te rog să ții cont că nu folosim pronumele personale atunci când vorbim despre noi.

În cameră se afla un scaun, cu fața spre video-ecran, iar Bander luă loc în el.

Trevize privi în jur, ca și cum se aștepta ca din podea să răsară alte scaune.

– Ne putem așeza și noi? întrebă el.

– Dacă doriți..., spuse Bander.

Bliss, zâmbind, se așeză pe podea. Pelorat se așeză lângă ea. Trevize, încăpățânat, rămase în continuare în picioare.

– Spune-mi, Bander, începu Bliss, câte ființe umane trăiesc pe această planetă?

– Spune „Solarieni", jumătate-de-om Bliss. Cuvântul „ființă umană" este compromis, pentru că jumătățile-de-oameni își spun și ele la fel. Ne putem spune „oameni completi", dar este mai puțin practic. Termenul potrivit este „Solarian".

– Atunci, câți Solarieni trăiți pe această planetă?

– Nu sunt sigur. Nu ne numărăm. Poate o mie două sute.

– O mie două sute pe o întreagă lume?

– O mie două sute. Din nou vă interesează numărul, în timp ce noi suntem preocupați de calitate... Și nici nu înțelegeți ce este libertatea. Dacă ar exista vreun Solarian cu care să-mi disput stăpânirea absolută asupra oricărei porțiuni din teritoriul meu, sau asupra oricărui robot, sau viețuitoare, sau obiect, libertatea mea ar fi limitată. Din moment ce există și alți Solarieni, limitarea libertății trebuie îndepărtată cât mai mult posibil, separându-ne până la punctul la care contactul este virtual

nonexistent. Solaria păstrează o mie două sute de Solarieni în condiții care se apropie de ideal. Dacă ar fi mai mulți, libertatea ar fi simțitor limitată, până la un nivel insuportabil.

– Asta înseamnă că trebuie numărat fiecare copil, iar decesele trebuiesc compensate, spuse deodată Pelorat.

– Desigur. Acest lucru se face pe orice lume cu populație stabilă... chiar și pe a voastră, cred.

– Și din moment ce probabil că sunt mai puține decese, trebuie să fie mai puțini copii.

– Într-adevăr.

Pelorat dădu din cap și se cufundă în tăcere.

– Vreau să știu cum ai făcut armele mele să zboare prin aer, spuse Trevize. Nu mi-ai dat nici o explicație.

– Ți-am oferit o explicație: vrăjitorie sau magie. Refuzi să o acceți?

– Bineînțeles că refuz. Drept ce mă iei?

– Atunci, crezi în conservarea energiei și în creșterea entropiei?

– Asta da. Nu cred că în douăzeci de mii de ani ați schimbat aceste legi, sau le-ați modificat măcar cu un singur micron.

– Ai dreptate, jumătate-de-persoană. Dar gândește-te. Afară strălucește soarele.

Făcu un gest încărcat cu o stranie grație, ca și cum ar fi arătat lumina soarelui, pretutindeni în jurul său. După care continuă:

– Dar este și umbră. La lumină este mai cald decât în întuneric, iar căldura se scurge spontan dinspre zona luminată spre zona întunecată.

– Îmi spui lucruri cunoscute, făcu Trevize.

– Probabil că le cunoști atât de bine încât nu te mai gândești la ele. Noaptea, suprafața Solariei este mai caldă decât obiectele de dincolo de atmosfera sa, și căldura se scurge spontan dinspre suprafața planetei înspre spațiu.

– Știu și asta.

– Și, zi sau noapte, interiorul planetei este mai cald decât suprafața ei. În consecință, căldura se scurge spontan de la interior spre suprafață. Îmi închipui că știi și acest lucru.

– Unde vrei să ajungi, Bander?

– Transferul căldurii dinspre mai cald spre mai rece, care trebuie să aibă loc în virtutea legii a doua a termodinamicii, poate fi folosit pentru a dezvolta lucru mecanic.

– În teorie, da, dar lumina soarelui este dispersată, căldura suprafeței planetei este și mai dispersată, și viteza cu care căldura se extinde din interior face din aceasta din urmă cea mai slabă sursă de căldură. Cantitatea de căldură utilizabilă probabil că nu va fi suficientă nici pentru a ridica o pietricică.

– Depinde de echipamentul folosit în acest scop, spuse Bander. Instrumentul nostru a fost creat într-un interval de mii de ani, și nu este altceva decât o porțiune a creierului.

Bander își ridică părul de pe părțile laterale ale capului, expunând vederii acele porțiuni ale craniului aflate în spatele urechilor. Întoarse capul într-o parte și într-alta; în spatele fiecărei urechi se afla o umflătură de mărimea și forma unui ou de găină, văzut dinspre capătul mai rotund.

– Această protuberanță a creierului meu, și absența ei la creierul vostru, reprezintă diferența dintre un Solarian și voi.

48

Trevize arunca din când în când o privire spre Bliss, care părea concentrată total asupra lui Bander. Își dădea bine seama ce se întâmpla.

Bander, în ciuda imnului pe care-l închinase libertății, nu putuse rezista acestei ocazii. Nu putea vorbi cu roboții de pe o poziție egală din punct de vedere intelectual, și în nici un caz cu animalele. Să vorbească celorlalți Solarieni îi era neplăcut, iar comunicarea ar fi fost forțată și nu spontană.

Cât despre Trevize, Bliss, și Pelorat, or fi fost ei jumătăți-de-oameni, după aprecierea lui Bander, și poate că – în mintea sa – nu îi limitau libertatea mai mult decât un robot sau o vacă, dar îi erau egali (sau aproape egali) ca intelect, și ocazia de a le vorbi reprezenta un lux unic pe care nu îl mai experimentase vreodată.

Nu e de mirare, gândi Trevize, că Solarianul se lăsase dus de val. Iar Bliss (Trevize era de două ori sigur) îl încurajase, împingând ușor mintea lui Bander să facă ceea ce oricum își dorea foarte mult.

Bliss, probabil, considera că dacă Bander și-ar da drumul la gură, le-ar putea spune ceva util referitor la Pământ. Lui Trevize i se părea o atitudine bine motivată, așa că, deși nu era cu

adevărat curios despre subiectul în discuție, făcu efortul de a continua conversația.

– Ce fac acei lobi cerebrali? întrebă el.

– Sunt transductori, spuse Bander. Activați de fluxul de căldură, îl transformă în energie mecanică.

– Nu pot crede așa ceva. Fluxul de căldură este insuficient.

– Micuță jumătate-de-om, nu vrei deloc să gândești. Dacă ar exista o mulțime de Solarieni, îngrămădiți laolaltă, fiecare încercând să se folosească de fluxul de căldură, atunci da, cantitatea de căldură ar fi insuficientă. Însă eu am peste patruzeci de mii de kilometri pătrați la dispoziție, doar ai mei. Eu pot asimila fluxul de căldură de pe orice porțiune din această suprafață a mea, fără să o împart cu nimeni; cantitatea este suficientă. Înțelegi?

– Este chiar așa de simplu să asimilezi fluxul de căldură de pe o suprafață întinsă? Simplul fapt al concentrării acestui flux necesită o mare cantitate de energie.

– Poate, dar eu nu sunt conștient de acest lucru. Lobii-transductori concentrază în mod continuu fluxul de căldură atunci când este nevoie. Când ți-am ridicat armele în aer, un anumit volum al atmosferei luminate de soare și-a pierdut excesul de căldură în beneficiul unui volum din partea întunecată, astfel încât m-am folosit de energia solară. În loc să mă folosesc de un instrument mecanic sau electronic, m-am folosit de un instrument neuronic.

Atinse ușor unul dintre lobii-transductori:

– Lucrează repede, eficient, continuu... și fără efort.

– Incredibil murmură Pelorat.

– Nu este deloc incredibil, spuse Bander. Gândește-te la finețea ochiului și urechii, și cum pot acestea transforma cantități mici de fotoni sau vibrații ale aerului în informații. Pare incredibil, dacă nu ați fi aflat niciodată despre aceste lucruri. Lobii-transductori nu sunt deloc mai misterioși.

– Ce faceți cu acești lobi-transductori care funcționează continuu? întrebă Trevize.

– Administrăm planeta, spuse Bander. Fiecare robot de pe această vastă moșie obține energia de la mine; sau, mai degrabă, de la fluxul natural de căldură. Un robot, fie că apasă pe un contact, fie că taie un copac, obține energia prin transducție mentală – transducția *mea* mentală.

– Și dacă dormi?

– Procesul de transducție nu se oprește, micuță jumătate-de-om, spuse Bander. Încetezi să mai respiri atunci când dormi? Inima încetează să mai bată? Noaptea, roboții mei continuă să muncească, cu prețul unei extrem de mici răciri a interiorului Solariei. Efectul este nedetectabil la scară globală iar noi nu suntem decât o mie două sute; energia pe care o folosim nu scurtează apreciabil durata de viață a soarelui nostru, și nici nu epuizează căldura internă a planetei.

– Te-ai gândit vreodată că ați putea-o folosi ca armă?

Bander îl privi pe Trevize ca pe o arătare greu de identificat:

– Probabil prin asta vrei să spui că Solaria ar putea înfrunta alte lumi, folosindu-ne de arme energetice bazate pe transducție? Pentru ce? Chiar dacă am putea înfrânge armele lor energetice bazate pe alte principii – ceea ce cu siguranță că putem face – unde ar fi câștigul? În controlul asupra altor lumi? Ce să facem cu celelalte lumi, când o avem pe a noastră, ideală? Să ne impunem dominația asupra jumătăților-de-oameni și să-i folosim la muncă forțată? Avem roboți. Avem totul. Nu vrem nimic... decât să fim lăsați în pace. Uite... să vă mai spun încă o poveste...

– Dă-i drumul, spuse Trevize.

– Acum douăzeci de mii de ani, când jumătățile-de-creaturi de pe Pământ au început să invadeze spațiul iar noi ne-am retras în subteran, celelalte lumi Spațiene erau hotărâte să-i înfrunte pe noii Colóni-Pământeni. Așa că au lovit Pământul.

– Pământul, spuse Trevize încercând să-și ascundă satisfacția că în sfârșit se abordase și acest subiect.

– Da, au lovit în centru. O mișcare inteligentă, într-un fel. Dacă vrei să omori o persoană, lovești nu în deget sau în călcâi, ci în inimă. Iar prietenii noștri Spațieni, nu foarte departe de ființele umane în ceea ce privește pasiunile, au reușit să trasforme suprafața Pământului într-un rug radioactiv; lumea a devenit în mare măsură nelocuibilă.

– Aha, deci așa s-a întâmplat, spuse Pelorat strângând pumnul și agitându-l ca și cum ar fi vrut să sublinieze o idee. Știam cu că nu putea fi un fenomen natural. Cum au făcut?

– Nu știu cum au făcut, spuse indiferent Bander. În orice caz, Spațienilor nu le-a folosit la nimic. Aici este partea interesantă. Colónii au continuat să se răspândească, iar

Spațienii... au murit. Au încercat să intre în competiție, și au dispărut. Noi, Solarienii, am refuzat să ne întrecem cu ei și suntem în continuare aici.

– La fel și Colónii, spuse apăsat Trevize.

– Da, dar nu pentru totdeauna. Invadatorii trebuie să se lupte, să intre în competiție, și în cele din urmă sunt sortiți pieirii. Poate nu acum, poate peste zeci de mii de ani, dar vom aștepta. Iar atunci când se va întâmpla, noi, Solarienii, completi, singuri, eliberați, vom avea Galaxia pentru noi. Atunci vom putea folosi – sau nu – orice lume vom dori, pe lângă lumea noastră.

– Dar povestea asta, cu Pământul, întrebă Pelorat pocnind nerăbdător din degete. Ceea ce ne-ai spus este legendă sau istorie?

– Cum se face diferența, jumătate-de-Pelorat? spuse Bander. Toată istoria este legendă, mai mult sau mai puțin.

– Dar arhivele voastre ce spun? Le-aș putea vedea, Bander? ...Te rog să înțelegi că domeniul meu de studiu îl reprezintă miturile, legendele, și istoria primitivă. Mă preocupă aceste lucruri, și în mod special cele legate de Pământ.

– Nu am făcut decât să repet ceea ce am auzit, spuse Bander. Nu există arhive privitoare la acest subiect. Arhivele noastre se referă în întregime la problemele Solariene. Celelalte lumi sunt menționate doar în măsura în care au avut vreo influență asupra noastră.

– Pământul cu siguranță că v-a influențat, spuse Pelorat.

– Probabil, dar chiar dacă este așa, s-a întâmplat cu mult, mult timp în urmă. Iar Pământul, dintre toate lumile, era pentru noi cel mai respingător. Dacă am avut ceva documente referitoare la Pământ, sunt sigur că au fost distruse din simplă repulsie.

Trevize scrâșni din dinți, dezamăgit.

– Cine le-a distrus? întrebă el. Voi?

Bander își întoarse atenția spre el:

– Nimeni altcineva nu o putea face.

Dar Pelorat nu era dispus să renunțe:

– Ce altceva ai mai auzit referitor la Pământ?

Bander stătu pe gânduri. Apoi spuse:

– Când eram tânăr, am auzit de la un robot o poveste despre un Pământean care a vizitat odinioară Solaria; despre o femeie

Solariană care a plecat împreună cu el și au devenit personaje importante în Galaxie. Însă asta, după părerea mea, este pură invenție.

Pelorat își mușcă buza:

– Ești sigur?

– Cum aș putea fi sigur pe ceva în astfel de probleme? spuse Bander. Totuși, pare de necrezut ca un Pământean să îndrăznească să vină pe Solaria, sau ca Solaria să tolereze o astfel de intruziune. Este chiar și mai puțin credibil ca o femeie Solariană – pe atunci eram jumătăți-de-oameni, dar chiar și așa – să părăsească de bună voie această lume... Dar haideți, vreau să vă arăt locuința.

– Locuința? făcu Bliss privind împrejur. Acum nu suntem în locuința ta?

– Nu, spuse Bander. Aceasta este o anticameră. Este camera de vizionare. În ea mă văd cu colegii mei Solarieni, atunci când este cazul. Imaginile lor apar bi-dimensional, pe acel perete, sau tri-dimensional, în spațiul din fața peretelui. Deci, această cameră este o cameră de reuniuni publice, și nu face parte din locuința mea. Veniți cu mine!

O luă înainte, fără a întoarce privirea. Dar cei patru roboți își părăsiră locurile din colțurile camerei, iar Trevize era sigur că, dacă el și tovarășii lui de drum nu îl urmau imediat pe Bander, roboții i-ar fi obligat, cu blândețe, să o facă.

Ceilalți doi se ridicară în picioare. Trevize șopti ușor spre Bliss:

– Tu l-ai impulsionat să vorbească?

Bliss îl apăsă pe mână, și aprobă cu o mișcare a capului.

– Totuși, aș dori să aflu care îi sunt intențiile, spuse ea cu o urmă de neliniște în glas.

49

Mergeau în urma lui Bander. Roboții păstrau o distanță politicoasă, dar prezența lor era simțită ca o amenințare constantă.

Se plimbau printr-un coridor. Trevize bombăni, descurajat:

– Pe planeta asta nu există nici o informație utilă referitoare la Pământ. Doar o altă variantă pe tema radioactivității.

Dădu apoi din umeri:

– Va trebui să ne îndreptăm spre al treilea set de coordonate.

În fața lor se deschise o ușă; de cealaltă parte se zărea o cameră micuță.

– Haideți, jumăți-de-oameni, spuse Bander. Vreau să vă arăt cum trăiesc eu.

– Se afișează ca un copil, șopti Trevize. Tare mi-ar place să-i pocnesc una!

– Nu te întrece cu el în copilării, spuse Bliss.

Bander îi introduse pe toți în cameră. Intră și unul dintre roboți. Bander le făcu semn celorlalți roboți să plece, apoi intră și el. Ușa se închise în urma sa.

– Este un ascensor, spuse Pelorat încântat de descoperire.

– Da, spuse Bander. După ce am intrat în subteran, noi, Solarienii, nu am mai ieșit niciodată cu adevărat. Nici nu ne dorim așa ceva, deși, din când în când, găsesc că este plăcut să simți lumina soarelui. Dar nu îmi plac norii, și nici noaptea sub cerul liber. Îți dă senzația că ești în subteran, fără a fi cu adevărat, dacă înțelegeți ce vreau să spun. Într-un fel, este o disonanță cognitivă, și o găsesc destul de dezagreabilă.

– Pământul a construit subterane, spuse Pelorat. Cavernele de Oțel, așa și-au denumit orașele. Și Trantorul, la rândul lui, a construit subterane, la o scară mult mai extinsă, în vechile zile Imperiale... Și Comporellon a construit subterane, în zilele noastre. Este o tentație comună, dacă stai să te gândești.

– Jumătățile-de-oameni viermuind sub pământ, și noi trăind în subteran într-o splendidă izolare, sunt două lucruri complet diferite, spuse Bander.

– Pe Terminus, locuințele se află la suprafață, spuse Trevize.

– Expuse capriciilor climei, spuse Bander. Foarte primitiv.

Ascensorul, după senzația inițială de scădere a atracției gravitaționale, care îl făcuse pe Pelorat să ghicească în ce anume intraseră, nu mai dădea nici o senzație de mișcare. Trevize tocmai se întreba cât de mult se vor afunda, când avu o scurtă impresie de creștere a greutății proprii, după care ușa se deschise.

În fața lor se afla o cameră vastă, luxos mobilată. Slab luminată, deși sursa de lumină nu era evidentă. Ca și cum aerul însuși era luminos.

Bander plimbă degetul, și acolo unde arătă el, lumina deveni un pic mai intensă. Îndreptă degetul în altă parte, și se întâmplă același lucru. Puse mâna stângă pe o tijă groasă aflată lângă ușă și, cu mâna dreaptă, făcu un gest larg, circular. Întreaga încăpere se lumină ca și cum s-ar fi aflat în lumina soarelui, însă fără senzația de căldură.

Trevize se strâmbă și spuse, cu voce aproape tare:

– Omul ăsta este un șarlatan.

– Nu „Omul", spuse aspru Bander, ci „Solarianul". Nu știu ce înseamnă „șarlatan", dar dacă interpretez corect tonul vocii, are un sens peiorativ.

– Desemnează un farseur, spuse Trevize. Care aranjează efecte pentru ca totul să pară mai impresionant decât este în realitate.

– Recunosc că îmi place să impresionez, spuse Bander, dar ceea ce v-am arătat nu este o iluzie. Este real.

Bătu cu palma tija pe care își sprijinise mâna stângă:

– Această tijă conductoare de căldură se afundă câțiva kilometri în jos; există tije pe întreaga moșie. Pe celelalte moșii sunt tije asemănătoare. Ele cresc viteza cu care căldura parcurge drumul dinspre interiorul Solariei spre suprafață, și ușurează transformarea ei în energie utilă. Nu am nevoie de gesturi ale mâinii pentru a produce lumină, dar asta face ca totul să pară spectaculos, iar mie îmi place.

– Ai des ocazia de a gusta astfel de efecte spectaculoase? întrebă Bliss.

– Nu, spuse Bander. Pe roboții mei nu îi impresionază astfel de lucruri. Nici pe colegii mei Solarieni. Această șansă nemaipomenită de a întâlni jumătăți-de-oameni și a le face o demonstrație este foarte... amuzantă.

– Lumina din cameră era foarte slabă când am intrat, spuse Pelorat. Este așa tot timpul?

– Da, un mic consum de energie – pentru a menține roboții în funcțiune. Moșia funcționează continuu, iar acele părți care nu sunt angajate într-o muncă activă, merg în gol.

– Iar tu furnizezi în mod continuu energia pentru această vastă moșie?

– Energia este furnizată de soare și de nucleul planetei. Eu sunt doar un conductor. Iar moșia nu este în întregime productivă. Cea mai mare parte o țin în stare sălbatică, populată

cu o mare diversitate de animale, în primul rând pentru că îmi protejează granițele, și în al doilea rând pentru că găsesc în acest lucru o valoare estetică. Câmpurile și fabricile mele sunt mici. Nu trebuie decât să-mi satisfacă *mie* nevoile. Ofer câteva specialități în schimbul produselor altora. De exemplu, am roboți care pot produce și instala tijele conductoare de căldură în orice moment este nevoie. Mulți Solarieni depind de mine în această privință.

– Și locuința ta? întrebă Trevize. Cât de mare este?

Întrebarea trebuie să fi fost foarte binevenită, căci Bander începu să radieze de mândrie:

– Foarte mare. Una dintre cele mai mari de pe planetă, cred. Se întinde pe mulți kilometri, în orice direcție. Am extrem de mulți roboți în subteran, ca să nu mai vorbesc de cei de pe miile de kilometri pătrați de la suprafață.

– Cunoști fiecare cameră, nu? spuse Pelorat.

– Cred că există camere în care nu am intrat niciodată, dar ce contează? spuse Bander. Roboții păstrează curățenia în fiecare cameră, o aerisesc bine, și au grijă ca totul să fie în ordine. Dar haideți, veniți pe aici.

Ieșiră printr-o ușă, nu cea prin care intraseră, și se treziră în alt coridor. În fața lor se afla un mic automobil fără capotă, care rula pe șine.

Bander le făcu semn să intre, iar ei urcară unul câte unul. Spațiul nu era chiar suficient pentru toți patru, dar Pelorat și Bliss se înghesuiră unul într-altul pentru a-i face loc lui Trevize. Bander se așeză în față, confortabil, robotul lângă el, și automobilul porni. Nu părea comandat direct, doar mâna lui Bander făcea din când în când câte o mișcare ușoară

– Aceasta este un robot cu formă de automobil, spuse Bander cu un aer indiferent.

Înaintau în ritmul unei parade, trecând ușor prin ușile care se deschideau la apropierea lor, și se închideau după ce treceau de ele. Fiecare era decorată în felul ei, ca și cum roboții fuseseră instruiți să realizeze combinații la întâmplare.

În față, coridorul era cufundat în penumbră. La fel și în spate. În schimb, în dreptul lor, lumina era echivalentă cu cea a soarelui, ca luminozitate, lipsind căldura specifică. Camerele se luminau și ele la deschiderea ușilor. Și de fiecare dată, Bander mișca din mână, cu un gest lent și grațios.

Călătoria părea fără sfârșit. Din când în când intrau într-o curbă care arăta clar că locuința din subteran se întindea în două dimensiuni. (Nu, trei, gândi Trevize la un moment dat, când se angajară în coborârea unei pante ușoare.)

Oriunde mergeau, dădeau peste roboți, cu zecile... cu sutele, implicați în munci lejere, a căror natură Trevize nu o putea ghici cu ușurință. Trecură prin ușa deschisă a unei încăperi spațioase, în care rânduri de roboți erau aplecați asupra birourilor.

– Ce fac acești roboți, Bander? întrebă Pelorat.

– Contabilitate, spuse Bander. Țin fișe statistice, conturi financiare, și tot felul de lucruri cu care, sunt fericit să o spun, nu trebuie să îmi bat capul. Moșia aceasta produce. Aproximativ un sfert din zonele cultivabile este acoperit de livezi. Alte zece la sută din suprafață sunt acoperite cu lanuri de grâne; dar mândria mea sunt de fapt livezile. Aici cresc cele mai bune fructe de pe planetă, și în cea mai mare diversificare. O piersică Bander este *piersica* de pe Solaria. Aproape nimeni altcineva nu se mai complică să cultive piersici. Roboții v-ar putea furniza toate informațiile.

– Ce faci cu fructele? întrebă Trevize. Nu le poți mânca de unul singur.

– Nici nu mi-a trecut prin cap așa ceva. Îmi plac fructele, dar nu din cale-afară. Le export în celelalte moșii.

– În schimbul...?

– În schimbul minereurilor. Pe moșia mea nu există zăcăminte importante. De asemenea, mă preocup să fac rost de ceea ce este necesar pentru a menține un echilibru ecologic sănătos. Am o mare diversitate de viață vegetală și animală pe această moșie.

– Deci roboții au grijă de toate astea, spuse Trevize.

– Așa este. Și foarte bine, chiar.

– Totul pentru un singur Solarian.

– Totul pentru moșie și standardele sale ecologice. Întâmplător, sunt singurul Solarian care își vizitează diferitele zone ale moșiei – atunci când vreau – dar asta face parte din libertatea mea absolută.

– Presupun, spuse Pelorat, că ceilalți... ceilalți Solarieni, mențin și ei un echilibru ecologic local, și au pe domeniile lor mlaștini, poate, sau zone muntoase, sau țărmuri la mare.

– Cred că da, răspunse Bander. De astfel de probleme privitoare la planetă ne ocupăm, atunci când este necesar, la conferință.

– Cât de des vă reuniți? întrebă Trevize.

(Acum treceau printr-un pasaj îngust, foarte lung, și fără camere laterale. Trevize presupuse că fusese săpat într-o zonă unde nu se putea construi o încăpere mai largă, deci servea ca linie de legătură între două aripi care se puteau extinde mai ușor.)

– Prea des. Sunt rare lunile în care nu trebuie să-mi petrec ceva timp într-o conferință cu unul dintre comitetele ale cărui membru sunt. Totuși, deși pe moșia mea nu am munți sau mlaștini, livezile mele, eleșteele, și grădinele botanice sunt cele mai grozave de pe planetă.

– Dar, dragul meu prieten... vreau să spun, Bander... tu nu ai părăsit niciodată moșia pentru a le vizita pe celelalte, spuse Pelorat.

– Desigur că *nu,* făcu Bander cu un aer jignit.

– Așa am zis și eu, spuse Pelorat împăciuitor. Dar în acest caz, cum poți fi sigur că ale tale sunt cele mai grozave, din moment ce nu le-ai cercetat, nici măcar văzut, pe ale celorlalți?

– Pentru că, spuse Bander, îmi dau seama de acest lucru după cererea produselor mele în comerțul dintre moșii.

– Și industria? se interesă Trevize.

– Sunt moșii unde se produc scule și mașini, spuse Bander. După cum am spus, pe moșia mea se produc tije conductoare de căldură, însă acestea sunt foarte simple.

– Și roboții?

– Roboții se construiesc pe alte moșii. De-a lungul istoriei, Solaria s-a aflat în fruntea Galaxiei la capitolul ingeniozității și subtilității în proiectarea roboților.

– Presupun că și astăzi lucrurile stau la fel, spuse Trevize având grijă ca remarca să sune ca o afirmație și nu ca o întrebare.

– Astăzi? făcu Bander. Cu cine să ne comparăm astăzi? Doar Solaria fabrică roboți. Lumile voastre nu o fac, dacă interpretez corect ceea ce am auzit pe hiper-unde.

– Dar celelalte lumi Spațiene?

– Ți-am spus deja. Au murit.

– Toate?

– Nu cred că mai trăiește vreun Spațian în altă parte decât pe Solaria.

– Deci nimeni nu cunoaște care sunt coordonatele Pământului?

– Pentru ce să dorească cineva să afle care sunt coordonatele Pământului?

– Eu doresc să știu, interveni Pelorat. Acesta este domeniul meu de studiu.

– Atunci, spuse Bander, va trebui să studiezi altceva. Eu nu cunosc nimic despre subiectul ăsta, nu am auzit ca altcineva să știe, și problema nu mă interesează mai mult decât o bucățică de tablă dintr-un robot.

Automobilul se opri și, pentru o clipă, Trevize crezu că Bander se simțise ofensat. Însă oprirea fusese lină iar Bander, coborând din automobil, purta expresia obișnuită de amuzament; le făcu semn și celorlalți să coboare.

Luminația din camera în care intraseră era discretă, chiar și după ce Bander o amplificase la maximum, cu un gest. Dădea într-un coridor lateral, care avea pe ambele laturi camere mai micuțe. În fiecare dintre camerele micuțe se aflau unul sau două vase ornamentate, uneori flancate de obiecte ce puteau fi proiectate de film.

– Ce reprezintă toate astea, Bander? întrebă Trevize.

– Astea sunt camerele funerare ale strămoșilor, Trevize, spuse Bander.

50

Pelorat privi împrejur cu interes:

– Deci aici îți înmormântată cenușa strămoșilor tăi.

– Dacă prin „înmormântată" înțelegi „îngropată în pământ", spuse Bander, atunci nu ai perfectă dreptate. Om fi noi în subteran, dar aceasta este locuința mea, iar cenușa se află în ea. La fel ca și noi, în momentul de față. În limbajul nostru, spunem că cenușa este „încăminată".

Ezită, apoi spuse:

– „Cămin" este un cuvânt arhaic, având sensul de „locuință".

Trevize aruncă o privire superficială în jur:

– Și aceștia sunt strămoșii tăi? Câți sunt?

– Aproape o sută, spuse Bander fără să-și ascundă mândria din voce. Nouăzeci și patru, ca să fiu mai exact. Desigur, cei mai vechi nu sunt Solarieni adevărați, în sensul adevărat al cuvântului. Ei erau jumătăți de oameni, masculi și femele. Aceste jumătăți dé strămoși au fost plasate de către descendenții lor imediați în urne adiacente. Desigur, eu nu intru în acele camere. Ar fi o faptă de-a dreptul „rușinoasă". Acesta este cuvântul Solarian, însă nu cunosc echivalentul Galactic. Poate că nici nu aveți un echivalent.

– Și filmele? întrebă Bliss. Presupun că acelea sunt proiectoare de fim.

– Jurnale intime, spuse Bander. Istoria vieții lor. Scene cu ei, în diferite părți ale moșiei. Asta înseamnă că ei nu mor. O parte din ei rămâne, și este parte din libertatea mea faptul că îi pot regăsi oricând doresc, pot privi un pic din acest film, sau din acela, dacă vreau.

– Dar nu și din cele... rușinoase.

Privirea lui Bander lunecă într-o parte.

– Nu, recunoscu el, dar avem cu toții astfel de strămoși. Este o tinichea atârnată de coada tuturor.

– Tuturor? Deci și ceilalți Solarieni au astfel de camere funerare? întrebă Trevize.

– Desigur, toți avem, dar ale mele sunt cele mai grozave, cele mai frumos lucrate, cele mai perfect păstrate.

– Tu ai pregătită camera funerară? întrebă Trevize.

– Bineînțeles. Este complet pusă la punct. Aceasta a fost prima mea datorie după ce am luat în primire moșia. Când voi fi transformat în cenușă – ca să fiu poetic – succesorul meu va avea ca primă sarcină construcția propriei sale camere funerare.

– Ai un succesor?

– Voi avea, la momentul potrivit. Până una-alta, mai am mult de trăit. Când va trebui să dispar, va exista un succesor adult, suficient de matur pentru a se bucura de moștenire, și cu lobii suficient de bine dezvoltați pentru transducerea energiei.

– Va fi progenitura ta, bănuiesc.

– Desigur.

– Dar dacă se produce un eveniment neașteptat? întrebă Trevize. Probabil că au lor accidente și nenorociri, chiar și pe Solaria. Ce se întâmplă când un Solarian este transformat prematur în cenușă și nu are un succesor care să îi ia locul?

– Rar se întâmplă așa ceva. În linia strămoșilor mei, asta a survenit o singură dată. Totuși, atunci când se întâmplă, nu e o nenorocire prea mare; există alți succesori, așteptând o moștenire. Unii dintre ei sunt suficient de maturi pentru a o primi, și totuși au un părinte prea tânăr. Unul dintre acești succesori va primi succesiunea moșiei mele în caz de accident.

– Cine face această atribuire?

– Avem un consiliu de conducere care, printre puținele sale funcții, o are și pe aceasta: desemnarea unui succesor în caz de trasformare prematură în cenușă. Desigur, totul se face prin holoviziune.

– Dar fă-mă să înțeleg, spuse Pelorat, dacă Solarienii nu se văd niciodată cu adevărat unul pe altul, cum se va putea ști că undeva, un anume Solarian a fost transformat în cenușă?

– Moșia rămâne fără energie. Dacă nu există un succesor care să preia imediat sarcina, această situație anormală va fi remarcată, și se vor lua măsuri de corectare Vă asigur că sistemul nostru social funcționează fără blocaje.

– Ar fi posibil să vizonăm unul dintre filmele pe care le ai aici? întrebă Trevize.

Bander încremeni. Apoi spuse:

– Nu ai drept scuză decât ignoranța. Ceea ce ai spus este grosolan și obscen.

– Îmi cer scuze, spuse Trevize. Nu vreau să fiu indiscret, dar ți-am explicat deja că ne interesează foarte mult obținerea de informații referitoare la Pământ. Mă gândesc că filmele cele mai vechi pe care le ai datează dintr-o epocă anterioară radioactivității crustei Pământului. Deci, ar putea conține unele detalii referitoare la el. Nu avem nici cea mai mică dorință să dăm buzna peste intimitatea ta, dar poate găsești o cale de a viziona tu însuți acele filme. Sau ai putea pune un robot să facă acest lucru, și după aceea să ne transmiți informațiile care ne interesează, în caz că există. Desigur, dacă ne respecți motivațiile și înțelegi că vom face tot posibilul să-ți respectăm sentimentele, ne-ai putea permite să efectuăm chiar noi vizionarea.

– Probabil nu îți dai seama că devii din ce în ce mai grosolan, spuse rece-Bander. Însă putem pune capăt imediat acestui lucru; nu există nici un film alături de cenușa strămoșilor mei jumătate-umani.

– Nici unul?

Dezamăgirea lui Trevize era sinceră.

– Au existat, odată. Dar vă puteți imagina ce era pe ele. Două jumătăți de oameni manifestând interes una pentru cealaltă, sau chiar... aici Bander își drese glasul și scoase cu efort cuvintele afară,... interacționând. Toate filmele jumătăților de oameni au fost distruse acum multe generații.

– Dar arhivele celorlalți Solarieni?

– Toate au fost distruse.

– Ești sigur?

– Ar fi o nebunie să nu le fi distrus.

– Poate că unii dintre Solarieni *au fost* nebuni, sau sentimentali, sau neglijenți. Sper că nu ai nimic împotrivă să ne îndrumi spre moșiile învecinate.

Bander îl privi pe Trevize, surprins:

– Crezi că ceilalți vă vor tolera, așa cum am făcut eu?

– De ce nu, Bander?

– Veți descoperi că nu vă vor tolera.

– Este un risc pe care va trebui să ni-l asumăm.

– Nu, Trevize. Nu, nici unul dintre voi nu-și va asuma un asemenea risc. Ascultați-mă.

Pe fundal se distingeau câțiva roboți. Bander se încruntase.

– Ce este, Bander? întrebă Trevize brusc neliniștit.

– Mi-a făcut plăcere să vorbesc cu voi, spuse Bander, și să vă observ, în toată... ciudățenia voastră. A fost o experiență unică, am fost încântat, dar nu o pot înregistra în jurnalul intim, și nici nu pot imprima pe film.

– De ce nu?

– Faptul că am vorbit cu voi; v-am ascultat; v-am adus în locuința mea; v-am adus aici, în camerele funerare ale strămoșilor; toate acestea sunt acte rușinoase.

– Noi nu suntem Solarieni. Pentru tine, contăm tot atât de mult ca și acești roboți, nu-i așa?

– Asta a fost pentru a mă justifica față de mine. În fața celorlalți, nu poate servi ca scuză.

– Dar ce-ți pasă? Ai libertate absolută să faci ceea ce îți place, nu-i așa?

– Chiar și așa cum suntem, libertatea nu este cu adevărat deplină. Dacă aș fi fost *singurul* Solarian de pe planetă, aș fi putut comite chiar și acte rușinoase, în deplină libertate. Dar nu sunt singur. Din acest motiv, libertatea ideală, deși foarte aproape, nu este niciodată atinsă. Pe această planetă există o mie două sute de Solarieni care m-ar disprețui dacă ar afla ce am făcut.

– Dar ei nu au cum să afle.

– Este adevărat. Mi-am dat seama, din momentul sosirii voastre. Am fost conștient de asta, cât timp m-am amuzat cu voi. Ceilalți nu trebuie să afle.

– Dacă te temi de complicații, nu vom menționa nimic despre faptul că te-am vizitat pe tine mai întâi.

Bander dădu din cap:

– Am riscat deja suficient de mult. Bineînțeles, nu voi vorbi despre acest eveniment. Roboții mei nu vor vorbi nici ei, vor fi instruiți să nu își aducă aminte. Nava voastră va fi adusă în subteran și cercetată în vederea informațiilor pe care ni le-ar putea furniza...

– Ia stai puțin, spuse Trevize, cât timp crezi că putem aștepta aici ca să ne inspectezi tu nava? Este imposibil.

– Nu este deloc imposibil, pentru că nu veți avea de ales. Îmi pare rău. Mi-ar place să mai discut cu voi, să vorbim despre multe alte lucruri, dar vedeți, situația devine periculoasă.

– Nu, nu devine, insistă Trevize.

– Ba da, micuță jumătate-de-om. Mă tem că a sosit timpul să fac ceea ce strămoșii mei ar fi făcut pe loc. Trebuie să vă omor, pe toți trei.

CAPITOLUL 12

Spre suprafață

51

TREVIZE întoarse imediat capul pentru a o privi pe Bliss. Figura ei era fără expresie, dar crispată, iar ochii erau fixați pe Bander, cu o intensitate care o făcea să pară indiferentă la altceva.

Pelorat holbase ochii, neîncrezător.

Trevize, neștiind ce va face – sau ce va *putea* face – Bliss, se luptă să-și controleze un copleșitor sentiment de panică (nu atât la gândul că va muri, ci pentru că va muri fără a fi aflat unde se găsește Pământul, fără a ști pentru ce a ales Gaia ca model pentru viitorul omenirii). Trebuia să câștige timp.

Spuse, străduindu-se să-și păstreze vocea calmă și cuvintele clare:

– Te-ai arătat un Solarian plin de curtoazie și blândețe, Bander. Nu te-ai supărat că am sosit pe lumea ta. Ai fost amabil, ne-ai arătat moșia și locuința, și ne-ai răspuns la întrebări. Ar fi mai normal, ținând cont de caracterul tău, să ne lași să plecăm acum. Nimeni nu va avea nevoie să știe că am fost pe această planetă, iar noi nu vom avea nici un motiv de întoarcere. Am sosit plini de inocență, căutând doar informații.

– Ceea ce spui tu este adevărat, zise încet Bander, și, până acum, v-am permis să trăiți. Însă voi v-ați pierdut dreptul la viață din momentul în care ați intrat în atmosfera noastră. Ar fi trebuit să vă omor pe loc. După care aș fi ordonat unui robot să vă disece cadavrele în căutarea unor informații utile. Nu am

făcut acest lucru. Mi-am satisfăcut curiozitatea și am cedat caracterului meu comod, dar acum ajunge! Nu mai pot continua. Am pus deja în pericol siguranța Solariei pentru că dacă, din slăbiciune, v-aș fi lăsat să plecați, semenii voștri ar fi venit și ei aici. Vă fac, totuși, o favoare. Am să vă încălzesc încet creierele, până la dezactivare. Nu veți avea nici un fel de durere. Viața va înceta, pur și simplu. În final, după ce se vor încheia disecția și studiul, vă voi transforma în cenușă printr-o puternică rază de căldură, și totul se va termina.

– Dacă ar trebui să murim, spuse Trevize, atunci nu aș avea nimic împotriva unei morți rapide și nedureroase, însă *pentru ce* trebuie să murim, din moment ce nu v-am adus nici o ofensă?

– Sosirea voastră a fost o ofensă.

– Este ilogic; nu știam că va fi o ofensă.

– Societatea este cea care definește ce înseamnă ofensă. Pentru voi poate părea irațional și arbitrar, dar nu și pentru noi; aceasta este lumea noastră, pe care avem drepturi depline să dăm definiții, deci să spunem că ați greșit și că vă meritați moartea.

Bander zâmbi, ca și cum purta o discuție plăcută:

– Și nici nu aveți dreptul să vă plângeți, invocând virtuțile voastre superioare. Ai un blaster care folosește un fascicul de microunde, inducând o imensă căldură ucigătoare. Face ceea ce am și eu de gând să fac cu voi, însă, sunt sigur, într-o manieră mult mai crudă și dureroasă. L-ai folosi fără ezitare asupra mea, chiar acum, dacă nu l-aș fi golit de energie, și dacă aș fi atât de nesăbuit încât să îți permit libertatea de mișcare.

Trevize spuse cu disperare, temându-se să arunce o nouă privire spre Bliss, pentru a nu atrage atenția lui Bander asupra ei:

– Îți implor mila, nu face așa ceva!

Bander, deodată hotărât, spuse:

– În primul rând trebuie să am milă de mine și de lumea mea. Iar pentru asta, voi trebuie să muriți.

Ridică mâna și, instantaneu, întunericul coborî asupra lui Trevize.

52

Pentru o clipă, simți cum întunericul îl înăbușă, și gândi, răvășit: Asta este moartea?

Şi, ca şi cum gândurile sale dăduseră naştere unui ecou, auzi o şoaptă:

– Asta este moartea?

Era vocea lui Pelorat.

Trevize încercă să şoptească, şi descoperi că poate.

– De ce întrebi? spuse el cu un sentiment de imensă uşurare. Simplul fapt că poţi întreba arată că nu ai murit.

– Unele legende străvechi spun că există viaţă după moarte.

– Prostii, murmură Trevize. Bliss? Eşti aici, Bliss?

Nu primi nici un răspuns.

Din nou, Pelorat se făcu ecoul lui:

– Bliss? Bliss? Ce s-a întâmplat, Golan?

– Bander trebuie să fi murit, spuse Trevize. Nu mai este în măsură să-şi alimenteze moşia cu energie. De aceea s-au stins luminile.

– Dar cum...? Vrei să spui că Bliss a făcut-o?

– Aşa bănuiesc. Sper că nu a păţit ceva din cauza asta.

Se târa în patru labe, în întunericul total al subteranului.

Apoi atinse cu mâna ceva cald şi moale. Pipăi în continuare şi recunoscu un picior, pe care îl prinse. Era prea mic pentru a fi al lui Bander.

– Bliss?

Piciorul se zbătu, obligându-l pe Trevize să-i dea drumul.

– Bliss? spuse el. Vorbeşte!

– Trăiesc, spuse Bliss.

Vocea îi era puternic deformată.

– Dar eşti bine? făcu Trevize.

– Nu.

Şi cu aceasta, fură înconjuraţi din nou de lumină... o lumină atenuată. Pereţii străluceau slab, cu o intensitate variabilă, neregulată.

Bander zăcea chircit, într-o zonă de umbră. Lângă el, ţinându-i capul în mâini, sa afla Bliss.

Ridică privirea spre cei doi bărbaţi.

– Solarianul este mort, spuse ea.

Şi în lumina difuză, lacrimi îi străluciră pe obraji.

Trevize era uluit:

– Pentru ce plângi?

– Plâng pentru că am ucis o creatură vie, inteligentă. Nu asta era intenţia mea.

Trevize se aplecă pentru a o ajuta să se ridice, dar ea îl respinse.

Pelorat îngenunche la rândul lui, spunând cu blândețe:

– Te rog, Bliss, oricum nu îl mai poți învia. Povestește-ne ce s-a întâmplat.

Bliss se lăsă trasă în sus și spuse, cu voce obosită:

– Gaia poate face ceea ce poate face Bander. Gaia se poate folosi de energia inegal distribuită în Univers și o poate transforma, mental, într-o formă utilă de lucru mecanic.

– Știam asta, spuse Trevize încercând să o aline fără să-și dea foarte bine seama cum trebuia să procedeze. Îmi aduc bine aminte de întâlnirea noastră în spațiu când tu – sau, mai degrabă, Gaia – ne-ai ținut nava în captivitate. Același lucru mi-a venit în minte când Bander m-a ținut captiv după ce mi-a luat armele. Și pe tine te-a ținut captivă, dar eram încrezător că te puteai elibera oricând ai fi dorit.

– Nu. Dacă aș fi încercat, aș fi eșuat. Atunci când nava s-a aflat în puterea mea/noastră/Gaiei, spuse ea cu tristețe, eu și Gaia eram cu adevărat o singură entitate. Acum, între noi există o distanță hiperspațială. Gaia acționează prin pura putere mentală a creierelor reunite. Însă acele creiere duc lipsă de lobii-transductori pe care îi are acest Solarian. Nu ne putem folosi de energie cu delicatețea, eficiența, și lipsa de efort de care dădea el dovadă... Vedeți că nu pot face luminile să strălucească mai puternic, și nu știu cât am să le mai pot ține așa înainte de a obosi. Bander putea asigura energia pentru o întreagă moșie, chiar și atunci când dormea.

– Dar tu l-ai oprit, spuse Trevize.

– Pentru că nu-mi bănuia puterile, spuse Bliss, și pentru că nu am făcut nimic care să mi le pună în evidență. În consecință, nu avea nici o bănuială în privința mea, și nu mi-a acordat atenție. S-a concentrat în întregime asupra ta, Trevize, pentru că tu aveai armele – din nou, ce bine ai făcut că te-ai înarmat – iar eu a trebuit să aștept ocazia de a-l opri, cu o lovitură rapidă și neașteptată. În momentul în care era pe punctul de a ne ucide, când întreaga sa minte era concentrată asupra acestui lucru, și asupra ta, atunci am putut lovi.

– Și a mers minunat.

– De ce ești crud, Trevize? Intenția mea era doar să îl opresc. N-am vrut decât să blochez folosirea transductorilor. În

momentul de surpriză ulterior celui în care dorea să ne distrugă, ar fi descoprit că nu poate. Mai mult, ar fi observat că iluminarea puternică din jurul nostru se transformă în întuneric. Atunci mi-aș fi intensificat eforturile și l-aș fi trimis într-un somn normal și prelungit, eliberând transductorul. Energia ar fi continuat să fie furnizată, iar noi am fi putut ieși din această locuință, intra în navă, și părăsi planeta. Speram să pot aranja lucrurile în așa fel încât Bander, când s-ar fi trezit în sfârșit, să uite tot ceea ce s-a întâmplat din momentul în care ne-a văzut. Gaia nu dorește să ucidă pentru a face ceva ce se poate realiza și pe alte căi.

– Ce nu a mers, Bliss? întrebă încet Pelorat.

– N-am mai întâlnit niciodată ceva asemănător lobilor-transductori și nu am mai avut timp să îi cercetez pentru a afla mai multe. Pur și simplu am lovit puternic cu manevra mea de blocare și, după câte se vede, n-a mers cum trebuie. Nu a fost blocată intrarea energiei în lobi, ci *ieșirea* ei. Energia intră permanent în acei lobi într-un ritm susținut dar, de obicei, creierul se auto-protejează eliberând-o la fel de repede. Însă, după ce am blocat ieșirea, energia s-a acumulat imediat în lobi; într-o infimă fracțiune de secundă, temperatura a urcat până la punctul la care proteinele creierului s-au dezactivat prin explozie, iar el a murit. Luminile s-au stins și am înlăturat imediat blocajul, dar, desigur, a fost prea târziu.

– Nu văd ce altceva ai fi putut face, dragă, spuse Pelorat.

– Cu ce mă liniștește asta, din moment ce am ucis?

– Dar Bander era pe punctul de a ne ucide pe noi, spuse Trevize.

– Era un motiv pentru a-l opri, nu pentru a-l ucide.

Trevize șovăi. Nu dorea să-și exprime nerăbdarea, ca să nu o jignească sau să o supere și mai tare pe Bliss; la urma urmelor, ea era singura lor apărare împotriva acestei lumi ostile.

– Bliss, spuse el, este timpul să privim dincolo de moartea lui Bander. Din cauză că a murit, întreaga moșie a rămas fără energie. Acest lucru va fi observat, mai devreme sau mai târziu – probabil mai devreme – de către ceilalți Solarieni. Vor face cercetări. Nu cred că vei fi capabilă să înfrunți un probabil atac conjugat. Și, așa cum ai recunoscut tu însăți, nu vei fi capabilă să furnizezi multă vreme fărâma de energie pe care o furnizezi

acum. Deci, este important să ne întoarcem neîntârziat la suprafață, și la navă.

– Dar, Golan, spuse Pelorat, cum vom face acest lucru? Am venit aici parcurgând mulți kilometri, pe o traiectorie sinuoasă. Îmi imaginez că suntem într-un labirint și, cu unul, nu am nici cea mai vagă idee pe unde s-o luăm pentru a ajunge la suprafață. Dintotdeauna am avut un foarte slab simț al orientării.

Trevize, privind în jur, își dădu seama că Pelorat avea dreptate.

– Cred că sunt mai multe ieșiri spre suprafață, spuse el, și nu avem nevoie să o găsim tocmai pe cea prin care am intrat.

– Dar nu știm *unde* sunt ieșirile. Cum să le găsim?

Trevize se întoarse din nou spre Bliss:

– Poți detecta, mental, ceva care să ne ajute să ieșim?

– Roboții de pe această moșie sunt cu toții inactivi, spuse Bliss. Pot detecta o ușoară adiere de viață subinteligentă, undeva deasupra, dar asta nu ne spune decât că suprafața este deasupra, ceea ce deja știm.

– Ei bine, făcu Trevize, atunci va trebui să căutăm o ieșire.

– Încearcă-și-vezi, spuse Pelorat îngrozit. Nu vom reuși niciodată.

– Poate că vom reuși, Janov, spuse Trevize. Căutând, avem o șansă, oricât de mică. Alternativa este să rămânem aici, și atunci *sigur* nu vom reuși niciodată. Haide, o șansă micuță este mai bună decât nici una.

– Stați, spuse Bliss, acum *simt* ceva.

– Ce? întrebă Trevize.

– Inteligență.

– Inteligență?

– Da, dar limitată, cred. Totuși, nu asta recepționez cel mai intens, ci altceva.

– Ce anume? făcu Trevize stăpânindu-și încă odată nerăbdarea.

– Spaimă! O spaimă insuportabilă! șopti Bliss.

53

Trevize aruncă o privire jalnică împrejur. Știa pe unde intraseră, dar nu-și făcea iluzii că vor putea reface drumul pe

care veniseră. Dăduse puțină atenție întoarcerilor și ocolurilor. Cine s-ar fi gândit că se vor găsi în situația de a trebui să refacă drumul parcurs, singuri, fără ajutor, ghidați doar de o lumină slabă și pâlpâindă?

– Crezi că poți activa automobilul, Bliss?

– Desigur, Trevize, spuse Bliss, dar asta nu înseamnă că îl pot conduce.

– Cred că Bander l-a condus mental, spuse Pelorat. Nu l-am văzut atingând ceva, la venire.

Bliss spuse, cu blândețe:

– Da, l-a condus mental, Pel, dar *cum* a făcut-o? Dacă nu cunoști detaliile, nu-ți folosește la nimic, nu-i așa?

– Ai putea încerca, spuse Trevize.

– Dacă încerc, va trebui să-mi concentrez întreaga atenție asupra acestui lucru; mă îndoiesc că voi fi capabilă să țin luminile aprinse. În întuneric, automobilul nu ne va fi de nici un folos, chiar dacă învăț să îl conduc.

– Deci, va trebui să hoinărim pe jos?

– Mă tem că da.

Trevize trase cu ochiul la întunericul gros și amenințător care se întindea dincolo de lumina slabă ce îi înconjura. Nu vedea nimic, nu auzea nimic.

– Bliss, spuse el, tot mai simți mintea înspăimântată?

– Da.

– Îți poți da seama unde este? Ne poți duce până la ea?

– Undele mentale se propagă în linie dreaptă. Nu sunt refractate de materia obișnuită, deci pot spune că vin din direcția aceea.

Arătă cu degetul spre o pată de pe peretele întunecat și spuse:

– Dar nu putem merge prin perete. Cel mai bun lucru pe care îl putem face este să mergem pe coridoare și să găsim drumul urmărind direcția în care intensitatea devine din ce în ce mai puternică. Pe scurt, ar trebui să jucăm „cald-rece".

– Atunci, hai să începem chiar acum.

Pelorat bătu în retragere:

– Așteaptă, Golan. Ești sigur că vrei să găsim lucrul acesta, orice ar fi? Ceea ce îi provoacă lui spaima, este foarte probabil să ne provoace și nouă același sentiment.

Trevize dădu nervos din cap:

– Nu avem de ales, Janov. Este o minte, înspăimântată sau nu, și poate este dispusă – sau poate fi convinsă – să ne îndrume spre suprafață.

– Îl părăsim pe Bander? întrebă stânjenit Pelorat.

Trevize îl apucă de cot:

– Haide, Janov. Nu avem de ales. Un Solarian va reactiva locul, un robot îl va descoperi pe Bander și va avea grijă de el... nu înainte, sper, ca noi să fim departe, în siguranță.

O lăsă pe Bliss în frunte. Lumina era întotdeauna mai puternică în imediata ei vecinătate. Se oprea la fiecare ușă, la fiecare bifurcație, încercând să simtă direcția din care venea spaima. Uneori intra pe o ușă sau făcea un viraj, apoi se întorcea și încerca un drum alternativ, în timp ce Trevize o privea neajutorat.

De fiecare dată când Bliss ajungea la o decizie și se deplasa hotărâtă într-o anumită direcție, lumina strălucea înaintea ei. Trevize observă că acum era un pic mai strălucitoare – fie din cauză că ochii săi se adaptaseră la obscuritate, fie din cauză că Bliss învățase să lucreze mai eficient cu transducția. La un moment dat, când trecu pe lângă una dintre tijele de metal înfipte în sol, puse mâna pe ea și luminile străluciră puternic. Dădu din cap, ca și cum ar fi fost mulțumită de ea însăși.

Nimic nu le părea cât de cât familiar; rătăceau în această întortocheată locuință subterană, în porțiuni prin care nu mai trecuseră la venire.

Înaintau prin tăcere, cu excepția zgomotelor făcute de proprii lor pași; prin întuneric, cu excepția luminii din imediata lor vecinătate; prin moarte, cu excepția propriilor lor vieți. Din când în când, distingeau umbra masivă a unui robot, așezat sau stând în picioare. O dată zăriră un robot zăcând pe o parte, cu picioarele și brațele înghețate într-o poziție nefirească. Întreruperea energiei îl prinsese într-un moment de dezechilibru, gândi Trevize, nu mai avusese timp să se redreseze, și căzuse. Bander, viu sau mort, nu putea influența forța de atracție gravitațională. Probabil că pe întreaga moșie Bander, roboții stăteau în picioare sau zăceau, inactivi; acest lucru va fi repede remarcat la granițe.

Sau poate că nu, se gândi el deodată. Solarienii știau atunci când unul dintre ei era pe cale să moară de bătrânețe sau decrepitudine fizică. Lumea era în stare de alertă, și pregătită

pentru eveniment. Însă Bander murise brusc, pe neașteptate, în floarea vârstei. Cine să știe? Cine să se aștepte la așa ceva? Cine să supravegheze dezactivarea?

Dar nu. (Trevize respinse optimismul și consolarea ca pe niște capcane primejdioase, întinse de excesul de încredere.) Solarienii vor remarca încetarea activității pe moșia Bander și vor interveni imediat. Existau destui succesori interesați, nici o moșie nu era lăsată nesupravegheată.

Pelorat murmură, nefericit:

– Ventilația s-a oprit. Un loc subteran, ca ăsta, trebuie ventilat, și Bander asigura energia necesară. Acum, ventilația s-a oprit.

– Nu contează, Janov, spuse Trevize. Avem suficient aer, ne-ar ajunge pentru câțiva ani.

– Dar suntem închiși. Este rău, din punct de vedere psihologic.

– Te rog, Janov, nu deveni claustrofobic... Bliss, ne-am mai apropiat?

– Destul de mult, Trevize, spuse ea. Senzația este mai puternică, și îmi este mai ușor să o localizez.

Înainta cu siguranță, ezitând foarte puțin în punctele de bifurcație.

– Acolo! Acolo! spuse ea. O simt foarte intens.

Trevize spuse sec:

– Chiar și eu pot auzi o voce, acum.

Se opriră cu toții și, în mod automat, își ținură suflarea. Puteau auzi un plâns ușor, fragmentat de sughițuri.

Intrară într-o cameră vastă. Lumina le permise să remarce că era diferită de tot ceea ce văzuseră până atunci. Acum vedeau o încăpere bogat colorată și mobilată.

În centru se afla un robot, ușor aplecat, cu brațele desfăcute într-un gest aproape afectuos. Bineînțeles, era complet imobil.

În spatele robotului se agitară niște veșminte, apăru un ochi rotund și îngrozit; se auzeau în continuare sughițurile unui plânset sfâșietor.

Trevize se repezi să vadă ce era în spatele robotului și, în cealaltă parte, răsări o siluetă micuță, țipând strident. Se împiedică, se prăbuși, rămase întinsă acoperindu-și ochii, dând din picioare în toate direcțiile, ca pentru a alunga o amenințare ce putea veni de oriunde. Și țipa, și țipa...

Bliss spuse, deși nu era deloc nevoie:
– Un copil!

54

Trevize se trase îndărăt, uluit. Ce făcea un copil aici? Bander fusese atât de mândru de singurătatea sa totală, insistase atât de mult asupra acestui lucru!

Pelorat, care dintre cei trei era cel mai puțin aplecat spre explicații complicate, prinse imediat răspunsul corect, și spuse:

– Presupun că acesta este succesorul.

– Copilul lui Bander, aprobă Bliss, dar prea tânăr, cred, pentru a putea fi un succesor. Solarienii vor trebui să găsească pe altcineva, în altă parte.

Studie copilul, dar nu cu o privire fixă, ci cu una blândă, hipnotică, și încet-încet, larma se diminuă. Copilul deschise ochii și o privi la rândul său pe Bliss. Plânsetul se redusese la câteva scâncete rare.

Bliss începuse și ea să scoată sunete, de alinare, cuvinte fragmentate care nu aveau un înțeles în sine, destinate aducerii calmului în gândurile copilului. Ca și cum mângâia cu degete nevăzute mintea neobișnuită a acestuia, pentru a-i netezi emoțiile ciufulite.

Încet, neluându-și ochii de pe Bliss, copilul se ridică în picioare, se legănă o clipă, apoi se aruncă înspre robotul tăcut și înghețat în nemișcare. Cuprinsese cu brațele piciorul robust al robotului, ca și cum tânjea după siguranța oferită de această atingere.

– Bănuiesc că robotul îi este... doică... sau îngrijitoare, spuse Trevize. Cred că un Solarian nu poate avea grijă de un alt Solarian, nici măcar dacă sunt în relația părinte-copil.

– Iar eu presupun că acest copil este hermafrodit, spuse Pelorat.

– Da, îl susținu Trevize.

Bliss, în continuare preocupată doar de copil, se apropie încet de el, cu mâinile semi-ridicate, cu palmele îndreptate spre sine, ca pentru a arăta că nu avea de gând să pună mâna pe micuța creatură. Copilul tăcea, privind-o cum se apropie, strângând și mai puternic robotul.

– Stai, copile..., spuse Bliss, ...e cald, copile... e moale, e cald, e plăcut, e bine, copile... e bine... e bine.

Se opri și, fără a întoarce privirea, spuse în șoaptă:

– Pel, vorbește-i în limbajul lui. Spune-i că suntem roboți și am venit să avem grijă de el, din cauză că s-a întrerupt energia.

– Roboți! spuse șocat Pelorat.

– Da! De roboți nu îi este frică. Și nu a văzut niciodată o ființă umană, poate nici nu concepe că așa ceva ar putea exista.

– Nu știu dacă mă pot gândi la expresia potrivită, spuse Pelorat. Nu cunosc care este cuvântul arhaic pentru „robot".

– Atunci spune „robot", Pel. Dacă nu merge, spuse „lucru metalic". Spune ce poți.

Încet, cuvânt cu cuvânt, Pelorat vorbi pe limba copilului. Acesta îl privea, încruntându-se puternic, ca și cum încerca să înțeleagă.

– Ce-ar fi să-l întrebi cum facem să ieșim, spuse Trevize, dacă tot te înțelegi cu el.

– Nu, spuse Bliss. Nu încă. Mai întâi încrederea, și după aceea informația.

Copilul, privind acum spre Pelorat, slăbi strânsoarea și vorbi cu o voce ascuțită, muzicală.

– Vorbește prea repede pentru mine, spuse alaramt Pelorat.

– Cere-i să-ți repete, mai rar, spuse Bliss. Fac tot posibilul să îl calmez și să-i înlătur temerile.

Pelorat, ascultând din nou vorbele copilului, spuse:

– Cred că a întrebat de ce s-a oprit Jemby. Jemby trebuie să fie robotul.

– Verifică și asigură-te, Pel.

Pelorat vorbi, apoi ascultă, apoi spuse:

– Da. Jemby este robotul. Copilul își spune Fallom.

– Bun!

Bliss zâmbi spre copil. Un zâmbet luminos, fericit. Arătă spre el cu degetul, și spuse:

– Fallom e bun. Fallom e curajos.

Duse mâna la piept, și spuse:

– Bliss.

Copilul surâse. Era drăguț atunci când zâmbea.

– Bliss, spuse el pronunțând „s"-ul puțin imperfect.

– Bliss, spuse Trevize, dacă ai activa robotul, pe Jemby, poate că ne va da el informațiile necesare. Pelorat poate vorbi cu el la fel de ușor.

– Nu, spuse Bliss. Ar fi o greșeală. Prima datorie a robotului este să apere copilul. Dacă îl activez și îșI dă seama de prezența noastră, ființe umane străine, ne-ar putea ataca imediat. Ființele umane străine nu au ce căuta aici. Dacă voi fi forțată să îl dezactivez, nu ne va oferi nici o informație, iar copilul, confruntat cu această a doua dezactivare a singurului părinte pe care îl cunoaște... Ei bine, nu am s-o fac.

– Dar ni s-a spus, interveni Pelorat cu blândețe, că roboții nu pot face rău ființelor umane.

– Așa este, replică Bliss, dar nu ni s-a spus ce fel de roboți au conceput acești Solarieni. Și chiar dacă roboții au fost concepuți să nu facă nici un rău, atunci acesta ar avea de ales între copil – sau ceea ce i se pare lui că seamănă cel mai mult cu un copil – și trei obiecte pe care s-ar putea chiar nici să nu le recunoască drept ființe umane, ci doar ca pe niște intruși ilegali. Normal, va alege copilul și ne va ataca pe noi.

Se întoarse din nou spre copil:

– Fallom, Bliss.

Apoi arătă cu degetul spre cei doi bărbați.

– Pel... Trev.

– Pel, Trev, spuse ascultător copilul.

Bliss se apropie de copil, întinzând încet brațele spre el. Acesta o privi, apoi făcu un pas înapoi.

– Calm, Fallom, spuse Bliss. Bine, Fallom. Atinge-mă, Fallom. Cuminte, Fallom.

Copilul făcu un pas spre ea și Bliss oftă:

– Bravo, Fallom.

Atinse brațul gol al lui Fallom, căci acesta purta, ca și părintele său, doar o robă lungă, deschisă în față, și un slip. Atingerea fusese delicată. Bliss își trase brațul înapoi, apoi îl atinse din nou, mângâindu-l ușor.

Ochii copilului se închiseră pe jumătate, sub puternicul efect calmant al minții lui Bliss.

Mâinile lui Bliss urcară încet, blând, de-abia atingând pielea, spre umerii copilului, gât, urechi, apoi sub părul lung și castaniu, până la un punct situat imediat deasupra și înapoia urechilor.

– Lobii-transductori sunt încă mici. Oasele craniului încă nu s-au dezvoltat. Nu are decât un strat de piele mai dură, care mai târziu se va extinde în afară și va fi protejat de un strat osos, după ce lobii vor ajunge la dimensiunea maximă... Ceea ce înseamnă că în acest moment nu poate conduce mașina, și nici măcar nu își poate activa robotul personal... Întreabă-l ce vârstă are, Pel.

După un schimb de vorbe, Pel spuse:

– Are paisprezece ani, dacă am înțeles corect.

– Arată mai degrabă de unsprezece, spuse Trevize.

– Lungimea anilor pe această lume este probabil diferită de cea a Anilor Galactici Standard, spuse Bliss. În plus, se presupune că Spațienii au o viață lungă, deci probabil că se maturizează mai încet. În consecință, cred că vârsta nu este un factor revelator.

Trevize spuse, plescăind nerăbdător din limbă:

– Destul cu antropologia. Trebuie să ajungem la suprafață și, ținând cont că avem de-a face cu un copil, poate ne pierdem în mod inutil timpul. Poate nu știe drumul spre suprafață. Poate că n-a fost niciodată pe suprafața planetei.

– Pel! spuse Bliss.

Pelorat știa ce înseamnă asta, și urmă cea mai lungă conversație pe care o avusese până atunci cu Fallom. În cele din urmă, spuse:

– Copilul știe ce este soarele. Spune că l-a văzut. *Cred* că a văzut copaci. Din comportamentul lui, trag concluzia că știe ce înseamnă acest cuvânt... sau, cel puțin, cuvântul pe care l-am folosit *eu*...

– Da, Janov, îl întrerupse Trevize, dar treci la subiect.

– I-am promis lui Fallom că, dacă ne duce la suprafață, s-ar putea să-i activăm robotul. De fapt, i-am promis că *sigur* îi vom activa robotul. Crezi că ne putem ține de cuvânt?

– O să vedem mai târziu, spuse Trevize. A spus că ne poate conduce?

– Da. Mi-am zis că va avea o motivație, dacă i-am promite acest lucru, înțelegi... Bănuiesc că riscăm să îl dezamăgim...

– Haide, spuse Trevize, să-i dăm drumul. Dacă suntem prinși în subteran, toate grijile astea vor fi pur teoretice.

Pelorat îi spuse ceva copilului, care începu să meargă, apoi se opri și privi înapoi spre Bliss.

Bliss îi întinse mâna, și porniră amândoi, împreună.

– Eu sunt noul robot, făcu ea zâmbind ușor.

– Pare mulțumit, spuse Trevize.

Fallom începu să țopăie, și Trevize se întrebă dacă era mulțumit doar din cauză că Bliss avusese grijă să îl aducă în această stare, sau dacă, în plus, mai era și emoția vizitei la suprafață, și faptul că avea acum trei roboți noi în loc de unul. Sau dacă era bucuria dată de gândul că își va recăpăta fostul părinte adoptiv, pe Jemby. Dar ce mai conta... atâta vreme cât copilul le arăta drumul?

Fallom înainta fără nici o ezitare. Ori de câte ori întâlneau o intersecție de drumuri, nu stătea să aleagă. Știa oare cu adevărat unde mergea, sau era pur și simplu indiferența proprie copilăriei? Juca un joc fără vreo finalitate precisă?

Dar Trevize își dădu seama, din ușoara îngreunare a mersului, că urcau, iar copilul, înaintând viguros și dându-și importanță, arăta cu degetul, ciripind zgomotos.

Trevize îl privi pe Pelorat, care își drese glasul și spuse:

– *Cred* că a spus „ușă".

– Sper că impresia ta este corectă, spuse Trevize.

Copilul se despărți de Bliss, luând-o la fugă. Arătă cu degetul spre o porțiune a podelei, o pată mai întunecată. Copilul păși pe ea, sări de câteva ori, apoi se întoarse cu o evidentă expresie de panică, și începu să vorbească repede și strident.

Bliss spuse, cu o grimasă:

– Va trebui să asigur energia... Toate astea mă seacă.

Fața ei se înroși și luminația scăzu în intensitate, dar chiar în fața lui Fallom se deschise o trapă. Acesta își manifestă încântarea, printr-un râs ascuțit.

Copilul ieși primul, urmat de cei doi bărbați. Bliss veni ultima, și privi înapoi: luminile se stinseră, trapa se închise. Apoi se opri pentru a-și trage răsuflarea, vizibil epuizată.

– Ei bine, spuse Pelorat, am ieșit. Unde este nava?

Stăteau cu toții scăldați în lumina amurgului, încă prea ternică.

– Mi se pare că era în direcția aceea, murmură Trevize.

– Și eu am aceeași impresie, spuse Bliss. Să mergem

Întinse mâna spre Fallom.

Nu se auzeau alte sunete decât cele produse de vânt, de mișcările și se strigătele animalelor. La un moment dat trecură pe lângă un robot care stătea nemișcat în picioare sprijinit de

trunchiul unui copac, ținând în mâini un obiect cu destinație incertă.

Pelorat făcu un pas spre el, curios, dar Trevize îl opri:

– Nu e treaba noastră, Janov. Mergi mai departe.

Trecură pe lângă un alt robot, prăbușit la o distanță mai mare.

– Cred că există roboți împrăștiați așa pe o rază de câțiva kilometri, spuse Trevize.

Apoi, triumfător:

– Aha, uite nava!

Măriră ritmul, apoi se opriră deodată. Fallom începu să chițăie cu voce ascuțită.

La sol, lângă navă, se afla ceva ce semăna cu o aeronavă concepută primitiv: un rotor neeficient și fragil. În apropiere, interpuși între micul grup de Străini și navă, stăteau în picioare patru siluete umane.

– Prea târziu, spuse Trevize. Am pierdut prea mult timp. Acum ce facem?

Pelorat spuse, uimit:

– Patru Solarieni? Nu se poate. Cu siguranță că nu ar intra așa de ușor în contact fizic. Crezi că sunt holo-imagini?

– Sunt foarte materiali, spuse Bliss. Nu încape îndoială. Dar nu sunt Solarieni. Sunt roboți.

55

– Bine, făcu exasperat Trevize. Înainte!

Reluă drumul spre navă, cu un pas calm, urmat de ceilalți.

Pelorat spuse, aproape cu sufletul la gură:

– Ce ai de gând să faci?

– Dacă sunt roboți, trebuie să asculte ordinele!

Roboții îi așteptau, și, pe măsură ce distanța se micșora, Trevize îi studie cu atenție.

Da, erau roboți, cu fețele lipsite de orice expresie. Aveau uniforme care nu lăsau vederii nici un centimetru pătrat de piele, în afara feței. Chiar și mâinile era acoperite de mănuși subțiri, opace.

Trevize făcu un gest neglijent, care le cerea indiscutabil să se dea la o parte.

Roboții nu mișcară.

Cu voce joasă, Trevize îi spuse lui Pelorat.

– Spune-le cu cuvinte, Janov. Fii ferm!

Pelorat își drese glasul și, îngroșându-și vocea, vorbi rar, gesticulând în același timp, la fel ca și Trevize, ca roboții să se dea la o parte. Ca răspuns, unul dintre roboți, poate o idee mai înalt decât ceilalți, spuse ceva cu voce rece și incisivă.

Pelorat se întoarse spre Trevize.

– Cred că a spus că suntem Străini.

– Răspunde-le că suntem ființe umane și trebuie să asculte de ordinele noastre.

Apoi vorbi robotul, într-o Galactică stranie, dar inteligibilă.

– Înțeleg ce spui, Străine. Vorbesc Galactica. Noi suntem Roboți Gardieni.

– Atunci m-ai auzit spunând că suntem ființe umane. În consecință, trebuie să asculți ordinele noastre.

– Suntem programați să ascultăm doar de Stăpâni, Străine. Voi nu sunteți Stăpâni, și nici Solarieni. Stăpânul Bander nu a răspuns la apel, și am venit să investigăm mai îndeaproape. Asta este datoria noastră. Am găsit o navă spațială care nu este de proveniență Solariană, câțiva Străini, și toți roboții Bander inactivi. Unde este Stăpânul Bander?

Trevize dădu din cap, spunând încet și clar:

– Nu ne dăm seama ce vrei să spui. Computerul navei noastre nu funcționează cum trebuie. Ne-am apropiat de această planetă ciudată, fără vreo intenție anume. Am aterizat pentru a descoperi unde ne aflăm. Am găsit toți roboții dezactivați. Nu știu ce s-a putut întâmpla.

– Povestea nu este credibilă. Dacă toți roboții de pe moșie sunt dezactivați și energia lipsește, Stăpânul Bander a murit. Nu este logic să presupunem că a murit chiar atunci când ați aterizat voi, prin simplă coincidență. Trebuie să existe o legătură cauzală.

Trevize spuse, pe un ton nevinovat, cu intenția de a încurca ițele, manifestând o neînțelegere proprie Străinilor.

– Dar energia nu lipsește. Tu și ceilalți sunteți activi.

– Noi suntem Roboți Gardieni, spuse robotul. Noi nu aparținem nici unui Stăpân. Aparținem întregii lumi. Avem o sursă de alimentare independentă, atomică. Întreb încă o dată: Unde este Stăpânul Bander?

Trevize privi în jurul lui. Pelorat părea neliniștit; Bliss strângea din buze, dar era calmă. Fallom tremura, dar mâna lui Bliss îi atinse umărul, și copilul se încordă ușor, pierzându-și expresia facială. (Oare Bliss îl seda?)

– Pentru ultima oară, spuse robotul, unde este Stăpânul Bander?

– Nu știu, spuse apăsat Trevize.

Robotul dădu din cap, și doi dintre colegii săi plecară în grabă.

– Colegii mei Gardieni, spuse el, vor cerceta locuința. Între timp, voi veți fi reținuți pentru interogatoriu. Dă-mi obiectele acelea pe care le porți în lateral.

Trevize făcu un pas înapoi:

– Sunt inofensive.

– Nu mișca! Nu te-am întrebat dacă sunt sau nu inofensive. Ți le-am cerut.

– Nu.

Robotul făcu un pas rapid înainte, și brațul său se întinse prea repede pentru ca Trevize să își dea seama ce se întâmplă. Mâna robotului îi prinse umărul; strânsoarea se accentuă, și apăsă în jos. Trevize căzu în genunchi.

– Obiectele, spuse robotul.

După care întinse cealaltă mână.

– Nu, gâfâi Trevize.

Bliss se repezi, scoase blasterul din holster înainte ca Trevize, imobilizat, să poată face ceva pentru a o împiedica, și îl întinse robotului.

– Ține, Gardian, spuse ea. Și dacă mai aștepți un moment... iată-l și pe celălalt. Acum eliberează-mi colegul.

Robotul, ținând cele două arme, se dădu înapoi. Trevize se ridică încet în picioare, frecându-și viguros umărul, și strâmbându-se de durere.

(Fallom gemu încet, iar Pelorat îl ridică distrat în brațe, ținându-l strâns.)

Bliss șopti furioasă spre Trevize:

– De ce i te opui? Te poate ucide cu două degete.

Trevize mormăi și spuse, printre dinți:

– De ce nu te ocupi *tu* de el?

– Încerc. Am nevoie de timp. Mintea lui este încordată, intens programată, greu de abordat. Trebuie să i-o studiez. Tu încearcă să câștigi timp.

– Nu-i studia mintea, spuse Trevize de-abia auzit. Distruge-i-o.

Bliss privi repede spre robot. Acesta cerceta cu atenție armele, în timp ce robotul de lângă el îi supraveghea pe Străini. Nici unul nu părea interesat de schimbul de șoapte dintre Trevize și Bliss.

– Nu, spuse Bliss. Nici o distrugere. Am ucis un câine și am rănit un altul, pe prima planetă. Pe lumea asta, știi și tu ce s-a întâmplat.

(Încă o privire rapidă spre Roboții Gardieni.)

– Gaia nu trebuie să distrugă în mod inutil viața sau inteligența, continuă ea. Am nevoie de timp pentru a acționa pașnic.

Făcu un pas înapoi și privi fix robotul.

– Acestea sunt arme, spuse robotul.

– Nu, spuse Trevize.

– Ba da, spuse Bliss, dar nu folosesc la nimic. Sunt golite de energie.

– Serios? Și pentru ce purtați arme golite de energie? Poate că nu sunt descărcate.

Apucă una dintre arme și puse degetul mare în locul potrivit:

– Așa se activează?

– Da, spuse Bliss. Dacă apeși mai tare se va activa, în caz că este încărcată cu energie... dar nu este.

– Sigur?

Robotul îndreptă arma spre Trevize:

– Vrei să spui că dacă îl activez acum, nu va funcționa?

– Nu va funcționa, spuse Bliss.

Trevize înghețase, incapabil să mai articuleze vreun cuvânt. Verificase blasterul după ce Bander i-l golise, și era, într-adevăr, complet descărcat. Însă robotul ținea în mână biciul neuronic. Pe acesta nu îl verificase.

Dacă biciul conținea chiar o infimă cantitate de energie, va fi suficientă pentru stimularea nervilor durerii, iar ceea ce va simți Trevize va face ca strânsoarea robotului să pară, prin comparație, o ușoară mângâiere plină de afecțiune.

La Academia Navală, fusese obligat să suporte un șfichi neuronic, ca toți cadeții de altfel. Așa, ca să afle ce senzație produce. Nu avea chef să afle încă o dată.

Robotul apăsă și, preț de o clipă, Trevize se încordă pentru a primi durerea... apoi se relaxă încet. Biciul fusese și el complet descărcat.

Robotul îl fixă cu privirea pe Trevize, apoi aruncă ambele arme, în lateral.

– Cum au fost descărcate de energie aceste arme? întrebă el. Dacă nu sunt de folos, pentru ce le mai porți?

– Sunt obișnuit cu greutatea lor, spuse Trevize, și le port chiar dacă sunt descărcate.

– Este ilogic, spuse robotul. Sunteți arestați cu toții. Veți fi reținuți pentru interogatorii suplimentare, și, dacă decid Stăpânii, veți fi apoi dezactivați. Cum se deschide nava aceasta? Trebuie să o cercetăm.

– Nu-ți va folosi la nimic, spuse Trevize. N-ai să înțelegi nimic din ea.

– Dacă nu eu, atunci Stăpânii vor înțelege.

– Nici ei nu vor înțelege.

– Atunci le vei explica tu.

– Nu am s-o fac.

– Atunci vei fi dezactivat.

– Dezactivarea mea nu vă va oferi nici o explicație, și cred că oricum voi fi dezactivat, chiar dacă le explic.

– Ține-o tot așa, murmură Bliss. Încep să deslușesc cum îi funcționează creierul.

Robotul nu o luă în seamă pe Bliss. (Avusese ea grijă de asta? gândi Trevize și speră din toată inima că, într-adevăr, avusese grijă.)

Concentrat în continuare asupra lui Trevize, robotul spuse:

– Dacă ne faci greutăți, atunci te vom dezactiva parțial. Îți vom provoca stricăciuni, și atunci ne vei spune ceea ce dorim să aflăm.

Pelorat sări deodată, cu un strigăt aproape sugrumat:

– Stai, nu poți face așa ceva... Gardian, nu poți face așa ceva.

– Am instrucțiuni foarte detaliate, spuse calm robotul. *Pot* face asta. Desigur, voi face minimum de stricăciuni, doar atât cât este necesar pentru a obține informații.

– Ba nu poți. Absolut deloc. Eu sunt Străin, la fel ca și cei doi colegi ai mei. Dar acest copil, spuse el privind spre Fallom, este Solarian. El îți va spune ce să faci, iar tu trebuie să îl asculți.

Fallom îl privi pe Pelorat cu ochi deschiși, dar aparent goi.

Bliss dădu puternic din cap, dar Pelorat o privi fără a da vreun semn că înțelege.

Ochii robotului se opriră scurt asupra lui Fallom. Apoi spuse:

– Copilul nu prezintă nici o importanță. Nu are lobi-transductori

– Nu are lobi-transductori suficient dezvoltați, spuse Pelorat respirând cu greutate, dar îi va avea, cu timpul. Este un copil Solarian.

– Este un copil, dar dacă nu are lobi-transductori complet dezvoltați, nu este Solarian. Nu sunt obligat să îi ascult ordinele sau să îl feresc de rele.

– Dar este urmașul Stăpânului Bander.

– Serios? Cum ai aflat acest lucru?

Pelorat se bâlbâi, așa cum făcea uneori când punea prea mult suflet:

– Ce... ce alt copil ar exista pe această moșie?

– De unde știi că nu mai sunt și alți copii?

– Ai mai văzut tu vreunul?

– Eu pun întrebările.

În acest moment, atenția robotului se îndreptă asupra colegului său, care îi atinsese brațul. Cei doi roboți trimiși în locuință se întorceau într-o fugă rapidă care, fără îndoială, prezenta o anumită neuniformitate.

Se făcu liniște până la sosirea lor, apoi unul dintre ei vorbi în limbajul Solarian... și toți cei patru roboți părură să-și piardă elasticitatea. Pentru o clipă se ofiliră, se dezumflară.

– L-au găsit pe Bander. spuse Pelorat înainte ca Trevize să-i poată face semn să tacă din gură.

Robotul se întoarse încet și spuse, cu o voce care deforma silabele:

– Stăpânul Bander este mort. Prin remarca pe care ai făcut-o adineauri, ai arătat că știați acest lucru. Cum se explică?

– De unde să știu eu? spuse obraznic Trevize.

– Știați că este mort. Știați că este acolo. Cum puteați ști, dacă nu ați fost acolo? Înseamnă că voi i-ați luat viața.

Pronunția robotului începea deja să se îmbunătățească. Acuzase șocul, dar își revenea.

– Cum să-l omorâm pe Bander? spuse Trevize. Cu lobii-transductori pe care îi avea, ne-ar fi putut distruge într-o clipă.

– De unde știți ce pot – sau ce nu pot – face lobii-transductori?

– Adineuri ai vorbit de lobii-transductori.

– Nu am făcut decât să îi menționez. Nu le-am descris proprietățile și posibilitățile

– Am aflat așa, într-un vis.

– Răspunsul nu este credibil.

– Nici acuzația ta nu este credibilă, spuse Trevize.

– Și în orice caz, adăugă Pelorat, dacă Stăpânul Bander este mort, atunci Stăpânul Fallom controlează acum această moșie. Iată deci Stăpânul, și de el trebuie să ascultați.

– Am explicat deja, spuse robotul, că un urmaș cu lobi-transductori nedezvoltați nu este considerat Solarian. În consecință, nu poate fi Succesor. Aici va fi instalat altcineva, cu vârstă potrivită, imediat ce vom raporta această știre tristă.

– Și Stăpânul Fallom?

– Nu există nici un Stăpân Fallom. Este doar un copil, și avem un exces de copii. Va fi distrus.

Bliss spuse, aprinzându-se:

– Nu vei îndrăzni! Este un copil!

– Nu neapărat eu îl voi distruge, spuse robotul, și cu certitudine că nu eu voi lua decizia. Consiliul Stăpânilor se va ocupa de el. Însă, având un exces de copii, știu bine care va fi decizia.

– Nu. Am spus nu.

– Nu va fi dureros... Dar se apropie o altă navă. Acum trebuie să intrăm în fosta locuință Bander pentru a organiza un Consiliu holovizat care va alege un Succesor și va hotărî asupra soartei voastre... Dă-mi copilul.

Bliss smulse copilul semi-inconștient din brațele lui Pelorat. Ținându-l strâns și încercând să își plaseze greutatea pe umăr, spuse:

– Nu te atinge de acest copil.

Încă o dată, robotul înaintă și întinse repede brațul pentru a pune mâna pe Fallom. Bliss se repezi în lateral, începându-și mișcarea cu mult înainte ca robotul să și-o fi început pe a sa.

Robotul continuă totuși să înainteze, ca și cum Bliss s-ar mai fi aflat în fața lui. Înclinându-se rigid, căzu cu fața în jos. Ceilalți trei roboți rămaseră nemișcați, cu privirea pierdută.

Bliss plângea, în parte furioasă:

– Aproape că găsisem modalitatea potrivită pentru a-i controla, dar nu mi-a mai lăsat timp. N-am avut de ales, a trebuit să lovesc, și acum, toți patru sunt dezactivați... Să intrăm în navă, înainte ca cealaltă navă să aterizeze. Sunt prea slăbită ca să mai fac față altor roboți.

PARTEA A CINCEA

MELPOMENIA

CAPITOLUL 13

Departe de Solaria

56

PLECAREA ȘE PETRECU CA PRIN CEAȚĂ. Trevize își recuperă armele inutile, deschise ușa navei, și se repeziră cu toții înăuntru. De-abia după decolare își dădu seama că Fallom intrase cu ei.

Probabil că evadarea nu le-ar fi reușit dacă manevrele aeronavei Solariene nu ar fi fost, prin comparație, atât de primitive. Nava Solariană avea nevoie de un timp remarcabil de lung pentru coborâre și aterizare. Pe de altă parte, computerul de pe *Far Star* porni nava gravitică în mai puțin de o secundă.

Deși eliminarea efectului gravitațional și, în consecință, a inerției, îi scuti de efectele accelerației, nu scăpară de consecințele frecării cu aerul. Temperatura învelișului exterior al navei crescu cu o viteză mult mai mare decât cea admisă de specificațiile navale.

În timp ce urcau, zăriră o a doua navă Solariană aterizând, și altele sosind. Trevize se întrebă câți roboți ar fi putut stăpâni Bliss, și ajunse la concluzia că, dacă ar mai fi rămas pe suprafață încă cincisprezece minute, ar fi fost copleșiți de numărul acestora.

Odată ieșiți în spațiu, Trevize se ascunse în partea întunecată a planetei. Nu trebui să se deplaseze prea mult, pentru că, atunci când părăsiseră suprafața, soarele deja se apropia de asfințit. În întuneric, *Far Star* se va putea răci mai repede, și își va continua îndepărtarea de planetă, într-o spirală lentă.

Pelorat ieși din camera pe care o împărțea împreună cu Bliss.

– Copilul doarme normal acum, spuse el. I-am arătat cum se folosește toaleta și a înțeles fără nici un fel de probleme.

– Nu e de mirare. Trebuie să fi avut facilități similare în locuința subterană.

– Nu am văzut așa ceva acolo, și chiar *aveam* nevoie, spuse Pelorat accentuându-și cu înțeles cuvintele. Din punctul meu de vedere, nu ne-am întors deloc prea devreme pe navă.

– E valabil pentru toți. Dar de ce am luat și copilul?

Pelorat dădu din umeri, parcă cerându-și scuze:

– Bliss n-a vrut să-l lase. E ca și cum ar fi salvat o viață, în schimbul celei pe care a luat-o. Nu poate suporta...

– Știu, spuse Trevize.

– Copilul are o conformație foarte ciudată, spuse Pelorat.

– Fiind hermafrodit, mi se pare normal.

– Are testicule, știi?

– Fără ele nu s-ar putea reproduce.

– Și un foarte mic vagin.

Trevize făcu o grimasă:

– Dezgustător.

– Nu chiar, Golan, protestă Pelorat. S-a adaptat nevoilor. Nu eliberează decât un ovul fertilizat, sau un foarte mic embrion, care apoi se dezvoltă în condiții de laborator, sub îngrijirea roboților.

– Și ce se întâmplă dacă sistemul lor robotic cade? Nu vor mai fi în stare să producă urmași viabili.

– Orice lume ar avea probleme serioase dacă i s-ar prăbuși complet structura socială.

– N-aș plânge de nefericire dacă așa ceva li s-ar întâmpla Solarienilor.

– Recunosc că nu pare o lume foarte atrăgătoare... pentru noi, vreau să spun. Dar nouă ne displac doar oamenii și structura socială, dragă amice. Fă abstracție de oameni și de roboți, și vei avea o lume care altfel...

– S-ar deteriora, la fel ca și Aurora, spuse Trevize. Cum se simte Bliss?

– Mă tem că este epuizată. Acum doarme. A avut o experiență *foarte* neplăcută, Golan.

– Nici eu n-aș putea spune că m-am distrat.

Trevize închise ochii, și socoti că ar fi cazul să doarmă un pic. Își va oferi această plăcere imediat ce va fi sigur că Solarienii nu au posibilitatea zborului spațial... iar până acum, computerul nu detectase vreun obiect artificial în spațiu.

Se gândi cu amărăciune la cele două planete Spațiene pe care le vizitaseră – câini sălbatici și ostili pe una, hermafroditi singuratici și ostili pe cealaltă – și la faptul că nu descoperiseră vreun indiciu asupra locului în care se afla Pământul. În urma dublei vizite, nu se puteau lăuda decât cu Fallom.

Deschise ochii.

Pelorat stătea în continuare așezat de cealaltă parte a computerului, și îl privea cu seriozitate.

Trevize declară cu o convingere bruscă:

– Ar fi trebuit să lăsăm copilul Solarian jos.

– Sărăcuțul, spuse Pelorat. L-ar fi omorât.

– Ce dacă? Aparținea acelei lumi. Făcea parte din acea societate. Asta era destinul lui: să fie omorât din cauză că sunt prea mulți copii.

– Vai, dragul meu prieten, vezi lucrurile dintr-o perspectivă foarte nemiloasă.

– O perspectivă *sănătoasă*. Nu știu cum o să avem grijă de el. Cu noi ar putea avea parte de o suferință lentă, și în final, tot de moarte. Ce mănâncă?

– Ceea ce mâncăm și noi bătrâne. De fapt, problema este ce mâncăm *noi?* Ce rezerve mai avem?

– Arhisuficiente. Arhisuficiente. Chiar și cu un pasager în plus.

Pelorat nu părea copleșit de bucurie.

– Meniul a devenit foarte monoton, spuse el. Trebuia să fi luat câteva specialități de pe Comporellon... nu că ar fi avut o bucătărie excelentă.

– Nu puteam. Am plecat în foarte mare grabă, dacă îți mai aduci aminte, la fel cum am făcut pe Aurora și, mai ales, la fel cum am făcut pe Solaria... Dar ce contează un pic de monotonie? Îți strică plăcerea, însă te menține în viață.

– N-ar fi posibil să facem rost de niște rezerve proaspete, dacă avem nevoie?

– Oricând, Janov. Cu o navă gravitică și cu motoare hiperspațiale, Galaxia este un spațiu strâmt. În câteva zile, putem fi oriunde. Numai că jumătate dintre lumile Galaxiei sunt

alertate pentru a ne descoperi nava, și aș prefera să stau la fereală o vreme.

– Bănuiesc că nu avem de ales... Bander nu părea interesat de navă.

– Probabil că nici nu a fost conștient de existența ei. Solarienii au renunțat de mult la zborul spațial. Principala lor dorință este să fie lăsați complet singuri, și nu s-ar putea bucura de siguranța izolării dacă s-ar mișca tot timpul prin spațiu, făcându-și simțită prezența.

– Ce vom face în continuare, Golan?

– Avem de vizitat o a treia lume, spuse Trevize.

– Judecând după primele două, nu îmi pun mari speranțe în ea.

– Nici eu, în acest moment, dar imediat după ce trag un pui de somn, pun computerul să ne calculeze drumul.

57

Trevize dormi mult mai mult decât se așteptase, dar asta nu prea avea importanță. La bordul navei nu exista nici zi, nici noapte. Orele erau definite subiectiv, iar bioritmurile pasagerilor se desincronizau adesea.

Trevize cocheta chiar cu gândul, în cursul frecării (importanța conservării apei recomandă înlăturarea prin frecare a săpunului, și nu prin clătire), de a mai dormi o oră sau două... se întoarse brusc și se trezi holbându-se la Fallom, la fel de dezbrăcat ca și el.

Nu se putu abține să nu sară înapoi; spațiul Camerei de Igienizare fiind foarte strâmt, se lovi inevitabil de ceva tare. Mârâi.

Fallom privea curios și arăta cu degetul spre penisul lui Trevize. Spunea cuvinte de neînțeles, dar întregul său comportament indica un sentiment de nedumerire. Pentru liniștea sa interioară, Trevize nu găsi altceva de făcut decât să-și acopere penisul cu mâinile.

Fallom spuse, cu vocea sa ascuțită:

– Salutări.

Trevize tresări ușor la auzul acestui neașteptat cuvânt în Galactică, care părea să fi fost învățat pe de rost.

Fallom continuă, rostind cu greutate cuvintele:

– Bliss... spune... tu... speli... mine.

– Ce spui tu?! făcu Trevize.

Îl prinse pe Fallom de umeri:

– Tu... stai... aici.

Arătă cu degetul înspre podea iar Fallom, bineînțeles, privi imediat spre locul cu pricina. Părea să nu fi înțeles nimic din frază.

– Nu te mișca, spuse Trevize.

Și îl prinse pe copil de mâini, strângându-i-le pe lângă corp, ca pentru a simboliza imobilitatea. Se uscă în grabă, își puse slipul, apoi pantalonii.

Ieși din cabină și scoase un răget:

– Bliss!

La bordul navei, distanța care separa doi oameni nu putea fi mai mare de patru metri. Bliss apăru imediat în ușa camerei. Spuse, zâmbind:

– M-ai strigat, cumva, Trevize, sau a fost doar murmurul ușor al vântului prin iarba mlădioasă?

– Lasă glumele, Bliss. Ce-i asta?

Și arătă cu degetul mare peste umăr.

Bliss privi dincolo de el, și spuse:

– Păi, seamănă cu tânărul Solarian pe care l-am adus ieri la bordul navei.

– *Tu* l-ai adus la bordul navei. Și pentru ce vrei să-l spăl?

– M-am gândit că-ți va face plăcere. Este o creatură deosebit de inteligentă. Reține cu mare ușurință cuvintele Galactice. Îi explic un lucru, și nu îl mai uită. Desigur, îl ajut și cu.

– Normal.

– Da. Îl calmez. L-am ținut într-o stare de buimăceală acolo, pe planetă. Aici am avut grijă să doarmă, și încerc să-i abat un pic gândurile de la Jemby, pe care, după toate aparențele, l-a iubit foarte mult.

– În cele din urmă îi va place aici.

– Sper. Este adaptabil, pentru că este tânăr, și îl încurajez în această privință atât cât pot. Îl voi învăța să vorbească Galactica.

– Atunci spală-l *tu*. Ai înțeles?

Bliss dădu din umeri:

– Dacă insişti... dar mi-aş dori să se împrietenească cu toţi. Ar fi bine dacă fiecare dintre noi ne-am asuma unele funcţii de părinte. Sunt sigură că poţi coopera în acest sens.

– Da, dar numai până la un anumit punct. Şi după ce îl speli, scapă de el. Vreau să-ţi vorbesc.

Bliss spuse, cu un neaşteptat aer de ostilitate:

– Cum adică, să scap de el?

– Nu-ţi propusesem să-l arunci în spaţiu. Instalează-l în camera ta. Undeva într-un colţ. Vreau să-ţi vorbesc.

– Îţi voi sta la dispoziţie, spuse ea cu răceală.

Privi în urma ei, lăsând mânia să-i crească, apoi se duse în cabina de pilotaj şi activă ecranul.

Solaria era un cerc întunecat, cu un pătrar luminos în stânga. Trevize aşeză mâinile pe pupitru şi mânia i se potoli instantaneu. Trebuia să fii calm pentru o legătură între minte şi computer, iar reflexul condiţionat sfârşise prin a asocia contactul cu pacea mentală.

În jurul navei, pe o rază egală cu distanţa până la planetă, nu existau obiecte artificiale. Solarienii (sau, mai plauzibil, roboţii lor) nu puteau, sau nu erau dispuşi, să-i urmărească.

Foarte bine. Putea deci să iasă din umbră. Oricum, dacă ar fi continuat să se îndepărteze, umbra ar fi dispărut pe măsură ce discul Solariei s-ar fi micşorat în raport cu discul soarelui în jurul căruia orbita.

Puse computerul să scoată nava din planul planetar, îndreptându-se spre o regiune în care curbura spaţiului să fie suficient de redusă pentru a asigura un Salt precis.

Şi, ca de multe alte ori în asemenea ocazii, se trezi studiind stelele. Erau aproape hipnotice, în imobilitatea lor liniştită. Toată turbulenţa şi instabilitatea erau şterse de distanţă, care făcea din ele doar nişte puncte luminoase.

Unul dintre acele puncte putea fi foarte bine soarele în jurul căruia orbita Pământul... soarele original, sub radiaţia căruia a apărut viaţa, şi sub ale cărui efecte binefăcătoare a evoluat omenirea.

Lumile Spaţiene orbitau în jurul unor aştri strălucitori. Aceştia făceau parte dintr-o categorie importantă a stelelor, însă nu erau menţionaţi în harta Galactică a computerului. Desigur, acelaşi lucru ar putea fi valabil şi pentru *soare*.

Sau sorii lumilor Spațiene au fost omiși doar din cauza unor acorduri datând din epoca primitivă, și care stabileau ca acestea să fie lăsate în pace? Să fie soarele Pământului inclus în harta Galactică, dar imposibil de distins printre miriadele de stele asemănătoare lui, și în jurul cărora nu orbitează totuși nici o planetă locuibilă?

În Galaxie existau aproximativ treizeci de miliarde de stele asemănătoare *soarelui,* și doar una dintr-o mie avea planete locuibile. Pe o rază de câteva sute de parseci în jurul navei ar putea exista o mie de planete locuibile. Să cutreiere toate stelele asemănătoare *soarelui,* una câte una?

Sau soarele original nici nu exista în această parte a Galaxiei? Câte alte regiuni erau la fel de convinse că *soarele* se afla în preajma *lor*, că acolo trăiau urmașii primilor Colóni?

Avea nevoie de informații, și până acum nu obținuse nici una.

Nu credea că o examinare, oricât de amănunțită, a ruinelor milenare ale Aurorei îi va da vreo informație cu privire la coordonatele Pământului. Se îndoia și mai puternic că Solarienii puteau fi convinși să furnizeze informații.

Dacă toate informațiile despre Pământ au dispărut din marea Bibliotecă de pe Trantor, și din marea Memorie Colectivă a Gaiei, părea puțin probabil să fi fost scăpată din vedere vreo informație existentă pe lumile pierdute ale Spațienilor.

Și dacă ar găsi soarele Pământului și apoi chiar Pământul însuși, prin cel mai pur noroc...? Nu va exista oare ceva care să-l facă să nu-și dea seama de acest lucru? Apărarea Pământului era perfectă? Hotărârea de a rămâne ascuns era de nestrămutat?

De fapt, ce căuta el?

Pământul? Sau o breșă în Planul Seldon? Breșă pe care el credea (fără vreun motiv clar) că o va găsi pe Pământ?

Planul Seldon funcționa de cinci secole, și va purta specia umană (așa se spunea) într-un port sigur, în pântecul unui Al Doilea Imperiu Galactic, mai mare decât primul, mai nobil și mai liber... și totuși, el, Trevize, votase împotriva lui, în favoarea *Galaxiei.*

Galaxia ar trebui să fie un imens organism, în timp ce Al Doilea Imperiu Galactic, oricât de mare ca dimensiuni și varietate, ar trebui să fie o simplă uniune de organisme

individuale, de dimensiuni microscopice în comparație cu întregul. Al Doilea Imperiu Galactic ar fi un alt exemplu al formelor de uniune pe care omenirea le-a cunoscut de-a lungul timpului. Al Doilea Imperiu ar putea fi cel mai mare și cel mai bun din familia sa, dar nu va fi decât un exemplu în plus.

Pentru ca *Galaxia,* o formă de organizare complet diferită, să fie mai bună decât Al Doilea Imperiu Galactic, trebuie să existe o fisură în Plan, ceva ce însuși marele Hari Seldon a omis.

Dar dacă Seldon omisese ceva, ce putea face Trevize? Nu era matematician; nu știa nimic, dar *nimic,* despre detaliile Planului; mai mult, chiar dacă i s-ar explica, tot nu ar înțelege.

Nu cunoștea decât ipotezele: că trebuie implicat un mare număr de ființe umane, și că ele nu trebuie să fie conștiente de concluziile obținute. Prima ipoteză era evident adevărată, având în vedere imensa populație a Galaxiei, iar a doua *probabil* că era adevărată: doar cei din A Doua Fundație cunoșteau detaliile Planului, și nu le divulgau nimănui.

Mai rămânea oare o ipoteză neverificată, una general acceptată, atât de acceptată încât nimeni nu o menționase și nici nu se gândise la ea... și care totuși putea fi falsă? O ipoteză care, dacă *într-adevăr* era falsă, ar altera măreața concluzie a Planului și ar face din *Galaxia* o variantă preferabilă Imperiului?

Dar dacă ipoteza era atât de evidentă și de acceptată încât nu fusese niciodată exprimată, cum putea ea fi falsă? Dacă nimeni nu o menționase, sau nu se gândise la ea, cum putea Trevize să știe că există? Sau să aibă vreo idee despre natura sa, chiar dacă îi ghicise existența?

Să fi fost Trevize într-adevăr omul cu intuiția infailibilă, așa cum insistase Gaia? Știa ce trebuia făcut, chiar dacă nu știa din ce motiv?

Acum cerceta toate lumile Spațiene de care aflase... Era corect? Lumile Spațiene dețineau răspunsul? Sau, cel puțin, *începutul* răspunsului?

Ce se afla pe Aurora, în afară de ruine și câini sălbatici? (Și, probabil, alte creaturi sălbatice. Tauri turbați? Șobolani uriași? Feline prădătoare cu ochi verzi?) Solaria era populată cu oameni. dar ce puteai găsi acolo în afară de roboți și ființe umane capabile să transducă energia? Ce legătură să existe între

fiecare dintre aceste lumi și Planul Seldon, în afară de secretul coordonatelor Pământului?

Dar ce legătură are *Pământul* cu Planul Seldon? Nu era totul o nebunie? Nu cumva aplecase prea mult urechea la basmele privind propria sa infailibilitate?

O rușine imensă îl copleși, și păru să îl apese cu greutatea ei până când aproape îl sufocă. Privi stelele – îndepărtate, nepăsătoare – și gândi: Probabil că eu sunt Marele Nebun al Galaxiei.

58

Vocea lui Bliss îl scoase din gânduri:

– Ei bine, Trevize, pentru ce vrei să... S-a întâmplat ceva?

În glasul său se desluși o bruscă îngrijorare.

Trevize ridică privirea și, pe moment, găsi că-i era dificil să-și alunge starea mizerabilă. O privi fix, apoi spuse:

– Nu, nu. Nu s-a întâmplat nimic. Pur și simplu... mă pierdusem în gânduri. Din când în când, mă mai trezesc și eu gândind.

Era conștient și jenat de faptul că Bliss îi putea citi sentimentele. Nu avea decât promisiunea ei că se va abține să-i spioneze voluntar mintea.

Totuși, Bliss păru să accepte această explicație.

– Pelorat este cu Fallom, spuse ea. Îl învață fraze Galactice. Copilul pare să mănânce ceea ce mâncăm și noi, fără mofturi exagerate... dar pentru ce doreai să mă vezi?

– Ei bine, nu aici, spuse Trevize. Deocamdată, computerul nu are nevoie de mine. Dacă vrei să vii în camera mea, patul este făcut și poți sta pe el; eu voi sta pe scaun. Sau invers, dacă preferi.

– Nu are importanță.

Parcurseră distanța până la camera lui Trevize. Ea îl privi cu atenție:

– Nu mai pari furios.

– Îmi spionezi mintea?

– Nu. Îți studiez fața.

– Nu sunt furios. Din când în când, se întâmplă să mă mai pierd cu firea, dar asta nu înseamnă că sunt furios. Totuși, dacă nu ai nimic împotrivă, trebuie să îți pun câteva întrebări.

Bliss se așeză pe pat, dreaptă, cu o expresie serioasă pe fața cu pomeți largi și în ochii întunecați. Părul negru îi cădea pe umeri, aranjat cu grijă, iar mâinile stăteau larg deschise pe genunchi. Răspândea o urmă discretă de parfum.

Trevize zâmbi:

– Te-ai făcut frumoasă. Poate îți închipui că nu voi țipa la o fată tânără și drăguță.

– Dacă crezi că-ți face bine, poți să strigi și să urli cât vrei. Însă nu vreau să strigi și să urli la Fallom.

– Departe de mine acest gând. De fapt, nici la tine nu vreau să strig și să urlu. N-am hotărât că suntem prieteni?

– Față de tine, Trevize, Gaia nu a avut niciodată alte sentimente decât de prietenie.

– Nu mă refeream la Gaia. Știu că faci parte din Gaia și că *ești* Gaia. Totuși, există în tine o parte care își păstrează individualitatea, cel puțin într-un anumit sens. Eu vorbesc cu individul. Vorbesc cu cineva care se numește Bliss, fără referire – sau referindu-mă cât mai puțin posibil – la Gaia. N-am hotărât că suntem prieteni, Bliss?

– Ba da, Trevize.

– Atunci, cum se face că ai întârziat să te ocupi de roboții de pe Solaria, după ce am părăsit locuința subterană și ne-am îndreptat spre navă? Am fost umilit și lovit fizic, totuși nu ai acționat în nici un fel. Deși fiecare moment de întârziere putea aduce în scenă alți roboți, și numărul lor ne putea copleși, nu ai făcut nimic.

Bliss îl privi cu seriozitate, și vorbi ca și cum intenționa să-și *explice* faptele, dar nu să le justifice:

– Nu este adevărat că stăteam degeaba, Trevize. Studiam mințile Roboților Gardieni, încercând să aflu cum îi pot controla.

– Știu că asta făceai. Cel puțin, așa mi-ai spus la momentul respectiv. Numai că nu văd ce rost avea. De ce să le manevrezi mințile, când le puteai distruge... așa cum ai și făcut, în cele din urmă?

– Crezi că este ușor să distrugi o ființă inteligentă?

Trevize strânse buzele, într-o expresie de dezgust:

– Haide, Bliss. O *ființă* inteligentă? Era doar un robot.

– Doar un robot?

Bliss vorbi cu înflăcărare:

– Întotdeauna, argumentul este acesta. Doar. Doar! De ce să fi ezitat Solarianul, Bander, să ne omoare? Noi nu eram decât ființe umane fără transductori. De ce să nu-l lăsăm pe Fallom în voia soartei? Este doar un Solarian, ba mai mult, un specimen imatur. Dacă începi să dai la o parte pe cutare sau cutare spunând că este doar așa sau așa, poți distruge orice dorești. Oricine și orice poate fi introdus într-o categorie.

– Nu împinge la extreme o remarcă perfect legitimă, numai pentru a o face să sune ridicol, spuse Trevize. Robotul era doar un robot. Nu poseda o inteligență umană. Era o mașină mimând inteligența.

– Cu câtă ușurință poți vorbi atunci când nu știi nimic despre un lucru, spuse Bliss. Eu sunt Gaia. Da, sunt și Bliss, dar sunt Gaia. O lume care consideră că fiecare atom din ea este prețios și are un sens; fiecare structură organizată a atomilor este chiar *mai* prețioasă și plină de sens. Eu/noi/Gaia nu distrugem cu ușurință o structură organizată, deși am fi bucuroși să o transformăm în ceva mai complex, cu condiția ca procedând astfel să nu aducem prejudicii întregului. Cea mai înaltă formă de organizare pe care o cunoaștem produce inteligență, și pentru a distruge inteligența trebuie să fii mânat de necesitatea cea mai acută. Foarte puțin contează dacă este inteligență artificială sau biochimică. Robotul Gardian reprezenta o formă de inteligență pe care eu/noi/Gaia nu am întâlnit-o niciodată. Ar fi fost minunat să o putem studia. Să o distrugem, ar fi fost de neconceput... cu excepția unei situații disperate.

– Erau trei inteligențe mai prețioase în joc, spuse sec Trevize. A ta, cea a lui Pelorat, omul pe care îl iubești, și, dacă nu te supără că o menționez, a mea.

– Patru! Uiți în continuare să îl incluzi pe Fallom... Însă nu erau în pericol. Așa am apreciat eu. Ascultă... Să presupunem că ești în fața unei picturi, o mare capodoperă, a cărei existență îți este fatală. Tot ce ai de făcut este să aduci repede o bidinea și să o mânjești la întâmplare, distrugând-o pentru totdeauna. Așa vei fi în siguranță. Să presupunem însă că, în loc să faci acest lucru, studiezi pictura cu atenție, adaugi o tușă de vopsea aici, o pată

micuță acolo, răzui o suprafață foarte mică în altă parte, și tot așa, până vei modifica pictura suficient de mult pentru a evita moartea, ea rămânând în continuare capodoperă. Normal, modificarea nu se poate face fără cea mai mare atenție. Va cere timp, dar dacă îl ai la dispoziție, merită să salvezi și pictura, nu numai propria-ți viață.

– Poate, spuse Trevize. Dar, până la urmă, ai distrus pictura iremediabil. Bidineaua s-a prăbușit peste ea, eliminând toate tușele minunate de culoare, toate subtilitățile formelor și modelelor. Și ai făcut asta imediat ce micuțul hermafrodit a fost în primejdie. Atunci când *noi,* împreună cu tine, înfruntam pericolul, nu ai fost deloc mișcată.

– Noi, Străinii, nu eram încă într-un pericol *imediat,* în timp ce Fallom, după părerea mea, era. Am avut de ales între Roboții Gardieni și Fallom, și, fără întârziere, l-am ales pe Fallom.

– Chiar așa să fi fost, Bliss? Un calcul rapid care să decidă între o minte și alta, o judecată rapidă care să spună unde se află complexitatea și valoarea mai mare?

– Da.

– Dar dacă îți spun că în fața ta nu ai văzut decât un copil, un copil speriat de moarte? Atunci ai fost cuprinsă de un sentiment matern instinctiv, și l-ai salvat; mai devreme, când eram în pericol numai trei vieți adulte, făceai calcule.

Bliss roși ușor:

– Ar putea fi ceva adevăr în asta; dar nu în modul batjocoritor în care te-ai exprimat. La bază *a existat* și un raționament.

– Mă îndoiesc. Dacă ar fi existat un raționament, ai fi considerat că acel copil urma să-și suporte destinul în propria societate. Cine știe câte mii de copii nu au fost sacrificați pentru a menține populația redusă la un număr pe care Solarienii îl consideră convenabil?

– Nu este numai atât, Trevize. Copilul urma să fie omorât deoarece era prea tânăr pentru un Succesor, iar asta se întâmpla din cauză că părintele său murise prematur, omorât de mine.

– Într-un moment în care trebuia să alegi între a ucide sau a fi ucis.

– Nu are importanță. Eu i-am ucis părintele. Nu puteam rămâne indiferentă, acceptând uciderea copilului, ca urmare a

propriilor mele fapte... În plus, am ocazia de a studia un gen de creier care nu a mai fost niciodată studiat pe Gaia.

– Creierul unui copil!

– Nu va rămâne pentru totdeauna un creier de copil. În părțile laterale ale creierului se vor dezvolta mai târziu cei doi lobi-transductori. Acești lobi oferă Solarienilor capacități pe care întreaga Gaia nu le poate avea. Pentru a ține aprinse câteva lumini, pentru a activa un mecanism de deschidere a unei uși, eu am depus eforturi epuizante. Bander putea furniza energie pentru o moșie mai complexă și mai întinsă decât orașul pe care l-am văzut pe Comporellon... o putea face chiar și în timpul somnului.

– Deci privești copilul ca pe un element important în cercetarea fundamentală a creierului, spuse Trevize.

– Într-un fel, da.

– Eu nu simt lucrurile la fel. Eu am impresia că am luat la bord un pericol. Un mare pericol.

– Pericol, în ce sens? Se va adapta perfect... cu ajutorul meu. Este deosebit de inteligent, și deja dă semne de afecțiune pentru noi. Va mânca ceea ce vom mânca și noi, va merge unde vom merge și noi, iar cu/noi/Gaia vom obține informații inestimabile referitoare la creierul său.

– Și dacă produce un urmaș? Nu are nevoie de o ființă complementară. Este *complet.*

– Vor trece mulți ani până să fie capabil să dea naștere unor urmași. Spațienii trăiesc câteva secole, iar Solarienii nu au avut nici un interes să se înmulțească Reproducerea tardivă este probabil implementată genetic în Solarieni. Fallom nu va avea copii multă vreme de acum încolo.

– De unde știi?

– Nu *știu.* Pur și simplu fac apel la logică.

– Iar eu îți spun că Fallom se va dovedi periculos.

– N-ai de unde să știi. Și nici nu ești logic.

– Simt asta, Bliss, fără un motiv precis... În acest moment. Și tu, nu eu, insiști asupra infailibilității intuiției mele.

Bliss se încruntă, încurcată.

59

Pelorat se opri în cadrul ușii cabinei de pilotaj și privi înăuntru, stânjenit. Ca și cum încerca să-și dea seama dacă Trevize era foarte ocupat sau nu.

Trevize își ținea mâinile pe pupitru, ca întotdeauna atunci când se integra cu computerul. Privea fix ecranul. În consecință, Pelorat trase concluzia că Trevize avea de lucru, și așteptă răbdător, încercând să nu se miște sau să-l perturbe în vreun fel.

Într-un târziu, Trevize ridică privirea spre Pelorat. Nu era perfect conștient de prezența celuilalt. Ochii lui păreau întotdeauna un pic sticloși și nefocalizați când era în comuniune cu computerul, ca și cum privea, gândea, trăia, în alt mod decât o persoană obișnuită.

Dar îi făcu lui Pelorat un semn discret cu capul, ca și cum imaginea acestuia, penetrând cu dificultate, lent, îi impresionase în cele din urmă lobii optici. Apoi, după un timp, ridică mâinile și zâmbi. Redevenise el însuși.

Pelorat spuse, scuzându-se:

– Mă tem că te cam încurc, Golan.

– Nu cine știe ce, Janov. Făceam doar o verificare, pentru a vedea dacă suntem gata pentru Salt. Suntem, din acest moment, dar cred că o să mai aștept câteva ore, pentru a ne mări șansele.

– Norocul – sau factorii aleatori – au vreun amestec în Salt?

– Era doar o expresie, zâmbi Trevize, dar, uneori, intervin – teoretic – și factori aleatori... Care-i problema?

– Pot să mă așez?

– Desigur, dar mai bine să mergem în camera mea. Cum se simte Bliss?

– Foarte bine, spuse Pelorat, dregându-și vocea. Doarme din nou. Are nevoie de somn, cred că înțelegi.

– Înțeleg foarte bine. Este vorba de separația hiperspațială.

– Exact, bătrâne.

– Și Fallom?

Trevize se întinse pe pat, lăsându-l pe Pelorat să ocupe scaunul.

– Știi cărțile alea, din biblioteca mea, pe care computerul tău mi le-a tipărit? Basmele populare? Le citește. Desigur, înțelege foarte puțin Galactica, dar se pare că îi place să audă sunetele.

Fl... m-am obișnuit să mă gândesc la el ca la un băiat. Care să fie cauza?

Trevize dădu din umeri:

– Poate pentru că și tu ești mascul.

– Poate. Este teribil de inteligent, știi?

– Sunt sigur.

Pelorat șovăi:

– Trag concluzia că nu ții prea mult la Fallom.

– N-am nimic cu el personal, Janov. N-am avut copii, și în general nu prea îmi plac. Tu ai avut, din câte îmi amintesc eu.

– Un fiu... Îmi amintesc că era o încântare. Poate de *aceea* mă gândesc la Fallom ca la un băiat. Simt că mă întorc înapoi în timp cu aproape douăzeci și cinci de ani.

– Nu mă deranjează că îți place Fallom.

– Și ție ți-ar place, dacă i-ai da o șansă.

– Sunt sigur, Janov, și poate că într-o zi voi face o încercare.

Pelorat șovăi din nou:

– Probabil te-ai săturat să discuți în contradictoriu cu Bliss.

– Nu cred că vom discuta prea mult în contradictoriu. Ea și cu mine ne înțelegem destul de bine în acest moment. Chiar ieri am purtat o discuție rezonabilă – fără țipete, fără acuzații – despre întârzierea cu care a dezactivat Roboții Gardieni. La urma urmelor, ne salvează viața în momente grele, deci îi sunt dator cel puțin cu prietenia mea, nu-i așa?

– Da, înțeleg, dar nu mă refeream la o ceartă cu urlete. Mă refeream la această dispută interminabilă, în care *Galaxia* se opune individualității.

– Așa deci! Disputa va continua... în termeni politicoși.

– Te superi, Golan, dacă îi țin partea?

– Deloc. Accepți din proprie convingere ideea *Galaxiei,* sau pur și simplu te simți mai fericit atunci când ești de acord cu Bliss?

– Sincer să fiu, o accept din convingere. Cred că *Galaxia* ar trebui să fie viitorul nostru. Tu însuți ai ales această variantă, și devin din ce în ce mai convins că ai făcut bine.

– Pentru că am ales-o? Asta nu e un argument. Orice ar spune Gaia, este posibil totuși să mă înșel. Așa că n-o lăsa pe Bliss să te convingă să accepți *Galaxia,* doar pe baza acestei ipoteze.

– Nu cred că te înșeli. Solaria mi-a arătat asta, nu Bliss.

– Cum?

– Ei bine, pentru început, tu și cu mine suntem Izolați.

– Așa este termenul *ei*, Janov. Eu prefer să mă gândesc la noi ca la niște personalități individuale.

– Este doar o problemă de semantică, bătrâne. Spune-i cum vrei, noi suntem închiși în propria noastră piele, care ne acoperă gândurile. Iar noi ne gândim întotdeauna doar la persoana întâi singular, considerând-o cea mai importantă. Auto-apărarea este prima noastră lege naturală, chiar dacă asta înseamnă rănirea existenței altuia.

– Se cunosc oameni care și-au dat viața pentru semenii lor.

– Un fenomen rar. Se cunosc cu mult mai mulți oameni care au distrus existențele altora, pentru a-și satisface un capriciu nebunesc.

– Și ce legătură este între asta și Solaria?

– Păi, pe Solaria putem vedea ce pot deveni Izolații – sau indivizii, dacă preferi. Solarienii suportă cu greu să-și împartă o întreagă lume între ei. Libertatea perfectă o consideră a fi viața în completă izolare. Nu își îndrăgesc nici măcar proprii urmași, ba chiar îi omoară, dacă sunt prea numeroși. Se înconjoară cu roboți, sclavi mecanici, cărora le asigură alimentarea cu energie; dacă mor, întreaga lor moșie moare și ea, simbolic. Găsești că este de admirat, Golan? O poți compara cu Gaia din punct de vedere al bunei-cuviințe, blândeții, și preocupării față de ceilalți? Bliss nu a discutat deloc cu mine. Este ceea ce simt eu.

– Și îți este caracteristic să ai un asemenea sentiment, Janov, spuse Trevize. Îl împărtășesc și eu. Găsesc că societatea Solariană este oribilă, dar nu a fost așa dintotdeauna. Ei sunt urmașii Pământenilor și, mai recent, ai Spațienilor care duceau o viață relativ normală. Dintr-un motiv sau altul, Solarienii au ales un drum care i-a dus la o extremă, dar nu poți judeca după extreme. În toată Galaxia, cu milioanele ei de lumi locuite, știi vreuna care are, sau a avut, o societate asemănătoare celei de pe Solaria? Și chiar Solaria, ar fi avut o asemenea societate dacă n-ar fi fost înțesată de roboți? Este de conceput ca o societate de indivizi să evolueze până la o asemenea culme a oroni, fără roboți?

Fața lui Pelorat se strâmbă puțin:

– Mereu cauți nod în papură, Golan... văd că nu te deranjează deloc să aperi forma de organizare Galactică împotriva căreia ai votat.

– Nu caut nod în papură. *Există* un argument raţional în favoarea *Galaxiei,* iar atunci când îl voi găsi, mă voi preda. *Dacă* îl voi găsi.

– Crezi că am putea eşua?

Trevize ridică din umeri:

– De unde să ştiu eu?... Ştii pentru ce mai aştept câteva ore înainte de a face Saltul, şi pentru ce sunt gata să mai aştept chiar câteva zile?

– Ai spus că este mai sigur dacă aşteptăm.

– Da, asta am spus, dar suntem deja în siguranţă deplină. Lucrul de care mă tem eu cu adevărat este ca nu cumva lumile Spaţiene ale căror coordonate le deţinem să ne dezamăgească toate. Nu avem decât trei, şi am folosit deja două, de fiecare dată scăpând de moarte ca prin urechile acului. Şi cu toate că ne-am riscat vieţile, nu am obţinut vreun indiciu care să ne arate unde se află Pământul; sau să ne spună dacă măcar există. Acum sunt în faţa ultimei şanse. Dacă eşuăm şi de această dată?

Pelorat oftă:

– Ştii, există unele basme străvechi în care cineva are dreptul la trei dorinţe. Însă nu mai multe. Trei pare să fie un număr semnificativ în acele basme, poate din cauză că este primul număr impar care permite o decizie hotărâtoare. Ştii, două din trei câştigă... Chestia este că în acele basme, dorinţele nu folosesc la nimic. Nimeni nu şi-a dorit vreodată lucrul corect, ceea ce, am avut dintotdeauna convingerea, reprezintă o lecţie a înţelepciunii străvechi, care spune că satisfacerea dorinţelor trebuie meritată, şi nu...

Se întrerupse deodată, jenat:

– Îmi pare rău, bătrâne, dar îţi irosesc timpul. Întotdeauna trăncănesc prea mult când încep să vorbesc despre hobby-ul meu.

– Întotdeauna am găsit că spui lucruri interesante, Janov. Aş vrea însă să înţeleg analogia. Ni s-au permis trei dorinţe, şi am consumat două care nu ne-au folosit la nimic. Acum ne-a mai rămas doar una... În sinea mea, sunt sigur de un nou eşec, şi din această cauză îmi doresc o amânare. De-asta întârzii Saltul cât mai mult timp posibil.

– Ce-ai să faci dacă nici acum nu găsim nimic? Ne întoarcem pe Gaia? Pe Terminus?

– O, nu, şopti Trevize dând din cap. Căutarea va trebui să continue... însă măcar de-aş şti cum!

CAPITOLUL 14

Planeta moartă

60

TREVIZE SE SIMȚEA DEPRIMAT. Puținele victorii pe care le obținuse de la începutul căutării nu fuseseră, nici una dintre ele, definitive; fuseseră doar niște amânări temporare ale înfrângerii.

Acum întârziase Saltul spre a treia lume Spațiană, reușind să-i contamineze și pe ceilalți cu neliniștea sa. Când decise în cele din urmă că nu mai avea ce face și trebuia să se apropie, Pelorat stătea solemn în pragul ușii cabinei de pilotaj; Bliss era undeva în spatele lui, în lateral. Până și Fallom era prezent, privindu-l pe Trevize cu ochii măriți, ținând-o strâns de mână pe Bliss.

Trevize ridicase privirea de la computer și spusese, cam în bătaie de joc:

– Un adevărat tablou de familie!

Însă nu vorbise decât starea mizerabilă care îl cuprinsese.

Ordonă computerului să facă un Salt mai mic, astfel încât să reintre în spațiu la o distanță mare față de steaua în chestiune. Își spuse în sinea sa că făcuse acest lucru din prudență, dar nici el nu era convins de pretext. În adâncul lui, spera că distanța mare nu-i va permite să fie sigur dacă steaua poseda sau nu o planetă locuibilă. Asta îi va oferi un răgaz de câteva zile în plus înainte de a afla, și (poate) de a fi obligat să-și recunoască amara înfrângere.

Astfel încât acum, sub privirile „tabloului de familie", inspiră adânc, își ținu răsuflarea, apoi expiră șuierând printre buze, dând computerului ultima instrucțiune.

Câmpul de stele se schimbă printr-o discontinuitate silențioasă, și ecranul deveni mai gol, pentru că fusese dus într-o regiune în care stelele erau mai rare. Și acolo, aproape de centru, se afla o stea puternic strălucitoare.

Trevize zâmbi larg, pentru că și asta era, într-un fel, o victorie. La urma urmelor, al treilea set de coordonate putea fi cronat și ar fi fost posibil să nu zărească nici o stea de tipul G. Privi spre ceilalți trei, și spuse:

– Asta e! Steaua numărul trei.

– Ești sigur? întrebă moale Bliss.

– Privește! spuse Trevize. Voi trece pe imaginea echi-centrată a hărții Galactice din memoria computerului. Dacă steaua strălucitoare dispare, înseamnă că, nefiind înregistrată, este cea pe care o căutăm.

Computerul răspunse comenzii sale, și steaua dispăru dintr-o dată. Ca și cum nu fusese niciodată acolo. Dar restul câmpului de stele rămăsese neschimbat, într-o sublimă indiferență.

– Asta este, spuse Trevize.

Și cu toate acestea, puse *Far Star* să înainteze cu puțin peste jumătate din viteza obișnuită. Se punea în continuare problema prezenței unei planete locuibile, și nu era deloc grăbit să afle răspunsul. Chiar și după trei zile de apropiere, tot nu se putea spune nimic în această privință.

Adică, nu chiar nimic. În jurul stelei orbita o mare gigantă gazoasă. Era foarte depărtată de stea și, în emisfera luminată strălucea cu galben foarte pal. Din poziția în care se aflau, o putea distinge ca pe un semicerc impozant.

Lui Trevize nu îi plăcea cum arată, dar încercă să nu trădeze acest lucru și vorbi pe un ton neutru, ca din îndrumar:

– Acolo este o gigantă gazoasă, foarte impresionantă. Are o pereche de inele subțiri și doi sateliți de dimensiuni considerabile, vizibili în acest moment.

– Majoritatea sistemelor au în componență gigante gazoase, nu-i așa? se interesă Bliss.

– Da, dar asta este foarte mare. Judecând după distanța la care se află sateliții față de ea, după perioadele lor de revoluție,

giganta gazoasă este de aproape două mii de ori mai voluminoasă decât o planetă locuibilă.

– Ce importanță are? spuse Bliss. Gigantele gazoase sunt gigante gazoase și nu contează ce dimensiuni au, nu-i așa? Întotdeauna se află la o distanță mare față de steaua în jurul căreia orbitează, și nici una dintre ele nu este locuibilă, datorită gabaritului și distanței față de soare. Va trebui să căutăm mai aproape de stea pentru a găsi o planetă locuibilă.

Trevize ezită, apoi se decise să pună cărțile pe masă:

– Problema este că gigantele gazoase au tendința să „curețe" spațiul din jurul lor. Materia care nu este absorbită de masa lor se condensează formând corpuri de dimensiuni mari: sateliți. La distanțe mari de ele, condensarea este împiedicată. Deci, cu cât giganta gazoasă este mai mare, cu atât este mai probabil ca ea să fie singura planetă importantă a unei stele. Nu vor exista decât giganta gazoasă și câțiva asteroizi.

– Vrei să spui că aici nu există nici o planetă locuibilă?

– Cu cât este mai mare giganta gazoasă, cu atât se diminuează șansa existenței unei planete locuibile, iar această gigantă gazoasă, prin masa și gabaritul ei, este practic o stea pitică.

– O putem vedea? întrebă Pelorat.

Priveau toți trei ecranul (Fallom se afla în camera lui Bliss, cu cărțile oferite de Pelorat).

Imaginea fu mărită până când sectorul de cerc luminos umplu ecranul. Era traversat de o linie subțire întunecată, deasupra centrului, umbra unui sistem de inele. Acestea se puteau observa la o mică distanță deasupra suprafeței planetei, curbe strălucitoare penetrând ușor zona întunecată înainte de a dispărea la rândul lor în umbră.

– Axa de rotație a planetei, spuse Trevize, este înclinată la aproximativ treizeci și cinci de grade față de planul de revoluție, iar inelul este, desigur, în planul ecuatorial. Deci, în poziția de acum a planetei pe orbită, lumina stelei vine de jos, iar umbra inelului se formează mult deasupra ecuatorului.

Pelorat privea fascinat:

– Inelele sunt subțiri.

– Sunt de dimensiuni medii, spuse Trevize.

– Conform legendei, inelele care încercuiesc giganta gazoasă din sistemul planetar al Pământului, sunt mult mai late,

mai strălucitoare, și mai complexe decât acestea. Prin comparație, acele inele fac ca giganta gazoasă să pară mult mai mică decât este în realitate.

– Nu mă surprinde, spuse Trevize. Când o poveste se transmite din om pe o perioadă de mii de ani, te aștepți să nu apară exagerări?

– Este minunat, spuse Bliss. Când privești sectorul de cerc, ai impresia că se mișcă și se contorsionează în fața ochilor.

– Furtuni atmosferice, spuse Trevize. Se pot vedea mai clar dacă alegi o lungime de undă potrivită. Ia, lăsați-mă să încerc.

Puse mâinile pe pupitru și ordonă computerului să parcurgă spectrul și să se oprească la lungimea de undă potrivită.

Sectorul de cerc, acum un pic mai luminos, intră într-o succesiune rapidă de culori. Atât de rapidă, încât dacă încercai să îl privești cu atenție, te alegeai cu o durere de ochi. În cele din urmă, imaginea se stabiliză la un roșu-portocaliu, și, în interiorul sectorului de cerc, apărură turbioane clare, răsucindu-se și descolăcindu-se.

– Incredibil, murmură Pelorat.

– Încântător, spuse Bliss.

Foarte credibil, gândi Trevize cu amărăciune, și deloc încântător. Nici Pelorat, nici Bliss, cuceriți de imaginea spectaculoasă, nu își făceau probleme că planeta pe care o admirau scădea șansele rezolvării misterului pe care el, Trevize, încerca să-l limpezească. Dar, de fapt, pentru ce să-i intereseze? Amândoi erau convinși că decizia lui fusese corectă, și îl însoțiseră în această căutare fără vreun atașament emoțional. N-avea nici un rost să le reproșeze acest lucru.

– Partea umbrită pare întunecată, spuse el, dar dacă ochii noștri ar fi sensibili la frecvențe imediat sub limita undelor lungi obișnuite, am putea vedea că de fapt are o culoare roșie întunecată, profundă, sângerie. Planeta emite în spațiu mari cantități de radiație infraroșie, pentru că, din cauza masivității, este aproape incandescentă. Nu este o simplă gigantă gazoasă, ci o sub-stea.

Mai așteptă puțin, apoi spuse:

– Și acum, hai să ne scoatem din minte acest obiect, și să căutăm planeta care *ar putea* exista.

– Poate că există, spuse zâmbind Pelorat. Nu te da bătut, amice.

– Nu m-am dat bătut, spuse Trevize fără prea mare convingere. Formarea planetelor este prea complicată, și nu e cazul să tragem concluzii simpliste. Vorbim doar în termeni probabilistici. Cu monstrul acesta în spațiu, șansele scad, însă nu până la zero.

– De ce nu gândești altfel? spuse Bliss. Din moment ce primele două seturi de coordonate ți-au oferit fiecare câte o planetă Spațiană locuibilă, atunci acest al treilea set, care ți-a dat deja o stea de tipul G, ar trebui să-ți ofere și el o planetă locuibilă. Pentru ce să vorbim de probabilități?

– Sper din tot sufletul că ai dreptate, spuse Trevize care nu se simțea deloc mai consolat. Acum vom ieși din planul planetar și ne vom apropia de stea.

Computerul se ocupă de acest lucru, aproape imediat ce Trevize își formulă intenția. Acesta se lăsă pe spate în scaun și se gândi, o dată în plus, că singura nenorocire în pilotarea unei nave gravitice cu un computer atât de evoluat era că după aceea, niciodată – *niciodată* – nu ai mai putea pilota un alt tip de navă.

Ar mai putea avea vreodată răbdarea să facă singur calculele? Să ia în considerație accelerația, și să o limiteze la un nivel rezonabil?... Mai mult ca sigur, va uita și va comanda o tracțiune care îi va strivi de pereții navei, pe el și pe ceilalți de la bord.

Ei bine deci, va continua să piloteze mereu această navă – sau una exact la fel, dacă va avea ocazia.

Și, pentru că vroia să își țină mintea departe de problema existenței planetei locuibile, se gândi că impusese navei să se deplaseze deasupra planului, și nu dedesubtul lui. În lipsa unui motiv întemeiat, piloții alegeau întotdeauna să meargă pe deasupra planului planetar. De ce?

Și, că tot veni vorba, pentru ce să se considere o direcție ca fiind deasupra, și cealaltă dedesubt? În simetria spațiului, asta era o pură convenție.

Totuși, întotdeauna căuta să afle sensul în care o planetă aflată sub observație se rotea în jurul axei proprii, și orbita în jurul stelei sale. Atunci când ambele erau în sens contrar rotirii acelor de ceasornic, direcția brațului ridicat desemna nordul, iar direcția picioarelor desemna sudul. Și, în întreaga Galaxie, nordul era considerat ca fiind sus, iar sudul jos.

O pură convenție, care se pierdea în ceturile epocii primitive, și era respectată mecanic. Dacă cineva privea o hartă cunoscută cu sudul în sus, nu o mai recunoștea. Trebuia să o întoarcă pentru a o putea citi. Deci o întorcea cu nordul... în sus.

Trevize se gândi la o bătălie purtată de Bel Riose, generalul Imperiului de acum trei secole, care, într-un moment crucial, virase cu o întreagă escadrilă sub planul planetar, și capturase o escadră de nave nepregătite pentru o astfel de manevră. Au fost plângeri că manevra nu fusese cinstită... plângerile au venit din partea celor capturați, desigur.

O convenție atât de puternică și atât de veche trebuie să se fi născut pe Pământ – și cu asta, gândurile lui Trevize reveniră brusc la problema planetei locuibile.

Pelorat și Bliss continuară să privească giganta gazoasă cum se mișca pe ecran, încet, foarte încet, spre marginile acestuia. Zona luminată de soare se mări și, cum Trevize menținuse spectrul în domeniul lungimilor de undă roșii-portocalii, suprafața acesteia, răscolită de furtuni, deveni mai agitată și mai hipnotică.

Apoi intră Fallom, care nu-și găsea locul, și Bliss decise că venise vremea să-l trimită la culcare. De altfel, și ea avea nevoie de somn.

Trevize îi spuse lui Pelorat, care rămăsese:

– Trebuie să renunț la giganta gazoasă, Janov. Vreau să pun computerul să se concentreze asupra vreunui centru de atracție gravitațională de o intensitate adecvată.

– Desigur, bătrâne, spuse Pelorat.

Dar lucrurile erau mai complicate. Computerul nu trebuia să caute doar o amprentă gravitațională de mărime adecvată, ci de asemeni aflată și la o distanță convenabilă. Vor mai trece câteva zile până să obțină o certitudine.

61

Trevize pătrunse în cameră, grav, solemn,... posomorât,... și tresări vizibil.

Bliss îl aștepta; imediat lângă ea se afla Fallom, cu slipul și roba purtând mireasma inconfundabilă de prospețime dată de spălarea și presarea în vid. Tânărul arăta mai bine în

îmbrăcămintea proprie decât în cămășile de noapte sumare ale lui Bliss.

– Lucrai la computer și n-am vrut să te deranjez, spuse Bliss, dar acum ascultă... Dă-i drumul, Fallom.

Fallom spuse, cu vocea sa subțire și muzicală:

– Te salut, Protector Trevize. Cu mare plăcere te ap... ad... acompaniez pe această navă călătoare în spațiu. Sunt fericit, de asemenea, că prietenii mei, Bliss și Pel, sunt atât de buni cu mine.

Fallom termină cu un surâs drăguț, și încă o dată Trevize se întrebă în sinea sa: Mă gândesc la el ca la un băiat, sau o fată, sau amândouă, sau nici una?

Dădu din cap:

– Foarte bine memorat. Iar pronunția a fost aproape perfectă.

– Nu a memorat deloc, spuse Bliss cu multă căldură în glas. Fallom a compus singur fraza și m-a întrebat dacă ar fi posibil să ți-o recite. Nici măcar nu știam ce dorea să-ți spună, până nu am auzit.

Trevize forță un surâs:

– În cazul acesta, este într-adevăr foarte bine.

Observă că Bliss evita, de câte ori era posibil, să folosească pronumele.

Bliss se întoarse spre Fallom și spuse:

– Ți-am spus că Trevize o să aprecieze... Acum mergi la Pel și, dacă vrei, mai poți citi ceva.

Fallom plecă în fugă, și Bliss continuă:

– Este de-a dreptul uimitor cât de repede învață Fallom limbajul Galactic. Solarienii trebuie să aibă o aptitudine specială pentru limbaje. Gândește-te cum vorbea Bander Galactica, doar pe baza a ceea ce auzise din comunicațiile hiperspațiale. Creierele Solarienilor ar putea fi remarcabile și în alte aspecte decât transducția de energie.

Trevize mârâi.

– Nu-mi spune că nici acum nu-ți place Fallom, îl tatonă Bliss.

– Nici nu-mi place, nici nu-mi displace. Creatura asta mă stânjenește, pur și simplu. În primul rând, mi se pare sinistru să am de-a face cu un hermafrodit.

– Haide, Trevize, spuse Bliss. Fallom este o ființă perfect acceptabilă. Pentru o societate de hermafroditi, gândește-te cât

de respingători am părea tu și cu mine – masculii și femelele, în general. Fiecare este jumătatea unui întreg și, pentru a se reproduce, este nevoie de o uniune temporară și dizgrațioasă.

– Ce, ai vreo obiecție, Bliss? Poate nici ție nu-ți place?

– Nu te preface că nu ai înțeles. Încerc să-mi imaginez cum am fi noi văzuți de către hermafroditi. Pentru ei, actul sexual trebuie să fie extrem de dizgrațios; pentru noi, este natural. Fallom ți se pare respingător, dar reacția ta este mărginită și îngustă.

– Sincer să fiu, spuse Trevize, mă deranjează că nu știu ce pronume să folosesc. Această șovăială îmi împiedică gândurile și îmi stânjenește conversația.

– Dar asta este o lipsă a limbajului nostru, spuse Bliss, și nu a lui Fallom. Limbajul uman nu a fost elaborat ținând cont de hermafroditism. Și mă bucur că ai adus vorba, pentru că și eu m-am gândit la asta... De ce să nu alegem un pronume în mod arbitrar? Eu mă gândesc la Fallom ca la o fată. Are vocea ascuțită a unei fete, și capacitatea de a naște, care este definiția esențială a feminității. Pelorat a fost de acord; ce-ar fi să accepți și tu? Să-i spunem „ea".

Trevize ridică din umeri:

– Foarte bine. Va suna ciudat când vei spune că *ea* are testicule, dar nu am nimic împotrivă.

Bliss oftă:

– Ai obiceiul nesuferit de a lua totul în derâdere, însă știu că acum ești tensionat, și nu am să-ți fac reproșuri. Deci, te rog ca atunci când vorbești despre Fallom, să folosești pronumele feminin.

– Așa voi face.

Trevize ezită puțin, apoi, incapabil să reziste, spuse:

– Ori de câte ori vă văd împreună, Fallom pare din ce în ce mai mult copilul tău adoptiv. Să fie cumva din cauză că îți dorești un copil, și Janov nu îți poate face unul?

Bliss deschise larg ochii:

– Nu pentru copii sunt împreună cu Pelorat! Crezi că îl folosesc ca pe un instrument? În orice caz, pentru mine încă nu a sosit timpul să am un copil. Când va veni, va trebui să fie un copil Gaian, iar Pel nu este apt pentru așa ceva.

– Adică Janov va fi dat la o parte?

– Deloc. Va fi doar o separare temporară. Ba chiar aș putea face copilul prin inseminare artificială.

– Bănuiesc că nu poți avea un copil decât atunci când Gaia decide că este necesar; atunci când se produce un gol prin moartea unui fragment uman Gaian deja existent.

– Ai un mod deloc delicat de a prezenta lucrurile, dar ceea ce ai spus este destul de adevărat. Gaia trebuie să fie bine proporționată în toate elementele și relațiile dintre elementele sale.

– Ca și în cazul Solarienilor.

Bliss strânse buzele, iar fața îi deveni mai palidă:

– Complet neadevărat. Solarienii produc mai mult decât au nevoie și distrug excesul. Noi producem exact atât cât este necesar, și nu apare niciodată necesitatea de a distruge... așa cum straturile exterioare moarte ale pielii tale sunt înlocuite prin nașterea a exact atâtea celule cât este nevoie pentru reîntinerire, și nici una în plus.

– Înțeleg ce vrei să spui, făcu Trevize. Apropó, sper că ții cont de sentimentele lui Janov.

– În legătură cu posibilul meu copil? Acest subiect nu a fost pus niciodată în discuție; și nici nu va fi pus.

– Nu, nu mă refeream la asta... Remarc că Fallom te acaparează din ce în ce mai mult. Janov s-ar putea simți neglijat.

– Nu este neglijat, și este interesat de Fallom la fel de mult ca și mine. Ea este încă un element de implicare mutuală care ne apropie unul de celălalt. Nu cumva *tu* ești cel care se simte neglijat?

– *Eu?*

Trevize era sincer surprins.

– Da, tu. Eu nu îi înțeleg pe Izolați mai mult decât înțelegi tu Gaia, dar am sentimentul că îți place să fii în centrul atenției pe această navă, și poate că te simți pus în umbră de Fallom.

– Ce tâmpenie!

– Nu mai mare decât sugestia ta că eu îl neglijez pe Pel.

– Atunci hai să facem un armistițiu și să încetăm. Am să încerc să mă gândesc la Fallom ca la o fată, și n-am să-mi mai fac griji închipuindu-mi că nu iei în considerare sentimentele lui Janov.

Bliss zâmbi:

– Îți sunt recunoscătoare. Deci, totul este în regulă.

Trevize dădu să plece, dar Bliss îl opri:

– Așteaptă!

Trevize se întoarse și spuse pe un ton puțin plictisit:

– Da?

– Îmi este foarte clar, Trevize, că ești trist și deprimat. Nu am de gând să-ți sondez mintea, dar poate ești dispus să-mi spui ce nu merge. Ieri ai spus că există o planetă adecvată speranțelor noastre în acest sistem, și păreai foarte mulțumit... Este în continuare acolo, sper. Descoperirea nu s-a dovedit a fi o greșeală, nu-i așa?

– Există o planetă adecvată în sistem, și este în continuare acolo, spuse Trevize.

– Are dimensiunile potrivite?

Trevize aprobă, cu capul:

– Din moment ce este adecvată, are dimensiunile potrivite. Și, de asemenea, se află la o distanță potrivită față de stea.

– Bine, atunci ce nu este în regulă?

– Suntem suficient de aproape pentru a putea analiza atmosfera. Se pare că nu există așa ceva.

– Nu are atmosferă?

– Nimic care să poată fi considerat atmosferă. Este o planetă nelocuibilă, și în jurul acestui soare nu orbitează o altă planetă care să aibă cea mai slabă șansă de a fi locuibilă. Bilanț zero!

62

Pelorat avea o înfățișare gravă, și era clar că nu dorea să tulbure tăcerea nefericită a lui Trevize. Îl privea din ușa cabinei de pilotaj, sperând că acesta va iniția primul o conversație.

Trevize însă nu făcea nimic în acest sens. Dacă tăcerea poate primi calificativul de încăpățânată, atunci a lui Trevize așa era: o tăcere încăpățânată.

Și, în cele din urmă, Pelorat nu mai putu suporta. Spuse cu timiditate:

– Ce facem?

Trevize ridică privirea. Îl fixă un moment pe Pelorat, se întoarse cu spatele, și spuse:

– Ne îndreptăm spre planetă.

– Dar din moment ce nu are atmosferă...

– Asta o spune computerul. Până acum, mi-a spus întotdeauna ceea ce doream să aud, și de aceea l-am acceptat. Acum mi-a spus ceva ce *nu* vreau să aud, și am de gând să verific... Dacă ar avea vreodată posibilitatea să se înșele, atunci aș vrea să se înșele acum.

– Crezi că se înșeală?

– Nu, nu cred.

– Vezi vreun motiv pentru care s-ar putea înșela?

– Nu, nu văd.

– Atunci pentru ce te mai frământi, Golan?

În sfârșit, Trevize roti scaunul și îl privi în ochi pe Pelorat, cu o expresie aproape disperată. Spuse:

– Nu înțelegi, Janov, că nu-mi imaginez ce am putea face în continuare? Am dat chix pe primele două lumi. Acum, lumea aceasta este de la început un mare eșec. Ce să fac în continuare? Să rătăcesc dintr-o planetă într-alta, să arunc o privire și să întreb: „Scuzați-mă. Unde se află Pământul?" Pământul și-a acoperit prea bine urmele. Nu a lăsat nicăieri nici cel mai mic indiciu. Încep să cred că va avea grijă să fim incapabili să descoperim vreun indiciu, chiar dacă acesta există.

Pelorat îl aprobă cu o mișcare a capului și spuse:

– Să știi că și mie mi-au trecut prin minte gânduri asemănătoare. Te deranjează dacă discutăm? Știu că ești nefericit, așa că dacă vrei să te las singur, o voi face.

– Dă-i drumul, discută, spuse Trevize aproape mârâind. Ce altceva mai bun am de făcut decât să discut?

– Nu pari ca și cum ai dori cu adevărat să-ți vorbesc, spuse Pelorat, dar poate ne va face bine. Te rog să mă oprești dacă nu mă mai poți suporta... Am impresia, Golan, că Pământul nu ia doar măsuri pasive pentru a se ascunde. Nu se rezumă doar la ștergerea documentelor care fac referire la el. Nu cumva aruncă în joc și dovezi false, lucrând activ în acest sens, pentru a se ascunde?

– Cum adică?

– Ei bine, am auzit în mai multe locuri despre radioactivitatea lui. Informația asta ar putea fi ticluită special pentru a descuraja pe oricine în încercarea de a-l localiza. Dacă ar fi cu adevărat radioactiv, nimeni nu s-ar putea apropia de el. După toate probabilitățile, nu am putea nici măcar pune piciorul pe el.

Chiar și roboții exploratori, dacă i-am avea, este posibil să nu supraviețuiască radiațiilor. Așa că, pentru ce să-l mai căutăm? Iar dacă nu este radioactiv, atunci rămâne neatins, cu excepția apropierilor accidentale, în care caz ar putea avea mijloace de a se disimula.

Trevize reuși să surâdă:

– Este destul de ciudat, Janov, dar și eu am gândit la fel. M-am gândit chiar că acel satelit neverosimil de mare a fost inventat și plasat intenționat în legendele despre Pământ. Cât despre giganta gazoasă cu monstruosul sistem inelar, este la fel de improbabilă, și este posibil să fie de asemenea introdusă artificial în legende. Totul este inventat, poate, pentru a ne face să căutăm ceea ce nu există, astfel încât dacă nimerim în sistemul planetar cu pricina, ne putem holba chiar la Pământ, și îl vom neglija din cauză că în realitate, nu are un satelit gigantic sau un vecin cu trei inele, sau o crustă radioactivă. Deci, nu îl recunoaștem și nici măcar nu ne imaginăm că privim Pământul... Eu îmi închipui situații chiar și mai rele.

– Ce poate fi mai rău?

– Simplu... atunci când mintea o ia razna, în mijlocul nopții, și începe să caute în imensul tărâm al imaginației ceva care nu poate decât să-ți adâncească disperarea. Dacă Pământul are o capacitate nemărginită de a se ascunde? Dacă ne poate încețoșa mințile? Dacă ne îndreptăm chiar spre Pământ, *cu* satelitul său gigantic, și cu giganta gazoasă înconjurată de inele imense, și nu îl remarcăm? Dacă asta s-a întâmplat deja?

– Dacă crezi așa ceva, atunci pentru ce...?

– N-am spus „cred". Vorbeam despre imaginația bolnavă. Vom continua căutarea.

Pelorat ezită, apoi spuse:

– Cât timp, Trevize? La un moment dat, va trebui să ne dăm bătuți.

– Niciodată! se aprinse Trevize. Dacă va trebui să-mi petrec restul vieții mergând din planetă în planetă, căutând și întrebând: „Vă rog, domnule, unde se află Pământul?" atunci asta am să fac. În orice moment vă pot duce înapoi pe Gaia, pe tine și pe Bliss, chiar și pe Fallom, dacă dorești. După care voi continua de unul singur.

– Nu! Știi că nu te voi abandona, Golan, și nici Bliss nu o va face. Vom cutreiera planetele împreună cu tine, dacă trebuie. Dar de ce?

– Pentru că *trebuie* să descopăr Pământul, și pentru că în cele din urmă voi reuși. Nu știu cum, dar voi reuși... Acum ascultă, încerc să caut o poziție din care să studiez partea luminată a planetei, fără să mă apropii prea mult de soare, așa că lasă-mă în pace o vreme.

Pelorat tăcu, dar nu se mișcă. Continuă să privească, în timp ce Trevize studia imaginea planetei, care pe ecran se prezenta mai mult de jumătate luminată de soare. Pentru Pelorat, nu avea nimic remarcabil, dar știa că Trevize, unit cu computerul, o vedea din unghiuri mult mai favorabile.

– Văd un abur, șopti Trevize.

– Deci trebuie să existe o atmosferă.

– Nu cine știe ce. Nu suficientă pentru a menține viața, dar suficientă pentru a se putea produce un vântuleț care să ridice praful. Este o bine-cunoscută caracteristică a planetelor cu atmosfera rarefiată. Ar putea exista chiar micuțe calote polare. Un pic de apă condensată în gheață, la poli. Lumea aceasta este prea caldă pentru dioxid de carbon solid... Va trebui să comut pe cartografierea prin radar. Voi putea lucra mai ușor în partea întunecată.

– Serios?

– Da. Ar fi trebuit să încerc de la început, dar cu o planetă care practic nu are aer, deci nici nori, încercarea cu lumina naturală vizibilă s-a impus de la sine.

Trevize rămase tăcut o vreme îndelungată, în timp ce ecranul deveni neclar, cu reflecții radar care generau un fel de planetă abstractă, semănând cu opera unui artist din perioada Cleoniană. Apoi spuse: „Ei bine..." surprins, prelungind cuvântul; după care tăcu din nou.

În cele din urmă, Pelorat întrebă:

– Cum adică „E bine"?

Trevize îl privi scurt:

– Nu văd nici un crater.

– Nici un crater? E bine?

– E total neașteptat, spuse Trevize.

Apoi figura i se transformă într-un zâmbet:

– Și *foarte* bine. De fapt, s-ar putea să fie chiar minunat.

63

Fallom rămase cu nasul lipit de hublou, acolo unde se putea vedea cu ochiul liber o mică parte din Univers, fără posibilitățile de mărire și filtrare oferite de computer.

Bliss, care încercase să-i explice, oftă și spuse încet spre Pelorat:

– Nu știu cât de mult înțelege, Pel dragă. Pentru ea, întregul Univers era alcătuit din locuința părintelui ei și o mică parte a moșiei în care se afla această locuință. Nu cred că a ieșit vreodată noaptea la suprafață, sau că a văzut stele.

– Chiar așa?

– Da. Nu am avut curajul să-i arăt ceva din Univers până nu a învățat suficiente cuvinte pentru a mă înțelege cât de cât... și ce noroc că tu poți vorbi cu ea în propriul ei limbaj!

– Problema este că nu mă pricep chiar foarte mult, se scuză Pelorat. Iar Universul *este* greu de înțeles atunci când îl abordezi dintr-o dată. Mi-a spus că dacă acele luminițe mici sunt lumi gigantice, fiecare cât Solaria – sunt mult mai mari decât Solaria, desigur – nu ar putea să atârne în gol. Ar trebui să cadă, așa spune ea.

– Și are dreptate, prin prisma a ceea ce știe. Pune întrebări inteligente, și încetul cu încetul va înțelege. Bine măcar că manifestă curiozitate și nu frică.

– Problema este, Bliss, că și eu sunt curios. Uite-l pe Golan, cum s-a schimbat după ce a aflat că pe lumea spre care ne îndreptăm nu sunt cratere. N-am nici cea mai mică idee în ce sens s-au schimbat lucrurile. Tu ai?

– Deloc. Totuși, el știe mult mai multe lucruri despre planetologie decât noi. Noi nu putem să presupunem decât că știe ce face.

– Aș vrea să știu *și eu*.

– Foarte bine, întreabă-l.

Pelorat făcu o grimasă:

– Întotdeauna mă tem să nu-l deranjez. Sunt sigur că, după părerea lui, eu ar trebui să știu lucrurile astea fără să mi se spună.

– Este o prostie, Pel, spuse Bliss. El nu ezită deloc să te întrebe despre orice aspect util al miturilor și legendelor Galaxiei. Tu ești întotdeauna gata să-i răspunzi și să-i explici;

de ce n-ar fi și el la fel? Du-te și întreabă-l. Dacă asta îl va deranja, atunci va avea ocazia să exerseze sociabilitatea, lucru care nu îi poate fi decât de folos.»

– Vii și tu cu mine?

– Nu, bineînțeles că nu. Vreau să rămân cu Fallom și să încerc să-i bag în cap conceptul de Univers. Îmi vei putea explica după aceea... după ce îți explică el.

64

Pelorat intră cu sfială în cabina de pilotaj. Fu încântat să remarce că Trevize fluiera de unul singur, evident bine dispus.

– Golan, spuse el cât putu de vesel.

Trevize ridică privirea:

– Janov! Intri mereu în vârful picioarelor ca și cum ai avea impresia că este împotriva legii să mă deranjezi. Închide ușa și așează-te. Stai jos! Ia privește aici!

Arătă cu degetul spre planeta de pe ecran, și spuse:

– N-am găsit mai mult de două sau trei cratere, de dimensiuni foarte reduse.

– Are vreo importanță, Golan? Serios?

– Importanță? Desigur. Ce întrebare-i asta?

Pelorat gesticulă a neputință:

– Pentru mine, totul este un mister. La liceu m-am specializat în istorie. Pe lângă istorie, am mai învățat sociologie și psihologie, limbaje și literatură antică. Iar la universitate m-am specializat în mitologie. Nu m-am apropiat niciodată de planetologie sau de vreuna din științele fizicii.

– Nu este nici o crimă, Janov. Și eu aș vrea să știu ceea ce știi tu. Cunoștințele tale în limbaje antice și în mitologie ne-au fost de un enorm folos. Iar când vine vorba de planetologie, atunci mă ocup eu. Vezi tu, Janov, planetele se formează prin ciocnirea mai multor obiecte mici, care rămân împreună după ciocnire. Ultimele obiecte care intră în coliziune cu planeta formează cratere. Cel puțin, așa se întâmplă în mod normal. Dacă avem de-a face cu o gigantă gazoasă, atunci ea este în principal în stare lichidă sub o atmosferă gazoasă, și coliziunile împrăștie stropi, nelăsând nici un fel de urmă. Planetele mai mici, care sunt solide, alcătuite fie din gheață, fie din rocă,

prezintă urme de cratere, iar acestea rămân la nesfârșit, dacă nu cumva intervine ceva care să le șteargă. Sunt trei tipuri de astfel de intervenții. În primul rând, o planetă poate avea o suprafață înghețată acoperind un ocean lichid. În acest caz, orice obiect cu care se ciocnește pătrunde prin gheață și împroașcă apa. În urma sa, gheața se regenerează și vindecă țesutul rănit, dacă se poate spune așa. O astfel de planetă, în nici un caz nu va fi locuibilă. În al doilea rând, dacă o planetă este intens activă, vulcanică, atunci craterele care se formează sunt mereu acoperite de scurgerea perpetuă a lavei sau de căderea cenușei vulcanice. Totuși, nici o astfel de planetă – sau satelit – nu are mari șanse să fie locuibilă. Ajungem deci, în al treilea caz, la lumile locuibile. Aceste lumi pot avea calote de gheață polare, dar cea mai mare parte a oceanului trebuie să fie în stare lichidă. Pot avea vulcani activi, dar aceștia trebuie să fie puțin numeroși, și împrăștiați la distanțe mari unul de altul. Aceste lumi nu pot nici vindeca nici umple craterele. Se produc, totuși, efecte de eroziune. Vântul și apa curgătoare vor eroda craterele, iar dacă există viață, acțiunile creaturilor vii sunt și ele de natură puternic erozivă. Înțelegi?

Pelorat se gândi, apoi spuse:

– Dar, Golan, nu te înțeleg de loc. Această planetă de care ne apropiem...

– Vom ateriza mâine, spuse vesel Trevize.

– Această planetă de care ne apropiem nu are oceane.

– Doar niște calote subțiri de gheață, la poli.

– Și nici cine știe ce atmosferă.

– Doar o sutime din densitatea atmosferei de pe Terminus.

– Și nici viață.

– Nu am detectat nimic în acest sens.

– Atunci, ce anume ar fi putut șterge craterele?

– Oceanul, atmosfera, și viața, spuse Trevize. Ascultă, dacă planeta ar fi fost moartă de la început, orice crater care s-ar fi format ar continua să existe și astăzi; întreaga suprafață ar fi fost presărată de cratere. Absența craterelor dovedește că nu putea fi lipsită de la început de aer și apă, și în trecutul apropiat poate că a avut o atmosferă și un ocean demne de a fi luate în considerare. De altfel, există bazine uriașe, vizibile, care probabil au conținut pe vremuri mări și oceane, ca să nu mai vorbim de urmele râurilor, acum secate. Așa că vezi tu, *a existat*

o eroziune, iar acea eroziune a încetat cu foarte puțin timp în urmă, astfel încât nu s-au putut forma multe cratere noi.

Pelorat nu părea convins:

– N-oi fi eu planetolog, dar am impresia că o planetă suficient de mare pentru a-și putea menține o atmosferă densă timp de – poate – miliarde de ani, nu are cum să și-o piardă dintr-o dată, nu-i așa?

– De acord cu tine, spuse Trevize. Dar această lume a adăpostit fără îndoială viața înainte ca atmosfera să i se risipească; probabil viață umană. Presupun că a fost o lume terraformată, așa cum sunt aproape toate lumile locuite din Galaxie. Necazul este că nu știm cu adevărat care erau condițiile înainte de sosirea vieții umane; sau ce anume s-a întreprins pentru a o face comodă ființelor umane; sau în ce condiții a dispărut viața. Poate a avut loc o catastrofă care a aspirat atmosfera. Sau poate că exista un dezechilibru ciudat pe care oamenii l-au ținut sub control atâta vreme cât au stat aici; după ce oamenii au plecat, s-a pornit un ciclu vicios de reducere a atmosferei. Poate vom afla răspunsul după ce vom ateriza, ori poate că nu. Nu contează.

– Dar nu contează nici dacă a existat vreodată viață. Ce importanță are dacă planeta asta a fost dintotdeauna nelocuibilă, sau este nelocuibilă doar acum?

– Dacă este nelocuibilă doar acum, vor exista ruine ale construcțiilor de altădată.

– Și pe Aurora au existat ruine...

– Corect, dar pe Aurora au trecut douăzeci de mii de ani cu ploaie și zăpadă, îngheț și dezgheț, vânt și modificări de temperatură. Și, de asemenea, a fost viață... nu uita viața. Poate că nu au mai fost oameni, dar viață a fost din belșug. Ruinele pot fi erodate, la fel ca și craterele. Ba chiar mai repede. Și, după douăzeci de mii de ani, nu a mai rămas nimic care să ne fie de ajutor... Însă pe această planetă timpul a trecut, poate douăzeci de mii de ani, poate mai puțin, fără vânturi, fără furtuni, fără viață. Au existat modificări de temperatură, recunosc, dar numai atât. Ruinele vor fi în stare bună.

– *Dacă* există ruine, spuse neîncrezător Pelorat. Este posibil ca pe această planetă să nu fi existat vreodată viață, iar această pierdere a atmosferei să se datoreze vreunui eveniment care să nu aibă legătură cu oamenii ?

– Nu, nu, spuse Trevize, nu încerca să-mi transmiți o stare de pesimism, pentru că nu-ți va merge. Chiar și de la această distanță, am depistat rămășițele a ceea ce sunt sigur că a fost un oraș... Așa că aterizăm mâine.

65

Bliss spuse, cu o voce în care răzbătea îngrijorarea:

– Fallom este convinsă că o vom duce înapoi la Jemby, robotul ei.

– Hummm, spuse Trevize studiind suprafața planetei care luneca pe sub nava aflată în zbor.

Apoi ridică privirea:

– Păi, este singurul părinte pe care-l cunoștea, nu-i așa?

– Da, desigur, dar crede că ne-am întors pe Solaria.

– Dar ce, seamănă cu Solaria?

– Cum ar putea ea să își dea seama?

– Spune-i că nu este Solaria. Uite, am să-ți dau una sau două video-cărți, cu ilustrații. Arată-i imagini luate de la mică înălțime pe diferite lumi locuite, și explică-i că există milioane de astfel de lumi. Vei avea suficient timp. Nu știu cât ne va lua, mie și lui Janov, să cutreierăm împrejurimile, după ce alegem o zonă adecvată aterizării.

– Tu și cu Janov?

– Da. Fallom nu poate veni cu noi, chiar dacă aș vrea, ceea ce s-ar întâmpla doar dacă sunt scrântit la cap. Pe lumea aceasta este nevoie de costume spațiale, Bliss. Nu există aer de respirat. Și nu avem vreun costum spațial pe măsura lui Fallom. Așa că ea și cu tine veți rămâne pe navă.

– De ce eu?

Buzele lui Trevize se întinseră într-un zâmbet din care lipsea buna dispoziție.

– Recunosc, spuse el, că m-aș simți mai în siguranță dacă ai veni și tu, dar nu o putem lăsa pe Fallom singură în navă. Poate strica ceva, chiar și fără intenție. Janov trebuie să mă însoțească pentru că el este în stare să descifreze inscripțiile arhaice pe care le-am putea descoperi. Asta înseamnă că tu va trebui să rămâi cu Fallom. Mă gândeam că-ți va face plăcere.

Bliss părea nehotărâtă.

– Uite ce e, spuse Trevize. *Tu* ai vrut ca Fallom să vină cu noi, nu eu. Eu sunt convins că nu ne va face decât necazuri. Deci... prezența ei aici implică niște constrângeri, și va trebui să te adaptezi. Ea rămâne aici, deci și tu va trebui să rămâi aici. Asta este situația.

– Bănuiesc că nu am de ales, oftă Bliss.

– Exact. Unde este Janov?

– Este cu Fallom.

– Foarte bine. Mergi și înlocuiește-l. Vreau să vorbesc cu el.

Trevize continua să studieze suprafața planetei. Pelorat intră, dregându-și vocea pentru a-și semnala prezența.

– E ceva în neregulă, Golan? întrebă el.

– Nu chiar în neregulă, Janov. Sunt doar nehotărât. Această lume este ciudată, și nu știu ce s-a întâmplat cu ea. Mările trebuie să fi fost întinse ca suprafață, judecând după bazinele pe care le-au lăsat în urma lor, însă erau puțin adânci. Pot spune, după urmele lăsate, că aceasta a fost o planetă desalinizată, și plină de canale... sau poate că mările nu erau foarte sărate. Dacă nu erau sărate, se explică absența depozitelor masive de sare din bazine. Sau, atunci când oceanul a dispărut, conținutul lor sărat a dispărut și el... ceea ce seamănă cu certitudine a acțiune umană.

Pelorat spuse, șovăielnic:

– Scuză-mi ignoranța în astfel de probleme, Golan, dar ceea ce-mi spui tu acum are vreo importanță pentru misiunea noastră?

– Presupun că nu, dar nu-mi pot stăvili curiozitatea. Dacă aș ști măcar cum a fost terraformată această planetă pentru a deveni locuibilă, și cum arăta înainte de terraformare, poate aș înțelege ce s-a întâmplat cu ea după ce a fost abandonată... sau, poate, chiar și mai înainte de a fi abandonată. Dacă am ști ce s-a întâmplat cu ea, am putea fi preveniți împotriva surprizelor neplăcute.

– Ce fel de surprize? Este o lume moartă, nu-i așa?

– Suficient de moartă. Foarte puțină apă; atmosferă rarefiată, nerespirabilă; iar Bliss nu detectează nici un semn de activitate mentală.

– Asta clarifică lucrurile, după părerea mea.

– Absența activității mentale nu implică obligatoriu și absența vieții.

– Cu siguranță, implică absența vieții periculoase.

– Nu știu... Dar nu în această problemă vroiam să te consult. Sunt două orașe care se arată potrivite unei prime inspecții. Par a fi în formă excelentă; ca și restul orașelor, de altfel. Aceste două orașe sunt deosebit de mari. Însă cel mai mare dintre ele pare lipsit de spații libere. Există cosmoporturi la periferie, dar nimic în orașul propriu-zis. Cel mai puțin întins are spații libere, așa că va fi mai ușor de aterizat în centrul său, deși nu există vreun cosmoport... dar cui îi pasă?

Pelorat se strâmbă:

– Și vrei ca *eu* să iau decizia, Golan?

– Nu, decizia o voi lua eu. Vroiam să știu doar ce gândești.

– După părerea mea, un oraș extins și aglomerat este probabil un centru comercial sau industrial. Un oraș mai mic, cu spații libere, este probabil un centru administrativ. Din punctul nostru de vedere, mai convenabil este centrul administrativ. Are clădiri monumentale?

– Ce înțelegi prin clădire monumentală?

Pelorat zâmbi discret, ca de obicei:

– Nu cine știe ce. Moda se schimbă de la o lume la alta, și din timp în timp. Bănuiesc, totuși, că întotdeauna au o alură impozantă, inutilă, și costisitoare... Ca acea construcție în care am fost pe Comporellon.

Trevize zâmbi la rândul său.

– E greu de spus privind direct în jos; iar când privesc din lateral, în trecere, totul pare neclar. Pentru ce preferi centrul administrativ?

– Acolo este cel mai probabil să găsim muzeul planetar, biblioteci, arhive, universități, și așa mai departe.

– Bine. Deci, acolo vom merge; spre orașul mai mic. Și poate nu ne vom întoarce cu mâna goală. Am avut două eșecuri, poate că de data asta vom găsi ceva.

– Poate că a treia e cu noroc.

Trevize ridică sprâncenele:

– De unde ai luat expresia asta?

– Este veche, spuse Pelorat. Am găsit-o într-o legendă primitivă. Înseamnă succesul în a treia încercare, după părerea mea.

– Sună bine, spuse Trevize. Foarte bine, atunci... a treia să fie cu noroc.

CAPITOLUL 15

Mușchi

66

TREVIZE-ARĂTA GROTESC în costumul său spațial. Nu rămăseseră afară decât holsterele – nu cele pe care și le agăța de obicei pe șolduri, ci unele mai impunătoare, făcând parte din costum. Introduse cu grijă blasterul în holsterul din dreapta, și biciul în holsterul din stânga. Fuseseră reîncărcate, și de această dată, gândi el foarte hotărât, nimeni și nimic nu i le va mai lua.

Bliss zâmbi:

– Ai de gând să-ți iei armele cu tine chiar și pe o lume fără aer sau... Dar nu contează! Nu-ți voi pune la îndoială deciziile.

– Foarte bine! spuse Trevize.

După care se întoarse pentru a-l ajuta pe Pelorat să-și pună casca.

Pelorat, care nu mai purtase niciodată un costum spațial, spuse pe un ton plângăreț:

– Crezi că voi putea respira în chestia asta, Golan?

– Îți promit că vei putea, spuse Trevize.

Bliss, ținând-o pe Fallom de după umeri, îi privi închizându-și ultimele articulații. Tânăra Solariană se holba la cele două siluete în costume spațiale, cu o neliniște evidentă. Tremura. Brațul lui Bliss o strânse ușor și protector.

Ușa camerei de presurizare se deschise, lăsându-i pe cei doi să intre agitându-și brațele în semn de bun-rămas, după care se închise în urma lor. Apoi se deschise ușa exterioară, și păși, cu mișcări greoaie, pe solul unei lumi moarte.

Era dimineață, în zori. Cerul era senin, desigur, și avea o tentă de purpuriu, dar soarele nu se ridicase încă. La orizontul mai luminat, acolo unde urma să răsară soarele, plutea o ușoară ceață.

– Este frig, spuse Pelorat.

– Îți este frig? îl întrebă surprins Trevize.

Costumele erau bine etanșate, și dacă se mai ivea din când în când vreo problemă, aceasta era mai degrabă din cauza supraîncălzirii.

– Nu, deloc, spuse Pelorat, dar uite acolo...

Vocea sa transmisă prin radio suna clar în urechea lui Trevize. Arătă cu degetul.

În lumina purpurie a zorilor, fațada ruinată a clădirii de care se apropiau era acoperită cu o peliculă subțire de gheață.

– Atmosfera fiind rarefiată, spuse Trevize, noaptea este mai frig decât te aștepți, și ziua mai cald. Acum ne găsim în perioada cea mai rece a zilei, și vor mai trece câteva ore până ni se va face prea cald pentru a mai putea rămâne expuși soarelui.

O mică parte din soare începu să se distingă deasupra orizontului, ca și cum cuvintele lui Trevize fuseseră o incantație magică.

– Nu te uita la el, îl avertiză Trevize pe tonul unei conversații banale. Viziera ta este reflectorizantă și opacă la radiațiile ultraviolete, dar chiar și așa ar putea fi periculos.

Întoarse spatele răsăritului de soare, și umbra sa lungă se profilă pe clădire. Lumina soarelui făcea ca gheața să dispară, chiar în timp ce privea. Timp de câteva clipe, zidul căpătă o culoare întunecată datorită umezelii, apoi dispăru și umezeala.

– De aici, de jos, clădirile nu mai par atât de bine conservate, așa cum păreau din aer, spuse Trevize. Sunt crăpate și stau să se prăbușească. Asta este rezultatul modificărilor de temperatură, cred, și ciclurilor zilnice de îngheț și dezgheț ale apei, care durează poate de douăzeci de mii de ani.

– Sunt câteva litere gravate în piatra de deasupra intrării, spuse Pelorat, dar eroziunea le face greu de citit.

– Le poți descifra, Janov?

– Un fel de instituție financiară. Cel puțin, pot descifra un cuvânt care ar putea fi „bancă".

– Ce e aia?

– O clădire în care bunurile se depun, se retrag, se schimbă, se împrumută... dacă este vorba de ceea ce cred eu.

– Un întreg edificiu pentru așa ceva? Fără computere?

– *Cu* computere, dar care nu se ocupă de toate problemele.

Trevize ridică din umeri. Detaliile istoriei antice nu i se păreau deosebit de interesante.

Își continuară drumul, mărind din ce în ce mai mult pasul, petrecând din ce în ce mai puțin timp în dreptul fiecărei clădiri. Tăcerea, *moartea,* erau de-a dreptul deprimante. Colapsul lent, durând de milenii, făcea ca acest loc să pară cadavrul unui oraș, din care nu mai rămăseseră decât oasele.

Se aflau la o latitudine mare în zona temperată, dar Trevize avu impresia că simte căldura soarelui în spate.

Pelorat, aflat la aproximativ o sută de metri în dreapta, strigă deodată:

– Privește aici!

Vocea lui răsună puternic în urechile lui Trevize, care spuse:

– Nu striga, Janov. Îți pot auzi foarte clar chiar și șoaptele, indiferent cât de departe ai fi. Ce este?

Pelorat spuse, coborând imediat vocea:

– Această clădire este „Casa Lumilor". Cel puțin, asta cred că înseamnă inscripția.

Trevize veni lângă el. În fața lor se afla o clădire pe trei nivele, cu un acoperiș neregulat. Acesta era presărat cu mari fragmente de piatră, ca și cum pe vremuri acolo se aflase o sculptură, acum prăbușită în bucăți.

– Ești sigur? întrebă Trevize.

– Dacă vom intra înăuntru, vom afla.

Urcară cinci trepte scunde, largi, și traversară o piață enormă. În aerul rarefiat, tălpile lor metalice produceau o vibrație slabă.

– Acum înțeleg ce-ai vrut să spui prin „impozante, inutile, și costisitoare", murmură Trevize.

Intrară într-un hol, vast și impunător; lumina pătrundea prin ferestre înalte, luminând prea puternic suprafețele pe care cădea, lăsând restul în obscuritate. Atmosfera rarefiată difuza foarte puțin lumina.

În centru se afla o siluetă umană mai înaltă decât un om obișnuit, sculptată în piatră sintetică. Un braț îi căzuse. Celălalt

braț era crăpat de la umăr. Se dădu înapoi, ca și cum apropierea l-ar fi putut ispiti să comită un vandalism incalificabil. (Se gândise că dacă ar atinge brațul crăpat, acesta s-ar rupe.)

– Mă întreb cine-o fi? spuse Trevize. Nici o inscripție, nicăieri. Probabil cei care l-au sculptat erau siguri că faima lui nu mai avea nevoie de nici un semn pentru identificare, dar acum...

Simți că e pe cale să alunece pe panta considerațiilor filozofice, și își îndreptă atenția în altă parte.

Pelorat privea în sus. Trevize îi urmări unghiul capului. Pe perete se aflau inscripții – gravuri – pe care el nu le putea citi.

– Incredibil, spuse Pelorat. Vechi, poate, de douăzeci de mii de ani, și, aici, protejate împotriva soarelui și a umezelii, sunt încă lizibile.

– Pentru mine, nu, făcu Trevize.

– Scrierea este veche și ornamentată. Hai să vedem... șapte... unu... doi...

Vocea sa se stinse într-un murmur, apoi vorbi din nou.

– Sunt listate cincizeci de nume, și este vorba despre cele cincizeci de lumi Spațiene, aceasta fiind „Casa Lumilor". Presupun că numele sunt listate în ordinea colonizării. Aurora este prima, iar Solaria ultima. Dacă observi, sunt șapte coloane, cu câte șapte nume în primele șase coloane, și cu opt nume în a șaptea. Ca și cum ar fi conceput o grilă de șapte-pe-șapte, și după aceea au adăugat Solaria, forțați de realitate. Părerea mea, bătrâne, este că această listă a fost concepută înainte ca Solaria să fie terraformată și populată.

– Și care este planeta pe care ne aflăm acum? Îți poți da seama?

– Ai să remarci că al cincilea nume, de sus în jos, în a treia coloană, spuse Pelorat, al nouăsprezecelea de la începutul listei, este gravat cu litere un pic mai mari decât celelalte. Cei care au făcut lista trebuie să fi fost destul de orgolioși, manifestând un anume șovinism. De altfel...

– Da, spune!

– Din câte îmi pot da eu seama, este vorba de Melpomenia. Un nume care îmi este complet străin.

– Ar putea fi un alt nume pentru Pământ?

Pelorat dădu energic din cap, dar mișcarea rămase neobservată în exteriorul căștii de cosmonaut.

– În legende se folosesc zeci de cuvinte pentru a face referire la Pământ, spuse el. După cum știi, Gaia este unul dintre ele. La fel și Terra, și Erda, și așa mai departe. Toate sunt scurte. Nu cunosc nici un nume lung folosit pentru a desemna Pământul, sau care să semene cu o prescurtare pentru Melpomenia.

– Atunci ne aflăm pe Melpomenia, și nu pe Pământ.

– Da. Și în plus – așa cum începusem să spun mai devreme – un și mai bun indiciu este acela că valorile coordonatelor Melpomeniei sunt „0,0,0", și este firesc ca astfel de valori să se refere la planeta pe care stăm.

– Coordonate? făcu uluit Trevize. Lista asta dă și coordonatele?

– Sunt câte trei numere în dreptul fiecărui nume, și bănuiesc că este vorba de coordonate. Ce altceva ar putea fi?

Trevize nu răspunse. Deschise un mic compartiment în partea costumului care îi acoperea șoldul drept, și luă de acolo un instrument compact, legat de compartiment prin fire. Îl duse la ochi și reglă atent focalizarea, țintind inscripția de pe perete. Degetele sale înmănușate îngreunau mult procedura, care altfel ar fi durat câteva momente.

– Aparat de fotografiat? întrebă inutil Pelorat.

–Va transmite imaginile direct spre computerul navei, spuse Trevize.

Luă câteva fotografii din diferite unghiuri, apoi spuse.

– Așteaptă! Trebuie să mă urc pe ceva mai înalt. Ajută-mă, Janov.

Pelorat își prinse mâinile încrucișând degetele, dar Trevize scutură din cap:

– Nu, așa nu vei fi stare să-mi suporți greutatea. Mai bine așează-te în patru labe.

Pelorat se conformă, cu dificultate, și, la fel de greoi, după ce puse la loc în compartiment aparatul de fotografiat, Trevize se urcă pe umerii săi. De acolo, ajunse pe piedestalul statuii. Împinse încet statuia, pentru a-i verifica soliditatea, apoi puse piciorul pe un genunchi îndoit al statuii, folosindu-l ca punct de sprijin, și se propulsă în sus, prinzând umărul fără braț. Încleștând degetele pe o asperitate la nivelul pieptului, se ridică și, în cele din urmă, după câteva icnituri, reuși să se așeze pe umăr. Pentru cei, de multă vreme dispăruți, care veneraseră

statuia și ceea ce reprezenta ea, fapta lui Trevize ar fi părut blasfemie. Trevize se simți puternic influențat de acest gând și încercă să se așeze doar cu jumătate din greutatea sa.

– Ai să cazi și ai să te lovești! strigă alarmat Pelorat.

– N-am să cad, și nici n-am să mă lovesc. Însă este posibil ca *tu* să mă surzești.

Trevize luă aparatul și reglă încă o dată focalizarea. Făcu câteva fotografii, apoi îl puse la loc și coborî cu grijă până când atinse piedestalul cu picioarele. Sări, și vibrația produsă de contactul cu solul fu, după toate probabilitățile, șocul decisiv, căci brațul încă intact se rupse, formând o mică grămăjoară de pietre la piciorul statuii. Căderea nu făcuse practic nici un zgomot.

Trevize încremeni, și primul impuls fu să își găsească o ascunzătoare înainte ca paznicul să vină și să pună mâna pe el. Uimitor, gândi el după aceea, cât de repede îți amintești de zilele copilăriei într-o situație ca aceasta – când din greșeală spargi ceva aparent important. Sentimentul nu durase decât o clipă, dar avusese o intensitate puternică.

Vocea lui Pelorat suna spart, așa cum se cade unui martor, ba chiar complice la săvârșirea unui act de vandalism. Însă reuși să găsească cuvinte de consolare:

– Este... este în regulă, Golan. Oricum, până la urmă ar fi căzut singur.

Se îndreptă spre cioburile de pe piedestal și sol, ca și cum ar fi avut de gând să demonstreze afirmația făcută; se aplecă spre unul dintre fragmentele mai mari, și spuse:

– Golan, vino aici.

Trevize se apropie și Pelorat, arătând spre o bucată de piatră provenind din brațul care până atunci stătuse la locul lui, legat de umăr, spuse:

– Ce este asta?

Trevize deschise larg ochii. Era o pată pufoasă, de culoare verde-strălucitor. O frecă ușor cu degetele înmănușate. Puful se desprinse fără nici o greutate.

– Seamănă foarte mult cu mușchiul, spuse el.

– Viața neinteligentă de care ai amintit?

– Nu sunt sigur cât de neinteligentă este. Bliss, îmi imaginez, va spune că și asta are conștiință... dar Bliss pretinde că până și *piatra* ar avea conștiință.

– Crezi că mușchiul acesta atacă piatra?

– Nu m-ar mira să ajute la procesul de erodare. Planeta are lumină solară din belșug, și ceva apă. Jumătate din atmosferă este formată din vapori de apă. Restul, din nitrogen și gaze inerte, și o urmă de dioxid de carbon, care ar putea duce la ipoteza că nu există viață vegetală – dar este posibil ca dioxidul de carbon să fie scăzut din cauză că este practic în întregime incorporat în crusta de rocă. Dacă roca are ceva carbonați, acest mușchi o descompune secretând acid, după care se folosește de dioxidul de carbon eliberat. Mușchiul ar putea fi ultima formă predominantă de viață pe această planetă.

– Fascinant, spuse Pelorat.

– Fără îndoială, spuse Trevize, dar nu cine știe ce. Coordonatele lumilor Spațiene sunt mai interesante. Dar noi dorim de fapt coordonatele *Pământului.* Dacă nu sunt aici, ar putea fi în altă parte a clădirii – sau în altă clădire. Haide, Janov.

– Dar știi..., începu Pelorat.

– Nu, nu, spuse nerăbdător Trevize. Discutăm mai târziu. Trebuie să vedem dacă această clădire ne mai poate oferi ceva. Temperatura crește.

Privi micul indicator de temperatură de pe dosul mănușii stângi, apoi spuse:

– Haide, Janov.

Hoinăriră prin camere, păsind cât mai ușor posibil. Nu pentru că făceau zgomot în sensul obișnuit al cuvântului, sau pentru că îi putea auzi cineva, ci pentru că nu îndrăzneau să mai provoace vreo stricăciune prin vibrația datorată pașilor.

Lăsau urme, ridicând praful care plutea puțin la mică înălțime, și apoi se așeza repede prin aerul rarefiat.

Din când în când, în vreun ungher umbrit, unul dintre ei arăta cu degetul spre alte câteva pete de mușchi. Prezența vieții le dădea o oarecare senzație de reconfortare, care, oricât de slabă ar fi fost, mai atenua sentimentul apăsător, sufocant, al trecerii printr-o lume moartă Moartă *acum,* deoarece construcțiile arătau că odată, cu mult timp în urmă, societatea fusese vie și foarte dezvoltată.

Apoi Pelorat spuse:

– Cred că asta este o bibliotecă.

Trevize privi împrejur, curios. Erau rafturi și, privind mai atent, descoperi video-cărți. Se îndreptă spre unul dintre rafturi, cu băgare de seamă. Erau late și grosolan făcute. Apoi își dădu seama că avea de-a face cu simple cutii. Încercă, cu degete groase și neîndemânatice, să deschidă una, și înăuntru văzu mai multe discuri.

– Incredibil de primitiv, spuse el.

– Sunt vechi de mii de ani, spuse Pelorat pe un ton de scuză.

Parcă lua apărarea vechilor Melpomenieni împotriva acuzației de înapoiere tehnologică.

Trevize arătă spre muchia cutiei, unde se găseau curbele subțiri ale literelor ornamentate folosite de antici.

– Asta este titlul? Ce spune?

Pelorat cercetă cu atenție:

– Nu sunt foarte sigur, bătrâne. Cred că unul dintre cuvinte se referă la viața microscopică. Ar putea însemna „microorganism". Bănuiesc că sunt termeni tehnici din microbiologie, pe care nu îi înțeleg nici măcar în Galactica Standard.

– Tot ce se poate, făcu morocănos Trevize. Și, la fel de probabil, nu ne-ar folosi la nimic chiar dacă le-am putea descifra. Nu ne interesează microbii. Fă-mi plăcerea, Janov, uită-te prin câteva din cărțile astea, și vezi dacă găsești vreuna cu titlu interesant. Între timp, eu voi cerceta aceste proiectoare de cărți.

– Deci asta sunt? se miră Pelorat.

Erau obiecte plate, paralelipipedice. Aveau un ecran înclinat deasupra, și o extensie curbată pe părțile laterale superioare, pe care se putea pune cotul sau un electro-carnet de însemnări... în caz că se inventase așa ceva pe Melpomenia.

– Dacă este o bibliotecă, spuse Trevize, *trebuie* să aibă proiectoare de cărți, sub o formă sau alta, iar acestea par cele mai adecvate scopului.

Înlătură praful de pe ecran, cu mare grijă, și răsuflă ușurat când văzu că ecranul – nu știa din ce era făcut – nu se năruise la atingerea mâinii. Manevră ușor comenzile, una după alta. Nu se întâmplă nimic. Încercă un alt proiector apoi un altul, mereu cu același rezultat negativ.

Nu era de mirare. Chiar dacă aparatul era capabil să se mențină în stare de funcționare timp de mii de ani într-o

atmosferă rarefiată, și era rezistent la vaporii de apă, rămânea totuși problema sursei de alimentare. Energia, în orice formă ar fi fost stocată, se pierdea pe diferite căi, odată cu trecerea timpului. Fenomenul nu putea fi oprit. Acesta era încă un aspect al legii a doua a termodinamicii, atotcuprinzătoare, irezistibilă.

Pelorat era în spatele lui:

– Golan?

– Da.

– Am aici o video-carte...

– Ce fel?

– Cred că este o istorie a zborului spațial.

– Perfect... dar nu ne va fi de nici un folos dacă nu putem face proiectorul să funcționeze.

Strânse pumnii, frustrat.

– Putem duce filmul pe navă, spuse Pelorat.

– Nu știu cum îl putem adapta la proiectorul nostru. Nu s-ar potrivi, iar sistemul nostru de scanare este cu siguranță incompatibil cu sistemul pe care l-au folosit ei.

– Dar chiar sunt necesare toate astea, Golan? Dacă am...

– Sunt necesare, Janov. Acum nu mă mai întrerupe. Încerc să mă hotărăsc ce trebuie să facem. Aș putea alimenta eu proiectorul. Poate că nici nu are nevoie de altceva.

– De unde faci rost de energie?

– Păi...

Trevize își scoase armele, le privi scurt, apoi puse blasterul înapoi în holster. Desfăcu biciul neuronic, și verifică nivelul energiei. Era la maxim.

Se aplecă la podea și găsi spatele proiectorului (considera în continuare că era un proiector), împingându-l înainte. Acesta se deplasă puțin. Trevize studie să vadă ce s-ar putea face.

Unul dintre cabluri trebuia să fie cablul de alimentare, și, mai mult ca sigur, era acela care venea din perete. Nu se vedea vreo priză sau vreun conector. (Cum să te descurci cu o cultură veche și străină, unde lucrurile cele mai simple, cunoscute de toată lumea, erau de nerecunoscut pentru alții?)

Trase încet de cablu, apoi mai tare. Îl răsuci într-un sens, apoi în celălalt. Apăsă peretele în vecinătatea cablului, și cablul în vecinătatea peretelui. Își îndreptă atenția, în măsura în care era posibil, spre partea din spate a aparatului, pe jumătate ascunsă, dar nici așa nu obținu vreun rezultat.

. Puse o mână pe podea pentru a se ridica și, ridicându-se, cablul veni cu el. Nu avea nici cea mai vagă idee cum făcuse de se desprinsese cablul.

Nu părea rupt sau smuls. Capătul era foarte neted, și lăsase în urmă, în perete, o porțiune mică și cu formă regulată, acolo unde fusese prins.

Pelorat spuse încet:

– Golan, ai putea să...

Trevize făcu un gest categoric cu mâna:

– Nu acum, Janov. Te rog!

Remarcă deodată crusta verde care îi acoperea pliurile de la mănușa stângă. Probabil că, atunci când căutase cu mâna în spatele proiectorului, se frecase de niște mușchi, și acesta se desprinsese. Mănușa era ușor umedă, dar se uscă imediat. Pata verde deveni maronie.

Își îndreptă atenția spre cablu, cercetând cu minuțiozitate capătul desprins din perete. Acolo se aflau două găuri, în care puteau intra fire.

Se așeză din nou pe podea, și deschise compartimentul energetic al biciului neuronic. Cu grijă, depolariză unul dintre fire și îi scoase capătul în afară. Apoi, încet și cu delicatețe, îl introduse într-unul din orificiile cablului de alimentare, împingându-l până la maximum. Când încercă să îl scoată din nou afară trăgând ușor, acesta nu cedă, ca și cum fusese bine prins. Își stăpâni tentația de a-l trage afară cu forța. Depolariză și celălalt fir, împingându-l în celălalt orificiu. Era de presupus că astfel se va închide circuitul, și va alimenta proiectorul cu energie.

– Janov, spuse el, tu ai avut de-a face cu video-cărți de toate felurile. Vezi dacă nu cumva poți să introduci cartea aia în video-proiector.

– Chiar este necesar să...

– Te rog, Janov, încetează să mai pui întrebări inutile. Nu avem prea mult timp la dispoziție, din cauza căldurii. Nu am de gând să aștept încă o noapte pentru a ne putea întoarce din nou în această clădire, după ce se va răci.

– Așa ar trebui să intre, spuse Janov, dar...

– Bun, spuse Trevize, dacă este o istorie a zborului spațial, atunci va trebui să înceapă cu Pământul. Să vedem acum dacă aparatul ăsta funcționează.

Pelorat, un pic nervos, introduse video-cartea în compartimentul care nu putea avea altă destinație, apoi începu să studieze semnele de pe diferitele taste, căutând o indicație oarecare.

Trevize, în așteptare, începu să vorbească cu voce joasă, în parte pentru a-și potoli propria emoție:

– Bănuiesc că trebuie să existe roboți pe lumea asta – ici și colo – într-o stare destul de bună, după toate probabilitățile, strălucind în atmosfera rarefiată. Necazul este că și sursele lor de alimentare trebuie să se fi descărcat de multă vreme, și chiar dacă ar fi realimentați, nu știu ce s-a întâmplat cu creierele lor. Pârghiile și angrenajele ar putea rezista mileniilor, dar ce s-o fi întâmplat cu microcontactele și elementele subatomice pe care le aveau în creier? Cu siguranță că s-au deteriorat, și chiar dacă nu s-au deteriorat, ce-ar putea să știe ei despre Pământ? Ce-ar putea...

– Proiectorul funcționează, bătrâne, spuse Pelorat. Uite aici...

Proiectorul începu să pâlpâie, în penumbră. Strălucirea era vagă, dar Trevize mări ușor puterea eliberată de biciul neuronic. și ecranul deveni mai strălucitor. Aerul rarefiat din jur lăsa zonele din afara razelor de soare într-o relativă penumbră, astfel încât camera era întunecoasă, și, prin contrast, ecranul părea mai strălucitor.

Continua să pâlpâie, traversat din când în când de umbre.

– Trebuie regiat, spuse Trevize.

– Știu, spuse Pelorat, dar se pare că nu pot obține mai mult decât atât. Filmul probabil că s-a deteriorat.

Umbrele defilau acum mai repede pe ecran, și, periodic apărea ceva care semăna foarte vag cu un text. Era imposibil de descifrat, între text și cei doi se interpusese parcă o ceață groasă. Apoi, pentru o clipă, imaginea deveni clară, pentru a dispărea din nou.

– Dă înapoi și păstrează imaginea, Janov, spuse Trevize.

Pelorat încerca deja să prindă din nou imaginea clară. Trecu de ea dând înapoi, apoi dădu înainte și trecu din nou de ea, până când în cele din urmă o prinse și o păstră.

Nerăbdător, Trevize încercă să citească, apoi spuse, iritat:

– *Tu* poți descifra ce scrie aici, Janov?

– Nu în întregime, spuse Pelorat privind ecranul cu ochii pe jumătate închiși. Este despre Aurora. De asta îmi pot da seama. Cred că vorbește despre prima expediție hiperspațială... „prima evadare", așa se spune.

Dădu înainte, și imaginea se încețoșă devenind din nou întunecată. Spuse, în cele din urmă:

– Pare că se ocupă de lumile Spațiene, Golan. Nu găsesc nimic referitor la Pământ.

– Și nici n-ai să găsești, spuse Trevize cu amărăciune. Și pe această lume, ca și pe Trantor, a fost șters tot ceea ce se referea la Pământ. Oprește aparatul.

– Dar nu contează..., începu Pelorat oprind aparatul.

– De ce, din cauză că mai putem încerca în alte biblioteci? Și acolo au fost șterse. Peste tot. Știi...

În timp ce vorbea îi aruncă o privire lui Pelorat. Se holbă deodată la el cu un amestec de oroare și repulsie.

– Ce s-a întâmplat cu viziera ta? întrebă el.

67

Pelorat ridică automat mâna înmănușată până la vizieră, apoi o îndepărtă, privind-o.

– Ce s-a întâmplat? întrebă el perplex.

Apoi îl privi pe Trevize, și continuă, cu o voce aproape pițigăiată:

– Este ceva ciudat cu viziera *ta,* Golan.

Trevize privi imediat în jurul său, căutând o oglindă. Nu era nici una, și chiar dacă ar fi fost, ar fi avut nevoie de lumină.

– Vino la soare, murmură el.

Tras, împins, Pelorat fu adus în raza de lumină a celei mai apropiate ferestre. Trevize simți căldura în spate, în ciuda efectului izolator al costumului spațial.

– Privește spre soare, Janov, spuse el, și închide ochii.

Se lămuri imediat ce nu era în regulă cu viziera. Era mușchiul, care creștea abundent acolo unde sticla vizierei întâlnea țesătura metalizată a costumului spațial. Viziera lui Pelorat avea pe margini puf verde. Trevize nu avea nici o îndoială că și viziera lui era în aceeași situație.

Frecă mușchiul de pe viziera lui Pelorat, cu degetul mănușii. O parte se desprinse, acoperindu-i mănușa cu o crustă verde. Însă în timp ce o privea strălucind în soare, aceasta deveni mai dură și mai uscată. Încercă din nou, și de această dată mușchiul se desprinse ca o coajă, căzând. Începuse să capete o culoare maronie. Frecă din nou, cu râvnă, marginile vizierei lui Pelorat.

– Curăță-mi viziera, așa cum fac și eu cu a ta, spuse el.

Apoi, mai târziu:

– Sunt curat? Perfect, și tu la fel... Să mergem. Nu mai avem ce face pe aici.

În orașul pustiu și fără aer, soarele era neplăcut de fierbinte. Clădirile de piatră străluceau aproape dureros de puternic. Trevize mijì ochii privindu-le, și, pe cât posibil, încerca să meargă pe arterele umbrite. Se opri în fața unei crăpături care brăzda fațada unei clădiri. O crăpătură suficient de largă pentru a-și putea introduce degetul prin ea, cu mănușă cu tot. Băgă degetul, îl scoase, îl privi, și murmură:

– Mușchi.

Se duse până la marginea umbrei și ținu o vreme degetul la soare.

– Dioxidul de carbon este explicația, spuse el. Oriunde se poate face rost de dioxid de carbon – în rocile aflate în descompunere – oriunde – acolo va crește și mușchiul. Noi, precum știi, suntem o sursă bogată de dioxid de carbon, probabil mai bogată decât orice altceva de pe planeta asta, și cred că unele cantități infime de gaz scapă pe la marginile vizierei.'

– Deci mușchiul va crește acolo.

– Da.

Drumul înapoi spre navă părea lung, mult mai lung decât la ducere, desigur, mai ales că acum soarele dogorea mai puternic decât în zori. Însă când ajunseră, nava se afla în continuare la umbră. Cel puțin din acest punct de vedere, Trevize calculase corect.

– Privește! spre Pelorat.

Trevize văzuse. Marginile ușii principale erau încărcate de mușchi verde.

– Tot scăpări de dioxid de carbon? întrebă Pelorat.

– Bineînțeles. Cantități insignifiante, sunt sigur, dar mușchiul ăsta este cel mai fin detector de dioxid de carbon pe care

l-am văzut până acum. Sporii săi probabil că se găsesc pretutindeni, și oriunde se întâlnesc cu câteva molecule de dioxid de carbon, germinează.

Își potrivi radio-ul pe lungimea de undă a navei și spuse:

– Bliss, mă auzi?

Vocea lui Bliss răsună în urechile amândorura:

– Da. Sunteți pregătiți să intrați? Ați avut noroc?

– Suntem în fața ușii exterioare, spuse Trevize, dar *nu* deschide ușa camerei de presurizare. Repet, *nu* o deschide.

– De ce?

– Bliss, vrei să faci ce-ți spun? După aceea vom discuta pe îndelete.

Trevize scoase blasterul și coborî cu grijă intensitatea la minimum, apoi îl privi, nehotărât. Nu îl folosise niciodată reglat astfel. Privi împrejur. Nu descoperi nimic suficient de fragil pentru a putea face o verificare.

În disperare de cauză, ochi la baza colinei pietroase în umbra căreia se adăpostea *Far Star*... Ținta nu deveni incandescentă. Automat, pipăi locul în care trăsese. Era cald? Nu-și putea da seama cu certitudine, prin țesătura izolatoare a costumului.

Ezită din nou, apoi aprecie că învelișul navei trebuia să aibă o rezistență la fel de mare, sau în orice caz de același ordin de mărime, ca și piatra colinei. Îndreptă blasterul spre marginea ușii și apăsă scurt contactul, ținându-și respirația.

Câțiva centimetri din substanța asemănătoare mușchiului arseră pe loc. Agită mâna pe lângă pata maronie, și slabul curent produs în aerul rarefiat fu suficient pentru a împrăștia fragmentele moarte.

– Merge? întrebă neliniștit Pelorat.

– Da, merge, spuse Trevize. Am reglat blasterul la minimum.

Parcurse cu fasciculul caloric conturul ușii, și, la atingerea acestuia, verdele dispăru. Complet. Lovi ușa principală pentru a creea o vibrație care să ducă la desprinderea rămășițelor, și un praf maroniu căzu la sol... un praf atât de fin încât pluti ușor în atmosfera rarefiată, ridicat de slabe mișcări în masa gazului.

– Cred că acum o putem deschide, spuse Trevize.

Folosind tastele brățării de la încheietura mâinii, realiză combinația de unde radio care activau din interior mecanismul

de deschidere. Ușa se deblocă și, la jumătatea cursei de deschidere, Trevize spuse:

– Nu mai pierde timpul, Janov, intră... Nu aștepta să se coboare scara. Urcă-te!

După care urcă și el, curățând conturul ușii cu blasterul. Curăță și scara, după ce aceasta se deplie. Apoi comandă închiderea ușii principale, continuând să folosească fasciculul caloric până la etanșarea completă.

– Suntem în camera de presurizare, Bliss, spuse Trevize. Vom sta aici câteva minute. Continuă să nu faci nimic!

– Totuși, spune-mi ceva, nu mă lăsa în aer, se auzi vocea lui Bliss. Sunteți în regulă? Cum se simte Pel?

– Sunt aici, Bliss, spuse Pel, și sunt foarte bine. Nu ai motive de îngrijorare.

– Bine, Pel, dacă spui tu... dar mai târziu va trebui să-mi explici, îți dai seama.

– Îți promitem, spuse Trevize.

După care activă iluminarea camerei de presurizare.

Cele două siluete îmbrăcate în costume spațiale se treziră una în fața celeilalte.

– Evacuăm la maximum aerul planetar din această cameră, spuse Trevize, așa că avem de așteptat până se termină.

– Și aerul din navă? Îl lăsăm să intre?

– Deocamdată, nu. Sunt la fel de nerăbdător ca și tine să mă dezbrac de costumul spațial, Janov. Însă vreau să mă asigur că vom scăpa de toți sporii care au intrat odată cu noi... sau lipiți de noi.

În iluminarea nu foarte satisfăcătoare a camerei de presurizare, Trevize îndreptă blasterul spre partea interioară a conturului ușii principale, împrăștiind căldura, metodic, apoi urmară podeaua, pereții, apoi din nou podeaua.

– Acum este rândul tău Janov.

Pelorat tresări speriat.

– S-ar putea să ți se facă neplăcut de cald, spuse Trevize. Însă nu vei simți nimic altceva. Dacă devine insuportabil, să-mi spui.

Plimbă fasciculul invizibil pe deasupra vizierei, mai ales pe la margini, apoi, încetul cu încetul, pe deasupra întregului costum spațial.

– Ridică brațele, Janov, murmură el.

Apoi:

– Pune-ți brațele pe umărul meu, și ridică un picior... trebuie să-ți curăț tălpile.. acum celălalt... te-ai încălzit prea tare?

– Sincer să fiu, Golan, nu stau într-un curent de aer proaspăt și răcoros, spuse Pelorat.

– Bine, atunci, dă-mi să gust din propriul meu medicament. Curăță-mă.

– N-am ținut niciodată un blaster în mână.

– Acum *trebuie* să-l ții. Apucă-l așa, în timp ce cu degetul mare apeși butonașul ăsta... și îl ții strâns. Foarte bine... Acum plimbă-l pe deasupra vizierei mele. Plimbă-l continuu, Janov, nu zăbovi prea mult într-un singur loc. Acum plimbă-l peste restul căștii, acum mergi în jos, pe obraji, pe gât.

Continuă să îl îndrume, și după ce se încălzise peste tot, transpirând neplăcut, își recuperă blasterul și verifică nivelul de energie.

– S-a dus mai mult de jumătate, spuse el.

Apoi curăță cu meticulozitate interiorul carnerei de presurizare, trecând de mai multe ori peste pereți, până când blasterul se goli, încălzindu-se el însuși foarte puternic în urma descărcării rapide și susținute. Îl puse la loc în holster.

De-abia atunci dădu semnalul de intrare în navă. Primi cu satisfacție șuierul și curentul aerului care intră în camera de presurizare, odată cu deschiderea ușii interioare. Prospețimea și calitățile sale convective aveau să înlăture căldura costumului spațial foarte repede. Să fi fost poate doar în imaginația lui, dar simți imediat efectul de răcire. Reală sau nu, această senzație îi produse plăcere.

– Dezbracă-te de costum, Janov, și lasă-l aici, în camera de presurizare, spuse Trevize.

– Dacă nu te superi, spuse Pelorat, înainte de orice altceva mi-aș dori să fac un duș.

– Nu știu dacă ai să-l poți face chiar acum. Înainte de duș, și înainte chiar să-ți ușurezi vezica, bănuiesc că va trebui să stai de vorbă cu Bliss.

Bliss îi aștepta, bineînțeles, cu o expresie de îngrijorare întipărită pe față. În spatele ei, privind pe furiș, stătea Fallom, strângând-o puternic de brațul stâng.

– Ce s-a întâmplat? întrebă Bliss nerăbdătoare. Ce s-a întâmplat?

– Am luat măsuri contra infecției, spuse sec Trevize, și acum voi porni radiația ultravioletă. Puneți-vă ochelarii negri. Mai repede, vă rog.

Razele ultraviolete alăturându-se iluminării normale, Trevize își scoase unul câte unul veșmintele umede, și le scutură, întorcându-le pe toate părțile.

– Simplă măsură de precauție, spuse el. Fă și tu la fel, Janov. Și, Bliss, să știi că va trebui să mă dezbrac până la piele. Dacă te deranjează, treci în camera alăturată.

– Nu mă deranjează deloc, spuse Bliss. Cred că știu destul de bine cum arăți, și, cu siguranță, nu vei veni cu vreo surpriză... Ce infecție?

– Un nimic care, lăsat liber, spuse Trevize prefăcându-se indiferent, ar putea face mult rău omenirii, cred.

68

Totul se terminase. Lumina ultravioletă își îndeplinise misiunea. Oficial, conform complexei documentații filmate care însoțise *Far Star*, această radiație era destinată dezinfectării.

Trevize bănuia că cei din lumile în care tenul închis la culoare era la modă o foloseau pentru a se bronza. Însă ultravioletele, în orice scop ar fi fost folosite, erau dezinfectante.

Se înălțară din nou în spațiu, și Trevize manevră ca să ajungă cât mai aproape de soarele Melpomeniei, fără a strica însă confortul pasagerilor, rotind nava pentru a se asigura că întregul ei înveliș fusese scăldat în ultraviolete.

În final, recuperă cele două costume spațiale părăsite în camera de presurizare, și le examină până când se declară satisfăcut.

– Toate astea, spuse după aceea Bliss, pentru niște mușchi. Nu asta ai spus că era, Trevize? Mușchi?

– I-am spus mușchi, făcu Trevize, pentru că semăna cu mușchiul. Însă nu sunt botanist. Tot ceea ce pot spune este că are o culoare verde intensă și că probabil se mulțumește cu foarte puțină energie luminoasă.

– De ce foarte puțină?

– Mușchiul este sensibil la ultraviolete și nu poate crește sau supraviețui în lumina directă a soarelui. Sporii săi se află pretutindeni și cresc în colțuri ascunse, în crăpăturile statuilor, pe părțile de jos ale suprafeței clădirilor, hrănindu-se cu energia fotonilor reflectați, ori de câte ori au la dispoziție o sursă de dioxid de carbon.

– Trag concluzia că, după părerea ta, este periculos, spuse Bliss.

– Este foarte posibil. Dacă ar fi intrat împreună cu noi câțiva spori, lipiți de costume sau purtați de curenți slabi de aer, ar fi găsit iluminație din belșug, fără ultraviolete. Ar fi găsit multă apă, și o nesfârșită sursă de dioxid de carbon.

– Doar 0,03 procente din atmosfera noastră, spuse Bliss.

– Pentru ei este foarte mult... și încă patru procente, din expirație. Ce s-ar fi întâmplat dacă sporii ar fi crescut în nările noastre, și pe piele? Dacă ne-ar fi descompus și distrus hrana? Dacă ar fi produs toxine ucigătoare? Chiar dacă am fi reușit să-i omorâm, dar am fi lăsat fie și câțiva spori în viață, ar fi fost suficienți pentru ca, purtați pe o altă lume, să o infesteze. Și de acolo puteau fi răspândiți în alte părți. Cine știe ce nenorociri ar fi putut provoca?

Bliss dădu din cap:

– Pentru simpul fapt că este diferită, viața nu este neapărat periculoasă. Mereu ești grăbit să ucizi.

– Aici a vorbit Gaia, spuse Trevize.

– Bineînțeles, dar sper să recunoști că nu spune prostii. Mușchiul este adaptat condițiilor acestei lumi. Folosește lumina în cantități mici, însă este ucis de lumina puternică; se folosește de infime emanații de dioxid de carbon, însă o cantitate mai mare l-ar putea distruge. Este posibil să nu poată supraviețui pe o altă lume în afară de Melpomenia.

– Și ce, vroiai să-mi asum un asemenea risc? întrebă Trevize.

Bliss ridică din umeri:

– Foarte bine. Nu e cazul să intri în defensivă. Îți înțeleg punctul de vedere. Fiind un Izolat, probabil că nu ai avut de ales.

Trevize ar fi răspuns, dar fu întrerupt de vocea clară, ascuțită, a lui Fallom, care vorbi pe limba ei.

Trevize îl întrebă pe Pelorat:

– Ce spune?

– Fallom spune..., începu Pelorat.

Însă Fallom, ca și cum își amintise un pic prea târziu că limbajul ei nu putea fi înțeles, începu din nou:

– Era și Jemby acolo unde ați fost voi?

Cuvintele fuseseră pronunțate cu grijă, și Bliss radia de bucurie:

– Nu-i așa că vorbește bine Galactica? După o perioadă de timp pe care o putem considera foate mică.

Trevize spuse, coborând vocea:

– Încearcă să-i explici tu... dacă-i vorbesc eu, s-ar putea să nu iasă bine. Explică-i că nu am găsit roboți pe această planetă, Bliss.

– Am să-i explic eu, spuse Pelorat. Vino, Fallom.

O cuprinse pe Fallom cu brațul, de după umeri:

– Vino în camera noastră, și îți voi da să citești altă carte.

– O carte? Despre Jemby?

– Nu chiar...

Ușa se închise în urma lor.

– Știi, spuse Trevize privind nemulțumit, ne pierdem timpul făcând pe dădaca cu copilul ăla.

– Ne pierdem timpul? Dar în ce fel afectează acest lucru căutarea Pământului, Trevize?... În nici un fel. Jucându-ne însă de-a dădaca, avem posibilitatea de a stabili niște comunicații, de a alunga frica, de a oferi dragoste. Acestea nu înseamnă nimic?

– Iar vorbește Gaia.

– Da, spuse Bliss. Hai să analizăm rezultatele. Am vizitat trei dintre vechile lumi Spațiene, și nu am obținut nimic.

– Destul de adevărat, recunoscu Trevize.

– De fapt, fiecare s-a dovedit periculoasă, nu-i așa? Pe Aurora, am găsit câini sălbatici; pe Solaria, ființe umane neobișnuite și periculoase; pe Melpomenia, mușchi agresiv. Deci, după toate aparențele, atunci când o lume este lăsată de una singură, fie că adăpostește sau nu ființe umane, devine periculoasă pentru comunitatea interstelară.

– Nu este o regulă generală.

– Trei din trei este totuși foarte impresionant.

– Și cum te impresionează pe tine, Bliss?

– Îți spun imediat. Te rog să mă asculți cu mintea deschisă. Dacă în Galaxie există milioane de lumi care interacționează, și

dacă fiecare lume este constituită în întregime din Izolați, atunci, pe fiecare lume, ființele umane sunt dominante și își pot impune voința asupra formelor de viață neumană, asupra mediului, și chiar asupra altor ființe umane. Deci, Galaxia este o *Galaxie* foarte primitivă, oarbă și disfuncțională. Începutul unei entități. Înțelegi ce vreau să spun?

– Înțeleg... dar asta nu înseamnă că voi fi de acord cu tine.

– Nu te rog decât să mă asculți. Că vei fi sau nu de acord, asta este treaba ta, însă ascultă-mă. Singura stare în care Galaxia va funcționa va fi cea de proto-*Galaxia,* și cu cât mai puțin proto și mai mult *Galaxia,* cu atât mai bine. Imperiul Galactic a fost o tentativă de a realiza o proto-*Galaxia* puternică, iar atunci când acesta s-a prăbușit, lucrurile s-au înrăutățit rapid, și a existat o preocupare constantă de a revigora conceptul de proto-*Galaxia.* Confederația Fundației reprezintă o tentativă în această direcție. La fel și Imperiul Cătârului. La fel și Imperiul pe care îl plănuiește A Doua Fundație. Dar chiar dacă nu ar fi existat aceste Imperii și Confederații, chiar dacă întreaga Galaxie ar fi într-o stare de puternică frământare, ar exista o legătură. Fiecare lume ar interacționa cu celelalte, deși într-un mod ostil. Ar fi și asta, în sine, un fel de uniune, și încă nu ar fi cel mai rău caz.

– Care ar fi cel mai rău caz?

– Cunoști răspunsul, Trevize. L-ai văzut. Dacă o lume locuită de oameni se prăbușește complet, devine cu adevărat Izolată, iar dacă pierde toate interacțiunile cu celelalte lumi, devine... malignă.

– Ca un cancer?

– *Da.* Nu este cazul Solariei? Ea, împotriva tuturor celorlalte lumi. Și, pe ea, fiecare individ este împotriva celorlalți. Ai văzut. Iar dacă ființele umane dispar complet, dispare și ultima fărâmă de disciplină. Se va instaura lupta sălbatică împotriva celorlalți, ca în cazul câinilor, sau va exista doar o forță elementară, ca în cazul mușchiului. Înțelegi cred de ce, cu cât ne apropiem mai mult de *Galaxia,* cu atât este mai bună societatea. De ce să nu mergem până la capăt?

Trevize o privi un timp în tăcere. Apoi spuse:

– Mă gândesc la ceea ce mi-ai spus. Dar de unde ideea asta că dozajul este ceva cu sens unic? Că dacă puțin este bun, atunci să ai mult este bine, și să ai totul este cel mai bine? N-ai

spus chiar tu că este posibil ca muşchiul să fi fost adaptat la foarte puţin dioxid de carbon, astfel încât o cantitate mare l-ar putea ucide? O fiinţă umană înaltă de doi metri este mai avantajată decât una înaltă de un metru; dar este mai avantajată şi decât una înaltă de trei metri. Un şoarece nu ar câştiga nimic dacă ar fi mărit până la dimensiunile unui elefant. Ar muri. Şi nici elefantul nu ar fi avantajat dacă ar fi redus până la dimensiunile unui şoarece. Există o mărime naturală, o complexitate naturală, o calitate optimă pentru orice, fie stea, fie atom, iar acest lucru este valabil, cu siguranţă, şi pentru creaturile vii, şi pentru societăţile vii. Nu spun că vechiul Imperiu Galactic era ideal, şi remarc multe defecte la Confederaţia Fundaţiei, dar nu sunt pregătit să accept că dacă Izolarea totală este dăunătoare, atunci, totala Unificare este benefică. Extremele pot fi la fel de oribile, şi un Imperiu Galactic de modă veche, oricât de imperfect, ar putea fi cel mai bun lucru realizabil.

Bliss scutură energic din cap:

– Mă întreb dacă şi tu crezi ceea ce spui, Trevize. Vrei să spui că un virus şi o fiinţă umană sunt la fel de nesatisfăcătoare, şi că ţi-ai dori ceva intermediar... ceva care să semene cu un mucegai?

– Nu. Dar aş putea spune că un virus şi un *supra*om sunt la fel de nesatisfăcători, şi mi-aş dori ceva intermediar... ceva aşa, ca o fiinţă umană obişnuită... Însă discuţia asta nu are nici un rost. Soluţia o voi afla pe Pământ. Pe Melpomenia am dat peste coordonatele altor patruzeci şi şapte de lumi Spaţiene.

– Şi le vei vizita pe toate?

– Pe fiecare, dacă va trebui.

– Riscându-ţi de fiecare dată viaţa?

– Dacă numai astfel pot găsi Pământul, da.

Pelorat ieşise din camera în care o lăsase pe Fallom, şi părea pe punctul de a spune ceva, când fu prins de schimbul rapid de replici dintre Bliss şi Trevize. Privea când pe unul, când pe celălalt, pe măsură ce luau cuvântul.

– Cât va dura? întrebă Bliss.

– Cât va fi nevoie, spuse Trevize. Şi am putea găsi ceea ce ne trebuie chiar în următoarea lume pe care o vom vizita.

– Sau pe nici una.

– Asta nu putem şti până nu căutăm.

De-abia acum, în sfârșit, Pelorat reuși să strecoare o vorbă:

– Dar pentru ce să căutăm, Golan? Avem răspunsul.

Trevize dădu nervos din mână în direcția lui Pelorat, apoi opri mișcarea, întoarse capul, și spuse, interzis:

– Ce?

– Am spus că am găsit răspunsul. Am încercat să-ți spun asta pe Melpomenia de cel puțin cinci ori, dar erai atât de prins de ceea ce făceai...

– Ce răspuns avem? Ce tot spui acolo?

– Vorbeam despre *Pământ*. Cred că știm unde se află Pământul.

PARTEA A ȘASEA

ALFA

CAPITOLUL 16

Centrul lumilor

60

TREVIZE ÎL FIXĂ ÎNDELUNG pe Pelorat, cu o expresie de vădită neîncredere întipărită pe figură. Apoi spuse:

– Ai văzut ceva ce nu am văzut eu, și de care nu mi-ai vorbit?

– Nu, spuse Pelorat. Ai văzut și tu, și după cum ți-am mai spus, am încercat să-ți explic. Însă tu nu erai dispus să mă asculți.

– Bine, mai încearcă o dată.

– Nu-l brusca, Trevize, spuse Bliss.

– Nu-l bruschez. Cer informații. Iar tu, încearcă să nu te mai porți cu el ca și cum ar fi un bebeluș.

– Vă rog, spuse Pelorat, ascultați-mă *pe mine,* nu începeți iar o dispută... Îți aduci aminte, Golan, că am discutat despre primele încercări de a descoperi originea speciei umane? Proiectul lui Yariff? Știi, acela în care se încerca reprezentarea grafică a datelor de colonizare, în ipoteza că planetele au fost colonizate la fel în toate direcțiile, plecând din punctul de origine? Și deci, mergând dinspre lumile mai noi înspre cele vechi, ne-am apropia, din orice direcție, spre lumea de origine.

Trevize dădu din cap, nerăbdător:

– Îmi aduc aminte că nu a mers, datele colonizărilor nefiind de încredere.

– Adevărat, bătrâne. Dar lumile cu care a lucrat proiectul lui Yariff făceau parte din a doua expansiune a rasei umane. Pe

atunci, călătoriile spațiale erau foarte avansate, iar colonizările au avut loc într-un mod neregulat. Era simplu să parcurgi distanțe foarte mari în Salturi, iar colonizarea nu era obligatoriu să se producă simetric. Cu siguranță că și asta s-a adăugat incertitudinii datelor de colonizare. Dar gândește-te puțin, Golan, la lumile Spațiene. Ele făceau parte din primul val de colonizare. Pe atunci, zborul hiperspațial era mai puțin avansat, și probabil că Salturile erau micuțe, sau chiar inexistente. În cursul celei de-a doua expansiuni au fost colonizate milioane de lumi, probabil într-o manieră haotică; în primul val au fost colonizate doar cincizeci, probabil într-o manieră ordonată. Milioanele de lumi ale celei de-a doua expansiuni au fost colonizate pe parcursul unei perioade de douăzeci de mii de ani; cele cincizeci din prima expansiune au fost colonizate într-o perioadă de câteva secole... aproape instantaneu, prin comparație. Cele cincizeci, luate împreună, ar trebui să fie dispuse într-o simetrie aproximativ sferică față de lumea de origine. Avem coordonatele celor cincizeci de lumi. Le-ai fotografiat, îți aduci aminte, când te-ai urcat pe statuie. Acela care a distrus documentele referitoare la Pământ, ori a omis aceste coordonate, ori nici măcar nu s-a gândit că ne vor da informația de care avem nevoie. Tot ceea ce ai de făcut, Golan, este să corectezi aceste coordonate ținând cont de deriva stelelor în ultimii douăzeci de mii de ani, apoi să găsești centrul sferei. Vei cădea foarte aproape de soarele Pământului.

Trevize rămăsese cu gura căscată, și nu o închise decât la câteva momente după terminarea expunerii.

– De ce nu m-am gândit și *eu* la asta? spuse el.

– Am încercat să-ți spun, când încă mai eram pe Melpomenia.

– Da, desigur. Îmi cer scuze, Janov, pentru că am refuzat să ascult. Adevărul este că am crezut...

Se opri, încurcat. Pelorat chicoti încet:

– Că nu am nimic important de spus. În general ai dreptate, dar de data aceasta era o problemă care aparținea de domeniul meu, înțelegi. Sunt sigur că, în rest, ai toate motivele să nu-ți pierzi timpul ascultându-mă.

– Nu e adevărat, spuse Trevize. Nu este deloc așa, Janov. Mă simt ca un idiot, și pe merit. Îmi cer din nou scuze... Și acum, trebuie să alerg la computer.

Merse împreună cu Pelorat în cabina de pilotaj. Pelorat, ca întotdeauna, privi cu un amestec de minunare și neîncredere cum ia naștere un organism om/computer.

– Va trebui să fac unele ipoteze, Janov, spuse Trevize cu o expresie seacă datorată concentrării atenției asupra computerului. Trebuie să presupun că primul număr reprezintă distanța în parseci, iar celelalte două numere sunt unghiuri în radiani; primul dintre unghiuri fiind sus-jos, ca să spun așa, iar celălalt stânga-dreapta. Va trebui să presupun că semnul plus sau minus este folosit ca în convenția Galactică Standard, și că valoarea zero-zero-zero reprezintă coordonatele Melpomeniei.

– Mie mi se pare logic și simplu, spuse Pelorat.

– Chiar așa? Sunt șase posibilități de aranjare a numerelor, patru posibilități de aranjare a semnelor, distanțele pot fi în ani-lumină și nu în parseci, unghiurile în grade și nu în radiani. Deci avem nouăzeci și șase de variante posibile. În plus, dacă distanțele sunt în ani-lumină, nu știu care este lungimea anului folosit. Mai adaugă de asemeni și faptul că nu știu care sunt convențiile pentru măsurarea unghiurilor. Bănuiesc că pentru primul dintre unghiuri, măsurarea se face pornind de la ecuatorul Melpomeniei, însă în al doilea caz, care este primul meridian?

Pelorat se încruntă:

– Din ce spui tu aici, se pare că nu avem nici o șansă.

– Nu trebuie să exagerezi. Aurora și Solaria sunt incluse în listă, și le cunosc poziția în spațiu. Voi folosi coordonatele din tabel, și voi vedea dacă le pot localiza. Dacă nu nimeresc, voi corecta coordonatele până când voi da peste ele, și de aici voi afla ce ipoteze greșite am făcut. Odată ipotezele corectate, voi putea căuta centrul sferei.

– Cu toate variantele astea, nu va fi greu să decizi ce trebuie să faci?

– Ce? spuse Trevize.

Era din ce în ce mai absorbit. Apoi, după ce Pelorat repetă întrebarea, spuse:

– Da, sunt șanse ca aceste coordonate să folosească aceleași convenții ca în Standardul Galactic, iar aflarea primului meridian nu este dificilă. Sistemele de coordonate sunt folosite de multă vreme pentru localizarea punctelor în spațiu, și majoritatea astronomilor spun că ele datează dintr-o epocă

anterioară călătoriilor interstelare. Oamenii sunt deosebit de conservatori în anumite privințe, și nu schimbă niciodată convențiile numerice, odată ce s-au obișnuit cu ele. Uneori cred că ajung chiar să le confunde cu legile naturii... Ceea ce în fond este foarte bine. Dacă fiecare lume ar avea convenții de măsurare proprii, pe care le-ar schimba la fiecare secol, cred sincer că progresul științei s-ar opri pentru totdeauna.

Era clar că lucra în timp ce vorbea, pentru că vorbirea îi devenise din ce în ce mai greoaie. Murmură:

– Acum, liniște.

După aceasta, pe față îi apărură cutele unei concentrări intense, până când, după câteva minute, se lăsă pe spate în scaun și inspiră adânc. Spuse încet:

– Convențiile sunt valabile. Am localizat Aurora. Nu încape nici o îndoială... Vezi?

Pelorat fixă cu intensitate câmpul de stele, și mai ales pe cea strălucitoare din centru, spunând:

– Ești sigur?

– Părerea mea nu contează, spuse Trevize. *Computerul* este sigur. Am vizitat Aurora. Avem caracteristicile sale... diametrul, masa, luminozitatea, temperatura, detaliile spectrale, ca să nu mai amintesc de poziția stelelor învecinate. Computerul spune că este Aurora.

– Atunci, trebuie să-l credem pe cuvânt.

– Crede-mă, trebuie. Dă-mi voie să reglez ecranul, și după aceea computerul poate trece la lucru. Are cincizeci de seturi de coordonate și le va folosi pe toate odată.

În timp ce vorbea, Trevize lucra la ecran. De obicei, computerul lucra în cele patru dimensiuni spațiu-timp, dar oamenii aveau rareori nevoie de mai mult de două dimensiuni pentru lămurire. De data aceasta, ecranul păru să se concentreze pe un volum de spațiu întunecat, la fel de adânc pe cât era de lat și de înalt. Trevize micșoră până aproape de zero luminozitatea în cabină, pentru a face mai ușor de observat strălucirea stelelor de pe ecran.

– Va începe acum, șopti el.

O clipă mai târziu, apăru o stea... apoi alta... apoi alta. Imaginea se modifica la fiecare nouă apariție, pentru a le include pe toate. Era ca și cum spațiul se dădea înapoi din fața ochiului, oferind astfel o imagine din ce în ce mai panoramică.

În același timp se mișca în stânga sau în dreapta, în sus sau în jos...

În cele din urmă, apărură cincizeci de puncte luminoase, plutind în spațiul tri-dimensional.

– Mi-ar fi plăcut să obțin un minunat aranjament sferic, spuse Trevize, dar ceea ce avem aici seamănă mai mult cu suprafața unui bulgăre de zăpadă granulată și dură, bătătorit în grabă.

– Asta înseamnă că nu mai avem nici o speranță?

– Apar niște dificultăți, dar, după părerea mea, erau inevitabile. Stelele nu sunt uniform distribuite, și cu atât mai mult planetele locuibile, deci este obligatoriu să existe o neuniformitate în poziția planetelor colonizate. Computerul va corecta fiecare poziție, ținând cont de mișcarea probabilă din ultimii douăzeci de mii de ani – chiar dacă în această perioadă nu s-a produs o derivă semnificativă – apoi va încerca să le încadreze într-o suprafață sferică „optimă". Cu alte cuvinte, va găsi o suprafață sferică astfel încât suma distanțelor de la fiecare punct luminos la respectiva suprafață să fie minimă. Apoi vom găsi centrul sferei, iar Pământul va trebui să se afle destul de aproape de acel centru. Cel puțin, așa sperăm noi... Nu va dura mult.

70

Într-adevăr, nu dură mult. Trevize, care se obișnuise să accepte miracole din partea computerului, rămase el însuși uimit de rapiditatea operațiunii.

Instruise computerul să emită un sunet cald și reverberant după găsirea presupusului centru. Fără vreun motiv special, doar pentru satisfacția de a-l auzi și de a afla că probabil căutarea luase sfârșit.

Sunetul veni după câteva minute, și era blând, ca de gong. Crescu în intensitate până când își simțiră trupurile vibrând cu aceeași frecvență, apoi se stinse discret.

Bliss apăru aproape imediat în cadrul ușii.

– Ce s-a întâmplat? întrebă ea cu ochii măriți. Alarmă?

– Deloc, spuse Trevize.

Pelorat se grăbi să adauge:

– Este posibil să fi localizat Pământul, Bliss. Sunetul pe care l-ai auzit a fost modalitatea în care computerul ne-a anunțat acest lucru.

Bliss pătrunse în cabină:

– Ar fi fost mai bine să mă preveniți și pe mine.

– Îmi pare rău, Bliss, spuse Trevize. N-am vrut să sune chiar atât de puternic.

Fallom intră în cabină după Bliss și întrebă:

– De ce a fost sunetul acela, Bliss?

– Văd că și ea este curioasă, spuse Trevize.

Se lăsă pe spate, simțindu-se epuizat. Următorul pas era să verifice descoperirea pe Galaxia reală, să se raporteze la coordonatele centrului lumilor Spațiene și să vadă dacă acolo era cu adevărat prezentă vreo stea de tip G. Încă o dată, ezită să facă acest pas necesar, incapabil să ia o decizie în direcția verificării posibilei soluții.

– Da, spuse Bliss. De ce n-ar fi curioasă? Este o ființă umană, la fel ca și noi.

– Părintele ei s-ar fi simțit jignit de afirmația ta categorică, spuse Trevize într-o doară. Copilul ăsta mă îngrijorează. Ne aduce ghinion.

– De unde știi? întrebă Bliss.

Trevize deschise larg brațele:

– Simplă intuiție.

Bliss îi aruncă o privire plină de reproș și se întoarse spre Fallom:

– Încercăm să găsim Pământul, Fallom.

– Ce este Pământul?

– O altă lume, însă una mai specială. Este lumea strămoșilor noștri. Știi ce înseamnă cuvântul „strămoși", din ceea ce ai citit până acum, Fallom?

– Înseamnă cumva *******?

(Ultimul cuvânt nu era în Galactică.)

– Fallom a pronunțat un cuvânt arhaic sinonim cu „strămoși", Bliss. Mai apropiat de el este cuvântul nostru „străbuni".

– Foarte bine, spuse Bliss arborând deodată un surâs strălucitor. Pământul este lumea străbunilor noștri, Fallom. Ai tăi și ai mei, ai lui Pel, și ai lui Trevize.

– Ai tăi, Bliss... și de asemenea, ai mei...

Fallom părea nedumerită:

– Adică ai amândorura?

– Nu există decât un singur fel de străbuni, spuse Bliss. Cu toții am avut aceiași străbuni. Cu toții.

– După părerea mea, fata își dă foarte bine seama că este diferită față de noi, spuse Trevize.

Bliss spuse spre Trevize, coborând vocea:

– Să nu mai spui așa ceva. Trebuie să devină conștientă că acest lucru nu este adevărat. În aspectele esențiale, nu este diferită față de noi.

– Hermafroditismul este esențial, după părerea mea.

– Eu mă refeream la intelect.

– Și lobii-transductori sunt esențiali.

– Haide, Trevize, nu căuta nod în papură. Este inteligentă și umană, indiferent de detalii.

Se întoarse spre Fallom, ridicând vocea:

– Gândește-te în liniște la asta, Fallom, și vezi ce înseamnă pentru tine. Străbunii tăi și ai mei erau aceiași. Toți oamenii de pe toate lumile – multe, foarte multe lumi – au avut aceiași străbuni, care au trăit la începuturi pe lumea numită Pământ. Asta înseamnă că suntem rude, nu-i așa?... Acum mergi înapoi în cameră și gândește-te.

Fallom, după ce își opri privirea îngândurată asupra lui Trevize, se întoarse și fugi spre cameră, îndemnată de atingerea afectuoasă a lui Bliss, pe spinare.

Bliss se întoarse spre Trevize și spuse:

– Te rog, Trevize, promite-mi că n-o să mai faci de față cu ea comentarii din care să tragă concluzia că este diferită de noi.

– Îți promit, spuse Trevize. N-am intenția să-i împiedic sau să-i stric educația, însă, să știi că *este* diferită de noi.

– În anume privințe. Așa cum eu sunt diferită de tine, sau de Pel.

– Nu fi naivă, Bliss. Diferențele în cazul lui Fallom sunt mult mai mari.

– *Un pic* mai mari. Asemănările sunt cu mult mai importante. Ea și semenii ei vor face într-o bună zi parte din *Galaxia,* și se vor dovedi chiar foarte utili.

– Foarte bine. Nu ne mai certăm.

Se întoarse spre computer, cu o reținere evidentă:

– Și, între timp, mă tem că va trebui să verific presupusa poziție a Pământului în spațiul real.

– Ai emoții?

Trevize ridică din umeri:

– Ei bine, și dacă nu este nici o stea adecvată în acel loc?

– Atunci nu este, și gata, spuse Bliss.

– Mă întreb dacă are vreun rost să verificăm acum. Oricum, nu vom putea face Saltul înainte de câteva zile.

– Pe care ți le vei petrece agonizând în supoziții. Mai bine află acum. Așteptarea nu va schimba lucrurile.

Trevize rămase o clipă locului, cu buzele strânse, apoi spuse:

– Ai dreptate. Foarte bine, atunci... îi dăm drumul.

Se întoarse spre computer, puse mâinile pe pupitru, și ecranul se întunecă.

– Bine, te las, spuse Bliss. Am impresia că prezența mea este de natură să te irite.

Plecă, fluturând din mână.

– Problema este, murmură el, că vom verifica mai întâi harta Galactică a computerului, și chiar dacă soarele Pământului se află în poziția calculată, harta probabil nu îl include. Dar atunci vom...

Vocea i se stinse, uimită, în timp ce pe ecran apăru o puzderie de stele. Erau foarte numeroase și slabe ca strălucire, în afară de câteva. Acopereau uniform suprafața ecranului. Dar chiar aproape de centru se afla o stea mai strălucitoare decât toate celelalte.

– Am găsit-o, jubilă Pelorat. Am găsit-o bătrâne. Uite ce strălucitoare este!

– Orice stea aflată în centrul coordonatelor pare mai strălucitoare, spuse Trevize încercând să-și înfrâneze un sentiment de bucurie care putea să nu aibă un fundament real. Imaginea, la urma urmelor, este luată de la un parsec distanță față de centru. Steaua aceea nu este o pitică roșie, sau o gigantă roșie, sau o albastră-albă fierbinte. Să așteptăm informațiile; computerul le verifică în banca de date.

Preț de câteva secunde se făcu tăcere, apoi Trevize spuse:

– Clasa spectrală G-2.

Altă pauză, apoi:

– Diametrul, 1.400.000 kilometri... masa, de 1,02 ori mai mare decât soarele Terminus-ului... temperatura superficială 6.000 grade Kelvin... rotație înceată, un pic sub treizeci de zile... nici un fel de activitate neobișnuită, nici o neregularitate.

– Nu așa sunt stelele în vecinătatea cărora este plauzibil să găsești planete locuibile? întrebă Pelorat.

– Ba da, spuse Trevize aprobând cu un semn al capului. Și, în consecință, ar putea fi soarele Pământului. Dacă acolo s-a născut viața, soarele Pământului a impus standardul original.

– Deci există o șansă destul de mare să găsim o planetă locuibilă acolo.

– Nu e cazul să facem speculații pe tema asta, spuse Trevize.

Părea de-a dreptul nedumerit:

– În Harta Galactică este menționată ca adăpostind viața umană.... însă cu un semn de întrebare.

Entuziasmul lui Pelorat crescu:

– Exact la asta ne așteptam și noi, Golan. Planeta vieții este acolo, dar încercările de a o ascunde ridică îndoieli asupra datelor referitoare la ea. Cei care au realizat harta nu au fost siguri.

– Nu, de fapt chiar asta mă deranjează, spuse Trevize. *Nu* la asta ne așteptam. Ne așteptam la ceva mai radical. Având în vedere eficiența cu care au fost șterse datele referitoare la Pământ, cei care au realizat harta nu ar fi trebuit să afle deloc că în acest sistem există viață, și mai ales viață umană. Nici măcar nu ar fi trebuit să știe că soarele Pământului există. Lumile Spațiene nu apar pe hartă. De ce să apară soarele Pământului?

– Ei, uite că totuși este acolo. Ce rost mai are să discutăm? Mai există și alte informații referitoare la stea?

– Un nume.

– Aha! Care?

– Alfa.

Se făcu o scurtă pauză, apoi Pelorat spuse înflăcărat:

– Asta este, bătrâne. Asta este indiciul decisiv. Gândește-te la semnificația lui.

– Are vreo semnificație? întrebă Trevize. Pentru mine nu este decât un nume neobișnuit. Nu pare a fi Galactic.

– *Nu este* Galactic. Este într-un limbaj preistoric de pe Pământ, același care care a dat planetei lui Bliss numele de Gaia.

– Bine, deci ce înseamnă Alfa?

– Alfa este prima literă a alfabetului în acel limbaj preistoric. Aceasta este una din rarele informații atestate pe care le avem referitoare la Pământ. În vremurile străvechi, „alfa" se folosea uneori pentru a da semnificația de „primul". A spune unui soare „Alfa", înseamnă că acela este primul soare. Și nu în jurul primului soare orbita planeta pe care s-a născut viața umană? Pământul?

– Ești sigur?

– Absolut sigur! spuse Pelorat.

– Există ceva în vechile legende – la urma urmelor, tu ești mitologul – care să spună că soarele Pământului avea o caracteristică foarte puțin obișnuită?

– Nu, de unde să existe așa ceva? Soarele Pământului trebuie să fie standard prin definiție, iar caracteristicile pe care ni le-a oferit computerul sunt dintre cele mai standard posibile, nu?

– Soarele Pământului este o stea simplă, cred. Nu-i așa?

– Păi da, desigur! spuse Pelorat. Din câte știu eu, toate planetele locuite orbitează în jurul unei stele simple.

– Așa aș fi zis și eu, spuse Trevize. Necazul este că acea stea din centrul ecranului nu este o stea simplă; este o stea binară. Cea mai strălucitoare stea din cuplu este, într-adevăr, standard, și informațiile primite de la computer se referă la ea. Însă în jurul acestei stele se învârte o alta, cu patru cincimi din masa ei. Cu ochiul liber nu se poate vedea că sunt două stele separate, dar dacă mărim imaginea, le vom distinge.

– Ești sigur, Golan? întrebă Pelorat luat prin surprindere.

– Asta îmi spune computerul. Și, dacă ceea ce privim noi acum este o stea binară, atunci nu este soarele Pământului. Nu poate fi.

71

Trevize întrerupse contactul cu computerul, și luminile din cabină străluciră din nou.

Acesta fusese parcă semnalul pentru revenirea lui Bliss, cu Fallom pe urmele sale.

– Ei, care sunt rezultatele? întrebă ea.

Trevize spuse pe un ton neutru:

– Dezamăgitoare, într-o anumită măsură. Acolo unde mă așteptam să găsesc soarele Pământului, am găsit de fapt o stea binară. Soarele Pământului este o stea simplă. Deci, cea din centrul ecranului nu este ținta căutării noastre.

– Și acum ce facem, Golan? întrebă Pelorat.

Trevize ridică din umeri:

– De fapt, nu mă așteptam ca acolo, în centru, să descopăr ceea ce căutam. Nici Spațienii nu ar coloniza planetele astfel încât să se formeze o sferă perfectă. Aurora, cea mai veche dintre lumile Spațiene, poate că a trimis ea însăși Colóni, iar asta este de natură să distorsioneze sfera. Apoi, de asemenea, soarele Pământului este posibil să nu fi deviat chiar cu viteza medie a lumilor Spațiene.

– Deci Pământul poate fi oriunde, spuse Pelorat. Asta vrei să spui?

– Nu. Nu chiar „oriunde". Toate aceste posibile surse de eroare nu pot avea o influență chiar atât de mare. Pământul trebuie să fie prin *vecinătate*. Steaua pe care am descoperit-o în centru trebuie să fie vecină cu soarele Pământului.

– Dar atunci am vedea soarele Pământului pe hartă, nu-i așa? Vreau să spun, în apropiere de Alfa.

– Nu. Sunt sigur că soarele Pământului nu se află deloc pe hartă. De aceea am avut îndoieli, când am verificat pentru prima oară steaua Alfa. Indiferent cât de mult ar semăna cu soarele Pământului, găsirea ei pe hartă m-a făcut să bănuiesc că nu este ceea ce căutăm.

– Bine atunci, spuse Bliss. De ce să nu ne concentrăm asupra acelorași coordonate în spațiul real? Dacă găsim o stea strălucitoare aproape de centru, o stea care nu există în harta computerului; dacă seamănă foarte mult cu Alfa din punct de vedere al caracteristicilor, dar este simplă, nu ar putea fi soarele Pământului?

Trevize oftă:

– Dacă lucrurile ar sta așa, aș fi dispus să pariez pe jumătate din averea mea că în jurul stelei de care vorbești ar orbita planeta Pământ... Însă, din nou, ezit să încerc.

– Ți-e frică de un eșec?

Trevize încuviință cu capul.

– Totuși, spuse el, dați-mi un răgaz de o clipă-două să-mi trag răsuflarea, și am să mă strădui să verific.

În timp ce cei trei adulți se priveau unul pe celălalt, Fallom se apropie de pupitrul computerului și privi curioasă conturul mâinilor desenat pe el. Întinse mâna, șovăind, spre contururi, dar Trevize îi opri mișcarea cu un gest brusc al brațului, strigând aspru:

– Nu atinge, Fallom!

Tânăra Solariană tresări și se refugie sub brațul protector al lui Bliss.

– Trebuie să avem curaj, Golan. Ce facem dacă nu găsim nimic în spațiul real?

– Atunci vom fi obligați să ne întoarcem la vechiul plan, spuse Trevize. Vom vizita pe rând toate cele patruzeci și șapte de lumi Spațiene.

– Și dacă nici așa nu ajungi la vreun rezultat?

Trevize scutură capul necăjit, ca și cum încerca să își alunge gândurile negative din minte. Privind în jos, spre genunchi, spuse înverșunat:

– Atunci mă voi gândi la altceva.

– Dar dacă nu există deloc lumea strămoșilor?

Ridică brusc privirea, spre vocea subțire care vorbise.

– Cine a spus asta? întrebă el.

Era o întrebare inutilă. Odată depășit momentul de surprindere, știu foarte bine cine pusese întrebarea.

– Eu, spuse Fallom.

Trevize o privi încruntându-se ușor:

– Ai înțeles ce am discutat noi?

– Cauți lumea strămoșilor, spuse Fallom, dar nu ai găsit-o încă. Poate că există nici o asemenea lume.

– *Poate că nu există o asemenea lume,* o corectă Bliss cu blândețe.

– Nu, Fallom, spuse Trevize cu seriozitate. S-a făcut un mare efort pentru a o ascunde. Un asemenea efort arată că există ceva de ascuns. Înțelegi ce spun?

– Da, spuse Fallom. Nu mă lași să pun mâna pe pupitru. Din cauză că nu mă lași, înseamnă că este interesant să îl ating.

– Este interesant, dar nu pentru tine, Fallom... Bliss, creezi un monstru care ne va distruge pe toți. Să nu o mai lași vreodată

să intre aici decât în prezența mea. Dar chiar și atunci, ai foarte mare grijă.

Totuși, această scurtă diversiune păru să-l scoată din nehotărâre.

– Este clar că ar fi mai bine să mă apuc de treabă, spuse el. Dacă stau aici, și nu fac nimic, zgripțuroaica asta mică va prelua controlul asupra navei.

Luminile scăzură în intensitate, și Bliss spuse în șoaptă:

– Mi-ai promis, Trevize. Nu-i mai spune „monstru" sau „zgripțuroaică" atunci când este și ea de față.

– Atunci fii cu ochii pe ea, și învață-o să se poarte. Spune-i că celor mici nu trebuie să li se audă niciodată gura, și trebuie să stea cât mai mult timp departe de treburile celor mari.

Bliss se încruntă:

– Atitudinea ta față de copii este de-a dreptul îngrozitoare, Trevize.

– Poate, dar nu este acum momentul să discutăm despre asta.

Apoi spuse, pe un ton în care se îmbinau armonios satisfacția și ușurarea:

– Iată din nou Alfa, în spațiul real... Și la stânga ei, ușor deasupra, se află o stea aproape la fel de strălucitoare, care nu apare în harta Galactică a computerului. *Asta* este soarele Pământului. Pun pariu pe *toată* averea mea.

72

– Bine, spuse Bliss. Dacă pierzi, promitem să nu-ți luăm averea, așa că ce-ar fi să rezolvăm rapid treaba? Hai să vizităm steaua imediat ce poți face Saltul.

Trevize dădu din cap.

– Nu. De data asta, nu mai este vorba de nehotărâre sau de teamă. Trebuie să fim precauți. De trei ori am vizitat câte o lume necunoscută, și de trei ori am dat peste ceva neașteptat de periculos. Mai mult, de trei ori am fost obligați să părăsim respectiva lume în mare grabă. De data aceasta, problema este crucială și definitivă. Nu am de gând să acționez în necunoștință de cauză, decât dacă nu mai am de ales. Până acum, nu avem decât povești vagi despre radioactivitate. Printr-o șansă nemaipomenită, pe care nimeni nu ar fi

prevăzut-o, există o planetă cu viață umană, la aproximativ un parsec depărtare de Pământ...

– Dar chiar știm cu siguranță că Alfa are o planetă cu viață umană? interveni Pelorat. Computerul a pus semnul întrebării, așa ai spus.

– Chiar și așa, spuse Trevize, merită încercat. De ce să nu aruncăm o privire? Dacă într-adevăr adăpostește ființe umane, hai să aflăm ce știu ele despre Pământ. La urma urmelor, pentru oamenii de acolo, Pământul nu este o planetă legendară, îndepărtată; este o lume învecinată, strălucitoare și importantă pe cerul lor.

Bliss spuse, îngândurată:

– Nu este o idee rea. Cred că dacă Alfa este locuită, dacă locuitorii nu sunt Izolați convinși, ar putea fi prietenoși, și vom putea obține de la ei un pic de hrană mai ca lumea.

– Și vom putea întâlni niște oameni agreabili, spuse Trevize. Contează destul de mult. Tu ești de acord, Janov?

– Tu iei deciziile, bătrâne, spuse Pelorat. Oriunde mergi tu, acolo merg și eu.

Fallom spuse deodată:

– Îl vom găsi pe Jemby?

Bliss se grăbi să spună, înaintea lui Trevize:

– Îl vom căuta, Fallom.

Apoi Trevize spuse:

– Deci, am stabilit. Mergem spre Alfa.

73

– Două stele mari, spuse Fallom arătând cu degetul spre ecran.

– Exact, spuse Trevize. Două... Bliss, fii cu ochii pe ea. Nu vreau să facă vreo prostie.

– Este fascinată de aparate, spuse Bliss.

– Știu, spuse Trevize, dar pe mine nu mă fascinează fascinația ei... Deși, să fiu sincer, sunt la fel de impresionat ca și ea văzând două stele strălucind simultan pe ecran.

Ecranul folosise automat filtrul, pentru a opri radiațiile dure și a atenua strălucirea stelelor, care ar fi putut vătăma retina. Ca

rezultat, se putură remarca alte câteva stele, iar perechea rămase într-o nobilă izolare.

– Realitatea este, spuse Trevize, că nu m-am apropiat niciodată de un sistem binar.

– Serios? spuse Pelorat cu uimire în voce. Cum este posibil așa ceva?

Trevize râse:

– M-am mai plimbat eu pe ici, pe colo, Janov, dar n-am călătorit prin spațiu chiar atât de mult pe cât ți-ai imaginat tu.

– Până când nu te-am întâlnit pe tine, Golan, spuse Pelorat, n-am mai ieșit niciodată în spațiu. Dar întotdeauna am considerat că cel care are posibilitatea de a călători...

– Va merge pretutindeni. Știu. Este destul de firesc. Problema cu oamenii sedentari este că, indiferent ce le spune mintea, imaginația lor nu poate cuprinde mărimea adevărată a Galaxiei. Am putea călători întreaga viață, lăsând majoritatea Galaxiei nepătrunsă și neatinsă. În plus, nimeni nu se îndreaptă spre sistemele binare.

– De ce nu? se încruntă Bliss. Noi, pe Gaia, cunoaștem puțină astronomie în comparație cu Izolații călători ai Galaxiei, dar am impresia că sistemele binare nu sunt rare.

– Nu sunt rare, spuse Trevize. De fapt, sunt mult mai multe sisteme binare decât stele simple. Totuși, formația de două stele apropiate deranjează procesele obișnuite de formare a planetelor. Binarele au mai puțin material planetar decât stelele simple. Planetele care se formează în jurul lor au adesea orbite relativ instabile, și sunt rareori considerate acceptabile pentru locuit. Îmi imaginez că vechii exploratori au studiat îndeaproape sistemele binare dar, după un timp, s-au gândit că adecvate pentru colonizare sunt doar stelele simple. Și, desigur, odată ce Galaxia a fost puternic colonizată, toate călătoriile au implicat comerț și comunicație doar între lumile locuite care orbitează în jurul stelelor simple. În perioadele de activitate militară, bănuiesc că au fost stabilite uneori baze pe lumi mici, altfel nelocuite, orbitând în jurul uneia dintre stelele unui sistem binar strategic plasat, dar odată cu perfecționarea crescândă a călătoriilor hiperspațiale, astfel de baze nu mai sunt necesare.

Pelorat spuse, umilit:

– Fantastic cât de multe lucruri nu știu!

Trevize zâmbi:

– Nu te lăsa impresionat, Janov. Când eram în Marină, am ascultat un număr incredibil de tactici militare demodate, foarte puțin susceptibile de a fi utilizate. Erau prezentate pur și simplu din inerție. N-am făcut decât să trăncănesc despre una dintre ele. Gândește-te la tot ce știi tu despre mitologie, folclor, limbaje arhaice. Cunoscătorii în domeniul tău sunt rari.

– Da, spuse Bliss, dar acele două stele formează un sistem binar, și una dintre ele are o planetă locuită.

– Să sperăm că așa este, Bliss, spuse Trevize. Orice regulă are și excepții. Și, în acest caz, mai există și un semn de întrebare oficial, care mărește misterul... Nu, Fallom, butoanele alea nu sunt jucării... Bliss, ori îi pui cătușe, ori o duci afară.

– Nu strică nimic, spuse Bliss luându-i apărarea lui Fallom.

Totuși, o trase pe tânăra Solariană mai aproape de ea.

– Dacă te interesează atât de mult acea planetă locuibilă, de ce nu suntem deja acolo?

– În primul rând, spuse Trevize, sunt și eu om și vreau să privesc de aproape imaginea celor două stele binare. Apoi, sunt precaut. După cum ți-am explicat deja, tot ceea ce am pățit de când am plecat de pe Gaia mă determină să fiu precaut.

– Care dintre ele este Alfa, Golan? întrebă Pelorat.

– Nu ne vom rătăci, Janov. Computerul știe foarte bine care este Alfa. Întâmplător, știm și noi. Cea din dreapta are o tentă de portocaliu, ca și soarele Aurorei, dacă-ți amintești. Vezi?

– Da, acum după ce mi-ai atras atenția.

– Foarte bine. Aceea este steaua cea mică... Care este cea de-a doua literă din alfabetul acelui limbaj arhaic de care vorbeai?

Pelorat se gândi un moment, și spuse:

– Beta.

– Atunci, hai s-o numim pe cea portocalie Beta și pe cea galben-alb Alfa. Noi ne vom îndrepta spre Alfa.

CAPITOLUL 17

Noul Pământ

74

– PATRU PLANETE MICI, murmură Trevize, plus un nor de asteroizi.

– Ești dezamăgit? întrebă Pelorat.

– Nu chiar. Mă așteptam. Stelele binare ce se rotesc una în jurul alteia la distanțe mici nu pot avea planete care să orbiteze în jurul uneia dintre ele. Planetele se pot roti în jurul centrului de greutate al sistemului, dar este foarte puțin probabil să fie locuibile..., sunt prea departe. Pe de altă parte, dacă stelele binare se află la o distanță rezonabilă una față de alta, pot exista planete care să orbiteze în jurul fiecăreia, dacă sunt suficient de aproape de una dintre stele. Acestea două, conform datelor computerului, sunt separate de o distanță medie de 3,5 miliarde de kilometri, și chiar la periastru, când sunt cel mai apropiate una de alta, distanța este de aproximativ 1,7 miliarde de kilometri. O planetă care orbitează la mai puțin de 200 milioane de kilometri în jurul uneia dintre stele ar putea avea o orbită stabilă. Însă nu poate exista vreo planetă cu o orbită mai mare. Asta înseamnă că nu există gigante gazoase, care ar trebui să fie mai departe de stea, dar ce contează? Gigantele gazoase oricum nu sunt locuibile.

– Dar una dintre acele patru planete poate fi locuibilă.

– De fapt, a doua planetă oferă singura posibilitate reală. În primul rând, este singura suficient de mare pentru a avea o atmosferă.

Se apropiară rapid de a doua planetă și, timp de două zile, imaginea ei se mări treptat; la început, cu o moderație maiestuoasă. Apoi, când nu se arătă nici o navă care să le vină în întâmpinare, cu o viteză din ce în ce mai mare, aproape înfricoșătoare.

Far Star se mișca iute pe o orbită temporară la o mie de kilometri deasupra stratului de nori, când Trevize spuse nemulțumit:

– Înțeleg pentru ce băncile de date ale computerului au pus semnul de întrebare. Nu există nici un semn clar de radiație, lumină în emisfera întunecată, sau emisii radio.

– Stratul de nori pare foarte gros, spuse Pelorat.

– Dar nu are cum opri undele radio.

Priveau planeta rotindu-se sub ei, o simfonie cu nori albi cuprinși de vârtejuri, cu rare breșe prin care se putea zări o culoare albăstruie, indicând prezența oceanului.

– Stratul de nori este foarte dens pentru o lume locuită, spuse Trevize. S-ar putea să fie o lume foarte mohorâtă... Cel mai mult mă deranjează că nu am fost interpelați de nici o stație spațială.

– Așa cum s-a întâmplat pe Comporellon, vrei să spui? întrebă Pelorat.

– Așa cum ar trebui să se întâmple pe oricare lume locuită. Ar trebui să fim opriți pentru verificarea de rutină a actelor, încărcăturii, durata ședерii, și așa mai departe.

– Poate că nu am reușit să interceptăm mesajul lor, cine știe din ce motiv, spuse Bliss.

– Computerul nostru l-ar fi recepționat, pe orice lungime de undă s-ar fi deranjat ei să îl trimită. Iar noi am trimis propriile noastre mesaje, fără nici un rezultat. Dacă pătrundem sub stratul de nori fără o comunicare prealabilă cu oficialii stațiilor, violăm convențiile spațiale. Dar nu văd ce altceva am putea face.

Far Star încetini, și intensifică antigravitația până la un nivel care să îi permită menținerea altitudinii. Intră din nou în emisfera luminată, și încetini în continuare. Trevize, împreună cu computerul, găsi o breșă adecvată în stratul de nori. Nava plonjă și trecu prin ea. Dedesubtul lor se afla un ocean agitat. Se întindea, plin de valuri, la câțiva kilometri sub ei, brăzdat de dungi albe de spumă.

Ieșiră din conul de lumină, adăpostindu-se sub stratul de nori. Întinderea de apă care se afla imediat sub ei căpătă o culoare gri-ardezie, și temperatura scăzu simțitor.

Fallom, cu ochii holbați în ecran, vorbi câteva momente pe limba ei bogată în consoane, apoi trecu la Galáctică. Vocea îl tremura:

– Ce este ceea ce văd eu dedesubt?

– Este un ocean, spuse Bliss încercând să o liniștească. O cantitate foarte mare de apă.

– De ce nu se usucă?

Bliss aruncă o privire spre Trevize, apoi spuse:

– Este prea multă apă pentru a putea seca.

Fallom spuse, aproape gâtuită:

– Nu vreau atâta apă. Să plecăm!

Apoi țipă strident, când *Far Star* trecu printre niște nori de furtună, ecranul devenind lăptos și acoperindu-se de picături de ploaie.

Luminile din cabina de pilotaj scăzură în intensitate, și mișcarea navei deveni un pic smucită.

Trevize ridică surprins privirea și strigă:

– Bliss, Fallom asta a ta este suficient de matură pentru a transduce. Uite-o cum folosește energia electrică pentru a încerca să acționeze comenzile. Oprește-o!

Bliss o cuprinse pe Fallom în brațe și o ținu strâns:

– Este în regulă, Fallom, este în regulă. Nu ai de ce să te temi. Este doar o altă lume, atâta tot. Sunt multe altele care seamănă cu ea.

Fallom se relaxă întrucâtva, dar continuă să tremure.

Bliss îi spuse lui Trevize:

– Copilul n-a mai văzut niciodată un ocean și probabil, din câte cred eu, nici ceață sau ploaie. Fii mai înțelegător!

– Nu, dacă îmi dereglează nava. Pentru că în acest caz, este un pericol pentru noi toți. Du-o în cabina ta și calmeaz-o.

Bliss dădu scurt din cap.

– Vin cu tine, Bliss, spuse Pelorat.

– Nu, nu, Pel, spuse ea. Rămâi aici. Eu o liniștesc pe Fallom, tu îl liniștești pe Trevize.

După care plecă.

– Nu am nevoie să fiu calmat, spuse Trevize mârâind spre Pelorat. Îmi pare rău dacă mi-am ieșit din fire, dar nu putem permite unui copil să se joace cu nava, nu-i așa?

– Sigur că nu putem permite, spuse Pelorat, dar Bliss a fost luată prin suprindere. Ea o poate stăpâni pe Fallom, care se comportă totuși foarte civilizat, pentru un copil luat de acasă de lângă... robotul lui, și aruncat, vrând-nevrând, într-o viață pe care nu o înțelege.

– Știu. Dar nu eu am venit cu ideea să o luăm cu noi, îți amintești? A fost ideea lui Bliss.

– Da, dar copilul ar fi fost omorât, dacă nu l-am fi luat cu noi.

– Bine, am să-i cer scuze lui Bliss, mai târziu. Și copilului, de asemenea.

Dar era în continuare încruntat, și Pelorat spuse cu blândețe:

– Golan, bătrâne, mai e și altceva care te deranjează?

– Oceanul, spuse Trevize.

Ieșiseră de multă vreme din furtună, dar norii nu dispăruseră.

– Ce e rău cu oceanul? întrebă Pelorat.

– Este prea întins, asta-i tot.

Pelorat păru nelămurit, și Trevize îi explică, iritat:

– Nu am văzut continente. Nicăieri nu am văzut pământ. Atmosfera este perfect normală, oxigenul și azotul în proporții adecvate, deci ecologia planetei a fost modificată, și trebuie să existe viață vegetală pentru a menține nivelul de oxigen. O astfel de atmosferă nu apare în mod natural – cu excepția Pământului probabil, unde cine știe cum s-a format. Însă pe planetele colonizate există întotdeauna suprafețe rezonabile de uscat, până la o treime din întreg, și niciodată mai puțin de o cincime. Deci cum a putut fi această planetă colonizată, dacă nu are pământ?

– Probabil că această planetă este complet atipică, spuse Pelorat, din moment ce face parte dintr-un sistem binar. Poate că nu a fost colonizată, ci s-a creeat o atmosferă care nu se poate întâlni niciodată pe planetele ce orbitează în jurul stelelor simple. Probabil că viața s-a dezvoltat aici în mod independent, așa cum s-a întâmplat odinioară pe Pământ, dar numai în ocean.

– Dacă ar fi să admitem așa ceva, spuse Trevize, nu obținem nimic. Viața apărută în ocean nu poate elabora o tehnologie.

Tehnologia este întotdeauna bazată pe foc, iar focul este incompatibil cu marea. O planetă cu viață dar lipsită de tehnologie, nu ne interesează.

– Îmi dau seama, dar făccam și cu niște speculații. La urma urmelor, din câte știm noi, tehnologia nu s-a născut decât o singură dată – pe Pământ. În rest, Colónii nu au făcut decât să o extindă. Nu poți generaliza, plecând de la un singur caz.

– Mișcarea în mediul marin presupune o formă adecvată. Viața din mare nu poate avea contururi neregulate sau apendice, cum ar fi mâinile.

– Calmarii au tentacule.

– Recunosc că putem face speculații, spuse Trevize, dar dacă te gândești la creaturi inteligente asemănătoare calmarilor evoluând independent undeva în Galaxie, și elaborând o tehnologie care nu se bazează pe foc, faci niște presupuneri deloc fondate, după părerea mea.

– După părerea *ta,* spuse blând Pelorat.

Trevize râse, deodată:

– Foarte bine, Janov. Observ că încerci să mă bați la logică, pentru a mă pedepsi că am vorbit cam dur cu Bliss; te descurci foarte bine. Îți promit că dacă nu găsim uscat, vom examina oceanul cât mai amănunțit posibil, poate vom descoperi calmari civilizați.

În timp ce vorbea, nava pătrunse din nou în emisfera întunecată, și ecranul deveni negru.

Pelorat făcu o grimasă.

– Mă tot întreb, spuse el. Este sigur?

– Ce să fie sigur, Janov?

– Să alergăm așa prin noapte. Am putea devia, scufundându-ne în ocean.

– Este imposibil, Janov. Serios! Computerul menține traseul după o linie de forță gravitațională. Cu alte cuvinte, rămânem mereu la o intensitate constantă a forței gravitaționale planetare, ceea ce înseamnă că ne menținem la o altitudine relativ constantă deasupra nivelului mării.

– La ce altitudine?

– Aproape cinci kilometri.

– Asta nu mă liniștește prea mult, Golan. Dacă ajungem la o porțiune de uscat și ne ciocnim de un munte pe care nu îl vedem?

– *Noi* nu îl vedem, dar radarele navei îl vor vedea, iar computerul va dirija nava pe lângă sau pe deasupra muntelui.

– Și dacă suprafața este plată? În întuneric, nu o vom remarca.

– Nu, Janov, nu o vom rata. Undele radar reflectate de apă nu sunt ca undele radar reflectate de sol. Apa este plată; solul este neregulat. Din acest motiv, reflecția undelor pe suprafața uscatului este mult mai haotică decât reflecția datorată apei. Computerul va putea face diferența și ne va anunța dacă apare uscatul. Chiar dacă ar fi zi și planeta s-ar scălda în lumina soarelui, computerul ar detecta uscatul înaintea noastră.

Se cufundară în tăcere și, după două ore, intrară din nou în emisfera luminată, oceanul pustiu unduindu-se monoton sub ei, ascuns uneori vederii de una dintre numeroasele furtuni. Într-una dintre aceste furtuni, vântul scoase *Far Star* de pe traiectorie. Computerul nu se opusese, explică Trevize, pentru a evita o irosire inutilă a energiei și pentru a minimiza șansa vreunei deteriorări fizice. Apoi, când turbulența încetă, computerul aduse nava din nou pe traiectorie.

– A fost probabil marginea unui uragan, spuse Trevize.

– Ascultă aici, bătrâne, spuse Pelorat. Noi nu facem decât să mergem de la vest la est – sau de la est la vest. Nu examinăm decât ecuatorul.

– Ar fi o tâmpenie, nu-i așa? spuse Trevize. De fapt, mergem pe un traseu cu rază mare, de la nord-vest spre sud-est, care trece prin tropice și prin ambele zone temperate. De fiecare dată când repetăm ciclul, traiectoria se deplasează spre vest, deoarece planeta se rotește în jurul axei sale, sub noi. Traversăm planeta metodic, în zig-zag. Până acum, din moment ce nu am dat de uscat, șansele de a descoperi un continent notabil sunt mai mici de zece la sută – cel puțin, așa ne spune computerul – iar pentru o insulă importantă, șansele sunt sub douăzeci și cinci la sută. Și șansele scad la fiecare ciclu pe care îl parcurgem.

– Știi ce aș fi făcut eu? spuse încet Pelorat în timp ce emisfera întunecată îi înghițea din nou. Aș fi stat departe de planetă și aș fi scanat cu radarul întreaga emisferă îndreptată spre mine. Norii nu ar fi avut nici o influență, nu-i așa?

– Apoi ne-am fi mutat în partea cealaltă și am fi făcut același lucru, spuse Trevize. Sau am fi lăsat planeta să facă o rotație...

Asta se cheamă „mintea de pe urmă", Janov. Cine s-ar fi așteptat să ne apropiem de planetă fără a fi opriți la o stație de intrare, unde să ni se dea o traiectorie pentru aterizare, sau să ni se refuze accesul? Și, chiar dacă am fi trecut de stratul de nori fără a fi opriți la o stație, cine s-ar fi așteptat să nu găsim imediat uscatul? Planetele locuibile sunt... pământ!'

– Da, dar nu în întregime, spuse Pelorat.

– Nu asta vroiam să spun, izbucni entuziasmat Trevize. Spuneam că am găsit pământ! Liniște!

Apoi, cu o sobrietate care nu reușea să îi ascundă entuziasmul, Trevize așeză mâinile pe pupitru și deveni parte componentă a computerului. Spuse:

– Este o insulă de aproximativ două sute cincizeci de kilometri lungime și șaizeci și cinci de kilometri lățime. Cu o arie de – probabil – cincisprezece mii de kilometri pătrați. Nu mare, dar destul de importantă. Mai mult decât un simplu punct pe hartă. Așteaptă!

Luminile din cabina de pilotaj slăbiră progresiv în intensitate, după care se stinseră complet. Pelorat vorbi în șoaptă, de parcă întunericul era ceva fragil, care nu trebuia spart:

– Ce facem?

– Așteptăm ca ochii noștri să se adapteze la întuneric. Nava plutește deasupra insulei. Privește. Vezi ceva?

– Nu... poate niște mici puncte luminoase. Nu sunt sigur.

– Le văd și eu. Acum voi utiliza lentila telescopică.

Și era, într-adevăr, lumină! Vizibilă clar. În pete neregulate.

– Este locuită, spuse Trevize. Ar putea fi singura porțiune locuibilă a planetei.

– Ce facem?

– Așteptăm să se facă ziuă. Avem astfel la dispoziție câteva ore în care ne putem odihni.

– Nu există pericolul să ne atace?

– Cu ce? Nu am detectat nici un fel de radiație, în afara luminii vizibile și a radiațiilor infraroșii. Este locuită, iar locuitorii sunt inteligenți. Au tehnologie, dar cu siguranță preelectronică; deci părerea mea este că, la această altitudine, nu avem de ce ne teme. Dacă mă înșel cumva, computerul mă va avertiza în timp util.

– Și după ce se face ziuă?

– Aterizăm, bineînțeles.

75

Coborâră când primele raze ale soarelui de dimineață străluciră printr-o spărtură a norilor, luminând o parte a insulei – de un verde proaspăt, cu interiorul marcat de un șir de coline joase, clar conturate pe fundalul purpuriu.

Pe măsură ce se apropiau, puteau distinge păduri izolate, și rare livezi, dar cea mai mare parte a teritoriului era constituită din ferme bine întreținute. Imediat sub ei, în partea de sud-est a insulei, se afla o plajă argintie, delimitată în spate de un șir de stânci, dincolo de care se întindea o pajiște. Puteau zări din când în când câte o casă, dar acestea nu se aglomerau pentru a forma ceva care să semene cu un oraș.

În cele din urmă, reușiră să distingă o vagă rețea de drumuri, în lungul căreia se aliniau, la distanță mare una de alta, locuințe. Apoi, în aerul proaspăt al dimineții, observară un vehicul aerian, în depărtare. Își puteau da seama că era un vehicul aerian și nu o pasăre doar din modul în care era manevrat. Primul semn clar al inteligenței tehnologice depistat până acum pe această planetă.

– Ar putea fi un vehicul automat, dacă ar reuși să facă așa ceva fără electronică, spuse Trevize.

– Ar putea fi, spuse Bliss. Părerea mea este că dacă acel vehicul ar fi fost pilotat de o ființă umană, atunci s-ar fi îndreptat spre noi. Trebuie că suntem un spectacol rar... un vehicul care coboară fără să facă uz de jeturi de frânare sau de rachete.

– Ar fi un spectacol inedit pentru *orice* planetă, spuse gânditor Trevize. Foarte puține lumi au fost vreodată martore la coborârea unei nave gravitice... Plaja ar fi un loc de aterizare foarte bun, dar dacă suflă vântul, există pericolul ca nava să fie scufundată în mare, și nu mi-aș dori așa ceva. Voi opta pentru întinderea de iarbă din spatele bolovanilor.

– Cel puțin, spuse Pelorat, o navă gravitică nu va pârjoli în coborîre proprietatea cuiva.

Coborâră încet, și nava se sprijini pe cei patru suporți care ieșiră în timpul ultimei faze de aterizare. Aceștia pătrunseră în sol, sub greutatea navei.

– Mă tem că totuși vom lăsa urme, spuse Pelorat.

Bliss spuse, cu o voce nu foarte mulțumită:

– Climatul este temperat... chiar cald, aș spune.

Pe iarbă se afla o femeie, privind coborârea navei și nemanifestând vreun semn de teamă sau de surpriză. Expresia ei nu trăda decât un puternic interes.

Era foarte sumar îmbrăcată, ceea ce confirma spusele lui Bliss în privința climatului. Sandalele păreau a fi din pânză, și în jurul șoldurilor avea înfășurată o fustă dintr-un material pe care erau imprimate flori. Picioarele îi erau descoperite, și nu purta nimic de la brâu în sus.

Avea păr negru, lung, foarte strălucitor, coborându-i până aproape de talie. Culoarea pielii era măslinie, iar ochii îi erau înguști.

Trevize cercetă împrejurimile. Nici o altă ființă umană nu se afla prin apropiere. Ridică din umeri și spuse:

– Ei bine, este dimineața devreme, iar majoritatea locuitorilor ar putea fi în casele lor, probabil dormind. Totuși, n-aș spune că zona asta este foarte populată.

Se întoarse spre ceilalți și spuse:

– Am să ies pentru a vorbi cu femeia, dacă mă pot înțelege cu ea. Voi ceilalți...

– Cred că am putea ieși și noi, spuse Bliss cu hotărâre. Femeia aceea pare complet inofensivă și, oricum, aș vrea să-mi dezmorțesc picioarele și să respir aer planetar. Poate obțin și niște hrană. Aș vrea ca și Fallom să ia din nou contactul cu o lume, și cred că Pel ar dori să examineze mai îndeaproape femeia.

– Cine? Eu? spuse Pelorat roșind ușor. Absolut deloc, Bliss, însă *sunt* lingvistul micului nostru grup.

Trevize ridică din umeri:

– Faceți cum vreți. Totuși, deși pare inofensivă, intenționez să-mi iau armele cu mine.

– Nu cred că vei fi tentat să le folosești asupra acelei tinere.

Trevize zâmbi:

– Este frumoasă, nu-i așa?

Ieși primul din navă, urmat de Bliss, care ținea mâna întinsă înapoi trăgând-o pe Fallom. Aceasta coborî cu grijă treptele, în urma lui Bliss. Pelorat rămase ultimul.

Tânăra cu părul negru continua să îi fixeze cu interes. Nu se retrase nici măcar un centimetru.

– Bine, hai să încercăm, murmură Trevize.

Depărtă mâinile de arme și spuse:

– Salutări.

Tânăra se gândi un moment, apoi spuse:

– Binecuvântată fie sosirea voastră.

Pelorat spuse, bucuros:

– Ce minunat! Vorbește Galactica Clasică, ba chiar cu un accent corect.

– O înțeleg și eu, spuse Trevize agitând mâna pentru a arăta că nu înțelegea chiar perfect. Sper că ea mă înțelege pe mine.

Spuse, zâmbind, și compunându-și o expresie prietenoasă:

– Venim din spațiu. Venim de pe o altă lume.

– Bine, spuse tânăra cu voce limpede de soprană. Nava din Imperiu vine?

– Vine de pe o stea îndepărtată, și se numește *Far Star*[3].

Tânăra ridică privirea spre literele imprimate pe învelișul navei:

– Astea înseamnă? Dacă așa este, și dacă litera dintâi este F, atunci luați aminte că fost-a imprimat pe dos.

Trevize era pe punctul de a protesta, dar Pelorat, într-un acces de bucurie, spuse:

– Are dreptate. Litera F a fost inversată acum aproximativ două mii de ani. Ce șansă nemaipomenită de a studia în detaliu Galactica Clasică! Este un limbaj viu încă.

Trevize o privi cu atenție pe tânăra din fața sa. Nu avea mai mult de 1,5 metri înălțime, iar sânii frumoși erau mici. Totuși, părea matură: sfârcurile erau mari și înconjurate de o aureolă întunecată, deși acest lucru se putea datora și tonului închis al pielii.

– Numele meu este Golan Trevize, spuse el. Prietenul meu se numește Janov Pelorat; femeia este Bliss; iar copilul este Fallom.

– Pe steaua îndepărtată din care venit-ați, obiceiul este ca bărbații să poarte două nume? Eu mi-s Hiroko, fiica lui Hiroko.

– Și tatăl tău? interveni deodată Pelorat.

La care Hiroko răspunse cu o ridicare indiferentă din umeri:

– Numele lui, după cum spune mama, este Smool, dar nu are nici o importanță. Nu îl cunosc.

– Unde sunt ceilalți? întrebă Trevize. Se pare că ești singura care ne întâmpină.

– Mulți bărbați au plecat cu bărcile de pescuit, spuse Hiroko. Multe femei îs pe câmp. Mi-am luat liber aste ultimę două zile,

[3] Far Star = Steaua Îndepărtată (în lb. engleză) *(n. trad.)*.

și am avut noroc să văd acest lucru nemaipomenit. Totuși, oamenii îs curioși și nava trebuie să fi fost zărită atunci când a coborât, chiar de la mare distanță. Vor veni și alții aici, în curând.

– Sunteți mulți pe această insulă?

– Peste douăzeci și cinci de mii, spuse Hiroko cu o mândrie nedisimulată.

– Mai sunt și alte insule în ocean?

– Alte insule, bunule domn?

Fata părea nedumerită. Trevize consideră că primise un răspuns destul de clar. Acesta era singurul loc de pe întreaga planetă unde locuiau oameni.

– Cum se numește lumea voastră? întrebă el.

– Alfa, bunule domn. Fost-am învățați că numele întreg este Alfa Centauri, dacă vă lămurește mai mult, însă noi îi spunem doar Alfa și, vedeți, este o lume cu față frumoasă.

– O lume *cum?* spuse Trevize întorcându-se interzis spre Pelorat.

– O lume minunată, asta a vrut să spună, îl lămuri Pelorat.

– Într-adevăr, spuse Trevize, cel puțin aici, și în acest moment.

Ridică privirea spre cerul senin al dimineții, cu rare zdrențe de nori.

– Aveți o zi frumoasă și însorită, Hiroko, spuse el, dar am impresia că este o situație rară pe Alfa.

Hiroko ripostă:

– Avem câte dorim, domnule. Norii pot veni atunci când avem nevoie de ploaie, dar în majoritatea zilelor, ne place să avem cer senin. Este lucru știut că un cer limpede și un vânt liniștit îs de dorit atunci când bărcile de pescuit îs pe mare.

– Deci, Hiroko, semenii tăi pot controla vremea?

– Dacă nu am fi în stare, Domnule Golan Trevize, ploaia ne-ar mura tot timpul.

– Dar cum faceți asta?

– Nu-s inginer specialist, domnule, nu-ți pot spune.

– Și cum se cheamă aiastă insulă pe care trăiți tu și semenii tăi? întrebă Trevize trezindu-se prins în capcana Galacticii Clasice (și întrebându-se cu disperare dacă vorbise corect).

– Insulei noastre paradisiace din mijlocul imensului ocean, îi spunem Noul Pământ, răspunse Hiroko.

La care Trevize și Pelorat se priviră unul pe altul cu surpriză și încântare.

76

Nu mai aveau timp să continue cu întrebările în această direcție. Soseau alții. Cu zecile. Erau probabil aceia, gândi Trevize, care nu se aflau cu bărcile sau pe câmpuri, și care avuseseră mult de mers până la navă. Majoritatea soseau pe jos, deși se puteau observa și două vehicole terestre – destul de vechi și de caraghioase.

Evident, această societate avea un nivel tehnologic scăzut. Cu toate acestea, putea controla vremea.

Se știa bine că tehnologia nu era obligatoriu un bloc omogen în toate direcțiile; că lipsa de progres în anumite direcții nu excludea neapărat un avans considerabil în altele – dar, cu siguranță, acest exemplu nu era edificator.

Dintre cei care priveau acum nava, cel puțin jumătate erau bătrâni; se mai aflau de asemenea trei sau patru copii. În rest, mai multe femei decât bărbați. Nici unul nu arăta vreun semn de frică sau de nesiguranță.

Trevize spuse încet spre Bliss:

– Îi manipulezi? Par... senini.

– Absolut deloc, spuse Bliss. Nu mă ating niciodată de alte minți, decât dacă sunt obligată. Acum sunt atentă la Fallom.

Deși noii-veniți erau puțini ca număr, pentru Fallom reprezentau un număr copleșitor. Și așa se obișnuise destul de greu cu cei trei adulți de pe *Far Sar*. Acum respira rapid și superficial, cu ochii aproape închiși. Părea cuprinsă de un fel de stare de șoc.

Bliss o mângâia, încet și ritmic, emițând sunete liniștitoare. Trevize era sigur că acest gest era însoțit de o infinit mai blândă rearanjare a conexiunilor mentale.

Fallom inspiră deodată adânc, ca și cum până atunci stătuse fără aer, și fu străbătută de un tremur probabil involuntar. Înălță capul și îi studie pe cei prezenți cu o privire aproape normală, după care își înfundă capul în spațiul dintre brațul și trupul lui Bliss.

Bliss o lăsă în pace; brațul cu care îi înconjurase umărul o strângea din când în când, amintindu-i că era mereu acolo, pentru a o proteja.

Pelorat părea cuprins de uimire, în timp ce-și plimba ochii de la un Alfan la altul.

– Golan, spuse el, sunt atât de deosebiți între ei!

Trevize observase și el acest lucru. Erau prezente diverse tonuri de culoare a pielii și a părului, inclusiv o podoabă de păr roșcat și strălucitor, însoțită de ochi albaștri și piele pistruiată. Cel puțin trei presupuși adulți erau la fel de scunzi ca și Hiroko, iar unul sau doi erau mai înalți decât Trevize. O mulțime de persoane de ambele sexe aveau ochi ca ai lui Hiroko. Trevize își aminti că oamenii de pe una dintre planetele comerciale supraaglomerate ale sectorului Fili aveau ochii la fel, însă nu vizitase niciodată acel sector.

Toți Alfanii erau goi de la talie în sus, iar femeile aveau, toate, sânii mici. Părea cea mai răspândită caracteristică fizică a celor prezenți.

Bliss spuse deodată:

– Domnișoară Hiroko, tânăra mea însoțitoare nu este obișnuită cu călătoriile spațiale și este confruntată dintr-o dată cu mai multe noutăți decât poate asimila. Nu ar exista posibilitatea să stea jos și, poate, să obțină ceva de mâncat și de băut?

Hiroko păru nedumerită, și Pelorat repetă ceea ce spusese Bliss, în limbajul mai înflorit al perioadei de mijloc a Imperiului.

Apoi Hiroko duse mâna la gură și căzu grațios în genunchi.

– Iertarea îți implor, respectată doamnă, spuse ea. Nu m-am gândit la necesitățile copilului, nici la ale voastre. Fost-am prea acaparată de acest eveniment neobișnuit. Vreți – cu toții – ca vizitatori și oaspeți, să intrați în refectoriu pentru a lua masa de dimineață? Vă putem însoți și noi, pentru a vă servi, ca gazde?

– Foarte amabil din partea voastră, spuse Bliss.

Vorbise încet și pronunțase cu grijă cuvintele, sperând să le facă mai ușor de înțeles.

– Ar fi totuși mai bine, continuă ea, dacă ai servi doar tu singură ca gazdă, de dragul copilului, care nu este obișnuit să stea laolaltă cu mulți oameni.

Hiroko se ridică în picioare:

– Va fi așa precum ai spus.

Îi conduse, fără grabă, prin iarbă. Câțiva Alfani se apropiară. Păreau interesați în special de îmbrăcămintea noilor veniți. Trevize își scoase vesta ușoară și o înmână unui bărbat care se întorsese spre el și îndreptase un deget întrebător în direcția vestei.

– Uite, spuse el, cerceteaz-o, dar să mi-o dai înapoi.

Apoi, către Hiroko:

– Ai grijă să mi-o dea înapoi, Domnișoară Hiroko.

– Îți va fi înnapoiată, respectat domn.

Tânăra dădu din cap cu seriozitate.

Trevize zâmbi și își continuă drumul. Se simțea mai bine fără vestă, în briza ușoară și călduță.

Nu văzuse arme în jurul său, și i se păru interesant că nimeni nu arăta vreun semn de teamă sau de jenă față de alc lui. Nici măcar nu manifestară curiozitate vizavi de ele. Era posibil ca ei să nu-și fi dat seama că acele obiecte erau arme. Din cele văzute deocamdată, Alfa era o lume pe care violența nu-și avea locul.

O femeie, deplasându-se rapid înainte pentru a ajunge în fața lui Bliss, se întoarse pentru a-i examina bluza cu atenție:

– Ai sâni, respectată doamnă?

Și, ca și cum nu mai putea aștepta un răspuns, puse ușor mâna pe pieptul lui Bliss.

Bliss zâmbi și spuse:

– După cum ai descoperit, am. Probabil că nu sunt la fel de frumoși ca ai tăi, dar nu acesta este motivul pentru care îi ascund. Pe lumea mea, nu se cade descoperiți cu ei să stau.

Șopti spre Pelorat, care era alături:

– Ce zici de mine, cum mă descurc cu Galactica Clasică?

– Te-ai descurcat foarte bine, Bliss, spuse Pelorat.

Refectoriul era spațios, cu mese lungi care aveau de fiecare parte bănci la fel de lungi. Era clar, Alfanii luau masa în comun.

Trevize se simți mustrat de conștiință. Cererea lui Bliss de a rămâne singuri rezervase acest imens spațiu doar pentru cinci oameni și îi obligase pe majoritatea Alfanilor să rămână afară. Totuși, câțiva se așezară la o distanță respectuoasă față de ferestre (care nu erau decât găuri practicate în perete, fără perdele), probabil pentru a-i putea privi pe străini cum mănâncă.

Fără să vrea, se întrebă ce s-ar întâmpla dacă ar începe să plouă. Desigur, ploaia venea doar atunci când era nevoie, ușoară și blândă, fără vânt puternic, și dura până când cădea o

cantitate suficientă de apă. Mai mult, venea întotdeauna la momente cunoscute, astfel încât Alfanii erau pregătiți pentru ea.

Fereastra din fața sa dădea spre mare, și departe, la orizont, Trevize avu impresia că distinge o masă noroasă asemănătoare celor care acopereau întregul cer al acestei planete, cu excepția acestui mic loc din Eden.

Controlul asupra vremii avea, desigur, multe avantaje.

În cele din urmă, fură serviți de o tânără care se deplasa în vârful picioarelor. Nu fuseseră întrebați ce preferințe aveau, fură serviți, pur și simplu. Era un pahar mic cu lapte, unul mai mare cu suc de struguri, și unul și mai mare, plin cu apă. Fiecare primi două ouă mari fierte, încadrate cu felii de brânză albă. Mai primiră câte o farfurie mare de pește la grătar cu cartofi prăjiți tăiați subțiri, așezați pe foi de lăptucă, verzi și proaspete.

Bliss privi cu disperare cantitatea de mâncare din fața ei; nu știa de unde să înceapă. Fallom nu-și făcea complexe. Bău însetată sucul de struguri, apoi se apucă să mănânce peștele și cartofii. Avea de gând să-și foloscască degetele în acest scop, dar Bliss îi întinse o lingură marc cu margini zimțate, care putea servi la fel de bine și ca furculiță. Fallom o acceptă.

Pelorat zâmbi satisfăcut și atacă ouăle fără întârziere.

– Aproape că uitasem ce gust au ouăle adevărate, spuse Trevize.

Apoi îl imită pe Pelorat.

Hiroko, uitând să-și mănânce propriul mic dejun privind fascinată la modul în care mâncau ceilalți (pentru că până și Bliss începu să mănânce, cu o evidentă poftă) întrebă:

– Este bun?

– Este bun, spuse Trevize printre înghițituri. Din câte se pare, insula aceasta nu duce lipsă de mâncare... Sau ne-ați servit pe noi cu mai multă mâncare decât de obicei, din politețe.

Hiroko îl ascultă cu o privire atentă, și păru să fi înțeles, pentru că spuse:

– Nu, nu, respectat domn. Pământul nostru este darnic, iar marea îl depășește chiar în generozitate. Gâștele ne dau ouă, caprele brânză și lapte. Avem lanuri cultivate cu grâne. Și mai presus de toate, marea noastră este plină cu nenumărate soiuri de pește, în cantități interminabile. Întregul Imperiu ar putea mânca la mesele noastre fără a se termina peștele din mare.

Trevize zâmbi discret. Evident, tânăra Alfană nu avea nici cea mai mică idee despre adevărata dimensiune a Galaxiei.

– Hiroko, acestei insule îi spuneți Noul Pământ, o abordă el. Unde ar putea fi Vechiul Pământ?

Ea îl privi, nedumerită:

– *Vechiul* Pământ, ai spus? Iertarea îți implor, respectat domn, dar nu înțeleg ce dorești să spui.

– Înainte de a fi un Nou Pământ, semenii tăi au trăit în altă parte. Unde se află acel loc din care au venit?

– Nimic nu știu despre așa ceva, respectat domn, spuse ea cu o seriozitate tulburată. Acest pământ fost-a al meu dintotdeauna, și al mamei, și al bunicii; și, nu mă îndoiesc, al bunicilor lor și al străbunicilor lor, și al celor de dinainte. Despre vreun alt pământ, nimic nu știu.

– Dar, spuse Trevize revenind la subiect, vorbești despre acest pământ ca fiind *Noul* Pământ. De ce îi spuneți astfel?

– Pentru că, respectat domn, răspunse ea la fel de blând, așa este numit dintotdeauna de toată lumea, femeia neavând nimic împotrivă.

– Dar este *Noul* Pământ, și, în consecință, trebuie să existe un Pământ anterior. Trebuie să fie un *Vechi* Pământ, de unde i se trage numele. În fiecare dimineață este o nouă zi, iar asta implică faptul că anterior a existat o veche zi. Nu înțelegi că așa stau lucrurile?

– Nu, respectat domn. Despre acest pământ nu știu decât cum se cheamă, altceva nimic. Și nici nu pot urmări vorbele tale, care sună foarte mult cu ceea ce noi numim „despicat firul în patru". Nu este o ofensă.

Trevize dădu din cap și se simți învins.

77

Trevize se aplecă spre Pelorat și șopti:

– Oriunde am merge, orice am face, nu căpătăm nici o informație.

– Știm unde se află Pământul, așa că ce importanță mai are? Spuse Pelorat din vârful buzelor.

– Vreau să știu ceva *despre* el.

– Este prea tânără.

Trevize se gândi puțin la acest argument, apoi încuviință:

– Ai dreptate, Janov.

Se întoarse spre Hiroko și spuse:

– Domnișoară Hiroko, nu ne-ai întrebat pentru ce am venit aici, pe pământul vostru.

Hiroko aplecă privirea și spuse:

– Ar fi nepoliticos să vă descoasem înainte de a vă fi hrănit și odihnit, respectat domn.

– Dar am terminat de mâncat, sau aproape, și ne-am odihnit de curând, așa că îți voi spune pentru ce ne aflăm aici. Prietenul meu, Dr. Pelorat, este un cărturar din lumea noastră, un om învățat. Un mitolog. Știi ce înseamnă asta?

– Nu, respectat domn, nu știu.

– Studiază basmele străvechi, așa cum sunt spuse ele pe diferite lumi. Basmele vechi sunt cunoscute ca mituri sau legende, și ele prezintă interes pentru Dr. Pelorat. Există oameni învățați pe Noul Pământ, care cunosc basmele vechi ale acestei lumi?

Fruntea lui Hiroko se încreți ușor, într-o încruntătură îngândurată. Spuse:

– Eu nu mă pricep la aiaste lucruri. Avem prin părțile noastre un bătrân căruia îi place să vorbească despre zilele de odinioară. De unde a auzit poveștile, nu știu, dar cred că sunt năzăriri. Probabil că așa povești ar dori să audă învățatul tău coleg, dar nu vreau să vă înșel. După părerea mea...

Privi în stânga și în dreapta ca și cum nu dorea să fie auzită:

– ... bătrânul nu-i decât un palavragiu, deși mulți cu plăcere îl ascultă.

Trevize încuviință:

– Palavre din acestea dorim să auzim și noi. Ar fi posibil să îl duci pe prietenul meu la acest bătrân...

– Monolee își spune.

– ... Monolee, deci. Și crezi că Monolee ar fi dispus să vorbească cu prietenul meu?

– El? Să fie dispus să vorbească? spuse Hiroko disprețuitoare. Mai degrabă ar trebui să întrebi dacă este dispus să se oprească vreodată din vorbă. Nu este decât un bărbat, deci va vorbi – dacă i se permite – două săptămâni de acum încolo, fără pauză. Nu este o ofensă, respectat domn.

– Nu mă consider ofensat. Vrei să-l conduci acum pe prietenul meu la Monolee?

– Asta poate face oricine, oricând. Bătrânul este mereu acasă, și cu drag primește orice ureche gata să îl asculte.

– Și poate că o femeie mai în vârstă ar fi dispusă să vină și să stea cu Doamna Bliss. Trebuie să aibă grijă de copil și nu are prea mare libertate de mișcare. I-ar face plăcere să aibă o companie, pentru că femeile, după cum știi, sunt...

– Vorbărețe? spuse Hiroko evident amuzată. Păi, așa spun bărbații, deși văzut-am că bărbații sunt întotdeauna cei mai mari palavragii. Așteaptă să se întoarcă bărbații de la pescuit, și vei vedea cum se vor întrece în gogoși. Nimeni nu le dă atenție, nimeni nu-i crede, și totuși mereu se laudă. Dar, destul cu pălăvrăgeala... Avea-voi grijă ca o prietenă a mamei, pe care o zăresc acum prin fereastră, să stea cu Doamna Bliss și copilul, iar înainte de asta îl va conduce pe prietenul tău, respectatul doctor, la bătrânul Monolee. Dacă prietenul tău asculta-va cu tot atât interes pe cât vorbi-va Monolee, cu greu putea-vor fi despărțiți în aiastă viață. Vreți să-mi scuzați o clipă absența?

După ce plecă, Trevize se întoarse spre Pelorat și spuse:

– Ascultă, scoate tot ce poți de la bătrân, iar tu, Bliss, află tot ceea ce se poate de la cea care va sta cu tine. Te interesezi de orice în legătură cu Pământul.

– Și tu? spuse Bliss. Tu ce vei face?

– Voi rămâne cu Hiroko, și voi încerca să găsesc o a treia sursă.

Bliss zâmbi:

– Așa deci. Pel va sta cu bătrânul; eu, cu o bătrână. Iar tu te vei sacrifica și vei rămâne cu această tânără fermecătoare, sumar îmbrăcată. Mi se pare o diviziune a muncii foarte rezonabilă.

– Întâmplător, Bliss, *este* rezonabilă.

– Dar nu-ți pare deloc rău că responsabilitățile trebuiesc astfel împărțite.

– Nu. Pentru ce să-mi pară rău?

– Într-adevăr, pentru ce?

Hiroko se întoarse, și se așeză din nou.

– S-a aranjat totul, spuse ea. Respectatul Dr. Pelorat va fi condus la Monolee; iar respectata Doamnă Bliss, împreună cu copilul ei, avea-vor o companie. Aș putea deci avea onoarea, respectat Domn Trevize, să continui conversația cu tine, despre acest Vechi Pământ cu care tu...

– Să pălăvrăgim? întrebă Trevize.

– Nu, spuse Hiroko râzând. Dar dreptate ai să îți râzi de mine. M-am arătat nepoliticoasă până acum răspunzând în felul ăsta la întrebările tale. Ar fi fain să mă răscumpăr față de tine.

Trevize se întoarse spre Pelorat:

– Fain?

– Adică ar fi bucuroasă, spuse încet Pelorat.

– Domnișoară Hiroko, spuse Trevize, nu am simțit deloc nepolitețe, dar dacă asta te face să te simți mai bine, voi fi bucuros să vorbim.

– Ești foarte bun. Îți mulțumesc, spuse Hiroko ridicându-se în picioare.

Trevize se ridică și el.

– Bliss, spuse el, ai grijă de Janov.

– Nici o problemă. Cât despre tine, tu ai...

Și arătă cu capul spre holsterele lui.

– Nu cred că voi avea nevoie de ele, spuse stânjenit Trevize.

O urmă pe Hiroko afară din sala de mese. Soarele urcase pe cer, și temperatura crescuse. Simțea un miros de lume străină, ca peste tot, de altfel. Își aminti că mirosul fusese vag pe Comporellon, un pic mucegăit pe Aurora, și foarte plăcut pe Solaria. (Pe Melpomenia fuseseră în costumele spațiale, și nu își putuseră mirosi decât propriile corpuri). În orice caz, mirosul dispărea în câteva ore, pe măsură ce centrii osmici ai nasului se saturau.

Aici, pe Alfa, mirosul sugera o prospețime plăcută a ierbii încălzită de razele soarelui, și Trevize se simți puțin trist știind că și acesta va dispare în câteva ore.

Se apropiară de o locuință micuță, construită din ipsos de culoare roz-pal.

– Aiasta, spuse Hiroko, casa mea este. A aparținut surorii mai mici a mamei mele.

Intră, îndemnându-l pe Trevize să facă la fel. Ușa era deschisă; sau, observă Trevize după ce intră, era mai corect să spună că nu exista deloc ușă.

– Ce faci atunci când plouă? întrebă Trevize.

– Suntem pregătiți. Va ploua peste două zile, timp de trei ore înaintea răsăritului de soare, când este cel mai răcoare. Atunci nu voi avea de făcut decât să trag aiastă draperie, atât grea cât și impermeabilă, peste ușă.

În timp ce vorbea, trase draperia. Părea făcută dintr-o țesătură groasă.

– O voi lăsa așa, spuse ea. Vor ști cu toții că sunt înăuntru dar nu pot fi deranjată.

– Nu pare o protecție foarte eficientă pentru intimitate.

– De ce nu? Nu vezi, intrarea este acoperită.

– Dar oricine o poate da la o parte.

– Fără să țină cont de dorințele ocupantului?

Hiroko părea șocată.

– Pe lumea ta se fac asemenea lucruri? întrebă ea. Barbar ar fi.

Trevize zâmbi:

– Era doar o întrebare.

Ea îl conduse în ultima din cele două camere. Trevize fu invitat să ia loc pe un scaun tapițat. Era ceva claustrofobic în strâmtețea și singurătatea camerelor, dar casa părea destinată doar izolării și odihnei. Deschiderile pentru ferestre erau mici și apropiate de tavan, dar pereții erau tapetați cu fâșii de oglinzi aranjate cu grijă, care reflectau o lumină difuză. În tavan erau practicate fante prin care pătrundea aerul proaspăt. Trevize nu văzu semne de iluminare artificială, și se întrebă dacă Alfanii se sculau la răsăritul soarelui și se culcau la apus.

Tocmai vroia să întrebe, dar Hiroko vorbi prima, spunând:

– Doamna Bliss este compania ta?

Trevize spuse, prudent:

– Adică, dacă este partenera mea de sex?

Hiroko roși:

– Te rog, vorbește politicos, dar *da,* la plăcerea intimă mă referam.

– Nu, este compania învățatului meu prieten.

– Dar tu ești mai tânăr și mai arătos.

– Ei bine, îți mulțumesc pentru aprecieri, dar nu asta este și părerea lui Bliss. Îl place pe Dr. Pelorat mult mai mult decât pe mine.

– Surprinsă sunt. Și nu o împarte cu tine?

– Nu l-am întrebat dacă ar fi dispus, dar sunt sigur că nu. Și nici eu nu aș vrea să o facă.

Hiroko încuviință cu un semn al capului, în semn că înțelegea:

– Știu. Este fundamentul ei.

– Fundamentul ei?

– Știi. Asta.

Și își dădu o palmă peste grațiosul fund.

– Aha, acela! Te înțeleg. Da, Bliss este generos proporționată în partea pelviană.

Făcu un gest cu ambele mâini, sugerând niște forme rotunde, ample, și îi făcu cu ochiul. (Hiroko râse.)

– Oricum, spuse el, o grămadă de bărbați apreciază generozitatea formelor în acea parte a corpului.

– Așa ceva nu pot crede. Cu siguranță, ar fi lăcomie să îți dorești un exces pentru ceea ce, în cantitate moderată, ar fi plăcut. M-ai aprecia mai mult dacă aș avea sâni masivi care să îmi atârne, cu sfârcurile îndreptate spre degetele picioarelor? Văzut-am astfel de sâni, și totuși nu am văzut bărbații strânși în jurul lor. Bietele femei lovite de aiastă rușine sunt obligate să își acopere monstruozitățile... așa cum face și Doamna Bliss.

– Nici pe mine nu m-ar atrage o astfel de supradimensionare, deși sunt sigur că Bliss nu își acoperă sânii pentru că ar avea vreo imperfecțiune.

– Deci nu îți displac fața mea, sau formele mele?

– Ar trebui să fiu nebun. Ești superbă.

– Și cum faci să obții plăceri pe nava ta atunci când zburați de pe o lume pe alta... Doamna Bliss interzisă fiindu-ți?

– Nu fac nimic, Hiroko. Nu am nimic de făcut. Din când în când mă gândesc la astfel de plăceri, dar mă trezesc cu niște stări antipatice. Cel care călătorește prin spațiu știe foarte bine că trebuie să se descurce și fără. Ne consolăm gândindu-ne că vom avea alte ocazii.

– Dacă este disconfort, cum poate fi înlăturat?

– Ca să fiu sincer, trăiesc o jenă mult mai mare de când ai început să discuți despre acest subiect. Nu cred că ar fi politicos din partea mea să-ți sugerez cum ar putea fi înlăturat.

– Ar fi nepolitețe dacă aș încerca eu să sugerez o cale?

– Depinde în întregime de natura sugestiei.

– Sugerez că plăcut ar fi să ne procurăm plăcere unul altuia.

– Pentru asta m-ai adus aici, Hiroko?

Hiroko spuse, cu un zâmbet agreabil:

– Da, Ar fi în același timp datoria mea de gazdă, și, de asemenea, o dorință.

– Dacă așa stau lucrurile, recunosc că este și dorința mea. De fapt, mi-aș dori foarte mult să îți fac această plăcere. Ar fi... aăh... *fain* să-ți ofer această plăcere.

CAPITOLUL 18

Festivalul muzicii

78

SALA DE MESE în care luaseră micul dejun se folosea și pentru prânz. Era plină de Alfani, și împreună cu ei se aflau Trevize și Pelorat, admiși cu foarte multă bucurie. Bliss și Fallom mâncară separat, mai mult sau mai puțin izolate, într-o mică anexă.

Erau mai multe varietăți de pește, împreună cu o supă în care se aflau bucăți din ceva care semăna cu ied fiert. Bucăți mari de pâine pentru a fi tăiate în felii, unt și gem pentru întins pe pâine. După aceea veni salata, cu frunze mari și răsfirate. Era de notat absența oricărui desert, deși sucurile de fructe treceau dintr-o mână în alta, în ulcioare aparent inepuizabile. Ambii bărbați din Fundație erau obligați la cumpătare, după bogatul mic dejun. Dar ceilalți păreau să mănânce cu poftă.

– Cum fac de nu se îngrașă? se miră în șoaptă Pelorat.

Trevize ridică din umeri:

– Multă muncă fizică, probabil.

Era evident că această societate nu punea mare preț pe etichetă în timpul meselor. Era un amestec de strigăte, râsete, bufnituri în masă cu căni groase și incasabile... Femeile erau la fel de zgomotoase și de vorbărețe, dar aveau vocea mai ascuțită.

Pelorat se strâmbă, dar Trevize, care acum (cel puțin, pentru o vreme) nu mai avea nici urmă din jena pe care i-o mărturisise lui Hiroko, se simțea relaxat și bine dispus.

– De fapt, spuse el, există și o latură bună. Acești oameni par să se bucure de viață și au puține griji, în caz că au. Nu se ocupă decât de vreme, iar hrana este incredibil de abundentă. Trăiesc într-o epocă de aur fără sfârșit.

Trebuise să strige pentru a se face auzit. Pelorat strigă la rândul său:

– Dar este atâta gălăgie!

– Ei sunt obișnuiți.

– Nu-mi dau seama cum se pot înțelege unul pe altul, în hărmălaia asta.

Firesc, se simțeau derutați. Pronunția ciudată, gramatica arhaică și ordinea cuvintelor în limba Alfană îi împiedica să înțeleagă ceva, la acest nivel sonor. Pentru ei, era ca și cum ascultau sunetele dintr-o grădină zoologică aflată în delir.

De-abia după prânz se întâlniră cu Bliss într-o căsuță mică, pe care Trevize o găsi deloc diferită de locuința lui Hiroko, și care le fusese repartizată ca locuință temporară. Fallom se afla în a doua cameră, extrem de mulțumită că, în sfârșit, putea rămâne singură – cel puțin așa spunea Bliss. Încerca să tragă un pui de somn.

Pelorat privi deschiderea din perete care ținea loc de ușă, și spuse, mirat:

– Aici este foarte puțină intimitate. Cum se poate vorbi liber?

– Te asigur, spuse Trevize, că după ce vom trage bariera de pânză peste ușă, nu vom fi deranjați. Pânza face această locuință impenetrabilă, prin forța convențiilor sociale.

Pelorat privi ferestrele înalte, deschise:

– Putem fi auziți.

– Nu este neapărat necesar să strigăm. Alfanii nu vor trage cu urechea. Chiar și atunci când se aflau dincolo de ferestrele sălii de mese, când am luat micul dejun, păstrau o distanță respectuoasă.

Bliss zâmbi:

– Ai învățat atât de multe despre obiceiurile Alfane în timpul pe care l-ai petrecut cu micuța și simpatica Hiroko, și ai căpătat o atât de mare încredere în respectul lor pentru intimitate! Ce s-a întâmplat?

– Dacă ai remarcat că neuronii mei au suferit o schimbare în bine, spuse Trevize, și poți ghici motivul, te rog să-mi lași mintea în pace.

– Gaia nu se va atinge de mintea ta în nici o împrejurare, cu excepția celor în care te afli în pericol de moarte, și știi foarte bine de ce. Totuși, nu sunt oarbă. Pot simți ce s-a întâmplat, de la un kilometru depărtare. Acesta este obiceiul tău invariabil în călătoriile spațiale, dragul meu prieten? Se pare că ești erotomaniac.

– Erotomaniac? Haide, Bliss. De două ori în toată călătoria. De două ori!

– Nu am fost decât pe două lumi pe care să se afle femele umane funcționale. Două din două, și pe fiecare nu am stat decât câteva ore.

– Îți dai seama că pe Comporellon nu avusesem de ales.

– Într-adevăr. Îmi aduc aminte cum arăta.

Câteva momente, Bliss se scutură de râs. Apoi reluă:

– Totuși, nu cred că Hiroko te-a ținut, neajutorat, în strânsoarea ei puternică, sau că și-a impus voința irezistibilă asupra corpului tău care se zbătea să scape.

– Bineînțeles că nu. Am fost perfect de acord. Totuși, trebuie să recunosc că sugestia a venit din partea ei.

Pelorat spuse, cu o urmă de invidie în voce:

– Așa ți se întâmplă mereu, Golan?

– Desigur, Pel, spuse Bliss. Femeile sunt irezistibil atrase de el.

– Mi-aș dori eu, spuse Trevize, dar nu este așa. Și, de fapt, chiar mă bucur... am alte lucruri de făcut în viață. Totuși, în cazul acesta *am fost* irezistibil. La urma urmelor, Hiroko și ceilalți văd pentru prima oară oameni veniți de pe o altă lume. Avea convingerea – excitantă pentru ea – că aș fi diferit de ceilalți Alfani, fie anatomic, fie din punct de vedere al tehnicii. Cel puțin, așa am tras eu concluzia, din câteva remarci întâmplătoare. Sărmana! Mă tem că a fost dezamăgită.

– Serios? făcu Bliss. Dar tu?

– Nu, spuse Trevize. Eu am fost pe multe lumi, și am avut o grămadă de experiențe. Am descoperit că oamenii sunt oameni și sex-ul este sex, oriunde te-ai duce. Dacă există diferențe notabile, acestea sunt atât triviale cât și dezagreabile. Ce ciudățenii am întâlnit în viața mea! Îmi aduc aminte de o tânără

care nu era bună de nimic dacă nu punea muzica să cânte tare, muzică alcătuită din sunete stridente și disperate. Așa că ea punea muzica, și atunci *eu* nu mai eram bun de nimic. Te asigur... sunt mulțumit când dau peste vechile și bunele metode.

– Vorbind de muzică, spuse Bliss, după cină suntem invitați la o serată muzicală. O serbare oficială, după toate aparențele, ținută în cinstea noastră. Bănuiesc că Alfanii sunt foarte mândri de muzica lor.

Trevize făcu o grimasă:

– Mândria lor nu poate face muzica să sune mai bine în urechile noastre.

– Lasă-mă să termin, spuse Bliss. Bănuiesc că mândria lor se datorează faptului că știu să cânte perfect la instrumente foarte arhaice. *Foarte* arhaice. Am putea obține astfel ceva informații despre Pământ.

Trevize ridică sprâncenele:

– Iată o idee interesantă. Iar asta îmi amintește că amândoi ați putea avea deja niște informații. Janov, te-ai întâlnit cu acest Monolee de care ne-a povestit Hiroko?

– Da, spuse Pelorat. Am stat cu el trei ore, și Hiroko nu a exagerat deloc. A ținut practic un monolog, iar atunci când m-am ridicat pentru a pleca la dejun, s-a agățat de mine și nu m-a lăsat să plec până nu i-am promis că mă voi întoarce, pentru a-l asculta. Asta pentru că mai are multe de spus.

– Și a zis ceva interesant?

– Ei bine, și el – ca toți ceilalți – a insistat că Pământul este în întregime și mortal radioactiv; că strămoșii Alfanilor au plecat ultimii, altfel ar fi murit... Și, Golan, era atât de convingător, încât nu pot să nu îl cred. Sunt convins că Pământul *este* mort, și că întreaga noastră căutare este, în final, inutilă.

79

Trevize se lăsă pe spate în scaun, fixându-l pe Pelorat, care stătea pe un pătuț îngust. Bliss, ridicându-se de lângă Pelorat, unde stătuse până atunci, îi privea, când pe unul, când pe celălalt.

În cele din urmă, Trevize spuse:

– Lasă-mă pe mine să judec cât de utilă este căutarea noastră, Janov. Spune-mi ce ți-a povestit bătrânul ăla vorbăreț... pe scurt, desigur.

– Mi-am notat ceea ce mi-a spus Monolee, spuse Pelorat. Asta m-a ajutat să-mi consolidez rolul de erudit, dar acum nu am nevoie de însemnări. Discursul lui a fost foarte dezlânat. Fiecare lucru pe care îl spunea îi amintea de altceva, dar desigur, eu mi-am petrecut viața încercând să organizez informațiile în căutarea celor relevante, așa că la mine, este a doua natură capacitatea de a condensa un discurs lung și incoerent...

– În ceva la fel de lung și incoerent? îl întrerupse cu blândețe Trevize. Treci la subiect, dragă Janov.

Pelorat își drese glasul, stânjenit:

– Da, desigur, bătrâne. Am să încerc să scot un rezumat coerent și cronologic. Pământul a fost casa inițială a omenirii și a milioane de specii de plante și animale. A fost așa timp de nenumărați ani, până când a fost inventat zborul hiperspațial. Atunci au fost fondate lumile Spațiene. Ele s-au rupt de Pământ, și-au dezvoltat propriile culturi, și au ajuns să disprețuiască și să oprime planeta mamă. După două secole în care a răbdat această situație, Pământul a reușit să-și recâștige libertatea, deși Monolee nu a explicat modul concret în care s-a făcut acest lucru. Iar eu nu am îndrăznit să pun întrebări, chiar dacă mi-ar fi dat ocazia să îl întrerup – ceea ce nu s-a întâmplat – de teamă să nu devieze cu discuția pe alte căi. A menționat un erou legendar, pe nume Elijah Baley. Dar oamenii au obiceiul de a atribui unui singur personaj realizările unei întregi generații, și Baley se pare că nu a fost ocolit de această regulă, așa încât nu mi s-a părut util să...

– Da, Pel dragă, înțelegem, spuse Bliss.

Pelorat se opri din nou în mijlocul frazei și stătu puțin să își aducă aminte unde rămăsese:

– Desigur. Scuze. Pământul a inițiat un al doilea val de colonizări, fondând în acest fel multe noi lumi. Noul grup de Colóni s-a dovedit mai viguros decât Spațienii, i-a depășit, i-a înfrânt, și le-a supraviețuit, fondând în cele din urmă Imperiul Galactic. În cursul războaielor dintre Colóni și Spațieni – nu, nu războaie, pentru că el a folosit cuvântul „conflicte", cu foarte mare precauție – Pământul a devenit radioactiv.

Trevize spuse, vizibil iritat:

– Este ridicol Janov. Cum poate o lume *să devină* radioactivă? Fiecare lume este foarte puțin – sau puțin – radioactivă încă de la începutul formării sale, dar acea radioactivitate scade încetul cu încetul. Nu *devine* radioactivă.

Pelorat ridică din umeri:

– Am repetat și eu ceea ce mi-a spus el. Iar el mi-a repetat mie ceea ce auzise, de la cineva care îi repetase ceea ce auzise, și așa mai departe. Este folclor, repetat din generație în generație, și cine știe ce distorsiuni intervin la fiecare repovestire.

– Înțeleg, dar nu există cărți, documente, vechi povestiri care au înghețat istoria la un moment anterior și care să ne ofere ceva mai precis decât povestea asta?

– Am reușit să pun această întrebare, și răspunsul a fost: Nu. A amintit vag că au existat, odinioară, cărți care vorbeau despre acest lucru, dar că s-au pierdut de mult. Însă ceea ce ne spune el este exact ceea ce se spunea și în acele cărți.

– Da, însă mult denaturat. Mereu aceeași poveste. În oricare lume mergem, documentele referitoare la Pământ au dispărut, într-un fel sau altul... Bun, și cum a devenit Pământul radioactiv?

– Nu a dat detalii. Nu a spus decât că Spațienii sunt răspunzători pentru acest lucru, dar apoi am tras concluzia că Spațienii erau demonii pe seama cărora Pământenii puneau toate nenorocirile lor. Radioactivitatea...

Aici fu întrerupt de o voce clară:

– Bliss, eu sunt Spațian?

Fallom stătea în ușa îngustă dintre cele două camere, cu părul ciufulit. Cămașa de noapte pe care o purta (croită după formele mai generoase ale lui Bliss) îi căzuse pe un umăr, descoperind un sân nedezvoltat.

– Ne facem griji de cei care trag cu urechea din afară, spuse Bliss, și îi uităm pe cei de dinăuntru... Fallom, de ce întrebi asta?

Se ridică și se îndreptă spre tânără.

– Nu am ceea ce au ei, spuse Fallom arătând cu degetul spre cei doi bărbați, și nici ceea ce ai tu, Bliss. Eu sunt altfel. Cumva din cauză că sunt Spațian?

– Da, Fallom, ești Spațian, spuse Bliss cu blândețe încercând să-i înlăture tensiunea. Dar micile diferențe nu au importanță. Du-te la culcare.

Fallom se supuse, ca întotdeauna când Bliss dorea să o vadă liniștită. Se întoarse:

– Sunt un demon? Ce este un demon?

Bliss spuse peste umăr:

– Așteptați-mă o clipă. Mă întorc imediat.

Se întoarse după cinci minute, dând din cap:

– Acum va dormi până o voi trezi eu. Cred că ar fi trebuit să procedez astfel de la început, dar orice modificare a minții trebuie să decurgă dintr-o necesitate.

Adăugă, ca și când s-ar fi scuzat:

– Nu vreau să-și bată capul cu diferențele dintre echipamentul ei genital și al nostru.

– Într-o zi va trebui să afle că este hermafrodită, spuse Pelorat.

– Într-o zi, spuse Bliss, dar nu acum. Continuă-ți povestea, Pel.

– Da, spuse Trevize, înainte să fim întrerupți din nou.

– Ei bine, Pământul a devenit radioactiv, sau, cel puțin, crusta sa. Pe vremea aceea, Pământul avea o populație enormă, concentrată în orașe uriașe construite în cea mai mare parte în subteran...

– Ei, spuse Trevize, dar astea sunt gogorițe. Probabil că aici intervine patriotismul local, care glorifică epoca de aur a Pământului, iar detaliile sunt pur și simplu o deformare a ceea ce a fost pe Trantor în epoca *sa* de aur, când era capitala unui sistem de lumi care ocupa aproape întreaga Galaxie.

Pelorat se opri, apoi spuse:

– Serios, Golan, nu e cazul să mă înveți tu pe mine meserie. Noi, mitologii, știm foarte bine că miturile și legendele conțin elemente împrumutate, lecții morale, elemente supranaturale, și o sută de alte influențe deformante, și ne străduim să le înlăturăm pentru a rămâne cu ceea ce ar putea fi un sâmbure de adevăr. De fapt, aceleași metode trebuiesc aplicate și celor mai oficiale relatări, pentru că nimeni nu scrie adevărul clar și evident – dacă se poate spune că așa ceva există. Până acum, ți-am relatat mai mult sau mai puțin din ceea ce mi-a spus mic

Monolee, deși presupun că și eu vin cu distorsiunile mele, oricât de mult aș încerca să nu o fac.

– Bine, bine, spuse Trevize. Continuă Janov. Nu vroiam să te jignesc.

– Nici nu m-am considerat jignit. Orașele uriașe, presupunând că au existat, s-au prăbușit și au dispărut pe măsură ce radiația se intensifica, până când populația a devenit o rămășiță a ceea ce fusese, trăind riscant în regiunile mai puțin afectate. Populația era menținută la un nivel scăzut prin controlul riguros al nașterilor și prin eutanasia oamenilor trecuți de șaizeci de ani.

– Oribil, făcu Bliss indignată.

– Fără îndoială, spuse Pelorat, dar se pare că așa au procedat, din cele spuse de Monolee, și ar putea fi adevărat, pentru că nu reprezintă un prilej de laudă pentru Pământeni, și nu este plauzibil să fie confecționată o minciună rău voitoare. Pământenii, după ce fuseseră disprețuiți și oprimați de către Spațieni, erau acum disprețuiți și oprimați de către Imperiu, deși aici ar putea interveni o exagerare datorată auto-compătimirii, un sentiment foarte tentant. Este cazul...

– Da, da, Pelorat. Altă dată. Acum te rog să continui cu Pământul.

– Îmi cer scuze. Imperiul, într-un acces de bunăvoință, a fost de acord cu importarea de sol neiradiat și cu evacuarea solului contaminat. Inutil să mai spun, era o acțiune de foarte mare amploare și care cerea eforturi imense, de care Imperiul s-a săturat curând. Mai ales că această perioadă (dacă bănuielile mele sunt corecte) coincide cu căderea lui Kandar V, după care Imperiul a avut prea multe alte lucruri pe cap ca să se mai intereseze de Pământ. Radioactivitatea a continuat să crească, populația a continuat să scadă, și în cele din urmă, Imperiul, într-un alt acces de bunăvoință, s-a oferit să transfere rămășițele populației pe o lume nouă – adică pe *această* lume. Într-o perioadă anterioară, se pare că o expediție a adus pești în acest ocean, astfel încât în momentul în care planurile pentru transferarea Pământenilor erau gata, aici, pe Alfa, exista o atmosferă cu oxigen și imense surse de hrană. Nici una dintre lumile Imperiului Galactic nu invidia această lume, pentru că există o anumită antipatie naturală față de planetele care orbitează în jurul unui sistem binar. Într-un astfel de sistem cred

că există atât de puține planete adecvate vieții, încât chiar și cele adecvate sunt ignorate, presupunându-se că totuși trebuie să fie ceva în neregulă cu ele. Este un mod de gândire foarte larg răspândit. De exemplu, este bine cunoscut cazul în care...

– Mai târziu cu bine-cunoscutul caz, Janov, spuse Trevize. Zi-i mai departe cu transferul populației.

– Nu mai rămânea, spuse Pelorat accelerând puțin debitul verbal, decât pregătirea unui continent. A fost identificată cea mai puțin adâncă porțiune a oceanului și au fost aduse sedimente din porțiunile adânci în porțiunea cea mai puțin adâncă, și, în final, s-a ivit insula Noul Pământ. Au fost dragați bolovani, au fost aduși corali. Au fost însămânțate plante astfel încât rădăcinile lor să ajute la formarea unui teren ferm. Din nou, Imperiul s-a înhămat la o treabă enormă. Probabil că la început au fost planificate continente, dar la vremea când a fost înălțată această insulă, momentul de bunăvoință al Imperiului trecuse. Ceea ce a mai rămas din populația Pământului, a fost adusă aici. Flota Imperiului a adus oamenii și mașinile, după care nu s-a mai întors niciodată. Pământenii, trăind pe Noul Pământ, s-au trezit complet izolați.

– Complet? spuse Trevize. A spus Monolee că nimeni altcineva din Galaxie nu a mai sosit aici înaintea noastră?

– Aproape complet, spuse Pelorat. Nimeni nu are pentru ce să vină aici, bănuiesc, chiar dacă nu ținem cont de dezgustul superstițios față de sistemele binare. Din când în când, la intervale mari de timp, mai venea câte o navă, așa cum a venit a noastră, dar pleca în cele din urmă și nu era urmată de altele. Cam asta ar fi tot.

– L-ai întrebat pe Monolee unde se află Pământul? se interesă Trevize.

– Desigur că l-am întrebat. Nu știe.

– Cum poate ști atât de multe despre istoria Pământului și nu știe unde se află?

– L-am întrebat în mod special, Golan, dacă steaua care se află la doar un parsec depărtare de Afla ar putea fi soarele în jurul căruia se rotește Pământul. Habar n-avea ce-i aia parsec, iar eu i-am explicat că este o distanță scurtă, astronomic vorbind. El a spus că, scurtă sau lungă, nu știa unde se află poziționat Pământul. Nimeni nu știe. După părerea lui, este o

greșeală că încercăm să îl găsim. Ar trebui să fie lăsat în pace de-a pururi, să-și continue mișcarea în spațiu.

– Ești de acord cu el? întrebă Trevize.

Pelorat dădu din cap, cu tristețe:

– Nu chiar. Dar el a spus că în ritmul în care radioactivitatea continua să crească, planeta trebuie să fi devenit complet nelocuibilă la puțină vreme de la efectuarea transferului de populație, iar acum probabil că este puternic incandescent, astfel încât nimeni nu se poate apropia de el.

– Prostii, spuse hotărât Trevize. O planetă nu poate *deveni* radioactivă. Radioactivitatea ei nu poate crește.

– Dar Monolee este atât de sigur! Atât de mulți oameni cu care am vorbit pe diferite lumi sunt în consens în această privință – că Pământul este radioactiv! Cu siguranță, nu are rost să continuăm.

80

Trevize inspiră adânc, după care vorbi, controlându-și cu atenție vocea:

– Prostii, Janov. Nu este adevărat.

– Ei prietene, spuse Pelorat, acum nu trebuie să crezi un anumit lucru doar pentru că *vrei* să-l crezi.

– Dorințele mele nu intervin câtuși de puțin. Pe fiecare planetă, una după alta, descoperim că informațiile despre Pământ au fost șterse. Pentru ce să fie șterse dacă nu este nimic de ascuns? Dacă pământul este mort, radioactiv, și nimeni nu se poate apropia de el, pentru ce să fie ascuns?

– Nu știu, Golan.

– Ba da, știi. Atunci când ne apropiam de Melpomenia, spuneai că povestea cu radioactivitatea ar putea fi a doua metodă. Distrugerea arhivelor pentru a elimina informațiile precise cu privire la Pământ, zvonul cu radioactivitatea pentru a introduce informații false, ambele sunt de natură să descurajeze orice încercare de a găsi Pământul. Dar noi nu trebuie să ne lăsăm cuprinși de descurajare.

– De fapt, spuse Bliss, după impresia ta de nezdruncinat, steaua din apropiere este soarele Pământului. Atunci, pentru ce să mai facem speculații cu privire la radioactivitate? Ce mai

contează? De ce să nu mergem spre steaua învecinată, să verificăm dacă acolo se găsește Pământul, și, în acest caz, în ce stare este?

– Pentru că cei de pe Pământ, spuse Trevize, trebuie să fie, în felul lor, extraordinar de puternici. Aș prefera să mă apropii având ceva informații despre Pământ și locuitorii lui. Deocamdată, din moment ce continui să nu aflu nimic, ar fi periculos să mă apropii de el. Propunerea mea este să vă las pe voi aici pe Alfa, și să merg de unul singur. Riscul unei singure vieți este și așa suficient.

– Nu, Golan, spuse Pelorat cu aprindere. Bliss și copilul ar putea aștepta aici, dar eu trebuie să merg cu tine. Eu caut Pământul încă dinainte de a te naște tu și nu pot sta deoparte când capătul drumului este atât de aproape, oricare ar fi pericolele care ne amenință.

– Bliss și copilul *nu* vor aștepta aici, spuse Bliss. Eu sunt Gaia, iar Gaia te poate apăra, chiar și împotriva Pământului.

– Sper că ai dreptate, spuse întunecat Trevize, dar Gaia nu a putut împiedica eliminarea primelor amintiri privind rolul Pământului în fondarea ei.

– Acest lucru s-a întâmplat în vremurile de început ale Gaiei, când încă nu era bine organizată, încă nu evoluase. Acum, altfel stau lucrurile.

– Sper că așa este... Sau ai căpătat cumva informații despre Pământ în această dimineață, și noi nu știm? Ți-am cerut să vorbești cu una dintre bătrânele de pe aici.

– Și așa am făcut.

– Ce ai aflat? întrebă Trevize.

– Nimic despre Pământ. În privința asta, vid complet.

– Aha.

– Dar acești oameni sunt niște biotehnologi avansați.

– Ce spui?

– Pe această mică insulă, au crescut și testat nenumărate varietăți de plante și animale, și au construit un echilibru ecologic adecvat, stabil și autosuficient, în ciuda puținelor specii cu care au pornit la drum. Au îmbunătățit viața oceanică pe care au găsit-o la sosire, acum câteva mii de ani, crescându-i valoarea nutritivă și rafinându-i gustul. Biotehnologia lor a făcut din această lume un corn al abundenței. Au planuri și pentru ei înșiși.

– Ce fel de planuri?

– Sunt perfect conștienți că nu au cum să se extindă în actualele condiții, spuse Bliss, limitați fiind de acest mic petic de pământ, dar visează să devină amfibii.

– Să devină *ce?*

– Amfibii. Au de gând să-și dezvolte branhii, pe lângă plămâni. Visează să poată petrece perioade mari de timp sub apă; să descopere regiuni mai puțin adânci și să construiască clădiri pe fundul oceanului. Cea care mi-a vorbit despre aceste lucruri strălucea de entuziasm, dar a recunoscut că acest țel al Alfanilor este vechi de câteva sute de ani, și că progresul înregistrat a fost foarte mic, poate chiar inexistent.

– Iată două domenii în care ar putea fi mai evoluați decât noi, spuse Trevize. Controlul vremii și biotehnologia. Mă întreb care le-or fi tehnicile.

– Chiar dacă am da peste specialiști, spuse Bliss, este posibil să nu discute despre așa ceva cu noi.

– Nu acesta este principalul nostru scop aici, spuse Trevize, dar cu siguranță că Fundația ne-ar fi îndatorată dacă ar putea învăța câte ceva de la această lume miniaturală.

– Și noi reușim să controlăm destul de bine vremea, pe Terminus, spuse Pelorat.

– Multe lumi o controlează, spuse Trevize, dar întotdeauna în ansamblu. Alfanii controlează vremea pe o mică porțiune a lumii, și trebuie să aibă tehnici pe care noi nu le cunoaștem... Altceva, Bliss?

– Invitații sociale. Acești oameni par să aprecieze vacanțele, atunci când se pot elibera de lucrările pământului și de pescuit. În această seară, după cină, va fi un festival al muzicii. V-am mai spus deja. Mâine, în timpul zilei, va avea loc un festival pe plajă. După toate aparențele, pe întreg cuprinsul insulei va fi o reuniune a tuturor celor care se pot elibera de muncile câmpului pentru a se bucura de apă și pentru a sărbători soarele, întrucât în următoarea zi va ploua. Flota de pescuit se va întoarce mâine dimineață, înaintea ploii, iar seara va fi un festival al hranei, când toată lumea va gusta din peștele capturat.

– Mesele sunt și așa destul de sățioase, se plânse Pelorat. Mă întreb cum ar putea arăta un festival al hranei.

– Bănuiesc că se va insista mai puțin asupra cantității, și mai mult asupra calității. În orice caz, toți patru suntem invitați să

participăm la festivaluri, și în special la festivalul muzicii, care va avea loc în această seară.

– Cu instrumentele antice? întrebă Trevize.

– Exact.

– Prin ce anume sunt antice? Au computere primitive?

– Nu, nu. Aici vine partea interesantă. Nu este deloc muzică electronică, ci mecanică. Mi-au descris-o. Freacă niște corzi, suflă în tuburi, și bat pe diferite suprafețe rezonante.

– Sper că nu vorbești serios, spuse îngrozit Trevize.

– Ba da. Și am înțeles că Hiroko a ta va sufla într-unul din acele tuburi – am uitat cum îi zice – deci ar trebui să fii capabil să suporți.

– Mie mi-ar place mult să merg, spuse Pelorat. Știu foarte puține lucruri despre muzica primitivă și aș vrea să o aud.

– Nu este „Hiroko a mea", spuse Trevize cu răceală. Dar ce crezi, instrumentele sunt de tipul celor folosite cândva pe Pământ?

– Așa am înțeles, spuse Bliss. Cel puțin, femeia Alfană a spus că au fost concepute cu mult înainte de venirea strămoșilor ei aici.

– În cazul acesta, spuse Trevize, s-ar putea să merite să ascultăm scârțâitul, suflatul, și bângănitul, în speranța că vom obține ceva informații referitoare la Pământ.

81

Destul de ciudat, dar cea mai încântată de perspectiva unei serate muzicale era Fallom. Ea și cu Bliss făcuseră baie în micuța clădire din spatele casei. Acea căsuță avea o baie cu apă curentă fierbinte și rece (sau, mai degrabă, caldă și rece), o cadă, și o comodă. Totul era curat, în perfectă stare de funcționare și, în după-amiaza târzie, era bine luminată și primitoare.

Ca întotdeauna, Fallom era fascinată de sânii lui Bliss iar Bliss se mărgini să spună (acum, că Fallom înțelegea limbajul Galactic) că așa erau oamenii pe lumea ei. La care Fallom întrebă, inevitabil:

– De ce?

Bliss, după un timp de gândire, îi dădu replica universală:

– De-aia!

Când terminară, Bliss o ajută să-și pună lenjeria intimă dată de Alfani, și reuși să găsească modul de a-i trage fusta pe deasupra. Părea destul de rezonabil să o lase pe Fallom dezbrăcată de la brâu în sus. Își puse și ea o fustă Alfană (cam strâmtă la șolduri), după care urmă bluza. Era o prostie să aibă rețineri în a-și expune sânii într-o societate în care toate femeile o făceau, mai ales că nu îi avea mari și erau la fel de frumoși ca ai celorlalte, dar...

Urmară cei doi bărbați, unul după altul, Trevize mormăindu-și nemulțumirea – caracteristică universală a bărbaților – vizavi de timpul irosit de femei în baie.

Bliss o puse pe Fallom să se învârtă pe loc, pentru a se asigura că fusta nu îi va aluneca de pe coapsele și fesele băiețești.

– Este o fustă foarte frumoasă, Fallom, spuse ea. Îți place?

Fallom se privi în oglindă și spuse:

– Da, îmi place. Totuși, nu-mi va fi frig fără nimic sus?

Și își plimbă mâinile pe deasupra pieptului descoperit.

– Nu cred, Fallom. Pe lumea asta este destul de cald.

– *Tu* ți-ai acoperit pieptul.

– Da, așa e. Așa se procedează pe lumea mea. Acum, Fallom, urmează să ne întâlnim cu foarte mulți Alfani, în timpul cinei și după aceea. Crezi că poți suporta?

Fallom părea nefericită, și Bliss continuă:

– Voi sta în dreapta ta și te voi ține lipită de mine. Pel va sta în stânga, iar Trevize, de cealaltă parte a mesei, în fața ta. Nu vom lăsa pe nimeni să-ți vorbească, și nu vei fi obligată să vorbești cu nimeni.

– Voi încerca, Bliss.

– După aceea, spuse Bliss, câțiva Alfani vor cânta în felul lor, pentru noi. Știi ce este muzica?

Fredonă o bucată de muzică electronică, încercând să imite sunetele cât putea ea de bine.

Figura lui Fallom se lumină:

– Vrei să spui *******.

Ultimul cuvânt era pe limba ei. Începu să cânte.

Bliss făcu ochii mari. Era o melodie minunată, deși necizelată, și bogată în triluri.

– Într-adevăr, spuse ea. Muzică.

Fallom spuse, entuziasmată:

– Jemby făcea...

Ezită, apoi se hotărî să pronunțe cuvântul Galactic:

– ... muzică mereu. Făcea muzică la *******.

Din nou un cuvânt pe limba ei. Bliss repetă, nesigură:

– La un fifil?

Fallom râse:

– Nu fifil, *******.

Cu cele două cuvinte pronunțate unul după altul, Bliss reuși să-și dea seama de diferență, dar renunță să-l reproducă pe al doilea.

– Cum arată? întrebă ea.

Vocabularul lui Fallom era deocamdată limitat, insuficient pentru o descriere precisă. Iar gesturile făcute de ea nu reușiră să inspire în mintea lui Bliss nici o formă clară.

– Mi-a arătat cum se folosește *******, spuse Fallom cu mândrie. Foloseam degetele la fel ca și Jemby, dar el mi-a spus că în curând nu voi mai avea nevoie.

– Este minunat, dragă. După cină, vom vedea dacă Alfanii sunt la fel de buni la muzică pe cât erați tu și cu Jemby.

Ochii lui Fallom străluciră; cu mintea ocupată de perspective frumoase, reuși să treacă cu bine de o cină bogată, în ciuda mulțimii, a râsetelor și a zgomotelor din jurul ei. Doar o singură dată, când se răsturnă din greșeală o farfurie, declanșând strigăte agitate chiar în apropiere de ea, Fallom păru speriată, dar Bliss o strânse prompt, într-o îmbrățișare caldă și protectoare.

– Mă întreb dacă nu cumva putem aranja să mâncăm singuri, murmură ea spre Pelorat. Altfel, va trebui să plecăm de pe această lume. E și așa destul de neplăcut că trebuie să mănânc toate aceste proteine de animale Izolate, însă măcar trebuie să o fac în liniște.

– Nu fac decât să-și manifeste buna dispoziție, spuse Pelorat.

El ar fi fost capabil să îndure orice, punând totul pe seama comportamentului și credințelor primitive.

Apoi cina luă sfârșit, și se anunță că festivalul va începe în curând.

82

Sala în care urma să aibă loc festivalul muzicii era cam la fel de mare ca și sala de mese, cu scaune pliante (pe care Trevize le găsi foarte incomode) pentru aproximativ o sută cincizeci de oameni. Ca oaspeți de onoare, vizitatorii fură conduși în rândul din față, și numeroși Alfani făcură comentarii politicoase și favorabile referitoare la îmbrăcămintea lor.

Ambii bărbați erau goi de la brâu în sus, și Trevize își încorda mușchii abdominali ori de câte ori își aducea aminte. Din când în când, cobora privirea în jos, auto-admirându-și pieptul acoperit de păr negru. Pelorat, puternic preocupat să observe tot ceea ce se afla în jurul său, era indiferent la propria înfățișare. Bluza lui Bliss atrase priviri nedumerite, dar nimeni nu făcu vreun comentariu.

Trevize observă că sala era doar pe jumătate plină, și majoritatea audienței era formată din femei, foarte mulți bărbați fiind plecați pe mare.

Pelorat îl înghionti și îi șopti:

– Au electricitate.

Trevize privi spre tuburile verticale de pe pereți și tavan. Împrăștiau o lumină blândă.

– Tuburi fluorescente, spuse el. Foarte primitiv.

– Da, dar sunt utile, și avem chestii din astea în casă și la baie. Credeam că au doar un rol decorativ. Dacă putem afla cum se pun în funcțiune, nu vom mai fi obligați să stăm în întuneric.

– Ar fi putut să ne spună, făcu Bliss iritată.

– S-au gândit că știm, spuse Pelorat. Că toată lumea ar trebui să știe.

De după cortine ieșiră patru femei care se așezară, formând un grup în spațiul din față. Fiecare ținea în mână câte un instrument din lemn lăcuit, toate identice ca formă, dar greu de descris. Instrumentele erau net diferite ca mărime. Unul era foarte mic, două ceva mai mari, iar al patrulea foarte mare. Fiecare femeie mai ținea în cealaltă mână câte o tijă lungă.

Auditoriul fluieră ușor la apariția lor și, ca răspuns, cele patru femei se înclinară. Fiecare purta o bandă de pânză strânsă peste sâni, ca pentru a-i împiedica să se atingă de instrumente.

Trevize, interpretând fluierăturile ca pe un semn de bună primire, sau de plăcere anticipată, găsi că este politicos să

fluiere și el. Fallom se alătură cu un tril asurzitor care era pe cale să atragă atenția, când o presiune a mâinii lui Bliss o făcu să se oprească.

Trei dintre femei, fără alte pregătiri, își puseră instrumentele sub bărbie; cel mai mare dintre instrumente rămase între picioarele celei de-a patra, sprijinindu-se de podea. Tija lungă din mâna fiecăreia era plimbată pe deasupra corzilor, pe aproape toată lungimea instrumentului, în timp ce degetele mâinii drepte alunecau rapid pe la capetele superioare ale corzilor.

Aceasta, gândi Trevize, era „scârțâiala" la care se așteptase, însă nu suna deloc ca o scârțâială. Era o succesiune blândă și melodică de sunete; fiecare instrument își interpreta propria partitură, și totul fuziona într-un mod plăcut.

Îi lipsea infinita complexitate a muzicii electronice („adevărata muzică", nu se putu opri Trevize să gândească) și avea o anume monotonie. Totuși, cu trecerea timpului, urechea i se obișnui cu sistemul ciudat de sunete și începu să „prindă" subtilitățile. Era obositor, și se gândi cu regret la strălucirea, precizia matematică și puritatea muzicii adevărate, dar îi veni ideea că dacă ar asculta suficient de mult timp muzica acestor instrumente simple de lemn, s-ar putea să înceapă să-i placă.

De-abia după patruzeci și cinci de minute apăru Hiroko. Îl remarcă imediat pe Trevize în primul rând, și îi zâmbi. El se alătură cu tot sufletul audienței care începuse să fluiere blând, în semn de satisfacție. Fata arăta minunat, îmbrăcată cu o fustă lungă și rafinată, avea o floare mare în păr și nimic pe deasupra sânilor, din moment ce (după toate aparențele) nu exista pericolul ca aceștia să se atingă de instrument.

Instrumentul său se dovedi a fi un tub de lemn închis la culoare, lung de aproximativ două treimi de metru, și gros de aproape doi centimetri. Duse instrumentul la buze și suflă într-o deschizătură aflată la unul din capete, producând un sunet subțire, duios, care crescu în înălțime pe măsură ce degetele sale manipulau niște obiecte de metal dispuse în lungul tubului.

La primul sunet, Fallom o strânse pe Bliss de mână și spuse:

– Bliss, acesta este un *******.

Și pronunță din nou cuvântul care lui Bliss i se păruse că aduce cu „fifil".

Bliss dădu ferm din cap spre Fallom, care spuse, coborând vocea:

– Ba da, este!

Câțiva spectatori priveau în direcția lui Fallom. Bliss îi acoperi hotărâtă gura, cu mâna, se aplecă și îi murmură în ureche, cu o forță aproape subliminală:

– Liniște!

După aceea, Fallom o ascultă pe Hiroko în liniște, dar degetele i se mișcau spasmodic, ca și cum apăsau obiectele aflate în lungul unui instrument imaginar.

Ultima parte a concertului fu susținut de un bărbat în vârstă purtând pe umeri un instrument cu caneluri pe laturi. Îl strângea și îl întindea, în timp ce cu una dintre mâini parcurgea rapid o succesiune de obiecte albe și negre aflate la unul dintre capete, apăsându-le mai multe odată.

Trevize găsi că aceste sunete erau deosebit de obositoare, chiar barbare și neplăcute, ca amintirea lătratului câinilor de pe Aurora – nu din cauză că sunetul semăna cu un lătrat, ci din cauză că emoțiile pe care le stârnea erau asemănătoare. Bliss părea ca și cum era pe cale să-și ducă mâinile la urechi pentru a le acoperi, iar Pelorat avea o încruntătură pe față. Doar Fallom părea să se distreze, din cauză că bătea ușor cu piciorul în podea, iar Trevize, după ce remarcă acest lucru, își dădu seama, surprins, că ritmul muzicii se potrivea perfect cu bătaia din picior a lui Fallom.

Muzica luă, în cele din urmă, sfârșit, și se produse o adevărată furtună de fluierături, trilul lui Fallom acoperind clar toate celelalte zgomote.

Apoi auditoriul se sparse în grupuri mici, conversând, și deveni la fel de gălăgios ca în toate reuniunile publice ale Alfanilor. Persoanele care concertaseră stăteau în partea din față a camerei și discutau cu cei veniți să le felicite.

Fallom se eliberă din priza lui Bliss și alergă spre Hiroko.

– Hiroko, strigă ea aproape sufocându-se. Lasă-mă să văd *******.

– Ce anume, dragă? spuse Hiroko.

– Lucrul cu care ai făcut muzica.

– Aha, râse Hiroko. Acesta flaut este, mititico.

– Pot să-l văd?

– Bine.

Hiroko deschise o cutie și scoase instrumentul. Era compus din trei părți separate, dar le asamblă rapid; i-l întinse lui Fallom cu mușțiucul spre buze și spuse:

– Uite, stârnește-ți suflarea pe aici.

– Știu, știu, spuse nerăbdătoare Fallom dând să apuce flautul.

Automat, Hiroko îl smulse și îl ridică:

– Suflă, copilă, dar nu îl atinge.

Fallom părea dezamăgită:

– Atunci, pot să mă uit la el? Nu îl ating.

– Desigur, drăguță.

Întinse din nou flautul și Fallom îl privi cu aviditate.

Apoi, lumina fluorescentă din cameră păli foarte ușor, și se făcu auzit sunetul unei note de flaut, ușor șovăielnic și fluctuant.

Hiroko, surprinsă, era aproape să scape flautul, iar Fallom strigă:

– Am reușit! Am reușit! Jemby mi-a spus că odată am să pot!

– Tu ai scos sunetul acesta? întrebă Hiroko.

– Da, eu. Eu.

– Dar cum ai reușit, copilă?

Bliss spuse, roșie de rușine:

– Îmi cer scuze, Hiroko. Am să o iau de aici.

– Nu, spuse Hiroko. Să mai facă încă o dată vreau.

Câțiva dintre Alfanii din apropiere se strânseră să privească. Fallom avea fruntea încrețită, ca și cum făcea eforturi mari. Tuburile fluorescente păliră mai puternic decât prima dată, și se auzi din nou vibrația unei note de flaut, de această dată pură și stabilă, urmată de o succesiune dezordonată de sunete, în timp ce obiectele de metal din lungul flautului se mișcau de capul lor.

– Este un pic diferit față de *******, spuse Fallom cu răsuflarea un pic tăiată.

Ca și cum suflarea care activase flautul fusese a ei, și nu aer dirijat de la distanță.

– Probabil că folosește energie de la curentul electric ce trece prin tuburile fluorescente, spuse Pelorat spre Trevize.

– Încearcă din nou, spuse Hiroko cu voce sugrumată.

Fallom închise ochii. Nota era acum mai ușoară, și sub un control mai ferm. Flautul cânta parcă de unul singur, acționat de energia transdusă de lobii încă imaturi ai creierului lui Fallom. Notele care la început fuseseră aproape dezordonate intrară într-o succesiune melodioasă. Toată lumea din sală se adunase acum în jurul lui Hiroko și al lui Fallom, Hiroko ținând ușor flautul la capete, între degetul mare și arătător de la fiecare mână, și Fallom, cu ochii închiși, comandând curentul de aer și mișcarea clapelor.

– Este melodia pe care am cântat-o eu, șopti Hiroko.

– Mi-o aduc aminte, spuse Fallom dând încet din cap și încercând să nu își perturbe concentrarea.

– Nu ți-a scăpat nici o notă, spuse la sfârșit Hiroko.

– Dar nu a fost bine, Hiroko. Nu ai cântat bine.

– Fallom! strigă Bliss. Nu este politicos ceea ce spui. Nu trebuie...

– Vă rog, spuse categoric Hiroko, nu vă băgați. De ce nu a fost bine, copilă?

– Pentru că eu aș fi cântat în alt fel.

– Atunci, arată-mi.

Flautul cântă din nou, dar într-un mod mai complicat, deoarece forțele care acționau clapele o făceau într-o succesiune mai rapidă și în combinații mai elaborate decât înainte. Muzica era mai complexă, și infinit mai sentimentală și mișcătoare. Hiroko stătea dreaptă, și în tot restul camerei nu se mai auzea nici un zgomot.

Chiar și după ce Fallom termină de cântat, nu se auzi nici un sunet până când Hiroko nu inspiră adânc și spuse:

– Micuțo, ai mai cântat vreodată melodia asta?

– Nu, spuse Fallom, înainte nu puteam să mă folosesc decât de degete, dar nu pot mișca degetele pentru a face flautul să cânte astfel.

Apoi, simplu și fără urmă de îngâmfare:

– Nimeni nu poate.

– Poți să cânți și altceva?

– Pot să inventez.

– Vrei să spui... să improvizezi?

Fallom se încruntă auzind cuvântul și privi spre Bliss. Bliss aprobă cu o mișcare a capului, și Fallom spuse:

– Da.

– Atunci, te rog să o faci, spuse Hiroko.

Fallom făcu o pauză de un minut sau două pentru gândire, apoi începu încet, cu o foarte simplă succesiune de note, totul fiind ca într-un vis. Luminile fluorescente păleau și străluceau în funcție de cantitatea de energie necesară activării instrumentului. Nimeni nu remarcase acest lucru, pentru că fluctuația părea să fie efectul muzicii și nu cauza, ca și cum un spirit electric invizibil asculta de ordinele notelor muzicale.

Combinația de sunete se repetă un pic mai puternic, apoi un pic mai complex, apoi cu variații care, fără a se pierde combinația de bază, o făceau mai tulburătoare și mai fascinantă, până când toți rămaseră aproape fără respirație. Și în final, coborî mult mai repede decât urcase, sugerând un plonjon care aduse auditoriul înapoi pe pământ, deși rămăseseră cu impresia că pluteau în aer.

Aerul fu pur și simplu sfâșiat de o adevărată furtună de aplauze; chiar și Trevize, obișnuit cu un gen de muzică total diferit, gândi cu tristețe:

– Nu voi mai auzi niciodată așa ceva.

Când se făcu din nou – cu multă greutate – liniște, Hiroko întinse flautul:

– Ține-l, Fallom, al tău este!

Fallom se întinse avidă după el, dar Bliss prinse brațul întins al copilului și spuse:

– Nu îl putem lua, Hiroko. Este un instrument de valoare.

– Am altul, Bliss. Nu la fel de bun, dar așa-i corect. Instrumentul aista aparține aceluia care cântă mai bine. Niciodată nu am auzit o astfel de muzică și ar fi o greșeală din partea mea să am un instrument fără a scoate din el tot ce se poate. Ce mult aș vrea să știu și eu cum se poate cânta la instrument fără a-l atinge!

Fallom luă flautul și, cu o expresie de adâncă mulțumire, îl strânse la piept.

83

Fiecare dintre cele două camere ale locuinței ce le fusese repartizată era luminată de un tub fluorescent. Camera de baie

avea încă unul. Luminița era slabă și incomodă pentru citit, dar cel puțin nu mai era întuneric.

Și totuși, întârziară afară. Cerul era plin de stele, un lucru întotdeauna fascinant pentru cineva născut pe Terminus. Acolo, cerul nopții era întunecat, și nu se observa decât o vagă urmă a norului Galactic.

Hiroko îi însoțise pe drumul înapoi spre camere, de teamă ca oaspeții să nu se rătăcească sau să se împiedice de ceva. Tot drumul o ținu pe Fallom de mână, și apoi, după ce le arătă cum se aprind tuburile fluorescente, rămase afară cu ei.

Bliss încercă încă o dată, deoarece era clar că Hiroko se afla într-o stare de puternic conflict emoțional:

– Serios, Hiroko, nu putem accepta flautul.

– Nu, Fallom trebuie să-l păstreze.

Însă avea o expresie de parcă era pe marginea prăpastiei.

Tevize continua să privească cerul. Noaptea era într-adevăr întunecată, un întuneric slab afectat de picătura de lumină care venea din camere; și cu atât mai puțin de slabele scânteieri venind de la celelalte case aflate în depărtare.

– Hiroko, spuse el, vezi steaua aceea, care este așa de strălucitoare? Cum se numește?

Hiroko ridică o privire absentă și spuse, fără prea mare interes:

– Este Sora.

– De ce este numită astfel?

– La fiecare optzeci de Ani Standard face un tur complet în jurul soarelui nostru. În aiastă perioadă a anului, este o stea de seară. Totuși, este vizibilă și ziua, când apare deasupra orizontului.

Bun, gândi Trevize. Nu este complet ignorantă în probleme de astronomie.

– Știi că Alfa are o altă soră, una foarte mică și palidă, care este mult, mult mai departe decât acea stea strălucitoare? Nu o poți zări fără telescop.

(Nici el nu o văzuse, nu își bătuse capul să o caute, dar computerul avea informația în băncile sale de date.)

Ea spuse indiferentă:

– Ni s-a spus la școală.

– Dar ce spui de aceea? Vezi acele șase stele în zig-zag?

– Este Casiopeea, spuse Hiroko.

– De ce îi spune astfel?

– Nu știu. Nimic nu știu despre astronomie, respectat Trevize.

– Vezi cea mai joasă stea din zig-zag, cea mai strălucitoare din tot grupul? Ce este?

– Este o stea. Numele nu i-l cunosc.

– Dar, exceptând cele două stele surori, este steaua cea mai apropiată de Alfa. Se află la doar un parsec depărtare.

– Da? Nu știam, spuse Hiroko.

– Nu ar putea fi steaua în jurul căreia orbitează Pământul?

Hiroko privi steaua cu o ușoară sclipire de interes.

– Nu știu, spuse ea. N-am auzit pe nimeni să spună așa ceva.

– Nu crezi că ar putea fi?

– De unde să știu? Nimeni nu știe unde ar putea fi Pământul. Eu... Eu trebuie să vă părăsesc acum. Mâine îmi vine rândul să lucrez la câmp, înainte de festivalul plăjii. Ne vom vedea cu toții acolo, imediat după prânz. Da? Da?

– Bineînțeles, Hiroko.

Ea plecă deodată, aproape în fugă, dispărând în întuneric. Trevize privi în urma ei, apoi îi urmă pe ceilalți, intrând în coliba slab luminată.

– Ți-ai putut da seama dacă nu cumva mințea în privința Pământului, Bliss? întrebă el.

Bliss dădu din cap.

– Nu cred că mințea. Este într-o stare de puternică tensiune nervoasă, lucru de care mi-am dat seama de-abia după concert. Tensiunea exista dinainte de a întreba tu de stele.

– Din cauză că a renunțat la flaut, crezi?

– Poate. Nu-mi dau seama.

Se întorse spre Fallom:

– Fallom, vreau să mergi acum în camera ta. Când ești gata de culcare, mergi în camera de baie, folosești toaleta, te speli pe mâini, pe față, și pe dinți.

– Aș vrea să cânt la flaut, Bliss.

– Numai puțin, și *foarte* încet. Înțelegi, Fallom? Iar atunci când îți voi spune să încetezi, încetezi.

– Da, Bliss.

Cei trei erau acum singuri; Bliss stătea așezată pe singurul scaun din cameră, iar cei doi bărbați ocupară fiecare câte un pat.

– Are vreun rost să mai rămânem pe planeta asta? întrebă Bliss.

Trevize ridică din umeri:

– N-am apucat să discutăm despre legătura dintre Pământ și instrumentele străvechi. Poate aflăm ceva interesant. De asemenea, poate merită să așteptăm întoarcerea flotei de pescuit. Bărbații ar putea cunoaște ceva în plus față de cei care stau acasă.

– *Foarte* improbabil, după părerea mea, spuse Bliss. Ești sigur că nu ochii negri ai lui Hiroko sunt cei care te țin legat?

Trevize spuse, iritat:

– Nu te înțeleg, Bliss. Ce treabă ai tu cu ceea ce am eu de gând să fac? Pentru ce îți arogi dreptul de a-mi face morală?

– Nu mă interesează moralitatea ta. Această problemă afectează expediția noastră. Vrei să descoperi Pământul pentru a lua o decizie finală privind corectitudinea alegerii *Galaxiei* în detrimentul lumilor Izolate. Eu doresc să iei decizia. Spui că ai nevoie să vizitezi Pământul pentru a o lua, și pari convins că Pământul se învârte în jurul acelei stele de pe cer. Bun, atunci să mergem acolo. Recunosc că ar fi fost util să avem ceva informații în plus înainte de a face acest pas, dar pentru mine este clar că de aici nu avem ce informații să primim. Nu vreau să rămân doar din cauză că ție îți place compania lui Hiroko.

– Poate că o să plecăm, spuse Trevize. Dă-mi timp de gândire, și Hiroko nu va avea nici o influență asupra hotărârii mele, te asigur.

– Eu simt că ar trebui să ne îndreptăm spre Pământ, spuse Pelorat, fie și numai pentru a vedea dacă este sau nu radioactiv. Nu văd ce rost mai are așteptarea.

– Ești sigur că nu ești influențat de ochii negri ai lui Bliss? făcu Trevize puțin înciudat.

Apoi, imediat:

– Nu, Janov, retrag ceea ce am spus. M-am purtat ca un copil. Totuși... lumea asta este încântătoare, făcând chiar abstracție de Hiroko, și vreau să spun că în alte împrejurări aș fi fost tentat să rămân pentru totdeauna... Nu ai impresia, Bliss, că Alfa distruge teoria ta despre Izolați?

– În ce fel? întrebă Bliss.

– Ai susținut că fiecare lume izolată devine periculoasă și ostilă.

– Chiar și Comporellon, spuse Bliss pe un ton neutru, care este cam desprinsă de curentul principal al activității Galactice, deși, teoretic, este o Putere Asociată a Federației Fundației.

– Dar *nu* Alfa. Această lume este complet izolată, dar te poți plânge de prietenia și ospitalitatea lor? Ne hrănesc, ne îmbracă, ne adăpostesc, organizează festivaluri în cinstea noastră, ne îmbie să rămânem. Ce rău vezi la ei?

– Nici unul, după toate aparențele. Hiroko îți dă chiar și trupul ei.

Trevize replică, mânios:

– Bliss, ce te deranjază pe tine în asemenea hal chestia asta? Nu mi-a dat trupul ei. Ne-am oferit reciproc trupurile. Amândoi am căzut de acord, și a fost extrem de plăcut. Nici tu nu eziți să-ți oferi trupul, atunci când ai chef.

– Te rog, Bliss, spuse Pelorat, Golan are perfectă dreptate. Nu ai nici un motiv să-i critici plăcerile personale.

– Atâta vreme cât nu ne afectează pe noi, se încăpățână Bliss.

– Nu ne afectează, spuse Trevize. Vom pleca, te asigur. Întârzierea pentru căutarea unor informații în plus nu va fi lungă.

– Și totuși, nu am încredere în Izolați, spuse Bliss, nici măcar atunci când fac cadouri.

Trevize ridică brațele, exasperat:

– Tu tragi o concluzie, după care deformezi realitatea astfel încât să i se potrivească. Ce-ar fi să...

– Să nu mai spui așa ceva, spuse amenințătoare Bliss. Eu nu sunt o simplă femeie. Eu sunt Gaia. Gaia, și nu eu, se simte neliniștită.

– Nu există nici un motiv să...

În acel moment auziră pe cineva făcând zgomot la draperie.

Trevize îngheță.

– Ce a fost asta? întrebă el în șoaptă.

Bliss ridică ușor din umeri:

– Dă la o parte draperia și vezi. Ai zis că oamenii de aici sunt amabili, și nu prezintă nici un pericol.

Trevize ezită totuși, până când se auzi o voce slabă spunând, de cealaltă parte:

– Vă rog. Sunt eu!

Era vocea lui Hiroko. Trevize se grăbi să dea draperia la o parte.

Hiroko intră repede. Avea obrajii umezi.

– Cc s-a întâmplat? întrebă Bliss.

Hiroko se agăță de Trevize:

– Să rezist nu am mai putut. Încercat-am, dar nu am mai putut suporta, trebuie să vă spun. Plecați, cu toții. Luați repede copilul cu voi. Duceți nava departe – departe de Alfa – cât mai sunteți încă la adăpostul întunericului.

– De ce? întrebă Trevize.

– Pentru că altfel, muri-veți; cu toții.

84

Cei trei Străini o priviră împietriți, un moment îndelungat. Apoi vorbi Trevize:

– Vrei să spui că semenii tăi ne vor omorî?

Hiroko spuse, lacrimile rostogolindu-i-se pe obraji:

– Ești deja pe drumul morții, respectat Trevize. Și ceilalți împreună cu tine... Cu mult timp în urmă, învățații noștri pus-au la punct un virus, inofensiv pentru noi, dar mortal pentru Străini. Noi am fost imunizați.

Surescitată, scutura brațul lui Trevize:

– Ești infectat!

– Cum?

– Atunci când ne-am oferit plăcere. Aiasta-i una din modalități.

– Dar mă simt foarte bine, spuse Trevize.

– Deocamdată, virusul este inactiv. Activ va fi făcut atunci când se va întoarce flota de pescuit. Conform legilor noastre, toți trebuie să ia parte la o atare decizie... chiar și bărbații. Cu siguranță că toți vor decide că este necesar să muriți, iar noi trebuie să vă ținem aici până atunci, adică până peste două dimineți. Plecați acum cât încă întuneric este și nimeni nu bănuiește nimic.

– De ce fac semenii tăi acest lucru? întrebă Bliss cu asprime.

– Pentru siguranța noastră. Suntem puțini, și mult avem. Nu dorim să fim deranjați de Străini. Dacă vine vreunul și raportează bunăstarea noastră, și alții vor veni. Din acest motiv,

atunci când sosește o navă, siguri trebuie să fim că nu mai pleacă niciodată.

– Bine, spuse Trevize, atunci tu pentru ce ne-ai prevenit?

– Nu întreba care este motivul... nu, am să-ți spun, pentru că aud acum din nou. Ascultă...

Din camera alăturată, o puteau auzi pe Fallom cântând încet... și deosebit de frumos.

– Nu pot suporta distrugerea unei astfel de muzici, spuse Hiroko, deoarece și tânăra va muri împreună cu voi.

Trevize întrebă, mohorât:

– De asta i-ai oferit flautul lui Fallom? Pentru că știai că îl vei recăpăta, după ce va muri?

Hiroko părea îngrozită de idee:

– Nu, atunci nu m-am gândit la așa ceva. Și când, în cele din urmă, mi-a trecut prin minte, știut-am că nu trebuie să se întâmple. Plecați împreună cu copilul, luați și flautul, pe care nu îl voi mai vedea niciodată. În spațiu fi-veți în siguranță și, rămas inactiv, virusul din corpul tău va muri după o vreme. În schimb, vă cer ca nimeni dintre voi să nu vorbească vreodată de această lume. Nimeni altcineva să nu afle de ea.

– Nu vom vorbi, spuse Trevize.

Hiroko ridică privirea. Întrebă, în șoaptă:

– Pot să te mai sărut încă o dată înainte de plecare?

– Nu, spuse Trevize. M-ai infectat o dată, și este de ajuns.

Apoi, cu mai puțină asprime, adăugă:

– Nu plânge. Oamenii te vor întreba pentru ce plângi și nu vei ști ce să le spui... Te voi ierta pentru ceea ce mi-ai făcut, având în vedere că acum te străduiești să ne salvezi.

Hiroko se redresă, își șterse cu grijă lacrimile de pe obraji cu dosul palmei, inspiră adânc, și spuse:

– Mulțumescu-ți.

După care plecă în fugă.

– Stingem lumina, spuse Trevize, și așteptăm puțin. Apoi plecăm... Bliss, spune-i lui Fallom să termine de cântat. Nu uita să iei flautul, desigur... Apoi vom încerca să găsim drumul spre navă. Să sperăm că vom reuși, în întunericul ăsta.

– Îl vom găsi, spuse Bliss. Hainele mele sunt la bord și, oricât de puțin, sunt și ele Gaia. Gaia nu va avea nici o greutate în a o găsi pe Gaia.

Dispăru în camera ei pentru a o pregăti pe Fallom.

– Crezi că ne-au deteriorat nava pentru a ne ține pe planeta asta? întrebă Pelorat.

– Nu cred că se pricep la așa ceva, spuse încrezător Trevize.

Bliss ieși, ținând-o pe Fallom de mână, și Trevize stinse luminile.

Stătură tăcuți în întuneric, aproximativ o jumătate de noapte după părerea lui Trevize, dar putea să fi trecut doar o jumătate de oră. Apoi Trevize dădu calm draperia la o parte. Cerul părea un pic mai noros, dar stelele străluceau. Sus pe cer se distingea Casiopeea, având în vârful de jos steaua strălucitoare care putea fi soarele Pământului. Aerul încremenise și nu se auzea nici un sunet.

Trevize ieși cu precauție, îndemnându-i pe ceilalți să îl urmeze. Una dintre mâini se sprijini, aproape instinctiv, de patul biciului neuronic. Era sigur că nu va fi nevoie să îl folosească, dar...

Bliss trecu în față, ținându-l de mână pe Pelorat, care îl prinsese pe Trevize. Cealaltă mână a lui Bliss o ținea pe Fallom. Pipăind cu piciorul, în întunericul aproape total, Bliss îi conduse pe ceilalți în direcția în care simțea, foarte slab, caracteristicile Gaiane ale hainelor sale de la bordul lui *Far Star*.

PARTEA A ȘAPTEA

PĂMÂNTUL

CAPITOLUL 19

Radioactiv?

85

FAR STAR SE DESPRINSE LIN, ridicându-se ușor prin atmosferă, părăsind insula întunecată de dedesubt. Cele câteva puncte luminoase de sub ei păliră și dispărură. Pe măsură ce atmosfera devenea mai rarefiată, viteza navei creștea, iar punctele luminoase de pe cer se înmulțeau, strălucind din ce în ce mai puternic.

În cele din urmă, putură contempla planeta Alfa, iluminată pe un singur pătrar, și acesta în mare măsură acoperit de nori.

– Nu cred că au o tehnologie spațială activă, spuse Pelorat. Nu ne pot urmări.

– Nu sunt sigur că asta e de natură să mă bine-dispună, spuse Trevize.

Avea o figură mohorâtă, și vocea îi era descurajată.

– Sunt infectat, se plânse el.

– Cu un virus inactiv, spuse Bliss.

– Totuși, poate deveni activ. Ei aveau o metodă. Ce metodă?

Bliss ridică din umeri:

– Hiroko a spus că virusul, lăsat inactiv, va muri în cele din urmă într-un corp la care nu este adaptat... așa cum este al tău.

– Serios? spuse Trevize cu furie. De unde știe ea? De unde știu eu că declarația lui Hiroko nu a fost decât o minciună? Și nu este posibil ca metoda de activare, oricare ar fi ea, să poată fi declanșată în mod natural? O substanță chimică anume, un tip de radiație, un... un... cine știe ce? Mă pot îmbolnăvi deodată, după care veți muri și

voi. Sau, dacă acest lucru se întâmplă după ce ajungem pe o planetă intens populată, se poate declanșa o epidemie distrugătoare, pe care oameni fugind în disperare o vor purta pe alte lumi.

O privi pe Bliss:

– Poți face ceva în această privință?

Bliss dădu încet din cap:

– Nu este simplu. Gaia are în componență paraziți... microorganisme, viermi. Ei reprezintă o parte benignă a echilibrului ecologic. Trăiesc și contribuie la conștiința colectivă a lumii, dar nu se dezvoltă niciodată peste măsură. Trăiesc fără a face un rău notabil. Problema este, Trevize, că virusul care te afectează nu face parte din Gaia.

– Ai spus „nu este simplu", făcu încruntat Trevize. În condițiile de față, poți face o încercare, chiar dacă este dificil? Poți localiza virusul din mine pentru a-l distruge? Dacă nu reușești să faci asta, poți măcar să-mi întărești sistemul de apărare?

– Îți dai seama ce-mi ceri, Trevize? Nu sunt familiarizată cu flora microscopică a trupului tău. Nu îmi este ușor să deosebesc un virus între celelalte celule, l-aș putea confunda cu o genă normală. Ar fi și mai dificil să fac deosebirea dintre virușii cu care corpul tău este obișnuit și virusul cu care te-a infectat Hiroko. Voi încerca, Trevize, dar asta va cere mult timp, și nu sunt sigură că voi reuși.

– Ai timp berechet la dispoziție, spuse Trevize. Încearcă.

– Desigur, spuse Bliss.

– Dacă Hiroko a spus adevărul, Bliss, interveni Pelorat, ai putea găsi viruși cărora deja le scade vitalitatea, și le-ai putea accelera declinul.

– Da, aș putea, spuse Bliss. Este o idee bună.

– Nu te va mustra conștiința? o întrebă Trevize. Va trebui să distrugi fragmente prețioase de viață, să știi! Viruși!

– Ești ironic, Trevize, spuse Bliss cu răceală, dar ironic sau nu, ai pus degetul pe o dificultate reală. Totuși, trebuie să te pun înaintea acestor viruși. Îi voi omorî dacă voi avea posibilitatea, nu te teme. La urma urmelor, chiar dacă nu aș avea o mare considerație pentru tine...

În acest moment, gura i se deformă ca și cum se străduia să își reprime un zâmbet.

– ...atunci trebuie să țin cont că Pelorat și Fallom sunt și ei în primejdie, și ai putea avea încredere în sentimentele mele față

de ei. dacă nu ai încredere în cele față de tine. Ai putea ține cont că eu însămi sunt în primejdie.

– Nu am nici un pic de încredere în dragostea ta pentru propria-ți persoană, murmură Trevize. Ești mereu gata să-ți dai viața pentru o cauză mai înaltă. Însă am să accept argumentul tău în ceea ce îi privește pe Pelorat și Fallom.

După care spuse:

– Nu aud flautul lui Fallom. S-a întâmplat ceva cu ea?

– Nu, spuse Bliss. Doarme. Un somn perfect natural. la care eu nu am avut nici o contribuție. Și propun ca, după ce calculezi Saltul spre steaua care credem noi că este soarele Pământului, să facem cu toții la fel ca și ea. Eu am mare nevoie de somn, și bănuiesc că și tu ești în aceeași situație, Trevize.

– Da, dacă am să reușesc... Știi, Bliss, ai avut dreptate.

– În ce privință, Trevize?

– În legătură cu Izolații. Noul Pământ nu era un paradis, oricât de mult ar fi dat această impresie. Ospitalitatea – toată acea prietenie exagerată de la început – era menită să ne adoarmă vigilența, astfel încât unul dintre noi să poată fi mai ușor de infectat. Și tot teatrul de după aceea, festivalurile de tot felul, trebuiau să ne țină pe loc până când se întorcea flota de pescuit și se hotăra activarea. Totul ar fi decurs conform planului lor, dacă nu ar fi fost Fallom și muzica ei. S-ar putea ca și aici să fi avut dreptate.

– În privința lui Fallom?

– Da. Nu am fost de acord să o luăm, și nu am fost niciodată mulțumit de prezența ei la bordul acestei nave. Este meritul tău, Bliss, că o avem aici, iar ea, inconștient, ne-a salvat. Și totuși...

– Și totuși ce?

– În ciuda acestui lucru, *în continuare* mă deranjează prezența lui Fallom. Nu știu de ce.

– Dacă te face să te simți mai bine, Trevize, pot să-ți spun că nu e cazul să pui totul pe seama lui Fallom. Hiroko a pretins că Fallom și muzica ei a fost motivul, ca scuză pentru a comite un act de trădare față de Alfani. Poate a crezut ea însăși acest lucru, dar mai era ceva în mintea ei, ceva ce am detectat vag dar nu am putut identifica cu certitudine, probabil pentru că îi era rușine să-l recunoască în mod conștient. Am impresia că avea un sentiment cald pentru tine, și nu dorea să te vadă murind. Iar asta nu avea nici o legătură cu Fallom și muzica ei.

– Crezi? spuse Trevize.

Și zâmbi ușor, pentru prima dată de când părăsiseră Alfa.

– Da, cred. Probabil că te pricepi foarte bine la femei. Ai convins-o pe Doamna Ministru Lizalor să ne permită să plecăm cu nava de pe Comporellon, și ai influențat-o pe Hiroko să ne salveze viețile. Trebuie să recunoaștem meritele fiecăruia.

Trevize zâmbi larg:

– Dacă spui tu... Bun, deci ne îndreptăm spre Pământ.

Dispăru în cabina de pilotaj cu un pas vioi.

Pelorat, privind îndelung în urma lui, spuse:

– De fapt, Bliss, l-ai mângâiat, nu-i așa?

– Nu, Pelorat, nu m-am atins de mintea lui.

– Bineânțeles că te-ai atins, când i-ai flatat atât de puternic vanitatea masculină.

– Într-un mod indirect, spuse Bliss zâmbind.

– Chiar și așa, Bliss, îți mulțumesc.

86

După Salt, steaua care putea fi soarele Pământului se afla în continuare la o zecime de parsec depărtare. Era cel mai strălucitor obiect de pe cer, dar nu era decât o stea.

Trevize filtra lumina, pentru a ușura vizualizarea, și studie imaginea cu o expresie întunecată.

– Nu există nici o îndoială că aceasta este sora geamănă a lui Alfa, steaua în jurul căreia orbitează Noul Pământ, spuse el. Și totuși, Alfa este în harta computerului, iar aceasta nu. Nu avem un nume pentru această stea, nu avem date despre ea, nu avem nici o informație despre sistemul său planetar, în caz că are vreunul.

– Nu la asta trebuia să ne așteptăm, dacă Pământul se învârte în jurul acestui soare? întrebă Pelorat. Un astfel de gol în informații sprijină ideea că toate informațiile despre Pământ au fost eliminate.

– Da, dar ar putea însemna că este o lume Spațiană care se întâmplă să nu apară pe lista de pe zidul acelei clădiri Melpomeniene. Nu putem fi perfect siguri că lista era completă. Sau, această stea ar putea fi lipsită de planete, și de aceea nu a meritat să fie cuprinsă în harta computerului, care este în principal folosită în scopuri militare și comerciale... Janov,

există vreo legendă din care să rezulte că soarele Pământului este la doar un parsec depărtare de o stea geamănă?

Pelorat dădu din cap:

– Îmi pare rău, Golan, dar nu îmi aduc aminte de vreo astfel de legendă. Ar putea exista totuși una. Memoria mea nu este perfectă. Am să caut.

– Nu, lasă, nu are importanță. Soarele Pământului are vreun nume?

– I s-au dat diferite nume. Cred că trebuie să aibă câte un nume în fiecare din diferitele limbaje.

– Uit mereu că pe Pământ se vorbeau multe limbi.

– Așa era și normal. Altfel nu ar fi existat atâtea legende.

Trevize spuse, necăjit:

– Bun, și ce facem? De la distanța asta nu aflăm nimic despre sistemul planetar, și trebuie să ne apropiem. Aș vrea să fiu prudent, însă nu excesiv, și nu fără motiv. Deocamdată nu văd vreun pericol posibil. Probabil că cineva atât de puternic încât să distrugă toate informațiile din Galaxie referitoare la Pământ ne poate distruge și pe noi de la această distanță, dacă vrea cu toată convingerea să nu fie descoperit. Însă văd că nu s-a întâmplat nimic. Nu are rost să rămânem aici la nesfârșit, temându-ne să ne apropiem, nu-i așa?

– Înțeleg că nici computerul nu detectează ceva care ne poate pune în primejdie, spuse Bliss.

– Când am spus că nu văd vreun pericol posibil, mă refeream la informațiile date de computer. Eu desigur că nu pot zări nimic cu ochiul liber. Nici nu am pretenția.

– Atunci trag concluzia că ești în căutare de sprijin pentru ceea ce consideri a fi o decizie riscantă. În regulă. Eu te sprijin. Nu am venit până aici pentru a ne întoarce din drum fără un motiv întemeiat, nu-i așa?

– Nu, spuse Trevize. Tu ce spui, Pelorat?

– Eu vreau să ne apropiem, spuse Pelorat, fie și numai din curiozitate. Nu aș putea suporta să ne întoarcem fără a fi siguri dacă am descoperit sau nu Pământul.

– Bine, spuse Trevize. Atunci suntem cu toții de acord.

– Nu toți, spuse Pelorat. Mai este și Fallom.

Trevize rămase interzis:

– Sugerezi cumva că ar trebui s-o întrebăm și pe copilă? Ce valoare ar putea avea părerea ei, în caz că are vreo părere? De altfel, ea nu dorește decât să ne întoarcem pe lumea ei.

– Îi poți reproșa acest lucru? întrebă Bliss cu aprindere.

Și pentru că începuseră să discute despre Fallom, Trevize deveni conștient de flautul ei, care acum răsuna într-un ritm de marș alert.

– Ascultați-o, spuse el. De unde a auzit ea vreodată un ritm de marș?

– Poate că Jemby i-a cântat marșuri la flaut.

Trevize dădu din cap:

– Mă îndoiesc. Mai degrabă ritmuri de dans, de leagăn... Ascultați, Fallom mă neliniștește. Învață prea repede.

– Este *ajutată* de către mine, spuse Bliss. Nu uita acest lucru. Este *foarte* inteligentă și a fost extrem de mult stimulată în timpul în care a stat cu noi. Mintea ei a cunoscut noi senzații. A văzut spațiul, lumi diferite, oameni mulți; toate deodată, pentru prima oară.

Ritmul de marș al lui Fallom deveni mai frenetic și mai barbar.

Trevize oftă și spuse:

– Ei bine, este aici, și cântă o melodie care pare să inspire optimism și plăcerea aventurii. Voi considera deci că ne dă un vot favorabil apropierii de Pământ. Să o facem, deci, cu prudență, și să verificăm sistemul planetar al acestui soare.

– Dacă are vreun sistem planetar, spuse Bliss.

Trevize zâmbi discret:

– Are un sistem planetar. Pun pariu. Pe cât vrei tu.

87

– Ai pierdut, spuse distrat Trevize. Ce sumă ai pariat?

– Nimic. Nu am acceptat pariul, spuse Bliss.

– Nu contează. Oricum, nu-ți luam banii.

Se aflau la zece miliarde de kilometri depărtare de soare. Semăna în continuare cu o stea, dar de la această distanță era de aproape patru mii de ori mai puțin strălucitor decât un soare normal văzut de pe suprafața unei planete locuibile.

– Acum putem distinge două planete, spuse Trevize. Din diametrul lor și din spectrul luminii reflectate, este clar că sunt gigante gazoase.

Nava era mult ieșită din planul planetar. Bliss, împreună cu Pelorat privea ecranul peste umărul lui Trevize. Observară două mici pătrare cu aură verzuie. Cel mai mic dintre ele părea într-o fază mai avansată.

– Janov! exclamă Trevize. Este corect, nu-i așa, că soarele Pământului ar avea patru gigante gazoase.

– Conform legendelor, da, spuse Pelorat.

– Dintre acestea, cea mai apropiată de soare este cea mai mare, iar a doua ca distanță față de soare are inele. Corect?

– Inele mari și proeminente, Golan. Da. Totuși, bătrâne, trebuie să ții cont de exagerările care apar pe parcursul transmiterii orale a legendei. Dacă nu găsim o planetă cu un sistem de inele extraordinar de mare, nu cred că trebuie să descurajăm, și să spunem că de fapt nu am găsit sistemul planetar al Pământului.

– Oricum, cele două pe care le vedem ar putea fi cele mai îndepărtate față de soare, iar cele mai apropiate se pot afla de cealaltă parte, la o distanță prea mare pentru a putea fi ușor localizate pe fundalul plin de stele. Va trebui să ne apropiem și mai mult – să trecem dincolo de soare, de cealaltă parte.

– Este posibil, în vecinătatea masei solare?

– Sunt sigur că se poate, cu ajutorul computerului, și cu un minimum de precauție. Dacă acesta va considera însă că pericolul este prea mare, va refuza să execute deplasarea, și atunci ne vom putea mișca în pași mai mici, prudenți.

Mintea sa dădu instrucțiuni computerului, și câmpul de stele prezent pe ecran se modifică. Steaua strălucі puternic, apoi ieși din ecran, în timp ce computerul, respectând instrucțiunile, cercetă cerul în căutarea altei gigante gazoase. Încercarea fu încununată de succes.

Cei trei privitori înlemniră, cu ochii fixați în ecran, în timp ce mintea lui Trevize, aproape paralizată de uimire, tatona computerul pentru a-i cere să mărească imaginea.

– Incredibil, spuse Bliss cu răsuflarea tăiată.

88

În imagine se ivise o gigantă gazoasă, văzută dintr-un unghi sub care apărea luminată aproape în întregime. În jurul ei se curba un inel de materie, larg și strălucitor, înclinat astfel încât prindea lumina soarelui în partea din care era privit. Era mai strălucitor decât planeta însăși și de-a lungul său, la o treime din distanța înspre planetă, se distingea o linie despărțitoare îngustă.

Trevize formulă o cerere de mărire la maximum și inelul se transformă într-o mulțime de cerculețe, înguste și concentrice, strălucind în lumina soarelui. Pe ecran era vizibilă doar o porțiune a sistemului de inele, iar planeta se deplasase în afara ecranului. Încă o instrucțiune a lui Trevize, și într-un colț apăru un dreptunghi în interiorul căruia era înfățișată imaginea în miniatură a planetei și inelele.

– Este un lucru obișnuit? întrebă fascinată Bliss.

– Nu, spuse Trevize. Aproape fiecare gigantă gazoasă are inele formate din fragmente solide, dar acestea tind să devină subțiri și înguste. Am văzut mai demult una în care inelele erau înguste, dar foarte strălucitoare. Dar *așa ceva* nu am văzut niciodată; și nici nu am auzit vorbindu-se.

– Este fără îndoială giganta cu inele de care vorbesc legendele, spuse Pelorat. Dacă este într-adevăr unică...

– Într-adevăr unică, din câte știm eu sau computerul, spuse Trevize.

– Atunci acesta *trebuie* să fie sistemul planetar care conține Pământul. Cu siguranță, nimeni nu ar putea descrie o asemenea planetă fără a o vedea.

– Acum sunt gata să cred aproape tot ceea ce se spune în legendele tale, făcu Trevize. Aceasta este a șasea planetă. Pământul ar fi a treia?

– Exact, Golan.

– Atunci aș spune că suntem la mai puțin de un miliard și jumătate de kilometri distanță de Pământ, și nu am fost opriți. Gaia ne-a oprit, atunci când ne-am apropiat.

– Erați mai aproape de Gaia atunci când ați fost opriți, spuse Bliss.

– Așa este, spuse Trevize, dar în opinia mea, Pământul este mai puternic decât Gaia, iar acesta mi se pare un semn bun.

Dacă nu suntem opriți, poate că Pământul nu are nimic împotriva apropierii noastre.

– Sau poate că Pământul nu există, spuse Bliss.

– Vrei să pui pariu, de data asta? întrebă hotărât Trevize.

– După părerea mea, interveni Pelorat, Bliss a vrut să spună că Pământul este radioactiv, așa cum toată lumea pare să fie de acord, și nu suntem opriți de nimeni deoarece pe Pământ nu există viață.

– Nu, spuse Trevize cu violență. Cred orice s-a spus despre Pământ, *în afară* de asta. Ne vom apropia, și vom verifica singuri. Am sentimentul că nu vom fi opriți.

89

Gigantele gazoase fuseseră lăsate mult în urmă. Imediat după giganta gazoasă cea mai apropiată de soare se afla o centură de asteroizi. (Acea gigantă gazoasă era cea mai mare și mai masivă, exact așa cum spuneau legendele.)

În interiorul centurii de asteroizi se aflau patru planete.

Trevize le studie cu atenție:

– A treia este cea mai mare. Dimensiunile sunt adecvate, la fel și distanța față de soare. Ar putea fi locuibilă.

Pelorat prinse o urmă de incertitudine în cuvintele lui Trevize.

– Are atmosferă? întrebă el.

– A, da, spuse Trevize. A doua, a treia, și a patra au fiecare atmosferă. Și, ca în vechile basme pentru copii, a doua este prea densă, a patra nu este suficient de densă, însă a treia este exact așa cum trebuie.

– Deci crezi că ar putea fi Pământul?

– Să cred? aproape că explodă Trevize. Nu am nevoie să cred. *Este* Pământul. Are satelitul gigant de care mi-ai povestit.

– Are?

Și Trevize fu martor la cel mai larg zâmbet care apăruse vreodată pe figura lui Pelorat.

– Sigur! Uite, privește-l, la mărire maximă.

Pelorat văzu două pătrare, unul evident mai mare și mai strălucitor decât celălalt.

– Cel mic este satelitul? întrebă el.

– Da. Este mai depărtat de planetă decât sateliții obișnuiți, dar nu încape nici o îndoială că se rotește în jurul ei. Are mărimea unei planete mai mici; de fapt, este mai mic decât oricare dintre cele patru planete interioare care înconjoară soarele. Totuși, este mare pentru un satelit. Are un diametru de cel puțin două mii de kilometri, semănând din acest punct de vedere cu sateliții ce orbitează în jurul gigantelor gazoase.

– Nu e mai mare? făcu dezamăgit Pelorat. Deci nu este un satelit gigantic?

– Ba da, este. Un satelit cu un diametru de două sau trei mii de kilometri orbitând în jurul unei gigante gazoase este una. Același satelit înconjurând o planetă mică, solidă, locuibilă, este cu totul altceva. Acel satelit are un diametru ce depășește un sfert din diametrul Pământului. Unde ai mai auzit de un asemenea raport atunci când este vorba de o planetă locuibilă?

– Știu foarte puțin despre aceste lucruri, spuse Pelorat cu timiditate.

– Atunci crede-mă pe cuvânt, Janov. Este unic. În acest moment privim practic o planetă dublă, și sunt puține planetele în jurul cărora orbitează altceva decât pietroaie... Janov, dacă iei în considerare acea gigantă gazoasă de pe poziția a șasea, și această planetă de pe poziția a treia cu enormul său satelit – legendele făcând referiri la amândouă, referiri care ți se par incredibile dacă nu le verifici cu proprii tăi ochi – atunci acea planetă pe care o privim acum *trebuie* să fie Pământul. Nu este de conceput că ar putea fi altceva. L-am găsit, Janov, l-am găsit!

90

Erau în a doua zi a lentei apropieri de Pământ, și Bliss căscă în timpul cinei:

– Am impresia că cea mai mare parte a timpului am petrecut-o apropiindu-ne și îndepărtându-ne de planete. Am irosit săptămâni întregi, fără nici o exagerare.

– Asta din cauză că Salturile pot fi periculoase dacă sunt efectuate *prea* aproape de o stea, spuse Trevize. Iar în cazul *de față,* ne mișcăm foarte încet deoarece nu vreau să intru prea repede într-un posibil pericol.

– Din câte am înțeles eu, aveai sentimentul că nu vom fi opriți.

– Într-adevăr, dar nu vreau să risc totul din cauza unui simplu sentiment.

Trevize privi conținutul lingurii înainte de a-l introduce în gură, și spuse:

– Știți, duc dorul peștelui mâncat pe Alfa. Nu ne-am ospătat decât de trei ori acolo.

– Păcat, fu de acord Pelorat.

– Ei bine, spuse Bliss, am vizitat cinci lumi și a trebuit să le părăsim pe fiecare într-o asemenea grabă încât nu am mai avut timp să ne facem provizii suplimentare de hrană și să facem o variație. Chiar și atunci când lumea avea hrană de oferit, așa cum a fost cazul cu Comporellon și Alfa, și probabil...

Nu duse fraza până la capăt, deoarece Fallom, ridicând rapid privirea, o termină ea:

– Solaria? Nu ați putut lua hrană de acolo? Este foarte multă mâncare. La fel de multă ca și pe Alfa. Și chiar mai bună.

– Știu, Fallom, spuse Bliss. Însă nu am avut timp.

Fallom o privi cu un aer serios:

– Îl voi mai revedea vreodată pe Jemby, Bliss? Spune-mi adevărul.

– S-ar putea, dacă ne întoarcem pe Solaria, spuse Bliss.

– Ne vom întoarce vreodată pe Solaria?

Bliss ezită:

– Nu știu.

– Acum mergem spre Pământ, nu-i așa? Nu este planeta pe care ne-am născut cu toții, după cum spuneai?

– Unde s-au născut *străbunii* noștri, spuse Bliss.

– Pot să pronunț „strămoși".

– Da, mergem spre Pământ.

– De ce?

– Cine n-ar vrea să vadă lumea strămoșilor săi? spuse Bliss cu blândețe.

– Cred că nu este singurul motiv. Păreți cu toții îngrijorați.

– Din cauză că nu am mai fost niciodată pe Pământ. Nu știm la ce să ne așteptăm.

– Cred că sunt și alte motive.

Bliss zâmbi:

– Ai terminat de mâncat, Fallom dragă, așa că ce-ar fi să mergi în cameră și să ne cânți o serenadă la flaut? Cânți din ce în ce mai frumos. Haide, haide.

Îi dădu o pălmiță peste fund, pentru a o grăbi, și Fallom plecă, întorcându-se o singură dată pentru a-i arunca lui Trevize o privire meditativă.

Trevize privi în urma ei cu un dezgust nedisimulat:

– Chestia asta citește mințile?

– Nu o numi „chestie", Trevize, spuse Bliss cu asprime.

– Citește mințile? Ai putea fi în măsură să-ți dai seama.

– Nu, nu le citește. Nici Gaia nu poate. Nici cei din A Doua Fundație. Citirea minților în sensul spionării unei conversații, sau aflării unor gânduri concrete, nu este un lucru posibil acum, sau în viitorul previzibil. Putem detecta, interpreta, și, într-o anumită măsură, influența sentimentele, dar nu este deloc același lucru.

– De unde știi că nu poate face un lucru despre care numai *se presupune* că este deocamdată imposibil?

– Pentru că, așa cum ai spus adineauri, ar trebui să îmi pot da seama.

– Poate că te manipulează, și nu ești conștientă de acest lucru.

Bliss dădu ochii peste cap, exasperată:

– Fii rezonabil, Trevize. Chiar dacă ar avea capacități paranormale, mie nu mi-ar putea face nimic, deoarece eu nu sunt Bliss, eu sunt Gaia. Mereu uiți acest lucru. Știi ce inerție mentală are o întreagă planetă? Crezi că un Izolat, oricât de dotat, poate stăpâni așa ceva?

– Nu știi *totul,* Bliss, așa că nu e cazul să fii excesiv de încrezătoare în tine însăți, spuse posac Trevize. Ches... *Ea* nu este de foarte multă vreme împreună cu noi. În acest timp eu nu am putut învăța decât rudimentele unui limbaj, dar uite că ea vorbește deja la perfecție Galactica, practic cu întregul vocabular. Da, știu că ai ajutat-o, dar aș dori să încetezi.

– Ți-am spus că am ajutat-o, dar ți-am spus de asemeni că este teribil de inteligentă. Suficient de inteligentă pentru a-mi dori să facă parte din Gaia. Dacă am putea-o atrage spre noi! Este tânără, am putea afla destule despre Solarieni pentru a absorbi în cele din urmă în întregime acea lume a lor. Ne-ar putea fi utili.

– Nu te-ai gândit că Solarienii sunt Izolați într-o măsură patologică, chiar și pentru standardele *mele?*

– Ca parte a Gaiei, nu ar mai fi așa.

– Cred că te înșeli, Bliss. Cred că acest copil Solarian este periculos și că ar trebui să scăpăm de el.

– Cum? O arunci afară prin ușa principală? O omori, o tai bucăți și o adaugi la rezervele noastre de hrană?

– Bliss, exagerezi, spuse Pelorat.

– Este dezgustător, spuse Trevize, și complet deplasat.

Ascultă câteva momente. Flautul cânta fără întrerupere sau ezitare, și vorbiseră aproape în șoaptă.

– Când toate acestea se vor sfârși, va trebui să o ducem înapoi pe Solaria, și să ne asigurăm că Solaria va fi pentru totdeauna ruptă de restul galaxiei. Părerea mea este că ar trebui distrusă. Nu am încredere și mă tem de ea.

Bliss se gândi puțin, după care spuse:

– Trevize, știu că ai darul de a ajunge la decizia corectă, dar știu de asemeni că de la început Fallom ți-a fost antipatică. Bănuiesc că asta se datorează umilirii suferite pe Solaria. În consecință, ai căpătat o ură violentă față de planetă și de locuitorii săi. Având în vedere că nu mă pot atinge de mintea ta, nu sunt sigură. Te rog să-ți amintești că dacă nu am fi luat-o pe Fallom cu noi, acum am fi fost pe Alfa... morți. Și, probabil, îngropați.

– Știu, Bliss, dar chiar și așa...

– Iar inteligența ei este de admirat, nu de invidiat.

– Nu o invidiez. Mă tem de ea.

– De inteligența ei?

Trevize își linse buzele, gânditor:

– Nu, nu chiar.

– Atunci, de ce anume?

– Nu știu, Bliss. Dacă aș ști de ce anume mă tem, ar fi posibil să nu mă mai tem. Este ceva ce nu înțeleg foarte bine.

Vocea îi coborî, ca și cum ar fi vorbit cu sine însuși:

– Se pare că Galaxia este plină de lucruri pe care nu le înțeleg. De ce am ales Gaia? De ce trebuie să găsesc Pământul? Psihoistoria are o ipoteză lipsă? Dacă da, care anume? Și, mai presus de toate, de ce mă îngrijorează Fallom?

– Din nefericire, nu pot răspunde la aceste întrebări, spuse Bliss.

Se ridică și părăsi camera.

Pelorat privi în urma ei, apoi spuse:

– Cu siguranță că lucrurile nu sunt chiar atât de negre precum par, Golan. Ne apropiem din ce în ce mai mult de Pământ, și odată ce vom ajunge la el, toate misterele s-ar putea să se lămurească. Până acum se pare că nimeni și nimic nu depune efortul de a ne opri din drum.

Trevize miji ochii înspre Pelorat și spuse:

– Mi-aș dori ca ceva să ne împiedice.

– Serios? se miră Pelorat. De ce?

– Să fiu sincer, aș dori să văd un semn de viață.

Pelorat deschise ochii mari:

– Deci, în cele din urmă, ai descoperit că Pământul este radioactiv?

– Nu chiar. Dar este cald. Un pic mai cald decât mă așteptam.

– Este semn rău?

– Nu neapărat. Nu înseamnă că este nelocuibil. Stratul de nori este gros și format fără îndoială din vapori de apă, astfel încât norii, împreună cu oceanul care are o masă considerabilă, ar putea menține viața în ciuda temperaturii pe care am calculat-o. Deocamdată nu pot fi sigur. Numai că...

– Da, Golan?

– Ei bine, dacă Pământul *ar fi* radioactiv, asta ar explica foarte bine temperatura ceva mai ridicată.

– Dar reciproca nu este obligatorie, nu-i așa? Dacă este mai cald decât ne-am fi așteptat, asta nu înseamnă că *trebuie* să fie radioactiv.

– Nu. Nu înseamnă.

Trevize reuși să scoată un zâmbet forțat:

– N-are nici un rost să facem tot felul de presupuneri, Janov. Într-o zi sau două, voi putea afla mai multe despre el, și vom ști cu siguranță.

91

Fallom stătea pe pat, cufundată în gânduri, când Bliss intră în cameră. Fallom ridică scurt privirea, apoi o coborî din nou.

Bliss spuse calm:

– Ce s-a întâmplat, Fallom?

– De ce mă detestă Trevize atât de mult?
– De unde ai tras concluzia că te detestă?
– Mă privește iritat... acesta este cuvântul?
– Da, posibil.
– Mă privește iritat ori de câte ori sunt lângă el. Fața lui se crispează mereu, un pic.
– Trevize trece printr-o perioadă mai dificilă, Fallom.
– Deoarece caută Pământul?
– Da.
Fallom se gândi puțin, apoi spuse:
– Este deosebit de iritat atunci când deplasez mental vreun lucru.
Bliss strânse buzele:
– Haide, Fallom, ți-am spus că nu trebuie să faci așa ceva, mai ales atunci când este Trevize de față!
– Ieri stăteam aici în cameră, iar el era în pragul ușii, și nu l-am observat. Nu știam că se uită la mine. Oricum, era una dintre video-cărțile lui Pel, și încercam s-o fac să stea pe un colț. Nu făceam nimic rău.
– Îl enervează, Fallom, și vreau să nu mai faci așa ceva, chiar dacă el nu e de față.
– Se enervează din cauză că nu poate să facă și el la fel?
– Probabil.
– Tu poți?
Bliss dădu încet din cap:
– Nu, nu pot.
– *Pe tine* nu te enervează atunci când o fac. Nici pe Pel.
– Oamenii diferă între ei.
– Știu, spuse Fallom cu o duritate care o surprinse pe Bliss și o făcu să se încrunte.
– Ce știi tu, Fallom?
– *Eu sunt* diferită.
– Desigur, adineauri am spus asta. Oamenii diferă între ei.
– Trupul meu este diferit. Și pot mișca lucruri.
– Este adevărat.
Fallom spuse, cu o urmă de răzvrătire:
– Eu *trebuie* să mișc lucruri. Trevize nu ar trebui să se enerveze din cauza asta, iar tu nu ar trebui să mă oprești.
– Dar pentru ce trebuie să miști lucrurile?
– Pentru antrenament. Ezerciziu... așa se spune?

– Nu chiar. Exercițiu.

– Da. Jemby mereu îmi spunea că trebuie să-mi antrenez...

– Lobii-transductori?

– Da. Și să-i fac puternici. Apoi, când voi fi mare, voi putea activa toți roboții. Chiar și pe Jemby.

– Fallom, cine activa toți roboții, dacă nu tu?

– Bander.

Fallom vorbise fără nici o urmă de emoție.

– L-ai cunoscut pe Bander?

– Desigur. L-am vizionat de multe ori. Eu trebuia să fiu următorul șef al moșiei. Moșia Bander urma să devină moșia Fallom. Așa mi-a spus Jemby.

– Vrei să spui că Bander a venit în...

Datorită surprinderii, gura lui Fallom descrise un O perfect. Spuse, aproape sugrumată:

– Bander n-ar fi venit niciodată în...

Rămase fără respirație și așteptă puțin ca să-și recapete suflul, apoi spuse:

– Am *vizionat* imaginea lui Bander.

– Cum te trata Bander? întrebă șovăitoare Bliss.

Fallom o privi pe Bliss cu ochi puțin nedumeriți:

– Bander mă întreba dacă aveam nevoie de ceva; dacă mă simțeam bine. Dar Jemby era mereu alături de mine, așa încât nu aveam nevoie de nimic și mă simțeam întotdeauna bine.

Coborî privirea în podea. Apoi își acoperi ochii cu mâinile, și spuse:

– Dar Jemby s-a oprit. Din cauză că Bander... s-a oprit și el. Așa cred.

– De ce spui asta? o întrebă Bliss.

– M-am gândit. Bander activa toți roboții, iar dacă Jemby s-a oprit, ca și ceilalți roboți, trebuie să se fi oprit și Bander. Nu-i așa?

Bliss rămase tăcută.

– Dar atunci când mă veți duce înapoi pe Solaria, spuse Fallom, îl voi activa pe Jemby, apoi restul roboților, și voi fi din nou fericită.

Plângea cu suspine.

– Nu ești fericită cu noi, Fallom? o întrebă Bliss. Nici măcar un pic? Din când în când?

Fallom ridică din podea fața brăzdată de lacrimi și o privi pe Bliss. Scutură din cap și spuse cu voce tremurândă:

– Îl vreau pe Jemby.

Plină de compasiune, Bliss o cuprinse în brațe:

– Of, Fallom, ce mult aș dori să vă pot aduce din nou împreună, pe tine și pe Jemby!

Își dădu deodată seama că și ea plângea.

92

Pelorat intră și le găsi în această poziție. Se opri și spuse:

– Ce s-a întâmplat?

Bliss se desprinse și cotrobăi după o bucată de țesătură cu care să își șteargă lacrimile. Dădu din cap, și Pelorat spuse deodată, cu o îngrijorare crescută:

– Dar *ce* s-a întâmplat?

– Fallom, odihnește-te puțin, spuse Bliss. Am să mă gândesc la ceva care să-ți amelioreze situația. Ține minte... Te iubesc la fel cum te iubea și Jemby.

Îl prinse pe Pelorat de cot și se grăbi să îl scoată afară din cameră, spunând:

– Nu-i nimic, Pel... Nimic.

– Este Fallom, nu-i așa? Îi este dor de Jemby.

– Teribil. Și nu putem face nimic. Îi pot spune că o iubesc... și o iubesc sincer. Cum să nu iubești un copil atât de inteligent și de blând?... Fantastic de inteligent. Trevize crede că este *prea* inteligent. Știi, ea l-a văzut deja pe Bander... sau, mai degrabă, i-a vizionat imaginea holografică. Amintirea lui însă nu o afectează; este foarte rece și prozaică atunci când vorbește despre el, iar eu o înțeleg. Nu îi unea decât faptul că Bander era proprietarul moșiei, și ea trebuia să îi succeadă. Nici un fel de altă relație.

– Fallom înțelege că Bander i-a fost tată?

– *Mamă*. Dacă suntem de acord că Fallom trebuie considerată femeie, atunci putem spune la fel și despre Bander.

– Nu contează, Bliss dragă. Fallom își dă seama că Bander i-a fost părinte?

– Nu știu dacă ar înțelege. Ar putea, desigur, dar nu a dat nici un semn în această direcție. Oricum, Pel, a putut să deducă faptul că Bander este mort, deoarece și-a dat seama că dezactivarea lui

Jemby trebuie să fie rezultatul întreruperii alimentării, și din moment ce Bander furniza energia... Asta mă înfricoșează.

Pelorat spuse gânditor:

– Pentru ce, Bliss? Nu este, la urma urmelor, decât o deducție logică.

– Acest deces permite încă o deducție logică. Decesele trebuie să fie foarte rare pe Solaria, cu Spațienii săi longevivi și izolați. Experiența morții naturale trebuie că este limitată pentru fiecare dintre ei, și probabil absentă la un copil Solarian de vârsta lui Fallom. Dacă Fallom continuă să se gândească la moartea lui Bander, va începe să se întrebe *de ce* a murit Bander, iar faptul că acest eveniment a avut loc atunci când eram și noi pe planetă cu siguranță o va determina să lege cauza de efect.

– Își va da seama că noi l-am omorât pe Bander?

– Nu noi l-am omorât pe Bander, Pel. *Eu* l-am omorât.

– Nu are cum să-și dea seama.

– Dar va trebui să-i spun. Și așa este destul de necăjită din cauza lui Trevize, iar el este evident șeful expediției. Ea va considera, în mod firesc, că el a provocat moartea lui Bander, și cum aș putea permite ca Trevize să suporte pe nedrept această învinuire?

– Dar ce contează, Bliss? Copilul nu simte nimic pentru ta... mama ei. Doar pentru robot, pentru Jemby.

– Dar moartea mamei a însemnat și moartea robotului. Eram gata să-mi mărturisesc responsabilitatea. Am fost puternic tentată.

– De ce?

– Așa i-aș fi putut explica în felul meu. Aș fi putut-o calma, să o pregătesc pentru descoperirea acestui fapt, într-o succesine logică, derulată astfel încât să capete o justificare.

– Dar *a existat* o justificare. A fost auto-apărare. Toți am fi putut muri într-o clipă, dacă nu ai fi acționat tu.

– Asta i-aș fi explicat, dar nu am știut cum să i-o spun. Mi-a fost teamă că nu mă va crede.

Pelorat dădu din cap. Spuse, oftînd:

– Crezi că ar fi fost mai bine dacă n-am fi luat-o cu noi? Situația asta îți provoacă atâta nefericire!

– Nu, spuse Bliss furioasă, nu spune așa ceva. Aș fi fost infinit mai nefericită dacă aș fi lăsat-o acolo, și mai târziu mi-aș fi reproșat neîncetat că am lăsat un copil să fie măcelărit fără milă din cauza unui lucru de care *noi* suntem vinovați.

– Acesta-i obiceiul pe lumea lui Fallom.

– Haide, Pel, nu începe să gândești și tu ca Trevize. Izolaților le este posibil să accepte aceste lucruri, și să nu se mai gândească la ele. Metoda Gaiei este însă aceea de a salva viața, nu de a o distruge, sau a sta pasivă în timp ce este distrusă. Viața tuturor creaturilor trebuie, după cum știm cu toții, să ajungă inevitabil la un sfârșit, pentru a permite nașterea altor creaturi. Dar niciodată în mod inutil, niciodată fără un scop anume. Moartea lui Bander, deși inevitabilă, este foarte greu de îndurat; moartea lui Fallom ar fi depășit orice limită.

– Da, spuse Pelorat, cred că ai dreptate... Și în orice caz, nu venisem să te văd pentru problema lui Fallom. Este vorba de Trevize.

– Ce-i cu Trevize?

– Bliss, sunt îngrijorat din cauza lui. Așteaptă informațiile pentru a le analiza, și sunt sigur că nu mai poate suporta tensiunea.

– Nu-mi fac probleme pentru el. Îl bănuiesc că are o minte robustă și stabilă.

– Avem cu toții niște limite, însă. Ascultă, planeta Pământ este mai caldă decât s-a așteptat; mi-a spus-o. Probabil are impresia că este prea caldă pentru a putea adăposti viața, deși sunt evidente eforturile de a se sugestiona că lucrurile nu stau chiar așa.

– Poate că are dreptate. Poate că *nu* este prea cald pentru a adăposti viața.

– De asemenea, recunoaște că această căldură ar putea fi emanată de o crustă radioactivă. Dar refuză să creadă acest lucru... Într-o zi sau două, vom fi suficient de aproape pentru a afla adevărul. Dacă Pământul *este* radioactiv?

– Atunci va trebui să acceptăm realitatea.

– Dar... Nu știu cum să spun, sau cum să formulez în termeni de specialitate. Dacă mintea lui...

Bliss așteptă, apoi spuse, ironică:

– Sare în aer?

– Da. Sare în aer. N-ar trebui să faci acum ceva pentru a-l întări? Să-l ții calm, sub control, ca să spun așa?

– Nu, Pel. Nu cred că este chiar atât de fragil, iar hotărârea Gaiei este fermă: nu trebuie să ne atingem de mintea lui.

– Dar asta este problema. Are această capacitate de a ajunge la decizii corecte, după cum spuneți. Șocul pe care îl va avea

atunci când își va da seama că întreg proiectul lui se reduce la neant, tocmai când părea gata să reușească, s-ar putea să nu-i distrugă creierul, dar i-ar putea afecta capacitatea de a lua decizii corecte. Această capacitate este foarte neobișnuită. Nu ar putea fi totodată neobișnuit de fragilă?

Bliss rămase o clipă pe gânduri. Apoi ridică din umeri.

– Bine, spuse ea, poate că am să țin un ochi îndreptat asupra lui.

93

În următoarele treizeci și șase de ore, Trevize își dădu vag seama că Bliss și, într-o măsură mai mică, Pelorat, îl țineau tot timpul sub supraveghere. Totuși, nu era ceva foarte neobișnuit pe o navă atât de compactă ca a lor, și de altfel avea alte lucruri pe cap.

Acum, stând la computer, îi simți în pragul ușii. Ridică privirea spre ei, cu o figură inexpresivă.

– Da? spuse el cu o voce foarte calmă.

Pelorat spuse stânjenit:

– Ce mai faci, Golan?

– Întreab-o pe Bliss, spuse Trevize. Mă supraveghează intens de ore întregi. Probabil că-mi cotrobăie prin minte... Nu-i așa, Bliss?

– Nu, spuse Bliss, pe un ton neutru, dar dacă simți că ai nevoie de ajutorul meu, aș putea încerca... Ai nevoie de ajutorul meu?

– Nu, pentru ce? Lăsați-mă în pace. Amândoi.

– Te rog, spune-ne ce se întâmplă, îl rugă Pelorat.

– Ghici!

– Pământul este...

– Da, este. Ceea ce toată lumea ne spunea cu atâta insistență, este perfect adevărat.

Trevize făcu un gest înspre ecran, unde Pământul se vedea în partea întunecată, eclipsând soarele. Era un cerc complet negru, care se profila pe cerul înstelat, cu circumferința subliniată de o curbă portocalie discontinuă.

– Portocaliul acela este radioactivitatea? întrebă Pelorat.

– Nu. Este lumina soarelui refractată prin atmosferă. Dacă atmosfera nu ar fi atât de noroasă, linia ar fi continuă. Radioactivitatea nu o putem vedea. Diversele radiații, chiar și razele gama, sunt absorbite de atmosferă. Totuși, se produc

radiații secundare, relativ slabe, pe care computerul le poate detecta. Ele sunt în continuare invizibile, dar computerul poate produce un foton de lumină vizibilă pentru fiecare particulă sau undă de radiație pe care o primește și poate astfel reprezenta Pământul în culori false. Priviți.

Și cercul întunecat începu să se coloreze cu pete slabe de albastru.

– Cât de mare este radioactivitatea acolo? întrebă încet Bliss. Suficientă pentru ca viața umană să nu poată exista?

– Nici un fel de viață, spuse Trevize. Planeta este nelocuibilă. Ultima bacterie, ultimul virus, au pierit de mult.

– O putem cerceta? spuse Pelorat. Vreau să spun, în costume spațiale?

– Timp de câteva ore... înainte de a fi doborâți de o boală ireversibilă datorată radiației.

– Atunci, Golan, ce facem?

– Ce facem?

Trevize îl privi pe Pelorat cu aceeași figură inexpresivă.

– Știi ce aș vrea să fac? spuse el. V-aș duce – pe tine, pe Bliss și copilul – înapoi pe Gaia, și v-aș lăsa acolo pentru totdeauna. După care m-aș întoarce pe Terminus, și aș preda nava. Apoi aș vrea să demisionez din Consiliu, lucru care ar fi de natură să o bucure foarte mult pe Doamna Primar Branno. Apoi aș vrea să trăiesc din pensie și să las Galaxia să se descurce singură, cum o vrea ea. Nu mă va mai interesa nimic despre Planul Seldon, sau Fundație, sau A Doua Fundație, sau Gaia. Galaxia este liberă să-și aleagă drumul propriu. Eu oricum voi muri, ca orice ființă umană, de ce să mă intereseze vreun pic ceea ce se va întâmpla după moartea mea?

– Sunt sigur că nu vorbești serios, Golan, insistă Pelorat.

Trevize îl fixă o clipă, apoi inspiră adânc:

– Nu, nu vorbesc serios, dar ce mult mi-aș dori să fac exact ceea ce ți-am spus adineauri!

– Lasă asta. Ce vei face *în realitate?*

– Țin nava pe orbită în jurul Pământului, trec peste șocul ăsta, și mă gândesc la ce fac în continuare. Numai că...

– Da?

Și Trevize spuse, disperat:

– *Ce* pot face în continuare? Ce mai este de căutat? Ce mai este de găsit?

CAPITOLUL 20

Lumea vecină

94

TIMP DE PATRU MESE SUCCESIVE, Pelorat și Bliss se întâlniră cu Trevize doar la masă. În restul timpului, era fie în cabina de pilotaj, fie în propriul său dormitor. Când lua masa, era tăcut. Stătea cu buzele strânse, și mânca puțin.

La a patra masă, însă, Pelorat avu impresia că ceva din gravitatea obișnuită dispăruse de pe figura lui Trevize. Își drese de două ori glasul, ca și cum era gata de a spune ceva. după care se răzgândi.

În cele din urmă, Trevize ridică privirea spre el și spuse:

– Da?

– Te-ai... Te-ai gândit, Golan?

– De ce întrebi?

– Pari mai puțin posomorât.

– Nu sunt mai puțin posomorât, dar *într-adevăr.* m-am gândit. Intens.

– Putem afla și noi la ce te-ai gândit? întrebă Pelorat.

Trevize aruncă o privire scurtă în direcția lui Bliss. Ea se uita cu încăpățânare în propria farfurie, păstrând o liniște prudentă, ca și cum era sigură că Pelorat va merge mai departe decât ar putea ea în acest moment delicat.

– Și tu ești curioasă, Bliss? întrebă Trevize.

Ea ridică o clipă ochii:

– Da. Desigur.

Fallom lovi veselă cu piciorul în masă; și spuse:

– Am găsit Pământul?

Bliss o strânse de umăr. Trevize nu îi acordă atenție.

– Trebuie să începem cu un fapt incontestabil, spuse el. Informațiile referitoare la Pământ au fost eliminate de pe toate lumile. Asta e de natură să ne conducă la o concluzie inevitabilă. Se ascunde ceva care se află pe Pământ. Și totuși, prin observație directă, descoperim că Pământul este radioactiv, deci orice s-ar afla pe el este ascuns în mod automat. Nimeni nu poate ateriza pe suprafața lui și, de la distanța asta, când suntem foarte aproape de limita magnetosferei și nu îndrăznim să ne apropiem mai mult, nu putem descoperi nimic.

– Ești sigur? întrebă încet Bliss.

– Am petrecut mult timp la computer, analizând Pământul în toate modurile. Nu este nimic de găsit. Mai mult, *simt* că nu este nimic. Atunci, pentru ce au fost înlăturate toate datele despre Pământ? Cu siguranță, ceea ce trebuie ascuns este disimulat într-un mod mai eficient decât își poate imagina cineva, și nu este nevoie de oameni pentru a proteja acest tezaur prețios.

– Este posibil, spuse Pelorat, să fi fost într-adevăr ceva de ascuns pe Pământ, într-o perioadă când încă nu devenise atât de radioactiv încât să interzică accesul vizitatorilor. Pământenii s-au temut probabil că cineva ar putea ateriza și descoperi acel nu-știu-ce. *Atunci* a încercat Pământul să elimine informațiile referitoare la el însuși. Ce avem acum nu este decât un vestigiu al acelei perioade nesigure.

– Nu, spuse Trevize, nu cred. Eliminarea informațiilor din Biblioteca Imperială a Trantorului pare să fi avut loc recent.

Se întoarse deodată spre Bliss:

– Am dreptate?

Bliss spuse, pe un ton neutru:

– Eu/noi/Gaia așa am tras concluzia, analizând mintea tulburată a lui Gendibal din A Doua Fundație, atunci când el, voi, și cu mine, am avut întâlnirea cu Primarul Terminus-ului.

– Deci orice ar fi fost ascuns pentru a nu fi găsit, spuse Trevize, trebuie că se ascunde și *acum*. Mai mult ca sigur, *acum* există pericolul de a fi descoperit, în ciuda faptului că Pământul este radioactiv.

– Cum este posibil așa ceva? întrebă nelămurit Pelorat.

– Gândește-te, spuse Trevize. Poate că ceea ce s-a aflat pe Pământ nu mai este acum acolo, ci a fost mutat după ce pericolul radioactiv a crescut. Cu toate acestea, ar putea fi posibil ca, dacă descoperim Pământul, să putem deduce locul în care a fost mutat secretul. Dacă lucrurile stau așa, locul în care se află Pământul ar trebui ascuns în continuare.

Vocea lui Fallom se auzi din nou, ascuțită:

– Pentru că dacă nu găsim Pământul, Bliss spune că mă vei duce înapoi la Jemby.

Trevize se întoarse spre Fallom și o privi dușmănos. Bliss spuse, coborând vocea:

– Ți-am spus că ar fi posibil, Fallom. Discutăm mai târziu despre asta. Acum mergi în camera ta și citește, sau cântă la flaut, sau fă ce vrei. Du-te... du-te.

Fallom, încruntându-se îmbufnată, părăsi masa.

– Dar cum poți spune așa ceva, Golan? întrebă Pelorat. Iată-ne aici. Am descoperit Pământul. Putem deduce acum unde s-ar afla acel secret, dacă nu pe Pământ?

Trevize avu nevoie de câteva momente pentru a depăși starea de proastă dispoziție pe care i-o indusese Fallom. Apoi spuse:

– De ce nu? Imaginează-ți cum radioactivitatea crustei Pământului a devenit din ce în ce mai periculoasă. Populația descrește continuu prin moarte și emigrare, iar secretul, oricare ar fi fost, era într-o nesiguranță crescândă. Cine va mai rămâne să îl protejeze? În cele din urmă, trebuia mutat pe o altă lume, altfel utilitatea lui pentru Pământ – oricare ar fi fost ea – avea să fie pierdută. Bănuiesc că mutarea s-a făcut cu inima îndoită și, mai mult sau mai puțin, în ultima clipă. Acum, Janov, îți amintești de bătrânul de pe Noul Pământ, care ți-a împuiat urechile cu versiunea lui despre istoria Pământului?

– Monolee?

– Da. El. Nu ți-a spus, referitor la colonizarea Noului Pământ, că pe acea planetă a fost adus ceea ce mai rămăsese din populația Pământului?

– Vrei să spui, bătrâne, că ceea ce căutăm noi se află acum pe Noul Pământ? Adus acolo de rămășițele populației Pământului?

– Crezi că nu ar fi posibil? spuse Trevize. Galaxia cunoaște despre Noul Pământ cu foarte puțin mai multe decât cunoaște

despre Pământ, iar locuitorii săi sunt suspect de înverșunați în a ține Străinii departe de lumea lor.

– Am fost acolo, interveni Bliss. Nu am găsit nimic.

– Nu căutam decât locul unde se află Pământul.

Pelorat spuse, nedumerit:

– Dar noi căutăm ceva cu tehnologie înaltă; ceva care poate subtiliza informațiile chiar de sub nasul celei de-A Doua Fundații, și chiar de sub nasul – scuză-mă, Bliss – Gaiei. Oamenii aceia de pe Noul Pământ pot controla vremea pe o suprafață redusă și pot avea la dispoziție anumite tehnici de biotehnologie, dar trebuie să recunoști că nivelul lor tehnologic este, pe ansamblu, foarte redus.

Bliss încuviință:

– Sunt de acord cu Pel.

– Tragem concluzii plecând de la foarte puține certitudini, spuse Trevize. Nu i-am văzut deloc pe bărbații din flota de pescuit. Nu am văzut din întreaga insulă decât micuțul petic pe care am aterizat. Ce am fi descoperit dacă am fi cercetat cu mai multă insistență? La urma urmelor, nu am recunoscut tuburile fluorescente decât după ce le-am văzut funcționând, iar dacă tehnologia părea să fie la un nivel scăzut, *părea,* spun...

– Da? spuse Bliss deloc convinsă.

– Aceasta s-ar putea datora vălului destinat ascunderii adevărului.

– Imposibil, spuse Bliss.

– Imposibil? Tu mi-ai spus că pe Trantor, civilizația cea mai importantă ca număr era în mod intenționat ținută la un nivel scăzut de tehnologie, pentru a disimula micul nucleu al celor din A Doua Fundație. De ce în cazul Pământului nu ar fi valabilă aceeași strategie?

– Deci propui să ne întoarcem pe Noul Pământ și să riscăm din nou infectarea... care de această dată poate fi activată? Contactul sexual este fără îndoială un mod deosebit de plăcut de infectare, dar s-ar putea să nu fie singurul.

Trevize ridică din umeri:

– Nu mă încântă deloc să ne întoarcem pe Noul Pământ, dar s-ar putea să fim obligați.

– *S-ar putea?*

– S-ar putea! În definitiv, există și o altă posibilitate.

– Care anume?

– Noul Pământ orbitează în jurul stelei numită Alfa. Dar Alfa face parte dintr-un sistem binar. Nu ar fi la fel de posibil ca și în jurul surorii lui Alfa să orbiteze o planetă locuibilă?

– Destul de puțin probabil, spuse Bliss dând din cap. Sora are o strălucire egală cu un sfert din cea a Alfei.

– Puțin probabil, dar nu *prea* puțin probabil. Dacă există o planetă destul de apropiată de stea, ar putea fi locuibilă.

– Computerul spune ceva despre vreo planetă a surorii?

Trevize zâmbi, sigur pe el:

– Am verificat. Sunt cinci planete de dimensiuni moderate. Fără gigante gazoase.

– Și este vreuna din cele cinci locuibilă?

– Computerul nu dă nici un fel de informații despre planete, în afară de numărul și de dimensiunea lor.

– Oh, făcu dezamăgit Pelorat.

– Nu există motiv pentru care să fii dezamăgit, spuse Trevize. Nici una dintre lumile Spațiene nu apărea în computer. Informațiile despre Alfa sunt minime. Aceste lucruri sunt ascunse în mod deliberat, și dacă despre Sora stelei Alfa nu se cunoaște aproape nimic, am putea considera asta ca pe un semn bun.

– Deci, spuse Bliss pe un ton practic, planul tău este următorul: vizitezi Sora și, dacă nu obții nimic, te întorci pe Alfa.

– Da. Și de data aceasta, când vom ateriza din nou pe Noul Pământ, vom fi pregătiți. Vom cerceta cu meticulozitate întreaga insulă înainte de aterizare și, Bliss, aștept de la tine să te folosești de capacitățile mentale pentru a ecrana...

În acel moment *Far Star* se hurducă de parcă ar fi fost cuprinsă de un sughiț. Trevize strigă jumătate furios, jumătate perplex:

– Cine umblă la comenzi?

Și chiar în momentul în care punea întrebarea, știu foarte bine cine era vinovatul.

95

Fallom, la consola computerului, era complet absorbită Mâinile ei mici, cu degete lungi, erau larg desfăcute pentru a se încadra în conturul ușor strălucitor al palmelor de pe pupitru, și

părură că se afundă în el, chiar dacă acesta era, evident, dur și lunecos.

Îl văzuse de multe ori pe Trevize ținând mâinile astfel, și nu îl văzuse făcând mai mult decât atât. Din punctul ei de vedere, așa se putea controla nava.

Atunci când avusese ocazia, Fallom îl văzuse pe Trevize închizând ochii; îi închise și ea acum. După un moment sau două, auzi parcă o voce slabă, îndepărtată – îndepărtată, dar răsunându-i în cap, prin (își dădu vag seama) lobii-transductori. Aceștia erau mai importanți chiar decât mâinile. Se străduí să înțeleagă cuvintele.

Instrucțiuni, spuneau acestea, aproape rugător. *Care sunt instrucțiunile dumneavoastră?*

Fallom nu spuse nimic. Nu-l văzuse niciodată pe Trevize spunând ceva computerului – dar știa ce dorea, din toată inima. Dorea să se întoarcă pe Solaria, la imensitatea reconfortantă a locuinței, la Jemby... Jemby... Jemby...

Dorea să meargă acolo și, gândindu-se la lumea pe care o iubea, și-o imagină vizibilă pe ecran, așa cum văzuse și alte lumi, pe care nu le dorea. Deschise ochii și îi fixă pe ecran, dorind ca acolo să se afle o altă lume decât acest Pământ odios. Apoi, privind lumea vizibilă pe ecran, și-o imagină ca fiind Solaria. Ura această Galaxie goală în care fusese introdusă împotriva voinței ei. Îi dădură lacrimile, și nava tremură.

Simți acel tremurat, și se clătină puțin.

Apoi auzi pași răsunând afară, pe coridor și, când deschise ochii, imaginea fu ocupată de fața lui Trevize, desfigurată. Acesta îi bloca ecranul, pe care era prezentat tot ceea ce își dorea. Trevize striga ceva, dar ea nu îi acordă atenție. El o luase de pe Solaria omorându-l pe Bander, și el îi împiedica întoarcerea gândindu-se mereu doar la Pământ. Acum nu mai avea de gând să îl asculte.

Avea să ducă nava înapoi pe Solaria, și sub intensitatea hotărârii ei, aceasta tremură din nou.

96

Bliss se agăță disperată de brațul lui Trevize:

– Nu face asta! Nu face asta!

Îl strângea cu putere, trăgându-l înapoi, în timp ce Pelorat, zăpăcit și împietrit, stătea undeva în spate.

Trevize striga:

– I-ați mâinile de pe computer!... Bliss, nu-mi sta în cale. Nu vreau să te rănesc.

Bliss spuse cu o voce aproape epuizată:

– Nu fi violent cu copilul. Va trebui să-ți fac rău *ție*... în ciuda tuturor ordinelor.

Ochii lui Trevize se plimbau, sălbatic, între Fallom și Bliss.

– Atunci ia-o de-acolo, Bliss. Acum!

Bliss îl împinse într-o parte cu o surprinzătoare forță (pe care o luase, se gândi Trevize după aceea, de la Gaia, probabil).

– Fallom, spuse ea, ridică mâinile.

– Nu, țipă Fallom. Vreau ca nava să meargă pe Solaria. Vreau să meargă acolo! Acolo!

Arătă cu capul înspre ecran, pentru ca nu cumva să slăbească presiunea mâinilor asupra pupitrului.

Dar Bliss o prinse de umăr și, când mâinile ei o atinseră, începu să tremure.

Vocea lui Bliss deveni blândă:

– Haide, Fallom, spune computerului să fie la fel ca înainte și vino cu mine. Vino cu mine.

Mâinile ei mângâiau copilul, care se prăbuși într-un acces de plâns.

Fallom luă mâinile de pe pupitru. Bliss, prinzând-o de subsuoară, o ridică în picioare. O întoarse, strângând-o puternic la piept, lăsând-o să își înăbușe acolo sughițurile deznădăjduite.

Apoi îi spuse lui Trevize, care stătea încremenit în pragul ușii:

– Dă-te la o parte, Trevize, și să nu ne atingi atunci când vom trece.

Trevize se dădu repede la o parte.

Bliss se opri o clipă, spunându-i lui Trevize, în șoaptă:

– A trebuit să pătrund o clipă în mintea ei. Dacă i-am provocat fie și cea mai mică stricăciune, nu te voi ierta ușor.

Trevize avu impulsul de a-i spune că nu dădea nici un milimetru de vacuum pentru mintea lui Fallom; că nu se temea decât pentru computer. Însă, sub privirea concentrată a Gaiei (cu siguranță, Bliss singură nu era capabilă să îi inspire acel moment de teroare rece pe care îl simți), tăcu din gură.

Rămase mut și nemișcat o perioadă destul de lungă după ce Bliss și Fallom dispăruseră în camera lor. De fapt, rămase așa până când Pelorat spuse, domol:

– Golan, ești în regulă? Nu ți-a făcut nici un rău, nu-i așa?

Trevize dădu puternic din cap, ca pentru a se scutura de paralizia care îl cuprinsese:

– Sunt în regulă. De fapt, problema este dacă *acela* este în regulă.

Se așeză la consola computerului, punându-și mâinile pe cele două contururi care fuseseră recent acoperite de mâinile lui Fallom.

– Ei? întrebă neliniștit Pelorat.

Trevize ridică din umeri:

– Pare să răspundă normal. Este posibil să descopăr mai târziu ceva în neregulă, dar acum pare normal.

Apoi, furios:

– Computerul nu ar trebui să răspundă eficient decât la mâinile mele, dar în cazul hermafroditului nu au intervenit doar mâinile. Au fost și lobii-transductori, sunt sigur...

– Dar ce a făcut nava să se scuture? N-ar fi trebuit să facă așa, nu?

– Nu. Este o navă gravitică și nu ar fi trebuit să suportăm aceste efecte inerțiale. Dar acel monstru-femelă...

Se opri, părând din nou furios.

– Da?

– Bănuiesc că a dat computerului două instrucțiuni contradictorii, și pe fiecare cu o asemenea hotărâre, încât computerul nu a avut de ales decât să încerce să facă ambele lucruri în același timp. A încercat să facă imposibilul, și din această cauză, trebuie să fi slăbit pentru moment condiția de insensibilitate la inerție a navei. Cel, puțin, așa cred că s-a întâmplat.

Apoi, trăsăturile feței i se mai relaxară puțin:

– Iar acesta ar putea fi un lucru bun totuși. Acum îmi dau seama că toată pălăvrăgeala mea despre Alfa Centauri și Sora sa era o tîmpenie. Acum știu unde trebuie să-și fi mutat Pământul secretul.

97

Pelorat se holbă la el, apoi ignoră ultima remarcă și se întoarse la o nedumerire mai veche:

– În ce fel a cerut Fallom două lucruri auto-contradictorii?

– Ei bine, a spus că vrea ca nava să se întoarcă pe Solaria.

– Da. Sigur, asta dorea.

– Dar ce vroia ea să spună prin Solaria? Nu poate recunoaște Solaria, pentru că de fapt nu a văzut-o niciodată din spațiu. Atunci când am părăsit acea lume în mare grabă, ea dormea. Și în ciuda celor citite la tine în bibliotecă, împreună cu ce i-o fi spus Bliss, bănuiesc că nu-și poate imagina o Galaxie de sute de miliarde de stele și milioane de planete populate. Crescută așa cum a fost, în subteran și izolată, ea nu poate înțelege decât că există lumi diferite – dar câte? Două? Trei? Patru? Pentru ea, orice lume este probabil să fie Solaria, și datorită puterii dorinței sale, *este* Solaria. Întrucât Bliss a încercat să o liniștească spunându-i că dacă nu găsim Pământul o vom duce înapoi pe Solaria, și-a imaginat că Solaria este aproape de Pământ.

– Dar de unde știi, Golan? Ce te face să crezi asta?

– Din cele ce ne-a spus, Janov, atunci când ne-am repezit la ea. A strigat că vrea să meargă pe Solaria, apoi a adăugat „acolo... acolo", arătând cu capul înspre ecran. Și ce se afla pe ecran? Satelitul Pământului. Înainte de a merge la masă, când am părăsit computerul, nu era pe ecran; în schimb, era Pământul. Dar poate că Fallom, atunci când a întrebat de Solaria, și-a întipărit în minte imaginea satelitului, iar computerul, ca răspuns, trebuie să se fi focalizat asupra acestuia. Crede-mă, Janov, știu cum funcționează computerul. Cine ar ști mai bine?

Pelorat privi marele pătrar luminos de pe ecran și spuse, gânditor:

– În cel puțin unul dintre limbajele Pământului era numit „Moon"; „Lună", în alte limbaje. Probabil că avea multe alte nume... Închipuie-ți ce zăpăceală, bătrâne, pe o lume cu multe limbaje... neînțelegeri, complicații...

– Lună? spuse Trevize. Ei bine, parc destul de simplu... Apoi, gândește-te puțin, copilul poate că a încercat, instinctiv, să deplaseze nava prin intermediul lobilor-transductori, folosind sursa de energie a navei, iar asta a dus la acea momentană

confuzie inerțială... Dar astea nu contează deloc, Janov. Ceea ce contează este că ne putem concentra atenția asupra Lunii – da, îmi place numele – aflată acum pe ecran, mărită. O privesc acum... și mă minunez...

– Din ce cauză, Trevize?

– Din cauza dimensiunii sale. De obicei, noi nu luăm în seamă sateliții, Janov. Sunt niște obiecte atât de mici! Însă acesta este diferit. Este o *lume*. Are un diametru de aproximativ trei mii cinci sute de kilometri.

– O lume? Nu o poți numi lume. Nu poate fi locuibilă. Un diametru ca acesta, chiar dacă are trei mii cinci sute de kilometri, este prea mic. Nu are atmosferă. Îți pot spune asta uitându-mă doar la ea. Nu are nori. Curba circulară care îi pune în evidență conturul pe fundalul cerului de stele este clară; la fel este și curba interioară care separă emisfera luminoasă de cea întunecată.

Trevize aprobă:

– Începi să devii un astronaut exersat, Janov. Nu are apă. Asta înseamnă doar că Luna nu este locuită la suprafață. Dar în subteran?

– Subteran? întrebă Pelorat nesigur pe el.

– Da. În subteran. De ce nu? Orașele Pământului erau subterane, așa mi-ai spus. Știm că Trantorul era de asemenea construit în subteran. Mare parte din capitala Comporellon-ului este construită în subteran. Locuințele Solariene sunt aproape în întregime subterane. Este o situație foarte obișnuită.

– Dar, Golan, în fiecare dintre aceste cazuri, oamenii se aflau pe o planetă locuibilă. Suprafața era și ea locuibilă, cu o atmosferă și cu un ocean. Este posibil să trăiești în subteran atunci când suprafața este nelocuibilă?

– Haide, Janov, gândește! Unde trăim noi în acest moment? *Far Star* este o micuță lume cu suprafață nelocuibilă. Afară nu există aer sau apă. Și totuși, înăuntru trăim într-un confort perfect. Galaxia este plină de stații de intrare și de Colónii spațiale de o varietate infinită, ca să nu mai amintesc de nave spațiale. Toate sunt nelocuibile, cu excepția interiorului. Consideră Luna ca fiind o navă spațială gigantică.

– Cu un echipaj înăuntru?

– Da. Milioane de oameni, din câte ne putem imagina; și plante, și animale; și o tehnologie avansată... Uite, Janov, nu ți

se pare plauzibil? Dacă Pământul, în ultimele sale zile, a putut trimite un grup de Colóni pe o planetă care orbita în jurul lui Alfa Centauri; și dacă, probabil cu ajutorul Imperial, au putut încerca să o terraformeze, să îi însămânțeze oceanele, să construiască o insulă acolo unde nu era nici una; nu putea Pământul, de asemenea, să trimită un grup pe propriul său satelit pentru a-l terraforma în interior?

– Presupun că da, spuse șovăielnic Pelorat.

– *Cu certitudine.* Dacă Pământul are ceva de ascuns, de ce să îl trimită la un parsec depărtare, când putea fi ascuns pe o lume aflată la o distanță mai mică de o sută de milioane de ori decât cea până la Alfa? Și, din punct de vedere psihologic, Luna ar fi o ascunzătoare mult mai eficientă. Nimeni nu s-ar gândi la viață pe sateliți. Nici eu nu m-am gândit. Gândurile mele o luaseră razna spre Alfa, cu Luna la mai puțin de doi centimetri de nas. Dacă n-ar fi fost Fallom...

Strânse buzele, și dădu din cap:

– Cred că va trebui să recunosc că meritul este al ei. Dacă n-am s-o fac eu, sigur o va face Bliss.

– Dar, ascultă-mă, bătrâne, spuse Pelorat, dacă se ascunde ceva sub suprafața Lunii, cum îl vom găsi noi? Trebuie să fie o suprafață de milioane de kilometri pătrați...

– În jur de patruzeci de milioane.

– Și va trebui să o cercetăm pe toată, căutând ce? O deschidere? O cameră de presurizare?

– Dacă pui problema în felul acesta, spuse Trevize, ar fi într-adevăr o treabă imposibilă, dar noi nu căutăm obiecte, noi căutăm viață; mai mult, viață inteligentă. Și o avem pe Bliss, iar ea are capacitatea de a detecta inteligența, nu-i așa?

98

Bliss îl privi acuzator pe Trevize:

– Am reușit în sfârșit să o adorm. Mi-a fost extrem de greu. Era *dezlănțuită.* Din fericire, nu cred că i-am provocat vreo stricăciune.

Trevize spuse cu răceală:

– Ai putea încerca să i-l scoți din minte pe Jemby, știi, din moment ce este sigur că n-am nici cea mai mică intenție de a mă întoarce pe Solaria.

– Pur și simplu, să-i elimin o fixație, nu-i așa? Ce știi tu despre lucrurile astea, Trevize? Tu nu ai tatonat niciodată o minte. Nu ai nici cea mai mică idee despre complexitatea ei. Dacă ai ști câtuși de puțin ceva despre cum funcționează mintea, nu ai vorbi despre înlăturarea unei fixații ca și cum ar trebui să scoți o lingură cu gem dintr-un borcan.

– Bine, măcar slăbește-i-o.

– Aș putea-o slăbi puțin, după o lună de pătrundere atentă.

– Ce vrei să spui prin pătrundere?

– Nu pot explica unuia care nu știe.

– Atunci, ce ai de gând să faci cu copilul?

– Nu știu încă; trebuie să mă gândesc foarte bine.

– În cazul acesta, spuse Trevize, hai să-ți spun eu ce vom face cu această navă.

– Știu ce ai de gând să faci. Mergem înapoi pe Noul Pământ și mai facem o încercare cu încântătoarea Hiroko, dacă ne promite însă că de data asta nu te va mai infecta.

– Nu, spuse el, dimpotrivă. M-am răzgândit. Mergem pe Lună... acesta este numele satelitului, din câte mi-a spus Janov.

– Satelitul? Pentru că este lumea cea mai la îndemână? Nu m-am gândit la asta.

– Nici eu. Și nici altcineva. Nicăieri în Galaxie nu există un satelit care să merite vreun pic de atenție. Dar acest satelit, fiind supradimensionat, este unic. Mai mult, anonimatul Pământului este și pentru el o foarte bună protecție. Dacă nu găsești Pământul, nu poți găsi nici Luna.

– Este locuibil?

– La suprafață, nu. Dar nu este deloc radioactiv, deci nu este complet nelocuibil. Ar putea avea viață – o viață foarte bogată, chiar – sub suprafață. Și, desigur, tu vei fi capabilă să ne spui dacă este așa, după ce ne vom apropia suficient de mult.

Bliss ridică din umeri:

– Am să încerc... Însă ce te-a făcut să te gândești așa, deodată, la varianta satelitului?

Trevize răspunse calm:

– M-am gândit la ceea ce a făcut Fallom atunci când era la comenzi.

Bliss aşteptă, ca şi cum se aştepta la explicaţii suplimentare, apoi ridică din nou din umeri:

– Orice ar fi fost, bănuiesc că n-ai fi avut această inspiraţie dacă ţi-ai fi dat frâu liber impulsului criminal.

– N-am avut intenţia să o ucid, Bliss.

Bliss dădu din mână:

– În regulă. Fie. Acum ne îndreptăm spre Lună?

– Da. Şi, din precauţie, nu merg prea repede. Dar dacă totul merge bine, vom fi în apropierea sa în treizeci de ore.

99

Luna era o suprafaţă pustie. Trevize privi cum sub ei alunecă porţiunea strălucitoare. O panoramă monotonă formată din cratere şi zone muntoase, şi din umbre negre pe fundal luminos. Solul prezenta schimburi subtile ale culorilor, şi rare întinderi plate întrerupte de cratere.

Pe măsură ce se apropiau de emisfera întunecată, umbrele creşteau în lungime până când, în cele din urmă, se contopiră. O vreme, în urma lor, vârfurile munţilor străluciră în lumină, ca nişte stele mari, eclipsându-şi suratele de pe cer. Apoi dispărură, şi cerul fu luminat doar de razele ceva mai slabe ale Pământului, o sferă mare albastru-albă, plină ceva mai mult decât jumătate. Apoi nava lăsă în urmă Pământul, care se scufundă sub orizont astfel încât rămaseră în întuneric beznă dedesubt, iar deasupra doar cu o pulbere vagă de stele, care pentru Trevize, crescut pe lumea lipsită de stele a Terminus-ului, erau şi aşa suficient de fascinante.

Apoi, în faţă, apărură noi puncte luminoase, la început una sau două, apoi altele, mărindu-se, îngroşându-se, fuzionând. Şi, imediat, depăşiră terminatorul intrând în emisfera luminată. Soarele răsări cu o splendoare infernală, în timp ce ecranul se schimbă, cercetând suprafaţa solului de dedesubt printr-un filtru polarizant.

Trevize îşi dădea bine seama că era inutil să spere a găsi o cale de intrare în interiorul locuit (dacă exista aşa ceva) printr-o simplă examinare făcută cu ochiul liber. Avea de examinat o suprafaţă imensă.

Se întoarse pentru a o privi pe Bliss, care stătea lângă el. Ea nu privea ecranul; de fapt, ținea ochii închiși. Părea mai degrabă că se prăbușise în scaun, nu că stătea pe el.

Trevize, întrebându-se dacă nu cumva adormise, spuse încet:

– Detectezi ceva?

Bliss dădu ușor din cap.

– Nu, șopti ea. N-a fost decât acea adiere slabă. Mai bine m-ai duce înapoi acolo. O mai poți găsi?

– Computerul știe unde se află.

Era ca și cum ar fi încadrat o țintă, lunecând încoace și încolo, apoi o găsi. Suprafața în cauză se afla în continuare cufundată în noaptea adâncă, și, în afară de faptul că Pământul strălucea foarte jos pe cer dând suprafeței dintre umbre o tentă cenușie și fantomatică, nu se putea distinge nimic, deși luminile din cabina de pilotaj fuseseră stinse pentru a crește vizibilitatea.

Pelorat se apropiase și stătea neliniștit în pragul ușii.

– Am găsit ceva? șopti el răgușit.

Trevize ridică mâna pentru a-l face să tacă. O privea pe Bliss. Știa că vor trece câteva zile până când lumina soarelui va atinge acest petic de pământ de pe Lună, dar știa de asemenea că pentru ceea ce încerca Bliss să detecteze, lumina, de orice fel, nu avea importanță.

– Este acolo, spuse ea.

– Ești sigură?

– Da.

– Este singurul punct?

– Singurul pe care l-am detectat. Ai survolat toată suprafața Lunii?

– Am trecut peste o mare parte din ea.

– Ei bine, până aici nu am putut detecta decât acest punct. Acum este mai puternic, ca și cum *lucrul acela* ne-a detectat *pe noi,* și nu pare periculos. Am sentimentul că suntem binevenițI.

– Ești sigură?

– Asta este sentimentul pe care îl detectez.

– Poate că simulează, spuse Pelorat.

Bliss spuse, cu o urmă de semeție:

– Aș detecta un fals, te asigur.

Trevize murmură ceva despre excesul de încredere în sine, apoi spuse:

– Ai detectat inteligență puternică.

– Detectez o inteligență puternică. Numai că...

Vocea sa căpătă o notă ciudată.

– Numai că ce?

– Șșșt. Nu mă deranja. Lasă-mă să mă concentrez.

Ultimul cuvânt îl deduseră din mișcarea buzelor.

Apoi spuse, ușor surprinsă:

– Nu este ființă umană.

– Nu este umană, repetă Trevize cuprins de o uimire mai mare. Avem din nou de-a face cu roboți? Ca pe Solaria?

– Nu, spuse Bliss zâmbind. Nu este nici robot.

– Trebuie să fie ori una, ori alta.

– Uite că nu este.

Bliss chicotea.

– Nu este om, spuse ea, și totuși nu seamănă cu nici un robot pe care l-am întâlnit până acum.

– Aș vrea s-o văd și pe-asta, spuse Pelorat.

Dădu energic din cap, cu ochii înnecați în plăcere:

– Ar fi nemaipomenit. Ceva nou.

– Ceva nou, murmură Trevize.

El însuși deveni mai bine dispus... străfulgerat de lumina unei neașteptate descoperiri.

100

Coborâră spre suprafața Lunii, aproape jubilând. Chiar și Fallom li se alătură și, cu entuziasmul tinereții, se lăsă purtată de o bucurie aproape insuportabilă, ca și cum se întorcea cu adevărat pe Solaria.

Cât despre Trevize, simți în sine o undă de luciditate care îi spunea că era ciudat ca Pământul – sau ce-o fi provenit de pe Pământ și se afla acum pe Lună – care luase măsuri atât de drastice pentru a-i ține pe toți ceilalți departe de el, lua acum măsuri pentru a-i *atrage*. Scopul putea fi același, în ambele cazuri? Era un caz de „Dacă nu-i poți face să te evite, atunci atrage-i și distruge-i"? În ambele cazuri, secretul Pământului rămânea neatins.

Dar acest gând păli și pieri în valul de bucurie care creștea continuu pe măsură ce se apropiau de suprafața Lunii. Totuși,

dincolo de bucurie, reuși să se agațe de momentul de iluminare pe care îl avusese chiar înainte de a începe coborârea.

Părea că nu are nici un fel de îndoială încotro se îndrepta nava. Acum se aflau chiar deasupra vârfurilor colinelor, și Trevize, la computer, nu simțea nevoia de a face ceva. Ca și cum el și computerul, amândoi, erau dirijați, și nu simți decât o imensă euforie pentru faptul că greutatea responsabilității îi fusese ridicată de pe umeri.

Alunecau paralel cu solul, spre o stâncă ce se înălța înaintea lor ca o barieră amenințătoare; o barieră strălucind slab în lumina Pământului și în fascicolul luminos al lui *Far Star*. Perspectiva unei coliziuni păru să nu aibă importanță pentru Trevize, și deveni conștient, deloc surprins, că porțiunea din stâncă ce se afla chiar în fața lor coborâse, și că un coridor, strălucind în lumina artificială, se deschisese pentru ei.

Nava încetini, aparent din propria sa dorință, și se introduse cu precizie prin ușă... intrând... lunecând în interior... Poarta se închise în urma ei, apoi se deschise o alta, în față. Intră prin a doua poartă și pătrunse într-o sală gigantică, ce părea săpată în interiorul muntelui.

Far Star se opri, și toți cei din interior se grăbiră spre camera de presurizare. Nici unuia dintre ei, nici măcar lui Trevize, nu-i trecu prin minte să verifice dacă afară era o atmosferă respirabilă – sau dacă era atmosferă.

Totuși, *era* aer. Respirabil și agreabil. Priviră în jurul lor cu expresia oamenilor mulțumiți care ajunseseră acasă. De-abia într-un târziu remarcară prezența unei siluete care îi aștepta politicos să se apropie.

Era înalt, cu o expresie serioasă. Avea părul de culoarea bronzului, tăiat scurt. Pomeții erau largi, ochii strălucitori, iar îmbrăcămintea avea stilul celor văzute în vechile cărți de istorie. Deși părea robust și viguros, avea o aură subtilă obosită.

Prima reacționă Fallom. Cu un chiot puternic, ascuțit, alergă spre bărbat, dând din mâini și strigând cu sufletul la gură:

– Jemby! Jemby!

Nu încetini cursa, și când ajunse destul de aproape, bărbatul se aplecă și o ridică în aer. Ea îl cuprinse de după gât, plângând, strigând în continuare, sugrumată:

– Jemby!

Ceilalți se apropiară într-un ritm mai decent și Trevize spuse, rar și clar (omul ăsta putea înțelege Galactica?):

– Ne cerem scuze, domnule. Acest copil și-a pierdut protectorul și îl caută cu disperare. Ne uimește faptul că s-a repezit la dumneavoastră, având în vedere că ea caută de fapt un robot; un lucru meca...

Omul vorbi pentru prima oară. Vocea sa era mai degrabă monotonă decât muzicală, și purta o vagă notă arhaică, dar vorbi Galactica cu o ușurință perfectă.

– Vă întâmpin cu toată prietenia, spuse el.

Și părea fără îndoială prietenos, deși fața sa continua să poarte expresia de seriozitate.

– Cât despre copil, arată probabil o perspicacitate mai mare decât vă închipuiți, deoarece sunt robot. Numele meu este Daneel Olivaw.

CAPITOLUL 21

Căutarea ia sfârșit

101

TREVIZE era într-o stare de completă uluială. Își revenise din euforia ciudată pe care o simțise înainte și după aterizarea pe Lună – o euforie care, bănuia acum, îi fusese indusă de acest așa-zis robot din fața sa.

Îl fixa în continuare, și cu mintea acum perfect lucidă și neatinsă, rămase cuprins de uimire. Vorbise plin de uimire, făcuse conversație plin de uimire, de-abia înțelesese ce spusese sau auzise în timp ce căuta în înfățișarea acestui aparent om, în comportamentul său, în modul de a vorbi, ceva care să trădeze robotul.

Nu-i de mirare, gândi Trevize, că Bliss detectase ceva ce nu era nici om, nici robot. Dar care, după spusele lui Pelorat, era „ceva nou". Nimic rău în asta, deoarece îi condusese gândurile într-o zonă mai luminoasă.

Bliss și Fallom plecaseră să se familiarizeze cu împrejurimile. Fusese sugestia lui Bliss, dar Trevize avu impresia că venise după un schimb de priviri, rapid ca un fulger, dintre ea și Daneel. Atunci când Fallom refuză și ceru să rămână cu ființa pe care se încăpățâna să o numească Jemby, un cuvânt din partea lui Daneel și ridicarea unui deget fură de ajuns pentru a o face să demareze imediat. Trevize și Pelorat rămaseră.

– Ele nu fac parte din Fundație, domnilor, spuse robotul ca și cum asta explica totul. Una este Gaia, iar cealaltă, Spațiană.

Trevize păstră tăcerea în timp ce erau conduși spre un copac sub care se găseau scaune foarte simple. Se așezară, la un gest al robotului, și după ce și acesta luă loc, cu o mișcare perfect umană, Trevize spuse:

– Ești cu adevărat robot?

– Într-adevăr, domnule, spuse Daneel.

Figura lui Pelorat strălucea de bucurie.

– În vechile legende, spuse el, există referințe la un robot numit Daneel. Ești numit astfel în cinstea lui?

– *Eu* sunt acel robot, spuse Daneel. Nu este o legendă.

– O, nu, spuse Pelorat. Dacă ești acel robot, ar trebui să fii vechi de mii de ani.

– Douăzeci de mii, spuse calm Daneel.

Pelorat părea stânjenit. Îl privi pe Trevize, care spuse, cu o urmă de mânie:

– Dacă ești robot, îți ordon să spui adevărul.

– Nu am nevoie să mi se ceară să spun adevărul, domnule. Eu *trebuie* să spun adevărul. Deci, domnilor, aveți în față trei alternative. Fie sunt un om care vă minte; fie sunt un robot care a fost programat să creadă că are o vechime de douăzeci de mii de ani, însă în realitate nu are această vechime; fie sunt un robot *într-adevăr* vechi de douăzeci de mii de ani. Trebuie să hotărâți ce alternativă acceptați ca fiind adevărată.

– Problema s-ar putea lămuri în cursul conversației, spuse sec Trevize. De exemplu, este greu de crezut că acesta este interiorul Lunii. Nici lumina...

Ridică în același timp privirea, căci lumina era aproape identică cu lumina difuză și blândă a soarelui, deși pe cer nu se vedea soarele, ba mai mult, nu se vedea nici cerul.

– ...nici atracția gravitațională nu par credibile. Atracția gravitațională la suprafața acestei lumi ar trebui să fie mai mică de 0,2 g.

– Atracția gravitațională normală la suprafață ar fi de fapt 0,16 g, domnule. Însă cea de aici este creată cu ajutorul acelorași forțe care vă dau dumneavoastră, pe navă, senzația greutății normale, chiar dacă sunteți în cădere liberă sau în mișcare accelerată. Alte necesități energetice, inclusiv lumina, sunt satisfăcute tot pe cale gravitațională, deși, acolo unde este mai avantajos, folosim energia solară. Materialele necesare sunt asigurate de solul Lunii, cu excepția elementelor ușoare –

hidrogen, carbon și azot – pe care Luna nu le posedă. Acestea le obținem capturând câte o cometă ocazională. O astfel de captură o dată la un secol este mai mult decât suficientă pentru satisfacerea nevoilor noastre.

– Înțeleg că Pământul este inutilizabil, ca sursă de aprovizionare.

– Din nefericire, așa este, domnule. Creierele noastre pozitronice sunt tot atât de sensibile la radioactivitate ca și proteinele umane.

– Folosești pluralul, și clădirea din fața noastră pare vastă, minunată, rafinată... cel puțin, văzută din exterior. Deci mai sunt și alte creaturi pe Lună. Oameni? Roboți?

– Da, domnule. Avem pe Lună o ecologie completă, precum și o cavitate vastă și complexă care adăpostește această ecologie. Creaturile inteligente sunt însă toate roboți, mai mult sau mai puțin asemănători mie. Cu toate acestea, nu veți vedea nici unul. Cât despre această locuință, este folosită doar de mine, și este o construcție care o imită exact pe cea în care am trăit acum douăzeci de mii de ani.

– Și pe care ți-o amintești în amănunt, nu-i așa?

– Exact, domnule. Am fost construit, și am existat o perioadă – cât de scurtă mi se pare, acum – pe Aurora, una dintre lumile Spațiene.

– Cea cu...

Trevize se opri.

– Da, domnule. Cea cu câinii.

– Ești la curent?

– Da, domnule.

– Și cum ai ajuns aici, dacă la început ai trăit pe Aurora?

– Domnule, am venit aici la începuturile colonizării Galaxiei, pentru a împiedica crearea unui Pământ radioactiv. Împreună cu mine venise un alt robot, Giskard, care putea percepe și modifica mințile.

– La fel ca Bliss?

– Da, domnule. Am dat greș, dintr-un anumit punct de vedere, și Giskard și-a încetat funcționarea. Înainte de dezactivare, însă, mi-a transmis mie talentul său și m-a însărcinat pe mine să am în continuare grijă de Galaxie; și în special de Pământ.

– De ce în special de Pământ?

– În parte, datorită unui om, numit Elijah Baley. Un Pământean.

Pelorat interveni, entuziasmat:

– Golan, acesta este eroul legendar de care am adus vorba cu ceva vreme în urmă.

– Un erou legendar, domnule?

– Dr. Pelorat vrea să spună, explică Trevize, că este un personaj căruia i-au fost atribuite multe realizări, și care întrunește calitățile multor bărbați din istoria adevărată, sau poate chiar inventată.

Daneel se gândi un moment, apoi spuse foarte calm:

– Lucrurile nu stau astfel, domnilor. Elijah a fost un om adevărat, unul singur. Nu știu ce spun legendele dumneavoastră despre el, dar în istoria reală, fără el Galaxia poate că nu ar fi fost niciodată colonizată. În cinstea lui, am făcut tot ce am putut pentru a salva Pământul după ce a devenit radioactiv. Colegii mei roboți au fost împrăștiați în toată Galaxia, într-un efort de a influența o persoană aici, alta acolo... La un moment dat, am inițiat un proiect de reciclare a solului Pământului. La un alt moment, mult mai târziu, am inițiat un proiect de terraformare a unei lumi ce înconjoară o stea vecină, numită astăzi Alfa. În nici unul dintre cazuri nu am avut cu adevărat succes. Nu am putut influența mințile oamenilor atât cât aș fi dorit, pentru că întotdeauna a existat riscul de a face rău unuia dintre ei. Vedeți, am fost limitat – așa cum sunt limitat astăzi – de Legile Roboticii.

– Da?

Nu era neapărată nevoie să ai puterile mentale ale lui Daneel pentru a sesiza neîncrederea în această monosilabă.

– Prima lege, domnilor, spuse el, este următoarea: „Un robot nu are voie să rănească o ființă umană sau, prin pasivitate, să permită rănirea unei ființe umane". A Doua Lege: „Un robot trebuie să asculte ordinele date de ființele umane, cu excepția cazurilor când aceste ordine intră în conflict cu Prima Lege." A Treia Lege: „Un robot trebuie să-și protejeze propria existență, atâta vreme cât procedând astfel nu intră în conflict cu Prima sau A Doua Lege." Desigur, vă enunț aceste legi într-un limbaj aproximativ. În realitate, el reprezintă configurații matematice complicate ale sinapselor noastre pozitronice.

– Îți este greu să respecți aceste Legi?

– Trebuie, domnule. Prima Lege este un absolut care aproape că îmi interzice folosirea vreunuia dintre talentele mele mentale. Atunci când ai de-a face cu Galaxia, este improbabil ca o acțiune să împiedice complet răul. Întotdeauna vor suferi câțiva oameni, poate mulți, astfel încât un robot trebuie să aleagă pentru a minimiza răul. Totuși, complexitatea posibilităților este atât de mare, încât este nevoie de timp pentru a lua acea hotărâre, și nici atunci nu poți fi sigur.

– Înțeleg, spuse Trevize.

– Pe parcursul întregii istorii Galactice, spuse Daneel, am încercat să ameliorez cele mai rele aspecte ale conflictelor și dezastrelor care s-au făcut mereu simțite în Galaxie. Din când în când poate că am reușit, într-o anumită măsură, dar dacă sunteți la curent cu istoria Galactică, veți ști sigur că reușitele au fost rare, și nu foarte însemnate.

– Măcar atâta lucru știu și eu, spuse Trevize cu un zâmbet fals.

– Giskard, cu puțin înainte de a se dezactiva, a conceput o lege robotică ce o devansa chiar și pe prima. Am numit-o „Legea Zero", din imposibilitatea de a ne gândi la altceva care să aibă sens. Legea Zero spune: „Un robot nu are voie să rănească omenirea sau, prin pasivitate, să permită rănirea omenirii." Ceea ce înseamnă că, automat, Prima Lege trebuie modificată pentru a suna astfel: „Un robot nu are voie să rănească o ființă umană sau, prin pasivitate, să permită rănirea unei ființe umane, cu excepția cazurilor în care se intră în conflict cu Legea Zero." Modificări similare trebuiesc făcute în A Doua și A treia Lege.

Trevize se încruntă:

– Și cum decizi tu ce este bine sau rău pentru omenire în ansamblu?

– Exact aici este problema, domnule, spuse Daneel. Teoretic, Legea Zero era soluția problemelor noastre. În practică însă, nu puteam decide niciodată. O ființă umană este concretă. Rănirea unei persoane poate fi evaluată și judecată. Omenirea este o abstracție. Cum să lucrezi cu ea?

– Nu știu, spuse Trevize.

– Stai, spuse Pelorat. Ai putea transforma omenirea într-un singur organism. Gaia.

– Asta am încercat să fac, domnule. Am condus fondarea Gaiei. Dacă omenirea ar putea fi transformată într-un singur organism, ar

deveni un obiect concret, cu care s-ar putea lucra. Totuși, crearea unui superorganism nu a fost chiar așa de ușoară pe cât mă așteptasem. În primul rând, nu se putea face decât dacă oamenii prețuiau superorganismul mai mult decât propriul lor ego, și a trebuit să găsesc un tipar mental care să permită acest lucru. Asta a fost cu mult timp înainte de a mă gândi la Legile Roboticii.

– Deci Gaianii *sunt* roboți. Am bănuit asta de la început.

– În acest caz, bănuiala dumneavoastră este greșită, domnule. Sunt ființe umane, dar în creierele lor a fost puternic inoculat echivalentul Legilor Roboticii. Ei trebuie să prețuiască viața, să o prețuiască *cu adevărat*... Și, chiar și după ce acest lucru a fost realizat, a rămas o fisură puternică. Un superorganism constând doar din ființe umane este instabil. Nu poate fi format. Trebuiesc adăugate alte animale... apoi plante... apoi lumea anorganică. Cel mai mic superorganism cu adevărat stabil este o întreagă lume, o lume suficient de mare și de complexă pentru a avea o ecologie durabilă. A fost nevoie de mult timp pentru a înțelege asta, și de-abia în ultimul secol Gaia a fost *pe deplin* constituită; acum este gata să se îndrepte spre *Galaxia*... dar va fi nevoie de o perioadă îndelungată. Poate că drumul rămas este totuși mai scurt decât cel parcurs până acum, din moment ce cunoaștem regulile.

– Ai avut nevoie de mine pentru a lua decizia în locul tău. Este adevărat, Daneel?

– Da, domnule. Legile Roboticii nu ne-ar permite nici mie, nici Gaiei, să luăm o decizie care să riște evoluția în rău a omenirii. Și, între timp, acum cinci secole, când se părea că nu voi descoperi niciodată metodele pentru a depăși dificultățile care-mi stăteau în calea spre definitivarea Gaiei, mi-am îndreptat atenția spre o a doua variantă, și am ajutat la nașterea și dezvoltarea științei psihoistoriei.

– Trebuia să-mi fi imaginat, murmură Trevize. Știi, Daneel, încep să cred că *într-adevăr* ai o vechime de douăzeci de mii de ani.

– Mulțumesc, domnule.

– Ia stai puțin, spuse Pelorat. Cred că încep să întrezăresc ceva. Tu însuți faci parte din Gaia, Daneel? Așa ai aflat despre câinii din Aurora? Prin Bliss?

– Într-un fel aveți dreptate, domnule, spuse Daneel. Sunt asociat cu Gaia, deși nu fac parte din ea.

Trevize ridică sprâncenele:

– Semeni cu Comporellon, lumea pe care am vizitat-o imediat după ce am părăsit Gaia. Aceasta insistă că nu face parte din Confederația Fundației, ci este doar asociată cu ea.

Daneel aprobă cu o mișcare lentă a capului:

– Cred că analogia este pertinentă, domnule. Pot, ca asociat al Gaiei, lua cunoștință de tot ceea ce conștientizează Gaia... prin persoana lui Bliss, de exemplu. Însă Gaia nu poate deveni conștientă de ceea ce conștientizez eu, astfel încât îmi păstrez libertatea de mișcare. Această libertate de mișcare îmi este necesară până când va fi formată *Galaxia*.

Trevize privi lung robotul, preț de o clipă, apoi spuse:

– Și, conștientizând prin Bliss, ai influențat după bunul plac întâmplările petrecute în călătoria noastră?

Daneel emise un oftat ciudat, aproape omenesc:

– N-am putut face prea mult, domnule. Întotdeauna sunt reținut de Legile Roboticii... Și totuși, am ușurat presiunea care apăsa mintea lui Bliss, luând asupra mea un pic din excesul de responsabilitate. Astfel încât a reușit să acționeze în cazul lupilor de pe Aurora și Spațianului de pe Solaria cu mai mare promptitudine și cu mai puține efecte negative asupra ei. În plus, am influențat femeia de pe Comporellon – ca și pe cea de pe Noul Pământ – prin Bliss, ca să aibă un sentiment favorabil față de dumneavoastră, și să vă puteți astfel continua călătoria.

Trevize zâmbi, aproape trist:

– Ar fi trebuit să-mi dau seama că nu era meritul meu.

Daneel acceptă remarca, dar respinse subestimarea jalnică a lui Trevize:

– Dimpotrivă, domnule, dumneavoastră ați avut un merit important. Fiecare dintre cele două femei v-au privit de la bun început cu un ochi favorabil. Eu nu am făcut decât să amplific atât cât puteam impulsul deja prezent, ținând cont de strictețea Legilor Roboticii. Din cauza acestor restrângeri – și din cauza altora – cu foarte mare greutate am reușit să vă aduc aici, și doar indirect. În câteva situații am fost în mare pericol de a vă pierde.

– Dar acum *sunt* aici, spuse Trevize. Ce vrei de la mine? Să confirm decizia mea în favoarea *Galaxiei?*

Fața lui Daneel, mereu inexpresivă, reuși de această dată să pară disperată:

– Nu, domnule. Simpla decizie nu mai este acum suficientă. V-am adus aici așa cum am putut mai bine ținând cont de situația mea actuală, pentru ceva mult mai disperat. Sunt pe moarte.

102

Poate din cauza felului prozaic în care vorbise Daneel; sau poate din cauză că o viață lungă de douăzeci de mii de ani făcea ca moartea să nu mai pară o tragedie pentru cineva condamnat să trăiască mai puțin de un procent din acea perioadă; în orice caz, Trevize nu simți nici un impuls de compasiune:

– Să mori? Ce, o mașină poate muri?

– Își poate înceta existența, domnule. Folosiți ce cuvânt doriți. Sunt bătrân. Nici o creatură conștientă care trăia pe vremea când mi s-a dat pentru prima oară conștiință nu mai trăiește astăzi, fie ea de natură organică sau robotică. Chiar și eu am discontinuități.

– În ce sens?

– Nu există element fizic din mine, domnule, care să nu fi fost înlocuit. Nu o dată, ci de mai multe ori. Chiar și creierul pozitronic a fost înlocuit de cinci ori. De fiecare dată, conținutul vechiului creier a fost imprimat în cel nou, până la ultimul pozitron. De fiecare dată, noul creier a căpătat o capacitate și o complexitate mai mare decât cel vechi, așa încât s-a făcut loc pentru mai multă memorie, și s-a dat posibilitatea unor decizii și acțiuni mai rapide. Dar...

– Dar?

– Cu cât creierul este mai evoluat și mai complex, cu atât este mai instabil, și cu atât mai repede se degradează. Creierul meu actual este de o sută de mii de ori mai sensibil decât primul, și are o capacitate de zece milioane de ori mai mare; dar în timp ce primul meu creier a rezistat peste zece mii de ani, cel actual nu are decât șase sute de ani vechime, și este fără îndoială bătrân. Fiecare amintire a celor douăzeci de mii de ani este perfect înregistrată. Mecanismul de apelare este perfect. Dar creierul este plin. Capacitatea de a lua decizii este într-un declin rapid; iar capacitatea de a verifica și a influența mințile aflate la distanțe hiperspațiale este într-un declin și mai puternic. Și nici nu pot proiecta un al șaselea creier. O

miniaturizare superioară va duce la depășirea barierei principiului de nedeterminare, iar creșterea complexității va duce la o degenerare aproape imediată.

Pelorat părea tulburat și cuprins de disperare:

– Dar, Daneel, Gaia poate merge mai departe și fără tine. Acum, după ce Trevize a hotărât să aleagă *Galaxia*...

– Pur și simplu, procesul a durat prea mult timp, spuse Daneel la fel de inexpresiv ca întotdeauna. A trebuit să aștept ca Gaia să fie pe deplin formată, în ciuda dificultăților neașteptate care au apărut. În momentul apariției unei ființe umane – domnul Trevize – capabilă să ia decizia crucială, era deja prea târziu. Să nu credeți, totuși, că nu am luat măsuri pentru a-mi prelungi durata de viață. Încetul cu încetul mi-am redus activitățile, păstrându-mă pentru cazurile urgente. Atunci când nu m-am mai putut baza pe măsurile active pentru a păstra izolarea sistemului Pământ/Lună, am recurs la metode pasive. În câțiva ani, toți roboții umaniformi care au lucrat cu mine au fost chemați acasă, unul câte unul. Ultima lor datorie a fost să elimine din arhivele planetare toate informațiile referitoare la Pământ. Fără mine și colegii mei roboți, acționând la deplina capacitate, Gaia va fi lipsită de instrumentele esențiale pentru a se transforma în *Galaxia* într-o perioadă scurtă. Lăsată singură, acest proces s-ar putea realiza doar după un număr imens de ani.

– Știai toate astea, spuse Trevize, atunci când am luat eu decizia?

– Știam cu mult timp înainte, spuse Daneel. Gaia, desigur, nu știa.

– Și atunci, spuse furios Trevize, ce rost a avut să mă treci prin toată această șaradă? La ce a folosit? De când am luat decizia, am cotrobăit prin Galaxie căutând Pământul și ceea ce credeam eu că reprezintă „secretul" său – neștiind că secretul erai *tu* – pentru a-mi confirma decizia. Ei bine, *am confirmat-o*. Știu acum că *Galaxia* este esențială... dar, după toate aparențele, nu se mai poate face nimic. De ce nu ai lăsat Galaxia în pace? De ce nu m-ai lăsat *pe mine* în pace?

– Deoarece, domnule, spuse Daneel, căutam o cale de rezolvare a problemei, și am continuat în speranța că voi găsi una. Cred că am găsit-o. În loc de a-mi înlocui creierul cu unul pozitronic, care este de nerealizat, l-aș putea face să fuzioneze cu un creier uman; un creier uman neafectat de cele Trei Legi,

și care va aduce creierului meu nu numai capacitate în plus, ci și un nou set de capacități. Pentru asta v-am adus aici.

– Adică vrei să-ți unești creierul cu unul uman? Creierul uman să-și piardă individualitatea pentru ca tu să realizezi o Gaia cu două creiere?

– Da, domnule. Asta nu mă va face nemuritor, dar mi-ar putea permite să trăiesc suficient de mult pentru a definitiva *Galaxia.*

– Și m-ai adus *pe mine* pentru așa ceva? Vrei independența mea față de cele Trei Legi, vrei să integrezi în tine puterea mea de judecată, cu prețul individualității mele?... Nu!

– Adineauri ați spus că *Galaxia* este esențială pentru binele ome..., începu Daneel.

– Chiar dacă ar fi așa, va fi nevoie de mult timp pentru a fi definitivată, iar eu îmi voi petrece viața ca *individ.* Pe de altă parte, dacă Galaxia ar fi rapid definitivată, se va produce o pierdere de individualitate la nivel Galactic, iar pierderea mea va face parte dintr-un întreg inimaginabil mai mare. Totuși, nu voi consimți niciodată să-mi pierd individualitatea în timp ce restul oamenilor din Galaxie și-o păstrează.

– Deci, este așa cum mi-am imaginat, spuse Daneel. Creierul dumneavoasttră nu este potrivit pentru fuziune și, în orice caz, ar fi mai bine dacă v-ați păstra capacitatea individuală de judecată.

– Când te-ai răzgândit? Ai spus că m-ai adus aici pentru fuziune.

– Da, și am făcut-o folosindu-mi la maximum puterile mult slăbite. Totuși, când am spus „Pentru asta v-am adus aici", ținеți cont că în Galactica Standard, cuvântul „dumneavoastră" se referă și la plural, și la singular. Eu mă refeream la toți.

Pelorat înțepeni în scaun:

– Serios? Spune-mi, Daneel, un creier uman care ar fuziona cu al tău ar avea acces la toate amintirile tale... la toți cei douăzeci de mii de ani petrecuți, mergând înapoi până în vremurile legendare?

– Desigur, domnule.

Pelorat inspiră adânc:

– Asta ar fi o încununare superbă a cercetării de o viață întreagă, și iată ceva pentru care aș renunța bucuros la în-

dividualitate. Te rog, fă-mi favoarea de a împărți creierul cu tine.

– Și Bliss? întrebă blând Trevize. Cu ea cum rămâne?

Pelorat nu ezită decât un moment.

– Bliss va înțelege, spuse el. În orice caz, îi va fi mai bine fără mine... după un anumit timp.

Daneel dădu din cap:

– Oferta dumneavoastră, Dr. Pelorat, este generoasă, dar nu o pot accepta. Creierul dumneavoastră este îmbătrânit, și nu poate supraviețui decât două, cel mult trei decenii, chiar și într-o fuziune cu creierul meu. Am nevoie de altceva... Priviți!

Arată cu degetul, apoi spuse:

– Am chemat-o înapoi.

Bliss se întorcea, pășind voioasă și plină de viață.

Pelorat se ridică disperat în picioare:

– Bliss! O, nu!

– Nu vă alarmați, Dr. Pelorat, spuse Daneel. Nu o pot folosi pe Bliss. Asta m-ar face să fuzionez cu Gaia, iar eu trebuie să fiu independent de Gaia, după cum am explicat deja.

– Dar în acest caz, spuse Pelorat, cine...

Și Trevize, privind silueta subțirică ce alerga în spatele lui Bliss, spuse:

– Robotul a vrut-o tot timpul doar pe Fallom, Janov.

103

Bliss se întoarse, zâmbitoare, într-o stare de vizibilă satisfacție.

– Nu am putut trece dincolo de limita domeniului, spuse ea, dar mi-a amintit foarte mult de Solaria. Fallom, desigur, nu are nici o îndoială că *este* Solaria. Am întrebat-o dacă nu crede că Daneel are o înfățișare diferită de cea a lui Jemby – la urma urmelor, Jemby era metalic – și Fallom a spus: „Nu, nu chiar." N-am înțeles ce a vrut să spună prin „nu chiar".

Privi spre Fallom. Nu foarte departe, cânta la flaut pentru un Daneel serios, care dădea din cap în ritmul melodiei. Sunetul ajungea până la ei, subțire, clar, și încântător.

– Știați că a luat flautul cu ea? întrebă Bliss. Cred că nu vom reuși să o separăm foarte curând de Daneel.

Remarca întâlni o liniște grea, și Bliss îi privi pe cei doi bărbați, brusc îngrijorată:

– Ce s-a întâmplat?

Trevize dădu din mână în direcția lui Pelorat. „Spune-i tu", părea să însemne gestul.

Pelorat își drese glasul și spuse:

– De fapt, Bliss, cred că Fallom va rămâne pentru totdeauna cu Daneel.

– Serios? făcu Bliss încruntându-se.

Dădu să se îndrepte în direcția lui Daneel, dar Pelorat o prinse de braț:

– Bliss dragă, nu poți. Chiar și acum este mai puternic decât Gaia, și Fallom trebuie să rămână cu el pentru a se definitiva *Galaxia*. Dă-mi voie să-ți explic... și, Golan, corectează-mă te rog dacă greșesc undeva.

Bliss ascultă relatarea, cu un aer din ce în ce mai disperat.

Încercând să judece la rece, Trevize spuse:

– Înțelegi cum stau lucrurile, Bliss? Copilul este Spațian, iar Daneel a fost conceput și construit de Spațieni. Copilul a fost crescut de un robot și nu cunoștea nimic altceva, pe o moșie la fel de pustie ca și aceasta. Are puteri transductive, și acestea îi sunt necesare lui Daneel, care astfel va mai trăi trei sau patru secole, ceea ce s-ar putea să fie de ajuns pentru definitivarea *Galaxiei*.

Bliss spuse, cu obrajii roșii și ochii umezi:

– Bănuiesc că robotul a manevrat călătoria noastră astfel încât să trecem prin Solaria și să luăm copilul, pentru a-l folosi el.

Trevize ridică din umeri:

– Poate că a profitat de ocazie. Nu cred că în acest moment puterile îi sunt suficient de mari pentru a face din noi niște marionete perfecte, manevrate de la distanțe hiperspațiale.

– Nu. A făcut-o intenționat. S-a asigurat că mă voi atașa puternic de copil, pentru a-l lua cu mine în loc să îl las acolo, ca să fie omorât; că îl voi apăra de tine, care nu manifestai decât resentiment și supărare pentru faptul că este împreună cu noi.

– Poate că aici n-a intervenit decât etica ta Gaiană, spuse Trevize, pe care Daneel a amplificat-o puțin. Haide, Bliss, mai bine decât atât nu se poate. Să presupunem că *ai putea* să o iei pe Fallom împreună cu tine. În ce loc a-i putea-o duce ca să fie

mai fericită decât aici? Ai duce-o înapoi pe Solaria, unde ar fi omorâtă fără milă? Pe vreo lume aglomerată, unde s-ar îmbolnăvi și ar muri? Pe Gaia, unde i s-ar sfâșia inima de dorul lui Jemby? Într-o nesfârșită călătorie prin Galaxie, unde ar crede că fiecare lume întâlnită este Solaria? Și i-ai putea găsi lui Daneel un alt ajutor pentru a construi *Galaxia?*

Bliss tăcea, tristă.

Pelorat întinse o mână spre ea, un pic timid.

– Bliss, spuse el, m-am oferit voluntar pentru a fuziona cu creierul lui Daneel. N-a acceptat, pe motivul că sunt prea bătrân. Mi-aș fi dorit să accepte, dacă astfel ai fi putut rămâne cu Fallom.

Bliss îi luă mâna și i-o sărută:

– Mulțumesc, Pel, dar prețul ar fi prea mare, chiar și pentru Fallom.

Inspiră adânc, și încercă un zâmbet:

– Poate că, atunci când ne vom întoarce pe Gaia, organismul global îmi va permite să am și eu un copil... și, printre silabele numelui său, se va găsi și Fallom.

Daneel, ca și cum își dăduse seama că problema se rezolvase, se îndreptă spre ei. Fallom țopăia pe lângă el.

Tânăra copilă o luă la fugă și ajunse prima la ei.

– Mulțumesc, Bliss, spuse ea, că m-ai adus din nou acasă, la Jemby, și că ai avut grijă de mine pe navă. Nu te voi uita niciodată.

Apoi se aruncă în brațele lui Bliss, și se strânseră puternic.

– Sper că vei fi întotdeauna fericită, spuse Bliss. Și eu îmi voi aduce aminte de tine, Fallom dragă.

Îi dădu drumul, cu părere de rău.

Fallom se întoarse spre Pelorat și spuse:

– Și ție îți mulțumesc, Pel, pentru că m-ai lăsat să îți citesc video-cărțile.

Apoi, fără nici un cuvânt în plus, și după o urmă de ezitare, întinse spre Trevize o mână subțire, de fetiță. El o ținu o clipă, apoi îi dădu drumul.

– Succes, Fallom, murmură Trevize.

– Vă mulțumesc tuturor, domnilor și doamnă, spuse Daneel, pentru ceea ce ați făcut, fiecare în felul propriu. Sunteți liberi să plecați acum, deoarece căutarea dumneavoastră a luat sfârșit. Cât despre munca mea, va lua și ea în curând sfârșit, cu succes.

Dar Bliss spuse:

– Stai, încă nu am terminat. Încă nu știm dacă Trevize crede în continuare că viitorul cel mai bun pentru omenire este *Galaxia,* în opoziție cu vasta conglomerare a Izolaților.

– S-a exprimat clar în această privință, cu câtva timp în urmă, doamnă, spuse Daneel. A decis în favoarea *Galaxiei.*

Bliss strânse buzele:

– Prefer să aud de la el... Ce decizi, Trevize?

Trevize spuse pe un ton calm:

– Tu ce ai vrea, Bliss? Dacă decid împotriva *Galaxiei,* s-ar putea să o primești înapoi pe Fallom.

– Eu sunt Gaia, spuse Bliss. Trebuie să aflu care este decizia ta de dragul adevărului, nu pentru altceva.

– Spuneți-i, domnule, îl îndemnă Daneel. Mintea dumnea-voastră, după cum Gaia își poate da seama, este neatinsă.

– Am decis în favoarea Gaiei, spuse Trevize. Nu mai am nici o îndoială în această privință.

104

Bliss rămase împietrită o perioadă de timp, cât să numeri până la cincizeci, ca și cum trebuia să permită informației să ajungă în toate colțurile Gaiei. Apoi spuse:

– De ce?

– Ascultă-mă, spuse Trevize. Am știut de la bun început că pentru oamenire nu există decât două posibilități pentru viitor: *Galaxia,* sau Al Doilea Imperiu al Planului Seldon. Și părerea mea este că aceste două posibilități se exclud una pe alta. Nu putem avea *Galaxia* decât dacă, dintr-un anume motiv, Planul Seldon are o fisură fundamentală. Din nefericire, n-am știut nimic despre Planul Seldon în afară de cele două axiome pe care se bazează: unu, că trebuie implicat un mare număr de oameni pentru a permite omenirii să fie tratată statistic ca grup de indivizi interacționând aleator; și doi, că omenirea nu trebuie să cunoască rezultatul concluziilor psihoistorice înainte ca acest rezultat să fie atins. Din moment ce decisesem deja în favoarea *Galaxiei,* înseamnă că sesizasem în subconștient unele fisuri în Planul Seldon, iar aceste fisuri trebuie să fie prezente doar în axiome, pentru că nu cunoșteam nimic altceva despre Plan. Și

totuși, n-am reușit să văd nimic în neregulă cu axiomele. M-am străduit, atunci, să descopăr Pământul, intuind că Pământul nu putea fi ascuns cu atâta îndârjire fără un scop anume. Trebuia să descopăr care era acest scop. N-aveam nici un motiv întemeiat să mă aștept la găsirea unei soluții, dar eram disperat și nu știam ce altceva aș fi putut face... Și poate că dorința lui Daneel pentru un copil Solarian a fost un impuls în plus. În orice caz, în cele din urmă am găsit Pământul, apoi Luna, și Bliss a detectat gândurile lui Daneel, pe care el, deliberat desigur, le trimisese în întâmpinare. Ea a descris mintea lui Daneel ca fiind nici umană, nici robotică. Ulterior s-a dovedit că avea dreptate, căci creierul lui Daneel este mult mai evoluat decât al oricărui robot care a existat vreodată, și nu ar putea fi descris ca fiind un simplu creier robotic. Însă nu putea fi simțit nici ca fiind uman. Pelorat a spus, referindu-se la el, că este „ceva nou", iar acest lucru a servit pentru a declanșa în mine „ceva nou": o nouă idee. Așa cum, cu mult timp în urmă, Daneel și colegul său au pus la punct o a patra lege a roboticii, mai fundamentală decât celelalte trei, așa am putut intui și eu o a treia axiomă de bază a psihoistoriei, mai fundamentală decât primele două; o a treia axiomă, atât de fundamentală, încât nimeni nu și-a bătut capul să o enunțe. Iat-o. Cele două axiome cunoscute au în vedere ființele umane, și se bazează pe axioma implicită că acestea reprezintă *singura* specie inteligentă din Galaxie; în consecință, ar fi singurele organisme ale căror acțiuni sunt semnificative pentru evoluția societății și a istoriei. Aceasta este axioma nedeclarată: că în Galaxie nu există decât o singură specie inteligentă, iar aceasta este *Homo sapiens*. Dacă ar exista „ceva nou", dacă ar exista alte specii cu o inteligență mult diferită, atunci comportamentul lor nu ar putea fi descris în mod corect prin matematicile psihoistoriei, iar Planul Seldon nu ar avea nici un sens. Înțelegeți?

Trevize tremura aproape, din dorința sinceră de a se face înțeles.

– Înțelegeți? repetă el.

– Da, spuse Pelorat, înțeleg, dar ca avocat al necuratului, bătrâne...

– Da? Continuă.

– Ființele umane *sunt* singurele creaturi inteligente din Galaxie.

– Roboții? spuse Bliss. Gaia?

Pelorat se gândi puțin, apoi spuse, ezitant:

– Roboții nu au jucat vreun rol semnificativ în istoria oamenilor, de la dispariția Spațienilor încoace. Gaia nu a jucat un rol semnificativ până foarte recent. Roboții sunt creația oamenilor, Gaia este creația roboților – și atât roboții cât și Gaia, întrucât trebuie să asculte de cele Trei Legi, nu au de ales decât să se supună dorințelor oamenilor. În ciuda celor douăzeci de mii de ani de muncă ai lui Daneel și a îndelungatei evoluții a Gaiei, un singur cuvânt din partea lui Golan Trevize, o ființă umană, ar pune capăt atât muncii cât și evoluției lor. Rezultă, deci, că omenirea este singura specie inteligentă semnificativă în Galaxie, iar psihoistoria rămâne validă.

– Singura formă de inteligență din Galaxie, repetă rar Trevize. Sunt de acord. Cu toate acestea, vorbim atât de des și atât de mult despre Galaxie, încât ne este imposibil să vedem eroarea. Galaxia nu este Universul. Mai sunt și alte galaxii.

Pelorat și Bliss tresăriră tulburați. Daneel asculta cu o seriozitate binevoitoare, mângâind ușor părul lui Fallom.

– Ascultați-mă mai departe, spuse Trevize. Imediat dincolo de Galaxie se află Norii lui Magellan, unde nu a penetrat până acum nici o navă construită de oameni. Mai departe se află alte mici galaxii, și nu foarte departe este gigantica Galaxie Andromeda, mai mare decât a noastră. Dincolo de ea, sunt miliarde de galaxii. Galaxia noastră a creat o singură specie inteligentă capabilă să ajungă la o societate tehnologică, dar ce știm noi despre celelalte galaxii? A noastră poate că este atipică. În altele – poate în toate – pot exista multe specii inteligente angajate în competiție, luptând una împotriva alteia, fiecare de neînțeles pentru noi. Poate că acum îi preocupă lupta lor internă, dar dacă într-o anume galaxie una dintre specii câștigă supremația asupra celorlalte și are după aceea timp să se gândească la posibilitatea penetrării altor galaxii? Din punct de vedere hiperspațial, Galaxia este un punct – la fel ca și Universul. Noi nu am vizitat vreo altă Galaxie și, din câte știm noi, nici o specie inteligentă din altă galaxie nu ne-a vizitat pe noi. Dar această stare de lucruri poate lua sfârșit într-o zi. Și dacă vin invadatorii, pot găsi modalități de a învrăjbi oamenii unii împotriva altora. De atâta amar de vreme nu ne luptăm decât între noi, încât suntem obișnuiți cu luptele interne. Un

invadator care ne găsește divizați unii împotriva altora ne va domina, sau ne va distruge pe toți. Singura apărare validă este crearea *Galaxiei,* care nu se poate întoarce împotriva ei însăși, și care poate înfrunta invadatorii cu maximum de eficiență.

– Imaginea pe care ne-o descrii este înfricoșătoare, spuse Bliss. Vom avea timp să formăm *Galaxia?*

Trevize ridică privirea, ca pentru a penetra stratul gros de rocă lunară care îi separa de suprafața Lunii și de spațiu; ca și cum se străduia să vadă acele galaxii îndepărtate, mișcându-se încet în prăpăstiile inimaginabile ale spațiului.

– În toată istoria omenirii, spuse el, din câte știm, nici o altă inteligență nu a intrat în contact cu noi. Această situație nu trebuie să mai dureze decât câteva secole, poate puțin mai mult decât o zecime de miime din timpul în care a evoluat civilizația noastră până acum. După aceea vom fi în siguranță. La urma urmelor...

Aici, Trevize se simți cuprins de un fior de neliniște, pe care se străduí să nu îl ia în seamă, și continuă:

– ... dușmanul încă nu este aici, printre noi.

Și evită să coboare privirea pentru a întâlni ochii mari și impenetrabili ai lui Fallom – hermafrodită, transductivă, diferită – ațintiți asupra lui.

nautilus

Isaac Asimov

FUNDAȚIA ȘI PĂMÂNTUL

PREMIILE HUGO ȘI NEBULA

58

NOI NU AM VIZITAT ALTĂ GALAXIE ȘI NICI O SPECIE INTELIGENTĂ DIN ALTĂ GALAXIE NU NE-A VIZITAT PE NOI, DAR ACEASTĂ STARE DE LUCRURI POATE LUA SFÂRȘIT ÎNTR-O ZI. UN INVADATOR CARE NE GĂSEȘTE DIVIZAȚI NE VA DOMINA SAU NE VA DISTRUGE PE TOȚI. SINGURA NOASTRĂ ȘANSĂ ESTE UNITATEA.

Cuvinte profetice în finalul ciclului Fundației? Din fericire, un fals sfârșit, căci urmează peste timp și, din păcate, dincolo de dispariția autorului, "Fundația renăscută". Dar nici măcar atunci fabuloasa poveste a lui Asimov nu se încheie: alții i-au dus mai departe gândurile...

NeuROcon 1994
Cea mai bună
editură europeană
NEMIRA de science-fiction

ISBN 973-569-066-7

PREȚ 4500 LEI